

ТАЄМНА ДОКТРИНА

СИНТЕЗ

НАУКИ, РЕЛІГІЇ, І ФІЛОСОФІЇ

О.П. БЛАВАТСЬКОЇ

АВТОРКИ «ВИКРИТОЇ ІСІДИ»

SATYÂT NÂSTI PARO DHARMAH

«НЕМАЄ РЕЛІГІЇ ВИЩЕ ІСТИНИ»

ТОМ III

Варто взяти до уваги, що третій том «Таємної Доктрини» був виданий після смерті О.П. Блаватської і туди включено багато ранніх статей її, які вона, звичайно, не помістила б, не переглянувши *знову і поповнивши їх додатковими поясненнями*.

...третій том «Таємної Доктрини» зібраний був без коректури самої О.П. Блаватської. Крім того, не можна ставитися з повною довірою до записів учнів, часто неперевіраних самою О.П. Блаватською.

З Листів О.І. Реріх.

ЗМІСТ

ВВЕДЕННЯ	9
Один Ключ до Всіх Священних Книг	
Припущення повинні бути доведені	
Дух Вчення Платона	
Самопротиріччя Критика	
Характер Аммонія Саккаса	
Платон – Послідовник Піфагора	
ВІДДІЛ I	15
Попередній Огляд	
Заступники Китаю	
Абетка Магії	
Магія так само стара, як Людина	
Дерево Пізнання	
Окультизм повинен перемогти	
Чорна Магія в Дії	
Чорна Магія та Гіпнотизм	
Філософія тримається своїми власними Чеснотами	
ВІДДІЛ II	22
Сучасна Критика і Древні	
Всі Почесті Істинним Вченим	
Що таке Міф?	
Халдейські Оракули	
ВІДДІЛ III	24
Походження Магії	
Книги Гермеса	
Яке Походження Магії?	
Ферекид із Сіроса	
Каїн Математичний і Антропоморфічний	
ВІДДІЛ IV	28
Потаємність Присвячених	
Екзотеричні та Езотеричні Вчення	
Оріген про «Книгу Буття»	
«Затемнені Висловлювання» «Завітів»	
Найбільший Злочин, коли-небудь вчинений	
Азіатські Релігії відкрито проголошують свій Езотеризм	
Релігія Мудрості	
ВІДДІЛ V	33
Деякі Причини Потаємності	
Ключ Практичної Теургії	
Сходи Буття	
Три Шляхи відкриті перед Адептом	
Людина є Бог	
Ісус проповідував Перевтілення	
ВІДДІЛ VI	38
Небезпеки Практичної Магії	
Імена суть Символи	
Три Матері	
Біблія та жонглювання Словами	
Мойсей і Євреї	
ВІДДІЛ VII	42
Старе Вино в Нових Посудинах	
Копії, які передували Оригіналам	
Хто ж були Злодії?	
Характер Біблії	
ВІДДІЛ VIII	45
«Книга Еноха» – Джерело й Основа Християнства	
«Книга Еноха» – і Християнство	
Енох реєструє Раси	
«Книга Еноха» символічна	
Окультисти не відкидають «Біблії»	

ВІДДІЛ ІХ.....	49
Герметичні та Кабалістичні Доктрини	
«Кабала» і «Книга Еноха»	
Числа й Міри	
Доктрина належить Усім	
ВІДДІЛ Х.....	52
Різні Окультні Системи Інтерпретації Алфавітів та Цифр	
Числа й Магія	
Боги та Числа	
Всесвітня Мова	
ВІДДІЛ ХІ.....	55
Шестикутник із Центральною Крапкою, або Сьомий Ключ	
Окультна зброя	
ВІДДІЛ ХІІ.....	57
Обов'язок Істинного Окультиста стосовно Релігій	
Християнські та не Християнські Адепти	
ВІДДІЛ ХІІІ.....	58
Адепти Періоду після Появи Християнства і їхні Доктрини	
Несправедлива Критика	
Два Вічних Принципи	
ВІДДІЛ ХІV.....	60
Симон і його Біограф Іполит	
Неврівноважені Рівноваги	
Камені в якості «Доказів»	
ВІДДІЛ ХV.....	62
Св. Павло – Справжній Засновник нинішнього Християнства	
Анулювання Закону Присвяченими	
Павло перетворений на Симона	
ВІДДІЛ ХVІ.....	64
Петро – Єврейський Кабаліст, а не Присвячений	
Трон Петра	
ВІДДІЛ ХVІІ.....	65
Аполлоній Тіанський	
Таємничий Учитель	
Аполлоній не може бути знищений	
Де Мирвілль про Аполлонія	
Аполлоній не вигадка	
ВІДДІЛ ХVІІІ.....	69
Факти, що лежать в Основі Біографій Адептів	
Ісус і Аполлоній	
Біографії Присвячених	
Подібність Легенд	
Природа Христа	
Серйозна Невідповідність при Перекладі	
Таємна Доктрина Ісуса	
Хрест і Розп'яття	
Оповідання про Ісуса	
Первісна Жінка	
Кабалістичне Читання Євангелій	
Загальні Вчення	
ВІДДІЛ ХІХ.....	79
Св. Кіпріан Антіохійський	
Магія в Антіохії	
Чаклун стає Святим	
ВІДДІЛ ХХ.....	81
Східна Гупта Відья і Кабала	
Таємниця в Таємниці	
Авторство «Зохара»	
Халдейський і Єврейський	
Перші Люди	
Багато Подій не є Історичними	

Справжні Єврейські Букви втрачені	
Єврейський Езотеризм не Примітивний	
Найтаємничіший з Усіх Таємних	
Три-в-Одному і Чотири	
Семерикова Сефіра	
Сліпі ведуть Сліпих	
ВІДЦІЛ XXI.....	91
Єврейські Алегорії	
Єврейської Біблії не існує	
Деякі Євреї були Присвяченими	
Сім Творчих Богів	
Сім Ключів до всіх Алегорій	
Джеральд Мессі з приводу Семи Творців	
Батько й Матір	
ВІДЦІЛ XXII.....	97
«Зохар» про Утвір та Елохімів	
Янголи в якості Будівельників	
Хто ці Елохімі?	
Монада, Дуада і Тріада	
Боги-Творці	
Бог Сонм	
ВІДЦІЛ XXIII.....	102
Що повинні сказати Окультисти і Кабалісти	
Таємниця Сонця	
ВІДЦІЛ XXIV.....	104
Сучасні Кабалісти в Науці та Окультній Астрономії	
Місце Нептуна	
Самопородження ex nihilo?	
Чи існують у Зірках Янголи?	
ВІДЦІЛ XXV.....	107
Східний і Західний Окультизм	
Споконвічна Матерія	
Велика Глибина	
Хаос Книги Буття	
Біблія Людства	
Хаос є Теос або Космос	
Сто Вісім	
ВІДЦІЛ XXVI.....	112
Ідоли і Терафими	
Гадання за допомогою Терафимів	
Іегова і Терафими	
Місячний Ідол	
ВІДЦІЛ XXVII.....	115
Єгипетська Магія	
Свідчення Папірусів	
Символи і їхнє Читання	
Перевтілення і Трансміграція	
Єгипетські Хоу	
Опанування у Єгипті	
Два Ритуали Магії	
Магічні Статуї	
Романи – але Правдиві	
ВІДЦІЛ XXVIII.....	123
Походження Містерій	
Мить у Небесах	
Зростання Народних Вірувань	
Істинне Жрецтво	
Єгипетські Жерці	
Відкривання і Закривання	
Виродження Атлантів	
ВІДЦІЛ XXIX.....	128

Випробування Сонячного Присвяченого Вішвакарма та Вікарттана Передача Світла Масонство і Єзуїти	
ВІДДІЛ XXX	131
«Сонце Присвяти» Містерій Сонце, як Бог	
ВІДДІЛ XXXI	133
Предмети Містерій Містерії і Теофанія Містерії і Масонство	
ВІДДІЛ XXXII	136
Сліди Містерій Христос і Хрестос Символізм Наради Єгипетська Присвята Жертва, яка жертвує собою Орфей	
ВІДДІЛ XXXIII	140
Останні Містерії в Європі Алесія та Бібрактис Ученість Єгипту	
ВІДДІЛ XXXIV	142
Спадкоємці Містерій після Появи Християнства Корінні Раси «Облудний Гнозис» Вчення Аммонія Труднощі та Небезпеки Школа Неоплатоніків	
ВІДДІЛ XXXV	148
Символізм Сонця та Зірок Круговий Танець Християнська Астролатрія Михайло Переможець Християнський Сонце-Бог	
ВІДДІЛ XXXVI	152
Язичницьке Поклоніння Зіркам або Астрологія Планетарні Янголи Небесні Колеса Прометеева Таємниця	
ВІДДІЛ XXXVII	155
Душі Зірок – Всесвітня Геліолатрія Християнське Поклоніння Зіркам Виняткове Визнання	
ВІДДІЛ XXXVIII	157
Астрологія і Астролатрія Захист Астрології Її Пізніше Погіршення Її Видатні Учні	
ВІДДІЛ XXXIX	160
Цикли і Аватари Пророцтво, що не здійснилося Таємні Цикли	
ВІДДІЛ XL	162
Потаємні Цикли Нарос Стародавність Вед Свідчення Пісні Небесної Аргументи Маккі	
ТАЄМНИЦЯ БУДДИ	167
ВІДДІЛ XLI	167

Вчення про Аватарів	
Всі Аватари Ідентичні	
Добровільні Втілення	
Кардинал де Куза	
Сім Променів	
Особливі Випадки	
Вищий Астрал	
ВІДДІЛ XLII.....	173
Сім Принципів	
ВІДДІЛ XLIII.....	173
Таємниця Будди	
Шанкарачарья	
Будда не може Перевтілюватися	
Більш Повне Пояснення	
Жертва	
Шанкарачарья усе ще Живий	
ВІДДІЛ XLIV.....	178
«Перевтілення» Будди	
Ваджрадхара	
Живі Будди	
Завуальований Уривок	
ВІДДІЛ XLV.....	181
Неопублікована Бесіда Будди	
Помилковий Погляд	
ВІДДІЛ XLVI.....	182
Нірвана-Мокша	
Акаша	
Матерія завжди Жива	
Сліпої Віри не Очікують	
Що означає Знищення	
ВІДДІЛ XLVII.....	186
Таємні Книги «Лам-Рін» та Дзіан	
ВІДДІЛ XLVIII.....	187
Аміта Будда Гуань-Ши-Інь і Гуань-Інь. – Що говорять «Книга Дзіан» і Ламасерії	
Цонг-К’а-па	
ВІДДІЛ XLIX.....	187
Цонг-К’а-па. – Лохани в Китаї	
Загублене Слово	
Тибетські Пророцтва	
ВІДДІЛ L.....	189
Виправлено ще кілька Помилкових Концепцій	
Хибні Тлумачення Буддизму	
Таємнича Країна	
Абсурдні Висновки	
Матеріалістичні Сходознавці	
Проникнення Буддизму в Тибет	
ВІДДІЛ LI.....	193
«Доктрина Ока» і «Доктрина Серця», або «Печатка Серця»	
Заяви Сведенборга	
Бог «Хто»	
Ще неправильні Тлумачення	
Арьясанга	
ДЕЯКІ СТАТТІ ПРО СТАВЛЕННЯ ОКУЛЬТНОЇ ФІЛОСОФІЇ ДО ЖИТТЯ.....	197
Примітка.....	197
СТАТТЯ I.....	199
Попередження	
Коштовність у Логосі	
Піфагорійська Тетрада	
Сім Відповідних Змістів	
Відповідність між Расами і Людиною	
Людина і Логос	

Космічні, Духовні та Фізичні Центри	
Жінка і Алхімія	
Звук і Колір	
Дні Тижня	
СТАТТЯ II.....	209
Пояснення	
Астрологія й Місячні Тижні	
Бачення Звуків і Чуття Кольорів	
Планетні й Людські Тіла	
Планети та Здібності	
Симон Волхв Чарівник	
Ряди Еонів	
Потрійний Еон	
Магія та Дива	
Магія – Божественна Наука	
Сім Ієрархій	
Джерела	
Кольори й Принципи	
Первісні Семеро	
Ієрархії і Людина	
Мудрість та Істина	
СТАТТЯ III.....	224
Окультна Таємність	
Світла й Темна Сторони Природи	
Найтонші Сили Природи	
«Сім Принципів»	
Ауричне Яйце	
П'ять або Сім Таттв	
Таттви	
Езотерична і Тантрична Таблиці Таттв	
Хатха і Раджа Йога	
Пробудження Сьомого Чуття	
Головні Чакри	
Людська Арфа	
Подвійність Манасу	
Живий і Мертвий	
Придбання Безсмертя	
Світло та Життя	
Два Его	
Смерть Душі	
Перевтілення Нижчої Душі	
Мешканець Порогу	
Слово	
Божественний Свідок	
ДОДАТОК.....	243
Дієва Мантра	
Колір і Духовний Звук	
Музична Таблиця	
Замітки з Деяких Усних Вчень	
Мешканець Порогу	
Страх і Ненависть	
Трикутник і Четвірка	
Прана й Антахкарана	
Священні Центри	
Тіла Акаша – Резонатор Природи	
Космічна Свідомість	
Розподіли Астрального Плану	
Плани Космосу	
Диференціація	
Люди й Пітри	
Сила Уяви	

Чому Цикли Вертаються
Тали й Локи
Стани Свідомості
Людина і Локи
Йогини у Сварлоці
Свідомість і Самосвідомість
Ступені Свідомості
Вібрації та Враження
Розп'яття Христос'а
Піднесення вище Мозку
Христос і Аполлоній
Початки
Космічні Наслідки
Вогонь є Крішакті
Відповідальність та Его
Функції Астрального Тіла

ПЕРЕДМОВА

Завдання приготування цього тому до друку було важким і тривожним завданням, і тому, необхідно чітко сказати, що насправді було зроблено. Рукописи передані мені О.П. Б., не були підібрані й не мали помітної системи: тому я взяла кожний рукопис як окремих Відділ і розставила їх, наскільки можливо, послідовно. За винятком виправлення граматичних помилок і видалення очевидно неанглійських ідіом, рукописи залишилися такими ж, якими О.П. Б. їх залишила, якщо не зазначено протилежне. Було кілька випадків, коли я заповнила пропущені місця, але кожне таке додавання вкладено у квадратні дужки, щоб його можна було відрізнити від тексту. В «Таємниці Будди» виникла додаткова перешкода: деякі частини були переписані чотири або п'ять разів і в кожному варіанті було по кілька фраз, яких не було в інших; я збрала всі ці варіанти, взяла найбільш повний як основу, і помістила туди все, додане в інших варіантах. Однак, не без деяких коливань я включила ці Відділи в «Таємну Доктрину». Разом із деякими досить багатозначними думками, в них містяться численні помилки у фактах і багато тверджень обґрунтованих на екзотеричних писаннях, а не на езотеричному знанні. Вони були передані в мої руки для опублікування, як частини третього тому «Таємної Доктрини» і тому, я не відчуваю себе вправі ставати між автором і публікою ні внесенням змін у твердження, щоб зробити їх відповідним фактам, ні вилученням цих Відділів. Вона сказала, що чинить, цілком керуючись власним рішенням і кожному обізнаному читачеві стане очевидно, що вона (можливо навмисне) викладає багато повідомлень настільки плутано, що вони суть просто маскування; інші ж повідомлення (можливо ненавмисно) так, що в них немає більше нічого, як лише екзотеричне, неправильне розуміння езотеричних істин. Тому тут, як і скрізь, читач повинен користуватися своїм власним судженням; але, почувавши себе зобов'язаною опублікувати ці Відділи, я не можу це зробити без застереження, що багато чого в них безсумнівно помилково. Безсумнівно, якби авторка сама видала цю книгу, вона би цілком переписала цей розділ; у такому ж стані найкращим здавалося опублікувати все, що вона сказала в різних екземплярах, і залишити це в досить незакінченому вигляді, бо вивчаючи краще зволіють мати те, що вона сказала у такому вигляді, як вона це сказала, хоча можливо в цьому випадку їм доведеться заглибитися в нього більше, ніж довелось б, якщо вона сама залишилася би, щоб закінчити свою працю.

Наведені цитати відшукувалися наскільки це було можливо і до них давалися точні посилання; у цій трудомісткій роботі, добровільними помічниками мені послужила ціла плеяда найбільш серйозних і старанних дослідників під керівництвом м-с Купер-Оуклі. Без їхньої допомоги не було би можливо давати точні посилання, бо часто доводилося переглядати цілу книгу, щоб відшукати цитату всього з декількох рядків.

Цей том завершує собою залишені після О.П. Б. матеріали, за винятком декількох розкиданих статей, які ще залишилися й будуть опубліковані в її власному журналі «Люцифер». Її учні добре знають, що мало знайдеться в нинішньому поколінні таких, які віддадуть належне окультним пізнанням О.П. Б. і її дивному польоту думки, але, як вона може чекати до майбутніх поколінь для виправдання її величі, як учителі, так і її учні можуть дозволити собі почекати виправдання їхньої довіри.

Анні Безант

Що стосується того, що ти чув від інших, які переконують маси, що душа, раз звільнена від тіла, не страждає ... від зла і несвідома, – я знаю, що ти занадто добре обізнаний на вченнях отриманих нами від наших предків, і у священних таїнствах Діоніса, щоб повірити їм, бо містичні символи добре знайомі нам, які належать до Братерства.

ПЛУТАРХ

Проблема життя – людина. Магія або вірніше Мудрість, є розвинене знання сил внутрішньої істоти людини, – ці сили є божественними еманациями, – бо інтуїція є сприйняття їхнього початку, і присвята – наше введення в це знання. ...Ми починаємо з інстинкту, закінчуємо – всезнанням.

А. ВІЛЬДЕР

ВВЕДЕННЯ

«Влада належить тому, хто знає»; це дуже стара аксіома. Знання, – першим кроком до якого є здатність осягнення істини, відрізнення дійсного від помилкового, – існує тільки для тих, хто звільнившись від усіх забобонів і перемігши свою людську зарозумілість та егоїзм, готові прийняти кожен й будь-яку істину, якщо вона була їм показана. Таких дуже мало. Більшість судить про яку-небудь працю згідно аналогічних забобонів її критиків, які у свою чергу більше керуються популярністю або непопулярністю автора, ніж недоліками або чеснотами самої праці. Тож, поза колом теософів цьому забезпечена ще більш холодна шана з боку широкої громадськості, ніж попереднім двом. У наші дні ніяке твердження не може розраховувати на чесне судження або навіть на вислуховування, якщо його аргументи не підуть по лініях узаконених і загальноприйнятих досліджень, суворо дотримуючись меж офіційної Науки або ортодоксального Богослов'я.

Наше століття – це парадоксальна аномалія. Воно переважно матеріалістичне й настільки ж набожне. Наша література, наша сучасна думка і так званий прогрес – обоє йдуть по цим двом паралельним лініям, настільки безглуздо несхожим, і все-таки, таким популярним і таким ортодоксальним, кожна по своєму. Той, хто насмілиться проводити третю лінію, як сполучну риску примирення між ними, – повинен цілком приготуватися до найгіршого. Оглядачі будуть спотворювати його працю; підлабузники від Науки та Церкви будуть його висміювати; опоненти будуть невірні цитувати, і його відкинуть навіть благочестиві бібліотеки. Абсурдно неправильні уявлення, що виникли в так званих культурних колах суспільства із приводу древньої Релігії Мудрості (Бодхізму) після появи чудово зрозумілих і науково викладених пояснень в «Езотеричному Буддизмі», являють гарний приклад цього. Вони могли би послужити застереженням навіть тим теософам, які, загартовані майже в довічній боротьбі служіння своїй Справі, не бояться виступити зі своїм пером і нітрохи не лякаються догматичного припущення або наукового авторитету. І, однак, як би не намагалися теософічні письменники, ні Матеріалізм, ні доктринальний пієтизм не стануть чесно вислухувати їхню Філософію. Їхні доктрини будуть систематично відкидатися і їхнім теоріям не дадуть місця навіть у рядах наукових одноденок, «робочих гіпотез» наших днів, що вічно змінюють одна одну. Для прихильника «аніمالістичної» теорії наші космогенетичні й антропогенетичні теорії в найкращому разі лише «чарівні казки». Бо тим, хто хотів би ухилитися від будь-якої моральної відповідальності, безсумнівно набагато більш зручно визнати походження людини від загального мавпячого предка й бачити свого брата в безсловесному, безхвостому бабуїні, ніж визнати батьківство Пітрів, «Синів Бога», і впізнати в якості свого брата, голодуючого з нетрів.

«Назад, не підходите!» – кричать у свою чергу пієтисти. «З шановних, які відвідують церкву, християн, ви ніколи не зробите езотеричних буддистів!?».

Правду кажучи, ми нітрохи не прагнемо зробити цю метаморфозу. Але це не може і не повинно завадити теософам висловлення того, що вони повинні висловити, особливо тим, хто, протиставляючи нашому вченню Сучасну Науку, роблять це не заради неї самої, але лише для того, щоб забезпечити успіх своїм власним потягам і особистому прославленню. Якщо ми не можемо довести багатьох наших положень, то не більше можуть і вони; однак, ми можемо показати, як, замість вказівки історичних і наукових фактів, – для повчання тих, хто знаючи менше ніж вони, розраховують на вчених, щоб вони продумали і допомогли би їм сформуванню їхніх думок, – більшість наших учених, здається, винятково направляють свої зусилля на знищення древніх фактів або на перекручування їх з метою їхнього перетворення на підпірки своїм власним особливим поглядам. Це буде цілком не в дусі злісних нападок або навіть критиків, бо авторка цих рядків охоче визнає, що більшість із тих, в кому вона виявляє помилки, стоїть незмірно вище неї самої за вченістю. Але велика вченість зовсім не виключає пристрасті та забобонів, і також не служить захисною стіною проти зарозумілості, а скоріше навпаки. Крім того, тільки в ім'я законного захисту наших власних тверджень, тобто заради реабілітації Древньої Мудрості і її великих істин, ми маємо намір випробувати наші «великі авторитети».

Дійсно, якщо не прийняти обережності відповісти задалегідь на деякі заперечення на основні положення цієї праці – заперечення, які безсумнівно будуть висунуті на підставі тверджень того або іншого вченого із приводу езотеричного характеру всіх архаїчних і древніх праць з Філософії, – то нашим твердженням знову будуть заперечувати і їх навіть будуть дискредитувати. Один із головних моментів у цьому Томі полягає у вказівці присутності в працях древніх аріїв, греків та інших видатних філософів, так само як і в усіх священних писаннях світу, глибоко езотеричної алегорії та символізму. Іншою метою є довести, що ключ до тлумачення, у такому вигляді, як він дається Східним Індо-Буддиським канонам Окультизму, який підходить до християнських Євангелій так само, як і до архаїчних єгипетських, грецьких, халдейських, перських і навіть єврейських Мойсеєвих книг, – повинен бути спільним для всіх народів, як би не відрізнялися їхні відповідні методи й екзотеричні «маскування». Ці наші претензії зустрічають люту відсіч з боку деяких передових учених нашого часу. У своїх Единбурзьких Лекціях проф. Макс Мюллер відкинув це основне твердження теософів, указуючи на індуські Шастри та пандитів, які нічого не знають про такий Езотеризм¹. Цей учений санскритолог у настільки багатьох словах заявив, що немає ніякого езотеричного елемента, немає схованого значення або «маскувань» ні в «Пуранах», ні в «Упанішадах». Беручи до уваги, що слово «Упанішада» означає при перекладі «Таємна

¹ В наш час більшість пандитів нічого не знають про Езотеричну Філософію, оскільки вони втратили ключ до неї; все ж жоден із них, якщо чесний, не заперечуватиме, що «Упанішади», і особливо «Пурани», алегоричні та символічні; також і те, що в Індії все ще залишилося кілька великих учених, які могли би, якщо захотіли б, дати їм ключі для таких тлумачень. Також вони не заперечують дійсного існування Магатм – присвячених Йогинів та Адептів – навіть у цю добу Калі-Юги.

Доктрина», таке твердження, м'яко кажучи, дивне. Сер М. Моньєр Вільямс знову дотримується такої ж думки про Буддизм. Послухати його, значить визнати, що Готама Будда був ворогом будь-якої претензії на Езотеричні Вчення. Сам він ніколи їх не викладав! Всі такі «претензії» на окультне знання й «магічні сили» зобов'язані своїм походженням пізнішим Архатам, послідовникам «Світла Азії»! Проф. Б. Джовет, у свою чергу, так само презирливо замовчує «абсурдні» тлумачення «Тимея» Платона й Книг Мойсея неоплатоніками. У Платонівських «Діалогах» немає й подуву якого-небудь східного (гностичного) духу Містицизму або якого-небудь наближення до Науки, говорить Регіус – професор грецької мови. Нарешті, на довершення всього цей, ассириолог проф. Сейс, хоча він не заперечує присутності таємного значення в асирійських табличках і клинописній літературі –

Багато які зі священних текстів ... написані так, що зрозуміти їх можуть лише присвячені –

все-таки наполягає на тому, що «ключі й тлумачення» до них тепер перебувають у руках ассириологів. Сучасні вчені, стверджує він, мають ключі до тлумачення Езотеричних Записів,

Якими не володіли навіть присвячені жерці (Халдеї).

Отже, за науковою оцінкою наших сучасних сходознавців і професорів, у дні єгипетських і халдейських астрономів, Наука перебувала у своїй дитячій стадії. Іаніні, найбільший граматик у світі, не був знайомий з мистецтвом письма. Також і Владика Будда та всі інші в Індії аж до 300 р. до Р.Х. Найбільше неуктво царювало в дні індійських Ріши й навіть у дні Фалеса, Піфагора та Платона. Дійсно, теософи повинні бути марновірними невігласами, щоб говорити так, як вони говорять перед лицем такого вченого доказу про зворотнє.

Воістину, це виглядає так начебто від створення світу було всього одне століття істинного знання на землі – це наше століття. В імливих сутінках, на сірій зорі історії стоять бліді тіні Мудреців давнини, прославлених на весь світ. Вони безнадійно дошукувалися істинного сенсу їхніх власних Містерій, дух яких покинув їх не розкрившись Іерофантам, і залишився латентним у просторі аж до пришествия присвячених сучасної Науки і Досліджень. Полуденна лють світла пізнань тільки тепер прийшла до «Всезнайки», який, гриючись на сліпучому сонечку індукції, займається своєю Пенелоповою працею «робочих гіпотез» і привселюдно заявляє про своє право на всеохопне знання. Чи може тоді хто-небудь дивуватися, що за нинішніми поглядами, вченість древнього філософа, а іноді і його безпосередніх спадкоємців у минулих століттях, завжди була марна для світу й негодяща для нього самого? Бо, як уже неодноразово й чітко було пояснено, в той час як Ріши та древні Мудреці далеко ступили за межі посушливих полів міфів і марновірств, середньовічний учений і навіть середній учений вісімнадцятого століття завжди були більш-менш притиснуті їх «надприродною» релігією та віруваннями. Правда загально визнано, що деякі древні й також середньовічні вчені, такі як Піфагор, Платон, Парацельс і Роджер Бекон, за якими пішов сонм прославлених імен, дійсно залишили немало віх на дорогоцінних рудниках Філософії і недосліджених покладів Фізичної Науки. Але потім, дійсне розкопування їх, плавка золота й срібла, шліфування дорогоцінних каменів, що містяться в них, – всім цим ми зобов'язані завзятим працям сучасної людини Науки. І хіба не її неперевершеному генієві ми зобов'язані тим, що неосвічений і досі обманутий світ, тепер перебуває в боргу перед ним за вірне знання істинної природи Космосу, справжнього походження всесвіту та людини, як це розкрито в автоматичних і механічних теоріях фізиків, у згоді зі суворо науковою Філософією? До нашої культурної ери Наука була лише назвою; Філософія – оманною та пасткою. Згідно цим скромним претензіям сучасних авторитетів на володіння справжньою Наукою та Філософією, Дерево Пізнання тільки тепер виросло з мертвих бур'янистих рослин марновірства, подібно тому, як з потворної лялечки з'являється прекрасний метелик. Тому, нам немає за що дякувати нашим прабатькам. У найкращому разі древні тільки приготували родючий ґрунт, але саме сучасники стали тими сівачами, які посадили насіння знання й ретельно виростили ті прекрасні рослини, ім'я яким тупе заперечення і марний агностицизм.

Однак, погляди теософів не такі. Вони повторюють те, що було сказано двадцять років тому. Недостатньо говорити про безглузді концепції некультурного минулого» (Тиндаль); про «*parler enfantin*» ведичних поетів (Макс Мюллер); про «абсурдності» неоплатоніків (Джовет); і неуктво халдео-асирійських присвячених жерців у відношенні своїх власних символів у порівнянні зі знанням тих же символів британськими сходознавцями (Сейс). Такі висловлення повинні бути доведені чимось більш істотним, ніж голі слова цих учених. Бо ніяка кількість хвалькуватої зарозумілості не може схвати тих інтелектуальних рудників, з матеріалів яких виточені уявлення настільки багатьох сучасних філософів і вчених. Як багато тих, із числа найбільш видатних європейських учених, хто заробили шану та повагу за одне лише перевдягання ідей цих древніх філософів, до яких вони завжди готові ставитися зі зневагою – про це надається судити безсторонньому потомству. Тому, зовсім недалекий від істини здається твердження у «Викритій Ісіді» про деяких сходознавців і вчених з мов, що нині не використовуються, які у своїй безмежній зарозумілості й гордині скоріше загублять логіку й здатність міркувати, ніж погодяться, що древні філософи знали що-небудь таке, чого не знають наші сучасники.

Позаяк частина цієї праці трактує про Присвячених і таємне знання повідомлюване під час Містерій, то в першу чергу варто розглянути твердження тих, хто всупереч факту, що Платон був Присвяченим, заявляють, що в його працях неможливо відшукати якого-небудь схованого Містицизму. Серед нинішніх учених з грецької та санскритської літературі занадто багато таких, які схильні відмовлятися від фактів на користь своїх власних упереджених теорій, обґрунтованих на особистому забобоні. При кожній можливості вони зручно забувають не лише численні зміни в мові, але також і те, що алегоричний стиль писань філософів давнини й таємність містиків

мали своє *raison d'être*; що, як дохристиянські, так і після-християнські класичні письменники, – в усякому разі, більшість із них – дали священне зобов'язання ніколи не видавати урочистих таємниць, які повідомлялися їм у святилищах, і, що вже цього одного досить, щоб прикро вводили в оману своїх перекладачів і профанів критиків. Але, як незабаром з'ясується, ці критики нічого подібного не визнають.

Більш ніж протягом двадцяти двох століть, кожен хто читав Платона усвідомлював, що він, подібно більшості інших видатних грецьких філософів, був Присвяченим; що тому, будучи зв'язаний Содальською Присягою, він міг говорити про деякі речі тільки за допомогою завуальованих алегорій. Його повага до Містерій безмежна; він відкрито зізнається, що пише «загадково» і ми бачимо, як він вдається до найбільшої обережності, щоб сховати Істинне значення своїх слів. Щоразу, коли предмет мови торкається вищих таємниць Східної Мудрості – космогонії всесвіту, або ідеального попереднього світу, – Платон огортає свою Філософію у найглибшу пільму. Його «Тимей» настільки заплутаний, що ніхто, крім Присвяченого, не зрозуміє його таємного змісту. Як уже сказано у «Викритій Ісіді»:

Міркування Платона в «Бенкеті» про створення, або скоріше, про еволюцію перших людей, і нарис з космогонії в «Тимей» повинні прийматися алегорично, якщо ми взагалі їх приймаємо. Саме цей таємний піфагорійський зміст «Тимея», «Кратила» та «Парменида», і декількох інших трилогів та діалогів представляє те, що неоплатоніки наважилися викладати, оскільки це їм дозволяла їхня теургійна обітниця дотримання таємниці. Піфагорійська доктрина про те, що Бог є Всесвітній Розум, який поширюється у всьому суцюзі, і догмат безсмертя душі, – є основними характерними рисами в цих, гаданих безглуздими, вченнях. Його благочестя і велика повага, яку він відчував стосовно Містерій, є достатніми поруками, що Платон не дозволив би необережності тріумфувати над тим глибоким почуттям відповідальності, що відчуває кожний Адепт. «Постійно самовдосконалюючись у досконалих Містеріях, людина лише в них стає істинно досконалою», – говорить він у «Федрі».

Він не приховував свого невдоволення, що Містерії стали менш таємними, ніж колись. Замість профанування їх допущенням туди безлічі, він би охороняв їх власною завзятістю від усіх, крім найбільш серйозних і гідних своїх учнів². У той час як він на кожній сторінці згадує Богів, його монотеїзм залишається поза сумнівами, бо вся нитка його міркувань указує на те, що під терміном «Бог» він має на увазі клас істот, більш низьких, ніж Божества, і, які стоять лише на ступінь вище людини. Навіть Йосип відчув і визнав цей факт, незважаючи на природжену забобонність його племені. У своїй знаменитій атаці на Апіона цей історик говорить: «Однак, ті серед греків, які філософствували відповідно до істини, не були невігласами в чому-небудь ... також вони не минули відчуті потьмянілі поверхні міфічних алегорій, внаслідок чого вони справедливо ними нехтували... Чим будучи зворушений, Платон говорить, що немає потреби допускати кого-небудь із інших поетів у «Державу», і він категорично відкидає Гомера після того, як увінчав його й запалив перед ним фіміам, і це, дійсно, для того, щоб той своїми міфами не зруйнував ортодоксального вірування в єдиного Бога».³

І це є «Бог» усіх філософів. Бог нескінченний і безособовий. Все це й набагато більше, що ми не можемо тут цитувати через відсутність місця, приводить до незламної впевненості, що, (а) позаяк усі Науки та Філософії перебували в руках храмових Ієрофантів, то Платон, як Присвячений ними, повинен був знати їх; і (б), що вже одного лише логічного висновку звідси цілком достатньо, щоб визнати правоту будь-якої людини в тому, що вона розглядає твори Платона як алегорії і «темні висловлення», що завуальовали істини, які він не мав права висловити.

Позаяк це встановлено, то як виходить, що один із кращих знавців грецької літератури в Англії, проф. Джовет, сучасний перекладач праць Платона, намагається довести, що жоден з Діалогів – включаючи навіть «Тимея» – не містить у собі ніяких елементів Східного Містицизму? Ті, хто спроможні розрізнити істинний дух Платонівської Філософії, навряд чи будуть переконані тими аргументами, які очільник Беліол Коледжу викладає перед своїми читачами. Для нього, безсумнівно, «Тимей» може бути «неясним і відразливим», але також безсумнівно й те, що ця неясність не виникла, як професор говорить своїй публіці, «у дитинстві фізичної науки», але скоріше в дні її потаємності; не зі «сплутування теологічних, математичних і фізіологічних понять», або ж «від бажання охопити всю Природу не маючи відповідного знання її частин».⁴ Бо Математика та Геометрія були спинним хребтом окультної космогонії і, отже, також «Теології», та фізіологічні поняття древніх Мудреців щодня підтверджуються Наукою нашого століття, щонайменше для тих, хто знає, як читати і розуміти древні Езотеричні твори. «Знання частин» допомагає нам мало, якщо це знання веде нас лише до великого неуттва про Ціле або про «природу й розум Всезагального», як Платон називає Божество, і змушує нас робити найбільші помилки найбільш кричущим чином, внаслідок застосування наших розхвалених індуктивних методів. Платон міг бути «нездатним на застосування індуктивного методу або узагальнення в сучасному сенсі»;⁵ він міг бути й необізнаним про циркуляцію крові, що, як нам говорять, «була абсолютно невідома йому»,⁶ але немає нічого, чим можна би

² Це твердження чітко підтверджено самим Платоном, який писав: «Ви кажете, що в моїх колишніх міркуваннях недостатньо я пояснив вам сутність Першого. Я навмисне говорив загадково, щоб, якщо з табличкою щось трапиться на суші або на морі, то людина без попередніх знань з цього предмету, не була би здатна зрозуміти її зміст. (Платон, «Ер.», II. 312; Копі, «Ancient Fragments», стор 304.)

³ «Isis Unveiled», I. 287, 288.

⁴ «The Dialogues of Plato», переклад Б. Джовета, Ретіус-професора грецької мови Оксфордського університету, III. 523.

⁵ *Op. cit.*, стор. 561.

⁶ *Op. cit.*, стор. 591.

спростувати, що він знав, чим *кров* є, і це більше, ніж те, на що може претендувати будь-який сучасний фізіолог або біолог.

Хоча проф. Джовет відводить «фізичному філософові» більш щедру частину знання, ніж який-небудь інший сучасний коментатор і критик, проте, його критика значно переважає його вихваляння, – можна процитувати його власні слова, щоб чітко показати його упередженість. Так, він говорить:

Поставити почуття під контроль розуму; відшукати якийсь шлях у лабіринті або хаосі видимостей, чи то стовпова дорога математики або більш ухильні шляхи, що підказуються аналогією між людиною та світом, світом і людиною; розуміти, що все має свою причину й усе прагне до свого завершення – це дух древнього фізичного філософа.⁷ Але ми не даємо високої оцінки умовам пізнання, яким він був підлеглий, також і ідеї за яку чіплялася його уява, не мають такого ж впливу на нас. Бо він витає між матерією і розумом; він перебуває під владою абстракцій; його враження беруться майже навмання із зовнішньої природи; він бачить світло, але не бачить тих предметів, які відкриваються світлом; і він зближає впритул речі, які нам здаються такими далекими друг від друга, як два полюси, бо між ними він нічого не знаходить.

Передостаннє твердження, мабуть, не за смаком сучасному «фізичному філософові», котрий бачить «предмети» перед собою, але не бачить світла Всесвітнього Розуму, що відкриває їх, тобто, вчиняє діаметрально протилежним чином. Тому, вчений професор доходить висновку, що древній філософ, про якого він тепер судить за Платонівським «Тимеєм», мабуть, чинив зовсім не філософськи й навіть діяв нерозумно. Бо:

Він раптово переходить від осіб до ідей і чисел, і *від ідей і чисел до осіб*⁸, він плутає суб'єкта з об'єктом, *першу та кінцеву* причини й, замріявшись про геометричні фігури,⁹ губиться в припливі почуттів. І тепер з нашої сторони потрібне зусилля розуму *для того, щоб його двояку мову зрозуміти*, або досягти *неясний характер знання* та геній древніх філософів, котрий за таких умов (?), здається, божественною силою в багатьох випадках передбачав істину¹⁰.

Чи мається на увазі під «за таких умов» наявність неуктства та ментальної тупості в «генії древніх філософів», або щось інше, – ми не знаємо. Але для нас цілком зрозуміле значення підкреслених нами фраз. Вірить або не вірить Регіус-професор грецької мови в таємне значення геометричних фігур і в Езотеричний «жаргон», він, проте, визнає присутність «двоякої мови» у писаннях цих філософів. Звідси випливає, що він припускає існування таємного значення, яке мусило було мати своє тлумачення. Чому ж він тоді рішуче сам собі суперечить на наступній сторінці? І чому він повинен відмовляти «Тимею», – цьому переважно піфагорійському (містичному) Діалогу – у якому-небудь окультному значенні, і так намагатися переконати своїх читачів, що

Вплив, який «Тимей» вчинив на наступні покоління, частково зобов'язаний непорозумінню.

Нижченаведена цитата з його Введення перебуває в прямому протиріччі з попереднім абзацом, що був наведений вище:

У передбачуваних глибинах цього діалогу неоплатоніки знаходили таємні значення і зв'язки з єврейськими та християнськими Священними Писаннями, і вивели звідти доктрини, які цілком розходяться з духом Платона. Думаючи, що він був натхненний Святим Духом або ж одержав свою мудрість від Мойсея¹¹, вони, здається, виявили в його писаннях

---

⁷ Це визначення (зрозуміло ненавмисно) ставить стародавнього «фізичного філософа» на багато ліктів вище його сучасного «фізичного» *confrere*, тому що *ultima thule* останнього полягає в тому, щоб змусити людство повірити, що ні Всесвіт, ні людина не має будь-якої причини – розумної, у всякому разі, – і що вони зобов'язані своїм виникненням сліпому випадку і безглузду кружлянню атомів. Яка з наведених двох гіпотез розумніша і логічніша – це надається рішенню об'єктивного читача.

⁸ Підкреслено мною. Кожен новачок у Східній філософії, кожен кабаліст побачить причину такої асоціації особистостей з ідеями, числами та геометричними фігурами. Бо число, як каже Філолай, «є переважний і самостворений зв'язок вічної тривалості речей». Лише сучасний учений залишається сліпим до цієї істини.

⁹ Тут знову древній філософ, здається, випередив сучасного.

Бо він лише «плутає ... першу і кінцеву причини» (плутання, яке заперечується тими, хто знає дух давнього вчення), тоді як його сучасний спадкоємець, за загальним визнанням і абсолютно, не знає обох. Пан Тіндаль показує, що Наука «безсила» вирішити хоча б одну із заключних проблем природи та «дисциплінована (читати – сучасна, матеріалістична) уява відступає спантеличено від роздумів над проблемами» матеріального світу. Він навіть сумнівається, чи мають нинішні люди науки «ті інтелектуальні елементи, які зробили би їх здатними досягнути первинні структурні енергії Природи». Для Платона та його учнів, нижчі типи були лише конкретними образами вищих абстрактних типів; безсмертна Душа має арифметичний початок так само, як тіло має геометричний. Це початок, як відображення великого всесвітнього Архея (*Аніма Мунді*), саморухомиий, і з центру поширюється по всьому тілу Макрокосму.

¹⁰ *Op. cit.*, стор. 523.

¹¹ У такій нісенітниці неоплатоніки ніде не завинили. Вчений професор грецької мови, мабуть, мав на увазі два фальшиві твори, що приписуються Євсевієм і Св. Ієронімом Амонію Саккасу, який нічого не написав; або ж він сплутав неоплатоніків з Філоном Юдеєм. Але Філон жив більш як за 130 років до народження засновника Неоплатонізму. Він належав до школи Арістобула Єврея, який жив під час Птолемея Філометра (150 років до Р.Х.), і вважають, що він проголосив рух, який прагнув довести, що Платонівська і навіть Періпатетична Філософія походять із «одкровення» Мойсеевих Книг. Валкенер намагається довести, що Арістобул, блюдолиз Птолемея, не був автором «Коментарів до книг Мойсея». Але ким би він не був, він не був неоплатоніком, але жив або раніше, або впродовж днів Філона Іудея, бо останній, мабуть, знає його праці та дотримується його методів.

християнську Трійцю, Слово, Церкву ... і у неоплатоніків був метод тлумачення, яким вони могли витягти будь-яке значення з яких завгодно слів. У самій же справі, вони не були здатні відрізнити думки одного філософа від іншого, або відрізнити серйозні думки Платона від його скороминущих фантазій.¹²... (Але) не існує небезпеки, що сучасні коментатори «Тимея» повторять абсурдність неоплатоніків.

Ніякої небезпеки звісно немає, з тієї простої причини, що у сучасних коментаторів ніколи не було ключа для окультних досліджень. Але перш ніж сказати інше слово на захист Платона і неоплатоніків, варто шанобливо запитати вченого очільника Беліол Коледжу, що він знає або може знати про Езотеричний канон тлумачення? Під терміном «канон» тут мається на увазі ключ, що передавався усно, «вуста до вуха», Учителем своєму учневі або Іерофантом кандидатом на присвяту; так робилося протягом століть із давніх-давен, коли внутрішні – не публічні – Містерії були найбільш священним встановленням у кожній країні. Без такого ключа ніяке правильне тлумачення ні «Діалогів» Платона, ні будь-якого Священного Писання, починаючи з «Вед» до Гомера й від «Зенд-Авести» до Книг Мойсея, неможливе. Звідки ж тоді високоповажний доктор Джовет довідався, що тлумачення різних священних книг народів, зроблені неоплатоніками, представляють собою «абсурдності»? І знову ж, – де ж він отримав можливість вивчати ці «тлумачення»? Історія нам говорить, що всі такі праці були знищені батьками християнської Церкви і їхніми фанатиками-новонаверненими, де тільки вони їм попадалися. Сказати, що такі люди, як Амоній, геній і святий, чия вченість і святе життя принесло йому титул Теодидакта («Богом-навченого»), або Плотін, Порфірій і Прокл були «нездатні відрізнити думки одного філософа від іншого або відрізнити серйозні думки Платона від його фантазії», значить поставити себе, як ученого, у незручне становище. Це рівнозначно твердженню, що а) десятки найбільш знаменитих філософів, найвидатніших учених і Мудреців Греції та Римської імперії були тупоумними дурнями, і б) що всі інші коментатори, аматори грецької Філософії, деякі з них – найпроникливіші розуми нашого століття, які не погоджуються з д-ром Джоветом, – також є дурнями й нітрохи не краще тих, ким вони захоплюються. Заступницький тон вищенаведеного абзацу говорить про доволі наївну зарозумілість, чудову навіть у нашому столітті само прославляння, і клич взаємосхвалення. Ми повинні порівняти погляди цього професора з поглядами деяких інших учених.

Професор Олександр Вільдер з Нью-Йорка, один із кращих платоноведів нашого часу, торкаючись Аммонія, засновника Школи Неоплатоніків, говорить:

Його глибока духовна інтуїція, його велика вченість, його знайомство з батьками християнської Церкви, Пантеном, Климентом і Афенагором, і з найбільш обізнаними філософами того часу – усе робило його найбільш придатним для тієї праці, яку він так ретельно виконав.¹³ Йому вдалося залучити до своїх поглядів найбільших учених і громадських діячів Римської імперії, які мало були схильні витратити час на діалектичні витончення або марновірні обряди. Результати його діяльності дотепер відчутні в усіх країнах християнського світу; кожна видатна система доктрини тепер носить на собі відбитки його митецької руки. Кожна древня філософія мала своїх прихильників серед наших сучасників; і навіть Юдаїзм ... зробив у собі зміни підказані йому «Богом-навченим» олександрійцем... Він був людиною рідкісної вченості та обдарувань, вів бездоганне життя й був дуже привабливий. Його майже надлюдський кругозір і багато переваг принесли йому титул Теодидакта, але він слідував скромному прикладу Піфагора і прийняв лише титул Фі-лалетіянина або аматора істини.¹⁴

Це було би щастям для істини й факту, якщо б наші сучасні вчені так само скромно ступали би стопами своїх великих попередників. Але вони – не філалетіяни!

Крім того, ми знаємо, що:

Подібно Орфею, Піфагору, Конфуцію, Сократові й самому Ісусу¹⁵, Аммоній його не виклав письмово¹⁶. Замість цього він ... передавав свої найбільш важливі доктрини належним чином підготовленим і дисциплінованим особам, покладаючи на них зобов'язання дотримання таємниці, як це робилося до нього Зороастром та Піфагором, а також у Містеріях. За винятком

¹² Таким був лише Климент Олександрійський, християнський неоплатонік і дуже фантастичний письменник.

¹³ Праця примирення різних релігійних систем між собою.

¹⁴ «*New Platonism and Alchemy*», Олек. Вільдера, стор. 74.

¹⁵ Добре відомо, що Аммоній, хоч його батьки й були християнами, відмовився від віровчень християнської Церкви – всупереч Євсевію та Ієроніму. Порфірій, учень Плотіна, який жив разом із Аммонієм впродовж одинадцяти років і, який не був зацікавлений у повідомленні неправди, рішуче заявляє, що він повністю відмовився від Християнства. З іншого боку, ми знаємо, що Аммоній вірив у світлих Богів, Покровителів і, що Філософія неоплатоніків була настільки ж «язичницькою», як вона була і містичною. Але Євсевій, найбільш безсовісний підроблювач і фальсифікатор давніх текстів, і Св. Ієронім, безперечний фанатик, які обидва були зацікавлені у запереченні цього факту, суперечать Порфірію. Ми вважаємо за краще вірити останньому, який залишив потомству бездоганне ім'я та широку популярність своєю чесністю.

¹⁶ Два твори хибно приписуються Аммонію. Один, нині втрачений, під назвою «*De Consensu Movsis et Jesu*», згадується тим самим «гідним довіри» Євсевієм, єпископом Пезареї та другим християнського імператора Костянтина, який все ж таки помер язичником. Все, що відомо про цю псевдопрацю, полягає у відомості, що Ієронім дуже розхвалював цю працю («*Vir. Illust.*» § 55, і Євсев., «Н.Е.», VI. 19). Інша підроблена продукція називається «*Diatesseron*» або «*Гармонія Євангелій*»). Вона частково вціліла. Але, знов-таки, вона існує лише в латинській версії Віктора, єпископа Капуї (шосте століття), який сам приписував її Тапіану, і ймовірно так само помилково, як пізні вчені приписували «*Diatesseron*» Аммонію. Тому, не можна покладатися ні на неї, ні на її «езотеричне» тлумачення Євангелій. Ми хотіли би знати, чи не цей твір змусив проф. Джовета розглядати неоплатонічні тлумачення як «абсурдності»?

декількох трактатів, написаних його учнями, ми маємо лише заяви його супротивників, за якими можемо впевнитися, чому саме він, насправді, навчав¹⁷.

Очевидно, саме за цими упередженими викладами таких «супротивників», вчений оксфордський перекладач Діалогів Платона дійшов висновку, що:

Те, що було дійсно великим і дійсно характерним для нього (Платона), його зусилля зрозуміти та зв'язати абстракції, зовсім не було зрозуміле ними (неоплатоніками) (?).

Він досить презирливо висловлюється з приводу древніх методів інтелектуального аналізу, що:

У нинішній час ... древнього філософа варто витлумачувати із власної точки зору і за сучасною історією думки.¹⁸

Це рівнозначно висловленню, що давньогрецький канон пропорцій (якщо його колись знайдуть) і Афіна Промachus роботи Фідія, в нинішній час повинні розглядатися з погляду сучасної історії архітектури та скульптури, за Альберт Холм і Меморіальним Монументом, і потворними мадоннами у кринолінах, розкиданих по прекрасній Італії. Проф. Джовет зауважує, що «містика не критика». Ні, але також критика не завжди представляє собою безстороннє і здорове судження.

La critique est aisee, mais l'art est difficile. (Критика – це легко, а мистецтво – це важко.)

І такого «мистецтва» нашому критикові неоплатоніків, незважаючи на його грецьку вченість, не вистачає від а до я. Також він, далєбі очевидно, не має ключа до істинного духу Містицизму Піфагора і Платона, бо він навіть в «Тимей» заперечує елемент східного Містицизму і прагне довести, що грецька філософія слідувала на Схід, забуваючи, що істина як раз полягала у зворотному, тобто, що «більш глибокий і більш просочений дух Орієнталізму» – через Піфагора і його власну присвяту в Містерії – проникнув у саму глибину душі Платона.

Але д-р Джовет цього не бачить. Також він не підготовлений, щоб допустити, що що-небудь гарне і розумне – відповідно до «сучасної історії думки» – могло коли-небудь з'явитися із цього Назарета Язичницьких Містерій; також він не допускає, що в «Тимей» або в якому-небудь іншому Діалозі, є що-небудь таємне, що варто було би витлумачувати. Для нього:

Так званий містицизм Платона, чисто грецький, виниклий з його недосконалого знання¹⁹ та високих прагнень, і є породженням століття в якому філософія ще не звільнилася цілком від поезії та міфології²⁰.

Серед деяких інших подібних помилкових тверджень, особливе місце займають заяви, а) що Платон у своїх писаннях цілком вільний від яких-небудь елементів Східної Філософії і б) що кожен сучасний учений, не будучи сам ні містиком, ні кабалістом, може претендувати на право виносити судження про древній Езотеризм, – проти чого ми будемо боротися. Щоб це робити, нам треба пред'явити більш авторитетні твердження, ніж наші, і навести свідчення інших учених, таких же великих як д-р Джовет, якщо не більш великих фахівців зі своїх предметів, щоб вони знищили аргументи Оксфордського Регіус-професора грецької мови.

Що Платон безперечно був гарячим прихильником і послідовником Піфагора, цього ніхто не буде заперечувати. Також рівною мірою незаперечно, як про це сказав Маттер, що Платон, з одного боку, успадкував його доктрини, а з іншого, витягав свою мудрість із тих же джерел, що й Самосський Філософ²¹. А доктрини Піфагора – східні аж до мозку кісток і навіть брахманічні, бо цей великий філософ завжди вказував на далекий Схід, як на джерело звідки він отримав свою інформацію і свою Філософію; і Кольбрук показує, що Платон робить те ж саме визнання у своїх Листах і говорить, що він узяв свої Вчення «із древніх і священних доктрин». ²² Більше того, як ідеї Піфагора, так і Платона, занадто добре збігаються із системами Індії та Зороастризмом, щоб допустити який-небудь сумнів із приводу їхнього походження у когось, хто володіє деякою обізнаністю з цими системами. І знову:

Пантен, Афенагор та Климент були ретельно навчені Платонівської філософії і розуміли її істотну єдність зі східними системами.²³

Історія Пантена і його сучасників може дати ключ до Платонічних і у той же час східних елементів, які так різко переважають у Євангеліях над єврейськими Священними Писаннями.

¹⁷ *Op. cit.*, стор. 7.

¹⁸ *Op. cit.*, III, 524.

¹⁹ «Недосконале знання» чого? Що Платон не знав багатьох із сучасних «робочих гіпотез» – не знав їх так, як ці гіпотези сучасності не знали наше безпосереднє потомство, після того, як вони, у свою чергу вибухнувши, приєднуються до «великої більшості» – це, мабуть, замасковане благословення.

²⁰ *Op. cit.*, стор. 524.

²¹ «*Histoire Critique du Gnosticisme*». праця М.Дж. Маттера, професора Державної Академії Страсбургу. «У Піфагора і Платона ми знаходимо, в Греції, перші елементи (Східного) Гностицизму», – заявляє він. (Том I, стор. 48 і 50.)

²² «*Asiat. Trans.*», I, 579.

²³ «*New Platonism and Alchemy*», стор. 4.

ВІДДІЛ І

ПОПЕРЕДНІЙ ОГЛЯД

Присвячених, які придбали сили й трансцендентальні знання, можна простежити з нашого століття назад до Четвертої Корінної Раси. Бо множинність предметів, які доведеться обговорити, не дозволяє вводити сюди такий історичний розділ, що, ніби не був історично правдивим, буде відкинутий *a priori*, як блюзнірство й вигадки Церквою і Наукою, – ми тільки торкнемося цього предмету. Наука викреслює, як їй заманеться і, як підказує їй фантазія, дюжинами імена древніх героїв просто тому, що в їхніх біографіях занадто багато міфічного елементу; Церква ж наполягає, щоб біблійні патріархи розглядалися, як історичні особистості, і називає своїх сімох «Янголів Зірок» «історичними каналами і посередниками Творця». Обидві сторони праві, бо в кожній є сильна партія, яка її підтримує. Людство в найкращому разі представляє собою жалюгідну Панургову отару овець, що сліпо йде за водієм, який попався їй у цей момент. Людство – у всякому разі більшість його – не хоче саме думати. Воно розглядає наче образу, найсмиренніше запрошення ступнути на мить за межі старих побитих доріг і судячи самостійно, вступити на нову дорогу в новому напрямку. Дайте йому для рішення незнайоме завдання і, якщо його математикам не сподобається, як воно виглядає, і вони відмовляться взятися за його рішення, то незнайома з математикою юрба буде видивлятися на невідому величину й, безнадійно заплутавшись у різних іксах та ігреках, обернеться, прагнучи розірвати на шматки незваних порушників її інтелектуальної Нірвани. Цим, напевно, можна пояснити легкість і надзвичайну успішність з якою Римська Церква перетворює на свою віру номінальних протестантів і вільнодумних, ім'я яким легіон, але, які ніколи не давали собі труднощів самим думати про ці найбільш важливі й приголомшливі проблеми внутрішнього єства людини.

Проте, якщо на свідчення фактів, записів, що збереглися в історії і безперервних анафем Церкви проти «Чорної Магії» і Магів проклятого Каїнова роду не звернути увагу, то наші зусилля дійсно виявляться дуже слабкими. Коли майже впродовж двох тисячоріч якась група людей ніколи не переставала піднімати свій голос проти Чорної Магії, то звідси незаперечно випливає висновок, що, якщо Чорна Магія існує як реальний факт, то десь мусить існувати її протилежність – Біла Магія. Фальшиві срібні монети не могли би існувати, якби не було справжніх срібних монет. Природа двоїста, що б вона не робила, і одне це переслідування з боку церкви повинне було давно відкрити очі публіці. Скільки б не намагалися мандрівники спотворити кожний факт, що стосується аномальних сил, якими обдаровані деякі люди в «язичницьких» країнах; як би вони не прагнули створювати фальшиві настроювання на таких фактах і – за старою приказкою – «називати білого лебедя чорним гусаком» і вбити його, однак, свідчення хоча би римо-католицьких місіонерів варто було б узяти до уваги, якщо вони у повному складі присягаючись підтверджують певні факти. Також не слід зневажати їхніми показами свідків щодо існування таких сил лише тому, що вони воліють бачити в проявах певного роду руку Сатани. Бо, що вони говорять про Китай? Ті місіонери, які прожили в цій країні довгі роки й серйозно вивчали кожен факт і вірування, що могло виявитися перешкодою в їхніх успіхах з навернення, і хто ознайомився з усіма екзотеричними обрядами, як офіційної релігії, так і сектантських вірувань, усі клянуться, що існує якесь об'єднання людей, до яких ніхто не має доступу крім імператора та обраних вищих сановників. Кілька років тому, перед війною в Тонкіні, архієпископ Пекіна, за повідомленнями декількох сотень місіонерів – християн, писав у Рим, передаючи ідентичне оповідання, яке було послане двадцять п'ять років тому й було широко розповсюджене у церковних газетах. Вони розкрили, було сказано, таємницю відомих офіційних депутацій, які під час небезпеки посилалися імператором і керуючою владою до своїх Шеу та Кіуай, як їх називають у народі. Ці Шеу та Кіуай, вони пояснили, були Духами гір, наділеними найбільш чудодійними силами. «Неосвіченими» масами народу вони розглядалися як заступники Китаю, а добрими і «вченими» місіонерами – як втілення сатанинської сили.

Шеу та Кіуай суть люди, які відносяться до іншого стану буття, ніж стан звичайної людини, або стан, яким вони користувалися, поки були покриті тілесною оболонкою. Вони – розвілені духи, примари і ларви, але, проте, вони перебувають на землі у своїх об'єктивних формах і живуть у гірській глушині, недоступні для всіх, крім тих, кому вони дозволяють відвідувати їх.²⁴

В Тибеті якихось аскетів також називають Лха, Духами, називають ті, з якими вони не хочуть спілкуватися. Шеу та Кіуай, які користуються найглибшим шануванням з боку імператора, філософів і конфуціанців, які не вірять ні в яких «духів» – це просто Лохани, Адепти, які живуть у найбільшій самотності у своїх невідомих іншим притулках.

Але здається тут китайська відособленість і Природа, обидві повстали проти європейської цікавості й – як щиро вважають у Тибеті – опоганення. Марко Поло, знаменитий мандрівник, мабуть, був тим європейцем, котрий проникнув далі всіх усередину цих країн. Можна повторити те, що було сказано про нього в 1876 р.

Область Гобійської пустелі й фактично весь простір Незалежної Татарії і Тибету ретельно охороняються від вторгнення іноземців. Ті, кому дозволяється перетнути ці простори, перебувають під особливим спостереженням і водійством певних представників вищої влади, і їм ставиться в обов'язок не передавати зовнішньому світу ніяких відомостей про місцевості та особистостей. Якби не ця заборона, багато хто могли би викласти на цих сторінках звіти про дослідження, пригоди й відкриття,

²⁴ Цей факт та інші можна знайти в Доповідях місіонерів Китаю і в праці монсьєйора Делапласа, єпископа в Китаї. «*Annales de la Propagation de la Foi*».

які читалися б з інтересом. Раніше або пізніше, настане час, коли страшні піски пустелі видадуть свої давним-давно поховані секрети й тоді там дійсно будуть виявлені приниження нашому сучасному марнославству.

«Люди Пашай»²⁵, говорить Марко Поло, відважний мандрівник тринадцятого століття, «великі адепти в чаклунстві та в сатанинських мистецтвах». І його вчений видавець додає: «Цей Пашай або Удіана був рідною країною Падма Самбгави, одного з головних апостолів Ламаїзму, тобто, тибетського Буддизму, і великого чарівника чарувань Доктрини Шакья в такому вигляді, в якому вони переважали в Удіані за *старих часів*, імовірно, носили на собі сильне забарвлення шиваїтської магії, і тибетці дотепер усе ще розглядають цю місцевість, як класичну країну чаклунства й чарів».

«Старовина» ця точно така ж, як «наш час»; ніщо не змінилося в тому, що стосується практичних застосувань магії, за винятком того, що вони стали ще більш езотеричними й обкутаними в таємницю, і, що обережність адептів збільшилася пропорційно цікавості мандрівників. Хіоуен Тсанг говорить про мешканців: «Ці люди прихильні до навчання, але віддаються йому без особливого запалу. *Наука магічних формул стала для них регулярною професійною справою*»²⁶. Ми не хочемо заперечувати шановному китайському прочанинові по цьому пункту й охоче допускаємо, що в сьомому столітті деякі люди робили з магії «професійну справу»; те ж саме роблять деякі люди тепер, але звичайно, тільки не істинні адепти. Крім того, у тому столітті Буддизм щойно проникнув у Тибет і його племена були загрузлими у чаклунствах Бон – доламаїтської релігії. Не Хіоуен Тсанг, ця благочестива й мужня людина, яка сотні разів ризикувала життям заради блаженства побачити тінь Будди в печері Пешавара, є тією людиною, яка обвинуватила б добрих лам і чернечих тавматургів у «створенні професійної справи» з демонстрації її мандрівникам. Мабуть, Хіоуен Тсанг завжди пам'ятав наказ Готама, що міститься в його відповіді цареві Прасенаджиту, своєму заступникові, котрий запрошував його заради здійснення див. «Великий царю», – сказав йому Готама, – «я не вчу своїх учнів закону, говорячи їм «ідіть, ви святі, і робіть за допомогою ваших надприродних сил перед брахманами та головами сімейств дива більші, ніж хто-небудь інший може зробити». Я говорю їм, коли вчу закону «ідіть, ви святі, *приховуючи ваші добрі справи та оголюючи ваші гріхи*».

Будучи вражений звітами про магічні прояви, засвідчені й записані в усіх століттях мандрівниками, що відвідали Татарію та Тибет, полковник Юл доходить висновку, що тубільці, мабуть, мають «у своєму розпорядженні всю енциклопедію сучасних спіритуалістів». Дьюхолд у числі їх чарів згадує вміння відтворювати за допомогою заклинань фігури Лаоцзу²⁷ та своїх божеств у повітрі, і *змусити олівець писати відповіді на задані питання, причому ніхто не торкається цього олівця*»²⁸

Перші викликання стосуються релігійних містерій їхніх святилиць, якщо ж вони відбуваються по-іншому або заради *вигоди*, то вони вважаються *чаклунством*, некромантією і суворо заборонені. Друге мистецтво, тобто вміння змусити олівець писати без дотику руки, було відоме й практикувалося в Китаї та в інших країнах ще до християнської ери. Це вважається абеткою магії в тих країнах.

Коли Хіоуен Тсанг побажав поклонитися тині Будди, то він не вдавався до допомоги «професійних магів», але до сили викличної потуги своєї власної душі, до сили молитви, віри й споглядання. Усе було темно й похмуро поблизу печери, в якій, за поголосом, іноді відбувалося це диво. Хіоуен Тсанг увійшов і почав свої молитви. Він зробив сотню поклонів, але нічого не почув і не побачив. Потім, вважаючи себе занадто грішним, він гірко заплакав від розпачу. Але, коли він уже був близький до того, щоб втратити всяку надію, він помітив на східній стіні слабке світло, але те зникло. Він відновив свої молитви, цього разу сповнений надій, і знову побачив світло, що спалахнуло і знову згасло. Після цього він вчинив урочисту обітницю, що він не піде з печери доти, доки нарешті не прилучиться захопленню побачити тінь «Шанованого Епохі». Йому довелося після цього чекати ще більше, тільки після двохсот молитов темна печера раптом «залилася світлом і тінь Будди, що сяє білим кольором, велично піднялася на стіні, немов раптово розведені хмари відразу розкрили чудесне зображення «Гори Світла». Сліпуче світло освітло риси божественного лику. Хіоуен Тсанг забувся в спогляданні й діві, та не міг відвести свої очі від величного й незрівнянного видовища». У своєму щоденнику «Сі-ю-кі» Хіоуен Тсанг додає, що тільки коли людина молиться із щирою вірою, і, якщо вона отримала зверху таємний вплив, вона бачить цю тінь чітко, але не може насолодитися цим видовищем довгостроково. (Макс Мюллер «*Buddhist Pilgrims*».)

З одного кінця й до іншого ця країна сповнена містиками, релігійними філософами, буддійськими святими й магами. Віра в духовний світ сповнений незримих істот, які в певних випадках об'єктивно показуються смертним, – загальнорозповсюджена. «Відповідно до вірувань народів Центральної Азії», говорить І.Дж. Шміт, «земля, її внутрішність, а також навколишня атмосфера, наповнені духовними істотами, котрі впливають, частиною добродійно, частиною шкідливо, на всю органічну й неорганічну природу... Особливо пустелі й інші глухі та ненаселені місця та області, в яких впливи природи проявляються в гігантських і страхітливих масштабах, розглядаються як головні житла або місця зустрічей злих духів. І ось тому, Туранські степи й особливо велика піщана пустеля Гобі, з днів сивої давнини вважалися оселями шкідливих істот».

Скарби відкопані д-ром Шліманном у Мікенах, розбудили загальну жадібність і очі жадібних спекулянтів звертаються до місцевостей, де за припущеннями, поховані багатства народів давнини, чи то крипти, чи печери, піски або алювіальні відкладення. Про жодну країну, навіть про Перу, не складено стільки легендарних оповідань, як про пустелю Гобі. У незалежній Татарії ці виючі вітром простори хитких пісків, колись, якщо чутки правдиві, представляли собою місцезнаходження однієї із найбагатших імперій, які коли-небудь бачив світ. Говорять, що там, під поверхнею землі, лежать такі багатства в золоті, дорогоцінних каменях, скульптурах, зброї, посудинах і всього того, що вказує на цивілізацію, розкіш і мистецтва, які нині жодна столиця християнського світу показати не може. Гобійські піски регулярно рухаються зі сходу на захід, гнані жадливими

²⁵ На думку перекладача та видавця Марко Поло (полковника Юла), це області десь біля Удіани та Кашміру (I.175).

²⁶ «*Voyage des Pelerins Bouddhistes*», vol. I.: «*Histoire de la Vie de Hiouen-Thsang*» etc., traduit du chinois en francais, par Julien.

²⁷ Лао-цзи, китайський філософ.

²⁸ «*The Book of Ser Marco Polo*», I. 318.

вітрами, які дмуть постійно. Час від часу дещо із цих схованих скарбів оголюється, але жоден місцевий житель не наслідуються до них торкатися, бо вся ця область перебуває під владою могутніх чарів. Смерть була би покаранням. Бахті – огидні, але вірні гноми – охороняють сховані багатства цього доісторичного народу, чекаючи того дня, коли оберт циклічних періодів знову приведе до популярності їхньої історії на повчання людству²⁹.

Ми навмисне наводимо вищенаведену цитату з «Викритої Ісиди», щоб освіжити пам'ять читача. Один із циклічних періодів щойно закінчився й нам не доведеться чекати кінця Мага Кальпи, щоб довідатися що-небудь із історії таємничої пустелі на зло всім бахті й навіть ракшасам Індії, не менш «огидним». Ніякі казки або вигадки не були поміщені в наших попередніх томах, незважаючи на їхній хаотичний стан, у якому авторка, цілком вільна від марнославства, привселюдно зізнається з багатьма вибаченнями.

Тепер загально визнано, що з давніх давен далекий Схід, особливо Індія, були країною пізнань і всякого роду вченості. Незважаючи на це, немає іншої країни, якій настільки відмовляли би у походженні всіх її Мистецтв і Наук, як країні перших аріїв. За рішенням сходознавців, усяка Наука, гідна цієї назви, починаючи з Архітектури й закінчуючи Зодіаком, була принесена греками, таємничими яванами! Тому, це просто логічно, що Індії відмовляють навіть у знанні Окультної Науки, бо про її застосування в цій країні відомо менше, ніж у відношенні якого-небудь іншого древнього народу. Це просто тому, що:

В індусів вона була і є більш езотерична, якщо це взагалі можливо, ніж навіть у єгипетських жерців. Настільки вона вважалася священною, що саме існування її тільки наполовину визнавалося й вона застосовувалася лише у випадках гострої потреби громадськості. *Це було щось більше, ніж справа релігії, бо це вважалося (і це вважається) божественним.* Єгипетських Іерофантів, незважаючи на їхню сувору моральність, не можна ні на мить порівнювати з аскетами – гімносифами – ні за святістю життя, ні за чудодійними силами, розвиненими в них шляхом надприродного зречення від усього земного. Ті, хто їх добре знали, шанували їх ще більше, ніж халдейських магів. «Відмовляючи собі в найпростіших зручностях життя, вони жили в лісах і вели життя найбільш відсторонених пустельників»³⁰, тоді як їхні єгипетські брати, щонайменше, збиралися разом. Незважаючи на темну пляму накинуту на всіх, хто займався магією і гаданням, історія проголосила їх власниками найбільших секретів у медицині і неперевершеними користувачами на практиці. Існують численні томи, що збереглися в індуських матхамах, у яких записані докази їхньої вченості. Спроба сказати, чи були ці гімносифи дійсними основоположниками магії в Індії, або ж вони тільки успадкували те, що перейшло до них, як спадщина, від найбільш ранніх Ріши³¹ – Сімох Первинних Мудреців, – буде розглядатися точною наукою, як гола спекуляція³².

Проте, ця спроба повинна бути зроблена. У «Викритій Ісиді» усе, що можна було сказати про Магію, було викладено під маскуванням натяків; і таким чином, внаслідок великої кількості матеріалу розкиданого по двох великих томах, багато значного не дійшло до читача, у той час, як невдалий розподіл матеріалу тим більше відволікав його увагу. Але натяки тепер можуть перетворитися на пояснення. Неможливо занадто часто повторювати – *Магія так само стара, як людина.* Її більше не можна називати шарлатанством або галюцинаціями, коли її менші відгалуження, такі як месмеризм, нині неправильно названий «гіпнотизмом», «читанням думок», «дією під навіювання» і ще багатьма іншими, тільки б не назвати це його справжнім і законним ім'ям, – у цей час піддаються ретельним дослідженням з боку найбільш знаменитих біологів і фізіологів, як у Європі, так і Америці. Магія нерозривно злита з Релігією кожної країни і невіддільна від її походження. Історія не в змозі назвати часи, коли її не було, також як і епохи, коли вона з'явилася, якщо не будуть прийняті до уваги доктрини, збережені Присвяченими. Також Наука ніколи не розв'яже проблему походження людини, якщо вона відкине свідчення найдавніших записів у світі й відмовиться від ключа Загальної Симвології наявної у руках законних Охоронців таємниць Природи. Щоразу, коли який-небудь письменник намагається зв'язати першу засаду Магії з якою-небудь особливою країною або з якою-небудь історичною подією чи особою, подальші дослідження показували, що його гіпотеза необґрунтована. З цього пункту в символів існують найбільш сумні розбіжності. Деякі хотіли би, щоб введення застосування Магії було приписано скандинавському жерцеві і монархові Одіну приблизно за 70 років до Р.Х., хоча про неї неодноразово говориться в «Біблії». Але коли було доведено, що таємничі обряди жриць Валас (*Voilers*) набагато передували століттю Одіна³³, тоді узялися за Зороастра, на тій підставі, що він засновник магіанських обрядів; але Амміан Марцеллін, Пліній і Арнобій, разом з іншими істориками давнини показали, що Зороастр був лише реформатор Магії того виду, що практикувався халдеями і єгиптянами, а зовсім не її засновником³⁴.

Хто ж тоді з тих, хто постійно відвертався від Окультизму й навіть Спиритуалізму, як «нефілософських» і тому невартих наукової думки, має право сказати, що він вивчав древніх, або, якщо він їх вивчав, то зрозумів усе, що

²⁹ «*Isis Unveiled*», I. 599-601, 603, 598.

³⁰ *Ammianus Marcellinus*, XXIII, 6.

³¹ Ріши – перша група числом у сім – жила у дні, що передували ведичному періоду. Тепер вони відомі, як Мудреці, і шануються як напівбоги. Але тепер можна довести, що вони були чимось більшим, ніж просто смертні філософи. Існують і інші групи, числом десять, дванадцять і навіть двадцять один. Хауг показує, що у брахманічній релігії вони посідають місце, яке відповідає дванадцяти синам Якова в єврейській «Біблії». Брахмани претендують на те, що вони походять безпосередньо від Ріши.

³² «*Isis Unveiled*», I. 90.

³³ Див Мюнтера «*Про найдавніші релігії Півночі до Одіна*». «*Memoires de la Cociete des Antiquaires de France*», II. 230.

³⁴ *Ammianus Marcellinus*, XXVI.6.

вони сказали? Тільки ті, хто претендують на те, що вони розумніше свого покоління, котрі думають, що вони все знають, що знали древні й, таким чином, знаючи сьогодні набагато більше, уявляють, що вони вправі реготати над простодушністю та марновірством древніх; ті, які уявляють, що вони розкрили великий секрет, коли оголосили, що древній, який нині не містить свого Королівського Присвяченого, царський саркофаг представляє собою «засік для зерна»; а піраміда, у якій саркофаг перебуває – просто зерносховище або навіть винний льох!³⁵ Сучасне суспільство, ґрунтуючись на авторитеті деяких учених, називає Магію шарлатанством. Але на нашій земній кулі є вісімсот мільйонів людей, які вірять у неї до сьогоднішнього дня; і говорять, що є двадцять мільйонів цілком розсудливих і часто дуже інтелектуальних членів того ж суспільства, чоловіків і жінок, які вірять у її феномени, але за назвою Спіритуалізму. Увесь древній світ зі своїми вченими та філософами, зі своїми мудрецами і пророками вірив у неї. Де та країна, де не практикували її? У якому столітті вона була вигнана хоча б з нашої власної країни? У Новому Світі так само, як і на Старій Землі (остання набагато молодше першого) цю Науку Наук знали і застосовували з часів найвіддаленішої давнини. У мексиканців були свої Присвячені, свої Жерці-Ієрофанти та Маги, і свої святилища Присвяти. Із двох статуй відкопаних у тихоокеанських штатах, одна зображує мексиканського Адепта в позі запропонованій індуському аскетові, а інша – ацтекську жрицю в головному уборі, що міг бути взятий з голови індійської богині; тоді як «Гватемальська Медаль» зображує «Дерево Пізнання» – з його сотнями очей і вух, що символізують бачення та чуття – оповите «Змієм Мудрості», який нашіптує у вухо священного птаха. Бернард Діаз де Кастілла, послідовник Кортеса, дає нам деяке уявлення про надзвичайну витонченість, розум і цивілізацію, а також про магічне мистецтво народу, який іспанці скорили грубою силою. Їхні піраміди – це піраміди Єгипту, побудовані за тими ж самим таємним канонам пропорцій, як і піраміди фараонів; і ацтеки, очевидно, отримали свою цивілізацію та релігію більш ніж одним шляхом з того ж самого джерела, що і єгиптяни, а до них – індійці. Серед усіх цих трьох народів, таємна Натурфілософія, або Магія, була доведена до дуже високого ступеня.

Що це було Натур-, а не надприродною Філософією, і, що древні так і розглядали її, доводиться тим, що говорить Лукіан про «філософа, який сміється», Демокрита, котрий, як він говорить своїм читачам,

Не вірив ні в які (дива) ... але займався тим, що намагався розкрити спосіб, за допомогою якого теурги могли їх робити; одним словом, його філософія привела його до висновку, що магія цілком полягала в застосуванні й у наслідуванні законам і діям природи.

Хто після цього усе ще може називати Магію древніх «марновірством»?

Щодо цього думка Демокрита має найбільшу значущість для нас, бо маги, залишені Ксерксом у Абдера, були його наставниками, і крім того, впродовж значного часу він вивчав магію у єгипетських жерців³⁶. Впродовж майже дев'яноста років зі ста дев'яти років свого життя, цей великий філософ ставив експерименти і записував їх у книгу, що, за словами Петронія,³⁷ *трактувала про природу* – факти, які він сам перевіряв. І ми знаходимо, що він не тільки не вірить і категорично заперечує дива, але й стверджує, що кожне з тих, вірогідність, яких була підтверджена очевидцями, відбувалося й могло відбуватися, бо всі, навіть найбільш неймовірні, відбувалися згідно «*прихованих законів природи*»³⁸... Додайте до цього, що Греція, «остання колыска мистецтв і наук», та Індія, колыска релігій, були, а одна ще й тепер є, віддані її вивченню і застосуванню – і хто наважиться дискредитувати її чесноти, як предмета вивчення, і її глибину, як науки?³⁹

Жоден істинний теософ цього ніколи не зробить, бо, як член нашого великого Східного об'єднання, він безсумнівно знає, що Таємна Доктрина Сходу містить у собі Альфу і Омегу Універсальної Науки; що в її затемнених текстах під пишним, хоча мабуть занадто розлогим, алегоричним Символізмом лежать прикритими кутові й ключові камені всіх древніх і сучасних пізнань. Той камінь, зведений Божественним Будівельником, тепер занадто відкидається людським працівником, і це відбувається тому, що у своїй смертоносній матеріальності людина загубила всі спогади не лише про своє святе дитинство, але й про саму свою юність, коли вона сама була одним із Будівельників; коли «ранкові зірки впали разом, і Сини Бога вигукували від радості», після того, як – висловлюючись багатозначною і поетичною мовою Іова, аравійського Присвяченого, – ними були встановлені виміри основ землі. Але ті, хто усе ще спроможні дати місце в глибинах себе самого для Божественного Променя і, які, відтак, приймають дані Таємних Наук переконано і смиренно, ті добре знають, що

³⁵ «Дату спорудження сотень пірамід у долині Нілу неможливо встановити жодним із наявних способів сучасної науки. Геродот нам повідомляє, що кожен з царів, котрі слідували один за одним, споруджував одну в ознаменування свого царювання, і щоб та служила йому гробницею. Але Геродот не сказав усе, хоч і знав, що дійсне призначення пірамід полягало в іншому, а не тому, що він їм приписує. Якби не його релігійна акуратність, він міг би додати, що зовні піраміда символізувала творчий принцип Природи, і ілюструвала також принципи геометрії, математики, астрології та астрономії. Усередині це був величний храм, у похмурих відокремлених приміщеннях відбувалися Містерії і чиї стіни часто були свідками сцен посвяти членів царської сім'ї. Порфірований саркофаг, котрий проф. Піацці Сміт, королівський астроном Шотландії, звів на засіку для зерна, служив купіллю хрещення, пройшовши яке, неофіт вважався «знов народженим» і ставав адептом». (*Isis Unveiled*, I, 518, 519.)

³⁶ Діоген Лаертський, в «*Democrit. Vit.*»

³⁷ «*Satyrical*», IX, 3.

³⁸ Пліній, «*Hist. Nat.*»

³⁹ «*Isis Unveiled*», I, 512.

саме в цьому Камені поховане абсолютне у філософії, що є ключем до всіх тих затемнених проблем Життя й Смерті, з яких деякі, в усякому разі, можуть мати пояснення в цих томах.

Авторка цих рядків ясно уявляє собі величезні труднощі, які виникнуть при обробці таких глибоких питань, і всі небезпеки цього завдання. Хоча принизливо для людської природи таврувати істину назвою обману, проте ми бачимо, що це робиться щодня, і миримося із цим. Бо кожна окультна істина повинна пройти через таке заперечення, а її підтримувачі – через мучеництво, перш ніж її остаточно приймуть; хоча навіть і тоді це занадто часто виявляється –

Вінцем,
Золотим на вигляд, але, проте, вінцем терновим.

Істини, які спочивають на окультних таємницях, будуть мати одного читача, здатного їх оцінити, і тисячу читачів, які затаврують їх, як обман. Це лише природно, і єдиний засіб Окультиста, щоб уникнути цього, це приносити піфагорійську «обітницю мовчання» і відновляти її кожні п'ять років. Інакше культурне суспільство – дві третини якого вважають своїм обов'язком думати, що із часу появи першого Адепта одна половина людства займалася обманом і обдурюванням іншої половини – безсумнівно підтвердить своє спадкоємне і традиційне право закидати каменями незваного гостя. Ті доброзичливі критики, які з великим бажанням проголошують тепер знамениту аксіому Карлейля, що його співгромадяни є «здебільшого дурнями» – попередньо подбавши включити себе в єдине виключення із цього правила – наберуться в цій праці нових сил і ще більше переконуються в тому сумному факті, що людська раса складається просто із шахраїв і природжених ідіотів. Але це має дуже мало значення. Реабілітація окультистів і їх Архаїчної Науки повільно, але завзято прокладає собі шлях у саме серце суспільства щогодини, щодня й щорічно у вигляді двох дивовижних відгалужень, двох побічних гілок, що відбилися від стовбура Магії, а саме – Спіритуалізму та Римської Церкви. Факт дуже часто прокладає собі шлях за допомогою вигадки. Подібно величезному удавові, Омана в усіх видах, обвиває людство, намагаючись задушити у своїх смертельних обіймах кожне прагнення до світла й істини. Але Омана владна лише на поверхні, бо Окультна Природа не пускає її глибше, бо та ж Окультна Природа огортає всю земну кулю в усіх напрямках, не залишаючи навіть найтемніший закуток неосвітленим. І чи то феноменом, чи то дивом, – але Окультизм повинен перемагти перш, ніж нинішня ера дійде до «потрійного сентенарія Жані (Сатурна)» Західного Циклу в Європі, іншими словами – до кінця двадцять першого століття «після Р.Х.».

Правда, ґрунт давно пройденого минулого не мертвий, бо він лише відпочив. Залишки священних дубів друдів давнини усе ще спроможні випустити свіжі пагони зі своїх висохлих гілок і відродитися до нового життя подібно тій жменьці зерна в саркофазі мумії 4000-літньої давнини, що будучи посіяною, дала паростки, виросла й «принесла прекрасний врожай». Чому б і ні? Правда сильніше, ніж вигадка. У будь-який день і цілком зненацька, вона може реабілітувати свою мудрість і продемонструвати зарозумілість нашого століття, довівши, що Таємне Братерство, насправді, не згасло разом із філалетейцями останньої Еклектичної Школи; що Інозис усе ще процвітає на землі і його послідовників багато, хоча їх і не знають. Все це може бути зроблено одним або більше з Великих Учителів, котрі відвідують Європу і, які у свою чергу викривають затятих викривачів і наклепників на Магію. Такі таємні Братерства були згадані декількома відомими авторами, і про них говорилося в «Королівській Масонській Енциклопедії» Маккензі. Авторка цих рядків тепер, перед обличчям мільйонів тих, хто заперечує, сміливо повторює те, що було сказано у «Викритій Ісіді».

Якщо їх (Присвячених) розглядали лише як вигадку романістів, то цей факт тільки допомагав «братам-адептам» ще краще зберегти своє інкогніто...

Сен Жермени й Каліостро нинішнього століття, навчені гірким досвідом ганьблень і переслідувань у минулому, тепер дотримуються інших тактик⁴⁰.

Ці пророчі слова були написані у 1876 році і справдилися у 1886. Проте, ми говоримо знову.

Існує велика кількість таких містичних Братерств, які не мають ніякого відношення до «цивілізованих» країн і саме в їхніх невідомих громадах сховані залишки минулого, ці «адепти» могли би, якби вони захотіли, претендувати на дивні родоводи і пред'явити перевірені документи, які внесли б ясність у багато таємничих сторінок як священної, так і світської історії⁴¹. Якби ключі до ієратичного письма і таємниці єгипетського та індуського символізму були би відомі християнським батькам, вони б не залишили неушкодженими жодного пам'ятника давнини⁴².

Але існує у світі ще один клас адептів, який також належить до одного братерства, причому навіть більш могутнього, ніж яке-небудь інше братерство відоме профанам. Багато хто серед цього братерства власне добрі, доброзичливі, навіть чисті й часом святі, як особистості. Однак, позаяк вони колективно і, як корпорація переслідують егоїстичну однобічну мету з безжалісною завзятістю та рішучістю – їх варто дорівнювати до адептів Чорного Мистецтва. Це – наші сучасні римо-католицькі «батьки» і духівництво. Більшість ієратичних писань і символів було розшифровано ними із часів середніх віків. Будучи в сто разів більш обізнаними в

⁴⁰ *Op. cit.*, II, 404.

⁴¹ Це якраз і є те, що деякі з них збираються робити, і на сторінках цієї книги зачеплені багато «таємничих сторінок» священної та світської історії. Чи будуть прийняті їх пояснення, чи ні, – це інше питання.

⁴² *Ibid.*

таємному Символізмі та древніх релігіях, ніж коли-небудь будуть наші сходознавці, будучи уособленням хитрості й спритності, кожний такий адепт цього мистецтва міцно тримає ключі до нього затиснутими в руці й подбає про те, щоб таємниця не вислизнула легко з рук, якщо він зможе. У Римі та по всій Європі й Америці існує (більше глибоко вчених кабалістів, ніж зазвичай припускають. Отже відкрито публічні «братерства» «чорних» адептів – є могутнішими й небезпечними для протестантських країн, ніж який-небудь сонм східних окультистів. Люди сміються над Магією! Учені, фізіологи та біологи висміюють силу й навіть саму віру в існування того, що мовою простого народу називають «Чаклунством» і «Чорною Магією»! У археологів є свій Стоунхендж в Англії з його тисячами таємниць і його братом-близнюком Карнаком у Бретані, і все-таки, серед них немає жодного, хто хоча би підозрював, що відбувалося в його підземних святилищах, у його завулках і закутах за останнє століття. Більше того, вони навіть не знають про існування таких «магічних залів» у своєму Стоунхенджі, де відбуваються цікаві сцени щораз, коли мається на увазі новонавернений. Сотні експериментів зроблені і робляться щодня в Салпетриєрі й також у своїх приватних будинках ученими гіпнотизерами. Тепер доведено, що деякі сенситиви – як чоловіки, так і жінки, – яким у стані трансу було наказано на них впливом практика робити певні дії – від виливання склянки води до імітованого вбивства – після повернення в нормальний стан втрачають усяку пам'ять про інспірований наказ – «нав'язаний», як це тепер називає Наука. Проте, в призначений час і мить ця людина, хоча при повній свідомості й повністю наяву, спонукувана якоюсь нездоланною силою усередині неї самої, робить те діяння, яке їй було нав'язано її месмеризатором; і при тому: що б то не було і в який би то не було період часу, зазначений їй тим, хто контролює суб'єкта, тобто тримає його під владою своєї волі, як змія тримає птаха під своїми чарами і нарешті змушує її стрибнути прямо в розкриту пащу. Ще гірше цього, бо птах усвідомлює загрозу загибелі; він пручається, хоча й безнадійно, у своїх остаточних зусиллях, тоді як загіпнотизована людина не повстає, але здається вказівкам і голосу своєї власної вільної волі та душі. Хто з наших європейських учених, які вірять у такі наукові експерименти, – а такі, які сумніваються в них і донині не почувують себе впевненими в їхній дійсності, залишилося дуже мало – хто з них, питається, готовий визнати, що це є Чорна Магія? І, однак, це є саме справжнє, незаперечне й дійсне зачарування і чаклунство давнини. Мулу Курумби з Нільгірі не користуються нічим іншим у своїх *envoûtements*, коли хочуть знищити ворога, також і дугни Бутану та Сіккіма не знають більш могутнього посередника, ніж їхня воля. Тільки в них ця воля не діє уривками, але діє із упевненістю; вона не залежить від більшої або меншої сприйнятливості або нервової вразливості «суб'єкта». Обравши свою жертву й поставивши себе *en rapport* з нею, «флюїд» дугни прокладе собі дорогу напевно, бо його воля незмірно сильніше розвинена, ніж воля європейського експериментатора – саморобного, ненавченого і невідомого чаклуна заради Науки, – у якого немає уявлення (також віри) про розмаїтість і потужність старих як світ методів, що використовувалися для розвитку цієї сили свідомим чаклуном, «чорним магом» Сходу й Заходу.

А тепер, відкрито й прямо задається питання: чому б фанатичному і зятятому священникові, котрий жадає навернути на свою віру якого-небудь вибраного багатого і впливового члена суспільства, не використовувати для досягнення своєї мети ті ж самі засоби, які французький лікар і експериментатор використовує у своїх досвідах зі своїм суб'єктом? Совість римо-католицького священника, найімовірніше, залишиться цілком спокійною. Адже він особисто працював не для якоїсь егоїстичної мети, але з метою «порятунку душі» від «вічного прокльону». На його погляд, якщо тут і є Магія, то це свята, гідна нагороди й божественна Магія. Така влада сліпої віри.

Тому, коли нас запевняють поважні люди, гідні довіри і з високим суспільним становищем, люди бездоганної репутації, що існує багато добре організованих товариств римо-католицьких священників, які під приводом і прикриттям сучасного Спіритуалізму і медіумізму влаштовують *seances* з метою навернення до своєї віри за допомогою навіювання, безпосереднього і на відстані, – ми відповідаємо: ми знаємо це. І коли, крім того, нам розповідають, що щоразу, коли ці священники-гіпнотизери жадають отримати вплив над якою-небудь особою або особами, вибраними ними для навернення, то вони віддаляються в підземне приміщення, спеціально відведене та освячене ними для таких цілей (тобто церемоніальної Магії), і там, утворивши коло, кидають свою об'єднану силу волі в напрямку тієї особи й таким чином, шляхом повторення цього процесу, здобувають повну владу над своєю жертвою, тоді ми знову відповідаємо: цілком імовірно. Фактично ми знаємо, що це так, чи відбувається цей рід церемоніальної Магії та *envoûtement* у Стоунхенджі або іншому місці. Ми говоримо, що знаємо це з особистого досвіду; а також і тому, що кілька кращих і найбільш улюблених друзів авторки цих рядків були залучені в Римську Церкву і поставлені під її «милостиве» заступництво саме таким шляхом. І тому, ми можемо тільки посміхатися з жалем над неуцтвом і впертістю тих уведених в оману вчених і культурних експериментаторів, які, вірячи в здатність д-ра Шарко і його учнів «*envoûte*» своїх суб'єктів, не знаходять нічого кращого, як презирливо посміхатися щоразу, коли в їхній присутності згадується Чорна Магія і її міць. Еліфас Леві, абат-кабаліст, помер до того, як Наука і факультет медицини Франції прийняли гіпнотизм і вплив *par suggestion* у число своїх наукових експериментів, але ось що він сказав двадцять п'ять років тому у своїх «*Dogme et Rituel de la Haute Magie*», про «*Les Envoutements et les Sorts*»:

Те, чого чаклуни та некроманти найбільше домагалися у своїх закликаннях Злого Духу, була та магнетична сила, що є законним надбанням істинного Адепта і, якою вони хотіли завладіти для злих цілей... Однією з головних їхніх цілей була влада насилати чари або шкідливі впливи... Ця сила може бути прирівняна до справжнього отруєння за допомогою потоку астрального світла. Вони роздувають свою волю за допомогою церемоній настільки, що вона стає отруйною на відстані... Ми розповіли в нашій «Догмі», що ми думаємо про магічні чари, і наскільки ця сила надзвичайно реальна та небезпечна. Істинний

маг накидає чари без усякої церемонії і одним лише своїм несхваленням на тих, чиїм поведженням він незадоволений і кого він вважає гідним покарання, він накладає чари – навіть своїм прощенням – на тих, хто заподіює йому шкоду, і вороги Присвячених ніколи довго не залишаються безкарними за свої злодіяння. У численних випадках ми самі бачили докази існування цього фатального закону. Кати мучеників завжди страшно гинуть, а Адепти – мученики розуму. Провидіння (Карма), очевидно, нехтує тими, хто нехтує їх, і піддає смерті тих, хто хотів би позбавити життя їх. Легенда про Вічного Жида, є популярним поетичним вираженням цієї таємниці. Якийсь народ послав прозорливця на розп'яття на хресті; цей народ кричав йому «Іди далі!», коли він намагався відпочити коротку мить. Відмінно! Тепер цей народ надалі сам стане предметом такого ж вироку⁴³; він стане повністю поза законом, і століттями йому будуть наказувати – «Іди далі! Іди далі! І ніде він не знайде ні відпочинку, ні жалю⁴⁴.

«Байки» і «марновірство» – буде відповіддю. Нехай буде так. Перед смертоносним подихом егоїзму та байдужості, кожний незручний факт перетворюється на безглузду вигадку і кожна гілка колись зеленіючого Древа Істини засохла і з неї здерте її первісне духовне значення. Наш сучасний символіст надзвичайно здатний тільки на вбачання скрізь сексуальних емблем і поклоніння фалосу, навіть там, де таке ніколи не мислилося. Але для істинного дослідника Окултного Вчення Біла або Божественна Магія може існувати в Природі без своєї протилежності Чорної Магії не більше, ніж день без ночі, чи то 12-годинної тривалості, чи 6-місячної. Для нього все в цій Природі має окултну – світлу й темну сторони. Піраміди і дуби друїдів, дольмени та Богодерева, рослини і мінерали – усе було сповнене глибокого значення та священних істин мудрості, коли Архи-Друїд творив свої магичні зцілення і заклинання, а єгипетський Іерофант викликав і водив Хемну, «прекрасну примару», жіночого Франкенштейна давнини, створеного для мук і випробувань духовної сили кандидата на присвяту, одночасно з останнім агонізуючим лементом його земної людської природи. Вірно, Магія втратила своє ім'я, і разом із цим – право на своє визнання. Але вона застосовується щодня, а її потомство – «магнетичний вплив», «сила красномовства», «непереборне зачарування», «цілі аудиторії, підлеглі і начебто під впливом влади чарів», – це терміни, визнані всіма й усіма вживані, якими би безглуздими вони не стали тепер. Однак, вплив Магії є більш певним і вирішальним у релігійних товариствах, наприклад, у таких, як трясуні, негритянські методисти, члени Армії Порятунку, які називають це «дією Святого Духу» і «благодаттю». Справжня істина полягає в тім, що Магія усе ще використовується сповна серед людства, незалежно від того, яким би сліпим людство не залишалося стосовно її мовчазної присутності та впливу на його членів; яким би неосвіченим суспільство не було, і залишається у відношенні її щоденних і щогодинних добродійних і шкідливих впливів. Світ повний таких несвідомих магів – у політиці так само, як і в щоденному житті, у Церкві так само, як у цитаделі Вільної Думки. На лихо, більшість із цих магів є «чаклунами» не в переносному значенні, а по-справжньому, внаслідок властивого їм егоїзму, мстивих натур, їхньої заздрості й злості. Істинний дослідник Магії, добре обізнаний про цю істину, дивиться на це з жалем і, якщо він мудрий – мовчить. Бо кожне зусилля, прикладене ним до видалення цієї загальної сліпоти, викличе лише невдячність, наклеп і часто прокльон, який, не будучи спроможним вразити його, повернеться на його злостивців. Неправда і наклепницькі вигадництва – останні суть брехня, що прорізується, яка додає до порожньої нешкідливої неправди дійсні укуси – стають його долею, і в такий спосіб доброзичливець незабаром опиняється розірваним на шматки, в якості нагороди за його блага бажання просвітити.

Вважається, що досить сказано, щоб довести, що існування Таємної Загальної Доктрини, поряд з її практичними методами Магії, не є дика небиліця або вигадка. Цей факт був відомий усьому древньому світу і це знання усе ще живе на Сході, особливо в Індії. І, якщо є така Наука, то, природно, повинні й бути десь її професори, Адепти. В усякому разі, мало має значення, чи будуть ці Охоронці Священного Вчення розглядатися, як живі, дійсно існуючі люди, або на них будуть дивитися, як на міфи. Саме їхня філософія є тим, що повинне вистояти або впасти залежно від своїх власних чеснот, незалежно від яких-небудь Адептів. Бо за словами мудрого Гамалієля, адресованих Синедріону: «Якщо це Вчення брехливе, то воно загине і впаде саме; але, якщо воно істинне, то – воно не може бути знищено».

ВІДДІЛ II

СУЧАСНА КРИТИКА І ДРЕВНІ

Таємну Доктрину Арійського Сходу можна знайти повтореною під єгипетським символізмом і фразеологією у Книгах Гермеса. Приблизно на початку нашого століття, на думку середнього вченого, всі книги названі герметичними, не заслуговували на серйозну увагу. Їх відклали убік і привселюдно проголосили простими збірниками сказань, шахрайських обманів і найбільш безглузвих претензій. Їх «ніколи не існувало до християнської ери», говорили: «всі вони були написані із троякою метою спекуляції, обману і благочестивого шахрайства»; всі вони, навіть найкращі з них, були – дурні апокрифи⁴⁵. Щодо цього, дев'ятнадцяте століття

⁴³ Це неправильно. Справжній Адепт «Правої Руки» ніколи нікого не карає, навіть свого найлютішого і найнебезпечнішого ворога; він просто надає останнього його Кармі, а Карма завжди, раніше чи пізніше, це зробить.

⁴⁴ *Op. cit.*, П. 239, 241, 240.

⁴⁵ Див. у зв'язку з цим «*Pneumatologie des Esprits*» Маркіза де Мирвілля, який присвячує шість величезних томів тому, щоб довести абсурдність тих, хто заперечує реальність Сатани та Магії, або Окултних Наук, ці двоє у нього – синоніми.

виявилось досить гідним нащадком вісімнадцятого, бо як у столітті Вольтера, так і в цьому столітті, все, що не виходило безпосередньо з Королівської Академії, вважалося фальшивим, марновірним, дурним. Віра у мудрість древніх висміювалася, мабуть навіть більше, ніж тепер. Сама думка про прийняття за справжні праць і примх «фальшивого Гермеса, фальшивого Орфея, фальшивого Зороастра», фальшивих Оракулів, фальшивих Сивілл і тричі фальшивого Месмера та його абсурдного флюїду, весь час перебувала під табу. У такий спосіб усе, що народжувалося поза вченими і догматичними межами Оксфорда та Кембриджу⁴⁶ або Французької Академії, – гудилося й у ті дні, як «ненаукове» і «до смішного абсурдне». Ця тенденція дожила й до наших днів.

Ніщо не може бути далі від наміру істинного окультиста, – який, внаслідок свого більш високого психічного розвитку має дослідницькі інструменти, що набагато перевищують за своєю силою інструменти наявні в розпорядженні експериментаторів-фізиків, – як дивитися з ворожістю на ті зусилля, які зараз робляться в області фізичних досліджень. Напружені зусилля й праці, що вживаються з метою вирішити якнайбільше таємниць Природи, завжди були святими в його очах. Дух, у якому сер Ісак Ньютон висловився, що наприкінці всієї своєї астрономічної праці він почував себе тільки дитиною, котра підбирає мушлі на березі Океану Знань, є дух шанобливості до безмежності Природи, яку сама Окултна Філософія не може затьмарити. І вільно можна визнати, що склад розуму, описаний цим знаменитим порівнянням, представляє склад розуму властивий переважній більшості *справжніх* учених, коли вони думають про всі феномени фізичного плану Природи. Маючи із цим справу, вони часто бувають сама обережність і скромність. Вони спостерігають факти з терпінням, яке не може бути перевершено. Вони повільні у виливанні теорій з них, що заслуговує вищої похвали. І будучи піддані обмеженням при яких вони спостерігають Природу, вони чудово точні в реєстрації своїх спостережень. Крім того, можна далі визнати, що сучасні вчені надзвичайно обережні, коли справа стосується твердження негативного. Вони можуть сказати, що надзвичайно неймовірно, якщо яке-небудь відкриття коли-небудь увійде в конфлікт із тією або іншою теорією, що нині опирається на ті або інші нагромадження зареєстрованих фактів. Але навіть у відношенні найбільш широких узагальнень, – які приймають догматичну форму тільки в коротких популярних підручниках наукових пізнань – тон самої «Науки», якщо вважати, що ця абстракція втілена в найкращих її представниках, є тоном стриманості й дуже часто – скромності.

Тому, будучи далекими від думки глузувати з помилок, у які обмеженість їхніх методів може втягнути вчених, істинний окультист скоріше високо оцінить пафос ситуації при якій велика працьовитість і жага істини приречені на розчарування й часто – на сум'яття.

Однак, огудженим у Сучасній Науці саме по собі є шкідливий прояв надмірної обережності, що у своєму найбільш вигідному аспекті, захищає Науку від надто поспішних висновків, а саме – повільність учених визнати, що до вирішення таємниць Природи можуть бути застосовані інші інструменти, крім інструментів фізичного плану, і, що, отже, неможливо правильно оцінити феномени будь-якого плану окремо, без оцінки їх з точок зору інших планів. Оскільки вони вперто закривають свої очі на свідчення, які повинні б їм ясно показати, що Природа більш складна, ніж можна судити лише за фізичними феноменами, існуючі засоби, застосуванням яких здатності людського сприйняття можуть іноді переноситися з одного плану на інший і, що їхня енергія доти направляєється неправильно, доки йде винятково тільки на деталі фізичної структури або енергії, – доти вони менше заслуговують симпатії, ніж докору.

Коли читаєш те, що пан Ренан, цей вчений «руйнівник» усіх релігійних вірувань минулого, сьогодення і майбутнього, пише про бідне людство і його здатності розпізнавання, – відчуваєш приниження й образу. Він думає, що

Людство володіє лише вельми вузьким розумом; і кількість людей здатних гостро (*finement*) вхопити істинну аналогію речей, невідчутно мале⁴⁷.

Однак, після порівняння цього висловлення з іншою думкою, вираженою тим же автором, а саме, що:

Розум критика повинен уступати фактам, зв'язаний по руках і ногах, куди б вони не потягли його⁴⁸,

відразу відчуваєш полегшення. Тим більше, коли ці два філософських твердження підкріплюються третім проголошенням знаменитого академіка, котрий заявляє, що:

Tout parti pris à priori, doit être banni de la science (*Будь-яка упередженість априорі повинна бути заборонена в науці*),⁴⁹

мало залишається чого боятися. На лихо пан Ренан перший порушує це золоте правило.

⁴⁶ Нам здається, що ми бачимо, як астральна примара старого філософа і містика, – який колись числився у Кембриджському університеті, – Генрі Мора, витає в астральному тумані над старими мохастими дахами стародавнього міста, в якому він написав свій знаменитий лист Гленвілю про «відьом». Ця «душа» здається неспокійною і обуреною, як у той травневий день 1678 року, коли лікар так гірко скаржився автору «*Sadducismus Triumphatus*» про Скота, Адія та Вебстера. «Наші нові натхненні святі», ми чуємо як він бурмоче, «щирі захисники відьом, ... які всупереч здоровому глузду й розуму ... хочуть мати не Самуїла, а спільника-шахрая ... ці надуті блазні, сповнені невігластва, марнославства та дурної зневіри!» (Див. «*Лист до Гленвіля*», та «*Isis Unveiled*», I, 205, 206).

⁴⁷ «*Etudes Religieuses*».

⁴⁸ «*Etudes Historiques*».

⁴⁹ «*Memoire*», прочитані в *Academie des Inscriptions des Belles Lettres* у 1859 році.

Свідчення Геродота – названого, саркастично, безсумнівно, «Батьком Історії», бо в кожному питанні, з якого Сучасна Думка з ним розходить, його свідчення відкидаються, – тверезі й найсерйозніші запевнення у філософських оповіданнях Платона і Фукидіда, Полібія і Плутарха, та навіть деякі твердження самого Арістотеля постійно відкладаються убік щораз, як тільки вони мають справу з тим, що сучасній критиці заманеться назвати міфом. Прошло небагато часу з тих пір, як Штраус проголосив, що:

Присутність надприродного елементу або дива в оповіданні є безсумнівною ознакою присутності в ньому міфу;

і це стало каноном критики, мовчазно прийнятим кожним сучасним критиком. Але, насамперед, – що таке міф – *μῦθος*? Хіба не було ясно нам сказано древніми письменниками, що це слово означає переказ? Хіба не був латинський термін *fabula*, фабула, синонімом чогось розказаного, як того, що відбулося в доісторичний час, і не обов'язково – вигадки. У таких автократів критики й деспотичних правителів, якими є більшість французьких, англійських і німецьких сходознавців, може бути в запасі на майбутнє сторіччя нескінченна кількість історичних, географічних, етнологічних і філологічних сюрпризів. Перекручування в Філософії останнім часом стали настільки звичайним явищем, що в цьому напрямку публіку нічим не здивуєш. Один учений мислитель уже заявив, що Гомер був просто «міфічною персоніфікацією тієї епопеї»⁵⁰; інший сказав, що Гіппократ, син Ескулапа, «міг бути тільки химерою»; що асклепади, незважаючи на свою сімсотлітню тривалість, можуть в остаточному підсумку виявитися просто «вигадкою»; що «місто Троя (всупереч Шліманну) існувало лише на картах» тощо. Чому б після цього не запропонувати світу розглядати всіх історичних осіб стародавності, як міфи? Якби Олександр Великий не був потрібний Філології як молот, щоб ним розтрусити голови брахманським хронологічним претензіям, він уже давним-давно став би просто «символом анексії» або «духом завоювань», як уже пропонував один французький письменник.

Дурне заперечення – це єдиний притулок, що залишився критикам. Це найбільш безпечний притулок на якийсь час у майбутньому, щоб дати притулок останнім скептикам. Для того, хто заперечує, безумовно немає потреби вступати в суперечку, і він у такий спосіб уникає і найгіршого, тобто неминучості робити поступки з деяких пунктів перед незаперечністю аргументів і фактів свого опонента. Крейцер, найбільший з усіх символістів сучасності, найбільш учений серед мас начитаних німецьких міфологів, напевне позаздрив би спокійній самовпевненості деяких скептиків, коли на мить опинився у такому розпачливому сум'ятті, що визнав:

Ми змушені повернутися до теорій про тролів і геніїв у такому вигляді, як їх розуміли древні; (це доктрина) без якої стає абсолютно неможливим пояснити що-небудь відносно Містерій⁵¹,

Древніх, існування якихось Містерій незаперечно.

Римські католики, які винуваті в точності у тому ж самому поклонінні, буква в букву – запозичивши його від більш пізніх халдеїв, ліванських набатеян і хрещених сабеян⁵², а не від учених астрономів і присвячених давнини – тепер хотіли би, шляхом віддання його анафемі, сховати джерело, звідки воно походить. Богослов'я і Церковність були би раді пошкодити чисте джерело, яке жило із самого початку, щоб втримати потомство від заглядання в нього і пізнання в такий спосіб їхнього первісного прототипу. Однак, окультисти думають, що настав час віддати кожному за заслугами. Що ж стосується інших наших опонентів – сучасних скептиків та епікурейців, циніків і садукеев – вони можуть знайти відповідь на свої заперечення в наших ранніх томах. Що стосується ясного несправедливого наклепу на древні доктрини, то причина його пояснена в наступних словах «Викритої Ісиди»:

Думка сучасного коментатора й критика відносно древньої вченості, обмежується і крутиться навколо екзотеризму храмів; його проникливість або не має бажання, або не здатна проникнути в урочисті адіти старовини, де Ієрофант наставляв неофіта розглядати публічний культ у його істинному значенні. Жоден мудрець давнини не вчив би, що людина є царем творіння і, що зоряне небо й наша мати-земля були створені заради неї⁵³.

Коли ми бачимо, що в наші дні в пресі з'являються такі праці, як «*Phallicism*»⁵⁴, то легко зрозуміти, що дні потаємності й перекручувань минули. Наука у Філології, Символізмі й Порівнянні Релігій просунулася занадто далеко, щоб продовжувати все скопом заперечувати, і Церква занадто розумна й обережна, щоб не використовувати нинішню ситуацію щонайкраще. Тим часом «ромби Гекати» і «колеса Люцифера»⁵⁵, що відкопуються щодня на ділянках Вавилонії, не можуть більше використовуватися як явні докази поклоніння Сатані, бо ці ж самі символи показані в ритуалах Латинської Церкви. Остання занадто добре інформована, щоб не знати того факту, що навіть пізніші халдеї, які поступово впали в дуалізм, звівши все до двох первісних Принципів, ніколи не поклонялися Сатані або ідолам більш, ніж зороастрійці, тепер обвинувачувані в тому ж,

⁵⁰ Див. Альфред Морі, «*Histoire des Religions de la Grece*», I, 248; та роздуми Гольцмана в «*Zeitschrift fur Vergleichende Sprachforschung*», ann, 1852, стор. 487, sq.

⁵¹ Крейцер, «*Introduction des Mysteres*», III, 456.

⁵² Пізніші набатеяни дотримувалися тієї ж віри, що й назареї та сабеяни, шанувальники Іоанна Хрестителя та застосовували Хрещення. (Див. «*Isis Unveiled*», II, 127, Munck «*Palestine*», 525, Dunlap «*Sôd, the Son of Man*». etc.)

⁵³ I. 535.

⁵⁴ Праця Харгрейва Дженнінга.

⁵⁵ Див. де Мирвілль, «*Pneumatologie*», III, 267 et seq.

але, що їхня Релігія була настільки ж глибоко філософська, як і інші; їх подвійна та екзотерична Теософія стала спадщиною євреїв, які у свою чергу були змушені поділитися нею із християнами. Парсів до сьогодні обвинувачують у Геліолатрії, і, проте, в Халдейських Оракулах під заголовком «Магічні й Філософські Заповіді Зороастра» ми виявляємо наступне:

Не направляй свого розуму до великих просторів землі;
Бо паросток істини не на землі.
Також не вимірною розмірів Сонця, збираючи правила,
Бо воно носить вічною волею Батька, не заради вас.
Стрімкий шлях Місяця відкинь; бо біг його завжди необхідністю викликаний.
Хід зірок не заради вас породжено.

Існувала величезна різниця між істинним культом викладеним тим, котрі показали себе гідними цього, і державними релігіями. Магів обвинувачували в усякого роду марновірствах, але ось що говорить той же самий Халдейський Оракул:

Не говорить правди широкий політ птахів у небесах,
Також і розтин нутрощів жертви; вони лише іграшки,
Основа корисливого обману; біжи від них,
Якщо хочеш священний рай благочестя відкрити,
Де зібрані мудрість, чеснота і справедливість⁵⁶.

Як ми сказали в нашій попередній праці:

Напевно не тих, хто застерігає людей від «корисливого обману», можна в ньому обвинувачувати, і, якщо вони чинили діяння, які здаються дивом, хто може чесно насмілитися заперечувати, що ці діяння були ними вчинені просто тому, що вони мали пізнання з натурфілософії і психології в такому ступені, який не знають наші школи?⁵⁷

Вищенаведені Станци є досить дивним вченням, щоб іти від тих, кого загальноприйнято вважати ідолянами сонця, місяця й сонмів зірок. Позаяк піднесена глибина наставлянь магів перебуває за межами досяжності сучасної матеріалістичної думки, то халдейських філософів обвинувачують у Сабєанізмі й поклонінні Сонцю, що було релігією тільки неосвічених мас.

ВІДДІЛ III ПОХОДЖЕННЯ МАГІЇ

Останнім часом становище можна сказати змінилося. Область досліджень розширилася; набагато краще починають розуміти древні релігії; і з часу того жалюгідного дня, коли Комітет Французької Академії, очолюваний Бенджаміном Франкліном, досліджував феномени Месмера лише для того, щоб проголосити їх шарлатанством і спиритним шахрайством, – як язичницька Філософія, так і Месмеризм придбали певні права та привілеї, і тепер на них дивляться зовсім з іншого погляду. Але, чи відновлена стосовно них повна справедливість і, чи краще їх тепер оцінюють? Ми боїмося, що ні. Людська натура нині та ж сама, як у той час, коли Поуп сказав про силу забобонів, що:

Різниця настільки ж велика між
Очима що бачать, як і між предметами побаченими.
Усілякі манери приймають відтінки від наших власних,
Або ж втрачають колір через наші проявлені пристрасті,
Або ж промінь фантазії нашої їх збільшує, множить,
Стискає, вивертає й тисячі забарвлень їм надає.

Так, у перші десятиліття нашого століття і церковники, і люди науки дивилися на Герметичну Філософію із двох зовсім протилежних точок зору. Перші називали її грішною і сатанинською; останні ж заперечували категорично її дійсність, незважаючи на свідчення, що наводяться найбільш обізнаними людьми всіх століть, включаючи наш власний. На вченого батька Кірхера, наприклад, навіть не звернули ніякої уваги, і над його твердженням, що всі фрагменти, відомі під заголовками праць Меркурія Трисмегіста, Бероза, Ферекида із Сіроса й т.п., є сувоями, що уникли пожежі, яка пожерла 100 000 томів великої Олександрійської Бібліотеки, просто реготали. Проте, освічені класи Європи знали тоді, як і тепер знають, що знаменита Олександрійська Бібліотека, «диво століть», була заснована Птоломеем Філадельфом, що численні її рукописи були ретельно скопійовані з ієратичних текстів і найстарших пергаментів на халдейській, фінікійській, перській та на інших мовах, і, що кількість цих транслітерацій та копій доходила, у свою чергу, до інших 100 000 сувойів, як стверджують Йосип і Страбон.

⁵⁶ Psellus, в праці Копі «Ancient Fragments», 269.

⁵⁷ «Isis Unveiled», I, 535, 536.

Є ще додаткове свідчення Климента Олександрійського, котрому варто було би вірити певною мірою⁵⁸. Климент свідчить про існування додаткових 30 000 томів Книг Гота, поміщених у бібліотеці Гробниці Озимандії, над входом у яку були написані слова: «Ліки для Душі».

З тих пір, як усім відомо, цілі тексти «апокрифічних» праць «помилкового» Пемандра й не менш «помилкового» Асклепія були виявлені Шамполліоном у найбільш древніх пам'ятниках Єгипту⁵⁹. Як сказано у «Викритій Ісіді»:

Після того, як вони присвятили цілком свої життя вивченню записів давньоєгипетської мудрості, обоє – як Шамполліон старший, так і Шамполліон молодший – привселюдно заявили, незважаючи на багато упереджених суджень, висунутих деякими поспішними й немудрими критиками, – що «Книги Гермеса» «дійсно містять у собі масу єгипетських традицій, які постійно знаходять підтвердження в найбільш справжніх записах і пам'ятках Єгипту найбільш сивої давнини»⁶⁰.

Заслуги Шамполліона, як єгиптолога, ніхто не буде заперечувати, і, якщо він заявляє, що все говорить за правильність писань таємничого Гермеса Трисмегіста, і, якщо твердження, що їхня стародавність іде в п'ять століть, підтверджується ним у дрібних подробицях, тоді, дійсно, критика повинна бути цілком задоволена. Шамполліон говорить:

Ці написи є просто точним відлунням і вираженнями найбільш древніх істин.

З тих пір як ці слова були написані, деякі з «апокрифічних» віршів «міфічного» Орфея також були виявлені скопійованими слово в слово ієрогліфами в деяких написах Четвертої Династії, звернених до різних Божеств. Нарешті, Крейцер відкрив і негайно вказав на дуже значний факт, що численні уривки, які знаходяться у Гомера й Гесіода, були незаперечно запозичені цими двома великими поетами з Орфічних Гімнів, у такий спосіб доводячи, що останні набагато старше, ніж «Іліада» або «Одіссея».

І так поступово, права й претензії древніх виправдуються, і сучасній критиці доводиться підкорятися свідченням. Багато тепер стало письменників, які визнають, що такого типу література, як Герметичні праці Єгипту, ніколи не може бути датована надто віддалено в доісторичні століття. Тексти багатьох із цих древніх праць – включаючи й книгу Еноха, так голосно проголошену «апокрифічною» на початку століття, – були тепер виявлені й пізнані в найбільш таємних і священних святилищах Халдеї, Індії, Фінікії, Єгипту та Центральної Азії. Але навіть такі докази не переконали більшу частину наших матеріалістів. Причина цього дуже проста й очевидна. Всі ці тексти, які користувалися загальним шануванням у давнині, – виявлені в таємних бібліотеках усіх великих храмів, – колись вивчалися (якщо й не завжди успішно) найбільшими державними діячами, письменниками-класиками, філософами, царями й простими людьми, так само як і прославленими Мудрецьми. Що представляли собою ці тексти? Не що інше, як Трактати з Магії та Окультизму; висміювану нині й заборонену Теософію – ось звідки цей остракізм.

Чи були люди в дні Піфагора і Платона такими простодушними й легковірними? Чи були мільйони людей Вавилонії і Єгипту, Індії та Греції разом із провідними їхніми великими Мудрецьми – чи були вони всі дурнями, котрі впродовж тих періодів великої вченості та цивілізації, які передували *першому* року нашої ери – остання породила тільки інтелектуальну темряву середньовічного фанатизму, – адже так багато в усіх інших відносинах великих людей присвятили свої життя голій ілюзії, марновірству, названому Магією? Здавалося б так, якщо задовольнятися словами й висновками сучасної Філософії.

Кожне Мистецтво і Наука, однак, яка б не була властива їй цінність, мала свого відкривача й практика, а потім – своїх фахівців, які викладали її. Яке ж походження Окултних Наук, або Магії? Хто були її професорами і, що відомо про них в історії або в легендах? Климент Олександрійський, один із найбільш розумних і вчених раннях

---

⁵⁸ Сорок дві Священні Книги єгиптян, згадані Климентом Олександрійським як існуючі у його час, були лише частиною Книг Гермеса. Ямблїх, посилаючись на слова єгипетського жерця Абаммона, приписує 1200 таких книг Гермесу і 36 000 – Мането. Але свідчення Ямблїха, як неоплатоніка та теурга, зрозуміло, відкинуте сучасними критиками. Мането, якого Бунзен високо цінує як «чисто історичну особистість», з яким «ніхто з пізніших тубільних істориків не може бути порівняний» (див. «*Egypte*», I, 97), раптом перетворюється на Псевдо-Мането, як тільки проголошені ним ідеї стикаються з науковими забобонами проти Магії та окултних знань, на володіння якими претендували ці давні жерці. Однак, жоден археолог нітрохи не сумнівається у майже неймовірній старовині герметичних книг. Шамполліон виявляє найбільшу повагу до їхньої справжності та правдивості, що підтверджується багатьма найдавнішими пам'ятками. І Бунзен наводить незаперечні докази їхньої давнини. З його досліджень, наприклад, ми дізнаємося про існування до днів Мойсея шістьдесят одного царя, які разом із цивілізацією, що ясно простежується, передували періоду Мойсея на кілька тисяч років. Це дає нам право вірити, що праці Гермеса Трисмегіста існували багато століть до народження єврейського законодавця. «Стило та чорнильниця були виявлені на пам'ятках четвертої династії, найстарішої у світі», каже Бунзен. Якщо цей видатний єгиптолог відкидає період у 48 863 років до Олександра, до якого Діоген Лаертський відносить записи жерців, то він, очевидно, більш спантеличений десятками тисячами астрономічних спостережень і зауважує, що «якщо вони були дійсними спостереженнями, вони повинні сягати більш ніж 10 000 років» (стор. 14). «Однак», він додає, «ми дізнаємося з однієї їхньої хронологічної праці, ... що справжні єгипетські перекази, які стосуються міфологічного періоду, трактували про міриади років». («*Egypte*», I, 15; «*Isis Unveiled*», I, 33).

⁵⁹ Ці подробиці взяті з «*Pneumatologie*», III, стор. 204, 205.

⁶⁰ «*Egypte*», стор. 143; «*Isis Unveiled*», I, 625.

батьків Християнства, відповідає на це питання у своїй «*Stromateis*». Цей колишній учень Неоплатонічної Школи говорить:

Якщо є наставлення, повинен бути й учитель.⁶¹

І так він показує, що Зенон учив Клентеса, Арістотель Теофраста, Епікур Метродора, Сократ Платона і т.д. І він додає, що коли він добрався ще далі в минуле до Піфагора, Ферекида і Фалеса, йому довелося продовжувати пошуки їхніх учителів. Те ж саме з єгиптянами, індійцями, вавилонянами та з самими магами. Він не припиняв досліджень, він говорить, щоб довідатися, кого вони всі мали своїми вчителями. І, якби він (Климент) довів би своє розслідування до самої колиски людства, до першого покоління людей, він усе ще б повторював своє питання – «хто їхній учитель»? Звичайно – він говорить – їхнім учителем не міг бути «хто-небудь із людей». І навіть якби ми могли добратися до Янголів, то повинні були би задати їм те ж саме питання: «Хто були їхні (маючи на увазі «божественних» і «занепалих» Янголів) учителі?».

Метою довгих аргументів цього доброго батька, зрозуміло, є виявлення двох різних учителів: одного – наставника біблійних патріархів, іншого – наставника язичників. Але учням Таємної Доктрини немає потреби так утруднювати себе. Їхні професори добре інформовані про те, хто були Вчителями їхніх попередників з Окультних Наук і Мудрості.

Климент, нарешті, вистежив двох учителів; і вони суть, як і слід було сподіватися, Бог і його вічний ворог і супротивник – Диявол; предмет досліджень Климента стосується *двоїстого* аспекту Герметичної Філософії, як причина й наслідок. Визнаючи моральну красу чеснот проповіданих у кожній окультній праці з якою він ознайомився, Климент бажає довідатися причину гаданого протиріччя між навчанням і практикою, Магією добра і Магією зла, й доходить висновку, що Магія має два джерела – божественний і диявольський. Він відчуває її роздвоєння на два канали, звідси його дедукція та висновок.

Ми теж відчуваємо це роздвоєння, але без обов'язкового його таврування диявольським, бо ми судимо «шлях лівої руки» таким, яким він вийшов з рук свого засновника. Інакше, якщо так само судити за наслідками власної Климента релігії і за поведінням у житті деяких, хто її сповідають, після смерті їхнього Вчителя, – окультисти мали би право робити майже такі ж висновки, які зробив Климент. Вони мали би право сказати, що в той час як Христос, Учитель усіх *істинних* християн, був у всіх відносинах божественним, ті, хто вдавалися до жажів Інквізиції, до приниження й катувань єретиків, євреїв і алхіміків, протестант Кальвін, котрий спалив Сервета і його спадкоємці протестанти-переслідувачі, аж до батожників та паліїв відьом в Америці, мабуть, мали своїм Учителем Диявола. Але окультисти, котрі не вірують у диявола, відвернуті від відплати в такий спосіб.

Однак свідчення Климента коштовне, позаяк воно показує 1) величезну кількість праць з окультних Наук у ті дні; і 2) надзвичайні сили, якими за допомогою цих Наук опанували деякі люди.

Наприклад, всю шосту книгу зі своєї «*Stromateis*» він присвячує цьому шуканню перших двох «Учителів» істинної і помилкової Філософії відповідно, котрі, за його словами, обидві збереглися в єгипетських святилищах. Дуже доречно також він звертається до греків із питанням, чому б їм не визнати «див» Мойсея, як таких, коли вони вимагають визнання такого привілею для своїх власних філософів, і він наводить ряд прикладів. Це, як він говорить, Еах, котрий викликав за допомогою своїх окультних сил чудесний дощ; це Арістей, котрий змусив вітри дути; Емпедокл, котрий утихомирив бурю і примусив її затихнути й т.д.⁶²

Найбільше його увага була спрямована до книг Меркурія Трисмегіста.⁶³ Він також не скупиться на похвали Гістаспу (або Гуштаспу), Книгам Сивілл і навіть правильній Астрології.

В усіх століттях Магію і використовували, і зловживали нею, так само як тепер використовують Месмеризм або Гіпнотизм і зловживають ним. Древній світ мав своїх Аполлонів і Ферекидів, і мислездатні люди в цьому могли розібратися, як можуть і тепер. Наприклад, у той час як жоден класичний або язичницький письменник не знайшов жодного слова докору на адресу Аполлонія Тіанського, не так це є у відношенні Ферекида. Хезихій Мілетський, Філон Біблійний і Євстахій нестримно обвинувачують останнього в тому, що він побудував свою Філософію і Науку на демонічних традиціях, тобто на Чаклунстві. Цицерон заявляє, що Ферекид є *potius divinus quam medicus*, «скоріше провісником, ніж лікарем», і Діоген Лаертський наводить довгий ряд оповідань про його пророкування. Одного разу Ферекид пророкує аварію корабля за сотні миль від нього; іншого він пророкує полон лакедемонян аркадійцями; нарешті, він передбачає власний жажливий кінець.⁶⁴

Маючи на увазі ті заперечення, які будуть висунуті проти Вчень Езотеричної Доктрини в тому вигляді, як вони тут викладаються, авторка цих рядків змушена спростувати деякі з них заздалегідь.

Такі ставлення у провину, як ті, які Климент висунув проти «язичницьких» Адептів, тільки доводять існування сил ясновидіння й передбачення у всіх століттях, але не є доказами на користь Диявола. Тому, вони не мають ніякої цінності, за винятком як для християн, для яких Сатана є одним із головних стовпів віросповідання. Бароній і де Мирвілль, наприклад, знаходять незаперечні докази Демонології у вірі в співвічність Матерії з Духом!

Де Мирвілль пише, що Ферекид

⁶¹ «*Strom.*», VI, VII. Наступний абзац переказаний з того ж розділу.

⁶² Див., «*Pneumatologie*», III, 207. Тому Емпедокла називають *χολυθάνας*, «володарем вітру». «*Strom.*», VI, III.

⁶³ *Ibid.*, IV.

⁶⁴ Резюмовано з «*Pneumatologie*». III. 209.

Постулює у принципі початковість Зевса або Ефіру, і потім, на тому ж самому плані деякого принципу, співвічного та співдієвого, котрий він називає п'ятим елементом або Огенос.⁶⁵

Потім він указує, що Огенос означає те, що зачинається, що тримає в полоні, і, що це є Гадес, «або, одним словом, пекло».

Ці синоніми відомі кожному школяреві без усяких пояснень маркіза, котрий дає їх Академії; що ж стосується його висновку, то кожен окультист, зрозуміло, відкине його і тільки посміхнеться його дурості. А тепер ми підходимо до богословського висновку.

Резюме поглядів Латинської Церкви, – як воно виражено авторами такого ж типу як маркіз де Мирвілль – зводиться до наступного: Герметичні Книги, незважаючи на мудрість, яка міститься в них, – повністю визнану в Римі – є «спадщиною, залишеною людству Каїном, проклятим». «Загальноновизнано», говорить цей сучасний мемуарист Сатани в Історії:

Що відразу ж після Потопу Хам і його нащадки знову поширили древні Вчення каїнітів і Раса, що потонула.⁶⁶

В усякому разі це доводить, що Магія або Чаклунство, як він називає її, є допотопним мистецтвом, і в такий спосіб одне очко вигране. Бо, як він говорить:

Свідчення Бероза ототожнює Хама з першим Зороастром, засновником Бактрії, першим автором усіх магичних мистецтв Вавилонії, *Хеменесу* або *Хамом*,⁶⁷ цим безчесним⁶⁸ з вірного потомства Ноя, і нарешті, предметом обожнювання Єгипту, що, привласнивши його ім'я *χρημεία*, звідки виникла хімія, побудував на свою честь місто назване *Хоемніс*, або «Місто вогню».⁶⁹ Сказано, що Хам обожнював його, звідки виникла назва *Хаммаїм*, дане пірамідам, що, у свою чергу було вульгаризовано й перетворилося на наше сучасне «чимні».⁷⁰

Це твердження цілком неправильне. Єгипет був колискою Хімії та місцем її народження – це добре відомо в наш час. Тільки Кенрік та інші показують, що корінь цього слова – *chemi* або *chem*, що не є *Cham*, або Хам, але *Khem*, єгипетський фалічний бог Містерій.

Але це не все. Де Мирвілль схильний відшукати сатанинське походження навіть у нині безневинному Таро. Він продовжує:

Що ж стосується засобів поширення цієї злої Магії, то традиція вказує на це в якихось рунічних письменах, виявлених на металевих пластинках (або листах, *des lames*), які уникли знищення під час Потопу.⁷¹ Це можна було би прийняти за легенду, якби наступні відкриття не довели, що це далеко не так. Пластинки були виявлені покритими цікавими письменами, що цілком не підвладні розшифровці, письменами незаперечної древності, яким хаміти (чаклуни, на думку автора) приписували походження їх чудодійних і страшних сил.⁷²

Благочестивого автора можна поки залишити при його ортодоксальних віруваннях. У всякому разі, він здається цілком щирим у своїх поглядах. Проте, його талановиті аргументи будуть підірвані в самій їхній основі, бо те, ким або, вірніше, чим насправді були Каїн і Хам, має бути доведено на математичній основі. Де Мирвілль лише вірний син своєї Церкви, зацікавлений у тому, щоб утримати Каїна в його Антропоморфічній ролі й на його нинішньому місці в «Священному Писанні». Але учень Окультизму, з іншого боку, зацікавлений винятково в істині. Але століття мусить слідувати природним ходом своєї еволюції.

⁶⁵ *Loc. cit.*

⁶⁶ *Op. cit.*, III, 208.

⁶⁷ Варто нагадати людям, які говорять англійською, що ім'я нешанобливого сина Ноя «*Ham*» повинне вимовлятися «*Kham*» або «*Cham*».

⁶⁸ Чорною Магією чи Чаклунством є *злостивий* результат, отриманий у будь-якому вигляді або будь-яким шляхом через застосування Окултних Мистецтв; отже, про неї слід судити лише з її наслідків. Ні ім'я Хама, ні ім'я Каїна, будучи сказаним, ніколи нікого не вбило; тоді як, якщо ми повинні вірити тому ж Клименту Олександрійському, який простежує Вчителя кожного окультиста, котрий стоїть поза Християнством, до Диявола, то ім'я Ієгови (вимовлене як Ієво, причому особливим способом) мало наслідком вбивство людини на відстані. Таємничий Шемхам-фораш не завжди застосовувався кабалістами для святих цілей, особливо з тих пір, як Саббат, або субота, присвячена Сатурну, або злому Шані, стала у євреїв днем, присвяченим «Ієгові».

⁶⁹ Хоемніс, доісторичне місто, було або не було побудоване сином Ноя, але це не було його ім'ям, яке було дано місту, але ім'ям Богині Містерій Хоемну, або Хоемніс (грецька форма); це божество, яке було створене палкою фантазією неофіта, який таким чином піддавався танталовим мукам впродовж своїх «дванадцяти завдань» випробування перед його остаточною посвятою. Її чоловічим двійником є Хем. Місто Хоемніс, або Хемміс (нині Ахмем), було головним місцем перебування Бога Хема. Греки ототожнюючи Хема з Паном, називали це місто «Панополіс».

⁷⁰ «Чимні» – chimney – димова труба. (Прим. перекл.)

«*Pneumatologie*», III, 210. Це схоже на релігійну мстивість, ніж на філологію. Картина, однак, здається неповною, бо автору слід додати до димної труби відьму, яка вилітає звідти на мітлі.

⁷¹ Як вони могли уникнути Потопу, якщо Бог цього не хотів би? Навряд чи це логічно.

⁷² *Loc. cit.*, стор. 210.

ВІДДІЛ ІV

ПОТАЄМНІСТЬ ПРИСВЯЧЕНИХ

Нітрохи не слід дивуватися неправильному тлумаченню ряду притч і афоризмів Ісуса. Починаючи з Орфея, першого присвяченого Адепта, про котрого історія вхоплює якийсь проблиск в імлі дохристиянської ери, і далі, включаючи Піфагора, Конфуція, Будду, Ісуса, Аполлонія Тіанського, аж до Аммонія Саккаса – жоден Учитель або Присвячений ніколи не писав чого-небудь, призначеного для публічного використання. Кожен окремо й усі вони незмінно рекомендували дотримуватися мовчання і таємниці відносно деяких фактів та діянь; від Конфуція, котрий відмовився привселюдно та задовільно пояснити, що він мав на увазі під своїм терміном «Велика Крайність», або дати ключа до гадання за допомогою «соломи», аж до Ісуса, котрий зобов'язав своїх учнів нікому не говорити, що він – Христос⁷³ (Хрестос), «людина скорбот» і випробувань перед своєю вищою і останньою Присвятою, або, що він учинив «диво» воскресіння.⁷⁴ Апостоли повинні були зберігати мовчання так, щоб ліва рука не знала, що зробила права, простіше кажучи – щоб небезпечні фахівці Науки Лівої Руки – жажливі вороги Адептів Правої Руки, особливо перед їхньою останньою Присвятою – не скористалися б цими відомостями з метою нашкодити, як цілителяві, так і пацієнтові. І, якщо про вищесказане скажуть, що це просто припущення, то, – що можуть значити нижченаведені жажливі слова:

Вам дано знати таємниці Царства Божого, але тим, які перебувають зовні, все це дається у притчах; щоб бачачи вони могли бачити і не сприймати; й чуучи вони могли чути й не розуміти; щоб у якийсь час вони не були б повернуті і їхні гріхи не були би прощені їм.⁷⁵

Якщо не витлумачувати ці слова в сенсі закону мовчання й Карми, то крайня егоїстичність і позбавлений милосердя дух цих слів доволі очевидний. Ці слова безпосередньо пов'язані з жажливою догмою приречення. Чи захоче добрий і розумний християнин накинути таку пляму жорстокого егоїзму на свого Рятівника?⁷⁶

Праця з поширення таких істин у притчах була надана учням високих Присвячених. Їхнім обов'язком було додержуватися ключової ноти Таємного Вчення без розкриття його таємниць. Це показано в життєписах усіх великих Адептів. Піфагор розділив свої класи на слухачів екзотеричних і езотеричних лекцій. Маги отримували свої наставлення і присвячувалися у далеких схованих печерах Бактрії. Коли Йосип заявляє, що Авраам викладав Математику, то під цим мав на увазі «Магію», бо в Піфагорійському коді Математика означає Езотеричну Науку або Гнозис.

Професор Вільдер зауважує:

Ессеї Іудеї і Кармеля дотримувалися подібних же розходжень, розділяючи своїх послідовників на неопітів, братів і досконаліх... Амоній зобов'язував присягою своїх учнів, щоб вони не видавали його вищих доктрин, за винятком тих, котрі були ретельно наставлені та навчені (підготовлені для присвяти).⁷⁷

Якщо можна довіряти Матвію, то одна із найбільш потужних причин необхідності дотримання таємниці викладена Самим Ісусом. Бо тут Учитель ясно говорить:

Не давайте святині псам і не кидайте перли ваші перед свинями, щоб вони не потоптали їх ногами своїми і розвернувшись не розтерзали вас.⁷⁸

Глибоко істинні й мудрі слова. Багато таких у нашому власному столітті й навіть серед нас, кому про це були зроблені сильні нагадування – часто занадто пізно.⁷⁹

---

⁷³ «Матвії», XVI, 20.

⁷⁴ «Марк», V, 43.

⁷⁵ «Марк», IV, II, 12.

⁷⁶ Хіба не очевидно, що слова: «щоб у якийсь час вони не були повернуті (або: «щоб випадково вони не були повернуті знову», як у переглянутому варіанті), та їхні гріхи не були би прощені їм» – зовсім не означають, що Ісус боявся, що через каюття будь-який чужинець або «ті, хто знаходяться зовні», уникне прокляття, як це ясно говорить сенс мертвої букви, – але означають цілком інше? А саме, «щоб хтось із профанів шляхом розуміння його проповіді, незамаскованої за допомогою притч, не схопив би щось із потаємних вчень та таємниць Посвяти – і навіть із окультних сил? «Бути поверненим», іншими словами, означає набути знання, що належить виключно Посвяченим; «і їхні гріхи не були би прощені їм» означає, що їхні гріхи впали би на незаконного відкривача, на того, хто допоміг негідним пожинати там, де вони ніколи не сіяли і дав їм цим способом уникнути на цій землі своєї заслуженої Карми, яка тепер повинна повернутися на відкривача, котрий замість добра завдав би цим шкоди і зазнав невдачі.

⁷⁷ «New Platonism and Alchemy», 1869, стор. 7, 9.

⁷⁸ VII, 6.

⁷⁹ Історія сповнена доказами того ж. Якби Анаксагор не проголосив великої істини викладеної в Містеріях, тобто, що Сонце безсумнівно більше за Пелопоннес, – фанатичний натовп не почав би його переслідувати, мало не вбивши. Якби інша голота, яка була піднята проти Піфагора, зрозуміла, що таємничий Мудрець Кротона мав на увазі, говорячи, що він пам'ятає, як він був «Сином Меркурія» – Бога Потаємної Мудрості – йому не довелося б рятувати своє життя втечею; також Сократ не був би забитий, якби він тримав у секреті одкровення його божественного Даймона. Він знав, як мало здатна його доба – за винятком посвячених – розуміти сенс усього того, що він знав про Місяць. Тому, свій виклад він обмежив алегорією, яка виявилася більш науковою, ніж дотепер думали. Він стверджував, що Місяць був живим, і, що місячні істоти жили в

Навіть Маймонід рекомендує зберігати мовчання із приводу істинного значення текстів «Біблії». Цей припис руйнує звичайне твердження, що «Святе Письмо» є єдиною книгою у світі, чії божественні прорікання містять у собі ясну неприкрашену істину. Так воно й може бути для вченого кабаліста; але як раз навпаки для християн. Бо ось що вчений єврейський філософ говорить із цього приводу:

Хто б не виявив істинний зміст «Книги Буття», повинен піклуватися, щоб не розголосити це. Це – правило поведінки, про яке нам нагадують усі наші мудреці, й особливо це стосується шести днів творіння. Якщо яка-небудь людина відкриє сама або за допомогою іншої *істинний* сенс його, вона повинна мовчати або ж, якщо вона говорить, то повинна говорити неясно, загадковими висловами, як вчиняю я сам, надаючи про інше здогадуватися тим, хто може мене зрозуміти.

Якщо один із найбільших єврейських філософів, таким чином, визнає Символізм і Езотеризм «Старого Завіту», то цілком природно, що християнські батьки роблять таке ж визнання у відношенні «Нового Завіту» і «Біблії» взагалі. Так ми знаходимо, що Климент Олександрійський і Оріген погоджуються про це із граничною ясністю. Климент, котрий отримав присвяту в Елевзінських Містеріях, говорить, що:

Викладені там доктрини містили в собі закінчення всіх наставлень у такому вигляді, як вони були взяті від Мойсея і пророків, –

невелике перекручування фактів вибачимо доброму батькові. Ці слова, зрештою, визнають, що Містерії євреїв були тотожні з Містеріями язичницьких греків, які взяли їх у єгиптян, які, у свою чергу, запозичили їх у халдеїв, які отримали їх від аріїв, атлантів і т.д. – далеко за межами часів тієї Раси. Таємне значення Євангелій також відкрито визнане Климентом, коли він говорить, що Таємниці Віри не повинні повідомлятися всім.

Але, позаяк цей переказ опублікований не лише для того, хто розуміє велич цього слова, то потрібно сховати в Таємниці висловлену мудрість, яку дав Син Божий⁸⁰.

Не менш зрозуміло у відношенні «Біблії» і символізму її сказань висловлюється Оріген. Він вигукує:

Якщо ми будемо дотримуватися букви, і повинні розуміти те, що написано в законі, на зразок того, як розуміють євреї і простий народ, – то я почервонів би від сорому перш, ніж визнати, що Бог дав ці закони, бо закони, створені людьми, виглядають набагато краще й розумніше.⁸¹

І цілком міг би «червоніти від сорому» цей істинний, чесний батько раннього Християнства в дні його відносної чистоти. Але християни нашого високоосвіченого й цивілізованого століття зовсім не червоніють; навпаки, вони проковтують «світло» раніше утворення Сонця, сад Едему, кита Іони й усе інше, не дивлячись на те, що той же самий Оріген запитує в цілком природному випадкові обурення:

Яка розумна людина погодиться з повідомленням, що перший, другий і третій дні, в яких згадується *вечір* і *ранок*, були без сонця, місяця й зірок, а перший день без небес? Де знайти такого ідіота, хто би повірив, що Бог садив дерева в Раю, в Едемі, як землероб і т.п.? Я вважаю, що кожна людина повинна розглядати всі ці речі, як образи, під якими захований прихований сенс.⁸²

І проте, мільйони «таких ідіотів» є в нашому столітті освіти, а не тільки у третьому столітті. Коли додамо до цього недвозначне повідомлення Павла в «Посланні до Галатів», IV. 22-25, що оповідання про Авраама і його двох синів усе є «алегорія» і, що «Агар є гора Синай»; то дійсно, немає в чому дорікнути християнина або язичника, котрий відмовляється прийняти «Біблію» за що-небудь інше, як тільки за дуже митецьку алегорію.

Рабин Симеон Бен Іохай, укладач «Зохара», ніколи не повідомляв найважливіших частин своєї доктрини інакше, як тільки усно й притому дуже обмеженій кількості учнів. Тому, без остаточної присвяти в «Меркаву» вивчення «Кабали» завжди буде неповним, а «Меркава» може бути викладена лише «у темряві, у пустельній місцевості, і після багатьох і страшних випробувань». Від дня смерті цього великого єврейського Присвяченого ця таємна доктрина залишилася непорушною таємницею для зовнішнього світу.

Серед шанованої секти танаїтів або вірніше, тананітів, мудрих, перебували ті, хто навчали таємницям на практиці й присвячували деяких учнів у величну й остаточну Містерію. Але в другому розділі «Мішна Хагіга» говориться, що сенс «Меркави» повинен передаватися лише старим мудрецам». «Гемара» ще більш догматична. «Найбільш важливі таємниці Містерій відкривалися навіть не всім жерцям. Вони передавалися тільки присвяченим». І в такий спосіб ми знаходимо, що та ж сама велика таємність переважала в усіх древніх релігіях.⁸³

Що говорить сама «Кабала»? Її великі рабини насправді загрожують тому, хто сприйме виречення їх *verbatim*. В «Зохарі» ми читаємо:

глибоких, широких і темних долинах, бо наш сателіт поза цими глибокими долинами не має ні повітря, ні будь-якої атмосфери. Незважаючи на одкровення, повне значення тільки для небагатьох, так воно і повинно бути, якщо на нашому світлому сателіті взагалі є якась атмосфера. Факти, зафіксовані у священних анналах Містерій, не повинні були видаватися – за це загрожувала смертна кара.

⁸⁰ «*Stromateis*», XII.

⁸¹ Див. «*Somilies*», 7, у «*Levit.*», цитовано в «*Source of Measures*», стор. 307.

⁸² Оріген: *Ruet.*, «*Origeniana*», 167; Франк, 121; цитовано з «*Sód*» Данлепа, стор. 176.

⁸³ «*Isis Unveiled*», II, 350.

Лихо тій людині, котра бачить у Торі, тобто в Законі, тільки простий виклад і звичайні слова! Бо, воістину, якби вона містила в собі лише це, то ми навіть сьогодні могли би написати іншу Тору, набагато більш гідну замилювання. Бо, якщо ми знаходимо тільки прості слова, то нам варто було би лише звернутися до законодавців землі,⁸⁴ до тих, у кому ми найчастіше зустрічаємо найбільшу пишноту. І було би досить наслідувати їм і скласти Тору за їхніми словами і їхнім прикладом. Але це не так: кожне слово в Торі містить піднесене значення й величну таємницю... Словесний текст – це покрив Тори. Лихо тому, хто прийме цей покрив за саму Тору... Простаки звертають увагу лишень на покрив, або словесний текст Тори. Вони нічого іншого не знають, вони не бачать того, що приховано під покривом. Більш освічені люди звертають увагу не на покрив, а на те тіло, яке він накриває.⁸⁵

Аммоній Саккас учив, що Таємна Доктрина Релігії Мудрості була цілком присутня в «Книгах Тота» (Гермеса), звідки як Піфагор, так і Платон почерпнули свої знання й багато зі своєї Філософії; і він заявив, що ці Книги «тотожні з вченням Мудреців далекого Сходу». Професор А. Вільдер зауважує:

Позаяк ім'я Тот означає колегію, або збори, то не цілком виключено, що ці книги були так названі тому, що вони представляють собою збірники виречень і доктрин братерства жерців Мемфісу. Рабин Бізе висловив ту ж саму гіпотезу відносно божественних виречень, занесених у єврейські Священні Писання.⁸⁶

Це доволі ймовірно. Тільки ці «божественні виречення» дотепер ніколи не були зрозумілі профанами. Філон Іудей, непосвячений, намагався розкрити їхнє таємне значення, але йому це не вдалося.

Але «Книги Тота» або «Біблія», «Веди» або «Кабала» – всі вони пропонують ту ж саму потаємність відносно певних таємниць природи, які в них символізовані. «Лихо тому, хто незаконно видасть слова нашептани у вухо Мануши *Першим Святителем*». Хто був цей «Святитель» – це пояснено в «Книзі Еноха»:

Від них (Янголів) я почув усе й зрозумів, що я побачив: те, що не відбудеться в цьому поколінні (Расі), але в поколінні, яке з'явиться у віддаленому періоді часу (в 6-й і 7-й Расах) завдяки обраним (Присвяченим).⁸⁷

Знов-таки відносно осуду тих, хто, коли довідалися «всі таємниці Янголів», розкривають їх, сказано, що:

Вони розкрили таємниці й вони є тими, які були засуджені; але не ти, мій сину (Ной) ... ти чистий, добрий і вільний від докору розкриття таємниць.⁸⁸

Але в нашому столітті є такі, хто «розкривши таємниці» без чиєїсь допомоги, тільки завдяки власній ученості й гострому розуму, і хто, проте, будучи чесними і прямодушними людьми, котрі не звертають уваги на погрози і застереження, бо ніколи не давали обітниці дотримання таємниці, – відчувають себе враженими при таких одкровеннях. Одним із них є вчений автор і відкривач одного «Ключа до єврейсько-єгипетської Таємниці». Як він говорить, є «деякі дивні риси, пов'язані з поширенням і станом» «Біблії».

Ті, хто склали цю Книгу, були люди, як і ми. Вони дізнавалися, бачили, перебирали й осягали через цю ключову міру⁸⁹ закон живого вічно-діючого Бога.⁹⁰ Вони не мали потреби у вірі, що Він існує, що Він працював, планував і завершував, як могутній механік і архітектор.⁹¹ Що ж це таке було, що закріпило це знання за ними одними, у той час, як вони, по-перше, як Божі люди, по-друге, як апостоли Ісуса Христа, видали, як подачку, що засліплює обрядове богослужіння й порожнє Вчення віри, і ніякого обґрунтування у вигляді доказів, що приходять належним чином за допомогою застосування саме тих почуттів, якими Божество наділило всіх людей, як істотними засобами для отримання ними якого-небудь правильного розуміння? *Таємниця й притча, і затемнене висловлення, і завуалювання істинного змісту – ось тягар Завітів Старого і Нового. Якщо погодимося, що оповідання «Біблії» представляли собою навмисні вигадки для того, щоб обманювати неосвічені маси народу, навіть якби й для того, щоб нав'язати їм найбільш досконалий кодекс моральних обов'язків, то, як можна виправдати такі великі обмани, як частина Божественного промислу, коли за самою природою речей цьому промислу повинна бути властива проста й досконала правдивість! Яке відношення має або повинна мати таємниця, до поширення Божих істин?»⁹²*

Безсумнівно, що ніякого відношення, якби ці таємниці були дані на самому початку. І так воно й було у відношенні перших, напівбожественних чистих і духовних Рас Людства. Вони володіли «Божими істинами» і жили за ними й за їхніми ідеалами. Вони зберігали ці істини доти, доки навряд чи було якесь зло і, отже,

⁸⁴ Матеріалістичні «законодавці», критики та садукєї, які намагаються розірвати на шматки доктрини та вчення великих Вчителів Азії минулого і сьогодення – не вчених у сучасному розумінні слова – вчинили б добре, якби замислилися над цими словами. Безсумнівно, що доктрини і потаємні вчення, якби вони були винайдені і написані в Оксфорді та Кембриджі, зовні були би блискучі. Проте, відповідали б вони чи ні вселенським істинам і фактам – це інше питання.

⁸⁵ III, fol, 1526, цитовано в «*Qabbalah*» Мейєра, стор. 102.

⁸⁶ «*New Platonism and Alchemy*», стор. 6.

⁸⁷ I, 2.

⁸⁸ LXIX, 10.

⁸⁹ Автор намагається довести, що ключем є «джерело заходів, що дає початок англійському дюйму та стародавньому лікту».

⁹⁰ У множині це слово краще вирішило б таємницю. Бог – *всюдиущий*; якби він був *вічно-діючим*, він не міг би бути більше нескінченним Богом – також і *всюдиущим* у своїй обмеженості.

⁹¹ Автор очевидно є масоном штибу генерала Пайка. Доки американські та англійські масони заперечуватимуть «Творчий Принцип» «Великого Сходу» Франції, вони залишаться в темряві.

⁹² «*Source of Measures*», стор. 308, 309.

зловживання цими пізнаннями й істинами. Але еволюція й поступове занурення в матеріальність теж є однією з цих «істин» і також одним із законів «Бога». У міру того, як людство прогресувало і з кожним поколінням ставало усе більше від землі, земним, індивідуальність кожного тимчасового Его почала себе проявляти. Саме особистий егоїзм доводить і підштовхує людину зловживати своїми знаннями та владою. А егоїзм – це такий людський будинок, вікна й двері якого завжди відкриті для проникнення в людську душу всякого роду несправедливості. Мало було людей впродовж ранньої юності людства і ще менше їх тепер, які відчують у собі схильність на практиці застосовувати яскраву заяву Поупа, що він вирвав би власне серце, якби воно не мало кращого прагнення, як любити тільки самого себе й глузувати з усіх своїх сусідів. Звідси виникла необхідність поступово відбирати у людини божественні знання й сили, які з кожним новим людським циклом ставали усе більш небезпечними, мов двосічна зброя, зла сторона якої завжди загрожувала сусідові, а така, що виливала добро була цілком звернена на себе. Та мала кількість «обраних», чия внутрішня сутність залишилася не зачепленою зростанням їхньої фізичної зовнішності, стала, в такий спосіб згодом, єдиними стражами відкритих таємниць, що передавали їх далі найбільш придатним до їх сприйняття, зробивши їх у той же час недоступними для інших. Відкиньте це пояснення від Таємних Вчень і сама назва Релігії стане синонімом обману та підробки.

Проте, народним масам не варто було би дозволяти залишатися без якого-небудь морального стримування. Людина завжди нудиться за чимось «потойбічним» і не може жити без якогось ідеалу, як маяка і розради. У той же самий час, жодній середніх здатностей людині, навіть у наше століття загальної освіти, неможливо довірити занадто метафізичні й занадто тонкі для її розуміння істини, не ризикуючи викликати в ній небезпеку загрозливої реакції, і замість віри в Богів і Святих – падіння в антинауковий дурний атеїзм. Жоден справжній філантроп, а отже, жоден окультист, ніколи не буде мріяти, щоб людство хоча б на мить залишилося без усякої Релігії. Навіть сучасна Релігія в Європі, що обмежується неділями, краще, ніж ніяка. Але, якщо, як говорить Баніан, «Релігія є кращий обладунок, який тільки може мати людина», то вона, безсумнівно, «найгірша мантия», і ось проти цієї «мантиї» і заснованих на неправді претензіях, борються окультисти і теософи. Істинне ідеальне Божество, єдиний живий Бог у Природі, нічого не втратить у преклонінні перед ним людини, якщо ця зовнішня мантия, виткана людською фантазією і накинута на Божество спритною рукою священнослужителя, котрий жадає влади і володарювання, – буде зірвана. З настанням нинішнього століття, пробив час скинути з трону «вищого Бога» кожного народу на користь Одного Загального Божества – Бога Непорушного Закону, не милосердя; Бога Справедливої Відплати, а не прощення, що попросту є спонуканням до злодіяння і повторення його. Найбільший злочин, який колись був зроблений проти людства, відбувся в той день, коли перший жрець придумав першу молитву, маючи на увазі егоїстичну мету. Бог, якого можна вмилювати несправедливими молитвами «благословити зброю» того, хто молиться і наслати поразку та смерть тисячам його ворогів – його братам; Божество, про яке можна думати, що воно не залишиться глухим до пісень і вихвалень перемішаних благаннями про дарування «попутного вітру» для себе й, цілком природно, «тяжкого» для інших мореплавців, які плывуть із протилежної сторони, – саме таке уявлення про Бога виховало себелюбність в людині і позбавило її впевненості у своїх силах. Молитва є діянням, що ушляхетнює, коли вона представляє собою сильні почуття, гаряче бажання, що рветься із самого серця заради добра для інших людей і, коли вона цілком вільна від якої-небудь егоїстичної особистої мети; томління по потойбічному природне і святе в людині, але за умови розділити це блаженство з іншими. Можна зрозуміти й високо оцінити слова «язичника» Сократа, котрий у своїй глибокій, хоча й не викладеній мудрості заявив, що:

Ми повинні молитися про благословення для всіх, бо боги краще знають, що для нас добре.

Але офіційне моління – за суспільне лихо або заради користі одного індивідуума, незважаючи на втрати для тисяч – є найганебнішим зі злочинів, не говорячи вже про те, що воно є недоречна зарозумілість і марновірство. Це – безпосередня спадщина, придбана грабунком від ієговістів, євреїв Пустелі й Золотого Тельця.

Як незабаром буде показано, це був «Іегова», що підказав необхідність завуалювання і приховання цією заміною невимовного імені і, який привів до всіх цих «таємниць, притч, затемнень висловлювань і маскуванню». Мойсей, в усякому разі, присвятив своїх сімдесят Старійшин у таємні істини, і в такий спосіб письменники «Старого Завіту» у якимсь ступені виправдані. Письменники ж «Нового Завіту», навіть і стільки не зробили. Вони спотворили величну центральну фігуру Христа своїми догматами і завели людей, з тих пір, у мільйон помилок і найтемніших злочинів – Його святим ім'ям.

Очевидно, що за винятком Павла й Климента Олександрійського, які обоє були присвячені в Містерії, жоден із батьків сам багато чого не знав із цих істин. Більшою частиною вони були неосвіченими, темними людьми; і якщо такі як Августин і Лактанцій, або ж Беда Високоповажний та інші залишилися необізнаними до часу Галілея⁹³ про найбільш істотні істини викладені у язичницьких храмах – наприклад, що земля кругла, не говорячи

⁹³ У своїй «*Pneumatologie*», в томі IV, стор. 105-112, маркіз де Мирвільль приписує знання геліоцентричної системи до Галілея папі Урбану VIII. Автор йде далі. Він намагається показати цього знаменитого папу не як переслідувача Галілея, а як переслідуваного Галілеєм, і на додачу, навіть оббреданого флорентійським астрономом. Якщо це так, то тим гірше для Латинської Церкви, бо її папи, знаючи про цей дуже важливий факт, зберігали мовчання про нього, чи прикриваючи Ієшуа, чи власну непогрішність. Цілоком зрозуміло, що, якщо вже «Біблія» була така піднесена над усіма іншими системами і її нібито монотеїзм залежав від збереження мовчання, то зрозуміло, нічого іншого не залишалося, як замовчувати її символізм, дозволяючи таким чином, щоб усі її грубі помилки приписувалися її Богу.

уже про геліоцентричну систему, – то яким великим мало бути неуттво інших! У раннях християн ученість і гріх були синонімами. Звідси й виникли обвинувачення у зв'язках з Дияволом, які щедро посилались на язичницьких філософів.

Але істина повинна виявитися. Окультисти, яких такі письменники, як де Мирвілль називають «послідовниками проклятого Каїна», тепер спроможні перевернути столи. Те, що дотепер було відомо тільки древнім і сучасним кабалістам Європи та Азії, тепер опубліковано й доведено, як математично правильне. Автор книги «Ключ до єврейсько-єгипетської Таємниці або Джерело Мір» довів, на загальне задоволення, треба сподіватися, що два великих Божих імена, Іегова та Елохім, в одному значенні своїх числових величин співвідносилися, як величини діаметра й окружності відповідно: інакше кажучи, що вони є числовими показниками геометричних співвідношень і, нарешті, що *Іегова є Каїн* і навпаки.

Ця думка, говорить автор,

Допомагає також зняти пляму ганьби з імені Каїна, як щось сфабриковане, щоб знищити його роль; бо навіть без цих доказів, за самим текстом, він (Каїн) був *Іегова*. Тому, богословським школам варто було б краще задуматися про те, як виправити положення, якщо це можливо, і повернути добре ім'я і славу Богові, якому вони поклоняються.⁹⁴

Це не перше попередження, отримане «богословськими школами», які, однак, безсумнівно знали про це із самого початку, як знали Климент Олександрійський та інші. Але, якби й так, користі для них від цього ще менше, бо визнання спричинило б за собою більше для них, ніж просто святість і гідність встановленої віри.

Але можна також поставити запитання, чому азійські релігії, в яких немає нічого такого роду приховуваного і, які цілком відкрито проголошують Езотеризм своїх релігій, – слідує тим же самим курсом? Це просто от що: у той час як нинішнє й, без сумніву, змушене мовчання Церкви з цієї теми має відношення тільки до зовнішньої або теоретичної форми «Біблії» – викриття секретів якої не спричинило б за собою ніякої практичної шкоди, якби вони були пояснені із самого початку – зі Східним Езотеризмом і Символізмом справа стоїть зовсім інакше. Велична центральна фігура Євангелій залишилася б настільки ж незачепленою символізмом «Старого Завіту» при його розкритті, як залишилася б і фігура Засновника Буддизму, якби була показана алегоричність брахманських писань «Пуран», написаних до його народження. Крім того, Ісус із Назарету виграв би більше, ніж втратив би, якби він був показаний, як простий смертний, і наданий судженню людей за його власними висловленнями й заслугами, замість того, щоб привласнити його Християнству в якості Бога, багато висловлювань і діяння якого тепер настільки відкриті для критики. З іншого боку, символи й алегоричні висловлення, якими завуальовані величні істини Природи в «Ведах», «Брахманах», «Упанішадах» і особливо в ламайтській «Чагпа Тхогмед» та в інших працях, – зовсім іншого роду й набагато більш складні за своїм таємним значенням. У той час як біблійні гліфи майже всі побудовані на триєдиній основі, гліфи східних книг розроблені на принципі семериковості. Вони настільки ж тісно пов'язані з таємницями фізики та фізіології, як із Психізмом і трансцендентальною природою космічних елементів та Теогонією; будучи розгаданими, вони виявилися би більш ніж шкідливими для непосвячених; будучи переданими в руки нинішніх поколінь при їхньому нинішньому стані фізичного та інтелектуального розвитку, при відсутності духовності й навіть практичній моральності, – вони стали б абсолютно руйнівними.

Проте, таємні вчення святилищ не залишилися без свідків; їх збезсмертили різними способами. Вони розсипалися над світом сотнями томів сповнених дивною головоломною фразеології алхіміків; вони спалахували, подібно неприборканим водоспадам окультних містичних вчень, з пера поетів і бардів. Одні лише генії мали певні привілеї в ті темні століття, коли жоден мрійник не міг піднести світу навіть вигадки, не пристосувавши свого неба і своєї землі до біблійних текстів. У ті століття ментальної сліпоты, коли страх перед «Святою Інквізицією» накидав густий покрив на кожну космічну та психічну істину, тільки генієві єдино дозволялося розкрити безперешкодно деякі з найвеличніших істин Присвяти. Звідки Аріосто у своєму «Шаленому Роланді» отримав уявлення про ту долину на Місяці, де після нашої смерті ми можемо знайти ідеї і зображення всього, що існує на землі? Яким чином в уяві Данте з'явилися багато описів даних ним у «Пеклі» – новому Апокаліпсисі Іоанна, істинному Окультному Одкровенні у віршах, – його відвідування та спілкування з Душами Семи Сфер? У поезії і в сатирі кожну окультну істину вітали – жодну з них не вважали серйозною. Граф де Габаліс більш відомий і шанований, ніж Порфірій і Ямблїх. Таємнича Атлантида Платона оголошена вигадкою, тоді як Потоп Ноя до сьогоднішнього дня на думці деяких археологів, які знущаються із прототипного світу «Зодіаку» Марселя Палінгена і обуряться, як на особисту образу, якщо їм запропоновано буде обговорити чотири світи Меркурія

⁹⁴ *Op. cit.*, App. VII. стор. 296. Автор цих рядків відчуває задоволення, виявивши, що цей факт тепер математично продемонстрований. Коли у «*Викритій Ісиді*» було сказано, що Іегова і Сатурн були одне й те саме, що й Адам Кадмон, Каїн, Адам та Єва, Авель, Сет тощо, і, що всі вони є оборотними символами в *Таємній Доктрині* (див. том II, стор. 446, 448, 464 і т.д.); що вони, коротше кажучи, означали потаємні числа і мали більш ніж одне значення в «*Біблії*», так само як і в інших доктринах, – тоді твердження автора залишилися непоміченими. «*Ісиді*» не вдалося з'явитися в науковій формі, і даючи занадто багато, вона, по суті, дала дуже мало, щоб задовольнити дослідника. Але тепер, якщо математика та геометрія, окрім свідчень «*Біблії*» та «*Кабали*», чого-небудь варті, публіка має почуватися задоволеною. Неможливо знайти більш повних науково даних доказів, щоб показати, що Каїн є перетворення одного *Елохіма* (Сефіри Біна) в *Jah-Veh* (або Бога-Єву) андрогіна, і, що Сет є чоловічий Іегова, – ніж в об'єднаних відкриттях Сейфарта, Найта і т.д., й, нарешті, в найбільш ерудованій праці пана Ральстона Скіннера. Подальші відносини цих уособлень перших людських рас у поступовому розвитку будуть викладені далі в тексті.

Трисмегіста – Прототипний, Духовний, Астральний і Елементарний, з трьома іншими за відкритою сценою. Очевидно, що цивілізоване суспільство усе ще тільки наполовину дозріло для одкровення. Отже, Присвячені не видадуть усього таємного доти, доки більшість людства не змінить своєї теперішньої натури і не буде краще підготовлено до прийняття істини. Правий, рішуче правий був Климент Олександрійський, коли сказав: «Необхідно одягати в таємницю висловлювану мудрість», яку викладають «Сини Божі».

Та Мудрість, як буде видно, стосується всіх первісних істин, переданих першим Расам, «Розумом-породжених», Самими «Будівельниками» Всесвіту.

В кожній древній країні, що претендує на цивілізацію, існувала Езотерична Доктрина, якась система, яку позначали словом МУДРІСТЬ,⁹⁵ а тих, хто присвятили свої життя її збереженню та продовженню, називали мудрецьми або мудрими людьми... Піфагор називав цю систему *ἡ γνωσις τῶν ὀντων* (або *знання істот*), Гнозисом, або Знанням речей, як вони є. Під шляхетним позначенням МУДРІСТЬ учителі давнини, мудреці Індії, маги Персії та Вавилону, провидці та пророки Ізраїлю, ієрофанти Єгипту і Аравії, та філософи Греції й Заходу включали всяке знання, яке вони вважали за його сутністю божественним, класифікуючи частину його, як Езотеричне, а залишок, як зовнішнє. Рабини називали зовнішню й світську серію – «Меркава», як таку, що представляє тіло або носій, котрий містить вище знання.⁹⁶

Далі ми будемо говорити про закон мовчання, що покладається на східних чела.

ВІДДІЛ V

ДЕЯКІ ПРИЧИНИ ПОТАЄМНОСТІ

Той факт, що Окультні Науки були сховані від усього світу, що Присвячені не передали їх людству – часто служило предметом скарг. Стверджувалося, що Охоронці Таємного Знання були егоїстами, утримуючи при собі «скарби» Древньої Мудрості; що рішуче злочинно втримувати таке знання – «якщо воно існує взагалі» – від людей Науки і т.д.

Однак, повинні бути досить серйозні причини для цього, бо із самої зорі Історії таке було поведження кожного Ієрофанта і «Вчителя». Піфагора, першого Адепта і справжнього вченого в дохристиянській Європі, обвинувачують у тому, що привселюдно він учив, що Земля нерухома й зірки ходять навколо неї, у той час як своїм привілейованим Адептам він повідомляв свою віру в рух Землі, як планети, і в геліоцентричну систему. Однак, причин для такої потаємності багато, і з них ніколи не робили таємниці. Головна причина була викладена у «Викритій Ісіді». Можна тепер її повторити.

З того самого дня, коли перший Наставник з «божественних Династій», перших рас, навчав першого містика способом повідомлення між цим світом і світами невидимого сонму, між сферою матерії та сферою чистого духу, – той, якого навчають, дійшов висновку, що надання цієї таємничої науки юрбам, які вільно або мимоволі опоганяють її, рівнозначно втраті її. Зловживання нею могло би привести людство до швидкого знищення; це було би подібно обкладанню групи дітей вибуховими речовинами із врученням їм сірників. Перший божественний Наставник присвятив тільки декілька обраних і ті зберігали мовчання перед безліччю. Вони визнавали своєю «Бога» і кожний Адепт відчував це велике «Я» усередині самого себе. Атман, Я, могутній Господь і Захисник, якщо людина раз пізнала його як «Я єсьмь», то цей «Ego Sum», цей «Асмі», виявляв свою повну силу тому, хто міг почути цей «усе ще тихий голос». Із днів первісної людини, описаної першим ведичним поетом, аж до нашого сучасного століття, не було філософа гідного цієї назви, котрий не носив би в тихому святилищі свого серця цієї величній і таємничій істини. Якщо він був присвячений, він дізнавався це, як священну науку, якщо ж інакше, тоді, подібно Сократові, повторюючи самому собі, а також іншим людям прекрасне наставлення: «О людино, пізнай саму себе», йому вдавалося пізнавати свого Бога усередині самого себе. «Ви – Боги» – говорить нам Цар-Псалмоспівак, і ми бачимо, що Ісус нагадував переписувачам, що це вираження було адресовано й іншим смертним людям, стверджуючи за ними той же привілей без усякого блюзнірства. І, як вірна луна, Павло, стверджуючи, що всі ми є «храмами Бога живого», обережно Вказував в іншому місці, що, однак, все це тільки для «мудрих» і, що говорити про це «протизаконно».⁹⁷

Деякі причини цієї потаємності можуть бути тут наведені. Основним законом і відмичкою практичної Теургії в її головному застосуванні до серйозного вивчення космічних і сидеральних, психічних і духовних таємниць було, і усе ще є те, що грецькі неоплатоніки називали «Теофанією». Загальноприйняте значення цього слова є «Спілкування між Богами (або Богом) і тими присвяченими смертними, які духовно здатні користуватися такими

⁹⁵ Писання, що збереглися в давнину, часто уособлювали Мудрість, як еманцію і, як співробітника Творця. Таким чином ми маємо індуського Буддха, вавилонського Небо, Тога Мемфісу, Гермеса Греції; так само і жіночі божества, Пеїт, Метіс, Афіну та гностичну силу Ашамот, або Софію. Самаритянське «П'ятикнижжя» дало найменування «Книзі Буття», Акамоут, або Мудрість, і два залишки зі старих трактатів, «Мудрість Соломона» і «Мудрість Ісуса» мають відношення до того ж. «Книга Машалім» – «Бесіди» або «Прислів'я» Соломона – також уособлює Мудрість, як помічника творця. У Таємній Мудрості Сходу цей помічник виявляється, як колективний, у перших еманціях Первісного Світла, у семи Дхіані-Коганах, які, як виявилось, тотожні «Семи Духам Присутності» римських католиків.

⁹⁶ «New Platonism and Alchemy», стор. 6.

⁹⁷ II, 317, 318. Багато словесних змін оригінальних текстів «Викритої Ісиди» було зроблено О.П.Б. у своїх цитатах звідти, і їх дотримано всюди.

стосунками». Однак, езотерично це значить більше. Бо це не є лише присутність Бога, але дійсне – хоча й тимчасове – втілення, так би мовити, злиття особистого Божества, Вищого Я з людиною – її представником або посередником на землі. За загальним законом, Найвищий Бог, ця Понад-душа людської істоти (Атма-Буддхі) тільки огортає індивідуума впродовж його життя з метою наставляння і одкровення, або, як римські католики, – які помилково називають цю Понад-Душу «Янголом Охоронцем» – сказали б, «вона стоїть зовні і спостерігає». Але у випадках теофанічного таїнства вона сама втілюється в теурзі з метою одкровення. Коли це втілення є тимчасовим впродовж тих таємничих трансів або «екстазів», які Плотін визначає як:

Звільнення розуму від його минущої свідомості, його становлення єдиним і ототожненим із Нескінченим,

то цей піднесений стан дуже короточасний. Людська душа, будучи нащадком або еманациєю свого Бога, «Батька й Сина», стає єдиною, «божественне джерело вливається подібно потоку у своє людське річище».⁹⁸ Однак, у виняткових випадках це таїнство стає завершеним; Слово фактично стає Плоттю, індивідуум стає божественним у повному сенсі цього слова, бо його особистий Бог зробив з нього постійне довічне місцеперебування, «храм Божий», як говорить Павло.

Нині, те, що тут мається на увазі під словом *особистий* Бог Людини, не є, звичайно, один лише її сьомий Принцип, бо *per se* і в сутності це є лише просто промінь нескінченного Океану Світла. У поєднанні з нашою Божественною Душею, Буддхі, її не можна назвати Дуадою, як можна було б в іншому випадку, бо, хоча й утворилася від Атми й Буддхі (двох вищих Принципів), перша не є сутність, але еманация з Абсолюту, насправді невіддільна від неї. Особистий Бог не є Монада, але дійсно, прототип її, котрий ми, через брак кращого терміну, називаємо *виявленою* Каранатмою⁹⁹ (Душею Причинності), одним із «семи» і головних резервуарів людських Монад або Его. Останні формуються поступово і підсилюються впродовж свого циклу втілення, шляхом постійних додавань індивідуальності від особистостей, в яких втілюється цей андрогінний, напівдуховний, напівземний принцип, який приймає участь як у небесному, так і земному, названий ведантастами Джива і Віджнанамайя Коша, а окультистами Манас (розум) – той, коротше кажучи, котрий, частково з'єднавшись із Монадою, втілюється в кожному новому народженні. У повному єднанні зі своїм (сьомим) Принципом, чистим Духом, він є божественне Вище Я, що знає кожний вивчаючий Теософію. Після кожного нового втілення Буддхі-Манас вбирає в себе, так би мовити, аромат квітки, названий особистістю, чисто земні залишки якої, її залишки, піддаються поступовому зникненню, як тіні. Внаслідок своєї надзвичайно трансцендентальної метафізичності, ця частина Доктрини є найбільш важкою.

Як уже повторювалося багато разів у цій та в інших працях, ні філософи, ні мудреці, ні адепти давнини не є тими, кого можна обвинуватити в ідолопоклонстві. Фактично вони були тими, хто, визнаючи божественну єдність, були єдиними, хто завдяки своїй присвяті в таємниці Езотеризму, правильно зрозуміли *ύπόνοια* (хіпонея), або підтекст антропоморфізму так званих Янголів, Богів і духовних Істот усякого роду. Кожен з них, поклоняючись єдиній Божественній Сутності, що насичує увесь світ Природи, поважав, але ніколи не поклонявся або перетворював на ідола якого-небудь із цих «Богів», вищих або нижчих – навіть не своє власне особисте Божество, Променем якого він був і до якого він звертався.¹⁰⁰

Свята Тріада еманує з Єдиного і представляє собою Тетрактис; боги, даймоны й душі є еманациями Тріади. Герої та люди повторюють цю ієрархію в самих собі.

Так сказав Метродор з Хіосса, піфагорієць; остання частина цієї фрази означає, що людина має усередині себе сім блідих відбиттів семи божественних Ієрархій; тому, її Вище Я саме по собі є ніщо інше, як відбитий промінь безпосереднього Променя. Той, хто розглядає останній, як Істоту, в звичайному значенні цього слова, той є одним із тих «невірних і атеїстів» про яких говорив Епікур, бо він навішує на цього Бога «думки юрби» – найгрубіший антропоморфізм.¹⁰¹ Адепт і окультист знають, що «те, що називається Богами, суть лише перші принципи» (Арістотель). Проте, вони розумні, свідомі й *живі* «Принципи», Первинні Сім Світел, *виявлені* зі Світла *невиявленого*, котрий для нас – Питьма. Вони суть Семеро – екзотерично четверо – Кумар або «Розумом-Породжені Сини» Брахми. І, знов-таки, вони ж є Дхіані-Коганами, які суть прототипи в еонічній вічності для нижчих Богів та ієрархій божественних Істот, на найнижчому кінці сходів яких перебуваємо ми – люди.

Таким чином, можливо, Політеїзм, коли він філософськи зрозумілий, може бути сходинкою вище, ніж навіть Монотеїзм, скажімо, протестантів, які обмежують і узалежнюють Божество, в кому вони завзято хочуть бачити Нескінченне, але чії передбачувані дії роблять із цього «Абсолюту та Нескінченності» найбільш безглуздий

⁹⁸ Прокл стверджує, що впродовж свого містичного життя він відчував цей піднесений стан шість разів. Порфірій стверджує, що Аполлоній Тіанський чотири рази був з'єднаний зі своїм божеством – це повідомлення ми вважаємо помилковим, оскільки Аполлоній був Нірманакайя (божественне втілення – не Аватар), – а він (Порфірій) – лише один раз, коли йому було понад шістьдесят років. Теофанія (або дійсне з'явлення Бога людині), Теопатія (або «асиміляція божественної природи») і Теопнейстія (натхнення або, вірніше, таємнича здатність чути усні настанови Бога) ніколи не були правильно зрозумілі.

⁹⁹ Карана Шаріра є тіло «причинності», іноді його називають «особистим богом». В одному сенсі так воно і є.

¹⁰⁰ В одному сенсі це було би поклоніння Самому Собі.

¹⁰¹ «Боги існують», каже Епікур, «але вони не такі, як їх представляють *hoi polloi* (натовп). Не той невірний або атеїст, який заперечує існування Богів, яким поклоняється натовп, а той, хто навішує на Бога думки натовпу».

парадокс у Філософії. З цього погляду сам Римський Католицизм незмірно вище й більш логічний, ніж Протестантизм, хоча Римській Церкві завгодно було прийняти екзотеризм язичницької «юрби» і відкинути філософію чистого Езотеризму.

В такий спосіб кожен смертний має свого безсмертного двійника або, вірніше, свій Прототип у небесах. Це значить, що перший нерозривно з'єднаний з останнім у кожному своєму втіленні й на час циклу народжень; але з'єднаний лише за допомогою свого духовного та інтелектуального Принципу, цілком відмінного від нижчого я, і ніяк через земну особистість. Деякі з них навіть здатні зовсім розірвати цей союз – у випадку відсутності у внутрішній людині сполучних, тобто духовних пут. Воістину, як Парацельс виклав це у своїй дивній вимученій фразеології, людина зі своїми трьома (складовими) Духами підвішена, подібно утробному плоду, на всіх трьох до матки Макрокосму; нитка, що утримує її з'єднаною, є «Душа-Нитка», Сутратма, і Тайджаса («Сяючий») ведантистів. І саме через цей духовний та інтелектуальний Принцип в людині, через Тайджаса – Сяйливого, «бо він має світний внутрішній орган, як співучасник» – людина так з'єднана зі своїм небесним прототипом, а ніяк не через нижче внутрішнє я або Астральне Тіло, для якого в більшості випадків не залишається нічого іншого, як повільно розчинитися.

Окультизм або Теургія навчає способам створення такого з'єднання. Але, саме діяння людини – її особисті заслуги лише – ось, що може створити його на землі або визначити його тривалість. Воно триває від декількох секунд, спалаху, до декількох годин, впродовж яких теург або теофан стає самим цим огортаючим «Богом»; отже, він стає на цей час обдарованим відносним усезнанням і всемогутністю. В таких досконалих (божественних) Адептів, як Будда¹⁰² й інших, такий іпостатичний стан аватаричного перебування, може тривати впродовж усього життя, тоді як у випадках повністю Присвячених, які ще не досягли досконалого стану Дживанмуکتі,¹⁰³ Теопнейстія, коли вона в повному ході, має своїм результатом те, що цей високий Адепт повністю пам'ятає все, що він бачив, чув або відчував.

Тайджаса відкриває шлях до надчутливого.¹⁰⁴

Для когось менш досконалого воно закінчиться лише частковим неясним спогадом, у той час як початківець зустрінеться в перший період свого психологічного досвіду з однією лише плутаниною, за якою піде швидке і, в остаточному підсумку, повне забуття таємниць, побачених під час цього надгіпнотичного стану. Ступінь здатності спогаду, коли людина вертається у свій бадьорий стан і до фізичних почуттів, залежить від її духовного і психічного очищення, причому, найбільшим ворогом духовної пам'яті є фізичний мозок людини, орган її почуттєвої природи.

Вищенаведені стани описуються для більш ясного розуміння використаних у цій праці термінів. Є настільки багато умов і станів, і вони такі різні, що навіть ясновидець може поплутати одне з іншим. Повторимо: грецьке, не часто вживане слово «Теофанія» у неоплатоніків мало більше значення, ніж у сучасних укладачів словників. Складене слово «Теофанія» (від «*теос*» – «*Бог*», і «*файномай*» – «*бути*») не означає просто «появу Бога людині шляхом дійсної появи» – до речі сказати, це абсурд, – але дійсна присутність Бога в людині, *божественне* втілення. Коли Симон Волхв стверджував, що він є «Бог Батько», то те, що він хотів цим висловити, саме полягало в тому, що тільки-но було пояснено, а саме; що він був *божественним* втіленням свого Батька, незалежно від того, чи бачимо ми в останньому Янгола, Бога або Духа; тому, його називали «та сила Бога, яку називають великою»¹⁰⁵ або та сила, яка змушує Божественне Я поміститися у своє нижче я – людину.

Це одна з декількох таємниць буття і втілення. Інша таємниця полягає в тому, що коли Адепт впродовж свого земного віку досягає такого стану святості й чистоти, що робить його «рівним Янголам», тоді при смерті, його примарне або астральне тіло стає настільки ж щільним і відчутним, яким було фізичне тіло, і перетворюється на реальну людину.¹⁰⁶ Старе фізичне тіло відпадає подібно скинутій шкірі змії, тіло ж «нової» людини залишається або видимим, або, на вибір Адепта, зникає з виду, оточене оболонкою Акаші, яка його затуляє. В останньому випадку три шляхи відкриті перед Адептом:

1) Він може залишитися в земній сфері (у Вайю або Кама-Лоці), в ефірному місці розташування, прихованому від людського погляду, за винятком під час спалахів ясновидіння. Оскільки в цьому випадку його астральне тіло, внаслідок своєї великої чистоти та духовності, не відповідає умовам необхідним для акашного світла, щоб абсорбувати його напівматеріальні частки, то Адептові доведеться залишитися в компанії оболонок, які розкладаються, – не роблячи благої або корисної роботи. Цього, звісно, не може бути.

2) Великим зусиллям волі він може повністю влитися у свою Монаду і з'єднатися з нею. Однак, чинячи так, він а) позбавив би своє Вище Я посмертного Самадхі – блаженства, яке не є справжня Нірвана – бо астрал, яким би чистим він не був, проте, занадто земний для такого стану; і б) цим він відкрив би себе для Кармічного закону;

¹⁰² Як екзотерично, так і езотерично Буддизм відкидає теорію, що Готама був втіленням або Аватаром Вішну, але пояснює цю доктрину так, як вона викладається тут. Кожна людина має в собі матеріали, якщо й не умови, для теофанічних стосунків та теопнейстії; при цьому, однак, надихаючим «Богом» у кожному випадку є її власне Вище Я, або божественний прототип.

¹⁰³ Той хто цілком і абсолютно очистився, у кого немає нічого спільного із землею, за винятком його тіла.

¹⁰⁴ «Мандукьяпанішад», 4.

¹⁰⁵ «Діяння», VIII, 10 (Перегляньте видання).

¹⁰⁶ Див. пояснення, дане з цього приводу в статті Дж. М. «Еліксир Життя» (із Щоденника Чели) в книзі «П'ять років Теософії».

бо подібне діяння, по суті, є результатом особистої самості – збирання плодів, вирощених самим собою і для себе самого – одного.

3) Адепт має право відмовитися від свідомої Нірвани і відпочинку для того, щоб працювати на землі на благо людства. Це він може зробити подвійно: або, як сказано вище, шляхом ущільнення свого астрального тіла до фізичної видимості він може відновити ту ж свою колишню особистість, або ж може скористатися цілком новим фізичним тілом, будь воно новонародженою дитиною або – як нібито вчинив Шанкарачарья з тілом мертвого раджі – шляхом «входження в покинуту оболонку» і перебування там, скільки захоче. Це є те, що називають «безперервним існуванням». Відділ під заголовком «Таємниця Будди» проллє додаткове світло на цю теорію, незрозумілу для профанів, а для більшості – просто *абсурдну*. Така ця теорія в тому вигляді, як вона викладається, і кожен вільний вибирати, чи заглиблюватися в неї, або ж залишити її без уваги.

Вищевикладене представляє собою просто невелику частину того, що могло бути дане в «Викритій Ісіді», якби тоді прийшов час, як він настав тепер. Неможливо вивчати і користуватися Окультною Наукою, якщо не віддатися їй цілком – серцем, душею та тілом. Деякі з її істин занадто вселяють страх, занадто небезпечні для середнього розуму. Ніхто не може безкарно грати такою страшною зброєю. Тому, як говорить Павло, «незаконно» про них говорити. Прийнемо це нагадування і будемо говорити тільки про те, що «законно».

Цитата на сторінці вище, крім того, стосується лише психічної або духовної Магії. Практичні Вчення Окультної Науки зовсім інші й мало таких сильних розумів, які придатні для них. Що ж стосується екстазу і тому подібних самоосаянь, то це може бути досягнуто самою людиною без якого-небудь учителя або присвяти, бо екстаз досягається внутрішнім наказом і владою Я над фізичним Его; що ж стосується отримання влади над силами Природи, то це вимагає тривалого тренування або ж здатності людини, яка вже народилася «природним магом». Тим часом, переконлива порада тим, хто не володіє жодною з необхідних якостей, обмежуватися чисто духовним розвитком. Але навіть це важко, бо першою необхідною особливою властивістю для цього є непохитна віра у свої власні сили і в Божество усередині самого себе; інакше з людини розів'ється просто безвідповідальний медіум. Через усю містичну літературу древнього світу ми простежуємо ту ж саму ідею духовного Езотеризму, що особистий Бог існує усередині самого шанувальника, а не десь поза ним. Це особисте Божество не є порожній подув або вигадка, але безсмертна Істота, Святитель Присвячених, тепер, коли Небесні Святителі первісного людства – Шишти попередніх циклів – більше не перебувають серед нас. Подібно підводному плину, швидкому і прозорому, вона тече, не змішуючи своєї кристальної чистоти з мутними, забрудненими водами догматизму, нав'язаного антропоморфічного Божества і релігійної нетерпимості. Ми виявляємо цю ідею в перекрученій і варварській фразеології «Кодексу Назареїв», у піднесеній неоплатонічній мові Четвертого Євангелія більш пізньої Релігії; у найдавнішій «Веді» і в «Авесті», в «Абгідхармі», в «Санкхья» Капілі, і в «Бхагавад Гіті». Ми не можемо досягти Адептства та Нірвани, Блаженства й «Царства Небесного», якщо ми не з'єднаємося нерозривно з нашим *Rex Lux*, Господом Пишноти й Світла, нашим безсмертним Богом усередині нас. «Агам ева парам Брахман» – «Воістину я Найвище Брахмо» – завжди було єдиною живою істиною в серці й розумі Адептів, і саме це допомагає містику стати адептом. Насамперед потрібно визнати свій власний безсмертний Принцип, а потім тільки можна завоювати або взяти Царство Небесне силою. Тільки це мусило бути досягнуте більш вищою – не середньою, навіть не третьою – людиною, бо остання з пороку. Також не може друга людина, «Син» – на цьому плані, так само як його «Батько» є Сином на ще більш високому плані, – що-небудь зробити без допомоги першого, «Батька». Але для успіху потрібно ототожнитися зі своїм божественним Батьком.

Перша людина із землі, з пороку; друга людина (внутрішня, наша більш вища) – Господь із неба... Бачите, говорю вам таємницю.¹⁰⁷

Так говорить Павло, згадуючи лише подвійну і потрібну людину заради кращого розуміння непосвячених. Але це не все, бо Дельфійська заповідь повинна бути виконана; людина повинна пізнати саму себе для того, щоб стати досконалим Адептом. Однак, як мало тих, хто можуть придбати це пізнання не лише в її внутрішньому містичному Сенсі, але навіть у його буквальному значенні, бо це веління Оракула має два значення. Це ніщо інше, як доктрина Будди і Бодхісаттв.

Такий також містичний сенс того, що було сказано Павлом коринфянам, що вони – «храм Бога», бо Езотерично це означало:

Ви храм (цього, або вашого) Бога, і Дух (одного, або вашого) Бога живе в вас.¹⁰⁸

¹⁰⁷ «I Кор.»., XV. 47, 50.

¹⁰⁸ «I Кор.»., III, 16. Чи замислювався колись читач над багатозначними словами, які часто вимовляють Ісус і його апостоли? «Тож будьте досконалі, як досконалий Батько ваш...» («Матвії», V. 48), каже Великий Вчитель. Слова, «так само досконалі, як ваш Батько, що на небесах», тлумачаться, як такі, що означають Бога. Але крайня безглуздість уявлення про людину, настільки ж досконалу, як нескінченне, вседосконале, всезнавче і всюдисуще Божество, – надто очевидна. Якщо ви приймете це в такому сенсі, то тим самим будуть вкладені в уста Ісуса слова найбільшої помилки. Те, що малося на увазі езотерично, полягає в наступному: «Ваш Батько, який вищий за матеріальну та астральну людину, найвищий Принцип (за винятком Монади) в людині, її власний особистий Бог, або Бог її власної особистості, чиєю «в'язницею» і «храмом» вона є». «Якщо хочеш бути досконалим (тобто Адептом і Посвяченим), піди, продай те, що маєш» (Мат. XIX. 21). Кожен, хто тоді бажав стати неофітом, челою, як і тепер, повинен був дати обітницю бідності. «Довершений» – це була назва, яка давалася всім Посвяченим. Так їх називає Платон. У євреїв були свої «Довершені» і Павло прямо говорить, що вони, Посвячені,

Ці слова в точності передають те ж саме значення, що й «воістину, я – Брахмо» ведантистів. Також останнє твердження не більше блюзнірство, ніж твердження Павла, якби якимось блюзнірство взагалі було в якому-небудь із цих тверджень, що заперечується. Тільки ведантист, котрий ніколи не розглядає своє тіло, як самого себе, або навіть як частину самого себе, або що-небудь інше, як лише ілюзорну форму, щоб інші могли його бачити, – побудував своє твердження відвертіше та щиріше, ніж Павло.

Дельфійська заповідь «Пізнай самого себе» була чітко зрозуміла кожному народу давнини. Так воно є й тепер, за винятком християн, бо, крім мусульман, ця заповідь є невід'ємною частиною кожної релігії Сходу, включаючи навчених кабалістично євреїв. Однак, щоб розуміти її сенс повністю, потрібно насамперед вірити в Перевтілення й усі його таємниці; і не так, як викладено в доктрині французьких реінкарністів школи Аллана Кардека, а так, як вони викладені Езотеричною Філософією. Людина повинна, коротше кажучи, знати, хто вона була, перш ніж прийти до пізнання того, що вона є. А скільки серед європейців таких, хто здатні розвинути усередині себе абсолютну віру у свої минулі й майбутні перевтілення, навіть тільки як у закон, не говорячи вже про містичне дізнання свого безпосередньо попереднього життя? Одержувана в молодості освіта, традиція і тренування мислення – все протистоїть впродовж цілого життя такому віруванню. Культурні люди виховані на тій найбільш пагубній ідеї, що величезні розходження, що виявляються між одиницями того самого людства або навіть раси, є результат випадку; що провалля між людиною і людиною в їхньому суспільному становищі, народженні, інтелекті, фізичних і розумових здібностях – причому кожне із цих якостей має безпосередній вплив на кожне людське життя – зобов'язані своїм походженням просто сліпому везінню або невдачі, і лише найбільш набожні серед них знаходять сумнівну розраду в думці, що це «воля Божа». Вони ніколи не проаналізували, ніколи не зупинилися, щоб подумати про глибину тієї ганьби, що накинута на їхнього Бога, якщо нерозумно відкидається найбільш великий і справедливий закон багаторазового нового народження людини на цій землі. Чоловіки й жінки, які прагнуть до того, щоб на них дивилися як на християн, та іноді істинно й щиро намагаються вести Христо-подібне життя, ніколи не зупинялися, щоб помізкувати над словами їх власної Біблії. «Ти – Ілля?» – єврейські священики й левіти запитали Хрестителя.¹⁰⁹ Їхній Рятівник викладав Своїм учням цю велику істину Езотеричної Філософії, але, воістину, якщо Його Апостоли оволоділи нею, то здається, ніхто інший так і не добрався до її істинного значення. Не добрався навіть Никодим, котрий на твердження: «Якщо хто не народився знову,¹¹⁰ не може він побачити Царства Божого», відповідає: «Як може людина народитися, коли вона стара?», – за що й одержує докір зауваженням: «Ти вчитель Ізраїлю і цього не знаєш?», – бо ніхто не мав права називатися «Майстром» і Вчителем, не будучи присвяченим у таємниці а) духовного відродження через воду, вогонь і дух, і б) народження знову від плоті.¹¹¹ Потім знову, що може ще ясніше виразити доктрину багаторазовості відроджень, як не відповідь дана Ісусом садукееям, «хто заперечує, що існує воскресіння», тобто народження знову, бо догму про воскресіння померлого в плоті тепер розглядає, як нісенітницю, навіть розумне духівництво:

Ті, кого вважатимуть гідними знайти той світ (Нірвану)¹¹² ... не одружуються ... і не можуть більше вмерти.

що показує, що вони вже вмирили і неодноразово. І знову:

Тепер, що мертві воскресають, навіть Мойсей показав ... він називає Господа Богом Авраама і Богом Ісака, й Богом Якова; бо він не є Бог мертвих, але живих.¹¹³

Пропозиція «тепер, що мертві *воскресають*» очевидно стосується до тоді дійсних повторних народжень Яковів та Ісаків, а не до їхнього майбутнього воскресіння, бо в іншому випадку вони усе ще були би мертві в проміжному часі, і про них не можна було би говорити, як про «живих». Але найбільш багатозначне із Христових приповідей і «затемнених висловлень» можна знайти в поясненні даному ним Апостолам із приводу сліпого:

Учитель, хто згрішив, він або батьки його, що він народився сліпим? Ісус відповідав – «Не згрішили ні ця (сліпа фізична) людина, ні батьки її; але це для того, щоб на ній проявилися справи (її) Бога.¹¹⁴

можуть говорити лише перед іншими Адептами. «Мудрість ми говоримо (тільки) між досконалими» («I Кор.», II, 6).

¹⁰⁹ «Іоанн», I, 21.

¹¹⁰ «Іоанн», III, «Народився» згори, тобто від своєї Монади або Божественного ЕГО, сьомого Принципу, який залишається до кінця Кальпи ядром і в той же час огортаючим Принципом, як Каранатма (Душа Причинності) особи при кожному новому народженні. У цьому сенсі «народжений знову» означає «спускається згори», причому останнє слово не має жодного відношення до небес або до простору, жодне з яких не може бути ні обмежене, ні пов'язане з конкретним місцем, оскільки одне з них є станом, а інше безмежне, отже, немає країн світу. (Див. «Новий Завіт», переглянуте видання, с. cit.)

¹¹¹ Це не може мати будь-якого зв'язку з християнським хрещенням, бо в дні Никодима такого не існувало і тому, він не міг щось знати про нього, незважаючи на те, що він був «Майстер».

¹¹² Це слово перекладено в «Новому Завіті», як «світ», щоб підігнати під офіційне тлумачення, скоріше означає «добу» (як показано в Переглянутому Виданні) або один із періодів впродовж Манвантари, Кальпу або Еон. Езотерично ця пропозиція читалася б: «Той, хто через серії народжень та Кармічний закон досягне того стану, в якому людство опиниться після Сьомого Кола та Сьомої Раси, коли настане Нірвана, Мокша, і коли людина стане «рівною Янголам або Дхіані Коганам, – той є «син воскресіння» і «не може більше померти»; тоді не буде жодних шлюбів, бо не буде відмінності статей» – результат нашої нинішньої матеріальності та тваринності.

¹¹³ «Лука», XX, 27-38.

¹¹⁴ «Іоанн», IX, 2, 3.

Людина є «житло», тільки «будинок» свого Бога; і зрозуміло, що не храм, а її мешканець – носій «Бога»¹¹⁵ – є тим, хто згрішив у попередньому втіленні й так викликав Карму сліпоти на новий будинок. У такий спосіб Ісус говорив правильно; але до сьогоднішнього дня його послідовники відмовляються від розуміння висловленої в цих словах мудрості. Спаситель показаний своїми послідовниками, що він нібито цими словами й поясненням натякав на задалегідь запрограмоване диво. Воістину, Великий Мученик і донині, як і впродовж вісімнадцяти століть, залишається Жертвою, щоденно розіпнутою набагато більш жорстокосердо своїми учнями з духівництва і послідовниками з мирян, ніж це коли-небудь могли би зробити його алегоричні вороги. Бо такий істинний сенс слів «щоб на ній проявилися справи Бога» у світлі богословського тлумачення, притому сенс вельми негідний, якщо відкидається Езотеричне пояснення.

Безсумнівно, що вищесказане буде розглядатися, як нове блюзнірство. Проте, є ряд християн, яких ми знаємо – чії серця настільки ж сильно тягнуться до їхнього ідеалу, Ісуса, наскільки їхнім душам неприйнятний богословський портрет їхнього офіційного Рятівника, – які подумують над нашими поясненнями і не знайдуть в них нічого образливого, а можливо, – полегшення.

ВІДДІЛ VI

НЕБЕЗПЕКИ ПРАКТИЧНОЇ МАГІЇ

Магія – це двоїста сила; немає нічого легше, як перетворити її на Чаклунство, для цього досить *однієї злої думки*. Тому, в той час як теоретичний Окультизм нешкідливий і може приносити користь, практична Магія або плоди Дерева Життя та Пізнання¹¹⁶, або інакше кажучи «Наука Добра і Зла», обтяжена небезпеками й ризиком. Для вивчення теоретичного Окультизму є, без сумніву, ряд праць, які можна читати з користю, не говорячи вже про такі книги, як «Найтонші Сили Природи» і т.д., «Зохар», «Сефер Ієцира», «Книга Еноха», «Кабала» Франка, і багато герметичних трактатів. Вони рідкісні на європейських мовах, але праці латиною, написані середньовічними філософами, загальновідомими, як алхіміки й розенкрейцери, зустрічаються вдосталь. Але навіть заглиблення в ці книги може виявитися небезпечним для вивчаючого без керівництва. Якщо до них підходити без правильного ключа і, якщо при тому вивчаючий не годиться для Магії внаслідок своєї ментальної нездатності, і в такий спосіб не в змозі відрізнити Правий шлях від Лівого, то нехай він послухається нашої поради і обличить це вивчення; він тільки викличе на себе й на свою родину несподіване горе й лихо, нітрохи не підозрюючи, звідки вони з'явилися і, що таке ті сили, які він розбудив своїм розумом, звернувши на них увагу. Праць для просунутого учня багато, але вони можуть бути передані в розпорядження тільки тим чела (учням), які присягнули або «гарантовані» – тих, які вже вимовили назавжди єднальну присягу й тому, користуються допомогою та захистом. Для будь-яких інших цілей, якими б добромисними такі праці не були, вони можуть тільки завести в оману необережного і спрямувати, невідчутно для нього самого, до Чорної Магії і Чаклунства, якщо ні до чого-небудь гіршого.

Містичні письмена, алфавіти й цифри, що знаходяться в розділах і підрозділах «Великої Кабали», є, можливо найнебезпечнішими частинами в ній, а особливо цифри. Ми говоримо небезпечні, бо вони найбільше здатні до утворення наслідків і результатів, і при тому, за участю або без участі волі експериментатора, навіть поза його знанням про це. Деякі учні будуть схильні брати під сумнів це твердження просто тому, що після маніпуляцій із цими цифрами вони не зауважували яких-небудь жажливих фізичних проявів або результатів. Такі результати здавалися б найменш небезпечними, бо тільки створені ними моральні причини й різні події, що розвилися і привели до непередбаченої кризи, засвідчили б істинність того, що тільки-но було викладено, якби тільки цей світський учень володів силою розрізнення.

Відправна точка тієї спеціальної галузі окультного Вчення, що відома як «Наука Відповідностей», числових або буквених, чи алфавітних, як у єврейських, так і християнських кабалістів мала, як свій епіграф, два неправильно витлумачених вірші, у яких говориться, що Бог

призначив кожній речі число, міру та вагу;¹¹⁷

і:

Він створив її у Святому Дусі, й бачив її, і нумерував її, і виміряв її.¹¹⁸

Але у східних окультистів інший епіграф: «Абсолютна Єдність у числі й у безлічі». Як західні, так і східні учні Таємної Мудрості дотримуються цієї Аксиоматичної істини. Тільки останні, можливо, більш щирі у своїх визнаннях. Замість того, щоб накладати маску на свою Науку, вони відкрито показують її обличчя, навіть якщо

¹¹⁵ Свідоме Его, або П'ятий Принцип Манас, носій божественної Монади, або «Бога».

¹¹⁶ Деякі символи, покладаючись на відповідність чисел і символів деяких предметів та персонажів, відносять ці секрети до тасмниці зародження. Але вони більші, ніж це. Гліф «Дерева Пізнання Добра і Зла», безсумнівно, містить у собі якийсь фалічний і сексуальний елемент, як і «Жінка та Змій», але має також психічне і духовне значення. Символи задумані так, що вони носять у собі більше, ніж одне значення.

¹¹⁷ «Кн. Премудр. Сол.», XI, 21. Donay version.

¹¹⁸ «Еклезіаст», I, 9. Donay version.

вони при цьому ретельно закривають її серце й душу від поглядів недооцінюючої публіки та профанів, які завжди готові зловживати найбільш священними істинами для своїх егоїстичних цілей. Але Єдність є реальною основою Окултних Наук, фізичних і метафізичних. На це вказав навіть Еліфас Леві, учений кабаліст Заходу, трохи схильний бути езуїтським. Він говорить:

Абсолютна Єдність є найвища і кінцева причина речей. Тому, ця причина не може бути жодною особою, ні трьома особами; це є Причина й головним чином Причина (*raison par excellence*).¹¹⁹

Значення цієї Єдності в Безлічі у «Богові» або Природі може бути вирішена лише за допомогою трансцендентальних методів, числами, як і відповідностями між душею та Душею. Імена в «Кабалі», як і в «Біблії», такі як Іегова, Адам Кадмон, Єва, Каїн, Авель, Енох усі більш тісно пов'язані, за допомогою геометричних і астрономічних відносин, з фізіологією (або Фаліцизмом), ніж з Теологією або Релігією. Як би мало не були люди підготовлені до визнання цього, це буде доведено як факт. Якщо всі ці імена є символами, як для речей прихованих, так і для виявлених, в «Біблії» так само, як і у «Ведах», то їхні відповідні таємниці досить різні. Платонівський епіграф «Бог геометризує» був прийнятий як аріями, так і євреями, але в той час як перші застосували свою Науку Відповідностей, щоб завуалювати найбільш духовні й піднесені істини Природи, останні приклали свою гостроту кмітливості до того, щоб приховати тільки одну – для них найбільш божественну – з таємниць Еволюції, а саме: таємницю народження і зародження, і потім вони обожили органи останнього.

Крім того, кожна космогонія від найранішої до найпізнішої обґрунтована на цифрах і геометричних фігурах, зчеплена з ними й пов'язана з ними найтіснішим чином. Будучи запитані Присвяченими, ці фігури й числа дадуть числові величини обґрунтовані на інтегральних величинах Округлості – «цього таємного житла завжди невидимого «Божества», як говорять алхіміки – так само, як вони дадуть усі інші окультні подробиці пов'язані з такими таємницями, будь вони антропографічними, антропологічними, космічними або психічними. «При возз'єднанні Ідей і Чисел, можна маніпулювати Ідеями точно так само, як і Числами, і прийти до Математики Істини», пише один окультист, котрий довів свою велику мудрість тим, що побажав залишитися невідомим.

Будь-який кабаліст, котрий добре ознайомився з Піфагорійською системою чисел і геометрією, може наочно довести, що метафізичні погляди Платона були обґрунтовані на найсуворіших математичних принципах. «Істинна математика», говорить «Магікон», «представляє собою щось таке, із чим усі вищі науки пов'язані; звичайна ж математика – це лише оманна фантазмагорія, чия непогрішність, яку вихваляють пребагато, виникає тільки від того, що матеріали, умови й посилання підганяються під основу»...

Одна лише космологічна теорія чисел, котру Піфагор довідався в Індії і від єгипетських Ієрофантів, – здатна примирити дві одиниці, матерію і дух, та змусити кожну математично показати іншу. Священні числа всесвіту, у своїх езотеричних комбінаціях, одні лиш можуть вирішити велику проблему й пояснити теорію випромінювання й циклу еманациї. Нижчі ступені, перш ніж розвиватися у вищі, повинні еманувати з вищих духовних ступенів і після прибуття на поворотний пункт, повинні бути знову поглинені в нескінченне.¹²⁰

Саме на цій істинній Математиці спочиває знання Космосу та всіх таємниць, і людині, яка ознайомилася з ними, найлегше довести, що Ведичні й Біблійні побудови спираються на «Бог-у-Природі» і «Природа-в-Богові», як на корінний закон. Тому, цей закон, як і все непорушне й відбите у вічності, міг знайти собі правильне вираження лише в найчистішій трансцендентальній Математиці, на яку посилається Платон, а особливо в Геометрії, в її трансцендентальному додатку. Будучи *розкритою* людям – ми не боїмося і не беремо назад цього вислову – у цьому геометричному й символічному вбранні, Істина обросла й розвинулася в додаткову символію, розроблену людиною для потреб і кращого розуміння широких мас людства, що занадто пізно прийшла у своєму циклічному розвитку та еволюції, щоб встигнути отримати свою частку первісного знання; і вони не могли б наблизитися до цього інакше. І, якщо згодом духівництво, спритне і спрагле влади в усіх століттях, антропоморфізувало і деградувало абстрактні ідеали так само, як і реальних, божественних Істот, які справді існують у Природі і є Охоронцями та Заступниками нашого манвантаричного світу і періоду, то провина за це лежить на тих удаваних вождах, а не на масах народу.

Але настав день, коли грубі концепції наших середньовічних прадідів більше не можуть задовольнити вдумливої релігійної людини. Середньовічний алхімік і містик нині перетворилися на скептичного хіміка й фізика; і більшість із них виявляються відвернутими від істини внаслідок чисто антропоморфічних ідей і грубого Матеріалізму форм, у яких вона підноситься їм. Тому, або майбутні покоління повинні бути поступово присвячені в істини, що лежать в основі Езотеричних Релігій, включаючи їх власну, або ж їм варто надати розбити глиняні ноги останніх позолочених ідолів. Жоден освічений чоловік або жінка не відверталися б від якого-небудь, нині так званого, «марновірства», що на їхню думку обґрунтовано на дитячих казках і неуцтві, якби тільки вони могли побачити фактичне підґрунтя, що лежить в основі кожного «марновірства». Дайте їм лише раз по-справжньому переконатися, що навряд чи знайдеться що-небудь в Окултних Науках, що не спирається на філософські й наукові факти в Природі, як вони кинуться до вивчення цих Наук з тією ж самою, якщо не з більшою запопадливістю, ніж та з якою вони їх паплюжили. Це не може бути досягнуто відразу, бо заради блага людства такі істини повинні розкриватися поступово і з великою обережністю, адже суспільна думка не

¹¹⁹ «Dogme et Rituel de la Haute Magie», I, 361.

¹²⁰ «Isis Unveiled», I, 6, 7.

підготовлена для них. Як би не пристосовували агностики нашого століття своє мислення до вимог Сучасної Науки, люди завжди схильні чіплятися за свої старі улюблені заняття, поки про них живе спогад. Вони подібні до імператора Юліана – прозваного відступником, бо він занадто сильно любив істину, щоб прийняти що-небудь інше, – котрий, незважаючи на те, що у своїй останній Теофанії побачив своїх Богів блідими, виснаженими й ледь помітними тінями, проте чіплявся за них. Тому, нехай світ чіпляється за своїх Богів, якому би плану або сфері вони не належали. Істинний окультист був би винуватий у найбільшому злочині перед людством, якби він розбив назавжди старі божества перш, ніж він не замінив їх цілою й чистою істиною, а цього поки що ще не можна робити. Проте, читачеві можна дозволити дізнатися хоча б алфавіт цієї істини. В усякому разі, йому можна показати, чим не були Боги й Богині язичників, названі Церквою демонами, якщо йому не можна дізнатися цілої кінцевої істини про те, що вони таке. Нехай він переконається, що герметичні «*Tres Matres*» і «*Три Матері*» «Сефер Ієцири» є тим самим, що вони зовсім не Демони-Богині, але Світло, Тепло та Електрика, й тоді, можливо, вчені класи припинять їх із презирством відкидати. Після цього розенкрейцерівські ілюмінати можуть знайти послідовників навіть у Королівських Академіях, які будуть більш підготовлені, можливо, ніж тепер, визнати великі істини архаїчної Натур-філософії, особливо, коли їхні вчені члени переконуються, що в діалекті Гермеса «Три Матері» служать символами для тієї сукупності сил або факторів, які мають відведене їм місце в сучасній системі «кореляції сил».¹²¹ Навіть політеїзм «марновірного» брахмана та ідолопоклонника виявляє своє *raison d'être*, бо Шакті трьох великих Богів, Брахми, Вішну і Шиви ідентичні з «Трьома Матерями» монотеїстичного єврея.

Вся древня релігійна і містична література символічна. «Книги Гермеса», «Зохар», «Я-Якав», єгипетська «Книга Мертвих», «Веди», «Упанішади», і «Біблія» – сповнені символізму так само, як і набатеянські одкровлення халдейського Ку-Тамі; буде даремною витратою часу запитувати, котра найдревніша, попросту всі вони є різними версіями єдиного первинного Запису доісторичного знання і одкровення.

Перші чотири розділи «Книги Буття» містять у собі синопсис усього іншого «П'ятикнижжя», що представляє собою лиш різні версії того самого в різних алегоричних і символічних застосуваннях. Відкривши, що піраміда Хеопса з усіма своїми вимірами може бути знайдена у дрібних деталях у побудові Соломонового Храму, і переконавшись, що біблійні імена Шем, Хам та Яфет є означальними

пірамідних вимірів, у зв'язку з 600-літнім періодом Ноя і 500-літнім періодом Шема, Хама та Яфета; ... терміни «Сини Елохімів» і «Дочки Х-Адама (є), з одного боку, астрономічними термінами,¹²²

автор цієї вже згаданої вельми цікавої праці – книги, дуже мало відомої в Європі, ми з жалем говоримо, – здається не бачить у своєму відкритті нічого більше, як лише присутність Математики і Метрології в «Біблії». Він також приходять до досить несподіваних і надзвичайних висновків, які дуже слабо підтверджуються відкритими фактами. У нього, очевидно, створилося враження, що якщо всі єврейські біблійні імена є астрономічними, то Священні Писання всіх інших народів можуть бути «лише цим і нічим більше». Але це велика помилка з боку ерудованого і на диво проникливого автора «Джерела Мір», якщо він дійсно так думає. «Ключ до єврейсько-єгипетської Таємниці» відмикає тільки деяку частину ієратичних писань цих двох народів і залишає недоторканими писання інших народів. Його ідея полягає в тому, що «Кабала» є лише тією піднесеною Наукою, на якій обґрунтоване Масонство»; в сутності він розглядає Масонство, як субстанцію «Кабали», і останню, як «розумну основу єврейського тексту Священного Писання». Про це ми не будемо сперечатися з автором. Але, чому всі ті, хто можуть знайти в «Кабалі» щось, що виходить за межі «піднесеної Науки», на якій нібито побудоване Масонство, повинні бути надані презирству суспільства?

За своєю винятковістю й однобічністю такий висновок обтяжений майбутнім неправильним розумінням і абсолютно невірний. У своєму немилосердному критицизмі він накидає пляму на саму «Божественну Науку».

«Кабала» дійсно є «сутністю Масонства», але вона залежить від Метрології тільки в одному з її аспектів, найменш Езотеричному, бо навіть Платон не робив секрету з того, що Божество завжди геометризує. Для непосвяченого, яким би він не був ученим і наділеним геніальністю, «Кабала», що трактує тільки про «вбрання Бога», або *завісу й покрив істини*,

Побудована від землі догори із практичним застосуванням для потреб сьогодення.¹²³

Або, інакше кажучи, представляє собою точну Науку тільки на земному плані. Для присвяченого ж кабалістичний Господь сходить з первинної Раси, породженої духовно від «Розумом-породжених Семи». Досягши землі, Божественна Математика – синонім Магії в його дні, як говорить нам Йосип, – приховала своє обличчя. Отже, найбільш значним секретом, виданим нею в наші дні, є тотожність стародавніх римських мір і нинішніх британських мір, єврейсько-єгипетського ліктя й масонського дюйма.¹²⁴

¹²¹ «Синезій згадує книги з каменю, які він знайшов у храмі Мемфісу, на одній з них була висічена наступна сентенція: «Одна природа насолоджується в іншій, одна природа долає іншу, одна природа панує над іншою, а в цілому вони *одне*».

«Властива матерії невагомність втілена у вислові Гермеса: «Дія є життя Фта»; і Орфей називає природу *πολυμήχανος*, «мати, яка створює багато речей», або Придумує, винахідлива мати». – «*Isis Unveiled*», I, 257.

¹²² «*Source of Measures*», стор. X.

¹²³ «*Masonic Review*», липень, 1886.

¹²⁴ Див. «*Source of Measures*», стор. 47-50, *et pass.*

Це відкриття доволі дивне і воно привело до подальших менших розкриттів різних загадок у відношенні Симвології та біблійних імен. Повністю зрозуміло й доведено, як показав Наханід, що в дні Мойсея початкова фраза в «Книзі Буття» читалася *Б'раш ітхбара Елохім*, або «У першопричині (або Мулапракриті – Безкореневої Корінь) розвилися (або еволюціонували) Боги (Елохіми), небеса й земля»; тоді як тепер, завдяки Массорі й богословському підступництву, це перетворено на *Б'рашітх бара Елохім*, або «На початку Бог створив небеса й землю» – одне це жонгливання словами привело до матеріалістичного антропоморфізму й дуалізму. Скільки ще можна знайти подібних прикладів в «Біблії», останній і найпізніший з окультних праць давнини? У розумах окультистів немає більше ніяких сумнівів, що незважаючи на свою форму й зовнішній зміст, «Біблія» – як пояснено в «Зохарі» або «Мидраші», «Ієцирі» (Книзі Утвору) і в «Коментарях на Десять Сефіротів» (Азарієля Бен Манахема XII століття) – є невід'ємною частиною Таємної Доктрини аріїв, що пояснює в тій же самій манері «Веди» і всі інші алегоричні книги. «Зохар» у своєму вченні, що Безособова Єдина Причина проявляється у Всесвіті через Свої Еманції, Сефіротів, – що Всесвіт у всій своїй сукупності є просто завісою зітканою з власної субстанції Божества – незаперечно є копією і точним відлунням найраніших «Вед». Узята сама по собі, без додаткової допомоги ведичної і брахманської літератури, «Біблія» ніколи не видасть всесвітніх секретів Окультної Природи. Лікті, дйими й міри цього фізичного плану ніколи не будуть вирішувати світових проблем на духовному плані, бо Дух не може бути ні зважений, ні обміряний. Розробка цих проблем залишена в запасі для «містиків і мрійників», які одні лише здатні виконати її.

Мойсей був присвячений жрець, обізнаний в усіх таємницях і окультному знанні єгипетських храмів, отже, ретельно ознайомлений з первісною Мудрістю. Саме в ній варто шукати символічне й астрономічне значення цієї «Таємниці Таємниць», Великої Піраміди. І будучи так обізнаним з геометричними секретами, які лежать прихованими впродовж довгих еонів у її міцних надрах, вимірами і пропорціями Космосу, включаючи й нашу маленьку Землю, – що дивного в тому, що він використовував своє знання? Езотеризм Єгипту був колись Езотеризмом усього світу. Впродовж довгих століть Третьої Раси він був загальнолюдською спадщиною, отриманою від своїх Наставників, «Синів Світла», первісних Семи. Також були часи, коли релігія Мудрості не була символічною, бо вона перетворилася на Езотеричну лиш поступово, – ця зміна була викликана необхідністю, внаслідок зловживань і чаклунства атлантів. Бо лише «зловживання», а не використання божественного дарунку, привело людей Четвертої Раси до Чорної Магії і Чаклунства, і в остаточному підсумку, до «забуття Мудрості», у той час як люди П'ятої раси, спадкоємці Ріши Трета-Юги, користувалися своїми силами, щоб атрофувати такі дарунки в людстві взагалі, і потім розсіялися, як «Обраний Корінь». Ті, хто уникли «Великого Потопу» зберегли тільки пам'ять про це й віру, обґрунтовану на знанні їхніх безпосередніх батьків, про те, що така Наука існувала й тепер ревниво охоронялася «Обраним Коренем», звеличеним Енохом. Але повинен знову прийти час, коли людина знову стане тією, котрою вона була протягом другої Юги (доби), коли її цикл іспиту закінчиться і вона поступово стане такою, якою вона була – напівтілесною та чистою. Хіба Платон, Присвячений, не говорить нам у «Федрі» усього, якою людина колись була і, якою вона може ще стати:

До того, як людський дух поринув у чутливість і став втіленим внаслідок втрати своїх крил, він жив серед Богів у повітряному духовному світі, де все істинно й чисто.¹²⁵

В іншому місці він говорить про той час, коли люди не створювали потомства, але жили, як чисті духи.

Нехай ті люди Науки, які схильні сміятися над цим, самі розгадають таємницю походження першої людини.

Не бажаючи, щоб його обраний народ – обраний ним – залишився таким же загрузлим у грубому ідолопоклонстві як і навколишні йому маси профанів, Мойсей використовував свої пізнання з космогонічних таємниць Піраміди, щоб побудувати на них Космогонію Книги Буття в символах та гліфах. Це було більш доступно розумам *hoi polloi*, ніж важко засвоювані істини викладені освіченим людям у святилищах. Він нічого не винайшов, крім зовнішнього вбрання, не додав ні на йоту; але в цьому він тільки йшов за прикладом більш старих народів і Присвячених. Якщо він одягнув великі істини, відкриті йому його Ієрофантом, у досить митецькі вигадані образи, то робив він це йдучи назустріч потребам ізраїльтян; це жорстоке плем'я не визнало би ніякого Бога, якби Він не був таким же антропоморфічним, як боги Олімпу; і сам він не зумів передбачати ті часи, коли високоосвічені діячі почнуть захищати шкарлупу від плоду мудрості, що ріс і розвивався в ньому на горі Синай, коли він спілкувався зі своїм особистим Богом – своїм божественним Я. Мойсей розумів велику небезпеку передачі таких істин егоїстичним, бо розумів притчу про Прометея і пам'ятав минуле. Ось чому він завуальював їх від профанації юрб і виклав їх алегорично. І ось чому його життєпис говорить про нього, що коли він спускався з гори Синай,

Мойсей не хотів, щоб шкіра його обличчя сяяла ... і поклав покрив на обличчя своє.¹²⁶

Отже, він «поклав покрив» на обличчя свого «П'ятикнижжя» і притому настільки, що, дотримуючись ортодоксальної хронології, тільки 3376 років після цієї події люди почали здобувати переконання, що це «дійсно покрив». Це не обличчя Бога або навіть Ієгови, котре просвічує; це навіть не обличчя Мойсея, але, воістину, обличчя більш пізніх рабинів.

Не дивно, що Климент написав у «*Stromateis*», що:

¹²⁵ Див. переклад Кері, стор. 322, 323.

¹²⁶ «*Вихід*», XXXIV. 29, 33.

ВІДДІЛ VII

СТАРЕ ВИНО В НОВИХ ПОСУДИНАХ

Більш ніж імовірно, що протестанти в дні Реформації нічого не знали про Істинне походження Християнства або, висловлюючись ясніше й точніше, про Латинську Церковність. Також малоімовірно, що Грецька Церква знала багато про це, бо поділ між цими двома Церквами відбувся в той час, коли в боротьбі за політичну владу Латинська Церква намагалася забезпечити, за всяку ціну, союз із високоосвіченими честолюбними й впливовими язичниками, поки у тих було бажання прийняти зовнішню видимість нової віри, аби лише самим втриматися при владі. Немає потреби нагадувати читачеві докладно про ту боротьбу, добре відому кожній освіченій людині. Безсумнівно, що висококультурні гностики та їхні вожді – такі люди, як Сатурнил, безкомпромісний аскет, як Маркіон, Валентин, Василід, Менандр і Церинт – не були затавровані ганьбою (сьогоднішньою) Латинською Церквою за те, що вони були еретиками, або за те, що їхні Вчення та діяння були дійсно «*ob turpitudinem portentosam nimium et horribilem*», «дивовижними й огидними», як Бароній висловлюється про Вчення Карпократа, але просто тому, що вони знали занадто багато фактів і правди. Кеннет Р.Х. Маккензі правильно зауважує:

Вони були затавровані пізнішою Римською Церквою, бо зіткнулися з більш чистою Церквою Християнства, володіння якої було незаконно захоплене єпископами Рима, але джерело якої зберігає відданість до засновника у первісній Православній Грецькій Церкві.¹²⁸

Не бажаючи приймати на себе відповідальність за необґрунтовані припущення, авторка цих рядків вважає найбільш розумним довести цей висновок кількарядовими особистими й зухвалими визнаннями затятого римо-католицького письменника; очевидно це делікатне завдання було доручено йому Ватиканом. Маркіз де Мирвілль робить розпачливі зусилля, щоб в інтересах Католицизму пояснити певні чудові відкриття в Археології і Палеографії, хоча Церква розумно залишена осторонь від цієї суперечки й захисту. Це беззаперечно доводиться його повними томами, адресованими Французькій Академії між 1803 і 1865 р. Ухопившись за привід, що потрібно звернути увагу матеріалістично налаштованих «Безсмертних» на «епідемію Спіритуалізму», вторгнення в Європу і Америку незліченних полчищ Сатанинських сил, він направляє свої зусилля до того, щоб довести те ж саме шляхом наведення повних Родоводів і Теогонії християнських і язичницьких Божеств і проведенням між ними паралелей. Всі такі дивні подібності й тотожності тільки «гадані й поверхневі», запевняє він читача. Християнські символи й навіть дійові особи, Христос, Свята Діва, Янголи й Святі, говорить він їм, були уособлені бісами пекла за сотні років до того, щоб дискредитувати вічну істину своїми безбожними копіями. За допомогою свого знання майбутнього, дияволи передбачали події, «відкривши секрети Янголів». Язичницькі Божества, всі ці Сонячні боги, названі Сотерами – Рятівниками – народжені від безвадних матерів і, які вмирили насильницькою смертю, були лише Феруерами¹²⁹ – як їх називали зороастрійці – демонічними копіями-попередниками (*copies anticipées*) прийдешнього Месії.

Небезпека дізнавання таких *facsimiles*, дійсно, останнім часом загрозово зросла. Вона грізно витає в повітрі, нависаючи, наче Дамоклів меч, над Церквою із днів Вольтера, Діпі й інших письменників, у тій же частині. Відкриття єгиптологів, знаходження асирійських і вавилонських до-Мойсеєвих реліквій з легендою Мойсея,¹³⁰ і особливо багато раціоналістичних праць, опублікованих в Англії, наприклад, «*Supernatural Religion*», зробили дізнавання неминучими. Звідси й поява протестантських та римо-католицьких письменників, призначених

¹²⁷ *Op. cit.*, V, VII.

¹²⁸ «*The Royal Masonic Cyclopaedia*», під «Гностицизм».

¹²⁹ В «Феруерах» і «Девах» немов (літери Ф. і Д.) слово «феруер» пояснено таким чином: Феруер є частиною живої істоти (людини або тварини), образом якої вона є і, яку вона переживає. Це Ноус греків і тому, божественний і безсмертний, отже, навряд чи може бути Дияволом або сатанинською копією, яким його хоче представити де Мирвілль (див. «*Memoires de l'Academie des Inscriptions*», том XXXVII, стор. 623, і розд. XXXIX, стор. 749). Фуше заперечує його цілком. Феруер ніколи не був «принципом почуттів», але завжди стосується до найбільш божественної та чистої частини Людського Еґо – духовного принципу. Анкетіл каже, що Феруер є найчистіша частина людської душі. Перський Дев є антитезою Феруера, оскільки Дев був перетворений Зороастром на Генія Зла (звідси християнський Диявол), але навіть Дев лише кінцевий, бо заволодівши людською душею шляхом *незаконного захоплення*, йому доведеться залишити її у великий день Відплати. Дев стає отримувачем душі покійника впродовж трьох днів, коли душа вважається біля того місця, де вона насильно була відокремлена від тіла; А Феруер піднімається в царство вічного Світла. Це була невдала ідея, яка змусила шляхетного маркіза де Мирвілля уявити, що Феруер є «сатанинською копією» з *божественного* оригіналу. Називаючи всіх Богів язичників – Аполлона, Осіріса, Брахму, Ормазда, Бела і т.д. «Феруерами Христа і головних Янголів», він тільки виставляє Бога і Янголів, яких він хотів би вшанувати, нижче за язичницьких Богів, як людина по відношенню до своєї Душі та Духу нижча за них; адже Феруер є безсмертною частиною смертної істоти, образом якої він є і, яку він переживає. А може цей бідний автор несвідомо пророкує, і Аполлон, Брахма, Ормазд, Осіріс і т.д. – будучи вічними космічними істинами – призначені пережити і замінити собою швидкоплинні вигадки про Бога, Христа і Янголів Латинської Церкви!

¹³⁰ Див. «*Babylon*» Георга Сміта та інші праці.

пояснити неяснене, примирити факт Божественного Одкровення з тією таємницею, що божественні персонажі, обряди, догми й символи Християнства були так часто тотожні з персонажами, обрядами, символами, догмами декількох великих язичницьких релігій. Перші – протестантські захисники – намагалися пояснити це на підставі «пророчих ідей-віщувань»; латиністи ж, такі як де Мирвілль – шляхом винаходу подвійного комплексу Янголів і Богів; один – божественний та істинний, інший же, більш ранній – «копії, які випередили оригінали», результат спритного плагиату Диявола. Протестантська військова хитрість стара, але виверт католиків такий старий, що про нього забули й тому він мов новий. «*Monumental Christianity*» і «*A Miracle in Stone*» д-ра Лунді ставляться до спроб перших. «*Pneumatologie*» де Мирвілля – до другого. В Індії та Китаї кожна така спроба з боку шотландських та інших місіонерів закінчується регогом і не приносить шкоди; але план придуманий єзуїтами, більш серйозний. Тому, томи де Мирвілля мають велике значення, бо вони виходять із джерела, що безперечно має у своєму розпорядженні найбільшу вченість століття, посилену всією хитрістю й казуїстикою, на яку лише здатні сини Лойоли. Маркізові де Мирвіллю, очевидно, допомагали найпроникливіші розуми, які знаходяться на службі Риму.

Він починає не тільки з визнання справедливості всього поставленого в провину Латинській Церкві відносно оригінальності її догм, але ніби радується в передчутті заздалегідь таких обвинувачень, бо він указує на всі догми Християнства, як уже існуючі в язичницьких ритуалах стародавності. Він пропускає цілий Пантеон язичницьких Божеств і показує в кожному що-небудь, що надає йому подібність із персонажами Трійці та Марією. Навряд чи знайдеться таємниця, догма або ритуал Латинської Церкви, які не були би показані, як «пародійовані *Curvati*» – «Вигнутими», Дияволами. І коли все це визнано й пояснено – символи повинні б замовкнути. І так воно й відбулося б, якби не було матеріалістичних критиків, які заперечують таку всемогутність Диявола в цьому світі. Бо, якщо Рим визнає ці подоби, то тим же він претендує на право судження про те, де істинний і де помилковий Аватар, де справжній і де несправжній Бог, де оригінал і де копія, хоча копія передувала оригіналу на багато тисячоріч.

Наш автор продовжує доводити, що щоразу, коли місіонери намагаються повернути в свою віру ідолопоклонника, їм незмінно відповідають:

Ми мали свого Розіп'ятого раніше вас. Що ви хочете нам довести?¹³¹ Знов-таки, яка нам користь заперечувати таємничу сторону цієї копії під приводом, що відповідно до Вебера, всі нинішні «Пурани» є переробками більш старих, бо тут ми маємо в персонажах того ж порядку позитивне передування, яке ніхто ніколи й не подумає заперечувати.¹³²

І автор наводить приклади Будди, Крішні, Аполлона тощо. Визнавши все це, автор уникає перепони ось як:

Однак, батьки Церкви, які впізнавали своє власне майно під усіма такими овечими шкурами ... знаючи за допомогою Євангелія ... всі виверти уявних духів Світу; ці батьки, ми говоримо, подумавши над рішучими словами «усі, хто коли-небудь приходили до Мене, суть грабіжники» («Іоанн», X. 8), не засумнівалися в упізнанні окультної сили за роботою, заздалегідь заданого і надлюдського спрямування до неправди, цього загального атрибута в оточенні всіх цих помилкових Богів народів; «*omnes dii gentium daemonia (elilim)*». («Псалтир» ХСV).¹³³

Користуючись такою політикою, усе стає легко. Немає жодного яскравої подібності, немає жодної повністю доведеної тотожності, яку не можна було би обробити подібним чином. Вищенаведені, жорстокі, егоїстичні, самославні слова, вкладені Іоанном у уста Того, хто Сам був уособленням лагідності та милосердя, ніколи не могли бути вимовлені Ісусом. Окультисти обурено відкидають це обвинувачення й готові захистити цю людину, хоча би перед Богом, довідавшись, звідки взяті слова, запозичені автором Четвертого Євангелія. Вони взяті цілком з «Пророцтв» у «Книзі Еноха». Щоб довести цей факт, можна навести свідчення вченого біблійного дослідника архієпископа Лауренса, і автора книги «*Evolution of Christianity*», котрий редагував переклад. На останній сторінці введення до «Книги Еноха» ми знаходимо наступний абзац:

Притча про вівцю, визволену добрим Пастирем від найманих охоронців і лютих вовків, очевидно запозичена четвертим євангелістом з «Книги Еноха», LXXXIX, в якій автор описує пастухів, котрі вбивають і винищують овець перед приходом їхнього Пана, і в такий спосіб розкриває Істинне значення незрозумілого дотепер місця в притчі Іоанна – «Усі, хто коли-небудь приходили до Мене, суть злодії та грабіжники» – це слова, в яких ми тепер вбачаємо явну вказівку на алегоричних пастухів Еноха.

Воістину «явну», і крім того ще щось. Бо, якщо Ісус вимовив ці слова в сенсі йому приписуваному, то, мабуть, він читав «Книгу Еноха» – чисто кабалістичну, окультну працю й, отже, визнавав чесноту й цінність цього трактату, який його Церкви тепер оголосили апокрифічним. Більше того, він не міг не знати, що ці слова належали найдавнішому ритуалу Присвяти¹³⁴. А, якщо він не читав його, і ця сентенція належить Іоаннові або

¹³¹ Це настільки ж фантастично, наскільки й довільно. Де ж ті індуси й буддисти, котрі говорять про свого «Розіп'ятого»?

¹³² *Op. cit.*, IV. 237.

¹³³ *Loc., cit.*, 250

¹³⁴ «В.: Хто стукає у двері?

О.: Добрий коров'ячий пастух.

В.: Хто передував тобі?

О.: Три грабіжники.

комусь іншому, котрий написав Четверте Євангеліє, тоді як можна покластися на справжність інших виречень і притч, приписуваних християнському Спасителеві?

Тому, пояснення де Мирвілля невдале. Всі інші докази, висунуті Церквою, щоб довести пекельну сутність древніх і дохристиянських наслідувачів, можуть бути спростовані настільки ж легко. Можливо це невдало, але проте, це факт – *Magna est veritas et prevalebit* (Правда велика і переможе).

Вищевикладене є відповіддю окультистів двом партіям, які безупинно обвинувачують їх: одна – в «марновірстві», інша – в «чаклунстві». Тим з наших братів, які є християнами й докоряють нам за зобов'язання зберігати таємницю, що накладається на східних чела (*учнів*), з неодмінним при цьому згадуванні, що їх власна «Книга Бога» є «відкритою книгою» для всіх, щоб вони могли «читати, розуміти й бути врятованими», – тим ми відповімо проханням вивчити те, що ми щойно виклали в цьому розділі й потім спростувати, якщо зможуть. У наші дні мало залишилося таких, хто усе ще готовий запевняти своїх читачів, що «Біблія» мала

Бога своїм автором, порятунок своєю метою, та істину без усяких домішок помилок, як матеріал.

Якби тепер Локку задали це питання, він можливо, не захотів би повторити знову, що «Біблія»

вся чиста, вся щира, нічого в ній немає зайвого, нічого немає недостатнього.

«Біблія», щоб не показати, що вона представляє собою саме повну протилежність усього цього, надзвичайно має потребу в тлумачі, знайомому з Вченнями Сходу в такому вигляді, як вони викладені в його таємних томах: також тепер, після перекладу архієпископом Лауренсом «Книги Еноха», небезпечно цитувати Каупера і запевняти нас, що «Біблія»

«... світло дає кожному століттю,
Дає, але нічого не запозичує».

бо вона запозичує, і притому дуже значно, особливо на думку тих, хто, будучи необізнаними про її символічне значення й всеосяжність істин, які лежать в її основі та схованих у ній, – здатні судити про неї лише за зовнішністю її мертвої букви. Вона – велика книга, шедевр, що складається з митецьких дотепних міфів, які містять у собі великі істини; але вона розкриває ці істини тільки перед тими, хто подібно Присвяченим має ключ до її внутрішнього значення; це сказання, високе за своєю моральністю й повчальністю, і, проте, сказання та алегорія; це збірник вигаданих персонажів у своїх більш старих єврейських частинах, і збірник затемнених виречень та приповідок у пізніших додаваннях, і, позаяк цілком уводить в оману кожного, хто не знає його Езотеризму. Крім того, це ніщо інше, як Астролатрія та Сабейзм, які виявляються в «П'ятикнижжі» при Езотеричному читанні його, і – Архаїчна Наука та Астрономія в досить переконливому ступені при тлумаченні Езотеричному.

ВІДДІЛ VIII

КНИГА ЕНОХА – ДЖЕРЕЛО Й ОСНОВА ХРИСТІЯНСТВА

У той час, як євреї або, точніше, їхні синагоги, надавали великого значення «Меркаві», вони відкидали «Книгу Еноха»; або через те, що вона не була із самого початку включена в єврейський Канон, або ж, як думав Тертуліан, ця книга була

Відкинута євреями подібно тому, як вони відкинули всі інші Священні Писання, де говорилося про Христа.¹³⁵

Але жодна із цих причин не була справжньою. Синедріону не було чого з нею робити просто тому, що ця праця більше стосувалася магії, ніж чистої кабалістики. Нинішні богослови, як Латинської, так і Протестантської Церкви відносять її до апокрифічних творів. Проте, «Новий Завіт», особливо «Діяння Апостолів» і «Послання», бувають ідеями та доктринами нині прийнятими і встановленими як догми непогрішної Римської та іншими Церквами, і навіть цілими фразами цілком узятими з Еноха або «псевдо-Еноха», котрий писав під цим ім'ям на арамейській або сирійсько-халдейській мові, як стверджує єпископ Лауренс, перекладач ефіопського тексту.

Ці плагіати настільки кидаються в очі, що автор книги «Еволюція Християнства», котрий редагував переклад єпископа Лауренса, був змушений зробити кілька багатозначних зауважень у своєму введенні. За доказами, що випливають із суті книги¹³⁶ встановлено, що вона була написана в дохристиянський період (за два або за двадцять століть до Р.Х., це не має значення). Як цей редактор правильно вказує, вона є:

В.: Хто йде за тобою?

О.: Троє Вбивць», і т.д. і т.д.

Наведене вище представляє бесіду, яка відбувалася між жерцями-святителями і кандидатами на посвячення протягом містерій розігруваних у найдавніших святилищах Гімалайських твердинь. Ця церемонія і досі все ще відбувається в одному з найдавніших храмів у відлюдному місці Непалу. Вона веде свій початок з Містерій першого Крішні, перейшла до Першого Тіртханкара, і закінчилася у Будди; її називають ритуалом Курукшетри, оскільки вона розігрується на згадку про велику битву і смерть божественного Адепта. Не Масонство, але посвята в окультні вчення цього Героя – чистий Окультизм.

¹³⁵ «Книга Еноха», переклад архієпископа Лауренса. Введення, стор. V.

Або натхненне пророкування великого єврейського пророка, котрий пророкує з дивовижною точністю майбутнє Вчення Ісуса з Назарета, або семітична вигадка, з якої останній запозичив свої концепції про триумфальне повернення Сина людського, щоб сісти на свій законний трон серед зраділих святих і тріпотливих грішників, котрі очікують або вічного щастя або вічного вогню; будь ці небесні видіння прийняті за людські або Божественні, вони чинили такий величезний вплив на долі людства впродовж майже двох тисяч років, що щиросерді й безсторонні шукачі релігійної істини не можуть більше відкладати досліджень зв'язків «Книги Еноха» з одкровенням або еволюцією Християнства.¹³⁷

«Книга Еноха»

Також зберігає записи з надприродного керування стихіями через діяльність окремих Янголів, що мають владу над вітрами, морем, градом, морозом, росою, спалахом блискавок і громового гуркоту. Також дано імена головних занепалих Янголів, серед яких ми упізнаємо деякі з незримих сил названих на ім'я у (магічних) заклинаннях написаних на теракотових чашах єврейсько-халдейських викликань.¹³⁸

На цих чашах ми також знаходимо слово «Алелуїя», яке доводить, що

Слово, яким сиріо-халдеї користувалися в заклинаннях, через мінливості долі мови стало тепер таємним паролем сучасних відродженців.¹³⁹

Після цього редактор наводить п'ятдесят сім віршів з різних частин «Євангелій» і «Діань» з аналогічними уривками з «Книги Еноха» і говорить:

Увага богословів була зосереджена на уривках «Послання Іуди», бо автор осібно називає ім'я пророка, але сукупність мовних збігів та ідей у Еноха і авторів писань «Нового Завіту», які розкрилися в аналогічних цитатах при нашому зіставленні, ясно вказує, що ця праця семітичного Мільтона служила невичерпним джерелом, з якого євангелісти та апостоли, або ті люди, які писали під їхніми іменами, запозичили свої концепції про воскресіння, суд, безсмертя, загибель грішників, і загальне царство праведності під вічним правлінням Сина людського. Євангельський плагіат досягає своєї кульмінаційної точки в Одкровенні Іоанна, котрий пристосовує видіння Еноха до Християнства з видозмінами, в яких ми вже не знаходимо величності простоти великого майстра апокаліптичного пророкування, який пророкував від імені допотопного патріарха.¹⁴⁰

Дотримуючись чесності стосовно істини, варто було би, принаймні, висунути гіпотезу, що «Книга Еноха» у її нинішньому вигляді, представляє собою просто копію – із численними дохристиянськими та післяхристиянськими додаваннями і вставками – з набагато більш старих текстів. Сучасні дослідження вже настільки просунулися, що привели до відкриття, що в розділі LXXI, Енох ділить день і ніч на вісімнадцять частин і представляє найдовший день у році, що складається з дванадцяти із цих вісімнадцяти частин, тоді як день тривалістю у шістнадцять годин не може мати місце в Палестині. Перекладач архієпископ Лауренс із цього приводу говорить так:

Область, у якій жив автор, повинна бути розташована не нижче сорока п'яти градусів північної широти, де найдовший день триває п'ятнадцять із половиною годин, і не вище сорока дев'яти градусів, де найдовший день рівняється точно шістнадцяти годинам. Це відносить країну, де він писав, на висоту, щонайменше, північних районів Каспійського та Євксинського морів ... автор «Книги Еноха» був, можливо, членом одного із племен, які Шалманесер повів і помістив «у Халі та Габорі біля ріки Гошен, і в містах Мідії».¹⁴¹

Надалі зізнається, що:

Не можна сказати, що докази, які випливають із суті справи, свідчать про перевагу «Старого Завіту» над «Книгою Еноха». ... «Книга Еноха» стверджує передіснування Сина людського, Обранця, Месії, котрий «з початку існував потай,¹⁴² і ім'я якого було названо в присутності Господа Духів до того, як були створені сонце і знаки». Автор також посилається на «іншу Силу, що була на Землі над водами в той день» – очевидний натяк на мову «Книги Буття», І. 2.¹⁴³ (Ми стверджуємо, що це також підходить до індуського Нараяни – «котрий ширяв над водами»). У такий спосіб ми маємо Господа Духів, Обранця, і третю Силу, які, очевидно, передвіщають цю Трійцю (так само як і Тримурті) майбутнього; але хоча Енохівський ідеальний Месія, безсумнівно, вплинув на первинні концепції про Божественність Сина людського, нам не вдається ототожнити його неясний натяк на іншу «Силу» з вірою в догмат Трійці Олександрійської школи, тим більше, що «Янголи сили» бувають у видіннях Еноха.¹⁴⁴

Навряд чи окультист не впізнав би названої «Сили». Редактор, закінчуючи свої чудові міркування, додає:

¹³⁶ «Книга Еноха» була невідома в Європі впродовж тисячі років, коли Брюс знайшов кілька екземплярів її ефіопською мовою в Абіссинії; у 1821 році архієпископ Лауренс переклав її з тексту, який є в Бодлеанській бібліотеці Оксфорду.

¹³⁷ *Op. cit.*, стор. XX.

¹³⁸ *Loc. cit.*

¹³⁹ *Op. cit.* стор., XIV. примітка.

¹⁴⁰ *Op. cit.* стор., XXXV.

¹⁴¹ *Op. cit.* стор., XIII.

¹⁴² Сьомий Принцип, Перша Еманация.

¹⁴³ *Op. cit.* стор., XXXVII та XL.

¹⁴⁴ *Op. cit.* стор. XL та LI.

Дотепер ми упізнаємо, що «Книга Еноха» була опублікована до християнської ери якимось великим Невідомим семітичного (?) племені, котрий, вважаючи себе натхненним у післяпророчому столітті, запозичив ім'я допотопного патріарха,¹⁴⁵ щоб засвідчити своє власне захоплене пророкування про царство Месії. А оскільки зміст цієї чудесної книги вільно входить до складу «Нового Завіту», то із цього випливає, що, якщо автор не був натхненним пророком, який пророчив Вчення Християнства, то він був захопленим візіонером, чиї ілюзії були прийняті євангелістами та апостолами, як одкровення – ось два альтернативних висновки, які поєднані з питанням Божественного або людського походження Християнства.¹⁴⁶

За словами цього ж редактора, у результаті всього цього вийшло:

Відкриття, що мова та ідеї передбачуваного одкровення виявлені в раніше існуючій праці, прийнятій євангелістами та апостолами за натхненне, але приліченому сучасними богословами до апокрифічних творів.¹⁴⁷

Цим також пояснюється небажання високошанованих бібліотекарів Бодлеанської бібліотеки опублікувати ефіопський текст «Книги Еноха».

Пророцтва «Книги Еноха» дійсно пророчі, але вони були призначені й охоплюють оповідання про події тільки п'яти Рас із семи – все що стосується двох останніх, тримається в таємниці. Тому, зауваження зроблене редактором англійського перекладу про те, що

Розділ XXII містить у собі ряд пророцтв, що простягаються із часу самого Еноха приблизно ще на тисячу років після нашого нинішнього покоління,¹⁴⁸

помилкове. Ці пророцтва простягаються до кінця нашої нинішньої Раси, а не просто ще на «тисячу років» уперед. Дуже правильно, що:

У системі прийнятої (християнами) хронології один день (іноді) символізує сотню років, а тиждень – сімсот років.¹⁴⁹

Але це довільна й нереальна система, прийнята християнами для того, щоб зробити біблійну хронологію відповідною фактам або теоріям, і не представляє справжньої думки. «Дні» символізують невизначені періоди Бічних Рас, а «тижні» – Суб-Рас: Корінні Раси згадувалися таким позначенням, що навіть неможливо знайти в англійському перекладі. Крім того, речення наприкінці 150 сторінки:

Згодом, на четвертому тижні – побачать святих і праведних, установиться порядок покоління за поколінням,¹⁵⁰

цілком неправильно. В оригіналі стоїть: «порядок покоління за поколінням встановився на Землі», і т.д.; тобто після того, як перша людська раса, породжена істинно людським чином, народилася в Третій Корінній Расі, – що цілком міняє значення. Значить усе, що дано в перекладі – так само, ймовірно, як і в ефіопському тексті, бо копії дуже перероблені – про події, які повинні відбутися в майбутньому, у первісному халдейському рукописі, як нам відомо, було викладено в минулому часі, і є не пророцтвом, а оповіданням про події, які вже відбулися. Коли Енох починає «говорити по книзі»,¹⁵¹ він читає опис даний великим Провидцем, і ці пророцтва не його власні, а йдуть від цього Провидця. Енох або Енойхіон означає «внутрішнє око» або Провидець. У такий спосіб кожен пророк або адепт може бути названий «Енойхіоном», не стаючи при цьому псевдо-Енохом. Але тут той Провидець, який склав дану «Книгу Еноха», чітко зазначений, як читаючий з книги:

Я народився сьомим у перший тиждень (сьома гілка або Бічна Раса першої Суб-Раси, після того як почалося фізичне народження, а саме – у третій Корінній Расі). ... Але після мене, на другому тижні (у другій Суб-Расі) виникає (вірніше – виникла) велика злостивість, і на цьому тижні наступить кінець першої, у якій людство буде в безпеці. Але, коли перша закінчиться, ворожість буде зростати.¹⁵²

Так як перекладено, це не має сенсу. Так як викладено в Езотеричному тексті, це просто означає, що Перша Корінна Раса повинна прийти до свого кінця впродовж другої Суб-Раси Третьої Корінної Раси, у період якої людство буде збережене. Все це не має ніякого відношення до біблійного Потопу. 10-й вірш говорить про шостий тиждень (шостої Суб-Раси Третьої Корінної Раси), коли

Всі ті, хто в ній, потемніють; серця їх стануть забудькуватими до мудрості (божественне знання буде згасати) і в ній піднесеться одна людина.

З якихось таємничих власних причин, тлумачі вважають цією «людиною» Навуходносора; у дійсності він – перший Ієрофант чисто людської Раси (після алегоричного Падіння в зародження), вибраний для збереження гаснучої Мудрості Девів (Янголів або Елохімів). Він – перший «Син Людський», це таємниче ім'я давалося божественним Присвяченим першої людської школи Мануши (людей), при самому заході Третьої Корінної Раси.

¹⁴⁵ Котрий символізує «Сонячний» або Манвантаричний Рік.

¹⁴⁶ *Op. cit.*, стор. XLI і XLII.

¹⁴⁷ *Op. cit.*, стор. XLVIII.

¹⁴⁸ *Op. cit.*, стор. XXIII.

¹⁴⁹ *Loc. cit.*

¹⁵⁰ ХСІІ, 9.

¹⁵¹ *Op. cit.*, ХСІІ. 1.

¹⁵² *Op. cit.*, ХСІІ, 4-7.

Його також називали «Рятівником», бо Він був тим, хто разом із іншими Ієрофантами рятували Обраних і Досконалих від геологічної пожежі, залишаючи на погибель у катаклізмі Завершення¹⁵³ тих, котрі забули первісну мудрість, поринувши в статеву чуттєвість.

І впродовж завершення його («шостого тижня», або шостої Суб-Раси) він спалить будинок верховенства (половину земної кулі або населений у той час континент) вогнем, і вся раса обраного кореня буде розсіяна.¹⁵⁴

Вищенаведене стосується Обраних Присвячених, і зовсім не євреїв, до передбачуваного обраного народу, або до Вавилонського полону, як витлумачують християнські богослови. Беручи до уваги, що ми знаходимо Еноха, або його увіковічувача, котрий згадує виконання «вируку над грішниками» у декількох різних тижнях,¹⁵⁵ говорячи, що «всі праці невіруючих зникнуть з поверхні Землі» впродовж цього четвертого часу (Четвертої Раси) – то це ніяк не може бути застосовне до одного єдиного Потопу «Біблії», і тим більше до Полону.

Тому, звідси випливає, що, позаяк «Книга Еноха» охоплює п'ять Рас Манвантари і дає кілька натяків на останні дві, то вона не містить «Біблійних пророцтв», але просто факти, взяті з Таємних Книг Сходу. Крім того, редактор зізнається, що:

Попередні шість віршів, тобто 13, 14, 15, 16, 17 і 18, узяті із проміжку між 14 і 15 віршами дев'ятнадцятого розділу, де їх можна знайти в рукописі.¹⁵⁶

Цією довільною перестановкою він зробив плутанину ще більш заплутаною. Все-таки він цілком правий, говорячи, що доктрини «Євангелій» і навіть «Старого Завіту» були взяті цілком з «Книги Еноха», бо це настільки ж очевидно, як сонце на небі. Все «П'ятикнижжя» цілком було пристосовано так, щоб воно збігалось з фактами, даними там, і цим пояснюється, чому євреї відмовилися дати місце цій книзі у своєму Каноні, точно так само, як згодом християни відмовилися допустити її в число своїх канонічних праць. Той факт, що апостол Іуда і багато хто з батьків Християнства посилаються на неї, як на одкровення і священну книгу, однак, є чудовим доказом, що ранні християни визнавали її; серед них самі вчені – приміром, Климент Олександрійський – розуміли Християнство і його доктрини зовсім в іншому світлі, ніж їхні сучасні послідовники, і розглядали Христа під таким аспектом, що оцінити гідно можуть тільки Окультисти. Ранні назареї та християни, як їх називає Юстин Мученик, були послідовниками Ісуса, істинного Хрестоса і Христа Присвяти; тоді як сучасні християни, особливо західні, можуть бути папістами, греками, кальвіністами, або лютеранами, але навряд чи їх можна назвати християнами, тобто послідовниками Ісуса Христа.

Отже, «Книга Еноха» цілком символічна. Вона оповідає про історію людських Рас і їхній ранній зв'язок із Теогонією, причому символи змішуються з астрономічними та космічними таємницями. Однак, одного відділу не вистачає в записах про Ноя (як у Паризькому, так і в Бодлеанському рукописах), а саме, відділу LVIII у розділі X; його неможливо було переробити й тому він повинен був зникнути, від нього залишилися лише перевернуті уривки. Сон про корів, чорних, червоних і білих телиць стосується перших Рас до їхнього поділу і зникнення. Відділ LXXXVIII, в якому один із чотирьох Янголів «пішов до білих корів і вчив їх таємницям», після чого з'явлена таємниця «стала людиною», стосується: а) до першої групи, котра розвилася від первісних аріїв, і б) так званої «таємниці Гермафродита», що має відношення до народження перших людських Рас такими, які вони тепер. Відомий обряд в Індії – обряд, що зберігся в цій патріархальній країні дотепер, відомий як проходження, або народження через корову – церемонія, якій піддаються ті з нижчих каст, які бажають стати брахманами – веде свій початок із цієї таємниці. Нехай будь-який східний окультист із великою увагою прочитає вищезгаданий відділ у «Книзі Еноха» і він знайде, що «Господь Овець», в якому християни і європейські містики бачать Христа, є Ієрофант Жертва, чие ім'я санскритом ми не наслідуюмося видати. І знову, в той час як західні церковники вбачають у «вівцях і вовках» єгиптян та ізраїльтян, всі ці тварини, насправді, мають відношення до випробувань неофіта і таємниць присвяти, чи то Індія, чи Єгипет, і найстрашнішому покаранню, що викликається на себе «вовками» – тими, хто нерозважливо розкривають те, що повинні знати тільки Обрані й «Досконалі».

Християни, які завдяки більш пізнім вставкам,¹⁵⁷ побачили в цьому розділі потрійне пророцтво, стосовно Потопу, Мойсея та Ісуса, помиляються, бо насправді він має безпосереднє відношення до покарання, загибелі Атлантиди та відплати за нерозсудливість. «Господь Овець» є Карма, а також «Голова Ієрофантів», верховний Святитель на Землі. Він говорить Еноху, який благає його врятувати водіїв овець, щоб їх не пожерли хижі звірі:

¹⁵³ При завершенні кожної Корінної Раси настає катаклізм, за допомогою вогню або води, по черзі. Негайно після «Падіння в зародження» залишки третьої Корінної Раси – ті, які впали у чуттєвість, відпавши від вчення Божественних Наставників – були знищені, після чого виникла Четверта Корінна Раса, наприкінці якої стався останній Потоп. (Див. «*Сини Бога*», згадані в «*Isis Unveiled*», 593 et seq.)

¹⁵⁴ *Op. cit.*, ХСІІ, 11.

¹⁵⁵ *Op. cit.*, ХСІІ, 7, 11, 13, 15.

¹⁵⁶ *Op. cit.*, примітка, стор. 152.

¹⁵⁷ Ці вставки та зміни виявляються майже в усіх випадках, де фігурують числа, особливо коли з'являються числа одинадцять і дванадцять, тому що всі їх (християни) постаралися підігнати так, щоб вони були пов'язані з кількістю апостолів, племен і патріархів. Перекладач ефіопського тексту – архієпископ Лоуренс – приписує їх «помилкам переписувача» щоразу, коли два тексти, Паризький та Бодлеанський, розходяться. Ми боїмося, що здебільшого це не помилки.

Я зроблю так, щоб мені було перераховано все ... скількох вони віддали знищенню і ... що вони будуть робити; чи вчинять вони так, як я їм наказав чи ні.

Однак, про це вони не повинні знати, також не повинен ти їм що-небудь пояснювати, і не повинен ти їх сварити, але повинен бути рахунок підведений під усі руйнування зроблені ними у свій час.¹⁵⁸

... І мовчки, радуючись, він дивився, як вони були пожерті, проковтнуті, віднесені, і залишив їх звірам на поживу...¹⁵⁹

Ті, в кого створилося враження, що Окультисти якого-небудь народу відкидають «Біблію» у її первісному тексті й значенні – не праві. Це було би те ж саме, що відкидати «Книги Тота», халдейську «Кабалу» або саму «Книгу Дзіан». Окультисти відкидають лише одностороннє тлумачення й людський елемент в «Біблії», котра є настільки ж окультною і, відтак, священною працею, як і інші. І, дійсно, жахливе покарання всіх тих, хто переступає дозволені межі таємних одкровень. Від Прометея до Ісуса, і від нього до найвищого Адепта, як і до найнижчого учня, кожному викривачеві таємниць довелося стати Хрестосом, «людиною смутку» і мучеником. «Остерігайся», сказав один із Найбільших Учителів, «розкривати Таємницю тим хто зовні», – профанам, садукеям і невірющим. Історія свідчить, що всі великі Ієрофанти: Будда,¹⁶⁰ Піфагор, Зороастр, більшість великих гностиків, засновників своїх відповідних шкіл, а в нашу більш сучасну епоху – ряд філософів Вогню, розенкрейцерів і Адептів – закінчили свої життя насильницькою смертю. Всі вони показані – попросту або у вигляді алегорії – як такі, які понесли покарання за ті одкровення, які вони зробили. Читачеві-профанові це може здатися лише збігом. Для Окультиста ж смерть кожного «Учителя» важлива і здається сповненою значення. Де ж ми знайдемо в історії, щоб «Вісник», великий або малий, Присвячений або Неофіт, який після того, як він став носієм якої-небудь дотепер прихованої істини або істин, не був би розірваний і розірваний на шматки «собаками» заздрості, злості й нещастя? Такий жахливий окультний закон; і той, хто не відчуває, що в нього левине серце, щоб знехтувати дикий гавкіт, і душа голуба, щоб пробачити бідних неосвічених дурнів, – нехай той відмовиться від Священної Науки. Щоб бути успішним, окультист повинен бути безстрашним, повинен хоробро зустрічати небезпеки, безчестя й смерть, бути сповненим прощення і мовчати про те, чого не можна видавати. Ті, хто дарма трудилися в цьому напрямку, повинні в наші дні чекати – як учить «Книга Еноха» – «доти, доки лиходії не будуть винищені» і влада злих знищена. Незаконно для Окультиста прагнути до помсти або навіть жадати її; нехай він:

Чекає, поки гріх не зникне, бо їх (грішників) імена будуть викреслені зі священних книг (астральних записів), їхнє насіння буде знищено і їхні душі убиті.¹⁶¹

Езотерично Енох є перший «Син людський», а символічно – перша Суб-Раса П'ятої Корінної Раси.¹⁶² І, якщо його ім'я, будучи застосоване як числовий і астрономічний гліф, дає значення сонячного року або 365, відповідно до століття, – приписаних йому в «Книзі Буття», то це тому, що, будучи сьомим, він, заради окультних цілей, є уособленим періодом двох попередніх Рас з їх чотирнадцятьма Суб-Расами. Тому, він показаний у цій книзі, як великий дід Ноя, котрий, у свою чергу, є уособленням людства П'ятої, яка бореться з людством Четвертої Корінної Раси; то був той великий період розкритих і профанованих Таємниць, коли «сини Бога» прийшли на землю і взяли собі за дружин людських дочок і вчили їх секретам Янголів; іншими словами – коли «розумом породжені» люди Третьої Раси змішалися з людьми Четвертої і божественна Наука поступово була приведена людьми до Чаклунства.

¹⁵⁸ *Op. cit.*, LXXXVIII, 99, 100.

¹⁵⁹ *Op. cit.*, 94. Незабаром буде показано, як цей уривок спричинив дуже цікаве відкриття.

¹⁶⁰ У світській історії, як вона викладена у Варфоломія Сент Ілера, Готама Будда помирає у похилому віці вісімдесяти років, він іде з життя сповнений миру, з усією ясністю великого святого. Не так говорить Езотеричне і правильне тлумачення, яке розкриває справжній сенс світського і алегоричного оповідання, за яким Готама Будда помирає дуже поетично від свинини, щедро приготовленої йому Цондою. Яким чином людина, яка проповідувала, що вбивство тварин є найбільшим гріхом, і, яка сама була досконалим вегетаріанцем – як могла така людина померти від свинини, це питання, яке ніколи не ставили наші сходознавці, хоча деякі з них зробили з цієї передбачуваної події велику забаву (як і досі чинить багато милосердних місіонерів на Цейлоні). Просто істина та, що згадані рис та свинина чисто алегоричні. Рис символізує «заборонений плід», подібно «яблуку» Єви, і означає окультне знання у тибетців та китайців; «свинина» – брахманічне вчення, бо Вішну у своєму першому Аватарі прийняв образ вепра, щоб підняти землю на поверхню вод простору. Тому, не від «свинини» помер Будда, а від того, що видав кілька брахманських таємниць, після чого, побачивши, які погані наслідки своєю видачею таємниць він накликав на деяких негідних людей, віддав перевагу замість переходу в Нірвану залишити земне тіло і все ще залишатися у сфері живих, щоб допомагати людству рухатися вперед. Ось звідки його постійні перетворення на ієрархії Далай-лам і Таши-лам, серед інших щедрот. Таке езотеричне пояснення. Більш повно життя Готами обговорюватиметься надалі.

¹⁶¹ *Op. cit.*, cv. 21.

¹⁶² У «Біблії» («Буття», IV і V) є три ідеальних Еноха (Каноха або Ханоха) – син Каїна, син Сета та син Яреда; але всі вони ідентичні і двоє з них згадані тільки з метою ввести в оману. Дано роки лише останніх двох, перший залишений поза увагою.

ВІДДІЛ ІХ

ГЕРМЕТИЧНІ ТА КАБАЛІСТИЧНІ ДОКТРИНИ

Космогонія Гермеса так само завуальована, як система Мойсея, тільки за своєю зовнішністю вона набагато більше гармоніює з доктринами Таємних Наук і навіть із Сучасною Наукою. Тричі великий Трисмегіст говорить: «Рука, що виліпила світ з безформної передіснуючої матерії, не є рукою»; на що «Книга Буття» відповідає: «Світ був створений з нічого», хоча «Кабала» заперечує таке значення в перших своїх рядках. Кабалісти, як індійські арії, ніколи не визнавали такого абсурду. У них Вогонь або Тепло та Рух¹⁶³ вважалися головними знаряддями при утворенні світу із передіснуючої Матерії. Парабрахмо і Мулапракріті ведантистів суть прототипи Ейн Софа і Шекіни кабалістів. Адіті є оригінал Сефіри, а Праджапаті є старшими братами Сефіротів. Теорія зоряних туманностей Сучасної Науки, з усіма її таємницями, була розкрита в космогонії Архаїчної Доктрини; і парадоксальне, хоча й дуже наукове формулювання, що «охолодження викликає стискання, а стискання викликає нагрівання, тому охолодження викликає нагрівання», показане, як головний посередник утворення світів і особливо нашого сонця й сонячної системи.

Все це міститься в невеликому обсязі «Сефер Ієцири», у її тридцяти двох Шляхах Мудрості, з підписом «*Jah Iegova Savaof*», для кожного хто має ключ до її таємного значення. Що ж стосується догматичного або богословського тлумачення перших віршів у «Книзі Буття», то на нього є відповідь по суті в тій же самій книзі, де говоряться про Три Матерії – Повітря, Воду і Вогонь, письменник описує їх, як терези в яких

Добро на одній чаші, зло – на іншій, і коливна стрілка терезів між ними.¹⁶⁴

Одне з таємних імен Єдиного Вічного і Всюдисущого Божества було тим самим у кожній країні й зберегло донині звукову подібність у різних мовах. Аум індусів, цей священний склад, став Ἄϊόν у греків і *Aevum* у римлян – Паном або Всом. «Тридцятим шляхом» в «Сефер Ієцирі» названим «розумінням, яке збирає», оскільки

Ним небесні адепти збирають судження про зірки й небесні знаки, і їхнього спостереження орбіт суть досконалість науки.¹⁶⁵

Тридцять друга і остання путь названа в ній «розумінням, яке служить», і так вона названа тому, що є

Розпорядником усіх тих, хто служить на роботі Семи Планет, відповідно до своїх Сонмів.¹⁶⁶

Цією «роботою» була Посвята, впродовж якої видавалися всі таємниці, що стосуються «Семи Планет», а також таємниця «Сонячної Присвяти» з її сімома випромінюваннями або променями відрізнаними – слава і тріумф помазаника, Христа; таємниця, котра вносить ясність у доволі бентежний вислів Климента:

Бо ми виявили, що дуже багато із догм, яких дотримуються такі секти (варварської і Еплінської Філософії), що, як такі, не стали цілком безглуздими і, які не вийшли із природного порядку («відрізанням Христа»¹⁶⁷ або, вірніше, Хрестоса) ... відповідають у своєму походженні й з істиною в цілому.¹⁶⁸

У «Викритій Ісіді»¹⁶⁹ читач знайде більш повну інформацію ніж та, котра може бути дана тут про «Зохар» і його автора, великого кабаліста Симеона Бен Йохай. Сказано, що внаслідок того, що він був відомий, як власник таємного знання і Меркаби, що забезпечують отримання «Слова», саме його життя піддавалося небезпеці, і йому довелося бігти в пустельне місце, де він прожив дванадцять років у печері, оточений своїми вірними учнями, і, нарешті, помер там посередині знаків і чудес.¹⁷⁰ Його вчення про походження Таємної Доктрини або, як він її також називає, Таємної Мудрості, ті ж самі, що й Вчення Сходу, за винятком лише того, що замість Голови Сонму Планетних Духів він ставить «Бога», говорячи, що Мудрість ця була викладена самим Богом певній кількості Обраних Янголів, тоді як у Східній Доктрині це по-іншому, як буде видно.

Перед нами трохи синтетичних і кабалістичних досліджень священної «Книги Еноха» і Таро (Рота). Ми наводимо цитату з рукописного екземпляру одного західного окультиста, якому передмовою служать наступні слова:

¹⁶³ Вічне й безперервне «вдихання і видихання Парабрахмо» або Природи, Всесвіту в Просторі, в Манвантарі або Пралайї.

¹⁶⁴ *Op. cit.*, III, 1.

¹⁶⁵ *Op. cit.*, 30.

¹⁶⁶ *Op. cit.*, 32.

¹⁶⁷ Ті, хто знають, що термін Христос гностики застосовували до Вищого Его (давньогрецькі язичницькі Посвячені робили те саме), легко зрозуміють цей натяк. Говорили, що Христос був відрізаний із нижчого Его, Хрестоса, після заклочного вищого Посвячення, коли ці двоє злилися в одне; Хрестос був переможений і воскрес у сяючому славою Христосі. – Франк «*Die Kabbala*», 75, Данлеп, «*Sod*», том II.

¹⁶⁸ «*Stromateis*», I XIII.

¹⁶⁹ *Op. cit.*, II, VIII.

¹⁷⁰ Численні дива, які відзначені при його смерті або, вірніше, його переході, бо він не вмирав, як умирають інші, але раптово зник, і в цей час сліпуче світло залило печеру; коли воно стало зменшуватися, його тіло знову стало видимим. Коли це небесне світло зовсім поступилося своїм місцем напівтемряві похмурої печери, тільки тоді, каже Гінзбург, «учні Ізраїлю побачили, що лампа Ізраїлю згасла». Його життєписці кажуть нам, що під час приготувань до його похорону, чулися голоси з Неба, а під час його поховання, коли почали спускати труну в приготовану для цього глибоку печеру, то з'явилось полум'я та потужний, величний голос вимовив: «Це той, хто змусив землю трястись і царства тремтіти!».

Існує тільки один Закон, один Принцип, один Діяч, одна Істина й одне Слово. Те, що вгорі, аналогічно тому, що внизу. Все те, що є, є результат кількостей і рівноваги.

Аксиома Еліфаса Леві й цей потрійний епіграф показує тотожність думки між Сходом і Заходом відносно Таємної Науки, що, як говорить нам цей же самий рукопис, є:

Ключем до таємного, ключем до святилища. Це і є Священне Слово, що дасть Адептові вище розуміння Окультизму і його Таємниць. Це Квінтесенція Філософії і Догм; це Альфа й Омега; це Світло, Життя й Мудрість Всесвітня.

Передмовою до Таро священної «Книги Еноха» або Роті, крім того, служить наступне пояснення:

Древність цієї Книги губиться в імлі століть. Її походження індійське й іде назад до епохи задовго до Мойсея... Вона написана на окремих аркушах, які спершу були із чистого золота й дорогоцінних металів... Вона символічна, і її комбінації пристосовуються до всіх див Духу. Змінена у своєму походженні через Століття, вона, проте, збереглася – завдяки неукцвці цікавих – в своїх образах і найбільш значних первинних фігурах.

Це Рота Еноха, нині названа Таро Еноха, на яку – як ми бачимо – де Мирвілл натякає, як на засіб, застосований в «Магії зла», «металеві, пластинки (або аркуші), які уникнули знищення під час Потопу», і, які де Мирвілл приписує Каїнові. Вони уникли Потопу з тієї простої причини, що ця Повінь не була «Загальною». Сказано, що вона «індійського походження», бо відбулася у індійських арійів першої Суб-Раси П'ятої Корінної Раси ще до остаточного руйнування останньої твердині атлантів. Але, якщо вона й відбулася у прабатьків первісних індусів, то це не була Індія, де її вперше застосовували. Її походження ще більш древнє й повинне бути простежене за межі й усередину Хималех¹⁷¹, Сніжного Хребта. Вона народилася в тій таємничій місцевості, яку ніхто не може знайти і, яка являє собою загадку, як для географів, так і для богословів – це та область, де за уявленням брахмана, перебуває його Кайласа, гора Шумеру і Парваті Памір, перероблене в Паропаміс.

Навколо цієї місцевості, яка усе ще існує, були створені перекази про Сад Едему. Із цієї області греки отримали свій Парнас¹⁷², і звідси вийшло більшість біблійних персонажів, деякі з них у свій час були людьми, деякі – напівбогами та героями, деякі, хоча таких дуже мало, – міфами, астрономічними двійниками перших. Абрам був одним із них – халдейським брахманом¹⁷³, говорить легенда, перетвореним згодом, після того, як він відмовився від своїх Богів і покинув свій Ур (нур, «місто»?) в Халдеї, на А-брама¹⁷⁴ (або А-враама), «не-брахмана», котрий емігрував. Абрам, який став «батьком багатьох народів», у такий спосіб пояснений. Хто вивчає Окультизм повинні пам'ятати, що кожний Бог і герой у древніх Пантеонах (включаючи і Пантеон «Біблії») має в оповіданні три біографії, які, так би мовити, розвиваються паралельно одна одній, причому кожна пов'язана з одним із аспектів героя – історичним, астрономічним і цілком міфічним; останній служить для того, щоб зв'язати інші два разом і згладити шорсткості та розбіжності в оповіданні, і зібрати в один символ або більше, істини перших двох. Місцевості підганяються так, щоб вони відповідали астрономічним і навіть психічними подіям. Історія в такий спосіб стала бранкою древньої Таємниці, щоб згодом стати великим Сфінксом дев'ятнадцятого століття. Тільки замість пожирання її занадто тупих запитувачів, які хочуть розгадати її незалежно від того, допускає вона це чи ні, вона піддається опоганенню та перекручуванню з боку сучасного Едіпа до того, як вона зажене її в море речень, де вона тоне й гине. Тепер це стало самоочевидно не лише внаслідок Таємних Вчень, як би скупі вони не видавалися, але також і завдяки серйозним і вченим символам і геометрам. За появою книги «Ключ до єврейсько-єгипетської Таємниці», в якій учений масон із Цинциннаті, пан Ральсон Скіннер, викриває загадку Бога з таким небожественним поведінням, як у біблійного *Jah-ve*, пішло заснування вченого товариства під головуванням джентльмена з Огайо і чотирьох віце-голів, одним із яких є Піацці Сміт, відомий астроном і єгиптолог. Директор Королівської Обсерваторії в Шотландії і автор книги «Велика Піраміда, Фараонова за Ім'ям, фактично Гуманітарна, її Дива, Таємниці, і її Вчення», прагне довести ту саму проблему, що й американський автор і масон, а саме, що англійська система мір є та сама, котрою користувалися древні єгиптяни при побудові своїх Пірамід, або словами пана Скіннера, що «джерело мір» фараонів породило «Британський дюйм і древній лікоть». Воно «породило» набагато більше, ніж тільки це, що буде повністю доведено до закінчення наступного сторіччя. Не лише все в релігії Заходу стосується мір, геометричних фігур та вирахувань часу, причому тривалість головних періодів обґрунтована на більшості

¹⁷¹ Покок, можливо, не так помилявся, коли приписував походження німецької назви Небес, *Himmel*, Гімалаям, також не можна заперечувати і того, що індуська Кайласа (Небеса) є батьком грецьких небес (Койлон) та латинського Козлума.

¹⁷² Див. «*India in Greece*» Покока, і, як він робить гору Парнас від Парнаса, хатин, споруджених з листя й гілок, які були напівкаплицями й напівжитлом індуських аскетів. «Частина Паро-Памісус (горб Баміана) називається Парнас. «Ці гори називаються Деваніка, оскільки вони сповнені Девів, або Богів, названих «Богоми Землі», Бгу Девами. Вони жили, згідно з Пуранами, в альтанках або хатинах званих Парнасами, оскільки ті були зроблені з листя (Парнас)», стор. 302.

¹⁷³ Роулінсон справедливо вельми впевнений про арійський і ведичний вплив на ранню міфологію та історію Вавилону та Халдеї.

¹⁷⁴ Це є твердження Таємної Доктрини, і його можна прийняти чи не прийняти. Але Абрам, Ісаак та Іуда вражають схожі на індуських Брахму, Ікшваку та Яду.

історичних персонажів¹⁷⁵, але останні так само, воістину, пов'язані з небом і землею, але тільки з індоарійським небом і землею, а не з Палестинським.

Прототипів майже всіх біблійних персонажів варто шукати в ранньому Пантеоні Індії. Це «Розумом-породжені» Сини Брахми або, вірніше, Дхіані-Пітари («Батьків-Богів»), «Сини Світла», які породили «Синів Землі» – Патріархів. Бо, якщо «Ріг-Веда» і її три сестри «Веди» були «видоєні з вогню, повітря й сонця», або з Агні, Індри та Сур'ї, як говорять нам «Ману-Смриті», то «Старий Завіт» найвищою мірою незаперечно був «видоєний» з досить винахідливих мізків єврейських кабалістів, частково в Єгипті, частково у Вавилоні – у цьому «місці санскритської літератури й брахманської вченості з його зародження», як цілком правильно заявив полковник Ване Кенеді. Однією з таких копій був Абрам або Авраам, у чие лоно кожний перевірений єврей сподівається бути приєднаним після смерті, і це лоно визначається як «небеса у хмарах» або Абгра.¹⁷⁶

Здається, що значна відстань відокремлює Авраама від Енохівського Таро, але, проте, ці двоє тісно пов'язані більш, ніж однією ланкою. Гаффарель показав, що чотири символічних тварини на двадцять першому ключі Таро, в третій семериковості, представляють собою Терафимів євреїв, створених і вшанованих батьком Абрама Тером, і використаних в оракулах Урім і Туммім. Крім того, астрономічно Авраам є міра сонця й частина сонця, тоді як Енох є сонячний рік, також як Гермес і Тот; а Тот, за числовим значенням, «був еквівалентом Мойсею, або Гермесу», «владиці нижчих областей, якого також цінували як учителя мудрості» говорить нам той же самий масон-математик; і, позаяк Таро є, згідно з однією з останніх папських булл, «винаходом Пекла», таким же самим «як Масонство і Окультизм», то зв'язок очевидний. Таро дійсно містить у собі таємницю всіх таких трансмутацій персонажів у небесні тіла й навпаки. «Колесо Еноха» є архаїчним винаходом, найбільш древнім з усіх, бо його знаходять у Китаї. Еліфас Леві говорить, що не було такого народу, в якого його не було би, причому його Істинне значення зберігалося в найбільшій таємниці. Воно було загальною спадщиною.

Як ми бачимо, ні «Книга Еноха» (його «Колесо»), ні «Зохар», ні який-небудь інший кабалістичний том, не містить у собі однієї лише єврейської мудрості.

Позаяк сама доктрина є результатом мислення цілих тисячоріч, то вона – загальне надбання Адептів всіх народів під сонцем. Проте, «Зохар» викладає більше практичного Окультизму, ніж яка-небудь інша праця з цієї теми; не в тому вигляді, однак, як він перекладений і коментується різними критиками, а з таємними знаками на полях. Ці знаки містять у собі приховані наставляння, незалежно від метафізичних тлумачень і явних нісенітниць, яким повністю довіряв Йосип, котрий ніколи не був присвячений і тому, видавав мертву букву в тому ж вигляді, як він її одержав.¹⁷⁷

ВІДДІЛ X

РІЗНІ ОКУЛЬТНІ СИСТЕМИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ АЛФАВІТІВ ТА ЦИФР

Трансцендентальні методи «Кабали» не повинні згадуватися в публічному виданні; але її різні системи арифметичних і геометричних способів розгадування певних символів можуть бути описані. Методи обчислень «Зохара» з їх трьома розділами, Гематрією, Нотариконом і Темурою, також Албат і Алгат, надзвичайно важкі в застосуванні. Тих, хто хоче довідатися більше, ми відсилаємо до праць Корнелія Агріппи¹⁷⁸. Але жодна із цих систем не може бути зрозуміла, якщо кабаліст не стане справжнім Майстром у своїй науці. Символізм Піфагора вимагає ще більш завзятої праці. Його символи дуже численні й, щоб осягти навіть лиш головну мережу його глибоких доктрин з його Симвології, потрібні були би роки вивчення. Головними його фігурами є квадрат (Тетрактис), рівносторонній трикутник, крапка усередині окружності, куб, потрійний трикутник і, нарешті, сорок сьома теорема Евклідових Елементів, винахідником якої був Піфагор. Але за винятком цієї теореми, жоден із

¹⁷⁵ Щодо імен Брахма та Абрам у книзі К.У. Кінма «*The Gnostics and their Remains*», с. 13, сказано: «Ця фігура людини Сеїр Анпіна, складається з 243 чисел, будучи числовою величиною букв у імені «Абрам», що означає різні категорії в небесних Ієрархіях, фактично імена Абрам та Брахма еквівалентні за своїми числовими величинами». Таким чином людині, знайомій з Езотеричним Символізмом, зовсім не здається дивним виявити в Лока-Палах (чотири сторони світу з проміжними сторонами, уособлені вісьмома індійськими Богами) слона Індри на ім'я Абгра – (матанга) та його дружину Абграму. Абгра певною мірою є Божеством Мудрості, бо голова цього слона замінила голову Ганеші (Ганапаті), Бога Мудрості, відрізану Шивою. Ще Абгра означає «хмару», і вона також є ім'ям того міста, де, як думають, проживав Абрам, – якщо читати у зворотному напрямку – «Арба (Кірджат), місто чотирьох... Абрам є Абра з додаванням на кінці м, а Абра прочитане у зворотному напрямку, є Арба», («Ключ до єврейсько-єгипетської Таємниці»). Якби автор додав, що санскритською мовою Абра означає «у хмарах або з хмар», то космоастрономічний символ Абрама став би яснішим. Все це слід було би читати в оригіналах, санскритською мовою.

¹⁷⁶ Перш ніж ці теорії та домисли – ми готові припустити, що вони є такими – будуть відкинуті, слід пояснити такі кілька пунктів. 1. Чому після виходу з Єгипту ім'я Патріарха було змінено Іеговою з Абрама на Авраама? 2. Чому Сараї так само стала Сарою? («*Бум.*», XVII). 3. Звідки цей дивний збіг імен? 4. Чому це Олександр Поліхистор каже, що Авраам народився в Камарині чи Урії, місті провісників і, що він винайшов Астрономію? 5. «Абрамічні спогоди простягаються назад у минуле щонайменше на три тисячоліття з часу діда Якова», говорить Бунзен («*Egypt's Place in History*», V, 35.)

¹⁷⁷ «*Isis Unveiled*», II, 350.

¹⁷⁸ Див. «*Isis Unveiled*», II, 218-300. Гематрія утворена за допомогою перестановки від грецького слова γράμματεία; Нотарикон може бути порівняний зі стенографією; Темура є перmutація – розподіл алфавіту та зміна букв.

вищезгаданих символів не почав свого існування з нього, як деякі гадають. За тисячі років до нього вони були добре відомі в Індії, звідки їх і приніс Самосський Мудрець, приніс не як припущення, а як доведену Науку, говорить Порфірій, цитуючи з піфагорійського Модерата.

Числа Піфагора були ієрогліфічними символами, за допомогою яких він пояснив усі ідеї, що стосуються природи речей¹⁷⁹.

Основна геометрична фігура «Кабали», як вона дана в «Книзі Чисел»,¹⁸⁰ та фігура, про яку традиція і Езотеричні Доктрини говорять, що вона була дана Мойсеєм на горі Синай Самим Божеством,¹⁸¹ містить ключ до всесвітньої проблеми у своїх величних, як і простих комбінаціях. Ця фігура містить у собі всі інші.

Символізм чисел і їхніх математичних взаємин є також однією з галузей Магії, особливо ментальної Магії, пророкування й правильного сприйняття та ясновидіння. Системи розрізняються, але основна ідея скрізь та ж сама. Як показано в «*Royal Masonic Cyclopaedia*» Кеннета Р.Х. Маккензі:

Одна система приймає одиничність, інша – троїстість, третя – п'ятериковість; до того ж є ще шестикутники, семикутники, дев'ятикутники й т.д., доти, доки розум губиться в огляді одних лише матеріалів до цієї науки чисел¹⁸².

Букви Деванагарі, якими зазвичай пишуть санскритською мовою, володіють усім тим, чим володіють герметичні, халдейські і єврейські алфавіти, до того ж мають окультне значення «вічного звуку», і значення, яке надається кожній букві в її зв'язку з духовними, як і земними речами. Бо в єврейському алфавіті є всього двадцять дві букви й десять основних цифр, тоді як у Деванагарі тридцять п'ять приголосних і шістнадцять голосних, разом становлячи п'ятдесят одну просту букву з незлічними комбінаціями до того ж, те поле для міркувань і пізнання в останньому значно ширше. Кожна буква має свій еквівалент в інших мовах і свій еквівалент у цифрі або в цифрах на обчислювальній таблиці. Вона також має багато інших значень, які залежать від особливих ідіосинкразій і характерних рис обличчя, об'єкта або суб'єкта, що підлягає вивченню. Як індуїсти претендують на те, що вони одержали Деванагарський алфавіт від Сарасваті, винахідниці санскритської мови, «мови Девів», або Богів (у їхньому езотеричному пантеоні), так і більшість древніх народів претендувало на той же привілей відносно походження їхніх букв і мови. «Кабала» називає єврейський алфавіт «буквами Янголів», повідомленими Патріархам точно так само, як Деванагарі було передано Ріши Девами. Халдеї знайшли свої букви написаними на небі «які ще не стали зірками й кометами» – говорить «Книга Чисел»; тоді як у фінікійян був священний алфавіт утворений звивинами священних зміїв. Натар Харі (ієратичний алфавіт) і таємна (жрецька) мова єгиптян тісно пов'язані з найстаршою «Мовою Таємної Доктрини». Це Деванагарі з містичними комбінаціями й додаваннями, в якій у значній мірі входить Сензар.

Багатьом західним окультистам добре відома сила й могутність чисел і букв, як складених із усіх цих систем, але все ще невідомі індуїстичним вивчаючим, якщо не їх окультистам. У свою чергу, європейські кабалісти, загалом, не знають алфавітних секретів індійського Езотеризму. У той же час звичайний західний читач нічого не знає ні про те, ні про інше; найменше про те, які глибокі сліди, залишені Езотеричними числовими системами світу в християнських Церквах.

Проте, ця система чисел розв'язує проблему космогонії для кожного, хто її вивчає, тоді як система геометричних фігур зображує ці числа об'єктивно.

Для того щоб повністю осягнути Божественне і Глибинне древніх, потрібно вивчати походження образних уявлень їхніх первісних філософів. «Книги Гермеса» є найдавнішими сховищами числової Симвології у Західному Окультизмі. З них ми дізнаємося, що число десять¹⁸³ є Матір'ю Душі, Життя й Світла, які в ньому об'єднані. Бо, як у «Книзі Ключів» (Чисел) показує священна анаграма Теруф, число 1 (один) народилося від Духу, а число 10 (десять) від Матерії; «єдність утворила десять, десять – єдність»: і це є пантеїстичною аксіомою, іншими словами – «Бог у Природі та Природа в Богіві».

Кабалістична Гематрія арифметична, а не геометрична. Вона представляє собою один із методів витягу прихованого значення з букв, слів і фраз. Він полягає в застосуванні до букв слова того значення, яке вони мають як числа, як за зовнішньою формою, так і за їх індивідуальним значенням. Як пояснено Рагоном:

Фігура I означала живу людину (тіло вертикальне), бо людина є єдиною істотою, що володіє цією властивістю. Додавши до неї голову, був отриманий гліф (або буква) P, що означає батьківство, творчу міць; R означало людину, що йде (з виставленою вперед ногою), *iens, iturus*¹⁸⁴.

¹⁷⁹ «*De Vita Pythag.*».

¹⁸⁰ Ми не знаємо, чи екземпляр цієї стародавньої праці входить до каталогу будь-якої європейської бібліотеки, але це одна з «Книг Гермеса» і на неї посилаються і наводять з неї цитати автори багатьох стародавніх та середньовічних праць з філософії. Серед цих авторитетів знаходяться «*Rosarium Philosoph.*» Арнольдо ді Вілланови, «*Opus de Lapide*» Франческо Арнуфі, «*Tractatus de Transmutatione Metallorum*» і «*Tabula Smaragdina*» Гермеса Трисмегіста, і, насамперед, трактат Раймунда Луллія «*Ab Angelis Opus Divinum de Quinta Essentia*».

¹⁸¹ «*Buxid*», XXV. 40.

¹⁸² *Sub voce* «*Numbers*».

¹⁸³ Див. Johannes Meursius, «*Denarius Pythagoricus*».

¹⁸⁴ Рагон, «*Maconnerie Occulte*», стор. 426, примітка.

Письмена служили доповненням до мови, кожна буква в той саме час представляла собою звук для слуху та ідею для розуму, як, наприклад, буква F, що представляє різкий звук, звук швидколітного повітря через простір; такі слова, як *fury* (шаленство, лють), *fusee* (запал), *fugue* (фуга), виражають і описують, що вони означають¹⁸⁵.

Але вищенаведене стосується іншої системи – системи первинного й філософічного утворення букв і їх зовнішньої гліфічної форми, а не до Гематрії. Іншим кабалістичним методом є Темура, за допомогою якої кожне слово можна змусити видати таємницю зі своєї анаграми. Так у «Сефер Ієцирі» ми читаємо: «Один – це Дух Алахимів Життів». У найстарших кабалістичних діаграмах Сефіроти (сім і три) представлені як колеса або кола, а Адам Кадмон, первинна Людина, як вертикальна колона. «Колеса й серафими, і священні тварини» (Хіот), говорить рабин Акіба. В іншій системі символічної «Кабали», названої Албат, – яка розташовує букви алфавіту парами в три ряди – усі пари в першому ряді носять числові величини десять, а в системі Симеона Бен Шета (олександрійського неоплатоніка при першому Птоломеї) самій верхній парі – найбільш священній з усіх – передують піфагорійські цифри: один, і нуль – 10.

Всі істоти, починаючи з першої божественної еманції, або «виявленого Бога», і аж до найнижчого атомічного існування, «мають своє особливе число, що відрізняє кожну з них і стає джерелом їхніх характерних ознак і якостей, а також їхньої долі». Випадковість, як учить Корнелій Агриппа, є насправді, лише невідома прогресія, а час – тільки послідовність чисел. Отже, оскільки майбутність представляє собою з'єднання випадку й часу, то вони можуть бути застосовані для окультних обчислень, щоб дізнатися результат події або майбутнє чисієсь долі. Піфагор сказав:

Існує таємничий зв'язок між Богами й числами, на якому обґрунтована наука арифмантії. Душа є саморухомиий світ; душа містить у собі четвірку, тетрактис (досконалий куб) і є ним.

Існують щасливі й нещасливі, або доброчинні й шкідливі числа. Так, у той час як трійка – перше непарне число (число один – досконале і стоїть в Окультизмі осібно) – є божественною фігурою або трикутником, двійка у піфагорійців перебувала в немилості спочатку. Вона представляла собою Матерію, пасивний і злий принцип – число Майї, ілюзії.

У той час, як число *один* символізувало гармонію, порядок або добрий принцип (єдиного Бога, вираженого в латині словом *Solus*, від якого виникло слово *Sol*, Сонце, символ Божества), число *два* виражало протилежну ідею. З нього почалася наука добра й зла. Усе, що двоїсто, облудно й протилежно єдиній реальності, позначалося двійкою. Вона також виражала контрасти в Природі, які завжди подвійні: день і ніч, світло й темрява, холод і тепло, вогість і сухість, здоров'я й хвороба, омана й істина, чоловіче та жіноче тощо. ... Римляни присвятили Плутону другий місяць року, а другий день цього місяця – вмилоствлянням на честь манів. Звідси той же самий обряд у Латинській Церкві, ретельно скопійований. Папа Іоанн XIX заснував у 1003 р. свято поминання померлих, котре мало було святкуватися 2 листопада, тобто другого місяця осені¹⁸⁶.

З іншого боку, всі народи ставилися з великою повагою до трикутника, чисто геометричної фігури, і це з наступної причини:

В геометрії пряма лінія не може представляти собою абсолютно досконалої фігури так само, як не можуть цього дві прямі лінії. З іншого боку, три прямі лінії можуть утворити за допомогою перетинання трикутник або першу абсолютно досконалу фігуру. Тому, він з початку й досі символізує Вічне – першу досконалість. У латинській, як і французькій мові слово, що означає божество, починається з букви D, що грецькою мовою буде *дельта* або трикутник, D, три сторони якого символізують трійцю або три царства, або ж знову, божественну природу. У середині перебуває єврейська Йод, початкова буква імені Ієгови (див. «*Dogme et Rituel*» Еліфаса Леві, 1, 154), животворчий дух або вогонь, принцип породження представлений буквою G, першою буквою від слова «*God*» («Бог») у північних мовах, філософське значення якого полягає в породженні¹⁸⁷.

Як правильно висловився знаменитий масон Рагон, індуська Тримурті уособлена у світі ідей Утвором, Збереженням і Руїнуванням, або Брахмою, Вішну й Шивою; у світі Матерії – Землею, Водою та Вогнем, або Сонцем, і символізована Лотосом, квіткою, що живе землею, водою та сонцем¹⁸⁸. Лотос, присвячений Ісіді, мав у

¹⁸⁵ *Ibid*, стор. 432, примітка.

¹⁸⁶ Узято з «*Maçonnerie Occulte*», стор. 427, примітка.

¹⁸⁷ Підсумовано з Рагона, там само, стор. 428, примітка.

¹⁸⁸ Рагон згадує цікавий факт, що перші чотири числа німецькою мовою названі за стихіями.

«*Ein*», або один, означає повітря, стихію, яка, перебуваючи завжди в русі, пронизує всю матерію, чії постійні припливи і відливи є загальним носієм життя.

«*Zwei*», два, похідне від давньонімецького *Zweig*, означає зародок, плодоносність; воно означає землю, плодоносну матір усього.

«*Drei*», три, це грецьке *trienos*, означає воду, звідки походять назви морських богів, Тритонів; і тризубця, емблеми Нептуна – вода чи море, загалом, називається Амфітрит (навколишні води).

«*Vier*», чотири, число, що бельгійською мовою означає вогонь... Саме в четвірці можна знайти першу тривимірну фігуру, всесвітній символ безсмертя, Пірамід, «перший склад якої означає вогонь». Лізис і Тімей з Локрі заявили, що ніхто не в змозі назвати речі, корінням якої не була б четвірка... Дотепна і містична ідея, яка призвела до шанування тріади й трикутника, була застосована і до числа чотири та його фігури: говорилося, що вона виражає живу істоту, 1, носія трикутника 4, носія Бога; або людини, котра носить у собі божественний принцип.

Єгипті те саме значення, тоді як у християнському символі, Лотос, відсутній в Іудеї та в Європі, був замінений лататтям. У кожній грецькій і латинській церкві, в усіх картинах, що зображують Благовіщення, Архангел Гавриїл зображений із цим символом троїстості в руці, який стоїть перед Марією, тоді як над головним вітарем або під куполом, зображене Око Споконвічного в трикутнику, що заміняє єврейське Йод або Бога.

Воістину, говорить Рагон, був колись час, коли числа й букви алфавіту означали щось більше, ніж тепер – зображення тільки незначних звуків.

Їхня місія тоді була шляхетніша. Кожна з них представляла за своєю формою завершений повний сенс, що, крім значення самого слова, мав подвійне¹⁸⁹ тлумачення, пристосоване до двоїстої доктрини. Тому, коли мудреці хотіли написати що-небудь таке, що повинні були зрозуміти тільки вчені, вони складали розповідь, сновидіння або якусь іншу вигадку з іменами людей і назвами місцевостей, що за допомогою буквених особливостей, розкривала Істинне значення того, що автор хотів сказати цим оповіданням. Такі були всі їхні релігійні творіння¹⁹⁰.

Кожне ім'я та термін мали своє *raison d'être*. Назва рослини або мінералу розкривала свою природу Присвяченому з першого погляду. Сутність усього легко сприймалася ним, якщо вже вона зображувалася такими письменами. Китайські ієрогліфи до сьогодні багато чого зберегли із цього образотворчого й картинного характеру, хоча секрет повної системи загублений. Проте, навіть тепер серед цього народу є такі, які зможуть написати довге оповідання, том, на одній сторінці; і символи, що мають історичне, алегоричне й астрономічне пояснення, дожили до наших днів.

Крім того, серед Присвячених існує одна загальна мова, яку Адепт або навіть учень будь-якого народу може зрозуміти читаючи її на своїй власній мові. Ми ж, європейці, навпаки, володіємо тільки одним образотворчим знаком, загальним для всіх – & (і): існує мова багатша метафізичними термінами; ніж яка-небудь інша на землі, в якій кожне слово виражене подібними простими знаками. Так звана *Litara Pythagoras*, грецька Y (англійська заголовна Y), якщо тільки її одну простежити в якому-небудь повідомленні, була б настільки ж вичерпна, як ціла сторінка заповнена фразами, бо вона служила символом для цілого ряду речей, наприклад для білої і чорної Магії¹⁹¹. Припустимо, що одна людина дізнається в іншій із приводу третьої людини: до якої Школи Магії та належить? І до неї приходить відповідь у якій ця буква написана так, що права її гілка товще, ніж ліва, що тоді означає: «До правої руки або божественної Магії»; але, якби буква була написана у звичайному вигляді, так, що ліва гілка товще правої, то це означало б зворотнє; так права або ліва гілка являла собою цілу біографію людини. В Азії, особливо в письменах Деванагарі, кожна буква мала кілька таємних значень.

Тлумачення таємного змісту таких апокаліптичних писань можна знайти в ключах даних у «Кабалі», і вони зараховуються до її найбільш таємного Вчення. Св. Ієронім запевняє нас, що вони були відомі Школі Пророків і там викладалися, що досить імовірно. Вчений знавець єврейської писемності, Молітор, у своїй праці про традиції говорить, що:

Двадцять дві букви єврейського алфавіту розглядалися, як еманція або зрине вираження божественних сил, властивих невимовному імені.

Ці букви знаходять свій еквівалент і замінюються числами в такий же спосіб, як і в інших системах. Наприклад, дванадцята й шоста буква алфавіту в одному імені дають вісімнадцять; інші букви цього імені при додаванні завжди замінюються тією цифрою, що відповідає алфавітній букві, потім, усі ці цифри піддаються якомусь алгебраїчному процесу, що знову перетворює їх на букви; після чого останні розшифровують шукачеві «найбільш заповітні таємниці божественної Сталості (вічності в її непорушності) у Майбутності».

ВІДДІЛ XI

ШЕСТИКУТНИК ІЗ ЦЕНТРАЛЬНОЮ КРАПКОЮ, АБО СЬОМИЙ КЛЮЧ

Обговорюючи силу імен (Baalshem), Молітор вважає неможливим заперечувати, що «Кабала» – незважаючи на нинішні зловживання нею – лежить на дуже глибокій і науковій основі. І, якщо це так, то він робить висновок, що, якщо:

Перед Ім'ям Ісуса повинні схилитися всі інші Імена, то чому Тетраграмматон не володіє тією ж владою?¹⁹²

Нарешті, «давні уявляли світ числом п'ять. Діодор пояснює це, кажучи, що це число означає землю, вогонь, воду, повітря та ефір, або спіритус. Звідси походження Пенте (п'ять) і Пан (Бог), що означає грецькою – все. (Порівняйте Рагон, *op. cit.*, стор. 428-430.) Індуським окультистам надається пояснити, який зв'язок санскритське слово Панча (п'ять) має зі стихіями, оскільки грецьке Пенте має своїм коренем цей санскритський термін.

¹⁸⁹ Система так званих письмен Сензара ще більш чудова і важка, адже кожна літера може мати кілька значень – знак, поставлений на початку, вказує справжнє значення.

¹⁹⁰ Рагон, *op. cit.*, стор. 431, примітка.

¹⁹¹ Екзотерично Y означає лише два шляхи чесноти або пороку, і означає також число 150, а зі штрихом над літерою Y – 150 000.

¹⁹² «Tradition», розд. про «Числа».

Це розумно й логічно. Бо, якщо Піфагор розглядав шестикутник утворений двома схрещеними трикутниками, як символ утвору, а єгиптяни, – як символ союзу вогню та води (або породження), есеї бачили в ньому Печатку Соломона, євреї – Щит Давида, індуси – Знак Вішну (донині); і навіть якщо в Росії та Польщі подвійний трикутник розглядається як могутній талісман, – то таке широко розповсюджене застосування говорить за те, що в ньому щось є. Дійсно ясно, що такий древній і повсюдно шанований символ не слід просто відкинути, щоб над ним посміялися ті, хто нічого не знає про його силу і справжнє окультне значення. Насамперед, навіть відомий знак є лише заміник знака вживаного Присвяченими. В тантричній праці, що зберігається у Британському Музеї, страшно прокляття викликається на голову того, хто коли-небудь видасть профанові справжній окультний шестикутник, відомий за назвою «Знак Вішну», «Печатки Соломона» і т.п.

Велика сила шестикутника, – який разом із його центральним містичним знаком τ , або зі Свастикою, представляє семериковість – добре пояснено в сьомому ключі «Потаємностей», бо там сказано:

Сьомий ключ є ієрогліф священної семериковості, царської влади, жрецтва (Присвяченого), тріумфування та істинного досягнення шляхом боротьби. Це магічна влада у всій її силі, Істинне «Святе Царство». У Герметичній Філософії це є квінтесенція, що вийшла від союзу двох сил великого Магічного Посередника (Акаші, Астрального Світла)... Це рівною мірою Якин і Боаз, зв'язані волею Адепта і переборені його всемогутністю.

Сила цього ключа абсолютна в Магії. Всі релігії освячували цей знак у своїх обрядах.

У цей час ми можемо лише поспішно глянути на довгий ряд допотопних праць у їх післяпотопній уривчастій і часто перекрученій формі. Хоча всі вони є спадщиною від Четвертої Раси – нині лежачої похованою у невимірних глибинах океану – однак, не треба їх відкидати. Як ми вже говорили, на зорі людства була тільки одна єдина Наука й вона була цілком божественна. І, якщо людство, по досягненні своєї зрілості, зловживало нею – особливо останні Суб-раси Четвертої Корінної Раси, – то це була помилка й гріх тих професіоналів, які опоганили божественне знання, але не тих, хто залишилися вірні її первісним догмам. Те, що сучасній римо-католицькій Церкві, вірній своїй традиційній віронетерпимості, завгодно бачити в окультистці й навіть у безневинному спіритуалістці та масоні, нащадках «кидуфів», хамитів, каздимів, сефенів, офітів і хартумимів» – причому всі вони вважаються «послідовниками Сатани», – то зовсім не виходить, що вони насправді такими є. Державна або Національна Релігія кожної країни завжди й за всіх часів легко розправлялася зі школами-суперницями шляхом оголошення їх небезпечними ересями – так чинила як стара римо-католицька Державна Релігія, так і сучасна.

Однак, така анафема не зробила публіку скільки-небудь розумнішою в частині Таємниць Окультних Наук. У деяких відносинах таке нецтво навіть краще для світу. Таємниці Природи, загалом, двосічні, і в руках негідних людей, вони, за всією ймовірністю, стануть смертоносними. Хто в нашій сучасності знає що-небудь про дійсне значення й сили, які містяться в деяких письменнях і знаках-талісманах – для добродійних або шкідливих цілей? Фрагменти рунічного письма й писання кишуфів, що знаходяться розкиданими по старих середньовічних бібліотеках; копії з ефісійських та мілесійських букв або письмен; тричі знаменита «Книга Тота» й страшні трактати (усе ще збережені) халдея Таргеса і його учня, етруска Тархона, котрий жив задовго до Троянської війни – все це тільки імена й назви позбавлені сенсу (хоча й зустрічаються в класичній літературі) для освіченого сучасного вченого. Хто в дев'ятнадцятому столітті повірить у мистецтво – описане в таких трактатах, як трактати Таргеса – викликання й напрямки ударів блискавки? Однак, те ж саме описується в брахманській літературі, і Таргес скопіював свої «удари блискавок» з Астра¹⁹³, цих жажливих машин руйнування, які були відомі аріям часів Магабгарати. Цілий арсенал динамітних бомб сплотнів би перед цим умінням, – якщо тільки жителі Заходу колись це зрозуміють. Покійний лорд Бульвер Літтон одержав ідею про «Бриле» зі старого фрагмента, що був йому перекладений. Дійсно, це щастя, що при наявності чеснот і філантропії, які прикрашають нам століття беззаконних воєн, анархістів і динамітників, секрети, що містяться у книгах знайдених у гробниці Нуми, повинні були бути спалені. Але наука Цирцеї та Медеї не загублена. Її можна виявити в гаданій тарабарщині Тантричних Сутр, у Куку-Ма бутанців і Сиккимських дугп та «червоних шапок» Тибету, і навіть у чаклунстві Нільгірійських мула курумбів. Дуже вдало, що крім високих ступенів професіоналів Лівого Шляху і Адептів Правого Шляху – в чийх руках віщі секрети дійсного значення перебувають у цілості – мало тих, хто розуміють «чорні» викликання. Інакше, як західні, так і східні дугпи швидко розправилися б зі своїми ворогами. Ім'я останнім – легіон, бо прями нащадки допотопних чаклунів ненавидять усіх тих, хто не з ними, відтак, запевняючи, що вони проти них.

Що ж стосується «Малого Альберта» – незважаючи на те, що цей маленький напівезотеричний томик став літературною рідкістю – і «Великого Альберта» або «Червоного Дракона», разом із незліченними старими ще донині існуючими екземплярами, що представляють невиразні залишки міфічних Матерів-Шиптонів і Мерлинів – ми маємо на увазі помилкових, – то всі вони є вульгаризованими імітаціями оригінальних праць тих же назв. Так «*Petit Albert*» представляє собою перекручену імітацію великого твору написаного латинською мовою єпископом Адалбертом, окультистом восьмого століття, засудженим другим Римським Консиліумом. Його праця була передрукована кілька століть потому і називався «*Alberti Parvi Lucii Libellus de Mirabilibus Naturae Arcanis*». Суворості римо-католицької Церкви завжди були спазматичними. У той час як ми дізнаємося про цей осуд, який поставив Церкву, як це буде показано, у відношенні Семи Архангелів, Чеснот або Тронів Бога, в досить скрутне

¹⁹³ Це вид магічного лука та стріли, розрахований на знищення цілих армій в одну мить; згадується в «Рамаяні», «Пуранах» тощо.

становище на довгі століття, – залишається тільки дивуватися, виявивши, що езуїти не знищили архівів з усіма їхніми незліченними хроніками та літописами з історії Франції та Іспанського Ескуріалу. І історія, і хроніки першої, докладно оповідають про неоціненний талісман отриманий Карлом Великим від папи Римського. Це був невеликий томик з Магії – або, вірніше, Чаклунства, весь сповнений кабалістичними малюнками, знаками, таємничими сентенціями та викликаннями, зверненими до зірок або планет. Це були талісмани проти ворогів короля (*les ennemis de Charlemagne*), якісь талісмани, за словами літописця, виявилися дуже корисними, бо «всі вони (вороги) померли насильницькою смертю». Цей маленький томик «*Enchiridium Leonis Papas*» зник, і, на щастя, більше його не дістати. Знов-таки, алфавіт Тота можна невиразно простежити у сучасному Таро, яке можна придбати майже в кожній книжковій крамниці Парижу. Що ж стосується того, як його розуміють і, як ним користуються, то багато віщунів долі у Парижі, які заробляють за допомогою цього собі на життя, виявляють собою неясний приклад провалів при спробах читання, не говорячи вже про правильне тлумачення символізму Таро без попереднього філософського вивчення цієї Науки. Справжнє Таро, з повною своєю символією, може бути виявлено лише у Вавилонських циліндрах, де кожен може вивчати його у Британському Музеї та в інших місцях. Кожен може подивитися на ці халдейські допотопні ромби або обертові циліндри покриті священними знаками, але секрети цих «коліс» віщування або, як де Мирвілль називає їх, «обертові кулі Гекати», доведеться залишити не розказаними ще на якийсь час. Поки що є для дітей «обертові столи» сучасних медіумів, а для сильних – «Кабала». Це може дати деяку розраду.

Люди вельми схильні вживати терміни, яких вони не розуміють, і вимовляти судження за *prima facie* враженням. Різницю між Білою та Чорною Магією дуже важко повністю пізнати, бо обидві повинні бути суджені за їхніми мотивами від яких залежать їх остаточні, хоча й не безпосередні наслідки, навіть якщо вони роками не проявляються. Між «(Магією) правої та лівої руки тільки нитка павутини», говорить східне прислів'я. Давайте прислухаємося до її мудрості й почекаємо, поки не дізнаємося більше.

Нам доведеться, з більшими подробицями, повернутися до теми зв'язку «Кабали» з Гупта Відьєю, і мати справу далі з езотеричними й числовими системами, але ми спершу повинні простежити лінію Адептів у післяхристиянські часи.

ВІДДІЛ XII

ОБОВ'ЯЗОК ІСТИННОГО ОКУЛЬТИСТА СТОСОВНО РЕЛІГІЙ

Розглянувши дохристиянських Присвячених і їхні Містерії – хоча про останні варто сказати більше – потрібно сказати кілька слів про ранніх післяхристиянських Адептів, незважаючи на їхні особисті вірування та доктрини, і послідовність їхнього місця в Історії, як у священній так і світській. Наше завдання – аналізувати це адептство з його наднормальними тавматургічними або, як їх тепер називають, психологічними силами; віддати кожному такому Адептові належне з огляду на, по-перше, що представляють собою ті історичні матеріали, які дійшли до цих пізніх часів, і по-друге, розглянути закони ймовірності відносно згаданих сил.

На початку авторці має бути дозволено сказати кілька слів на виправдання того, що повинно бути сказано. Було би найвищою мірою несправедливо побачити на цих сторінках який-небудь виклик або неповагу до християнської релігії і найменше, бажання вразити чиїсь почуття. Теософ не вірить ні в Божественні, ні в Сатанинські дива. На такій відстані в часі він може домогтися лише *prima facie* свідчення і судити про них за тими результатами, на які претендують. Для нього немає ні святих, ні чаклунів, ні пророків, ні провісників; а тільки адепти або знавці з виконання діянь феноменального характеру, оцінювані за їхніми словами й діянням. Єдине розходження, яке він спроможний зробити тепер, залежить від досягнутих результатів – за свідченнями, чи були ці результати добродійні або шкідливі за своїм характером впливу на тих, за кого або проти кого сила цього Адепта була застосована. Окультист не може і йому *не можна* керуватися довільними судженнями послідовників тієї або іншої релігії про чудодіїв тієї або іншої релігії. Християнина – чия релігія наказує йому вважати Петра й Павла Святими, і богонатхненними апостолами, а Симона й Аполлонія – чарівниками та некромантами, які служать Силам Зла і отримують від них допомогу, – можна цілком виправдати, якщо він є істинним правомірним християнином. Але також і окультист виправданий, якщо він хоче служити істині й лише істині, відкидаючи такий однобічний погляд. Учень Окультизму не можна належати до якого-небудь віросповідання або секти, але, однак, він зобов'язаний виказувати зовнішню повагу кожному віросповіданню й віруванню, якщо він хоче стати Адептом Закону Добра. Він не повинен бути зв'язаним упередженими й сектантськими думками кого-небудь, а повинен сформулювати свої власні думки й прийти до своїх власних висновків, відповідно до правил доказів, що доставляються йому тією Наукою, котрій він присвятив себе. Як ілюстрація до сказаного: якщо окультист є буддистом, то в той час як він буде розглядати Готаму Будду найбільшим Адептом, який коли-небудь жив, як втілення самовідданої любові, безмежного милосердя й моральної доброти, він буде розглядати в тому ж світлі й Ісуса, проголошуючи Його іншим таким же втіленням усіх божественних чеснот. Він буде шанувати пам'ять цього великого Мученика навіть у той час, коли буде відмовлятися визнавати в ньому втілення на землі Єдиного Верховного Божества і «Самого Бога Богів» на Небесах. Він буде плекати образ цієї ідеальної людини за її особисті чесноти, а не за ті претензії, які поклали на нього фанатичні мрійники перших століть і хитромудро рахубні Церква та Богослов'я. Він навіть повірить у більшість «приписуваних див», але тільки буде пояснювати

їх відповідно до правил своєї Науки і за своїм психічним розпізнаванням. Відкидаючи термін «диво» – у розумінні богословському, що вважає це подією, яка відбулася «всупереч установленим законам природи» – він, проте, буде розглядати його, як відхилення від (дотепер) відомих Науці законів, що зовсім інша справа. Крім того, окультист буде, ґрунтуючись на *prima facie* свідченні «Євангелій», – доведених чи ні, – зараховувати більшість таких діянь до добродійної, божественної Маґії, хоча він буде виправданий розглядаючи такі події, як вигнання бісів з переселенням їх у стадо свиней¹⁹⁴, як алегоричні й згубні для істинної віри, за змістом їхньої мертвої букви. Ось погляди, яких дотримувався би справжній безсторонній окультист. І щодо цього, навіть фанатичні мусульмани, які розглядають Ісуса з Назарету, як великого Пророка й віддають Йому шану, дають корисний урок милосердя християнам, які вчать і вважають, що «релігійна віротерпимість нечестива й абсурдна»¹⁹⁵, і, які ніколи не озиваються про пророка Ісламу інакше, як про «помилкового пророка». Саме на цих принципах Окультизму ми тепер будемо розглядати Петра й Симона, Павла та Аполлонія.

Є добра причина, чому саме ці чотири Адепти вибрані, щоб з'явитися на сторінках цієї книги. Вони є першими Адептами в періоді після появи Християнства – як відзначено у світській і у священній історії, – які задали основний тон у «дйвах», тобто психічних і фізичних феноменах. Лише богословське святенництво та віронетерпимість могли так злобливо й довільно роз'єднати дві гармонійні частини на два різних прояви Божественної і Сатанинської Маґії, на «благочестиві» і «неблагочестиві» діяння.

ВІДДІЛ XIII

АДЕПТИ ПЕРІОДУ ПІСЛЯ ПОЯВИ ХРИСТІЯНСТВА І ЇХНІ ДОКТРИНИ

Що взагалі світ знає про Петра й Симона, наприклад? У світській історії немає записів про цих двох, тоді як те, що нам розповідає про них так звана священна література, розкидане й міститься в декількох фразах «Діянь». Що стосується *Апокрифів*, то сама їхня назва забороняє критикам довіряти їхній інформації. Однак окультисти заявляють, що якими б однобічними й упередженими вони не були, ці апокрифічні «Євангелія» містять набагато більше історично правдивих подій і фактів, ніж «Новий Завіт», у тому числі «Діяння». Перші є великими неопрацьованими переказами, останні ж (офіційні «Євангелія») представляють собою ретельно розроблені легенди. Святість «Нового Завіту» – особиста справа кожного й справа сліпої віри, і тоді як кожен зобов'язаний поважати особисту думку свого сусіда, ніхто не змушений її розділяти.

Хто був Симон Волхв і, що про нього відомо? З «Діянь» ми тільки дізнаємося, що внаслідок своїх чудових магічних здібностей він був прозваний «Велика Божа Сила». Сказано, що Пилип хрестив цього самаритянина, і згодом його ж обвинувачують у тому, що він пропонував гроші Петру й Іоаннові, щоб вони навчили його мистецтву творити справжні «дйва», при цьому стверджується, що помилкові – від Диявола¹⁹⁶. Це все, якщо ми пропустимо образливі слова, вільно кинуті в нього за створення «див» останнього виду. Оріген згадує, що Симон відвідав Рим під час царювання Нерона¹⁹⁷, а Мошеїм поміщає його серед відкритих ворогів Християнства¹⁹⁸, але окультна традиція обвинувачує його не більше як у відмові визнавати «Симеона» Намісником Бога, чи був цим «Симеоном» Петро або ще хто-небудь інший – це все ще залишається відкритим питанням для критиків.

Те, що Іринеї¹⁹⁹ і Спіфаній²⁰⁰ говорять про Симона Волхва, а саме, що він видавав себе за втілену трійцю; що в Самарії він був Батько, в Іудеї Син, і що невреям він видавав себе за Святий Дух, – просто наклеп. Часи й події міняються, людська натура залишається такою ж незмінною під будь-яким небом і в усі століття. Це обвинувачення є результатом і продуктом традиційного й тепер класичного *odium theologicum*. Жоден окультист – з яких усі відчували на собі, в більшому або меншому ступені, вплив затаєної богословської злості – ніколи не повірить таким обвинуваченням за одними лише словами Іринея, якщо він дійсно коли-небудь це писав сам. Далі про Симона розповідається, що він тримав при собі одну жінку, яку він видавав за Олену Троянську, яка пройшла через сотню перевтілень і, яка ще раніше, на початку еонів, була Софією, Божественною Мудрістю, еманцією власного його (Симона) Вічного Розуму, коли він (Симон) був «Батьком»; і нарешті, що з нею він «зачав Архангелів і Янголів, які й створили цей світ», і т.д.

Але ми всі знаємо, якого ступеня перетворення і, якої густої парості може бути підданий будь-який голий виклад факту, якщо він пройшов хоча би півдюжини рук. Крім того, всі ці заяви можуть бути пояснені, й навіть показані, як істинні в основі своїй. Симон Волхв був кабалістом і містиком, котрий, подібно багатьом іншим реформаторам, прагнув заснувати нову Релігію, обґрунтовану на основних вченнях Таємної Доктрини, проте, не розголошуючи її таємниць більше, ніж це необхідно. Чому ж тоді Симон, містик, глибоко проіннятий знанням факту серійних перевтілень (ми можемо залишити осторонь їхнє число «сотню», як імовірно перебільшення його учнів), не міг говорити про кого-небудь, кого він пізнав психічно, як втілення якоїсь героїні з тим ім'ям, якщо він,

¹⁹⁴ «*Mateii*», VIII, 30-34.

¹⁹⁵ «*Dogmatic Theology*», III, 345.

¹⁹⁶ VIII, 9, 10.

¹⁹⁷ «*Adv. Celsum*».

¹⁹⁸ «*Eccles. Hist.*», I, 140.

¹⁹⁹ «*Contra Hoereses*», X, XXIII, 14.

²⁰⁰ «*Contra Hoereses*», II, 16.

узагалі, говорив це? Хіба ми не знаходимо в нашому власному столітті жінок і чоловіків, не якихось шарлатанів, але інтелігентних людей, котрі займають високе становище у суспільстві, внутрішня переконаність яких говорить їм – одній, що вона була королева Клеопатра, іншому – що він був Олександром Великим, третій – що Жанною Д'Арк і ким би й чим би не були ще? Це – справа внутрішньої переконаності, і обґрунтовано на більшому або меншому знайомстві з Окультизмом і вірою в сучасну теорію перевтілення. Остання розходиться з єдиною справжньою доктриною древності, як це буде показано, але, адже немає правила без винятку.

Що ж стосується того, що Волхв «єдиний з Богом-Батьком, з Богом-Сином, і з Богом Святим Духом», то це, знов-таки, цілком припустимо, якщо ми визнаємо, що містик і провидець має право користуватися алегоричною мовою; а в цьому випадку, крім того, це цілком виправдано доктриною Всесвітньої Єдності викладеної Езотеричною Філософією. Кожний окультист скаже те ж саме на (для нього) науковій і логічній підставі, у повній згоді з вченням, яке він сповідує. Немає ведантиста, котрий не говорив би того ж самого щодня: звичайно, він Брахмо, він і Парабрахмо, якщо він відкинув індивідуальність свого особистого духу й визнає Божественний Промінь, який живе в його Вищому Я лише як відбиття Всесвітнього Духу. Це – луна в усіх часах і століттях від первісної доктрини про Еманациї. Першою Еманациєю з Невідомого є «Батько», другою – «Син», і всі й усе виходить із Єдиного, або того Божественного Духу, котрий «непізнаваний». Звідси й твердження, що з нею (Софією, або Мінервою, Божественною Мудрістю) він (Симон), коли усе ще перебував у лоні Батька, який сам є Батьком (або першою колективною Еманациєю), зачав Архангелів – «Сина» – які стали творцями цього світу.

Самі римські католики, притиснуті до стіни незаперечними доказами своїх опонентів – учених філологів і символістів, котрі розносять на друзки церковні догми та їхніх авторитетів, і вказують на множинність Елохимів у «Біблії» – нині визнають, що перший «утвір» Бога, Цаба або Архангели, повинні були брати участь у створенні Всесвіту. Хіба нам не можна думати, що:

Хоча «Бог один створив небеса й землю» ... однак, якби вони (Янголи) не були причетні до первісного *ex nihilo* утвору, вони могли отримати завдання завершити, продовжити й підтримати його?²⁰¹

вигукує де Мирвілль у відповідь Ренану, Лакуру, Морі й *tutti quanti* Французького Інституту. З деякими змінами, це саме те, що стверджує Таємна Доктрина. Насправді, не було жодної доктрини, проповідованої багатьма Реформаторами першого й наступного століть нашої ери, що не засновувала би свої первісні Вчення на цій універсальній космогонії. Довідайтеся у Мошеїма й ви побачите, що йому доводиться говорити із приводу багатьох «єресей», які він описує. Єврей Церинт

Учив, що Творець цього світу ... Державний Бог єврейського народу, був Істотою, котра вела своє походження від Всевишнього Бога;

що ця Істота, крім того,

Поступово відпала від своєї природної чесноти та первісної гідності.

Василід, Карпократ і Валентин, єгипетські гностики другого сторіччя, дотримувалися тих же самих ідей з деякими змінами. Василід проповідував, що було сім Еонів (Воїнств або Архангелів), які спливали із субстанції Всевишнього. Двоє з них, Сила й Мудрість, породили небесну ієрархію першого класу та чесноти; ця еманувала другу; остання в третю, і т.д.; причому кожна наступна еволюція була за своєю природою менш піднесена, ніж попередня, і кожна творила для себе Небеса, як житло; натура кожного із цих небес відповідно зменшувалася в красі й чистоті, в міру наближення до стану землі. У такий спосіб кількість цих Жител дійшла до 365; і над усіма ними правив Найвищий Невідомий, найменований Абракас, це ім'я за грецькою метою обчислення дає число 365, що у своєму містичному та числовому значенні містить число 355, або людську величину²⁰². Це була одна із Гностичних Таємниць, що базується на Таємниці первісної Еволюції, яка закінчилася «людиною».

Сатурніл з Антіохії проголосив ту ж саму доктрину, злегка видозмінену. Він учив про існування двох вічних принципів: Добра і Зла, які суть просто Дух і Матерія. Семеро Янголів, які керують сімома Планетами, є Будівельниками нашого Всесвіту, що є чисто Східною доктриною, бо Сатурніл був азіатський гностик. Ці Янголи є природними Охоронцями семи Областей нашої Планетної Системи, причому одним із найбільш могутніх серед цих семи творчих Янголів *третього* класу був «Сатурн», керівний геній цієї Планети і Бог єврейського народу: тобто Іегова, якого шанували серед євреїв і, якому вони присвятили сьомий день тижня, або Саббат, суботу (*Saturday*) – «день Сатурна» серед скандинавів і також індусів.

²⁰¹ *Op. cit.*, XX, 337.

²⁰² Десять є досконалим числом Всевишнього Бога серед «проявлених» божеств, бо число 1 є символом Всесвіту Одиниці або чоловічого принципу в Природі, а число 0 є жіночим символом. Хаос, Глибина, таким чином, ці двоє утворюють символ Андрогінної природи, так само як і повну величину сонячного року, який також був величиною Іегови та Еноха. У Піфагора десять було символом Всесвіту, також *Enos'a*, Сина Сета, або «Сина Людського», який використовується як символ сонячного року в 365 днів, і роки якого, відтак, також даються як 365. У єгипетській Симвології, Абракас був Сонцем, «Володарем Неба».

Коло є символом єдиного Непроявленого Принципу; площа цієї фігури є нескінченність вічна, вона перетинається діаметром тільки впродовж Манвантар.

Маркіон, котрий також дотримувався доктрини двох протилежних принципів Добра і Зла, стверджував, що між цими двома є ще третє Божество – «змішаної природи» – Бог євреїв, Творець (разом зі своїм Воїнством) нижчого або нашого Світу. Хоча він завжди перебував у стані війни із Принципом Зла, проте, ця проміжна Істота була також протипоставлена Принципу Добра, місця й титулу якої вона домагалася.

У такий спосіб Симон був тільки сином свого часу, релігійним реформатором, подібно багатьом іншим, і адептом серед кабалістів. Церква, для якої віра в його дійсне існування і в його великі сили є необхідністю – для того, щоб краще виділити «диво», зроблене Петром, і його перемогу над Симоном – звеличує, не скуплячись, дивні магічні діяння останнього. З іншого боку, Скептицизм, виявлений фахівцями та вченими критиками, намагається цілком відскіпатися від нього. Так, після заперечення самого існування Симона, вони, нарешті, вважають підходящим злити його індивідуальність цілком з індивідуальністю Павла. Анонімний автор «Надприродної Релігії» завзято намагався довести, що під ім'ям Симона Волхва ми повинні мати на увазі апостола Павла, чий «Послання» були таємно, так само як і відкрито, обрехані Петром, котрий обвинувачував їх, як такі що утримують «слаборозумну вченість». Дійсно, це здається більш ніж імовірним, коли ми думаємо про цих двох апостолів і зіставляємо їхні характери.

Апостол неєвреїв був сміливий, відвертий, істинний і дуже вчений; апостол Обрізання ж був боягузливий, обережний, нещирий і дуже неосвічений. Що Павло, частково, якщо й не повністю, був присвячений у теургічні містерії, майже немає сумнівів. Його мова, фразеологія, настільки своєрідна і властива грецьким філософам, деякі вислови, вживані лише Присвяченими, – всі вони є вірними відмітними ознаками, що ведуть до такого висновку. Наша підозра була підкріплена талановитою статтею під заголовком «Павло й Платон» д-ра А. Вільдера, в якій автор висуває одне чудове й для нас досить цінне спостереження. Він показує, як бувають «Послання Павла до Коринфян» висловами, навіяними Сабазійськими й Елевзинськими присвятими та лекціями (грецьких) філософів. Він (Павло) характеризує себе, як *idiotes*, тобто як людину невмілу в Слові, але не в *гнозисі* або філософській вченості. «Мудрість, ми говоримо, серед досконалих або присвячених», пише він, *навіть таємну мудрість, «але не мудрість цього світу, не архонів цього світу, а божественну мудрість заповітну, таємну – яку жоден з архонів цього світу не знає»*²⁰³.

Що ж інше міг цей апостол мати на увазі під цими недвозначними словами, як не те, що він сам, як той хто належить до містів (Присвячених), говорив про речі показувані й пояснювані лиш у Містеріях? «Божественна Мудрість заповітна, котрої жоден з архонів цього світу не знає», мабуть має якесь безпосереднє відношення до Базилея Елевзинської Присвяти, котрий знав. Цей Базилей належав до оточення великого Ієрофанта і був Афінським архоном; а в якості такого, він був одним із головних містів і належав до *внутрішніх* Містерій до яких тільки дуже обрана й мала кількість отримувала доступ²⁰⁴. Посадові особи, які завідували Елевзиніями, називалися архонами²⁰⁵.

Однак, ми спершу будемо мати справу із Симоном Волхвом.

ВІДДІЛ XIV

СИМОН І ЙОГО БІОГРАФ ІПОЛИТ

Як уже було показано в наших більш ранніх томах, Симон був учнем танаїмів Самарії, і та репутація, яку він залишив після себе, разом із титулом «Велика Божа Сила», свідчить про талановитість і вченість його Вчителів. Але танаїми були кабалістами тієї ж самої таємної школи, що й Іоанн «Апокаліпсису», чиєю тривожною метою було приховувати, по можливості більше, зі справжнього значення імен у Книгах Мойсея. Проте, наклепницькі обмови, так ревниво розпущені проти Симона Волхва невідомими авторами й укладачами «Діянь» та інших писань, не могли настільки затьмарити правди, щоб сховати той факт, що жоден християнин не міг змагатися з ним у тавматургічних діяннях. Байка, яку розповідають про його падіння під час повітряного польоту, коли він зламав обидві ноги й потім покінчив життя самогубством, – смішна. Потомство почуло тільки одну сторону цієї розповіді. Якби учні Симона мали можливість заговорити, то, можливо, виявилось б, що це був Петро, який зламав обидві ноги. Але на противагу такій гіпотезі ми знаємо, що цей апостол був занадто розсудливий, щоб коли-небудь ризикнути з'явитися у Римі. За визнанням декількох письменників з духівництва, жоден апостол ніколи не робив таких «надприродних див», але, звичайно, набожні люди скажуть, що це тим більше доводить, що через Симона діяв Диявол. Симона обвинуватили у блюзнірстві проти Святого Духа тільки тому, що він увів у якості «Святого Духа» *Mens* (Розум) або «Матір усього». Але ми виявляємо той же самий вислів у «Книзі Еноха», в якій, на противагу «Синові Людському», він говорить про «Сина Жінки». Той же самий вислів використаний у «Кодексі» назареїв, в «Зохарі», так само як і в «Книгах Гермеса», й навіть у апокрифічному «Євангелії від Євреїв» ми читаємо, що Ісус визнавав жіночу стать Святого Духу, користуючись висловом «Моя Мати, Свята Пнейма».

Однак, після довгих років заперечення, дійсне існування Симона Волхва було остаточно доведено, будь він Савл, Павло або Симон. У Греції був знайдений рукопис, що говорить про нього під останнім ім'ям, що й

²⁰³ «I Кор.» II, 6-8.

²⁰⁴ Порівняйте з «*Eleusinian and Bacchic Mysteries*» Тейлора

²⁰⁵ «*Isis Unveiled*», II, 89.

покляло кінець подальшим міркуванням. У своїй «*Histoire des Trois Premiers Siècles de l'Eglise*»²⁰⁶ М. де Пресенз висловлює свою думку по цьому додатковому літературному пам'ятнику раннього Християнства. Внаслідок багатьох міфів, якими історія Симона буває – він говорить – багато богословів (серед протестантів – йому варто було би додати) прийшли до висновку, що цей рукопис не краще, ніж митецька тканина з легенд. Але він додає:

Вона містить позитивні факти, які, здається, тепер підтверджуються одноставним свідченням батьків Церкви та оповіданням Іполита, недавно знайденим²⁰⁷.

Цей рукопис далекий від того, щоб бути втішним для передбачуваного засновника Західного Гностицизму. Визнаючи великі сили Симона, він у той же час таврує його жерцем Сатани, чого цілком достатньо, щоб показати, що це писав християнин. Він також показує, що подібно іншому «служі Злого Духу» – як Церква прозвала Манеса – Симон був *хрещений* християнин, але що обоє, будучи занадто добре обізнаними на таємницях істинного *первинного* Християнства, піддавалися за це переслідуванням. Секрет таких переслідувань, як був тоді, так і тепер цілком прозорий для тих, хто досліджує це питання неупереджено. Прагнучи зберегти свою незалежність, Симон не міг підкоритися керуванню або авторитету кого-небудь із апостолів, і найменше авторитету Петра або Іоанна, фанатичного автора «Апокаліпсису». Ось чому за обвинуваченнями в ересі пішла «анафема маранафа». Переслідування Церкви ніколи не були спрямовані проти Магії, коли вона була ортодоксальна, бо нова Теургія, заснована й регульована батьками й тепер відома християнському світу, як «милість» і «дива», була, і усе ще є, коли вона трапляється, тільки Магія – свідомо або несвідомо. Такі феномени, які перейшли до потомства за назвою «божих див», були створені за допомогою сил придбаних великою чистотою життя та екстазом. Молитва і споглядання, додані до аскетизму, є кращими засобами дисципліни, щоб стати теургом, коли немає регулярних присвят. Бо сильна молитва про здійснення чого-небудь бажаного, є тільки сильна *воля* і бажання, які мають своїм результатом несвідому Магію. У наші дні Георг Мюллер із Брістоля це довів. Але «божественні дива» діються тими ж самими причинами, які породжують наслідки Чаклунства. Різниця цілком залежить від добрих або злих цілей, які мають на увазі, і від діяча, котрий їх робить. Громи Церкви були спрямовані тільки проти тих, хто відступали від формул і приписували самим собі створення чудодійних наслідків, замість того, щоб приписувати їхнє авторство особистому Богові; і так, у той час, як ті Адепти Магічного Мистецтва, які діяли за її прямими інструкціями і під її заступництвом, були проголошені для потомства та історії святыми й друзями Бога, всі інші з лементом виганялися із Церкви й прирікалися на вічне обріджування та прокльон з їх часу і донині. Догма і влада завжди були прокляттям людства, великими гасителями світла та істини²⁰⁸.

Ймовірно, це було упізнання зародка того, що згодом, у тоді щойно народженій Церкві, виросло у вірус ненаситної влади та честолубства, що дійшло у своїй кульмінації до догми непогрішності, яка змусила Симона і багатьох інших відпасти від неї при самому її зародженні. Секти та відступництва почалися з першого століття. У той час як Павло відкрито дорікає Петрові, Іоанн обмовляє, прикриваючись видіннями, на миколаїтів і змушує Ісуса заявити, що він ненавидить їх²⁰⁹. Тому, ми мало звертаємо уваги на обвинувачення проти Симона, наявні в рукописі знайденому в Греції.

Він озаглавлений «*Philosophumena*». Її автор, яким грецька Церква вважає святого Іполита, названий папстами «невідомим еретиком» тільки тому, що в ній не «дуже лихослівно» озивається про папу Калліста, теж святого. Проте й греки, і латиняни узгоджено заявляють, що «*Philosophumena*» є незвичайною і досить ерудованою працею. За її давність і дійсність поручилися кращі авторитети Тюбінгена.

Хто б не був цей автор, про Симона він висловлюється так:

Симон людина доволі обізнана на магічних мистецтвах, обдурих багатьох людей, частково за допомогою мистецтва Трасимідеса²¹⁰ і частково за допомогою демонів²¹¹. ...Він вирішив видавати себе за бога ... користуючись допомогою своїх злих мистецтв, він використовував для своєї вигоди не лише Вчення Мойсея, але й Вчення поетів. ... Його учні донині застосовують його чари. Завдяки заклинанням, зіллям, своїм притягальним пещенням²¹², і тим, що вони називають «сплячками», вони

²⁰⁶ *Op. cit.*, II, 395.

²⁰⁷ Цитовано де Мирвіллем, *Op. cit.*, VI, I, 42.

²⁰⁸ Пан Сен Джордж Лейн-Фокс чудово висловив цю ідею у своєму промовистому зверненні до багатьох суперницьких шкіл та товариств Індії. «Я впевнений», сказав він, «що головним мотивом, хоч і тьмяно усвідомленим, яким ви, як зачинателі цих рухів, були рухомі, було обурення проти тиранічного та майже загального встановлення, за допомогою всіх існуючих суспільних і, так званих, релігійних інститутів узурпованої влади в якійсь зовнішній формі, – що витіснила і затемнила єдину справжню, максимальну владу – властивий дух істини, відкритий кожній індивідуальній душі, справжню свідомість, фактично те вище джерело всієї людської мудрості й сили, яке піднімає людину над рівнем звіра». («До членів Арья Самадж, Теософічного Товариства, Брахма та Інду Самадж й інших релігійних та прогресивних Товариств в Індії».)

²⁰⁹ «*Одкровення*», II, 6.

²¹⁰ Це «*мистецтво*» не є звичайним обманом, як його тепер називають деякі; це щось на зразок психологічного фокусу, якщо взагалі це фокус, де чари та чаклунство застосовуються як засоби для створення ілюзій. Це гіпнотизм у великому масштабі.

²¹¹ Тут автор проявляє свою приналежність до християн.

²¹² Очевидно, магнетичні паси за котрими йде транс і сон.

посилають демонів для впливу на всіх тих, кого вони хочуть зачарувати. З цією метою вони користуються тими, кого вони називають «знайомими демонами»²¹³.

Далі в цьому рукописі ми читаємо:

Волхв (Симон) велів тим, котрі хотіли про що-небудь спитати у демонів, записати їхні питання на шматку пергаменту; потім цей шматок, складений учетверо, кидали в палаючу жаровню, щоб дим від нього розкрив зміст написаного Духу (демонові) («*Philosophumena*», IV). Жменями кидалися куріння на розпечене вугілля, причому Волхв додавав туди, на шматках папірусу, єврейські імена Духів до яких він звертався, і полум'я пожирало все. Дуже скоро здавалося, що *божественний* Дух опановував Волхвом, який вимовляв незрозумілі заклинання й поринав у такий стан, що відповідав на кожне питання – часто при цьому над полум'яною жаровнею з'являлися фантастичні примари (*ibid*, III); іноді вогонь спускався з неба на предмети, на які Волхв перед тим вказував (*ibid*, III); або ж викликане божество, перетинаючи кімнату у своєму польоті, накреслювало вогняні кола (*ibid*, IX)²¹⁴.

Дотепер вищенаведені дані погодяться з даними Настасія Синаїта:

Люди бачили, як Симон змушував статуї ходити; як він входив у полум'я не обпікаючись; як перетворював своє тіло на різних тварин (лікантропія); як на бенкетах викликав примар і фантомів; як за допомогою невидимих *духів змушував меблі рухатися по кімнаті*. Він оголосив, що його супроводжує безліч тіней, яких він назвав «душами померлих». Нарешті, бувало, що він літав повітрям... (Анаст., «*Patrol. Grecque*», том LXXXIX, col. 523, quaest. XX)²¹⁵.

У своїй книзі «Нерон» Светоній говорить:

У ті дні якийсь Ікар упав при своєму першому польоті біля ложі Нерона і залив її своєю кров'ю²¹⁶.

Ця фраза, що очевидно мала на увазі невдачливого акробата, який втратив опору і впав униз, наведена як доказ, що це був Симон, який впав був²¹⁷. Але ім'я останнього, якщо ми повинні довіряти батькам Церкви, було занадто знамените, щоб історик міг про нього згадати просто як про «якогось Ікара». Авторка цих рядків цілком інформована про те, що в Римі є місце, назване Симоніум, поблизу церкви святих Козьми й Даміана (*Via Sacra*), і руїни древнього храму Ромула, де донині показують шматки розбитого каменю, на яких, як стверджують, відбилися два коліна апостола Петра під час вдячної молитви після приписуваної йому перемоги над Симоном. Але чого вартий цей показ? Замість шматків розбитого каменю, буддисти Цейлону показують на Піку Адама цілу скелю з іншим відбитком на ній. Стрімчак стоїть на його платформі, тераса якого служить опорою величезному валуну, і на цьому валуні майже три тисячі років бачать священний відбиток ступні довжиною у п'ять футів. Чому не повірити легенді останнього, якщо ми повинні прийняти на віру легенду про Св. Петра? «Князь апостолів», «Князь реформаторів», або навіть «Первородний Син Сатани», як називають Симона, – усе має право на перехід у легенди й вигадки. Однак, людині має бути надане право розбиратися в цьому.

Що Симон міг літати, тобто підніматися в повітря на кілька хвилин, не представляє неможливого. Сучасні медіуми робили те ж саме, будучи підтримувані силою, яку спіритуалісти вперто називають «духами». Але, якщо Симон це зробив, то зробив це за допомогою самопридбаної сліпої сили, яка мало звертає уваги на молитви й накази суперників-адептів, не говорячи вже про святих. Факт полягає в тому, що логіка суперечить приписуваному падінню Симона через молитву Петра. Бо, якби Симон був привселюдно переможений цим апостолом, його учні покинули б його після такого очевидного знака неповноцінності й стали би правовірними християнами. Але ми виявляємо, що навіть автор «*Philosophumens*», саме такий християнин, дає інші свідчення. Симон так мало втратив в очах своїх учнів і народних мас, що продовжував щодня проповідувати в Римській Кампанії після приписуваного йому падіння з хмар «значно вище Капітолію», причому в цьому падінні він зламав тільки ноги! Можна сказати, що таке щасливе падіння саме по собі вже є дивом.

ВІДДІЛ XV

СВ. ПАВЛО – СПРАВЖНІЙ ЗАСНОВНИК НИНІШНЬОГО ХРИСТІЯНСТВА

Ми можемо повторити разом з автором «Фаліцизму»:

Ми всі стоїмо за *побудову* – навіть за *християнську*, хоча зрозуміло за філософську *побудову*. Ми не маємо ніякого відношення до реальності в людському обмеженому, механічному, науковому сенсі, або до *реалізму*. Ми беремося довести, що містицизм – саме життя й душа релігій²¹⁸; ... що «*Біблія тільки неправильно читається й неправильно представляється*,

²¹³ «Елементали», використовувані вищими Адептами для виконання механічної, не розумової роботи; точно так само, як фізик користується газами та іншими сполуками.

²¹⁴ Цитата взята з де Мирвілля, *op. cit.*, VI, 43.

²¹⁵ *Ibid*, VI, 45.

²¹⁶ *Ibid*, 46.

²¹⁷ Amédée Fleury, «*Rapports de St. Paul avec Sénèque*», II, 100. Все це підсумовано з де Мирвілля.

²¹⁸ Але ми ніколи не погодимося з автором, «що обряди, ритуали і формальне богослужіння та молитви є абсолютно необхідними», бо зовнішнє може розвиватися і зростати, і отримувати поклоніння лише за рахунок і на шкоду внутрішнього,

коли її відкидають, як ту, що підносить байки й суперечливі твердження; що Мойсей не помилявся, але говорив з «дітьми людей» єдиною мовою, на якій можна звернутися до дітей у їхньому дитинстві; що цей світ представляє собою щось зовсім інше, ніж те, чим його вважають; що те, що висміюється як марновірство, є тільки Істинне і єдине наукове знання й, крім того, що сучасне знання та сучасна наука є, у великій мірі, не лише марновірством, але марновірством дуже руйнівним і смертоносним²¹⁹.

Все це цілком правдиво й вірно. Але також вірно й те, що «Новий Завіт», «Діяння» і «Послання», – якою б не була історично правдивою фігура Ісуса, – усі представляють собою символічні й алегоричні висловлення, і, що «то був не Ісус, але Павло, хто був справжнім засновником Християнства»;²²⁰ але, в усякому разі, це не було офіційне церковне Християнство. «Учні вперше були названі християнами в Антіохії», говориться у «Діяннях Апостолів»²²¹, і вони так не називалися ні до цього, ні довго після цього, а просто – назарейми.

Такий погляд ми знаходимо не лише в одного письменника, як сьогодні, так і минулих сторіч. Але дотепер він завжди відкладався, як недоведена гіпотеза, як блюзнірське припущення, хоча, як автор праці «Павло – Засновник Християнства»²²² правильно говорить:

Такі люди, як Іринеї, Єпіфаній і Євсевій залишили потомству репутацію про таку безчесну й повну неправди діяльність, що нудить при оповіданнях про злочини того періоду.

Це тим більше так, бо вся християнська система обґрунтована на їхніх висловленнях. Але в нас тепер є інше підтвердження, і цього разу обґрунтоване на довершеному читанні біблійних гліфів: В «Джерелі Мір» ми читаємо наступне:

Варто пам'ятати, що наше нинішнє Християнство є Християнство Павла, а не Ісуса. У своєму житті Ісус був єврей, який підкоряється закону: навіть більше того. Він говорить: «Книгарі й фарисеї сидять на сидінні Мойсея; тому, що б вони не веліли вам робити, ви цього дотримуйтесь і робіть». І знову: «Я прийшов не для того, щоб порушувати закон, але щоб виконати його». Тому, Він перебував під владою закону до дня своєї смерті й поки жив не міг скасувати ні йоти з нього. Він був обрізаний і велів робити обрізання. Але Павло сказав, що обрізання нічого не дає, він (Павло) скасував цей закон. Савл і Павло – тобто Савл під владою закону, і Павло, звільнений від зобов'язань закону – були в одній людині, тільки паралелізмами у *плоті*, Ісуса, людини, котра перебуває під владою закону і дотримується його, котрий у такий спосіб помер в *Chrestos* і піднявся звільненим від своїх зобов'язань у духовному світі як *Christos*, або Христос, який триумфував. Це був Христос, котрий був звільнений, але Христос був у Дусі. Савл у *плоті* був функцією і паралеллю Хрестоса. Павло в *плоті* був функцією і паралеллю Ісуса, котрий став Христом у Дусі, як первісна реальність, щоб відповідати й діяти для *алофеозу*: і так убраний всією владою в *плоті*; щоб скасувати людський закон²²³.

Істинна причина з якої Павло змальований, як такий хто «скасовував закон», може бути знайдена тільки в Індії, де досі збереглися у повній чистоті найбільш древні звичаї та привілеї, незважаючи на зловживання, теж у такому ступені. Існує тільки один клас людей, які можуть безкарно зневажати закони брахманських настанов, у тому числі й кастових, і це – *досконалі* «Свами», Йогини – які досягли або про яких думають, що вони досягли першого ступеня на шляху до стану Дживанмуکتа – або повністю Присвячені. А Павло безперечно був Присвячений. Ми процитуємо один або два уривки з «Викритій Ісиди», бо краще сказати про це, ніж було сказано тоді, ми не можемо.

Візьмемо Павла: прочитайте те мале справжнє, що залишилося від нього в писаннях, приписуваних цій сміливій, чесній, істинній людині, і ви побачите, чи може хто-небудь виявити в них хоча б одне слово, що означало б, що Павло мав на увазі під словом Христос що-небудь більше, ніж абстрактний ідеал особистої божественності, який живе в людині. Для Павла Христос не є особистість, але втілена ідея. «Якщо яка-небудь людина перебуває у Христі, вона є нове творіння», *вона відродилася* як після присвяти, бо Господь є дух людини. Павло був єдиний з апостолів, хто зрозумів таємні ідеї, що лежать в основі вчень Ісуса, хоча він ніколи не зустрівся з ним.

Але сам Павло не був непогрішним або досконалим.

У своєму прагненні до здійснення нової і широкої реформи, що охоплює все людство, він щиро ставив свої власні доктрини значно вище мудрості століть, вище древніх Містерій і заключних одкровень епопам.

Іншим доказом, що Павло належав до кола «Присвячених», є наступний факт. У апостола голова була пострижена в Сенхреї, де був присвячений Люцій (*Анулей*), бо «він дав обітницю». Назари – або відділені – як ми читаємо в єврейських священних писаннях, повинні були зрізати своє волосся, яке вони носили довгим і, якого «брита не повинна була торкатися» в усякий інший час, і приносити їх у жертву на вівтар присвяти. А назари являли собою клас халдейських теургів або Присвячених.

У «Викритій Ісиді» доведено, що Ісус належав до цього класу.

єдино реального та істинного.

²¹⁹ Х. Дженнінгс, *op. cit.*, стор. 37, 38.

²²⁰ Див. «*Isis Unveiled*», II, 574.

²²¹ XI, 26.

²²² Ст. д-ра А. Вільдера в «*Evolution*».

²²³ *Op. cit.*, стор. 262.

Павло заявляє, що: «З милості Божої, що дана мені, як мудрому *майстрові-будівельникові*, я заклав основу». («І Коринф.», III, 10).

Цей вислів, майстер-будівельник, ужитий лише *один раз* у всій «Біблії», і вжитий Павлом, може розглядатися, як ціле одкровення. У містеріях третя частина священних ритуалів називалася Епоптейя або одкровення, допуск до таємниць. По суті це означає вищу стадію ясновидіння – божественну; ... але дійсне значення цього слова буде «наглядання» від *óπτορα* – «я бачу сам». У санскриті корінь ап спочатку мав те ж значення, хоча тепер його розуміють як «здобувати»²²⁴.

Слово *εποπтейя* є складене слово від *επτι*, «на», і *óπτορα*, «дивитися», або доглядач, наглядач, яке також використовується як майстер-будівельник. Титул майстра-каменяра в Масонстві походив від цього слова в тому розумінні, як воно застосовувалося в Містеріях. Тому, коли Павло титулує себе як «майстер-будівельник», то він використовує слово переважно кабалістичне, теургічне і масонське, котре не вживав жоден інший апостол. У такий спосіб він об'являє себе *аделтом*, котрий має право присвячувати інших.

Якщо ми будемо шукати в цьому напрямку з грецькими Містеріями і «Кабалою», перед нами в якості вірних путівників, то буде легко розкрити таємну причину, чому Петро, Іоанн і Яків так переслідували й ненавиділи Павла. Автор «Одкровення» був єврейський кабаліст, *purasang*, з усією ненавистю, успадкованою ним від своїх прабатьків стосовно язичницьких Містерій²²⁵. Його заздрість впродовж життя Ісуса простягалася навіть на Петра, і тільки після смерті їхнього спільного Вчителя ми бачимо як ці два апостоли – перший з них носив митру і петалун єврейського рабина – люто почали проповідувати обряд обрізання. В очах Петра Павло, який принизив його і, який, як він відчував, набагато перевершував його в частині «грецької вченості» і філософії, природно, повинен був здатися магом, людиною, яка опоганилася «Гнозисом», «мудрістю» грецьких Містерій – отже, можливо, «Симоном Волхвом», як порівняння, а не прізвиська²²⁶.

ВІДДІЛ XVI

ПЕТРО – ЄВРЕЙСЬКИЙ КАБАЛІСТ, А НЕ ПРИСВЯЧЕНИЙ

Що стосується Петра, критика «Біблії» показала, що, цілком імовірно, він не мав ніякого іншого відношення до заснування Латинської Церкви в Римі, як тільки те, що він дав цій Церкві привід, за який так охоче вхопився підступний Іриней – привід наділення цієї Церкви новим ім'ям для цього апостола – Петра або Кіффа – ім'ям, що шляхом легкої гри словами могло вдало бути пов'язане з «Петрома». Петрома – це була пара кам'яних дощок, використовуваних Іерофантами при Присвятах під час завершальної Містерії. У цьому криється секрет претендування Ватикану на трон Петра. Як уже було процитовано в «*Isis Unveiled*», II, 92:

У східних країнах назва Петер (на фінікійській і халдейській мовах – тлумач), очевидно, було титулом цього персонажу²²⁷.

Оскільки, і як «тлумачі» *Нео-Християнства*, папи римські цілком безперечно мають право називатися спадкоємцями титулу Петер, але вони навряд чи мають право називатися спадкоємцями й, найменше, тлумачами доктрин Ісуса Христа, бо існує Східна Церква, старіша й набагато більш чиста, ніж римська ієрархія, яка завжди віддано дотримувалася первісних вчень апостолів і, як відомо з історії, відмовилася слідувати за латинськими відступниками від первісної Апостолічної Церкви; однак, досить цікаво, що її римська сестра дотепер іменує її «Розкольницькою» Церквою. Даремно повторювати тут причини викладеного вище, бо всі вони знаходяться у «Викритій Ісіді»²²⁸, де слова Петер, Патар і Пітар пояснені, й показано походження «Сидіння Піти». Після вивчення вищевикладених сторінок, читач довідається, що на труні цариці Ментухепти Одинадцятої Династії (2250 р. до Р.Х. за Бунзенем) був знайдений напис; цей напис, у свою чергу, виявився списаним із сімнадцятого розділу «Книги Мертвих», що відноситься не пізніше як до 4500 року до Р.Х., або до 496 року до Створення Світу за хронологією «Книги Буття». Проте, барон Бунзен показує групу даних ієрогліфів (*Петер-реф-су*, «Слово Містерій») і священну формулу, перемішану із цілим рядом пояснювальних заміток і різних тлумачень на пам'ятці 4000-літньої давнини.

²²⁴ У своєму найширшому значенні це санскритське слово має те ж саме буквально значення, що й грецьке слово, обидва мають на увазі «одкровення», але не від людини, а шляхом «пиття священного напою». В Індії посвячені приймали «Сому», священний напій, який допомагав звільнити душу від тіла; в Елевзінських Містеріях це був священний напій, який дається в Епоптейї. Грецькі Містерії цілком виникли із Брахмано-ведичних ритуалів, а останні від доведених релігійних Містерій – від первісної Філософії Мудрості.

²²⁵ Немає потреби констатувати, що «Євангеліє від Іоанна» не було написане Іоанном, але платоніком або гностиком, котрий належить до неоплатонівської школи.

²²⁶ *Ibid. loc. cit.* Той факт, що Петро переслідував «неєврейського апостола» під цим ім'ям, необов'язково означає, що не було Симона Волхва, як окремої особи від Павла. Воно могло стати ім'ям загальним, образливим. Теодорет і Хризост, найбільш ранні й плідні з коментаторів по Гностицизму тих днів, здається справді роблять із Симона якогось суперника Павла, причому констатують, що вони обоє часто обмінювалися посланнями. Перший, як старанний пропагандист того, що Павло називає «антитезою Гнозису» («І Послання до Тимофія»), мабуть, був як більшою на оці у апостола. Є достатньо доказів, що Симон справді існував.

²²⁷ «*Kleusinian and Bacchic Mysteries*» Тейлора, ред. Вільдера. стор. 17.

²²⁸ II, 91-94.

Це рівнозначно вислову, що запис (правильне тлумачення) у той час уже перестав бути зрозумілим... Ми просимо наших читачів зрозуміти, що священний текст, гімн, який містить слова духу, що пішов, існував у такому вигляді близько 4000 років тому й був повністю незрозумілим царським переписувачам²²⁹.

«Незрозумілим» для непосвячених – це безсумнівно; це доводиться заплутаними й суперечливими пояснювальними замітками. Однак, не може бути сумніву, що це було – бо *це продовжує бути* – словом містерій. Барон далі пояснює:

Мені здається, що наш ПТР є буквально старий арамейський і єврейський «Патар», котрий зустрічається в оповіданні про Йосипа, як спеціальне слово для поняття *тлумачення*, звідки й слово Пітрум представляє термін для позначення тлумачення якого-небудь тексту або сну²³⁰.

Це слово, ПТР, було частково витлумачене завдяки іншому слову, подібним же чином написаному в іншій групі ієрогліфів на стелі, гліфом йому служило зображення відкритого ока, витлумаченого де Руже²³¹ як «здатися», а Бунзенем – як «освітлювач», що більш правильно. Як би там не було, слово Патар або Петер помістило би обох, як учителя, так і учня, в коло присвяти і з'єднало б їх із Таємною Доктриною, тоді як у «Сидінні Петра» ми навряд чи можемо побачити який-небудь зв'язок із Петромою, подвійними кам'яними дошками використовуваними Ієрофантом при Вищій Присвяті протягом завершальної Містерії, як уже згадувалося, так само і з Пітха-стхана (сидіння або місце сидіння) – терміном, уживаним у Містеріях тантриків в Індії, у яких кінцівки Саті розкидаються й потім знову з'єднуються, як кінцівки Осіріса Ісідіо²³². Пітха – санскритське слово, воно також використовується для позначення сидіння Лами-святителя.

Розібратися, чи є всі вищенаведені терміни просто «збігом» або чимось іншим, надаємо нашим ученим символам та філологам. Ми констатуємо факт і нічого більше. Багато інших письменників, набагато більш вчених і гідних бути вислуханими більше, ніж авторка даних рядків коли-небудь претендувала, досить наочно довели, що Петро ніколи не мав якого-небудь відношення до заснування Латинської Церкви; що його передбачуване ім'я Петра або Кіффа, так само як і його апостольство в Римі є нічим іншим, як просто грою з терміном, який у кожній країні означав, у тій або іншій формі, Ієрофанта або Тлумача Містерій; і, нарешті, що він зовсім і не вмер мученицькою смертю у Римі, де він, цілком імовірно, ніколи не був, а вмер доживши до поважної старості у Вавилоні. В «Сефер Толдот Іешу», єврейському рукописі великої давності – це, мабуть, оригінал і дуже дорогоцінний документ, судячи з того, як дбайливо євреї приховували його від християн – Симон (Петро) згадується як «вірний слуга Бога», котрий вів своє життя в аскетизмі та медитації, як кабаліст і назарей, який жив у Вавилоні «нагорі вежі, складав гімни, проповідував добродійність», і там помер.

ВІДДІЛ XVII

АПОЛЛОНІЙ ТІАНСЬКИЙ

У «Викритій Ісіді» сказано, що найбільші вчителі богослов'я згодні з тим, що майже всі древні книги написані символічно мовою, зрозумілою тільки Присвяченим. Прикладом тому є біографічний нарис про Аполлонія Тіанського. Як відомо кожному кабалісту, він охоплює всю Герметичну Філософію, будучи в багатьох відношеннях двійником переказів залишених нам про царя Соломона. Він читається, наче казка, але, як і у випадку останнього, іноді факти й історичні події підносять світу під забарвленням вигадки. Подорож в Індію в усіх своїх стадіях представляє собою, звичайно алегорично, випробування неофіта, даючи в той же час географічне і топографічне уявлення про певну країну в такому вигляді, яка вона й тепер, якщо тільки знаєш, де її шукати. Довгі бесіди Аполлонія із брахманами, їхні мудрі поради та діалоги з коринфянином Меніпом дали б, якщо їх витлумачити, Езотеричний Катехізіс. Його відвідування царства мудреців, його бесіди з їхнім царем Хіархом, оракулом Амфіарауса, символічно пояснюють багато чого з таємних догм Гермеса – у загальному значенні цього імені – і Окультизму. Це звучить разюче, і, якби це твердження не було би підтримане численними вже зробленими обчисленнями, і таємниця не була би уже наполовину розкрита, авторка цих рядків ніколи не насмілилася б це сказати. Подорожі великого Мага описані правильно, хоча й алегорично – тобто все розказане Дамісом дійсно мало місце, – але оповідання обґрунтоване на знаках Зодіаку. Як *транслітероване* Дамісом під керівництвом Аполлонія та *перекладене* Філостратом, це й дійсно диво. У підсумку того, що тепер можна розповісти про цього чудесного Адепта з Тіани, значення наших слів стане ясніше. Поки що досить сказати, що згадані діалоги розкрили б найбільш значні таємниці Природи, якби вони були правильно зрозумілі. Еліфас Леві вказує на велику подібність, що існує між царем Хіархом і знаменитим Хірамом, від якого Соломон дістав ліванські кедри й золото Офіра. Але він зберігає мовчання із приводу іншої подібності, про яку, як учений кабаліст, він не міг не знати. Крім того, за своїм незмінним звичаєм, він більше вводить читача в оману, чим учити, нічого не видаючи й відводячи від правильного сліду.

²²⁹ Бунзен, «*Egypt's Place in History*», V. 90

²³⁰ *Ibid.*

²³¹ «*Stela*», стор. 44.

²³² Див. «*Hindu Classical Dict.*», *sub voc.*, «*Pitha-sthanam*».

Як і більшість історичних героїв сивої давнини, чиї життя й праці сильно відрізняються від життів і праць звичайного людства, Аполлоній до сьогодні залишається загадкою, для якої ще не найшлося свого Едіпа. Його існування оточене такою завісою таємниці, що його часто приймають за міф. Але за всіма законами логіки й розуму цілком зрозуміло, що Аполлонія не можна розглядати в такому світлі. Якщо цього Тіанського Теурга зарахувати в міфічні герої, то в історії також немає права й на її Цезарів і Олександрів. Цілком правильно, що цей Мудрець, який донині стоїть неперевершеним за своїми тавматургічними силами – історією засвідченими – з'явився на арені громадського життя невідомо звідки й також зник з неї, як здається, ніхто не знає куди. Але причини цього очевидні. Всі засоби були пущені в хід – особливо впродовж четвертого та п'ятого сторіч нашої ери, – щоб витравити з людських мозків пам'ять про цю велику й святу людину. Циркулюванню його життєписів, яких було багато і, які були повні захоплених відгуків, перешкоджали християни, і не без ґрунтовної причини, як ми побачимо. Щоденник Даміса вцілів дивом і залишився єдиним, щоб розповісти цю повість. Але не слід забувати, що Юстин Мученик часто говорить про Аполлонія, і характер і правдивість цієї доброї людини бездоганні, тим більше, що в цьому в нього були причини почувати себе збентеженим. Також не можна заперечувати, що навряд чи знайдеться який-небудь батько Церкви перших шести століть, який залишив би Аполлонія непоміченим. Тільки відповідно до незмінного християнського звичаю милосердя, їхні пера були намочені, як звичайно, у найчорніше чорнило *odium theologicum*, нетерпимості й однобічності. Св. Ієронім докладно викладає оповідання про нібито змагання, що відбулося у Св. Іоанна з Мудрецем з Тіани – змагання з виконання «див» – і в цьому оповіданні, зрозуміло, правдивий святий²³³ у яскравих барвах зображує поразку Аполлонія, прагнучи при цьому знайти підтвердження в «Апокрифі» Св. Іоанна, що був оголошений сумнівним *навіть* Церквою²³⁴.

Тому вийшло так, що ніхто не може сказати, де й коли Аполлоній народився, і ніхто не знає, коли й де він помер. Деякі думають, що під час смерті йому було вісімдесят або дев'яносто років, інші – що сто або навіть сто сімнадцять. Але, чи закінчив він свої дні в Ефесі у 96 р. н.е., як говорять деякі, або ж ця подія мала місце в Лінді у храмі Паллас-Афіни, або він зник із храму Диктінни, або ж, як стверджують інші, він зовсім не помер, але, будучи столітнім, відновив своє життя за допомогою Магії і продовжував свою роботу на благо людства, – ніхто цього сказати не може. Тільки в Таємних Записах відзначені його народження й подальше життя, але – «хто ж вірить у *таке* повідомлення?».

Усе, що історія знає, полягає в тому, що Аполлоній був сповненим ентузіазму засновником нової школи споглядання. Можливо, менш метафоричний і більш практичний, ніж Ісус, він проте, прищеплював ту ж саму квінтесенцію духовності, ті ж найвищі істини моральності. Його обвинувачують у тому, що він обмежив свою діяльність вищими класами суспільства замість того, щоб чинити так, як чинили Будда та Ісус, які проповідували бідним і знедоленим. Про причини, чому він чинив таким винятковим чином, неможливо тепер судити, коли минуло так багато років. Але, здається, що тут замішаний Кармічний закон. Народившись, як нам говорять, серед аристократії, досить імовірно, він хотів закінчити роботу, недороблену в цьому особливому напрямку його попередником і тому, прагнув дати «мир на землі й доброзичливість» усім людям, а не тільки знедоленим і злочинним. Відтак, він спілкувався із царями та сильними світу свого століття. Проте, всі три «чудотворці» виявили дивну подібність у цілеспрямованості. Подібно Ісусу й подібно Будді, Аполлоній був непримиренний ворог усякого зовнішнього показу побожності, усього показного блиску марних релігійних церемоній, святенництва й лицемірства. Що його «дива» були більш дивними, різноманітними й краще засвідченими історією, ніж які-небудь інші, це теж правда. Матеріалізм заперечує, але свідчення й підтвердження навіть із боку самої Церкви, скільки вона не паплюжила його, доводить, що це факт²³⁵.

Наклепницькі плітки, розпущені проти Аполлонія, були настільки численними, наскільки вони були брехливими. Ще по такому довгому часі, як вісімнадцять століть після його смерті, він був оббреханий єпископом Дугласом у його праці проти див. У цій праці шанований єпископ розбився об історичні факти. Бо не в *дивах*, але в тотожності проповідуваних ідей і доктрин – ось де ми повинні шукати подібність між Буддою, Ісусом і Аполлонієм. Якщо ми будемо вивчати це питання неупереджено, ми

²³³ Див. «Передмову до Євангелія Св. Матвія» Баронія, I, 752, наведену у де Мирвілія, VI, 63. Ієронім – це той батько Церкви, який, виявивши в бібліотеці Цезаря справжнє «Євангеліє» (єврейський текст) від Матвія, апостола-митаря, «написане рукою Матвія» (Ієронім: «*De Viris*», Illust. розд. III.) – як він сам визнає – визначив його еретичним і замінив його своїм грецьким текстом. Він також переробив текст «Книги Йова», щоб надати силу віруванню у воскресіння в плоті. (Див. «*Isis Unveiled*», том II, стор. 181 і 183, *et seq.*), цитуючи на підтримку найбільш вчених авторитетів.

²³⁴ Де Мирвілль дає наступний хвилюючий опис цього «змагання».

«Іоан, спонуканий, як нам розповідає Св. Ієронім, усіма церквами Азії проголосити (перед лицем творених Аполлонієм див) більш урочистим чином божественність Ісуса Христа, після довгої молитви разом зі своїми учнями на горі Патмос, будучи занурений в екстаз божественним Духом, зробив так, що всі почули серед грому та блискавок його знамените *In Principio erat Verbum*. Коли піднесений екстаз, внаслідок якого його називали «Синоном Грома», минув, Аполлоній змушений був піти й зникнути. Такою була його поразка, менш кровопролитна, але така ж тяжка, як у Симона Волхва». («*The Magician Theurgist*», VI, 63). Що стосується нас, то ми ніколи не чули про екстаз, який викликає громи і блискавки, і ми не можемо зрозуміти сенс цього.

²³⁵ Це стара, давня історія. Хто з нас, теософів, не дізнався з гіркого досвіду, до чого в цьому напрямі може дійти ненависть, злість і переслідування з боку духовенства, якою мірою фальші, наклепництва і жорстокості ці почуття можуть доходити навіть у дні нашої сучасності, і, якими зразками *Христо-подібного* милосердя самозвані слуги Його тільки не показали себе!

незбаром зрозуміємо, що етики, які проповідували Готама, Платон, Аполлоній, Ісус, Амоній Саккас і його учні, всі були обґрунтовані на одній і тій же містичній філософії, що всі вони поклонялися одному божественному Ідеалу, незалежно від того, вважали вони його «Батьком» людства, котрий живе в людині, як людина живе в Ньому, або ж Незбагненим Творчим Принципом. Всі вони вели Богоподібні життя. Амоній, говорячи про свою філософію учив, що їхня школа веде свій початок із днів Гермеса, котрий приніс свою мудрість із Індії. Це було повністю те ж саме містичне споглядання, як у йогонів: спілкування брахмана зі своїм власним сяючим Я – «Атманом»²³⁶.

У такий спосіб показано, що основа Еклектичної Школи тотожна з доктринами йогонів – індуських містиків; доведено, що вони мають загальне походження з того ж джерела, що й ранній Буддизм Готами і його Архатів.

Невимовне ім'я, у пошуках якого так багато кабалістів – не знайомих з жодним зі східних або навіть західних Адептів – дарма витрачають свої знання й життя, живе латентним у серці кожної людини. Це чарівне ім'я, яке, згідно з найдревнішими оракулами, «спрямовується в нескінченні світи, ἀφοιτητω στροφιγγι, може бути отримане двоїсто: шляхом регулярних присвят або через «слабкий голос», який Ілля почув у печері Хореба, гори Бога. І, «коли Ілля почув його, він закутав обличчя у свій плащ і встав біля входу в печеру. І ось пролунав цей голос».

Коли Аполлоній Тіанський бажав почути «слабкий голос», він зазвичай закутувався весь цілком у плащ із тонкої вовни, на який він поміщав обидві свої ступні, після здійснення якихось магнетичних пасів, і вимовляв не «ім'я», а заклик, добре відомий кожному адептові. Потім він натягав плащ поверх голови й обличчя, і його напівпрозорий або астральний дух був вільний. У звичайному житті він носив вовняний одяг не більше, ніж жерці храмів. Володіння таємною комбінацією «імені» давало Ієрофанту верховну владу над кожною істотою, людською або іншою, яка стоїть нижче нього самого за силою душі²³⁷.

До якої би школи він не належав, безсумнівно залишається той факт, що Аполлоній Тіанський залишив за собою безсмертне ім'я. Сотні праць були написані про цю дивну людину; серйозно обговорювали його історики; претензійні дурні не могли дійти якого-небудь висновку із приводу цього Мудреця, намагалися заперечувати саме його існування. Що стосується Церкви, то вона, хоча й проклинає його пам'ять, завжди прагнула представити його, як історичну особу. Її політика тепер, здається, полягає в тому, щоб залишене ним враження направити іншим каналом – це відома й дуже стара стратегія. Єзуїти, наприклад, визнаючи його «дива», пустили в хід два потоки думки, і вони були успішні, як у всьому, що вони використовують. Одна з партій обрисовує Аполлонія, як слухняного «посередника Сатани», оточуючи при цьому його теургічні сили самим чудесним і сліпучим блиском, тоді як інша партія заявляє, що все це розглядає, як спритну вигадку, написану, маючи на увазі заздалегідь певну мету.

У своїх багатотомних Мемуарах про Сатану маркіз де Мирвілль в ході своїх виступів за визнання ворога Бога, як творця спіритуалістичних феноменів, присвячує цілий розділ цьому великому Адептові. Нижчеподаний переклад уривків з його книги розкриває всю цю змову. Просимо читача не забути, що кожна праця маркіза написана під заступництвом і повноваженням папського престолу в Римі.

Було б залишенням картини першого століття неповним і нанесенням образи пам'яті Св. Іоанна, якби ми обійшли мовчанням ім'я людини, яка мала честь бути його особистим супротивником, як Симон був супротивником Св. Петра, Елімас – Павла, і т.д. У перші роки християнської ери, ... у Тіані, в Каппадокії з'явився один із тих незвичайних людей, якими так рясніє Піфагорійська школа. Великий мандрівник, як і його вчитель, присвячений в усі таємні доктрини Індії, Єгипту і Халдеї, наділений, відтак, усіма теургічними силами древніх магів, він дивував, по черзі, всі країни, які він відвідував і, які – наш обов'язок це визнати, – здається, благословляють його пам'ять. Ми не можемо сумніватися в цьому факті не вступаючи у протиріччя зі справжніми записами історії. Подробиці його життя передані нам істориком четвертого століття (Філостратом), котрий сам перекладав щоденник – куди день за днем заносилися події життя цього філософа – написаний Дамісом, його учнем і близьким другом²³⁸.

Де Мирвілль допускає можливість деяких перебільшень, як з боку того хто вів щоденник, так і з боку перекладача; але він «не думає, що вони займають багато місця в оповіданні». Тому, він шкодує, виявивши, що абат Фреппель «у своїх прекрасних «Нарисах»²³⁹ називає щоденник Даміса вигадкою». Чому?

(Позаяк) оратор засновує свою думку на цілковитій подібності, – розрахованій, як він гадає, – цієї легенди з життям Спасителя. Але вивчаючи даний предмет більш глибоко, він (абат Фреппель) може переконатися, що ні Аполлоній, ні Даміс, ні навіть Філострат ніколи не претендували на більшу честь, ніж уподібнитися Св. Іоаннові. Ця програма сама по собі була досить захоплююча і пародія досить скандальна, бо Аполлонію, завдяки магічним мистецтвам, удалося зрівноважити, за зовнішнім виглядом, кілька див у Ефесі (створених Св. Іоанном) і т.д.²⁴⁰

Anguis in herba (лат. - змія у траві) показала свою голову. Саме цілковита, дивна подібність життя Аполлонія з життям Спасителя ставить Церкву між Сциллою та Харибдою. Заперечувати життя й «дива» першого значило би заперечувати вірогідність свідчень тих же самих апостолів і письменників – батьків Церкви, на свідченнях яких побудоване життя самого Ісуса. Приписувати добродійні діяння цього Адепта, такі як зроблені ним

²³⁶ «*Isis Unveiled*», II, 342.

²³⁷ *Loc. cit.*, II, 343, 344.

²³⁸ «*Pneumatologie*», VI, 62.

²³⁹ «*Les Apologistes Chrétiens an Second Siècle*», стор. 106.

²⁴⁰ «*Pneumatologie*», VI, 62.

воскресіння мертвих, вчинки милосердя, його здатність зціляти хворих і т.п., «древньому ворогові», цього разу було би досить небезпечно. Звідси стратегія – поплутати уявлення тих, хто покладається на авторитети й критиків. У Церкві зір набагато гостріше, ніж у кожного з наших великих істориків. Церква *знає*, що заперечення існування цього Адепта повело би її до заперечення імператора Віспасіана і *його* істориків, імператорів Олександра Севера і Ауреліана та їхніх істориків, й, нарешті, до заперечення Ісуса та всякого свідчення про Нього, підготовляючи в такий спосіб свою отару, врешті, до заперечення *самої себе*. Стає цікаво довідатися, що вона в цьому критичному положенні говорить через свій вибраний рупор – де Мирвілля. Вона говорить у такий спосіб:

Що ж тут такого нового і неможливого в оповіданні Даміса щодо їхньої подорожі в країни халдеїв і гімнософів? – він запитує. Перш ніж заперечувати, постарайтеся пригадати, що представляли в ті дні ці країни чудес *par excellence*, і також свідчення таких людей, як Піфагор, Емпедокл і Демокрит, про котрих варто було б думати, що вони знали про що писали. Зрештою, у чому ми можемо дорікнути Аполлонія? Чи в тому, що він вимовив – як вимовляли Оракули – ряд пророцтв і пророкувань, які здійснилися пречудовим чином? Ні; бо, краще вивчивши, тепер ми *знаємо*, що вони таке²⁴¹. Оракули тепер стали для нас тим, чим вони були для кожного впродовж минулого століття, від Ван Дейла до Фонтенелла. Чи в тому, що він мав другий зір і бачив на далеких відстанях?²⁴² Ні; бо такі феномени в цей час властиві половині Європи. Чи в тому, що він хвастася, що знає всі мови, які тільки існують під сонцем, хоча ніколи жодної з них не вчив? Але хто ж не знає того факту, що це є кращим критерієм²⁴³ присутності й допомоги духу, якого роду він би не був? Чи в тому, що він вірив у переселення (реінкарнацію)? Але в це все ще вірять (мільйони) у наші дні. Ніхто не має уявлення про кількість учених, які хотіли б відновити Релігію друїдів і Містерії Піфагора. Чи в тому, що він виганяв демонів і чуму? Це колись робили і єгиптяни, етруски та всі римські папи²⁴⁴. Чи в тому, що він розмовляв з померлими? Сьогодні ми робимо те ж саме або віримо, що робимо; це все те саме. Чи в тому, що він вірив у існування емпуз? Де той демонолог, який не знає, що емпуз є «південний демон», який згадується в «Псалтирі» Давида і, якого страшилися як тоді, так і тепер, у всій Північній Європі?²⁴⁵ Чи в тому, що за власним бажанням він міг стати невидимим? Це одне з досягнень месмеризму. Чи в тому, що після (передбачуваної) своєї смерті, він з'явився імператорові Ауреліану над міськими стінами Тіани й цим змусив його зняти облогу міста? Така була місія кожного героя, який перейшов у загробне життя, і це була причина, чому люди поклонялися манам²⁴⁶. Чи в тому, що він спустився в знамениту печеру Трофонія і виніс звідти стару книгу, що після цього довго зберігалася імператором Адріаном у його бібліотеці в Антиумі? Достовірний і тверезо вдумливий Павзаній спустився в ту ж саму печеру до Аполлонія і вернувся звідти не менш віруючим. У зникненні після смерті? Так, подібно Ромулу, подібно Вотану, подібно Лікургу, подібно Піфагору²⁴⁷, завжди при досить таємничих обставинах, завжди супроводжуваних примарами, одкровеннями й т.п. Зупинимось й повторимо ще раз: якби життя Аполлонія було просто *вигадкою*, він ніколи не досяг би такої популярності впродовж свого життя й не створив би такої численної секти, що залишилася сповненою ентузіазму після його смерті.

І додамо до цього, якби все це була вигадка, ніколи Каракалла не зводив би *heroön* на його пам'ять²⁴⁸, і Олександр Север не помістив би його погруддя між погруддями двох Напівбогів й істинного Бога²⁴⁹, та не листувалася б імператриця з ним. Ледь відпочивши від нестатків облоги Єрусалима, Тит не квапився би скоріше написати Аполлонію листа, просячи його зустрітися з ним в Аргосі, додаючи при цьому, що його батько й сам він (Тит) усім зобов'язані йому, великому Аполлонію, і, що, відтак, першою його думкою була думка про їхнього благодійника. І не побудував би імператор Ауреліан храму й вівтаря цьому великому Мудрецеві на подяку за його появу в Тіані й повідомлення. Ця *posthumous* бесіда, як всім відомо, урятувала це місто, оскільки внаслідок цього Ауреліан зняв облогу. Далі, якби все це було вигадкою, то в історії не було би свідчення Вописка²⁵⁰ –

²⁴¹ Багато таких, які *не знають*, отже, не вірять у них.

²⁴² Абсолютно вірно. Під час лекції, яку Аполлоній вимовляв в Ефесі перед багатотисячною аудиторією, Аполлоній сприйняв виконване вбивство імператора Доміціана, яке чинилося в Римі, і в цей же момент сповістив про це все місто. Також і Сведенборг, таким же чином, перебуваючи в Готенбурзі, бачив велику пожежу в Стокгольмі і одразу розповів про це своїм друзям, жодного телеграфу в ті дні ще не було.

²⁴³ Це зовсім не критерій. Індуські садху та адепти набувають цей дар святістю своїх життів. Йога-Відья вчить цьому, і жодних «духів» не потрібно.

²⁴⁴ Що стосується римських пап, то це діло доволі сумнівне.

²⁴⁵ Але це одне не може служити основою для віри в існування такого класу духів. Для такої віри є кращі авторитети.

²⁴⁶ Мета де Мирвілля полягає в тому, щоб показати, що всі такі привиди манів або розвтілених духів є роботою Диявола, «сатанинськими подобами».

²⁴⁷ Він міг би додати: подібно до великого Шанкарачар'ї, Цонг-К'апа, і багатьох інших справжніх Адептів – навіть його власного Вчителя Ісуса; бо це дійсно є критерій істинного Адептства, хоча для того, щоб «зникнути», зовсім немає потреби злітати на хмари.

²⁴⁸ Див. «*Lion Cassius*», XXVII, XXVIII, 2.

²⁴⁹ Лампридій, «*Adrian*», XXIX, 2.

²⁵⁰ Цей уривок звучить так: «Ауреліан вирішив знищити Тіану, і місто завдячує своїм порятунком тільки диву Аполлонія. Цей чоловік, такий знаменитий і такий мудрий, цей великий друг Богів раптово з'явився на весь зріст перед імператором, який повертається до свого намету, і сказав йому мовою панонійців: «Ауреліан, якщо ти хочеш перемогти, то залиш ці злі задуми проти моїх співгромадян; якщо ти хочеш правити, то утримайся від проливання невинної крові; і, якщо ти хочеш

найбільш достовірного з язичницьких істориків. Нарешті, Аполлоній не став би предметом замилювання з боку такої шляхетної особистості, як Епиктет, і навіть деяких з батьків Церкви; Ієронім, наприклад, у свої кращі моменти так писав про Аполлонія:

Цей мандрівний філософ, куди б він не поїхав, скрізь знаходив щось, чому вчитися, і, витягаючи користь звідусіль, він у такий спосіб ставав досконаліше з кожним днем²⁵¹.

Що стосується його див, то, не бажаючи вдаватися глибше, Ієронім, безперечно визнає їх такими, чого він ніколи не став би робити, якби він не був примушений до цього фактами. На закінчення скажемо, що якби Аполлоній був просто героєм вигадки, драматизованим у четвертому столітті, то жителі Ефеса, сповнені захопленою подякою за ті благодіяння, які він для них зробив, не спорудили б йому золоту статую²⁵².

ВІДДІЛ XVIII

ФАКТИ, ЩО ЛЕЖАТЬ В ОСНОВІ БІОГРАФІЙ АДЕПТІВ

Дерево пізнається за плодами, натура Адепта – за його словами та діяннями. Ці слова милосердя та співчуття, шляхетна порада, що виходить із вуст Аполлонія (або його сидерального фантома), як це викладено у Вописка, розкриває окультистам, хто був Аполлоній. Чому ж тоді сімнадцять століть потому називати його «Посередником Сатани»? Повинна бути причина й притому досить вагома причина, щоб виправдати й пояснити таємницю такої сильної ворожості Церкви проти одного із найшляхетніших людей свого століття. Причина для цього є й ми дамо її словами автора книги «Ключ до єврейсько-єгипетської Таємниці в Джерелі Мір», і професора Сейфарта. Останній аналізує та пояснює видатні дати життя Ісуса і в такий спосіб проливає світло на висновки першого. Ми читуємо обох, зливаючи разом.

По сонячних місяцях (по тридцять днів у кожному: один з календарів використовуваний серед євреїв) всі чудові події «Старого Завіту» випадають на дні рівнодень і сонцестоянь: наприклад, заснування та освячення храмів і вівтарів (і освячення скінні). У ці ж самі кардинальні дні відбулися найбільш чудові події «Нового Завіту», наприклад, Благовіщення, народження й воскресіння Христа, також народження Іоанна Хрестителя. У такий спосіб ми дізнаємося, що всі чудові епохи «Нового Завіту» типово висвітлювалися задовго до того «Старим Завітом», починаючи від дня, що пішов за завершенням Утвору, який був у день весняного рівнодення. Під час розпінання на хресті, в 14 день Нісана, Діонісій Ареопіт бачив в Ефіопії сонячне затемнення, і він сказав: «Тепер Господь (Ієгова) чимось страждає». Потім, Христос воскрес із мертвих 22-го березня, 17 Нісан, у неділю, у день весняного рівнодення (Сейф. цитує Філона де Септена) – тобто на Великдень або в той день, коли Сонце дає нове життя Землі. Слова Іоанна Хрестителя: «Він повинен збільшуватися, а я повинен зменшуватися», є доказом, як підтверджено батьками Церкви, що Іоанн народився у найдовший день року, а Христос, що був молодший на шість місяців, у найкоротший, 22-го червня і 22-го грудня, у сонцестояннях.

Це зводиться тільки до того, щоб показати, що як інша фаза Іоанн та Ісус були лише уособленнями історії того ж сонця, при різних аспектах і кондиціях, і оскільки, з необхідності, одна кондиція йде за іншою, то повідомлення «Луки», IX, 7, не лише не було порожнім, але було істиною, що «деякі говорили, що (в Ісусові) Іоанн був відроджений з мертвих». (І те міркування служить поясненням, чому Філостратове «Життя Аполлонія Тіанського» так завзято не допускалося до перекладу й широкого поширення. Ті, хто читали його в оригіналі, були змушені сказати, що або «Життя Аполлонія» узятє з «Нового Завіту», або ж оповідання «Нового Завіту» з «Життя Аполлонія», внаслідок явної тотожності *методів побудови* цих оповідань. Пояснення стає досить простим, коли приймається до уваги, що імена *Ісус*, єврейське *ישו*, і Аполлоній, або Аполлон, однаково є назвами *сонця в небесах*, і неминуче, що історія одного, оскільки це стосується його подорожей через *знаки* з уособленнями його страждань, тріумфів і див, може бути тільки *історією іншого*, де застосований широко розповсюджений звичайний метод опису цих подорожей за допомогою уособлень). Також здається, що згодом, впродовж довгого часу було відомо, що все це спочиває на астрономічній основі, бо мирська церква, так би мовити, була заснована Костянтином, і об'єктивною умовою встановленого богослужіння була та частина його декрету, в якій було затверджено, що шанований день *сонця* повинен бути днем відведення для поклоніння Ісусу Христу, як день *Сонця (Sun-day)*²⁵³. Щось таємниче і разуче криється в деяких інших фактах із приводу цієї теми. Пророк Даниїл (*істинний пророк*, як говорить Грець)²⁵⁴, за допомогою чисел піраміди, або астрологічних чисел, пророчив відсікання *Meshiac*, як воно й відбулося (що могло би послужити доказом точності його астрономічних пізнань, якщо в той час було сонячне затемнення)... Однак, храм був знищений у 71 році, в місяць Діви, і 71 є число Голуба, як показано, або $71 \times 5 = 355$, і з *рибою*, число Ієгови.

жити, то утримайся від несправедливості». Ауреліан, знаючи в обличчя Аполлонія, чий портрет він бачив у багатьох храмах, будучи вражений здивуванням, відразу запрягся йому (Аполлонію) спорудити статую, портрет і храм, і повністю повернувся до ідей милосердя». І потім Вописк додає: «Я почав усе більше вірити в чесноти *величного* Аполлонія, і це тому, що після збору відомостей від найбільш серйозних людей, я знайшов підтвердження всім фактам у книгах Уліанської бібліотеки», (Див. Флавій Вописк, «*Ауреліан*»). Вописк писав у 250 році і, отже, випередив Філострата на сторіччя.

²⁵¹ «*Ep. ad Paulinum*».

²⁵² Вищенаведений матеріал більшою частиною підсумовано з де Мирвілля, *Loc. cit.*, стор. 66-69.

²⁵³ Sunday на англ. мові – неділя. (Прим. перекл.)

²⁵⁴ «Істинний пророк», тому що Посвячений, людина, яка досконало володіє окультною астрономією.

«Чи можливо», запитує далі автор, відповідаючи на таємну думку кожного християнина й окультиста, хто читає і заглиблюється в його працю:

Чи можливо, що події людства протікають згідно із цими числовими формами? Якщо це так, то, тоді як у якості астрономічного образу Ісус Христос відповідав усьому, що було висунуто, а можливо й більше, – як людина Він міг заповнити, під числами, відповіді в морі життя на призначений тип. Особистість Ісуса не здається знищеною, бо, як умова, він відповідав астрономічним формам і відношенням. Араби говорять: «Доля твоя написана в зірках»²⁵⁵.

Також і «особистість» Аполлонія не «знищується» по тій же самій причині. Випадок Ісуса прокладає дорогу для тієї ж самої можливості відносно випадків усіх інших Адептів і Аватарів, таких як Будда, Шанкарачарья, Крішна і т.д., всіх настільки ж великих та історичних для послідовників у їхніх країнах, як Ісус із Назарета тепер для християн і в цій країні.

Але є ще щось у старій літературі перших століть. Ямблїх написав біографію великого Піфагора.

Остання настільки близько нагадує життя Ісуса, що вона може бути прийнята за пародію. Діоген Лаертський і Плутарх викладають біографію Платона в подібному ж стилі²⁵⁶.

Чому в такому випадку дивуватися про ті сумніви, які охоплюють кожного вченого, котрий вивчає всі ці життя? Церква сама знала всі ці сумніви в ранніх своїх періодах; і хоча тільки один із її пап був привселюдно й відкрито відомий, як язичник, скільки ще було таких, які були занадто честолюбні, щоб відкрити істину?

Ця «таємниця», бо дійсно це є таємниця для тих, які, не будучи Присвяченими, не можуть знайти розгадки цілковитої подібності між життями Піфагора, Будди, Аполлонія, й т.д., – є тільки природним наслідком для тих, які знають, що всі ці великі особистості були Присвяченими однієї Школи. Для них немає ні «пародії», ні «копії» одного з іншого; для них вони всі «оригінали», тільки намальовані для того, щоб зобразити той самий предмет: містичне і в той же час громадське життя Присвячених, посланих у світ рятувати частини людства, якщо неможливо врятувати всіх. Звідси – та сама програма для всіх. Кожному приписане «непорочне походження», що має на увазі їх «містичне народження» під час Містерій Присвяти й прийняте в буквальному значенні юрбою, збадьореною у цьому краще обізнаним, але честолюбним духівництвом. У такий спосіб мати кожного з них була оголошена незайманою, котра зачала свого сина безпосередньо від Святого Духу Бога; і сини, отже, були «Сини Божі», хоча, по правді, ніхто з них не був більше вправі на таке визнання, ніж його інші Присвячені-брати, бо всі вони є – оскільки це стосувалося їхніх містичних життів – лише «уособленнями історії того ж сонця», якимсь уособлення є іншою таємницею в Таємниці. Біографії зовнішніх особистостей, котрі носять імена таких героїв, не мають ніякого відношення і є цілком незалежними від приватних життів цих героїв, будучи тільки містичними записами їх громадського й паралельно з ним, їхнього *внутрішнього* життя у їхніх станах Неофітів і Присвячених. Звідси явна тотожність засобів побудови їхніх відповідних біографій. З початку людства Хрест, або Людина з горизонтально витягнутими руками, що вказують на її космічне походження, був пов'язаний з її психічною природою і з боротьбою, що веде до Присвяти. Але, якщо один раз доведено, що а) кожний істинний Адепт повинен був, і усе ще повинен, пройти через сім і дванадцять випробувань Присвяти, символізованих дванадцятьма працями Геркулеса; б) що днем його справжнього народження розглядається той день, коли він народжується в цьому світі духовно, причому сам вік його починає обчислюватися з часу його другого народження, що робить його «двічінародженим», Двіджа або Присвяченим, у який день він дійсно народжується від Бога і непорочної Матері; і в) що випробування всіх цих персонажів приводяться у відповідність з Езотеричним значенням присвятних обрядів – які всі відповідають дванадцяти знакам Зодіаку, – тоді кожен зрозуміє значення подорожей усіх цих героїв через знаки Сонця на Небі; і, що вони в кожному окремому випадку суть уособлення «страждань, триумфів і див» Адепта, до й після його Присвяти. Коли це докладно роз'яснено світу, тоді й таємницю всіх цих життів, які так близько схожі одне на одне, що історія одного здається історією іншого й навпаки, подібно всьому іншому, стане зрозумілою.

Візьмемо приклад. Легенди – бо *всі* вони легенди для екзотеричних цілей, які б не були заперечення в одному випадку – про життя Крішни, Геркулеса, Піфагора, Будди, Ісуса, Аполлонія, Чайтаньї. На мирському плані їхні біографії, якби вони були написані ким-небудь поза колом, при читанні досить розрізнялися б від тих оповідань, які збережені про їхні містичні життя. Проте, якими б вони не були замаскованими й прихованими від непосвяченого погляду, всі головні риси таких життів там знайдуться спільними. Кожна з цих особистостей представлена, як божественно зачатий Сотер (Спаситель), титул покладений на божества, великих царів і героїв; кожного з них або при народженні або згодом розшукує і загрожує смертю (але ніколи не вбиває) протидійна сила (світ Матерії та Ілюзії), чи то цар Канса, цар Ірод або цар Мара (Зла Сила). Всіх їх спокушають, переслідують і нарешті, як стверджується, убивають наприкінці обряду Присвяти, тобто в їхніх *фізичних* особистостях, від яких, як думають, вони врятовані назавжди після *духовного* «вродження» або «народження». І прийшли таким чином до свого кінця шляхом цієї передбачуваної насильницької смерті, всі вони спускаються в

²⁵⁵ «Key to Hebrew-Egyptian Mystery», стор. 259 et seq. Астрономія та фізіологія суть тіла, астрологія та психологія – оживляючі їхні душі; перші вивчаються очима чуттєвих сприйнятів; останні ж – внутрішнім чи «духовним зором»; та обидві – точні науки.

²⁵⁶ «New Platonism and Alchemy», стор. 12.

Пекло, Безодню або Геєну – у Царство Спокуси, Хіті й Матерії, тому, – у царство Пітьми; вернувшись звідти, і переборюючи «стан Хреста», вони прославляються і стають «Богами».

Цю велику подібність варто шукати не в ході їхнього щоденного життя, але в їхньому внутрішньому стані й у найбільш важливих подіях їхньої діяльності, як учителів релігії. Все це пов'язане з астрономічним базисом і побудоване на ньому, котрий служить у той же самий час основою для уявлення сходів і випробувань Присвяти: спуск у Царство Пітьми та Матерії *востаннє*, щоб потім з'явитися звідти як «Сонця Праведності», є найбільш важливим із них, і тому його знаходять в історії всіх Сотерів – від Орфея і Геркулеса аж до Крішни та Христа. Еврипід говорить:

Геракл, що пішов з палат землі,
Залишивши нижній дім Плутона²⁵⁷.

І Вергілій пише:

Перед тобою Стягійські озера тріпотіли; тебе пес Орка
Боявся. ...Ти не боявся навіть Тифона...
Привіт тобі, *істинний син Юпітера*, слава Богів примножилася²⁵⁸.

Орфей розшукує в Царстві Плутона Еврідіку, свою загублену Душу; Крішна спускається в пекельні області й звільняє звідти своїх шістьох братів, сам будучи сьомим Принципом; це прозора алегорія його становлення «досконалим Присвяченим» – всі шість Принципів поринають у сьомий. Ісуса зображують, що він спускається в царство Сатани, щоб урятувати душу Адама, або символ матеріального, фізичного людства.

Чи замислювався хто-небудь із наших учених сходознавців про пошуки походження цієї алегорії, про вихідне «Насіння» цього «Дерева Життя», що дало такий достаток гілок із тих пір, як воно вперше було посаджено на землі рукою її «Будівельників»? Боїмося, що ні. І однак, його можна знайти, як тепер показано, навіть в екзотеричних перевернутих тлумаченнях «Вед» – «Ріг Веди», найстарішої і найбільш достовірної з усіх чотирьох – цей корінь і насіння всіх майбутніх Присвячених-Спасителів називається в ній Вішвакармою, «Батьківським» Принципом, «який знаходиться поза досягненням смертних»; у *другій* стадії це Сурья, «Син», який приносить Себе в жертву Собі; у третій це Присвячений, який жертвує Своє *фізичне* Своему *духовному* Я. У Вішвакармі, «всесворчим», котрий стає (містично) Віккартана, «сонцем, позбавленим своїх променів», що страждає через свою занадто палку натуру й потім прославляється (за допомогою очищення), – ось де був заданий основний тон Присвяти в найбільшу Таємницю Природи. Ось звідки секрет дивної «подібності».

Все це алегорично і містично, і все-таки цілком зрозуміло і ясно будь-якому вивчаючому Східний Окультизм, навіть поверхнево знайомому з Таємницями Присвяти. У нашому об'єктивному Всесвіті з Матерії та оманної зовнішності, Сонце є найбільш підходящою емблемою благодійного життєдайного Божества. У суб'єктивному, безмежному Світі Духу та Дійсності це яскраве світило має інше і до того ж містичне значення, що повністю не може бути видано публіці. Так звані «ідолопоклонницькі» парси та індуси у своєму релігійному шануванні Сонця безсумнівно ближче до істини, ніж холодна, завжди аналізуюча й настільки ж помилкова публіка готова вірити в теперішній час. Теософам, які єдино спроможні це засвоїти, можна сказати, що Сонце є зовнішній прояв Сьомого Принципу нашої Планетної Системи, тоді як Місяць є її Четвертим Принципом, що світить у зайнятих вбраннях свого господаря, насичений і відбиваючий кожний палкий імпульс та зле бажання свого грубо матеріального тіла, Землі. Весь цикл Адептства та Присвяти, й усі його таємниці, пов'язані з цими двома і з Сімома Планетами, та підлегли їм. Духовне ясновидіння походить від Сонця; всі психічні стани, хвороби й навіть божевілля походять від Місяця.

Навіть за даними Історії – її висновки досить помилкові, тоді як передумови більшою частиною правильні – існує надзвичайна узгодженість між «легендами» про кожного Засновника Релігії (і також між обрядами та догмами їх усіх) і назвами та рухом сузір'їв очолюваних Сонцем. Із цього, однак, зовсім не випливає, що внаслідок цього і Засновники їхньої Релігії повинні бути: одні – міфи, інші – марновірства. Вони суть кожна й усі, різні версії однієї і тієї ж природної споконвічної Таємниці, на якій була обґрунтована Релігія Мудрості і потім розроблено розвиток її Адептів.

А тепер нам доводиться ще раз просити читача не слухати обвинувачень – проти Теософії взагалі і проти авторки цих рядків зокрема, – про неповагу у відношенні одного з найбільших і шляхетніших діячів в Історії Адептства – Ісуса з Назарета – і навіть про ненависть до Церкви. Висловлення правди й фактів навряд чи можна розглядати, хоч скільки-небудь дотримуючись справедливості, як блюзнірство або ненависть. Все питання залежить від вирішення одного-єдиного пункту: чи був Ісус, як «Син Божий» і «Спаситель» Людства, єдиним у Світовій історії? Чи був Його випадок – серед настільки багатьох схожих претензій – єдино винятковим і безпрецедентним; Його народження – єдиним надприродно безвадним; і чи були всі інші, як це стверджує Церква, – лише блюзнірськими сатанинськими копіями та плагіаризмом за допомогою передбачення? Або ж Він був лише «сином своїх діянь», особливо святою людиною і реформатором, одним із багатьох, котрі заплатили Своім життям за відвагу в зусиллях, – перед обличчям нецтва та деспотичної влади, – освітити людство і полегшити його тягар Своєю Етикою та Філософією? Перше вимагає сліпої, всьому протиборчої віри, останнє ж

²⁵⁷ «Геракл», 807.

²⁵⁸ «Енеїда», VIII, 274.

підказується кожному логікою та розумом. Більше того, чи вірила сама Церква завжди так, як вона тепер вірить – або, вірніше, прикидається, що вірить, щоб у такий спосіб виправдатися у своєму киданні анафемами проти тих, хто з нею не погоджується, – або ж вона пройшла через ті ж самі муки сумнівів, ба, ні, таємного заперечення та невір'я, що придушується тільки силою честолюбства і властолюбства?

На це питання ми повинні відповісти ствердно стосовно другої альтернативи. Це незаперечний висновок і природний висновок обґрунтований на фактах відомих із анналів історії. Залишаючи поки що недоторканими життя багатьох пап і святих, які голосно виставляли свої брехливі претензії на непогрішність і святість, нехай читач звернеться до історії Церкви, до записів про зростання і прогрес Християнської Церкви (а не Християнства), і він знайде відповіді на тих сторінках. Один письменник говорить:

Церква занадто добре пізнала висновки вільної думки, що виникли в результаті досліджень, а також усі ті сумніви, які викликають її гнів у цей час; і ті «святі істини», які вона завзято проголошує, по черзі допускалися й відкидалися, перетворювалися і перероблялися, збільшувалися і обрізалися сановниками церковної ієрархії, навіть стосовно найбільш фундаментальних догм.

Де той Бог або Герой, чиє походження, життєпис і генеалогія були би більш тьманими або більш важкими для визначення і, нарешті, для узгодження, ніж у Ісуса? Як цей, нині остаточний догмат щодо істинної природи Його, був зрештою вирішений? За Своєю матір'ю, відповідно до викладу євангелістів, Він був людина, – простий смертний; за Своім Батьком Він – Бог! Але як? Людина Він тоді або Бог, або Він той і інший одночасно? – запитує здивований читач. Воістину, твердження висунуті по цьому пункту Вчення послужили причиною потоків чорнила й крові, пролитих по черзі на бідне Людство, і проте, сумніви залишилися незаспокоєними. У цьому, як і в усьому іншому, мудрі Церковні Собори суперечили самим собі й змінювали свої рішення неодноразово. Давайте підсумуємо й кинемо оком на тексти пропоновані нам для огляду. Це – Історія.

Єпископ Павло із Самосати заперечував божественність Христа на Першому Соборі в Антіохії; при самому початку й народженні богословського Християнства, Його називали «Сином Божим» просто через Його святість і добрі діяння. Його кров була підвладна тлінню в Таїнстві Євхаристії.

На Нікейському Соборі, що відбувся у 325 році нашої ери, Арій виступив зі своїми передумовами, які майже розкололи Католицький Союз.

Сімнадцять єпископів захищали доктрини Арія, котрий через них був засланий. Проте, тридцятьма роками пізніше, у 355 р., на Міланському Соборі, триста єпископів підписали послання, що виражає вірність поглядам Арія, незважаючи на те, що за десять років до цього, у 345 р., на новому Антіохійському Соборі, євсевіани проголосили, що Ісус Христос був Син Божий і Єдиний зі Своім Батьком.

На Сирійському Соборі у 357 р., «Син» перестав бути єдиносущним. Аномаєністи, які заперечували цю єдиносущність і арианці тріумфували. Роком пізніше, на Другому Анкірському Соборі було оголошено, що «Син не був єдиносущний, але тільки подібний до Батька по своїй сутності». Папа Ліберій затвердив це рішення.

Впродовж декількох сторіч Собори боролися і сварилися, підтримуючи найбільш суперечливі й опозиційні погляди; плодом їхніх важких родових мук була Свята Трійця, подібно Мінерві, яка з'явилася з богословських мозків, озброєна усіма громами Церкви. Нова таємниця була введена в світ серед жахливої боротьби, де пускалися в хід убивства й інші злочини. На Соборі в Сарагосі, у 380 р., було проголошено, що Батько, Син і Святий Дух суть одна Особа, а Христова людська натура тільки «ілюзія» – відзвук індуської доктрини Аватарів. «Раз потрапивши на цей слизький шлях, батькам довелося скотитися униз *ad absurdum* (до абсурду), що вони й негайно зробили». Як заперечувати людську природу в тому, хто народився від жінки? Єдине мудре зауваження, висловлене впродовж одного з Константинопольських Соборів, йшло від Євтихія, який виявився досить сміливим, щоб сказати: «Нехай Бог збереже мене від мудрувань про єство мого Бога» – за що він був вигнаний папою Флавієм.

На Ефеському Соборі, у 449 р., Євтихій одержав реванш. Коли Євсевій, правдивий єпископ Цезарів, примушував його до визнання в Ісусові Христі *двох* різних натур, Собор повстав проти нього, і було запропоновано спалити Євсевія живцем. Єпископи встали, як одна людина, і зі стиснутими кулаками та з піною люті вимагали, щоб Євсевій був розірваний на дві частини й щоб з ним вчинили так, як він хотів вчинити з Ісусом, чиє єство він ділив. Євтихій був знову відновлений у сані та посаді, а Євсевій і Флавій зміщені. Потім обидві партії люто атакували одна одну і вступили у бійку. Зі Св. Флавієм єпископ Діодор так погано вчинив, так ображав і копав його, що той помер кілька днів потому від нанесених йому побоїв.

Усякі безглуздості отримували схвалення на цих Соборах, і результатом є нині існуючі живі парадокси названі церковними догмами. Наприклад, на Першому Никірському Соборі, у 314 р., було висунуте питання: «При хрещенні вагітної жінки чи поширюється це хрещення також і на її ще ненароджене дитя?». Собор відповів негативно на тій підставі, що «особа, яка приймає хрещення, повинна, як одна зі сторін, висловити на те свою згоду, що неможливо для дитини, яка перебуває в утробі матері». У такий спосіб несвідомість є канонічною перешкодою до хрещення, і тому, жодне дитя, хрещене в нинішній час, фактично не є хрещеним. А, що ж тоді виходить із цих десятків тисяч голодуючих дітлахів язичників, похрещених місіонерами під час голоду або інакше тихенько «урятованих» занадто затягненими падре? Простежте, одні за іншими, дебати й рішення незліченних Соборів і побачите на якому безладді протиріч побудована нинішня непогрішна й Апостольська Церква!

А тепер ми бачимо наскільки парадоксальним, або взяти у буквальному значенні, є твердження «Книги Буття»: «Бог створив людину за своєю подобою». Крім яскравого факту, що це не є Адам з пороку (2-го розділу), котрий був створений за божественною подобою, але Божественний Андроґін (розділу 1-го), або Адам Кадмон, – кожний може перекопатися, що Бог – у всякому разі Бог християн – був створений людиною за своєю власною подобою, серед стусанів, ударів і вбивств ранніх Соборів.

Цікавий факт, що проливає масу світла на твердження, що Ісус був Присвячений і замучений Адепт, даний у творі (уже так часто цитованому), що може бути названий «математичним одкровенням» – у «Джерелі Мір».

Привертаємо увагу до тієї частини 46-го вірша 27-го розділу Матвія, а саме: «Eli, Eli, Lama Sabachthani?– тобто, Мій Боже, мій Боже, чому ти залишив мене?». Зрозуміло, наші версії взяті з оригінальних грецьких рукописів (причина, чому в нас немає оригінальних єврейських рукописів щодо цих подій, полягає в тому, що загадки в єврейській мові видали б себе після порівняння із джерелами їхнього походження, «Старим Завітом»). Грецькі рукописи, без винятку, передають ці слова так –

Ἠλί Ἠλί λαμά σαβαχθανί

Це єврейські слова, відтворені грецькою, і єврейською мовою представляють:

יְהוָה הַמֵּל יְלֵא יְלֵא

Священне писання про ці слова говорить – «тобто, Мій Боже, мій Боже, чому ти залишив мене?», як про їхній правильний переклад. Ось вони, ці слова, безперечно; і поза всяким сумнівом таке їхнє тлумачення дане ним Священним Писанням. Але до цих слів не може бути застосовне таке тлумачення, і це – фальшивий переклад. Істинне значення їх як раз *протилежне тому, що дано*, і говорить –

Мій Боже, мій Боже, як ти прославив мене!

Але навіть більше, бо, незважаючи на те, що *lama* означає *чому* або *як*, як віддієслівне воно зв'язується з поняттям *засліпнути*, і в якості прислівника воно могло би читатися «*як сліпуче*» і т.п.. Це тлумачення нав'язане необізнаному читачеві й зроблено відповідним, як би те не було, виконанню пророчого виречення з посиланням на полях на *перший* вірш *двадцять другого* псалма, де написано:

«Мій Боже, мій Боже, чому ти залишив мене?»

Єврейською мовою слова цього вірша суть –

יְהוָה הַמֵּל יְלֵא יְלֵא

посилання на які правильне, і тлумачення також правильне й добре, але з одним цілком іншим словом. Ці слова суть –

Eli, Eli, lamah asabxtha-ni?

Ніяка людська дотепність будь-якої вченості не в змозі врятувати цей уривок від наявності в ньому *фальшивого перекладу*; а якщо так, він перетворюється на найстрашніший удар по святості цього викладу²⁵⁹.

Впродовж десяти або більше років, засідали ревізійні коректори (?) «Біблії», досить значні збори вчених країни, найбільших знавців єврейської і грецької мов в Англії, що задалися метою виправити неправильності й грубі помилки, хиби у пропусках і в додатках їхніх менш обізнаних попередників, перекладачів Біблії. Невже нам скажуть, що ніхто з них не помітив різниці, що кидається в очі, між єврейськими словами в «Псалтирі» XXII, *asabxthani*, і *sabachthani* у «Матвії»; що вони не усвідомлювали цю навмисну фальсифікацію?

Бо це була «фальсифікація». І, якщо нас запитують про причину, чому ранні церковні батьки до неї вдалися, то відповідь ясна: бо ці *Сакраментальні* слова в правильному перекладі належали обрядам язичницьких храмів. Вони вимовлялися після страшних випробувань Присвяти, і були ще свіжі в пам'яті деяких із «батьків», коли «Євангеліє від Матвія» редагувалося грецькою мовою. Нарешті, бо багато хто з Іерофантів Містерій, а ще більше із Присвячених у ті дні були ще живі, і зазначена сентенція, будучи викладеною у правильних словах, звела б Ісуса безпосередньо у клас простих Присвячених. Слова: «Мій Боже, моє Сонце, ти вилив своє світло на мене!» – були заключними словами, якими закінчувалася вдячна молитва Присвяченого, «сина і прославленого Обранця Сонця». У Єгипті ми й понині знаходимо рельєфи та картини, що зображують цей обряд. Кандидат перебуває між двома божественними поручителями: один – «Осіріс-Сонце» з головою яструба, який представляє життя; інший – Меркурій, – з головою ібіса, психопомпичний геній, котрий веде Душі після смерті до їхньої нової оселі, Гадеса, – образно представляє смерть фізичного тіла. Обоє зображені проливаючими «струмені життя», воду очищення, на голову Присвяченого, обидва ці струмені, перетинаючись утворюють хрест. Щоб краще приховати істину, цей *basso-relievo* також пояснювався, як «язичницьке передбачення християнської істини». Шевальє де Муссо називає цього Меркурія:

Радник Осіріса-Сол'а, так само як Св. Михайло є радником, Феруером, Слова.

Монограма Хрестоса та Лабарум, штандарт Костянтина – який, до речі сказати, помер язичником і ніколи не був хрещений – є символ, що походить із вищезгаданого обряду, і також означає «життя й смерть». Задовго до

²⁵⁹ App., VII, стор. 301.

того, як хрест був прийнятий за християнський символ, він застосовувався як таємний знак упізнання серед Неофітів і Адептів. Еліфас Леві говорить:

Знак хреста, адаптований християнами, не належить винятково їм. Він – кабалістичний, і зображує протилежності, та четвертинну рівновагу стихій. За допомогою окультного вірша з «*Pater*», на який ми звертали увагу в іншому творі, бачимо, що спочатку існувало два способи створення його, або, принаймні, дві досить розрізнені формули, для вираження його значення: одна – збережена для жерців і присвячених; інша – дається неофітам і профанам²⁶⁰.

Тепер можна зрозуміти, чому «Євангеліє від Матвія», Євангеліє ебїонитів, на його єврейській мові було назавжди виключено від мирського цікавого погляду.

Ієронім знайшов достовірне й справжнє Євангеліє, написане єврейською Матвієм Митарем; він знайшов його в бібліотеці, зібраної в Цезарії мучеником Памфілієм. «Я одержав дозвіл від назареїв, які в Берої, у Сирії, користуються цим (Євангелієм), на його переклад», він пише при кінці четвертого століття²⁶¹. «У Євангелії, що назареї та ебїонити використовують», говорив Ієронім, «яке недавно я перекладав з єврейської на грецьку і, яке багатьма людьми називається справжнім Євангелієм від Матвія», і т.д.²⁶²

Що апостоли одержували «таємне Вчення» від Ісуса і, що він сам викладав таке, очевидно з подальших слів Ієроніма, котрий зізнався у цьому в момент необережності. В листах до єпископів Хроматія та Хеліодора він скаржиться, що «дісталася важка праця з тих пір, як ваші преподобія наказали мені (перекласти) те, що *Св. Матвій сам*, апостол і євангеліст, не захотів відкрито писати. Бо, якби воно не було таємним, він (Матвій) додав би до цього Євангелія, що те, що він видав, було його; але він склав цю книгу запечатаною у єврейські букви, які він розташував навіть таким чином, щоб цією книгою, написаною єврейськими буквами та рукою його власною, могли би володіти найбільш релігійні люди; які також, із часом, одержали її від тих, хто передував їм. Але саму цю книгу вони ніколи не давали кому-небудь переписувати, а її текст вони передавали одні по-одному, інші – по-іншому»²⁶³. І далі він на цій же сторінці додає: «І трапилось, що ця книга, будучи опублікованою одним послідовником Маніхея, на ім'я Селевк, котрий також фальшиво написав «Діяння Апостолів», виявила матеріал не для повчання, але для руйнування; і, що ця (книга) була схвалена в синоді, до якого, вуха Церкви правильно відмовилися прислухатися»²⁶⁴.

Ієронім сам допускає, що книга, справжність якої він засвідчує, як написану «рукою Матвія», проте була книгою, що незважаючи на той факт, що він перекладав її двічі, була майже незрозуміла для нього, бо вона була таємна. Проте, Ієронім холоднокровно відносить всі коментарі на неї, крім своїх власних, до єретичних. Більше того, Ієронім знав, що це Євангеліє було єдине справжнє, і проте, він стає більш затаємним, ніж коли-небудь, у своєму переслідуванні «єретиків». Чому? Бо прийняття його було рівнозначне прочитанню смертного вироку встановленій Церкві. «Євангеліє від Євреїв» було широко відоме як єдине визнане впродовж чотирьох століть єврейськими християнами, назареями та ебїонитами. І ніхто з останніх не визнавав божественності Христа.²⁶⁵

Ебїонити були першими ранніми християнами, чийм представником був гностичний автор «*Clementine Homilies*», і, як указує автор «*Supernatural Religion*»²⁶⁶, ебїоністичний Гностицизм колись був найчистішою формою Християнства. Вони були учнями й послідовниками ранніх назареїв – кабалістичних гностиків. Вони вірили в Еонів, як коринфяни, і в те, що «Світ був складений Янголами» (Дхіані-Коганами), як про це скаржиться Єпіфаній («*Contra Ebionitas*»): «У Ебіона погляди назареїв, а форма коринфян». «Вони вирішили, що Христос від сімені людського», ремствує він²⁶⁷. У такий спосіб знову:

Емблема Дан-Скорпіон є *смерть-життя* у символі , як *схрещені кістки й череп ...* або *життя-смерть ...* штандарт Костянтина, римського імператора. Авель показаний, що він Ісус, а Каїн-Вулкан, або Марс, проткнув його. Костянтин був римським імператором, чийм богом війни був Марс, і римський солдат проткнув Ісуса на хресті...

²⁶⁰ «*Dogme et Rituel de la Haute Magia*», II, 88.

²⁶¹ (Ієронім, «*De Viris Illust.*», III.) «Дивовижно, що не дивлячись на те, що всі батьки Церкви говорять, що *Матвій* писав єврейською мовою, самі ж вони користуються грецьким текстом, як оригінальним апостолічним писанням, без згадування, який стосунок єврейське Євангеліє від Матвія має до нашого грецького! Воно мало багато особливого роду додавань, відсутніх у нашому (грецькому) Євангелії». (Олсхаузен, «*Iachweis der Echtheit der Sammtlichen Schriften des Weuen fest.*», стор. 32; Данлеп, «*Sôd, the Son of the Man*», стор. 44.)

²⁶² «Коментарі до Матвія» (XII, 13), книга 11. Ієронім додає, що вони були написані халдейською мовою, але єврейськими буквами.

²⁶³ «Св. Ієронім», V, 445; Данлеп, «*Sôd, the Son of the Man*», стор. 46.

²⁶⁴ Цим пояснюється також відкидання творів Юстина Мученика, котрий визнавав лише це «Єврейське Євангеліє», як ймовірно, чинив і Таціан, його учень. В якому пізнішому періоді божественність Христа була повністю впроваджена, ми можемо судити за тим простим фактом, що навіть у четвертому столітті Євсевій не засуджував цю книгу як підроблену, але лише відносив її до таких, як «Апокаліпсис» Іоанна; і Креднер («*Zur Gesch. des Kan.*», стор. 120) вказує на Никифора, який вніс її разом із «Одрокровенням» у свою «Стихометрію» серед Антилегомен. Ебїонити, істинні перші християни, відкидаючи всі інші апостолічні писання, визнавали лише це Євангеліє («*Adv. Hoer.*», I, 26), і вони, як повідомляє Єпіфаній, разом із назареями непохитно вірили, що Ісус був лише людиною, «від людського сімені».

²⁶⁵ «*Isis Unveiled*», II, 182-3.

²⁶⁶ *Op. cit.*, II, 5.

²⁶⁷ Див. також «*Isis Unveiled*», II, 180, до кінця відділу.

Але простромлювання Авеля було завершенням його союзу з Каїном, і це було підхоже під виглядом Марса Прабатька; звідси подвійний гліф – Марса-Прабатька (Осіріс-Сонце) і Марса-Руйнівника (Меркурій, Бог Смерті на єгипетському барельєфі) в одному; означаючий, знов-таки, первинну ідею живого космосу або народження та смерті, як необхідних для продовження потоку життя²⁶⁸.

Цитуємо ще раз із «Викритої Ісиди»:

Латинський хрест цілком християнської форми був знайдений висіченим на гранітній плиті у Святилищі Серапеума, і ченці не оминули заявити, що цей хрест був висічений язичниками «у дусі пророцтва». Принаймні, Созомен з триумфуючим виглядом відзначає цей факт²⁶⁹. Але археологія та символізм, ці невтомні й непримиренні вороги брехливих претензій церковників, знайшли в ієрогліфах напису, який оточує зображення, щонайменше, часткове пояснення його значення.

За Кінгом та іншими нумізматами й археологами, хрест був поміщений там як символ вічного життя. Такий Тау, або єгипетський хрест, використовувався у Вакхічних і Елевзинських Містеріях. Як символ двоїстої сили породження, він клався на груди Присвяченого після того, як його «нове народження» було завершено, і містики повернулися з хрещення в море. Це був містичний знак, що його духовне народження відродило і об'єднало його астральну душу з його божественним духом і, що він тепер готовий піднятися в дусі в благословенні оселі світла та слави – в Елевзинію. Тау був магічним талісманом і в той же час релігійною емблемою. Він був прийнятий християнами через гностиків і кабалістів, які широко його застосовували, як про це свідчать їхні численні геми. Ці, у свою чергу, отримали Тау (або хрест із руків'ям) від єгиптян, а Латинський Хрест – від буддійських місіонерів, які принесли його з Індії (де його можна знайти й тепер) за два або три сторіччя до Р.Х. асирійці, єгиптяни, древні американці, індуси та римляни мали його в різних, але дуже незначних видозмінах форми. До самого останнього часу, в середніх століттях, він вважався могутнім чудодійним засобом проти епілепсії і демонічної одержимості, і «знак Бога живого» принесений у видінні Св. Іоанна Янголом, який піднявся зі сходу, щоб «накласти печатку на чоло слуг Господа нашого», був той же самий містичний Тау – Єгипетський Хрест. У живописі на склі Св. Діонісія (Франція) зображено цього янгола, який відтискає цей знак на чоло обранців; напис говорить – SIGHUM TAY. У книзі Кінга «Гностики» автор нагадує нам, що «цей знак зазвичай носить Св. Антоній, *єгипетський пустельник*»²⁷⁰. Яке було дійсне значення Тау, це пояснюють нам християнський Св. Іоанн, єгипетський Гермес, та індуські брахмани. Уже занадто очевидно, що, принаймні, у апостола, він означав «Невимовне Ім'я», бо він називає цей «знак Бога живого» декількома розділами далі²⁷¹ *«ім'ям Батька, написаним на їхніх чолах»*.

У Брахатми, голови індуських Присвячених, були на головному уборі два ключі поміщені хрестоподібно – символ розкритої таємниці життя та смерті; і в деяких буддійських пагодах Татарії та Монголії вхід у приміщення усередині храму, який зазвичай має сходи, які ведуть у внутрішню дагобу²⁷², і портики деяких Прачид²⁷³ прикрашені хрестом, утвореним двома рибами, які також можна знайти на деяких буддійських зодіаках. Нам зовсім не слід дивуватися дізнавшись, що священна емблема в гробницях у катакомбах Рима «*Vesica Piscis*» походить від згаданого буддійського зодіакального знака. Наскільки загальною повинна бути ця геометрична фігура у світових символах, можна зробити висновок із того факту, що існує масонський переказ про те, що Соломонів храм був побудований на трьох фундаментах, утворивши «потрійне Тау» або три хрести.

У своєму містичному значенні єгипетський хрест зобов'язаний своїм походженням, як емблема, розумінню найранішою філософією *андрогінного дуалізму кожного прояву у природі*, що виходить із абстрактного ідеалу подібного ж андрогінного божества, тоді як християнська емблема зобов'язана просто випадковості. Якби взяв гору закон Мойсея, Ісус був би побитий каменями²⁷⁴. Розп'яття було приладом катування, настільки ж звичайним серед римлян, наскільки воно було невідоме серед семітичних народів. Воно називалося «Деревом Ганьби». Лише пізніше воно було прийнято як християнський символ, але впродовж перших двох десятиліть апостоли дивилися на нього з жахом²⁷⁵. Безсумнівно, Іоанн, говорячи про «знак Бога живого», мав на увазі не християнський Хрест, але *містичний Тау* – Тетраграмматон, або потужне ім'я, що на найдревніших кабалістичних талісманах було представлено чотирима єврейськими буквами, які становлять Святе Слово.

Знаменита леді Елленбороу, відома серед арабів Дамаска та в пустелі після її останнього шлюбу, як *Hanoum Medjouye*, мала талісман подарований їй другом з Гори Ліванської. За певним знаком у його лівому куті був впізнаний, як приналежний до того класу гем, які відомі в Палестині, як *«месіанські»* амулети другого або третього століття до Р.Х. Це зелений камінь п'ятикутної форми; унизу вигравіювана риба; вище – Печатка Соломона²⁷⁶; а ще вище – чотири халдейських букви – Jod, He,

²⁶⁸ «*Source of Measures*», стор. 299. Цей «потік життя» на Філософському барельєфі, щойно згаданому, емблематизований водою, що виливається хрестоподібно на посвячуваного кандидата Осірісом – Життям та Сонцем, і Меркурієм – *Смертю*. Це був фінал обряду Посвячення після того, як *сім і дванадцять* мук були успішно пройдені в криптах Єгипту.

²⁶⁹ Це інший, що не заслуговує на довіру, брехливий і неосвічений письменник, церковний історик п'ятого століття. Його так звана історія про боротьбу між язичниками, неоплатоніками та християнами Олександрії та Константинополя, яка охоплює роки 324-439, присвячена ним Феодосію Молодшому, сповнена навмисних фальсифікацій.

²⁷⁰ «*Gems of the Orthodox Christians*», том I, стор. 135.

²⁷¹ «*Одкровення*», XIX, 1.

²⁷² Дагоба – маленький храм кулеподібної форми, в якому зберігаються реліквії Готами.

²⁷³ Прачиди – будови будь-яких розмірів і форм, подібно до наших мавзолеїв, призначені для приношень за обітницею підношень мертвим.

²⁷⁴ Талмудистські записи стверджують, що після того, як він був повішений, його побили камінням і поховали під водою на місці злиття двох потоків. «*Мишна Санхедрін*», том VI, стор. 4; «*Талмуд*» Вавилона, той же параграф, 43а, 67а.

²⁷⁵ «*Коптські Легенди про Розп'яття*», рукопис, XI.

²⁷⁶ Ми не можемо зрозуміти, чому Кінг у своєму *Gnostic Gema* представляє Печатку Соломона, як п'ятикутну зірку, тоді як вона шестикутна, і є знаком Вішну в Індії.

Vau, He, IAHU, які утворюють ім'я Божества. Вони розташовані зовсім незвичайно, складаючись знизу догори, у зворотному порядку, і утворюючи Тау єгиптян. Навколо них є напис, який, позаяк ця гема не наше майно, ми не маємо права наводити. Тау у своєму містичному значенні, так само як і *Cruх Ansata*, є *Дерево Життя*.

Добре відомо, що найбільш ранніми християнськими емблемами – перш ніж були зроблені спроби зобразити тілесний вигляд Ісуса – були Агнець, Добрий Пастир і *Риба*. Походження останньої емблеми, що так бентежила археологів, стає в такий спосіб зрозумілим. Весь секрет полягає в тому легко вловимому факті, що, незважаючи на те, що в «Кабалі» Цар Месія називається «Тлумачем», або Відкривачем Таємниці, і зазначений, як п'ята еманация, в «Талмуді» – із причин, які ми зараз пояснимо – Месія дуже часто позначається як «ДАГ», або Риба. Це є спадщина від халдеїв і стосується – як показує саме ім'я – до вавилонського Дагона, людини-риби, котрий був наставником і тлумачем для людей, яким він показувався. Абарбанель пояснює це ім'я, стверджуючи, що знаком його (Месії) приходу є з'єднання Сатурна і Юпітера в знаку Риб²⁷⁷. Тому, позаяк християни мали намір ототожнити свого Христа з Месією «Старого Завіту», вони прийняли його настільки охоче, що забули, що Істинне походження його може бути простежене ще далі назад, ніж вавилонський Дагон. З яким запалом і подробицями ранні християни поєднували ідеал Ісуса з яким тільки можна кабалістичним і язичницьким вченням, можна зробити висновок зі слів Климента Олександрійського, звернених до його одновірців.

Коли вони обговорювали вибір найбільш підходящого символу, що нагадував би їм про Ісуса, Климент порадив їм наступними словами: «Нехай різьблення на гемі вашого кільця зобразить або голуба або човен, що біжить від вітру (арха), або рибу». Чи перебував добрий батько, коли він писав цю пропозицію, під враженням спогаду про Іошуа, сина Навина (названого *Ісусом* у грецькій і слов'янській версіях); або ж він забув дійсне тлумачення цих язичницьких символів?²⁷⁸

А тепер, за допомогою всіх цих уривків розкиданих то тут, то там по «Ісіді» та іншим такого роду працям, читач побачить і зможе судити сам, котре із двох пояснень – християнське або пояснення окультистів – ближче до істини. Якби Ісус не був Присвяченим, чому тоді були б дані ці *алегоричні* події його життя? Чому приймати на себе стільки турбот і витратити стільки часу намагаючись підвести вищесказане, щоб воно: а) відповідало і збігалося з навмисно підібраними вираженнями в «Старому Завіті», щоб продемонструвати їх, як *пророцтва*; і б) щоб зберегти в них присвятні символи, емблеми, так насичені окультним значенням, причому всі вони належать *містичній* Філософії язичників? Автор «Джерела Мір» виказує цей *таємничий* намір, але тільки ще раз і знову в його однобічному, числовому і кабалістичному значенні, не звертаючи ніякої уваги і не торкаючись його первинного й більш духовного походження; і він займається ним остільки, оскільки воно має відношення до «Старого Завіту». Він приписує навмисну зміну у вираженні «*Eli, Eli, lama sabachthani*» уже згаданому принципу схрещених кісток і черепа в Лабарумі.

Як емблемі смерті – поміщеній над дверима смерті й означаюче *народження* – або взаємовміщення двох протилежних принципів в одному, точно так само, як, містично Спаситель вважався чоловіком-жінкою²⁷⁹.

Ідея автора полягає в тім, щоб показати, як євангельські письменники містично зливають Іегову, Каїна, Авеля тощо, з Ісусом (відповідно до єврейського кабалістичного вираження); чим більше він у цьому процвітає, тим більш ясно він демонструє, що це було *нав'язане* злиття, і, що в нас немає записів про дійсні події життя Ісуса, розказані очевидцями або апостолами. Все оповідання обґрунтоване на знаках Зодіаку:

Кожен був подвійним знаком або чоловічо-жіночим (у древній астрологічній Магії) – а саме: це був Телець-Єва, і Скорпіон був Марс-Місяць, або Марс із вовчицею (стосовно Ромула). Тому, позаяк ці знаки були протилежностями один одного, однак, *зустрічалися в центрі*, вони були з'єднані; і так, фактично, це й було, і в подвійному сенсі зачаття року було в Тільці, також як зачаття Єви Марсом, її протилежністю, у Скорпіоні. Народження було би під час зимового сонцестояння, або на Різдво. Навпаки, зачаттям у Скорпіоні – а саме, Місяця Тельцем – народження було б у Левові. Скорпіон був Христос у *приниженні*, тоді як Лев був Христос у *тріумфі*. У той час як Телець-Єва виконувала астрономічні функції, Марс-Місяць виконував духовні функції за своїм типом²⁸⁰.

Автор обґрунтовує все це на єгипетських співвідношеннях і значеннях Богів та Богинь, але ігнорує арійських, які набагато древніше.

Мут, або *Моут* було єгипетським прізвиськом Венери (Єви, матері всього живого) (як Вак, Матір усього живого, пермутація Адіті, бо Єва була однією із Сефір), або *Місяця*. Плутарх («*Isis*», 374) відзначає, що Ісиду іноді називають *Мут*, це слово означає *Матір*. ... (Ісса, *xwt, жінка). («*Isis*», 372). Ісіда, він говорить, є та частина Природи, яка, будучи жіночою, містить у собі, як (нутрікс) годувальниця, усе, що народжуватися повинне. ... «Звичайно, Місяць», висловлюючись астрономічно, «головним чином виконує цю функцію в Тільці, Венера – дім (у протилежність Марсові, *батькові*, у Скорпіоні), бо знаком є *luna*, *hypsotha*. Адже Ісіда *Metheur* відрізняється від Ісиди *Мут*, і в слові *Мут* може бути приховане *поняття народження*, і оскільки

²⁷⁷ Кінг («*Гностики*») дає фігуру християнського символу, дуже звичайну протягом середніх віків, що складається з трьох риб, які утворюють трикутник, на якому вигравіювано П'ять літер (дуже священне піфагорійське число) LXOYΣ. Число п'ять відноситься до того ж кабалістичного обчислення.

²⁷⁸ *Op. cit.*, II, 253-256.

²⁷⁹ *Op. cit.*, 301. Все це пов'язує Ісуса з великими Посвяченими та сонячними героями; все це суто язичницьке, у нововведеному варіанті, за християнською схемою.

²⁸⁰ *Op. cit.*, 296.

повинне мати місце запліднення, причому *Sol* з'єднується з *Luna* у Терезах, то не є неможливим, що Мут спершу, дійсно, означає Венеру в Терезах; звідси – Місяць у Терезах». (*Beitrag zur Kenntniss, pars. II, S. 9, під «Muth»*).²⁸¹

Потім під «Боху» цитується Фуерст, щоб показати:

Подвійну гру зі словом *Мут*, за допомогою якої окультно здійснюється справжній намір ... *grix, смерть* і жінка єдині в цьому гліфі й відповідно зв'язані зі зляганням і смертю.²⁸²

Все це застосовано автором тільки до екзотеричних і єврейських євгемеризованих символів, тоді як вони призначалися, насамперед, для того, щоб приховати космогонічні таємниці, і потім – таємниці антропологічної еволюції у відношенні Семи Рас, що вже зробили свою еволюцію, та майбутніх, і особливо, що стосується останніх під-рас третьої Корінної Раси. Однак, слово *порожнеча* (первинний Хаос) показано, як прийняте за Єва-Венера-Наама, згідно з визначенням Фуерста; бо, як він говорить:

У цьому первинному значенні (порожнечі) був בְּחַוָּה (боху) узятий у біблійну космогонію і використаний у встановленні догми לִישׁוֹן הַמָּוֶת *lic(us) taven*, (*lic-yc з нічого*), відносно створення. (Що показує, що укладачі «Нового Завіту» були досить вправні у «Кабалі» та Окультних Науках, і ще більше підтверджує наше твердження.) Внаслідок цього Аквила перекладає οὐδεν vulg , *vacua* (звідки й *vacca, корова*) (звідси також і роги Ісиди – Природи, Землі й Місяця – узяті від Вак, індуської «Матері всього живого», ототожненої з Віраджді і названої в Атхарваведі дочкою Ками, перших бажань: «Це твоя дочка, о Камо, називається коровою, та, котру Мудреці називають *Вак-Віраджді*», котру доїв Ріши Бріхаспати, що є іншою таємницею) Онкелос і Самарит בְּחַוָּה .

Фінікійська космогонія зв'язала Боху בְּחַוָּה в усоблений вираз, що означає *первинну субстанцію*, а як божество – *Матір племен богів* (що є Адіті й Вак). Арамейське ім'я בְּחַוָּה , Βυθ-ός Буто, для матері богів, котре перейшло до гностиків, вавилонян і єгиптян, є тоді ідентичним з *Мот* מֹת , нашої *Мут*); Βυθ відбулося у фінікійській мові внаслідок обміну б на м.²⁸³

Передовсім – потрібно сказати – йдіть до джерел. Містична євгемеризація Мудрості й Розуму, що діють у праці космічної еволюції, або *Буддхі* під іменами Брахми, Пуруши й т.д., як чоловічої сили, і Адіті-Вак і т.д., як жіночої, звідки й Сарасваті, Богиня Мудрості, котра під завісами Езотеричної потаємності стала Бутос, Бітос-Глибина, грубо матеріальна, особисто жіноча, названа Євою, «первісна жінка» Іриней, та світ, що з'явився з *Нічого*.

Опрацювання цього гліфу 4-ї кн. «Буття» допомагає зрозуміти поділ одного образу на форми двох особистостей; наприклад – Адам і Єва, Каїн і Авель, Авраам та Ісак, Яків та Ісав і т.д. (всі чоловічі й жіночі)... Далі, як такий, зв'язує разом декілька найбільш яскравих місць у біблійній структурі: 1) які стосуються «Старого» і «Нового Завітів»; з дотичними 2) Римської Імперії; 3) підтвердження значень і застосування символів; і також 4) підтвердження всього пояснення й читання гліфів; бо 5) визнання й положення основи великої піраміди, як *квадрат основи* конструкції Біблії; 6) так само як нового римського звернення при Костянтині – дається наступне:²⁸⁴

Каїн виявився ... 360 колом Зодіаку, зробленим і точним чином, шляхом квадратного розподілу; звідси ім'я його – Мелхізадік ... (Йдуть геометричні й числові демонстрації.) Неодноразово вказувалося, що метою побудови Великої Піраміди був вимір *небес і землі* ... (ми просимо дозволу додати – об'єктивних сфер, які еволюціонували із суб'єктивного, чисто духовного Космосу); тому, вміст її виміру вказав би всю сутність міри *небес і землі*, або відповідно до древніх позначень – *Землі, Повітря, Води й Вогню*²⁸⁵. (Сторона основи цієї піраміди була діаметром до окружності в 2400 *футів*. Характерною рисою цього є 24 фута, або $6 \times 4 = 24$, або той же квадрат Каїн-Адама.) Тепер, коли великий вчений єзуїтський священик отець Афанасій Кірхер відновив табірне розташування ізраїльтян у тому вигляді, як воно було введено Мойсеєм, – вищенаведене в точності представляє собою метод, за біблійними джерелами і традиціями, розкладення цього табору. *Чотири внутрішні чотирикутники* були присвячені 1) Мойсею і Аарону; 2) Кохату; 3) Гершому; 4) Мерарі – при цьому троє останніх були вождами левітів. Атрибути цих чотирикутників були *первісними* атрибутами Адама-Марса і були згущені зі стихій *Землі, Повітря, Вогню, Води*, або $\text{מָי} = \text{Im} = \text{Вода}$, $\text{אֵשׁ} = \text{Оуор} = \text{Вогонь}$, $\text{אֶרֶץ} = \text{Руах} = \text{Повітря}$, і $\text{אֲדָמָה} = \text{Іабеша} = \text{Земля}$. Початкові букви цих слів становлять INRI – символ, який зазвичай перекладається як *Jesus Nazarenus Rex Iudaeorum* – «Ісус із Назарета, Цар Іудейський». Цей квадрат INRI є *квадрат Адама*, що служив основою чотирьох інших $144 \times 2 = 288$, до сторони великого квадрата $288 \times 4 = 1152 =$ цілій окружності. Але цей квадрат є прояв також елементів кола і 115-2 можуть це означати. Поставте

INRI у коло або читайте його, як букви стоять у квадраті, стосовно його величин 1521, і у нас буде 1521 , які читаються як 115-2.

²⁸¹ Стор. 294, 295.

²⁸² Стор. 295.

²⁸³ Стор. 295, 296.

²⁸⁴ Якби ми знали цього вченого автора до того, як була надрукована його книга, можливо нам вдалося б переконати його, щоб він додав сьому ланку, з якої виникли всі інші; ця сьома задовго передувала в часі вищезгаданим ланкам і переважувала їх у загально філософському значенні, і навіть щодо великої піраміди, квадрат основи якої, у свою чергу, представляє великі Арійські Містерії.

²⁸⁵ Ми б сказали, космічної Матерії, Духу, Хаосу і Божественного Світла, бо єгипетська уява в цьому відношенні була ідентична з арійською. Проте, автор правий щодо Окультної Симвології євреїв. Вони в усі часи були дуже сухим, недуховним народом, все ж таки, навіть у них «Руах» був Божественний Дух, але не «повітря».

Але, як було видно, Каїн позначає це, як, або в, 115 свого імені, це 115 було тим самим доповненням, котре було потрібно, щоб скласти рік із 360 днів для узгодження із врівноваженнями стандартного кола, які були Каїн. Куткові квадрати більшого квадрата суть $A = \text{Лев}$, і $B = \text{Дан} - \text{Скорпіон}$; і видно, що Каїн протикає Авеля в перетинанні рівноденної лінії з лінією сонцестояння, проведеної від Дан-Скорпіона на небесне коло. Але Дан-Скорпіон межує із Терезами, з чашами, чиїм знаком є $\ominus$ (знак, який є знаком *подушки* у давнину, на якій спочивала *потилиця голови до вух*²⁸⁶ – це подушка Якова), і представлений

у якості одного символу як $\ominus$ ... Також знак Дан-Скорпіона є смерть-життя, у символі . Хрест є емблема *джерела мір* у формі *Ієгови прямої лінії з позначенням 20 612, досконалого кола*; отже, Каїн був цим, як Ієгова, бо в тексті говориться, що він був Ієгова. Але прикріплення людини до цього хреста було прикріпленням $113:355$ до $6561:5153 \times 4 = 20\ 612$, як показано. Далі, над *головою* розп'ятого Ісуса був поміщений напис, початкові букви кожного слова якого завжди вважалися символічними і були витлумачені та застосовані як монограма Ісуса Христа – а саме, INRI або *Jesus Nazarenus Rex Iudaeorum*; але ці букви розташовані на *Хресті*, або кубічній *формі* кругового джерела мір, якими вимірюються субстанції *Землі, Повітря, Вогню й Води*, або INRI = 1152, як показано. Ось вона – *людина на хресті*, або $113:355$ у сполученні з $6561:5153 \times 4 = 20\ 612$. Це числа *основи піраміди*, як ті, що походять із $113:355$ як єврейське джерело; звідси – квадрат Адама, що є основою піраміди і центральним квадратом більш великого квадрата *табірного розташування*. Зігнемо INPI в коло і у нас буде 1152, або *окружність останнього*. Але Ісус умираючий (або Авель у союзі) користувався тими ж словами, які необхідні, щоб усе пояснити. Він говорить – *Eli, Eli, Lama Sabachthani*... Прочитайте їх по їхніх величинах сили, у *формі кола*, як створеної із форми Адама, як показано, – і в нас буде $113 = \aleph = 113$, $\aleph$, або $113-311: 345 = \text{הפל}$, або Мойсей у пірамідальному колі Каїн-Адама: $710 = \text{שחלל}$, дорівнює Голубові, або Іоні і $710 \div 2 = 355$, або $355-553$; і нарешті, як детермінатив усього $\aleph$ або *ni*, де $\aleph = \text{נ}$, риба = 565, і $1 = \aleph$ або 10; разом $565 = \text{הנהי}$ або величина Аріста.

(Все вищевикладене) проливає світло на сцену перетворення на горі. Там були присутні Петро і Яків, та Іоанн з Ісусом, або $\aleph$ Іамі, Яків, *Вода*; השני , Петро, *Земля*; הרי , Іоанн, *Дух, Повітря*, і רוני Ісус, *Вогонь, Життя* – разом INRI. Але дивіться, тут їх зустрічають Елі та Мойсей; або $\aleph$ і המל або *Eli* та *Lamah*, або 113 і 345. І це показує, що сцена перетворення була пов'язана з вищевикладеною сценою²⁸⁷.

Це кабалістичне читання оповідань із Євангелій, які дотепер розглядалися, як записи найбільш значних, найбільш містично величких, все-таки найбільш справжніх подій життя Ісуса, повинне страшною вагою обрушитися на деяких християн. Кожному чесному, істинному віруючому, котрий проливав сльози побожних почуттів над подіями короткого громадського життя Ісуса з Назарета, випадає вибрати один із двох шляхів, що відкрилися перед ним після прочитання вищевикладеного: або його віра повинна зробити його цілком непроникним для будь-якого світла, що проливається людськими міркуваннями і очевидними фактами; або ж він повинен зізнатися, що втратив свого Спасителя. Той Єдиний, котрого він дотепер вважав єдиним втіленням на цій землі Єдиного Живого Бога в небесах, станув у повітрі на підставі правильно прочитаних і відповідно витлумачених тверджень самої «Біблії». Крім того, позаяк по авторитетній заяві самого Ієроніма і по його прийнятому та достовірному визнанню, книга, написана рукою Матвія, «виявляє матеріал не для *повчання*, але для *руйнування*» (Церкви та *людського Християнства*, і тільки), то яку істину можна чекати від його знаменитої «Вульгати»? *Людські* таємниці, зготовані поколіннями церковних батьків, схильних виробити релігію їхнього власного винаходу, видні замість *божественного* Одкровення; і, що це було саме так, підтверджено прелатом Латинської Церкви. Святий Григорій Назіанзен написав своєму другові і наперсникові, Святому Ієронімові, наступне:

Ніщо не чинить на людей такого сильного враження, як багатослівність, чим менше вони розуміють, тим більше вони захоплюються... Наші батьки й доктори часто говорили не те, що вони думали, але те, що обставини та необхідність примушували їх говорити.

Хто ж тоді з цих двох – духівництво або окультисти і теософи – є більш блюзнірськими й небезпечними? Чи ті, котрі хочуть нав'язати світу прийняття Спасителя, ними самими змодельованого. Бога з людськими недоліками, котрий, відтак, звичайно не є досконала божественна Істота; або ж інші, які говорять: Ісус із Назарета був Присвячений, свята, велика й шляхетна особистість, але проте, людська, хоча істинно – «Син Божий»?

Якщо вже Людству треба приймати так звану надприродну Релігію, то набагато логічніше окультисту та психологові здається прозора алегорія, дана про Ісуса гностиками. Вони, як окультисти, на чолі яких стояли Присвячені, відрізнялися тільки у своєму викладі цього оповідання й у своїх символах, а зовсім не по суті. Що говорять офіти, назареї та інші «еретики»? Софія, «Небесна Діва», була переконана в необхідності послати Христа, свою еманацию, на допомогу людству, що гине, якому Ільда-Баоф (Ієгова євреїв) і його шість Синів Матерії (нижчі земні Янголи) загороджують божественне світло. Тому Христос, досконалий²⁸⁸.

²⁸⁶ Пан Ральстон Скіннер доводить, що символ , схрещені кістки та череп, містить букву P Корн, половину голови за вухами.

²⁸⁷ Стор. 296-302. За допомогою цих чисел автор пояснює, «Елі є 113 (шляхом розміщення слова у колі); *amah* є 345, і шляхом зміни букв відповідає тій же величині שחל (у колі), або Мойсею, тоді як *Sabachth* є Іоанн, або голуб, або Святий Дух, бо (у колі) він є 710 (або 355×2). Закінчення *ni*, як *meni* або 5651, стає Ієговою».

²⁸⁸ Західне уособлення тієї сили, яку індуїсти називають «єдине сім'я», або *Мага Вішну* – сила, не Бог – або той таємничий Принцип, який містить у собі Сім'я Аватаризму.

З'єднавшись із Софією (божественною мудрістю), спустився через сім планетних областей, приймаючи в кожній із них аналогічну форму ... (і) увійшов в людину Ісуса у мить його хрещення в Йордані. З цього часу Ісус почав творити дива: до цього він не знав про свою місію.

Ільда-Баоф, виявивши, що Христос готує кінець його царству Матерії, обурих проти Христа Євреїв, свій власний народ, і Ісус був страчений. Коли Ісус перебував на Хресті, Христос і Софія залишили Його тіло і повернулися у Свою сферу. Матеріальне тіло Ісуса було віддано землі, але Він Сам, Внутрішня Людина, був вбраний у тіло з *ефіру*²⁸⁹.

З тих пір як він складався з душі й духу... Впродовж свого *вісімнадцятимісячного* перебування на землі після того, як він воскрес, він одержав від Софії те досконале знання, той істинний Гнозис, котрий він повідомив тій малій частині Апостолів, які були здатні сприйняти те ж саме²⁹⁰.

Вищенаведене – явно східного, індуського походження: це чисто Езотерична Доктрина, за винятком імен і алегорії. Це більш-менш історія кожного Адепта, котрий отримує Присвяту. Хрещення в Йордані є Обряд Присвяти, остаточне очищення, чи у священній пагоді, водоймі, річці, чи в храмовому озері в Єгипті або Мексиці. Досконалий Христос і Софія – божественна Мудрість і Розум – входять у Присвячуваного в мить містичного обряду за допомогою передачі від Гуру до Чела, і залишають фізичне тіло в мить смерті останнього, щоб знову увійти в Нірманакая, або астральне Его Адепта.

Дух Будди (колективно) осяює Бодхісаттв своєї Церкви, говорить буддійський ритуал Арьясангха.

Гностичне Вчення говорить:

Коли він (дух Христа) збере усе Духовне, все Світло (яке існує в матерії) з імперії Ільда-Баофа, Спокуту буде завершено і настане кінець світу²⁹¹.

Буддисти говорять:

Коли Будда (Дух Церкви) почує, що час прийшов, він пошле Майтрею Будду – після якого старий світ буде зруйнований.

Те, що сказано Кінгом про Василіда, може бути додано так само правильно до кожного так званого новатора, будь він від буддійської або християнської Церкви. На думку Климента Олександрійського, він говорить, гностики вчили дуже мало такого, чому було б дорікнути в їх містичних трансцендентальних поглядах.

В його очах останній (Василід) не був *єретиком*, тобто новатором відносно прийнятих доктрин Католицької Церкви, а тільки теософічним мислителем, котрий прагнув виразити старі істини новими формулами²⁹².

Була Таємна Доктрина, проповідувана Ісусом; а «таємність» у ті дні означала Секрети, або Таємниці Присвяти – всі вони були або відкинуті або покалічені Церквою. В «*Homilies*» Климента ми читаємо:

І Петро сказав: «Ми пам'ятаємо, як наш Господь і Вчитель, велячи нам, сказав: «Охороняйте таємниці для мене і синів мого будинку». Тому також, він пояснював Своїм учням особисто Таємниці Царства Небесного»²⁹³.

ВІДДІЛ XIX

СВ. КІПРІАН АНТІОХІЙСЬКИЙ

Еони (зоряні Духи) – емановані з Невідомого гностиків та ідентичні з Дхіані-Коганами Езотеричної Доктрини, і їхня Плерома були перетворені на Архангелів і «Духів Присутності» Грецькою і Латинською Церквами, їхні прототипи загубили своє становище. Плерому²⁹⁴ тепер називали «Небесним Воїнством», і тому стару назву довелося ототожнити із Сатаною і його «Воїнством». У кожному столітті сила було правом, і Історія сповнена контрастів. Манеса його послідовники називали «Параклетом»²⁹⁵. Він був окультист, але завдяки люб'язним старанням Церкви, уславився у потомства чаклуном, тому, довелося відшукати йому рівню заради протиставлення. Такою рівнею ми визнаємо Св. Кіпріана Антіохійського, самовизнаного, якщо не справжнього «чорного мага», як здається, якого Церква – у нагороду за його каяття та покірність – згодом підняла у високий сан святого і єпископа.

²⁸⁹ «Піднімися в Нерві з цього старечого тіла, в яке ти був посланий. Піднесися в свою колишню оселю, о благословенний Аватаре!»

²⁹⁰ «*The Gnostics and their Remains*», Кінг. стор. 100, 101.

²⁹¹ *Loc. cit.*

²⁹² *Op. cit.*, стор. 258.

²⁹³ «*Homilies*», XIX, XX, 1.

²⁹⁴ Плерома становила синтез чи сукупність усіх духовних істот. Св. Павло все ще користувався цим терміном у своїх Посланнях.

²⁹⁵ «Розрадник, другий Месія, заступник. Термін, що застосовується до Святого Духу. Манес був учнем Терезінта, єгипетського філософа, який, за даними християнського Сократа (I, 1, цитовано Тіллемоном, IV, 584) під час викликання демонів повітря впав з даху свого будинку і розбився на смерть».

Того що історія про нього знає не багато і воно більшою частиною обґрунтовано на його власних визнаннях, за правдивість яких ручається, як нам говорить Св. Григорій, імператриця Євдоксія, Фотій і Свята Церква. Цей цікавий документ був відшуканий маркізом де Мирвіллем²⁹⁶ у Ватикані, і був ним уперше перекладений на французьку мову, як він запевняє читача. Ми просимо його дозволити нам знову перекласти кілька сторінок, не заради покаяного чаклуна, але заради деяких вивчаючих Окультизм, які будуть мати в такий спосіб можливість порівнювати методи древньої Магії (або, як Церква її називає, Демонізму) з методами сучасної Теургії або Окультизму.

Описані сцени мали місце в Антіохії близько середини третього століття, у 252 році н.е., говорить перекладач. Це Визнання було написано розкайним чаклуном після його навернення, тому ми не дивуємося, що він відводить так багато місця у своїх сумних скаргах ганьбленню свого Святителя «Сатани», або «Змія-Дракона», як він його називає.

Є інші, більш сучасні приклади тієї ж характерної риси в людській природі. Навернуті індуїсти, парси та інші «язичники» Індії, схильні паплюжити релігію своїх предків при кожному випадку, що представився. Ось воно – це Визнання:

О, усі ви хто відкидаєте справжні таїнства Христові, дивіться на мої сльози! ... Ви, які загрузли у ваших бісівських заняттях, учіться на моєму сумному прикладі, які марні їхні (бісові) принади... Я той Кіпріан, що з дитинства дав обітницю Аполлонові й був рано присвячений в усі мистецтва дракона²⁹⁷. Мені ще не було повних семи років, як мене вже ввели у храм Міфри; три роки потому батьки відвезли мене в Афіни для прийняття в громадянство, мені також було дозволено проникнути в містерії Церери, яка оплакує свою дочку²⁹⁸, також я став стражем Дракона у храмі Паллас.

Піднявшись після цього на вершину Гори Олімп, Трон Богів, як його називають, я там теж був присвячений у сенс і справжнє значення їх (Богів) мов та їхніх гучних проявів (*strapituum*). Саме там мене змусили побачити в уяві (*phantasis*, або *майя*) ті дерева або всі ті трави, які творять такі дива за допомогою демонів; ... і я побачив їхні танці, їхні війни, їхні пастки, їхні ілюзії та різноманітності. Я чув як вони співають²⁹⁹. І нарешті, впродовж сорока днів поспіль я бачив, як фаланги Богів і Богинь посилають з Олімпу, немов вони Царі, Духів, щоб ті діяли як їхні представники на землі, діяли в ім'я їхнє серед усіх народів³⁰⁰.

У той час я жив винятково на фруктах, які з'їдав тільки після сонячного заходу; семеро жерців-жертвувачів пояснювали мені властивості цих фруктів³⁰¹.

Коли мені виповнилося п'ятнадцять років, мої батьки захотіли, щоб я ознайомився не лише з усіма законами природи у зв'язку з народженням і розкладанням тіл на землі, у повітрі та в морях, але й також з усіма іншими силами, *прищепленими*³⁰² (*insitas*) їм Князем Світу для того, щоб протидіяти їх первісному і божественному складу³⁰³. У двадцять років я відправився у Мемфіс, де проникнувши у святилища, був навчений розбиратися у всьому, що стосувалося до спілкування демонів (даймонів, або духів) із земними справами, їхній відразі до деяких місць і симпатій пристрасності до інших, їхньому вигнанню з деяких планет, деяким цілям і законам, їхній завзятості у перевазі до п'їтми, і їхньому опору світлу³⁰⁴. Там я довідався кількість занепалих Князів³⁰⁵ і те, що відбувається в людських тілах і душах, з якими вони спілкуються.

Я дізнався аналогію, що існує між землетрусами і дощами, між рухом землі³⁰⁶ та рухом морів; я бачив духи Гігантів, повалених у підземну п'їтму, очевидно вони підтримували землю, подібно людям, що несуть тягар на своїх плечах³⁰⁷.

Коли мені було тридцять років, я подорожував у Халдею, щоб вивчити там справжню силу повітря, котру деякі приписували вогню, а більш вчені – світлу (Акаші). Мене навчили бачити, що планети у своїй розмаїтості так само несхожі одна на одну, як рослини на землі і, що зірки, подібні арміям вишикуваним у бойовий лад. Я пізнав халдейський розподіл Ефіру на 365 частин³⁰⁸, і також дізнався, що кожен із демонів, які ділять його між собою³⁰⁹, наділений тією матеріальною силою, яка

²⁹⁶ *Op. cit.*, VI, 169-183.

²⁹⁷ «Великий змії, поставлений охороняти храм», коментує де Мирвілль. «Як часто ми повторювали, що це не символ, не уособлення, але справді змії, у якому оселився бог!» – вигукує він; і ми відповідаємо, що в Каїрі, в мусульманському, а не в язичницькому храмі, ми бачили, як бачили й тисячі інших відвідувачів храму, величезного змія, який, як нам сказали, жив там уже сотні років і мав велику повагу. Чи оселився в ньому теж бог, чи іншими словами, він одержимий?

²⁹⁸ Містерії Деметри або «засмученої матері».

²⁹⁹ Спів сатирів.

³⁰⁰ Це місце виглядає досить підозрілим і, очевидно, вставленим пізніше. Де Мирвіль намагається словами колишнього чаклуна підтвердити те, що він говорив про Сатану та його придворних, які посилають на землю бісів, щоб вони спокушали людство і з'являлися на спиритичних сеансах.

³⁰¹ Це не схоже на гріховні харчі. Досі це є дієта для чели.

³⁰² «Прищеплені» – вираз правильний. «Семеро Будівельників прищеплюють божественні та сприятливі сили до грубої матеріальної природи рослинного та мінерального царств у кожному Другому Колі», – йдеться у «Катехизі Лану».

³⁰³ Тільки цей Князь Світу не є Сатаною, як хотів би змусити нас повірити перекладач, але колективний Сонм Планетних. Це – невеликий зразок богословського наклепу.

³⁰⁴ Очевидно, тут маються на увазі елементи та елементарії.

³⁰⁵ Про них читач уже дізнався правду в ході читання цієї праці.

³⁰⁶ Дуже шкода, що покайний *святий* не передав Церкві свого знання про обертання Землі та геліоцентричну систему трохи раніше. Це допомогло б урятувати не одне життя, наприклад, життя Бруно.

³⁰⁷ Чели, які проходять випробування посвячення, також бачать у *трансах*, *штучно для них викликаних*, видіння Землі, що підтримується слоном, який стоїть на черепаці, а та ні на чому – це робиться для того, щоб навчити челу відрізнити справжнє від хибного.

дозволяла йому виконувати накази Князя та керувати всіма рухами в ньому (в Ефірі)³¹⁰. Вони (халдеї) пояснили мені, як ці Князі стали учасниками Ради Пітьми, завжди в протидії по відношенню до Ради Світла.

Я познайомився з медіаторами (звісно, не з медіумами, як пояснив де Мирвілль)³¹¹ і після того, як побачив, якими обітницями вони були взаємно пов'язані, був я вражений, довідавшись суть їхніх присяг та обрядів³¹².

Повірте мені, я бачив Диявола; повірте мені, я обіймав його³¹³ (чи не так, як відьми на шабаші (?)), коли був ще зовсім молодим, і він привітав мене титулом нового Ямбреса, заявляючи при цьому, що я гідний свого служіння (присвяти). Він обіцяв мені постійну допомогу при житті й князівство після смерті³¹⁴. Під його керівництвом я став досить шанованим (адептом), і він віддав у моє розпорядження фалангу демонів, і коли я прощався з ним, він вигукнув: «Сміливіше! добрих успіхів тобі, чудовий Кіпріане!» – при цьому він піднявся зі свого трону й проводив мене до дверей, що привело всіх присутніх у глибоке замилування³¹⁵.

Попрощавшись зі своїм халдейським Святителем, майбутній чаклун і святий відправився в Антіохію. Його оповідання про «беззаконня» і наступне каяття довге, але ми його скоротимо. Він став «завершеним магом», оточеним сонмом учнів і «кандидатів на оволодіння небезпечним святотатським мистецтвом». Він показує самого себе у роздаванні любовних напоїв і торгуючим смертоносними амулетами, «щоб позбавити молодих дружин від старих чоловіків і спокушати християнських дів». На лихо, сам Кіпріан не стояв вище любові. Він закохався у прекрасну Юстину, навернену дівчину, після того як йому не вдалося змусити її розділити пристрасть якогось розпусника на ім'я Аглаїд, яку він мав до неї. Його «демони не допомогли», розповідає він, і він у них розчарувався. Це розчарування привело його до сварки з Іерофантом, якого він завзято ототожнює з Демоном; за цією суперечкою пішов турнір між останнім і декількома християнськими наверненими, в якому, зрозуміло, «Злий Дух» був посоромлений. В остаточному підсумку чаклун був хрещений і врятований від свого ворога. Поклавши до ніг Анфімеса, єпископа Антіохії, всі свої книги з Магії, він став святим разом із прекрасною Юстиною, яка його навернула; обоє перетерпіли мучеництво при імператорі Діоклетіані та обоє поховані поруч у Римі, у базиліці Св. Іоанна Латеранського біля Баптисерія.

ВІДДІЛ XX

СХІДНА ГУПТА ВІДЬЯ І КАБАЛА

Ми тепер вертаємося до розбору істотної тотожності між східною Гупта Відьєю і Кабалою, як системою, в той час, як ми повинні також показати відмінність у їхній філософській інтерпретації із часу середніх століть.

Варто визнати, що погляди кабалістів, – маючи на увазі під цим словом тих вивчаючих Окультизм, які вивчають єврейську «Кабалу» і мало знають, якщо взагалі щось, про яку-небудь іншу Езотеричну літературу або про її Вчення, – настільки різноманітні у своїх синтезованих висновках про природу таємниць викладених навіть в одному «Зохарі», й настільки ж далекі від істини, наскільки далекі від її висловлення найточнішої Науки. Подібно середньовічним розенкрейцерам та алхімікам, – таким як абат Тритемій, Джон Рейхлін, Агріппа, Парацельс, Роберт Флудд, Філалет і т.д., – якими вони присягаються, континентальні окультисти бачать загальне джерело мудрості тільки в одній єврейській «Кабалі», вони в ній знаходять таємне Вчення майже з усіх таємниць Природи, – метафізичних і божественних, – деякі з них, наприклад, Рейхлін, включають сюди й таємниці християнської «Біблії». Для них «Зохар» є Езотеричною скарбницею всіх таємниць християнського Євангелія, а «Сефер Іецира» – це світло, що світе у кожній пітьмі, і охоронець ключів до всіх таємниць Природи. Чи ж мають багато із сучасних послідовників середньовічних кабалістів уявлення про дійсне значення символіки обраних ними Вчителів, – це інше питання. Більшість із них, імовірно, ніколи навіть не замислювалося про той факт, що

³⁰⁸ Це відноситься до днів року, також до 7×7 ділень земної підмісячної сфери, розділеній на сім вищих і сім нижчих сфер зі своїми відповідними Планетними Сонмами, або «арміями».

³⁰⁹ Даймон не є «демон», як переклав де Мирвілль, але Дух.

³¹⁰ Все це має підтверджувати його догматичні твердження, що *Pater Aether* або Юпітер є Сатана! І, що смертоносні захворювання, катаклізми та навіть грозові шторми, що виявляються лихими, походять від Сатанинського Сонму, що мешкає в Ефірі – гарне застереження вченим!

³¹¹ Перекладач замінив слово Медіатори словом медіуми, вибачаючись у виносці, кажучи, що Кіпріан, *мабуць*, мав на увазі сучасних медіумів.

³¹² Кіпріан просто мав на увазі обряди та таємниці Посвяти, а також обіцянку про дотримання таємниці та присяги, якими були пов'язані разом Посвячені. Перекладач, однак, зробив із цього шабаш відьом.

³¹³ Дванадцятьма століттями пізніше, у повному розквіті ренесансу та реформ, світ побачив, як Лютер зробив те саме (він хоче сказати – обійняв Диявола) за його власним визнанням або за таких самих обставин», пояснює де Мирвілль у виносці, чим виявляє ту братерську любов, яка пов'язує християн. Під словом Диявол (якщо це слово справді перебуває в справжньому тексті) Кіпріан мав на увазі свого Святителя та Іерофанта. Ніякий святий – навіть покаяний чаклун, – не настільки дурний, що буде запевняти, що він (Диявол) встав зі свого трону, щоб проводити його до дверей – якби це було по-іншому.

³¹⁴ Кожен Адепт має «князівство після смерті».

³¹⁵ Що доводить, що це був Іерофант і його учні. Кіпріан показав себе таким самим «шляхетним» до своїх Учителів і Наставників, як і більшість інших навернутих (включаючи і сучасних).

Езотерична мова вживана алхіміками, була їхня власна мова і, що вона була вироблена як маскуванню викликане небезпеками епохи в якій вони жили, а не як мова Містерій, якою користувалися язичницькі Присвячені й котру алхіміки знову перекладали й ще раз знову замаскували.

І справа тепер виглядає так: оскільки старі алхіміки не залишили ключів до своїх писань, то останні стали таємницею усередині ще більш старої таємниці. «Кабала» тепер витлумачується і перевіряється тільки за допомогою того світла, що на неї пролили середньовічні містики, а вони, внаслідок нав'язаної їм Христології, були змушені накладати богословсько-догматичну маску на кожне древнє Вчення; у результаті вийшло, що кожен містик, серед наших європейських і американських кабалістів, тлумачить древні символи тільки властивим йому чином, і кожен відсилає своїх опонентів до розенкрейцерів та алхіміків три-чотири століття назад. Містична християнська догма є тим центральним Мальстромом, що поглинає кожний стародавній язичницький символ, і Християнство – Анти-Гностичне Християнство, сучасна реторта, котра замінила перегінний куб алхіміків – передистилувала до невпізнанності «Кабалу», тобто єврейський «Зохар» та інші рабиністичні містичні праці. І тепер це дійшло до наступного: дослідник, який цікавиться Таємними Науками, повинен повірити, що весь цикл символічного «Старого Деньмі», кожен волосок у чудовій бороді Макропросопуса стосується лише історії земного життя Ісуса з Назарета! І нам говорять, що «Кабала» «спершу була викладена обраній групі Янголів» самим Іеговою, котрий, треба думати – зі скромності, представив себе в ній тільки третім Сефіротом і на додачу, жіночим. Скільки кабалістів, стільки й тлумачень. Деякі вірять – можливо, з більшою підставою, ніж інші, – що сутність «Кабали» представляє собою ту основу, на якій побудоване Масонство, бо сучасне Масонство безперечно є неясним і тьмяним відбиттям первісного Окультного Масонства, Вчення тих божественних Масонів, які заклали Містерії доісторичних і допотопних Храмів Присвяти, споруджених дійсно надлюдськими Будівельниками. Інші заявляють, що Вчення викладені в «Зохарі», стосуються лише земних і мирських таємниць, не більше торкаючись метафізичних міркувань – таких як про душу або загробне життя людини, – ніж Мойсееві книги. І ще інші – й вони є дійсними, справжніми кабалістами, котрі отримали наставлення від присвячених єврейських рабинів – стверджують, що, якщо два найбільш учених кабаліста середньовіччя, Джон Рейхлін та Парацельс, розійшлися у своїх релігійних віросповіданнях – перший був батько Реформації, другий же – римський католик, хоча би зовні, – то «Зохар» не зможе містити в собі багато християнського віровчення або догм, так чи інакше. Інакше кажучи, вони заявляють, що мова чисел кабалістичних праць учить всесвітнім істинам, а не якій-небудь одній Релігії. Ті, хто зробили це повідомлення, цілком слухні, говорячи, що мова Містерій, уживана в «Зохарі» та в іншій кабалістичній літературі, була колись, у часи невимірної давнини, загальною мовою Людства. Але вони цілком неправі, якщо до цього факту додають безглузду теорію, що ця мова була винайдена євреями або, що вона становила первісну власність їх, від яких усі інші народи запозичили її.

Вони не праві тому що, хоча «Зохар» (זוהר ZHR), «Книга Пишноти» рабина Симеона Бен Іохаї воістину почала своє існування з нього – його син, рабин Елезар, за допомогою свого секретаря Абби зібрав воєдино кабалістичні вчення свого покійного батька в працю, названу «Зохаром», – ці Вчення не були рабина Симеона, як це показує Гупта Відья. Вони так само старі, як сам єврейський народ, і ще набагато старше. Коротше кажучи, ті писання, які нині в ходу під заголовком «Зохар» рабина Симеона, приблизно настільки ж справжні, наскільки стали справжніми єгипетські синхронічні таблиці після того, як їх обробив Євсевій, або «Послання» Св. Павла після їхнього перегляду і виправлення «Святою Церквою»³¹⁶.

Давайте кинемо швидкий ретроспективний погляд на історію й халепи того ж самого «Зохара», як ми знаємо їх із переказів гідних довіри та документів. Нам немає потреби зупинитися, щоб обговорювати, чи було це написано в першому столітті до Р.Х. або в першому столітті нашої ери. Для нас досить знати, що за всіх часів серед євреїв існувала кабалістична література; що хоча історично це можна простежити тільки із часу Полону, проте, від «П'ятикнижжя» аж до «Талмуда» документи цієї літератури завжди писалися на свого роду мові Містерій і фактично були серією символічних записів, які євреї списали у єгипетських і халдейських Святилицях, тільки пристосовуючи їх до своєї національної історії, – якщо її можна назвати історією. Те, що ми стверджуємо – і це не заперечується навіть самим причепливим кабалістом – полягає в тому, що хоча кабалістичне вчення пройшло усно через довгі століття аж до пізніших дохристиянських танаїмів, і хоча Давид та Соломон могли бути великими Адептами в ньому, як це стверджують, однак, ніхто до днів Симеона Бен Іохая не намілювався його записати. Коротше кажучи, вчення, яке знаходять у кабалістичній літературі, раніше першого століття сучасної ери ніколи не записувалося.

Це приводить критика до наступного міркування: незважаючи на те, що в Індії ми знаходимо «Веди» і брахманську літературу, написані та опубліковані за багато століть до християнської ери – самі сходознавці змушені визнати пару тисячоріч давності за найдавнішими рукописами; незважаючи на те, що найбільш значні алегорії «Книги Буття» знайдені записаними на вавилонських глиняних табличках за століття до Р.Х.; незважаючи на те, що єгипетські саркофаги щорічно приносять докази походження доктрин, запозичених і

³¹⁶ Це стає доведеним, якщо взяти хоча б один із прикладів. Дж. Пікус де Мірандола, виявивши, що в «Кабалі» більше Християнства, ніж Юдаїзму, і відкривши в ній доктрини про Трійцю, Втілення, Божественність Ісуса і т.д., увінчав свої докази викликом із Риму усьому світу. Як свідчить Гінзбург. «У 1486 році, коли йому було лише двадцять чотири роки, він (Пікус) опублікував дев'яност (кабалістичних) тез, які були розклеєні в Римі, і обіцяв захистити їх у присутності всіх європейських учених, яких він запрошував прибути для цього у Вічне Місто, пропонуючи прийняти на себе їхні дорожні витрати».

списаних євреями, – проте, Монотеїзм євреїв звеличений і поставлений на докір усім язичницьким народам, і так зване Християнське Одкровення, поставлене вище всіх інших, як сонце над шеренгою вуличних газових ліхтарів. І проте, прекрасно відомо, у цьому переконалися поза всякими сумнівами, що ніякий рукопис, будь він кабалістичний, талмудичний або християнський, що дійшов до нашого нинішнього покоління, не був написаний раніше перших століть нашої ери, тоді як цього ніяк не можна сказати про єгипетські папіруси або халдейські таблички, або навіть про деякі писання Сходу.

Але обмежимо це дослідження «Кабалою» і, головним чином, «Зохаром», що також називається «Мідраш». Про цю книгу, чиї вчення вперше були опубліковані між 70 і 110 р. нашої ери, відомо, що вона була загублена, і її зміст був розкиданий по ряду менших рукописів до тринадцятого століття. Думка, що вона була твором Мозеса де Леона з Валладоліда в Іспанії, котрий видав її за літературну підробку Симеона Бен Іохая, смішна, і була швидко спростована Мунком, незважаючи на те, що він указує на кількаразові сучасні вставки в «Зохарі». І в той же самий час, більш, ніж безсумнівно, що нинішня «Книга Зохар» була написана Мозесом де Леоном і, внаслідок спільної обробки є більш християнською за своїм забарвленням, ніж багато чисто християнських книг. Мунк пояснює причину цього, говорячи, що стає очевидним, що автор користувався древніми документами, серед яких були певні «Мідрашими», або збори традицій і біблійних тлумачень, яких у нас тепер немає.

Як доказ, що знання Езотеричної системи викладене в «Зохарі», прийшло до євреїв, насправді, дуже пізно – в усякому разі, лише тоді, коли вони настільки забули його, що нововведення й додавання, зроблені де Леоном, не викликали ніякої критики й були із вдячністю прийняті – Мунк цитує Толука, єврейського авторитету, наводячи наступну інформацію: Хайя Гаон, котрий помер у 1038 році, наскільки ми знаємо, є першим авторитетом, який розробив (і вдосконалив) теорію Сефіротів; і він дав їм імена, які ми знову виявляємо серед кабалістичних імен використаних д-ром Джелінеком. Мозес Бен Шем-Тоб де Леон, у якого були тісні зв'язки із сирійськими та халдейськими християнськими вченими переписувачами, міг за допомогою останніх придбати пізнання з деяких гностичних писань³¹⁷.

Знов-таки, «Сефер Іецира» («Книга Творіння») – хоча й приписується Авраамові й дуже древня за своїм змістом – уперше згадується в одинадцятому столітті Іехудою Хо Леві (Хазарі). І ці дві книги, «Зохар» та «Іецира», є коморою для всіх наступних кабалістичних праць. А тепер давайте подивимося, наскільки самому єврейському священному канону можна довіряти.

Слово «Кабала» походить від кореня «одержувати» і має значення тотожне із санскритським «Смриті» («отримане за переказом») – це система усного вчення, що переходить із одного покоління жерців в інше точно так само, як це було із книгами брахманів до того, як вони були втілені в рукописах. Кабалістичні доктрини прийшли до євреїв від халдеїв і, якщо Мойсей знав первісну й загальну мову Присвячених, як знав її кожен єгипетський жрець, і був ознайомлений із числовою системою, на якій вона заснована, то він міг написати – і ми говоримо, що він написав, – «Книгу Буття» та інші «сувої». Ці п'ять книг, які зараз поширені під його ім'ям – «П'ятикнижжя», у той же час не є справжніми записами Мойсея³¹⁸. Також вони не були написані стародавніми єврейськими квадратними буквами, і навіть не письменами самаритян, бо обидва ці алфавіти відносяться до більш пізнього часу, ніж часи Мойсея; і єврейської мови, – як вона відома тепер, – не існувало в ті дні великого законодавця, ні як мови, ні як алфавіту.

Позаяк жодне твердження, яке міститься в записах Таємної Доктрини Сходу, не розглядається світом у цілому, як таке, що має яку-небудь цінність, і позаяк для того, щоб читач зрозумів і переконався, доводиться наводити знайомі йому імена та користуватися аргументами й доказами документів, які доступні всім, тож, нижчеподані факти, можливо, наочно доведуть, що наші твердження обґрунтовані не тільки на вченнях Окультних Записів:

1. Видатний сходознавець і вчений Клапрот рішуче заперечував давність так званого єврейського алфавіту на тій підставі, що єврейські квадратні букви, якими написані біблійні рукописи і, які ми використовуємо у пресі, ймовірно, походять від пальмірського письма або якогось іншого семітичного алфавіту, тож, єврейська «Біблія» просто написана халдейськими фонографами єврейських слів.

Покійний д-р Кінлі досить доречно сказав, що євреї та християни покладаються на

Фонограф мертвої і майже невідомої мови, такої ж малозрозумілої, як клинописні букви на горах Ассирії³¹⁹.

2. Спроби простежити єврейські квадратні букви назад до часів Ездри (458 р. до Р.Х.) усі провалилися.

3. Запевняють, що євреї взяли свій алфавіт від вавилонян під час свого полону. Але є вчені, які не відносять назад нині відомі квадратні єврейські букви далі другої половини четвертого століття нашої ери³²⁰.

Єврейська Біблія – це в точності те ж, що Гомер надрукований не грецькими, а англійськими буквами, або шекспірівські праці викладені фонографічно бірманською мовою³²¹.

³¹⁷ Цей виклад підсумований із «*Qabbalah*» Ісака Мейєра, стор. 10, *et seq.*

³¹⁸ Немає жодної ідеї в десяти заповідях Мойсея, яка не була би копією або перефразуванням догм та норм поведінки, що мали місце серед єгиптян задовго до часів Мойсея та Аарона. (Закон Мойсея – копія з єгипетських джерел; див. «*Geometry in Religion*», 1890.)

³¹⁹ «*Book of God*» Кінлі, стор. 383. Посилання на Клапрота теж із цієї сторінки.

³²⁰ Див. «*Asiat. Jour.*», N. S. VII, стор. 275, цитує Кінлі.

³²¹ «*Book of God*», *loc. cit.*

4. Ті, хто стверджують, що давньоєврейська мова – це те ж «саме», що сирійська і халдейська мови, повинні прочитати, що сказано в «Іеремії», де Господь погрожує дому Ізраїлю, що він підніме проти нього могутній і древній народ халдейський:

Народ, мови якого ти не знаєш і не розумієш, що вони говорять³²².

Ця цитата наведена єпископом Уолтоном³²³ на заперечення проти припущення про тотожність халдейської і єврейської мов, і повинна покінчити із цим питанням.

5. Справжня єврейська мова Мойсея була загублена після сімдесятирічного полону, коли ізраїльтяни принесли із собою назад халдейську мову, прищепивши її до своєї власної мови, причому це злиття вилилося у діалектичний різновид халдейської мови, єврейська мова лише злегка забарвила її і відтоді, перестала бути розмовною мовою³²⁴.

Що стосується нашого твердження, що нинішній «Старий Завіт» не містить у собі справжніх Книг Мойсея, то це доводиться тими фактами, що:

1. Самаритяни відкидали єврейські канонічні книги і їх «Закон Мойсея». Вони не хочуть мати ні «Псалтир» Давида, ні пророків, ні «Талмуд», ні «Мішну» – нічого, крім справжніх Книг Мойсея, і в цілком іншому варіанті³²⁵. Вони говорять, що книги Мойсея та Іешуа перекручені талмудистами до невпізнанності.

2. «Чорні євреї» з Кохина, Південної Індії, – які нічого не знають ні про вавилонське плем'я, ні про *десять* «загублених племен» (останні є найчистішою вигадкою рабинів), чим доводиться, що євреї, мабуть, прийшли в Індію до 600-го року до Р.Х. – мають свої Книги Мойсея, яких вони нікому не покажуть. І ці Книги та Закони значно відрізняються від нинішніх сувоїв. Також вони написані не квадратними єврейськими буквами (напівхалдейськими й напівпальмірськими), але архаїчними буквами, як нас один із них запевняв – буквами цілком невідомими нікому, за винятком них самих і невеликої кількості самаритян.

3. Кримські євреї – караїми, які називають себе нащадками істинних дітей Ізраїлю, тобто садукєїв – відкидають «Тору» і «П'ятикнижжя» синагоги, відкидають єврейський саббат (святкуючи п'ятницю), не хочуть мати ні Книг Пророків, ні «Псалтиря» – нічого, крім своїх власних Книг Мойсея і тих, які вони називають його єдиним справжнім Законом.

Із цього стає зрозумілим, що «Кабала» євреїв – це тільки перекручена луна Таємної Доктрини халдеїв і, що справжня «Кабала» може знайтися лише у халдейській «Книзі Чисел», що нині перебуває у володінні декількох перських суфіїв. У кожного народу давнини були свої перекази, обґрунтовані на традиціях арійської Таємної Доктрини, і кожен народ, аж до теперішнього часу, вказує на Мудреця зі свого ж племені, котрий отримав первісне одкровення від більш-менш божественної Істоти і записав це за її велінням. Так це було у євреїв, також як у всіх інших. Вони одержали свою Окультну Космогонію та Закони від свого Присвяченого, Мойсея, і до нинішнього часу вони їх цілком спотворили.

Аді є родовою назвою в нашій Доктрині для всіх перших людей, тобто перших рас, які мовлять, у кожній із семи зон – звідси, ймовірно, виникло «Ад-ам». І таким першим людям у кожного народу приписується викладання божественних таємниць створення. Так сабеяни (згідно переказу збереженому в суфічних працях) говорять, що коли «Третя Перша Людина» йшла з країни, пов'язаною з Індією, у Вавилон, їй дане було дерево³²⁶, потім друге й третє дерево, на листі яких була записана історія всіх рас; «Третя Перша Людина» означало людину, яка належала до Третьої Корінної Раси, і однак сабеяни кличуть її Адамом. Араби Верхнього Єгипту і магометани взагалі, зберігають традицію, що ангел Азас-ель приносить послання від Слова Мудрості Бога Адамові щораз, коли він знову народжується; суфії це пояснюють, додаючи, що ця книга дається кожному Селі-Аллаху («обранцеві Бога»), для його мудреців. Оповідання, викладене кабалістами, а саме, що книга дана Адамові до його Падіння (книга, сповнена знаків, таємниць і подій, які або вже відбулися, відбувалися, або повинні були відбутися), була віднята Янголом Разіалем після Падіння Адама, потім була знову повернута йому, щоб люди не залишилися без її мудрості й наставляння; що ця книга була передана Адамом Сету, котрий передав її Еноху, а останній Авраамові, і так далі, послідовно мудрецю кожного покоління – відносно до всіх народів, а не тільки до одних євреїв. Бо Бероз оповідає, у свою чергу, що Ксизутр склав книгу написану за велінням свого божества, якась книга потім була зарита в Зіпарі³²⁷, або Сіппарі, Місті Сонця, в Ба-бел-он-я, і довго згодом була

³²² *Op. cit.*, V, 15.

³²³ «*Prolegomena*», III, 13, цитує Кінлі, стор. 385.

³²⁴ Див. «*Book of God*», стор. 385. «Необхідно проводити відмінність», говорить Батлер (Кінлі цитує його на стор. 489), «між П'ятикнижжям єврейською мовою, але літерами самаритянського алфавіту, і П'ятикнижжям самаритянською мовою. Одне з найбільших розбіжностей між самаритянським і єврейським текстами стосується тривалості періоду між потопом і народженням Авраама. Самаритянський текст подовжує його на кілька століть у порівнянні з єврейським текстом, а Септуагінт робить його довшим на кілька століть у порівнянні з самаритянським текстом». Можна помітити, як у справжньому перекладі Латинської Вульгати, римо-католицька Церква дотримується обчислення вираженого в єврейському тексті, а у своїй Мартирології дотримується тексту Септуагінти; обидва тексти – богонатхненні, як вона заявляє.

³²⁵ Див. «*Journal*», преп. Йосипа Вольфа, стор. 200.

³²⁶ Символічно дерево означає книгу, так само як «колона» є другим символом того ж.

³²⁷ Дружину Мойсея, одну із семи дочок мідійського хрепа, звать Зіпора. Ієфро, мідійський жрець, присвятив Мойсея; Зіпора, одна з семи дочок, означає просто одну з окультних сил, як і вважали та вважають, Ієрофант передає присвяченому учню.

вирита й поміщена в храмі Бела; саме з цієї книги Бероз узяв свою історію допотопних династій Богів і Героїв. Аеліан (в «Німроді») говорить про Яструба (емблема Сонця), котрий у дні початку приніс єгиптянам книгу, що містить мудрість їхньої релігії. «Сам-Сам» сабеян є також свого роду «Кабала», як і арабський «Зем-Зем» («Колодязь Мудрості»)»³²⁸.

Нам повідомив один учений кабаліст, що Сейфарт стверджує, що давньоєгипетська мова була лише давньоєврейська або семітичний діалект; і він це доводить, як думає наш кореспондент, відправленням йому «близько 500 спільних слів» в обох мовах. На нашу думку, це доводить дуже мало. Це тільки показує, що ці два народи століттями жили разом і, що до того як засвоїти халдейську мову до своєї фонетичної мови, євреї вже прийняли стару коптську або єгипетську мову. Ізраїльські Священні Писання черпали свою таємну мудрість із первісної Релігії Мудрості, що була джерелом інших Священних Писань, тільки вона була дуже деградована додаванням її до предметів і таємниць цієї Землі, замість того, щоб застосувати до предметів і таємниць у вищих і завжди присутніх, хоча й невидимих сферах. Їхня національна історія, якщо вони можуть претендувати на яку-небудь автономію до свого повернення з Вавилонського полону, не може бути віднесена ні на один день раніше появи Мойсея. Мова Авраама, – якщо про Зеруана (Сатурна, емблеми часу – «Сар», «Сарос», «цикл») можна сказати, що він має якусь мову, – не була єврейською, але халдейською, можливо арабською, а ще більш імовірно – якийсь давньоіндійський діалект. Це підтверджується численними доказами, деякі з них ми наводимо тут; і якщо, воістину, щоб догодити чіпким і впертим віруючим у біблійну хронологію, ми не скалічимо роки нашої земної кулі на Прокрустовому ложі 7000 років, то стає самоочевидним, що єврейська мова не може бути названа древньою мовою тільки на одній тій підставі, що вважається, що на ній говорив Адам у Саду Едему. Бунзен говорить в «*Egypt's Place in Universal History*», що в

Халдейському племені, безпосередньо пов'язаному з Авраамом, ми виявляємо спогади про дати, які були перекручені й неправильно зрозумілі, як генеалогії одного лише людства або числа епох. Авраамічні спогади йдуть у минуле щонайменше на три тисячоріччя за дідом Якова³²⁹.

«Біблія» євреїв завжди була Езотеричною Книгою за своїм прихованим значенням, але це значення не залишилося тим самим впродовж усього часу з днів Мойсея. З огляду на обмеженість місця, яке ми можемо приділяти цій темі, буде даремно робити спробу викладу чого-небудь подібного докладній історії всіх примх долі так званого «П'ятикнижжя», крім того, ця історія занадто добре відома, щоб мати потребу в докладних обговореннях. Що б не представляла собою Мойсеева «Книга Творіння» – з «Книги Буття» і аж до Пророків, сьогоднішнє «П'ятикнижжя» не те ж саме. Достатньо почитати критику Еразма або навіть сера Ісака Ньютона, щоб стало зрозуміло, що єврейські Священні Писання підроблялися і перероблялися, були загублені й знову написані дюжину разів ще до днів Ездри. Цей самий Езра може, одного чудового дня, виявитися Азаром, халдейським жерцем Вогню й Сонячного Бога, ренегатом, котрий, унаслідок свого бажання стати правителем і щоб створити етнархію, – відновив старі, загублені єврейські Книги по-своєму. Неважко було для гарного знавця секретних систем езотеричних чисел або Симвології зібрати разом події з випадково вцілілими, збереженими різними племенами книг і побудувати з них досить гармонійне оповідання про утворі і розвиток іудейського племені. Але за своїм таємним значенням, від «Буття» до останнього слова «Второзаконня», П'ятикнижжя представляє собою символічне оповідання про статі та є апофеозом Фаліцизму під астрономічними та фізіологічними уособленнями³³⁰. Його погодженість, однак, тільки гадана, і в цій «Книзі від Бога» у будь-який момент проглядається людська рука. Тому, царі Едему дискутують у «Книзі Буття» ще до того, як жоден цар в Ізраїлі не царював; Мойсей відзначає свою власну смерть, а Аарон помирає двічі й похований у двох різних місцях, уже не говорячи про інші дрібниці. Бо для кабаліста вони, дійсно, дрібниці, бо він знає, що всі ці події не є історією, а є вбранням, задуманим для того, щоб сховати різні фізіологічні своєрідності; але для істинного християнина, котрий приймає всі ці «затемнені вислови» на добру віру – це багато важить. Соломон цілком може розглядатися масонами за міф³³¹, бо вони на цьому нічого не втрачають, бо всі їхні секрети кабалістичні й алегоричні, в усякому разі для тих деяких, хто їх розуміє. Однак, для християнина втратити Соломона, сина Давида, з потомства якого нібито народився Ісус, це дійсна втрата. Але на якій підставі кабалісти стверджують велику давність єврейських текстів біблійних сувоїв, наявних у цей час на руках учених, цього зовсім не видно. Бо, безсумнівно, це історичний факт заснований на визнанні, як самих євреїв, так і християн, що:

³²⁸ Докладніше див. «*Book of God*», стор. 244, 250.

³²⁹ *Op. cit.*, V, 85.

³³⁰ Як це повністю доведено у книзі «Джерело Мір» та інших працях.

³³¹ Напевно, навіть масони ніколи не стверджували б, що Соломон *справді* існував? Як показує Кінілі, він не згадується ні Геродотом, ні Платоном, ні якимось іншим відомим письменником. Це дуже незвичайно, каже він, «що єврейський народ, над яким лише кілька років перед тим царював могутній Соломон у всій своїй славі, зі своєю пишнотою, з яким навряд чи могли зрівнятися найбільші монархи, котрий витратив майже *вісім тисяч мільйонів* золота на храм, залишився непоміченим істориком Геродотом, який описував, з одного боку, Єгипет, з іншого – Вавилон, – який відвідав при цьому обидва ці місця і, звичайно, майже неминуче пройшов усього за кілька миль від чудової єврейської столиці – Єрусалиму? Чим це можна пояснити? – запитує він (стор. 457). Нічим, не лише немає доказів, що ці дванадцять племен Ізраїлю будь-коли існували, але Геродот, найточніший історик, який був в Ассирії, коли процвітав Езра, взагалі ніколи не згадує ізраїльтян; а Геродот народився 484 року до Р.Х. Як це так?

Позаяк Священні Писання загинули в полоні у Навуходоносора, то Ездра, левіт, священнослужитель, у часи Артаксеркса, царя перського, ставши натхненним, виявивши пророчі здібності, відновив знову всі древні священні Писання³³².

Потрібно володіти сильною вірою в «Ездру», і особливо в його сумлінність, щоб приймати нині існуючі екземпляри за справжні Мойсеєві Книги; бо

Припустимо, що копії або, вірніше, фонографи, зроблені Хілкєю та Ездрую, й різними анонімними редакторами, дійсно були точні та справжні, то як не є, вони повинні були бути цілком знищені Антіохом; і ті версії Старого Завіту, які зараз існують, мабуть написані лудою або якимись невідомими укладачами, ймовірно, із греків, із числа сімдесятьох, значно пізніше появи та смерті Ісуса³³³.

Тому, «Біблія», яка вона тепер (тобто, єврейські тексти), за своєю точністю та справжністю залежить від «Септуагінта»; а він, нам знову говорять, був написаний чудесним чином цими сімдесятьма грецькою мовою і, позаяк оригінал був загублений відтоді, то наші тексти були знову перекладені з тієї мови назад на єврейську мову. Але в цьому порочному колі доказів нам ще раз доводиться покласти на сумлінність двох євреїв – Йосипа та Філона Іудея з Олександрії – бо ці два історики були єдиними свідками, що Септуагінт був написаний при таких обставинах, як про них розповідається. І втім, це саме ті обставини, які дуже мало вселяють довіри. Бо, що ж Йосип нам розповідає? Він говорить, що Птоломея Філадельф, захотівши прочитати єврейський Закон грецькою, написав Єлеазару, первосвященникові євреїв, просячи його *надіслати до нього по шість людей від кожного із дванадцяти племен*, які повинні зробити для нього переклад. Далі йде воістину чарівна розповідь, якою вшановує нас Арістеас, про цих сімдесят двох із дванадцяти племен Ізраїлю, які, будучи замкнені на одному острові, завершили свій переклад рівно за сімдесят два дні й т.п..

Все це дуже повчально, і майже не залишилося би причин сумніватися в правдивості цього оповідання, якби в ньому не відігравали роль «десять загублених племен». Як могли ці племена, що загубилися між 700 і 900 роками до Р.Х., послати кожне по шість людей через кілька століть, щоб задовольнити каприз Птоломея і після цього відразу зникнути з обрію? Диво, воістину!

І проте, очікують, що ми будемо розглядати такі документи як «Септуагінт», що містять безпосереднє божественне одкровення. Документи, спочатку написані мовою, про яку тепер ніхто нічого не знає; написані авторами, які практично є міфічними, і в часи, про які ніхто не в змозі побудувати підхожий здогад; документи, від справжніх екземплярів яких не залишилося ні шматочка. І однак, люди будуть завзято тлумачити про давньоєврейську мову, начебто у світі десь існує людина, яка знає хоч одне слово з неї. Насправді, єврейська мова була так мало відома, що Септуагінт і «Новий Завіт» довелося писати *язичницькою* мовою (грецькою) і ніяких кращих причин із цього приводу не було виставлено, ніж та, котру наводить Хатчинсон, а саме, що Святий Дух захотів написати Новий Завіт грецькою мовою.

Єврейську мову вважають дуже древньою, і однак, ніде на пам'ятниках давнини від неї немає і сліду, навіть у Халдеї. Серед великої кількості написів різного роду, виявлених на руїнах цієї країни:

*Не було виявлено ніколи жодного напису на єврейсько-халдейській мові або буквами; також ніколи не було виявлено справжніх медалей або гем із цими новомодними буквами, які могли б віднести їх принаймні до днів Ісуса*³³⁴.

Справжня «Книга Данила» написана на діалекті, що представляє собою суміш єврейського з арамейським; це навіть не халдейська мова, за винятком декількох віршів, вставлених пізніше. Згідно думки сера У. Джонса й інших сходознавців, найдревнішими мовами, які можна відкрити в Персії, є халдейська і санскрит, а в них немає і сліду «єврейської». Було б дуже дивно, якби такі сліди найшлися, бо відома філологам єврейська мова не датується раніше 500 р. до Р.Х., а букви її відносяться до ще більш пізнього періоду. Таким чином, у той час, як справжні єврейські письмена, якщо й не зовсім загублені, то, проте, настільки безнадійно перетворені –

Один тільки перегляд алфавіту виявляє, що він був пристосований і йому додані регулярні форми, причому характерні ознаки деяких букв *були урізані*, щоб зробити їх більш прямокутними та одноманітними³³⁵ –

що ніхто, крім присвячених рабинів Самарії або «джайн», не зміг би їх прочитати, нова система мазоретських крапок перетворила їх на загадку сфінкса для всіх. Пунктуація тепер виявляється скрізь в усіх більш пізніх рукописах, і за допомогою її можна зробити з тексту все, що завгодно; єврейський учений може додати тексту будь-яке тлумачення, яке він побажає. Досить двох прикладів, які приводить Кінілі:

В «Бутті», XLIX, 21, ми читаємо:

Нафталі – *вільний селянин; він вимовляє гарні слова.*

Але однією тільки незначною зміною крапок Бохарт перетворює цю фразу на:

Нафталі – *розкидисте дерево, що випускає гарні гілки.*

І знову, в «Псалтирі» (XXIX, 9), замість:

Голос Господній *змушує самицю оленя народити, і оголює ліси;*

³³² Климент, «*Stromateis*». XXII.

³³³ «*Book of God*», стор. 408.

³³⁴ «*Book of God*», стор. 453.

³³⁵ «*Asiatic Journal*», VII, стор. 275, цитує Кінілі.

Єпископ Лоут дає;

Голос Господній вражає дуб, і оголює ліси;

Те саме слово єврейською мовою означає «Бог» і «ніщо», і т.д.³³⁶

Що стосується твердження, зробленого деякими кабалістами, що у давнину існувало єдине знання і єдина мова, то це твердження є також і нашим, і цілком справедливе. Але, щоб внести ясність, варто додати, що, як це знання, так і мова завжди були езотеричними з тих пір, як поринула в море Атлантида. Міф про Вавилонську Вежу стосується до цієї змушеної таємності. Людей, що впали у гріх, не розглядали більше гідними довіри, щоб отримувати таке знання, і замість того, щоб бути загальним, воно стало обмеженим для невеликого кола. Отже, коли «єдині вуста» – або мова Містерії – були поступово відмовлені наступним поколінням, усі народи стали відповідно обмеженими власною національною мовою, і забуваючи первісну мову Мудрості, вони констатували, що Владика – один із головних Владик або Ієрофантів Містерій Іава Алейма – змішав мови всієї землі так, що грішники більше не могли зрозуміти мови один одного. Але Присвячені залишилися в кожній країні та народі, і в ізраїльтян, як і у всіх інших, були свої вчені Адепти. Одним із ключів до цього Універсального Знання є чисто геометрична й числова система, бо алфавіт кожних великих націй має числові величини для кожної букви³³⁷, і, крім того, системою перестановки складів і синонімів, що доведено до досконалості в індійських окультних методах, і чого, звичайно, немає у євреїв. Ця єдина система, що містить елементи Геометрії та Вирахування, була використана євреями з метою приховання свого Езотеричного віровчення під маскою популярної національної монотеїстичної Релігії. Останніми, які знали цю систему досконало, були вчені й «атеїстичні» садукєї, найбільші вороги претензій фарисеїв та їхніх плутаних концепцій, принесених з Вавилону. Так, садукєї, ілюзіоністи, які стверджували, що Душа, Янголи, і всі подібні Істоти є ілюзіями, бо вони – тимчасові, показали цим, що вони заодно зі Східним Езотеризмом. І, позаяк вони відкидали всі книги і Священні Писання, за винятком Закону Мойсея, то останній, мабуть, досить відрізнявся від нині існуючого³³⁸.

Все вищесказане написано маючи на увазі наших кабалістів. Якими би чудовими вченими деякі з них не були, проте вони неправі у тому, що повісили арфи своєї віри на вербах талмудичних заростей – на єврейських сувоях, незалежно від того, чи написані вони квадратними або пунктирними буквами, чи перебувають у публічних бібліотеках, музеях, або навіть у колекціях палеографів. У всьому світі не залишилося і півдужини копій від справжніх Мойсеевих єврейських сувоїв. А ті, хто володіють ними, як ми вже сказали кілька сторінок тому, не розстануться з ними і в жодному разі навіть не дозволять їх досліджувати. Як же тоді може який-небудь кабаліст стверджувати пріоритет єврейського Езотеризму і сказати, як це робить один із наших кореспондентів, що «єврейська мова дійшла до наших днів зі значно більш віддаленої давнини, ніж кожна із них (єгипетська або навіть санскрит!) і, що вона була джерелом або ближче до первісного джерела, ніж кожна з них?»³³⁹

Як говорить наш кореспондент: «З кожним днем я усе більше переконуюся в тому, що в дуже давні часи існувала могутня цивілізація з величезними знаннями, у котрій була загальна мова по всій землі, сутність якої можна встановити по нині існуючим фрагментам».

³³⁶ «Book of God», стор. 385.

³³⁷ Говорячи про заповітне значення санскритських слів, пан Т. Субба Роу, у своїй талановитій статті «Дванадцять Знаків Зодіаку», дає кілька порад, як чинити, щоб дізнатися «глибоке значення стародавньої санскритської термінології в давніх арійських міфах. 1. Знайдіть синоніми досліджуваного слова, які мають інші значення. 2. Знайдіть числове значення складових літер слова, користуючись методами стародавніх тантричних праць («Тантрика Шастра» – праці з Заклинань та Магії). 3. Досліджуйте стародавні міфи або алегорії, якщо є такі, які особливо пов'язані зі словом, яке розбирається. 4. Переставляйте різні склади, які складають це слово, і досліджуйте утворені при цьому нові комбінації, їхні значення», і т.д. Але він не дає головного правила. І він, безсумнівно, має рацію. «Тантрика Шастри» така ж стара, як сама Магія. Чи запозичили вони також свій езотеризм у євреїв?

³³⁸ Їхній засновник, Садок, був через Антігона Сакко учнем Симона Праведного. Вони мали свою потаємну «Книгу Закону» із самого заснування їхньої секти (близько 400 р. до Р.Х.), і це книга залишалася невідомою масам. Під час Поділу самаритяни визнавали лише «Книгу Закону Мойсея» та «Книгу Ієшуа», і їхнє «П'ятикнижжя» набагато старше та відрізняється від Септуагінти. У 168 році до Р.Х. храм Єрусалима був розгромлений і його Священні Книги – а саме, «Біблія» складена Ездрую і завершена Іудою Маккавеем – були втрачені (див. «Josephus» Бардера, том II, стор. 331-335); після чого «Массора» завершила роботу руйнування (навіть Ездрової, вже одного разу переробленої «Біблії»), яка розпочалася заміною рогатих букв квадратними. Тому, останнє «П'ятикнижжя», прийняте фарисеями, було відкинуто та висміяно садукєями. Їх зазвичай називають атеїстами; проте, оскільки ці вчені люди, які не робили секрету зі свого вільнодумства, висунули зі свого середовища найвидатніших єврейських первосвящеників, це здається неможливим. Як могли фарисеї та дві інші віруючі та побожні секти дозволити, щоб на таку посаду обирався відомий атеїст? Важко знайти відповідь на це фанатикам та віруючим у особистого антропоморфічного Бога, але дуже легко тим, хто приймає факти. Садукєї називали атеїстами тому що вони вірили так, як вірів присвячений Мойсей, і таким чином дуже розходилися зі сфабрикованим згодом єврейським законодавцем та героєм Гори Синай.

³³⁹ Згідно з Піацці Смітом та автором «Джерела Мір», розміри Великої Піраміди суть розміри Храму Соломона, Ковчегу Завіту і т.д., і за астрономічними дослідженнями виявилось, що Піраміда Гізи побудована в 4950 до Р.Х., а Мойсей написав ці книги – наводимо це, як аргумент – навіть не в половині цього часу до нашої ери. – Як же це може бути? Якщо хтось запозичив від іншого, то, звичайно, не фараони від Мойсея. Навіть філологи доводять, що не тільки єгипетська, але навіть монгольська мова старша за єврейську.

Так, дійсно, існувала могутня цивілізація й ще більш могутня таємна вченість і знання, повні розміри якого ніколи не можуть бути відкриті однією лише Геометрією і «Кабалою», бо до величезних вхідних дверей існує сім ключів, і ні один, ні два ключі не зможуть відкрити цих дверей достатньо, щоб дозволити зробити більше, як тільки кинути погляд на те, що там перебуває.

Кожний учений повинен знати, що існують два чітко розрізнені стилі – *дві школи*, так би мовити, – яскраво помітні в єврейських Священних Писаннях: Елохістська та Іеговістська. Відповідно приналежні до цих шкіл частини так злиті разом, настільки цілком перемішані більш пізніми руками, що часто всі зовнішні характерні ознаки виявляються загубленими. Однак, відомо, що ці дві школи були антагоністичні, що одна викладала езотеричні, а інша – екзотеричні, або теологічні доктрини; що одні – елохісти – були Провідні (Рох), тоді як інші – іеговісти – були пророками (Набхі)³⁴⁰, і, що останні, – які згодом стали рабинами, – звичайно тільки номінально вважалися пророками, внаслідок офіційного становища їхнього, так само як римських пап називають непогрішними і натхненними намісниками Бога. І ще, що елохісти під словом «Елохіми» мали на увазі «сили», ототожнюючи своє Божество, так само як у Таємній Доктрині, із Природою; тоді як іеговісти зробили з Іегови особистого Бога зовні, і використали цей термін як фалічний символ, – причому деякі з них таємно не вірили навіть у метафізичну абстрактну Природу і синтезували все в земному застосуванні. Нарешті, елохісти зробили з людини божественний втілений образ Елохімів, еманованих першими в усьому Утворі; а іеговісти показують його останнім, вінцем тваринного утвору, замість того, щоб бути головою всіх розумних істот на землі. (Це перевернуто деякими кабалістами, але це перевертання викликано навмисне зробленою плутаниною в текстах, особливо в перших чотирьох розділах «Книги Буття»).

Візьмемо «Зохар» і відшукаємо в ньому опис стосовно Ейн-Софу, західного або семітичного Парабрахмо. Який ще уривок так близько підійшов до ведантичного ідеалу, як не наступний:

Утвір (еволюціонований Всесвіт) є вбранням того, котрий не має імені, вбранням *витканим із власної субстанції Божества*³⁴¹.

Між тим, що є Ейн або «ніщо», і Небесною Людиною, однак, є Безособова Першопричина, про яку сказано:

Перш ніж Те дало якусь форму цьому світу, перш ніж Те створило якусь форму, Те було самотнє, без форми або подоби чого-небудь іншого. Хто ж тоді може осягти Те, яким Те було до утвору, якщо Те було безформне? Тому, забороняється уявляти Те якою-небудь формою, подобою або навіть священним ім'ям Того, єдиною буквою або хоча б єдиною крапкою³⁴².

Однак, наступна фраза очевидно є більш пізньою вставкою, бо вона повертає увагу до повного протиріччя:

І до цих слів («Второзаконня», VI, 15) відносяться – «Ви не бачили ніякого образу в той день, коли Господь вам говорив».

Але це посилання на розділ IV «Второзаконня», коли в розділі V Бог згадується як той, хто розмовляє з народом «віч-на-віч», дуже незграбне.

Жодне з імен даних Іегові в «Біблії», не має ніякого відношення до Ейн-Софу або Безособової Першопричини (яка є Логосом) «Кабали»; але вони всі стосуються *Еманаций*.

Там сказано:

Бо, хоча для того, щоб відкритися нам, найпотаємніший з усіх таємних виявив Десять Еманаций (Сефіротів), названих Формою Бога, формою Небесної Людини, проте, внаслідок того, що навіть ця світна форма була занадто сліпуча для нашого зору, йому довелося прийняти іншу форму, або одягати інше вбрання, що є Всесвіт. Тому *Всесвіт*, або видимий світ, є *подальше* розширення Божественної Субстанції, і в Кабалі називається «Вбранням Бога»³⁴³.

Це – доктрина всіх індуських «Пуран», особливо «Вішну Пурани». Вішну пронизує Всесвіт і є цим Всесвітом; Брахма входить у Світове Яйце і виходить із нього як Всесвіт; при цьому Брахма навіть помирає з ним, і залишається тільки Брахмо, безособове, вічне, непороджене, невимовне. Ейн-Соф халдеїв і згодом євреїв, безсумнівно є копією Ведичного Божества, тоді як «Небесний Адам», Макрокосм, що поєднує в собі сукупність істот і є *Esse* видимого Всесвіту, знаходить свій оригінал у Брахмо «Пуран». В «*Sôd*», «*Таємниці Закону*», можна упізнати вислови вжиті у найдавніших фрагментах Гупта Відьї, Таємного Знання. І не буде занадто ризиковано сказати, що навіть рабин, який цілком ознайомився зі своїм спеціально рабиністичним *єврейським*, лише зрозумів би його секрети до кінця, якби він додав до свого знання ретельне вивчення індуських філософій. Для прикладу звернемося до Станці I «Книги Дзіан».

«Зохар» посилає, так само як і Таємна Доктрина, існування всесвітньої, вічної Сутності, пасивної – бо абсолютна – в усьому, що люди називають атрибутами. Догенетична або докосмічна Тріада – це чиста метафізична абстракція. Поняття про потрійну іпостась у єдиній Непізнаваній Божественній Сутності так само

³⁴⁰ Вже це одне доводить, як зазнавали переробок Книги Мойсея. У «Самуїла» (IX, 9) сказано: «Той, хто тепер пророк (Набхі), за старих часів називався – провидець (Рох)». Оскільки до «Самуїла» слово «Рох» ніде в «П'ятикнижжі» не зустрічається, й місце його завжди зайняте словом «Набхі», це чітко доводить, що текст Мойсея був замінений текстом пізніших левітів. (див. докл. «*Jewish Antiquities*» приподоб. Д. Джоннінга, D.D.)

³⁴¹ «Зохар», I, 2 а.

³⁴² «Зохар», 42 в.

³⁴³ «Зохар», I, 2 а. див. нарис д-ра Х. Гінзбурга «*The Cabbalah, its Doctrines, Developments and Literature*».

старе, як мова й думка. Хіраньягарбха, Харі та Шанкара – Творець, Охоронець і Руйнівник – суть три проявлені атрибути її, які з'являються і зникають разом із Космосом; видимий Трикутник, так би мовити, на площині завжди невидимого Кола. Це перша корінна думка мислячого Людства, це Піфагорійський Трикутник, емануючий із завжди прихованої Монади, або Центральної Цятки.

Про це говорить Платон, і Плотін називає це древньою доктриною, на що Кудворт зауважує, що:

Позаяк Орфей, Піфагор і Платон, які всі стверджували Трійцю божественних іпостасей, безперечно взяли свою доктрину від єгиптян, то розумно буде підозрювати, що єгиптяни вчинили подібним же чином раніше їх³⁴⁴.

Єгиптяни, безсумнівно, взяли свою Трійцю від індійців. Правильно говорить Вільсон:

Однак, оскільки грецький виклад і виклад єгиптян набагато більше переплутані й незадовільні, ніж виклад індусів, то найбільш імовірно, що ми знаходимо в них доктрину в її найбільш первісній, так само як і в найбільш методичній і значній формі³⁴⁵.

Тоді це і є значення:

«Єдина Пітьма наповнювала Безмежне Все, бо Батько, Матір і Син ще раз були Одне»³⁴⁶.

Простір був і є завжди, як воно є між Манвантарами. Всесвіт у своєму докосмічному стані знову був однорідним і єдиним – поза своїми аспектами. Це було кабалістичне, а тепер – християнське Вчення.

Як постійно вказується в «Зохарі», Нескінченна Єдність, або Ейн-Соф, завжди міститься за межами людської думки і збагнення, та в «Сефер Ієцирі» ми бачимо Дух Божий – Логос, але не саме Божество – назване Єдиним.

Єдиним є Дух Бога живого, ... який живе вічно. Голос, Дух, (від Духу), і Слово: це є Святий Дух³⁴⁷,

– і Четвірка. Із цього Куба еманує весь Космос.

Таємна Доктрина говорить:

«Він викликаний до життя. Містичний Куб, у якому спочиває Творча Ідея, Мантра, яка з'являється (або артикульована мова – Вак (і святий Пуруша) обоє є випромінюваннями первинної матерії) існують у Вічності в Божественній Субстанції у своєму латентному стані впродовж Пралайї».

І в «Сефер Ієцирі», коли ці Троє-в-Одному повинні бути викликані до буття – проявом Шекіни, першим сійвом або випромінюванням проявленим у Космосі, – «Дух Божий», або Число Один³⁴⁸, запліднює і будить подвійну Міць, Число Два, Повітря, і Число Три – Воду; в них «тьма і порожнеча, слиз і гній» – що є Хаос, Тоху-Вах-Боху. Повітря й Вода еманують Число Чотири, Ефір, або Вогонь, Сина. Це – кабалістична Четвірка. Це Четверте Число, котре у виявленому Космосі є Єдиний, або Творчий Бог, у індусів є «Старцем», Санат'ом, Праджапаті «Вед» і Брахмою брахманів – небесним Андрогіном, бо він стає чоловічим тільки після поділу себе на два тіла – Вак та Вірадж. У кабалістів він спершу *Jah-Havah*, і тільки пізніше стає *Jehovah*, подібно Вірадж, своєму прототипу; розділившись, як Адам Кадмон на Адама і Єву в безформному, і на Каїна-Авеля в напівоб'єктивному світі, він стає, нарешті, *Jah-Havah*, або чоловіком і жінкою, в Еносі, сині Сета.

Бо Істинне значення складеної назви Іегова – з якого, видаливши з нього голосні, можна зробити майже все, що завгодно – є: чоловіки й жінки або людство, складене із двох статей. З першого розділу до кінця четвертого розділу «Книги Буття» кожне ім'я є пермутацією іншого імені, й кожен персонаж одночасно є ще кимось. Кабаліст простежує Іегову від Адама, від землі до Сета, третього сина – вірніше, раси – від Адама³⁴⁹. Отже, Сет є Іегова чоловічий; і Енос, будучи пермутацією Каїна і Авеля, є Іегова чоловічий та жіночий або наше людство. Індуські Брахма-Вірадж, Вірадж-Ману і Ману-Вайвасвата зі своєю дочкою та дружиною Вак представляють собою найбільшу аналогію цих персонажів – для кожного, хто поклопочеться вивчити цей предмет, як у «Біблії», так і в «Пуранах». Про Брахму сказано, що він створив себе в якості Ману і, що він народився від свого первісного Я й був тотожний із ним, у той же час як утворив жіночу частину «Шата-Рупа» (сто-формена). В цій індуській Єві, «матері всіх живих істот», Брахма створив Вірадж, котрий є він сам, але на більш низькому щаблі, як і Каїн є Іегова на більш низькому щаблі: обоє суть перші чоловічі особини Третьої Раси. Та ж сама ідея пояснена в єврейському імені Бога (יהוה). Читайте з правого боку наліво, «Іод» (י) є батько, «Хе» (ה) мати, «Вау» (ו) син, «Хе»(ה), повторене наприкінці слова, є породження, акт народження, матеріальність. Це напевно є достатньою причиною, чому Бог євреїв і християн повинен бути особистим, настільки ж як чоловічі Брахма, Вішну або Шива ортодоксального, екзотеричного індуса.

³⁴⁴ Кудворт, I, III, цитує Вільсон, «Вішну Пурана», I, 14.

³⁴⁵ «Вішну Пурана», I, 14.

³⁴⁶ Станца, I, 4.

³⁴⁷ «Мішна», I, 9.

³⁴⁸ У своєму виявленому стані він стає Десятьма, Всесвітом. У халдейській «Кабалі» він безстатевий. У єврейській «Кабалі» Шекіна жіночої статі, і ранні християни та гностики розглядали Святий Дух як жіночу міць. У «Книзі Чисел» «Шекіна» втрачає «х» на кінці, що робило її жіночим ім'ям. Нараяна, який Ширяє над Водами, теж безстатевий; але ми твердо переконані в тому, що Шекіна і Дайвіпракриті, «Світло Логосу» – те ж саме філософічно.

³⁴⁹ Елохіми створюють Адама з праху, і в ньому Іегова-Біна поділяє себе на Єву, після чого чоловіча половина Бога стає Змієм і спокушає себе самого в Єві, потім створює в ній себе, як Каїн, переходить у Сета, і розсіюється від Еноха, Сина Людського, або Людства як *Jod-heva*.

У такий спосіб один лише термін Іхвх – нині прийнятий як ім'я «Єдиного (чоловічого) живого Бога» – видасть, якщо його серйозно вивчити, не лише всю таємницю *Буття* (у біблійному сенсі), але також і таємницю Окультної Теогонії, починаючи з найвищої божественної Істоти, третьої по порядку, вниз до людини. Як показано кращими гебраїстами:

Віддієслівний іменник הָיָה , або *Наyah*, або Е-у-е, означає *бути, існувати*, тоді як הָיָה , або *Chayah*, або Н-у-е означає *жити, як рух існування*³⁵⁰.

Отже, Єву потрібно розуміти, як еволюцію і «становлення» Природи, яке ніколи не припиняється. Тепер, якщо ми візьмемо майже неперекладне санскритське слово *Сат*, котре означає квінтесенцію абсолютного незмінного Існування, або *Буття*, – як воно було перекладено одним талановитим індуським окультистом, – ми не знайдемо еквіваленту йому на жодній мові; але його можна розглядати як найближче підхоже до «Ейн», або «Ен-Софу», Безмежному Існуванню. Потім, термін *Наyah*, «бути», як пасивне, незмінне, однак виявлене існування, можливо, може бути переданий санскритським *Дживатма*, всесвітнім життям або душею, у своєму другорядному космічному значенні; тоді як «*Chayah*», «жити», як «рух існування», є просто *Прана*, життя, що постійно змінюється, у своєму об'єктивному значенні. Саме на чолі цієї третьої категорії окультисти знаходять Іегову – Матір, Біну, і Батька, Ареліма. Це з'ясовано в «Зохарі», коли пояснюються еманация та еволюція Сефіротів: спершу Ейн-Соф, потім Шекіна, Покрив або Завіса Нескінченного Світла, потім Сефіра, або Кадмон, і, становлячи в такий спосіб четверте, духовна Субстанція, випромінювана з Нескінченного Світла. Цю Сефіру називають Вінцем, Кетер; крім того, вона має ще шість імен – усього сім. Ці імена наступні: 1. Кетер; 2. Старець; 3. Початкова точка; 4. Біла Голова; 5. Великий Лик; 6. Незбагненна Висота; і 7. *Ehejeh* («Я єсмь»)³⁵¹. Сказано, що ця семерикова Сефіра містить у собі дев'ять Сефіротів. Але перш ніж показати, як вона їх породила, давайте прочитаємо пояснення Сефіротів у «Талмуді», що передає це як архаїчну традицію, або Кабалу.

Існують три групи (або порядки) Сефіротів: 1. Сефіроти названі «божественними атрибутами» (Тріада у Святій Четвірці); 2. зоряні (особисті) Сефіроти; 3. метафізичні Сефіроти, або парафрази Іегови, якими є перші три Сефірота (Кетер, Хокма й Біна); інші сім є особистими «Сімома Духами Присутності» (і тому також сімома духами планет). Говорячи про них, маються на увазі Янголи, хоча й не тому, що їх семеро, але тому що вони представляють сім Сефіротів, які містять у собі загальність Янголів.

Це показує, а) що коли перші чотири Сефірота відділені, як Тріада-Четвірка (Сефіра – її синтез), то залишається тільки сім Сефіротів, як і сім Ріши; вони стають десятьма, коли Четвірка, або перший божественний Куб, розсіюється в одиниці; і б) що коли б Іегова міг розглядатися як Божество, якби він був включений у три божественні групи або порядки Сефіротів, колективного Елохіма або четвірки неподільного Кетер, він, ставши чоловічим Богом, стає не більше як одним із Будівельників нижчої групи – єврейським Брахмою³⁵². Тепер спробуємо дати наочний приклад.

Перша Сефіра, що містить дев'ять інших, виробила в наступному порядку: (2) Хокма (або Мудрість), чоловіча активна сила, представлена серед божественних імен як *Jah*; і, в якості пермутації або еволюції у нижчі форми, у цьому випадку – стає Ауфанім (або Колісьми – космічним обертанням матерії) серед армії, або янгольських сонмів. З цієї Хокми еманувала жіноча пасивна сила, названа (3) Розумом, Біна, божественне ім'я якої є Іегова і чие янгольське ім'я, серед Будівельників і Сонмів є *Арелім*³⁵³. Саме із союзу цих двох сил, чоловічої і жіночої (або Хокми та Біни), еманують усі інші Сефіроти – сім категорій Будівельників. Отже, якщо ми назвемо Іегову його божественним ім'ям, то він стає, у найкращому разі, негайно «жіночою пасивною» силою в Хаосі. А, якщо ми будемо розглядати його як чоловічого Бога, то він не більше, ніж один із багатьох, Янгол, Арелім. Але навіть допускаючи натяжку до вищої точки в цьому аналізі, якщо ми залишимо йому його чоловіче ім'я *Jah*, ім'я Мудрості, то однак, він не є «Найвищим і єдиним Живим Богом»; бо він утримується разом з багатьма іншими усередині Сефіри, а Сефіра сама є третьою силою в Окультизмі, хоча вона розглядається як перша в екзотеричній «Кабалі» – і, крім того, є силою меншого значення, ніж Ведична Адіті, або Споконвічні Води Простору, що стають після багатьох змін Астральним Світлом кабалістів.

Таким чином, «Кабала», яка вона у нас тепер, виявилось має найбільше значення для пояснення алегорій і «затемнених висловів» «*Біблії*». Однак, у якості езотеричної праці, яка стосується таємниць утвору, вона майже нічого не варта, бо тепер вона перевернута, якщо тільки не перевіряти її за допомогою халдейської «*Книги Чисел*» і за допомогою вчень Східної Таємної Науки або Езотеричної Мудрості. У народів заходу немає ні оригінальної «Кабали», ні навіть Мойсеевої «Біблії».

³⁵⁰ «*The Source of Measures*», стор. 8.

³⁵¹ Це ототожнює Сефіру, третю силу, з Іеговою Господом, який із палаючого куща говорить Мойсееві: («Тут) я єсмь». («*Vixid*», III, 4.) На той час «Господь» ще не став Іеговою. Це не був єдиний чоловічий Бог, який говорив, але виявлені Елохіми, або Сефіроти у своїй проявленій колективності семи, що містяться у потрійній Сефірі.

³⁵² Мудро чинили брахмани щодо свого зародження, коли вони поступово, саме з цієї причини, залишили Брахму і приділяли йому індивідуально набагато менше уваги, ніж іншим божествам. Як абстрактний синтез вони поклонялися йому колективно і в кожному Богові, з яких усі представляли його. Як Брахма чоловічої статі він значно нижчий за Шиву, Лінгам, який уособлює всесвітнє зародження, або Вішну, охоронця – обидва, Шива та Вішну, є відроджувачами життя після руйнування. Християни могли би зробити краще, ніж наслідувати їхньому прикладу, і поклонятися Богові в Дусі, а не в чоловічому Творці.

³⁵³ Слово множини, що означає як родове ім'я колективний сонм; буквально, «сильний лев».

Нарешті, наочно доведено, як внутрішніми, так і зовнішніми доказами, обґрунтованими на свідченнях кращих європейських гебраїстів і визнаннях самих учених єврейських рабинів, що «істотна основа «Біблії», що отримала дуже значні вставки та доповнення, утворить якийсь древній документ»; і, що «П'ятикнижжя виникло з первинного, або більш старого документа додаванням до нього додаткового». Тому, при відсутності «*Книги Чисел*»³⁵⁴ кабалісти Заходу вправі робити певні висновки лише тоді, коли в них під рукою які-небудь дані, щонайменше, з того «древнього документа» – дані, які нині знаходять розкиданими по єгипетських папірусах, асирійських табличках, і традиціях, збережених нащадками учнів останніх назареїв. Замість того, більшість із них приймають, як авторитетів і непогрішних керівників, Фабра д'Олівьє, – який був людиною величезної ерудиції і умоглядного складу розуму, але не був ні кабалістом, ні окультистом, як східним, так і західним – і масона Рагона, найбільшого із «синів Удови», котрий ще менше був сходознавцем, ніж д'Олівьє, бо в дні обох цих видатних учених санскритська вченість була майже невідома.

ВІДДІЛ XXI ЄВРЕЙСЬКІ АЛЕГОРІЇ

Як може який-небудь кабаліст, ознайомившись із вищевикладеним, виводити свої висновки із приводу істинних Езотеричних вірувань первісних євреїв, ґрунтуючись тільки на тому, що він тепер знаходить у єврейських сувоях? Як може який-небудь учений, – навіть хоча й один із ключів до всесвітньої мови тепер безсумнівно відкритий, правильний ключ до числового читання чисто геометричної системи, – видавати щонебудь за свій *остаточний* висновок? Сучасні кабалістичні міркування перебувають на одному рівні із сучасним «спекулятивним Масонством»; бо, як останнє марно намагається поєднатися із древнім – або, вірніше, з архаїчним – Масонством Храмів, зазнаючи невдачі, бо всі його претензії виявляються необґрунтованими з археологічної точки зору, – те ж саме відбувається з кабалістичними міркуваннями. Бо жодна таємниця Природи, яка варта, щоб за нею погналися, не може бути розкрита людству встановленням того, чи був Хірам Абіф живим сидонським будівельником або сонячним міфом, так і ніякої нової інформації не додасться до Окултного Вчення дізнаванням подробиць, які екзотеричні привілеї були даровані Нумою Помпілієм Колегії Фаброрум. Скоріше використовувані в ньому символи повинні вивчатися в арійському світлі, бо весь Символізм древніх присвяту прийшов на Захід зі світлом Східного Сонця. Проте, ми виявляємо, що найбільш учені масони та символісти заявляють, що всі ці віщі символи та гліфи, що ведуть до свого загального джерела в безмірній давнині, ні що інше як прояв винахідливого натурального фаліцизму або емблеми примітивної типології. Наскільки ж ближче до істини автор «*Джерела Мір*», котрий заявляє, що елементи людської та числової побудови в «*Біблії*» не виключають присутності в ній духовних елементів, хоча тепер так мало тих, хто їх розуміють. Слова, які ми цитуємо, настільки ж багатозначні, наскільки вони правдиві:

Яким жахливо сліпучим стає, через неуцтво, марновірне використання таких емблем, коли їх наділяють владою проливати кров і мучити, на виконання велінь пропаганди якого-небудь виду релігійного культу. Коли подумаєш про жахи культів *Молоха* або *Ваала*, або *Дагона*; про відповідні криваві потоки під Хрестом, похрещеним у запеченій крові Костянтином за намовленням мирської Церкви; ... коли подумаєш про все це й потім про те, що причиною всього цього було просто незнання дійсної розшифровки *Молоха* і *Ваала*, і *Дагона* та *Хреста*, і *Т'філлін*, які всі утворилися з одного древнього джерела, і, зрештою, є нічим іншим, як проявом чистої й природної математики, ... то хочеться проклинати неуцтво і зневіряєшся в тому, що називають *інтуїцією* релігії; тоді хочеться, щоб знову повернулися ті дні, коли в усьому світі була одна мова й одне знання... Але, в той час як елементи (побудови піраміди) раціональні й наукові, ... нехай нікому не спадає на думку, що разом із цим відкриттям відтинається *духовність*³⁵⁵ мети «Біблії» або зв'язок людини з цією духовною основою. Хтось хоче побудувати будинок? Жоден будинок з відчутних матеріалів ніколи не був побудований без того, *щоб раніше не був складений архітектурний план будови, однаково, чи то хатина або палац. Так і з цими елементами та числами. Вони не від людини і не нею винайдені. Вони відкривалися їй відповідно її здатності розуміти систему, що є творча система Вічного Бога... Але духовно, людині цінність цього полягає в тому, що вона може справді в спогляданні перебороти всю матеріальну будову космосу та увійти в саму думку і розум Бога до ступеня дізнавання цієї системи плану космічного утвору – так, навіть до того, як пролунали слова – Хай буде»³⁵⁶.*

Але якими б не були правдивими вищевикладені слова, коли вони виходять від людини, котра знову відкрила більш повно, ніж хто-небудь інший за останні століття, один із ключів до всесвітньої Мови Містерій, проте, неможливо для східного окультиста погодитися з висновком талановитого автора «*Джерела Мір*». Він «відправився відшукати істину», і однак, вірить, що:

³⁵⁴ У авторки цих рядків є всього кілька витягів, яких-небудь дюжина сторінок дослівних цитат з цієї коштовної книги, два або три екземпляри якої, можливо, ще збереглися.

³⁵⁵ Так; але ця *духовність* ніяк не може бути розкрита, а ще менш доведена, якщо ми не звернемося до Арійських Святих Писань та Симвології. Для євреїв вона була втрачена, за винятком садукеев, з того дня, як «обраний народ» досяг Землі Обітованої, оскільки народна карма не допустила туди Мойсея.

³⁵⁶ *Op. cit.*, стор. 317-319.

Кращий і найбільш достовірний провідник повідомлень від (творчого) Бога до людини ... знаходиться в єврейській Біблії.

На це ми повинні заперечувати і заперечимо, викладаючи наші доводи кількома словами. «Єврейської Біблії» більше не існує, як було показано на попередніх сторінках; а перекручені повідомлення, фальсифіковані й бліді копії того, що в нас є від справжньої Мойсеєвої «Біблії» Присвячених, не дають нам права вимовляти таких категоричних тверджень і заяв. Усе, що вчений у цьому випадку може справедливо стверджувати, суть те, що єврейська «Біблія» у тому вигляді, як вона зараз існує – у своїй найостаннішій і остаточній інтерпретації, та із застосуванням до неї нововідкритого ключа, – може дати частковий виклад істин, які містяться в ній до того, як вона була покалічена. Але, як він може сказати, що містило «П'ятикнижжя» до того, як воно було складено Ездрую, потім ще більш зіпсоване честолюбними рабинами у більш пізніший час, і перероблено ще по-іншому й переплутано? Залишивши осторонь думки явних ворогів єврейських Священних Писань, можна просто цитувати те, що про них говорять найвідданіші їхні послідовники.

Двома з таких є Хорн і Прідо. Визнань першого буде досить, щоб показати, скільки ще залишилося від первісних Мойсеєвих книг, якщо ми насправді не приймемо його піднесено сліпу віру в натхнення і редакторство Святого Духу. Він пише, що коли єврейський переписувач знайшов писання якого-небудь автора, то він мав право, – якщо знаходив це потрібним, «усвідомлюючи, що йому допомагає Святий Дух» – чинити з цим писанням саме так, як йому подобалося: порізати його, скопіювати, або використувувати з нього стільки, скільки вважав правильним, і включити це у свій власний рукопис. Доктор Кінілі доречно висловився про Хорна, що майже неможливо добути від нього яке-небудь визнання,

Яке говорить не на користь його церкви, настільки він (Хорн) чудово обережний у своїй фразеології, настільки чудово дбайливий у виборі слів, що його мова, подібно дипломатичному листу, постійно наводить розум на інші думки – не ті, що він справді має на увазі; я закликаю будь-яку невчену особу, нехай вона прочитає його розділ про «Єврейські букви» і витягне звідти *будь-яке знання з предмету, про який він трактує*³⁵⁷.

І однак, цей самий Хорн пише:

Ми переконані, що все, на що ми посилаємося, написано первісними письменниками або *компіляторами* цих книг («Старого Завіту»). Іноді вони брали інші писання, літописи, родоводи тощо, разом із якими вони *вводили додатковий матеріал*, або ж з'єднували їх разом з більшим або меншим ущільненням. Автори «Старого Завіту» користувалися своїми джерелами (тобто писаннями інших людей) вільно й самостійно. Усвідомлюючи допомогу Божественного Духу, *вони пристосовували* свої власні твори й твори інших, до потреб тих часів. Але щодо цього не можна сказати, що спотворювали текст Священного Писання. *Вони створювали цей текст*³⁵⁸.

Але з чого вони його створювали? Ну – з писань інших осіб, справедливо відповідає Кінілі:

І це є думка Хорна про те, що таке «Старий Завіт» – компіляція із творів невідомих авторів, зібраних і складених разом з тими, хто були, за його словами, божественно натхнені. Жоден невірний, оскільки я знаю, ніколи не висував такого згубного обвинувачення проти первотворності «Старого Завіту».³⁵⁹

Ми думаємо, що цього цілком достатньо, щоб довести, що ніякий ключ до всесвітньої мовної системи ніколи не зможе відкрити таємниці Створення в праці, в якій або з наміром або з легковажності, майже кожна фраза була перероблена так, щоб вона годилася для підтвердження найостаннішого результату релігійних поглядів – Фаліцизму й нічого іншого. Є достатня кількість випадкових шматочків в елохістичних частинах «Біблії», щоб підтвердити висновок, що ті євреї, які їх написали, були Присвячені, саме від цього і вийшли математичні координати та довершені гармонії вимірів Великої Піраміди й чисел біблійних гліфів. Але, напевно, якщо хто-небудь запозичив від іншого, то лише не архітектори Піраміди від Храму Соломона, хоча б тому, що перша існує до сьогоднішнього дня в якості величезного живого пам'ятника Езотеричних записів, тоді як знаменитий Храм Соломона ніколи не мав іншого існування, крім як на значно пізніше написаних єврейських сувоях³⁶⁰. Отже, велика відстань між визнанням, що деякі євреї були Присвяченими, і висновком, що через це єврейська «Біблія» повинна бути кращим стандартом, як найвища представниця архаїчної Езотеричної Системи.

Крім того, ніде в «Біблії» не сказано, що єврейська мова є мовою Бога; у цих хвастошах, у всякому разі, автори її не винуваті. Можливо, це тому, що в дні, коли «Біблію» останній раз редагували, така претензія здалася б занадто безглуздою, отже, небезпечною. *Компілятори* «Старого Завіту» у такому вигляді, як він існує в єврейському каноні, добре знали, що в дні Мойсея мова Присвячених була тотожна мові єгипетських Ієрофантів і, що жоден із діалектів, які виникли із давньоєврейської та чистої давньоарабської мови Іараба – батька й предка первісних арабів задовго до днів Авраама, коли древня арабська мова вже стала зіпсованою, – що жодна з тих мов

³⁵⁷ «The Book of God» стор. 388, 389.

³⁵⁸ Див. «Introduction» Хорна (10-е видання), том II, стор. 33, як цитовано д-ром Кінілі, стор. 389.

³⁵⁹ «The Book of God», стор. 388, 389.

³⁶⁰ Автор каже, що Паркерівська *квадратура* є «тією ідентичною мірою, якою користувалися в давнину в якості досконалої міри єгиптяни при побудові Великої Піраміди, яка була побудована, щоб *увічнити її та її застосування*», і, що «з неї було *вилучено священне значення ліктя*, яке служило ліктювою величиною при конструюванні Храму Соломона, Ковчега Ноя та Ковчега Завіту» (стор. 22). Це – велике відкриття, безсумнівно, але це тільки показує, що євреї отримали багато користі зі свого єгипетського полону і, що Мойсей був великий Посвячений.

не була жрецькою всесвітньою мовою. Проте всі вони включали ряд слів, які можна простежити до їхніх загальних коренів. А займатися цим повинна сучасна філологія, хоча до сьогодні, не дивлячись на всю повагу, яка є до праць видатних філологів Оксфорда й Берліна, здається, що ця Наука безнадійно борсається в непроглядній пійтмі одних гіпотез.

Аренс, говорячи про розташування букв у священних єврейських сувоях і зауважуючи, що вони представляли музичні ноти, ймовірно, ніколи не вивчав арійської музики індусів. В санскриті у священних книгах букви постійно розташовуються так, що вони можуть стати музичними нотами. Бо весь санскритський алфавіт і «Веди», з першого до останнього слова, є музичним записом, зведеним у писемність; ці двоє нероздільні³⁶¹. Як Гомер робив розходження між «мовою Богів» і «мовою людей»³⁶², так само чинили й індуси. Деванагарі, санскритські букви, є «мовою Богів», і санскрит – божественна мова.

На захист нинішньої версії Мойсєєвих Книг наводяться доводи, що прийнятий в них вид мови був «пристосуванням» до неуттва єврейського народу. Але згаданий «вид мови» стягує вниз «священний текст» Ездри і його колег до рівня найбільш неодоухотворених і грубих фалічних релігій. Цей довід підтверджує підозри, яких зазнали деякі християнські містики й багато філософських критиків, що:

а) Божественна Сила, як Абсолютна Єдність, ніколи не мала більшого відношення до біблійного Ієгови і «Господа Бога» ніж до якогось іншого Сефірота або Числа. Ейн-Соф «Кабали» Мойсєя настільки ж незалежний від яких-небудь зв'язків зі створеними Богами, як Сам Парабрахмо.

б) Всі вчення, завуальовані в «Старому Завіті» під алегоричними висловами, були скопійовані Ездрую та іншими з Магічних Текстів Вавилону, тоді як більш ранній Текст Мойсєя мав своє джерело в Єгипті.

Кілька прикладів, відомих майже всім видатним символістам, особливо французьким єгиптологам, можуть допомогти довести це твердження. Крім того, жоден древній єврейський філософ, Філон не більш, ніж садукєї, не висував вимоги, – як це тепер роблять неосвічені християни, – що описані в «Біблії» події повинні розумітися буквально. Філон говорить досить вичерпно:

Словесні виклади (у Книзі Закону) небували: саме в алегорії ми відшукаємо істину.

Наведемо кілька прикладів, починаючи із найостаннішого оповідання, з єврейського, і таким чином, якщо це можливо, простежимо ці алегорії до їхнього походження.

1. Звідки узялося Створення за шість днів і сьомий день відпочинку, сім Елохімів³⁶³ і поділ простору на небо й землю в першому розділі «Книги Буття»?

Відділення склепіння нагорі від Безодні, або Хаосу внизу є одним із перших актів утвору, або вірніше, еволюції в кожній космогонії. Гермес у «Пемандрі» говорить про небеса, які були видимі у семи колах, і в них сім Богів. Ми переглядаємо асирійські таблички й знаходимо на них те ж саме – кожен із семи творчих Богів діє у своїй сфері. Клинописні написи розповідають, як Бел приготував сім Божих домів; як небеса були відділені від землі. У брахманічній алегорії все семерикове, починаючи із семи зон або оболонок Світового Яйця, аж до семи материків, островів, морів і т.д. Шість днів тижня й сьомий, Саббат, обгрунтовані, головним чином, на семи утворах індуського Брахми, причому сьомим було створення людини; і по-друге – на кількості поколінь. Це переважно й досить помітно фалічне. У Вавилонській системі сьомий день або період був той, у якому були створені людина і тварини.

2. Елохіми створили жінку з ребра Адама³⁶⁴. Цей процес ми знаходимо в Магічних Текстах, перекладених Г. Смітом:

Сім Духів створюють жінку зі стегон чоловіка,

³⁶¹ Див. «Theosophist», листопад 1879 р., ст. «Індуська Музика», стор. 47.

³⁶² Санскритські літери набагато чисельніші за убогі двадцять дві літери єврейського алфавіту. Усі вони музичні й читаються – чи, вірніше, наспівуються – згідно з системою, що дається в дуже давніх тантричних працях, і називаються Деванагарі, промова чи мова Богів. І оскільки кожна літера відповідає певному числу, то Санскрит дає набагато більше можливостей для вираження і повинен бути набагато досконалішим, ніж єврейська, яка слідує тій самій системі, але може використовувати її лише в дуже обмеженій мірі. Якщо вже одна з цих двох мов була викладена людству Богами, то безумовно це швидше має бути Санскрит, досконала форма найбільш досконалої мови у світі, ніж єврейська, найгрубіша і найбідніша. Бо, якщо хтось вірить у мову божественного походження, то навряд чи він зможе повірити, що в той же час Янголам чи Богам, або божественним Вісникам довелося розробляти її з грубої односкладової форми у досконалу мову, як ми це бачимо у земній лінгвістичній еволюції.

³⁶³ У першому розділі «Книги Буття» слово «Бог» представляє Елохімів – Богів у множині, а не одного Бога. Це підступний та нечесний переклад. Бо вся «Кабала» достатньо пояснює, що Алхімів (Елохімів) сім; кожен створює один із семи об'єктів, перерахованих у першому розділі, і це алегорично відповідає семи утворах. Щоб це стало зрозумілим, порухайте вірші, в яких сказано: «І Бог побачив, що це було добре», і ви виявите, що це сказано сім разів; у віршах 4-му, 10-му, 12-му, 18-му, 21-му, 25-му і 31-му. І хоча укладачі хитро представляють створення людини, що сталося на шостий день, однак, створивши людину «чоловіком і жінкою за подобою Бога», Сім Елохімов повторюють сакраментальну фразу – «це було добре» – всьоме, таким чином роблячи з людини сьоме творіння і показуючи, що ця частка космогонії приходить із індуських творів. Елохіми, зрозуміло, суть семеро єгипетських Хнуму, «зодчих-помічників», семеро Амешаспентів зороастрійців; Семеро духів, підпорядкованих Ільдабаофу назареїв; семеро Праджапаті індусів і т.д.

³⁶⁴ «Бут.», II, 21, 22.

пояснює пан Сейс у своїх «*Hibbert Lectures*»³⁶⁵.

Таємниця жінки, котра була створена з чоловіка, повторюється в кожній національній релігії і у Священних Писаннях, що існували набагато раніше єврейських. Ви знаходите її у фрагментах Авести, у єгипетській «Книзі Мертвих», і, нарешті, у Брахмі, чоловічому, котрий виділив із себе, у якості жіночого я, Вак, у якій він породжує Віраджд.

3. Два Адами першого й другого розділу «Книги Буття» відбулися від перекручених екзотеричних оповідань, що прийшли від халдеїв і єгипетських гностиків, перероблених пізніше з перських традицій, більшість яких представляє собою древні арійські алегорії. Позаяк Адам Кадмон є сьомим утвором³⁶⁶, то Адам з пороку є восьмим; і в Пуранах знаходимо восьме, увір Ануграха, і воно було в єгипетських гностиків. Іринею, скаржачись на єретиків, говорить про гностиків:

Іноді у них ,вона (людина) створена на шостий день, іноді – на восьмий³⁶⁷.

Автор «*The Hebrew and Other Creations*» пише:

Ці два створення людини на шостий день і восьмий були творіннями Адамічної, або плотьської людини, і духовної людини, які були відомі Павлу та гностикам, як перший і другий Адам, людина від землі й людина від Небес. Іринею також говорить, що вони наполягали, що Мойсей почав з Огдоадом Семи Сил і їхньої матері, Софії (древня Кефа Єгипту, що є *Живе Слово в Омбосі*)³⁶⁸.

Софія також є Адіті з її сімома синами.

Можна було би продовжувати перерахування й простежування єврейських «одкровенень» *ad infinitum* до джерел їхнього походження, якби це завдання не було зайвим, бо настільки багато вже зроблено в цьому напрямку іншими, і зроблено це дуже ретельно, як, наприклад, Джеральдом Мессі, який просіяв цю тему до самого дна. Сотні томів, трактатів і статей пишуться щорічно на захист «божественного натхнення», на яке претендує «Біблія», але символічні й археологічні дослідження приходять на допомогу істині й факту – відтак і Езотеричній Доктрині – перекидаючи кожний аргумент обґрунтований на вірі та розбиваючи його наче ідола на глиняних ногах. Цікава й учена книга «Наближення кінця століття», написана Х. Гратаном Гіннесом, претендує на вирішення таємниць біблійної хронології і доказ того, що Бог безпосередньо зробив одкровення людині. Між іншим, її автор думає, що

Неможливо заперечувати, що *семиформна хронологія була божественно введена в ретельно розроблений ритуал Юдаїзму*.

Це твердження наївно приймається і в нього вірять тисячі й десятки тисяч лише тому, що вони не знають, що сказано в Бібліях інших народів. Дві сторінки з маленької брошури, лекції пана Джеральда Мессі³⁶⁹ настільки перекидають аргументи й докази захопленого пана Гратана Гіннеса, які займають більше 760 сторінок дрібного друку, що назавжди запобігають їх можливості підняти голову. Пан Мессі трактує про Падіння й говорить:

Тут, як і раніше, ґенеза не починається з початку. Було більш раннє Падіння, ніж Первинної Пари. У ньому кількість тих, хто зазнали невдачі й упали, було семеро. Ми зустрічаємося із цими сімома у Єгипті – вісім разом з Матір'ю – де їх називають «Дітьми Інертності», які були вигнані з Ам-Смена, Раю Восьми; також у вавилонській легенді про Створення, як Семеро Братів, які були Сімома Царями, подібно Сімом Царям «Книги Одкровення»; і Сім Безчуттєвих Сил, що стали Сімома Повсталими Янголами, які вели війну в небесах. Сім Кронидів, описаних як Семеро Стражів, які спочатку були сформовані усередині небес. Небеса, як склепіння, вони розтягували або поглиблювали; те, що було незримо, вони піднімали, а те, чому, не було *виходу*, вони відкривали; творча робота була в точності така ж, як у Елохімів у «Книзі Буття». Це Сім елементарних Сил простору, які надалі ставали Сімома Тримачами Часу. Про них сказано: «Тримати варту було їхньою посадою, але серед зірок небесних вони варті не тримали», і їхнім провалом було Падіння. В «Книзі Еноха» цими ж Сімома Дозорцями на небесах є зірки, які порушили заповідь Бога до настання свого строку, бо не з'явилися в належний час і тим образили його, і він зв'язав їх до періоду завершення їхніх злочинів, наприкінці *таємного* або великого року Світу, тобто Періоду Процесії, коли повинне відбутися відновлення й нове починання. Еноху ці Сім повалених сузір'їв здавалися подібними сімом перекинутим полум'яним горам, – як сім гір «Одкровення», на яких сидить Жінка в Багряному³⁷⁰.

Є сім ключів до цієї, як і до кожної іншої алегорії, чи то в «Біблії», чи в язичницьких релігіях. У той час, як пан Мессі натрапив на ключ до таємниць космогонії, Джон Бентлі в своїй «*Індуській Астрономії*» заявляє, що Падіння Янголів, або *Війна в Небесах*, у викладі індусів, ні що інше як цифра обчислень періодів часу й наводить докази, що серед народів Заходу та ж сама війна з подібними результатами прийняла форму війни Титанів.

Коротше кажучи, він робить це *астрономічним*. Те ж саме робить автор «*Джерела Мір*»:

³⁶⁵ *Op. cit.*, стор. 393, примітка.

³⁶⁶ Сьомим езотерично, екзотерично шостим.

³⁶⁷ «*Contra Hoereses*», I, XVIII. 2.

³⁶⁸ *Op. cit.*, Джеральда Мессі, стор. 19.

³⁶⁹ *Op. cit.*, стор. 278.

³⁷⁰ «*The Hebrew and other Creations: with a reply of Professor A. H. Sayce*», стор. 19.

Небесна сфера із землею була розділена на дванадцять відділень (астрономічно), і ці відділення вважалися *тими, хто має стать, причому владиками, або чоловіками* вважалися відповідно чільні над ними планети. Позаяк це було встановленою схемою, то з часом відсутність належного коректування привела би до помилок і до плутанини, що виникає внаслідок того, що ці відділення попадали би під панування інших планет. У результаті, замість законного шлюбу відбувалися б незаконні стосунки між планетами, «синами Елохімів», і цими відділеннями, «дочками Х-Адама», або *земної людини*; і фактично четвертий вірш шостого розділу «Буття» повинен отримати *це* тлумачення замість звичайного, а саме: «У ті ж самі дні або періоди відбувалися несвоєчасні народження на землі; і також потім, коли сини Елохімів приходили до дочок Х-Адама, вони зачали в них потомство блуду», і т.д., астрономічно вказуючи на цю плутанину³⁷¹.

Хіба кожне з цих вчених пояснень показує що-небудь інше, крім можливої митецької алегорії та уособлення небесних тіл міфологами й жерцями стародавності? Доведені до повного завершення, вони безперечно багато з'ясували б, і в такий спосіб представили б один із правильних семи ключів, що підійшов би до багатьох біблійних загадок, однак, при цьому не відкриваючи природно й цілком ні однієї, замість того, щоб бути науковими і митецькими відмичками. Але однак, вони доводять одне, – що ні семиформна хронологія, ні семиформна теогонія та еволюція всього в «Біблії» не з божественного джерела. Для цього давайте подивимося на джерела, з яких «Біблія» витягла своє божественне натхнення відносно священного числа сім. У тій же самій лекції пан Мессі говорить:

«Книга Буття» – нічого нам не говорить про природу цих Елохімів, неправильно витлумачених як «Бог», які є творцями єврейського початку і, які самі є існуючими вже до того й уже сидячими на сцені, коли театр відкривається й завіса піднімається. Вона говорить, що на початку Елохіми створили небо й землю. Про Елохімів розмірковували в тисячах книг, але ... без вирішальної відповіді ... Елохімів Семеро, будь вони сили природи, боги сузір'їв або планетарних богів, ... як Пітрі й Патріархи, Ману й Батьки минулих часів. Однак, гностики і єврейська «Кабала» зберігають одне пояснення про Елохімів «Книги Буття», за допомогою якого ми спроможні ототожнити їх з іншими формами семи первісних сил... Їхні імена наступні: Ільда-Баоф, Іегова (або Іао), Саваоф, Адонай, Елоей, Орей, і Астанфей. Ільдабаоф означає Господа Бога батьків, тобто батьків, які передували Батькові, у такий спосіб ці семеро ототожнюються з сімома Пітрами, або Батьками Індії (Іриней I, XXX, 5). Крім того, єврейським Елохімам передували і за ім'ям, і за природою, фінікійські божества або сили. Санхуніафон згадує їх за іменами й описує, як Помічників Кроноса, або Часу. Виходить, у цій фазі Елохіми є тримачами часу в небесах. У фінікійській міфології Елохіми суть Семеро синів Сидіка (Мелхіседека), тотожні з Сімома Кабірами, які в Єгипті вважаються Сімома синами Пта і Сімома Духами Ра в «Книзі Мертвих»; ... в Америці з сімома Хохгатами, ... в Ассирії з сімома Лумазами... Їх завжди семеро числом ... які *Каб* – тобто обертаються, разом, звідки й слово «Кабірі»... Також вони Лі, або Боги на ассирійській, котрих було семеро числом! ... Вони спершу народилися від Матері у Просторі³⁷² й потім ці Семеро Співучасників перейшли в сферу як помічники Кроноса або Синів Чоловічого Батька. Як говорить Дамаський у своїх «Первісних Принципах», Маги вважають, що простір і час були джерелами всього; і з сил повітря богам довелося стати тримачами часу для людей. Сім сузір'їв були відведені їм... Бо семеро оберталися у склепінні сфери, їх назвали Сімома Супутниками Моряків, Ріши або Елохімами. Перші «Сім Зірок» не планети. Вони – провідні зірки семи сузір'їв, які обертаються навкруги разом із Великою Ведмедницею, описуючи річне коло³⁷³. Ассирійці їх називали сімома Лумазами, або вождями зоряних отар, найменованих вівцями. По єврейській лінії походження або розвитку, цих Елохімів пізнають для нас кабалісти й гностики, які зберегли таємну мудрість, або гнозис – ключ, абсолютно необхідний для правильного розуміння міфології або теології. ... Було два сузір'я із сімома зірками в кожному. *Ми* називаємо їх Двома Ведмедницями. Але сім зірок Малої Ведмедіці колись вважалися сімома головами Полярного Дракона, якого ми зустрічаємо – як звіра з сімома головами – в Аккадських гімнах і в «Одкровенні». Міфічний Дракон веде своє походження від крокодила, що є дракон Єгипту. ... Тепер, в одному особливому культі, у культі Сут-Тифона, першим богом був Севекх (семериковий), що має крокодилячу голову, так само, як і Змії, і який є Дракон, або чие сузір'я було Драконом. ... У Єгипті Велика Ведмедіця була сузір'ям Тифона, або Кефа, древня творча, названа Матір'ю Обертань; і Дракон з сімома головами був відведений її синові, Савекх-Кронусу, або Сатурну, названому Драконом Життя. Тобто, типовий дракон або змії із сімома головами спершу був жіночої статі, а потім цей образ отримав продовження як чоловічий у її сині Севекхі, Семериковому Змієві, в Еа Семериковому, ... Іао Хнубіс та інших. Цих двох ми знаходимо в «Одкровенні Іоанна». Одна – це Жінка в Багряному, мати таємниці, велика блудниця, котра сиділа на багряній масті звірові з сімома головами, що представляє собою Червоного Дракона Полюсу. Вона тримала в руках нечисті предмети свого блуду. Це значить емблеми чоловічої і жіночої статі, що перебувають за уявленнями єгиптян у Полярному Центрі, самій утробі утвору, як було зазначено стеговим сузір'ям, названим Хепшем Тифона, старого Дракона, у північному місці народження Часу в небесах. Ці двоє оберталися навколо *полюсу небес*, або Дерева, як його називали, що перебувало у центрі зоряного руху. В «Книзі Еноха» ці два сузір'я впізнані, як Левіафан і Бегемот-Бехмут, або Дракон і Гіпопотам-Велика Ведмедіця, і вони є первісною парою, що першою була створена в Саду Едему. Тож, єгипетська перша мати, Кефа, ім'я якої означає «таємницю», була прообразом єврейської Хава – нашої Єви; тому Адам ідентичний із Севекхом семериковим, сонячним драконом, в якому об'єднані сили світла й п'тьми; і семерикова натура була показана в семи променях, що носяться гностичним Іас-Хнубіс, богом числа сім, котрий є Севекх за ім'ям і форма першого батька як голови Семи³⁷⁴.

³⁷¹ *Op. cit.*, стор. 243.

³⁷² Коли вони Анупадакі (без батьків) Таємної Доктрини. Див. Станці, I, 9, том I, 97.

³⁷³ Ці ведуть початок від аріїв, які помістили туди своїх «яскраво-увінчаних» (Читра-Шикхандан) Сім Ріши. Але все це набагато окультніше, ніж здається, судячи з поверхні.

³⁷⁴ *Op. cit.*, стор. 19-22.

Все це дає ключ до астрономічного прототипу алегорії в «Книзі Буття», але не дає іншого ключа до таємниці, що полягає в семериковому гліфі. Талановитий єгиптолог показує також, що Адам сам, згідно рабиністичної і гностичної традиції, був головою тих Семи, котрі впали з Неба, і він зв'язує їх із Патріархами, узгоджуючись у такий спосіб з Езотеричним Вченням. Бо шляхом містичної пермутації та таємниці перших перевтілень і встановлення, Семеро Ріши насправді стали тотожними з сімома Праджапаті, батьками і творцями людства, й також з Кумарами, першими синами Брахми, які відмовилися творити потомство і розмножуватися. Це гадане протиріччя пояснюється семериковістю натури – зробіть її четвериковою за метафізичними принципами, й це приведе до того ж – небесних людей, Дхіані-Коганів. Ця натура зроблена діленою та роз'єднуваною; і в той час як вищі принципи (Атма-Буддхі) цих «Творців Людей», як сказано, є духами семи сузір'їв, їх середні й нижчі принципи з'єднані із Землею й представлені

Без прагнень або пристрастей, що надихаються святою мудрістю, відсторонилися від Всесвіту і не бажають потомства,³⁷⁵ залишаючись Каумасичними (незайманими і незаплямованими), тому, про них сказано, що вони відмовилися творити. За це вони були прокляті й засуджені народжуватися «Адамами» знову й знову, як сказали б семіти.

Тим часом дозвольте мені процитувати ще кілька рядків з лекції пана Дж. Мессі, плоду його довгих досліджень з Єгиптології та інших древніх віровчень, бо це доводить, що семериковий розподіл колись був загальною доктриною:

Адам, як батько серед Сімох, тотожний з єгипетським Атум, ... чиє інше ім'я Адон ідентичне з єврейським Адонай. У такий спосіб другий Утвір у «Книзі Буття» відбиває і продовжує останній утвір у міфі, що його пояснює. Падіння Адама в нижчий світ привело його сутність до олюднення на землі, процесом якого небесне перетворилося на смертне, і те, що належить астрономічній алегорії, було викладено в літературі за Падіння Людини, або спуск душі в матерію і перетворення янгольської істоти на земну. Це можна знайти у (Вавилонських) текстах, коли Еа, перший батько, як сказано, «дарує прощення змовникам богам», для «спокути яких він створив людство». (Сейс, «*Hib. Lec.*», стор. 140)... Значить Елохіми суть єгипетська, аккадська, єврейська й фінікійська форма Всесвітніх Семи Сил, яких Сім у Єгипті, Сім в Аккадії, Вавилоні, Персії, Індії, Британії і Сім серед гностиків та кабалістів. Вони були тими Сімома батьками, які передували Батькові в Небесах, бо вони були раніше, ніж індивідуалізоване батьківство на землі... Коли Елохіми сказали: «Зробимо людину за нашим образом і подобою», то їх було семеро, які представляли сім елементів, сил, або душ, які взяли до створення людської істоти, яка почала існувати до того, як Творець був представлений антропоморфічно, або міг дарувати людську подобу Адамічній людині. Саме за семериковою подобою Елохімів первинно була створена людина з її сімома елементами, принципами, або душами,³⁷⁶ і тому, вона не могла бути сформована за подобою єдиного Бога. Сім гностичних Елохімів намагалися створити людину за власною подобою, але не змогли через недостачу чоловічої сили.³⁷⁷ У такий спосіб їхнє творіння на землі й на небесах обернулося невдачею ... бо в них самих не діставало душі батьківства! Коли гностичний Ільдабаоф,³⁷⁸ очільник Семи, вигукнув: «Я – батько й Бог», його мати Софія (Ашамот) відповіла: «Не бреш, Ільдабаофе, бо перша людина (Антропос, син Антропоса)³⁷⁹ вище за тебе». Тобто, людина, що тепер уже була створена за образом батьківства, була вище богів, які походять лише з однієї Матері!³⁸⁰ Бо, як це було спершу на землі, так це було згодом і на небесах (Таємна Доктрина учить саме зворотному), і в такий спосіб первісні боги вважалися бездушними, подібно найбільш раннім расам людей... Гностики вчили, що Духи Зла, нижчі Семеро, походять лише від однієї великої Матері, котра створила без батьківства! Саме за образом семерикових Елохімів були сформовані сім рас, про які ми іноді чуємо, як про до-Адамічні раси людства, бо вони були раніше, ніж відбулося батьківство, що було індивідуалізовано тільки в другому єврейському Утворі.³⁸¹

Це достатньо показує, як луна Таємної Доктрини – про Третю і Четверту Раси людей, завершених втіленням у людстві Манаса Путр, Синів Розуму або Мудрості – досягла кожного куточка земної кулі. Однак, євреї, хоча й запозичили від більш старих народів основу на якій побудували своє одкровення, ніколи не мали більше трьох ключів із семи у своєму розумі, коли створювали свої національні алегорії – астрономічний, числовий (метрологія), і найбільш чисто антропологічний або, скоріше, фізіологічний ключ. Це мало своїм результатом створення найбільш фалічної релігії з усіх і це ввійшло, як невід'ємна частина, у християнське богослов'я, як це доведено докладними цитатами наведеними з лекції талановитого єгиптолога, котрий не знайшов там нічого іншого, крім астрономічних міфів і фалізму, як показано в його поясненнях «батьківства» в алегоріях.

³⁷⁵ «Вішну Пурана», пер. Вільсона, I, 101. Період цих Кумар є період до-Адамічний, тобто до розділення статей і до того, як людство отримало творчий або священний вогонь Прометейя.

³⁷⁶ Таємна Доктрина говорить; що це було друге творіння, а не перше і, що відбувалося протягом Третьої Раси, коли люди розділилися, тобто почали народжуватися чоловіками та жінками. Див. том II цієї праці, Станці та Коментарі.

³⁷⁷ Це західне спотворення індійської доктрини про Кумарів.

³⁷⁸ Деякими гностичними сектами він вважався тим самим, що й Іегова. Див. «*Isis Unveiled*», том II, стор. 184.

³⁷⁹ Або «людина, син людини». Церква у цьому знайшла *пророцтво* і визнання Христа, «Сина Людського»!

³⁸⁰ Див. Станца II, 5, Таємна Доктрина, II, 16

³⁸¹ *Op. cit.*, стор. 23. 24.

ВІДДІЛ XXII

«ЗОХАР» ПРО УТВІР ТА ЕЛОХІМІВ

Початкова фраза у «Книзі Буття», як відомо кожному єврейському вченому, говорить:

אֲדַבְרָאשָׁאדָב הָאֱמִי הָלֵל מִימְשָׁה הָאֵל קִדְאָה

Тепер існують два добре відомих способи перекладу цього рядка, як і будь-якого іншого єврейського писання; один – екзотеричний, як читають ортодоксальні перекладачі «Біблії» (християни), а інший – кабалістичний; останній, крім того, ділиться на рабиністичний і чисто кабалістичний, або окультний способи. Так само як у санскритському письмі, у єврейському слова не відділяються, а зливаються разом, особливо, у старих системах. Наприклад, вищенаведене, будучи розділеним, буде читатися: «*B'rashith bara Elohim eth hashamayim v'eth h'areths*»; і також можна прочитати його так «*B'rash ithbara Elohim ethhashamayim v'eth'arets*», у такий спосіб зовсім змінивши значення. Останнє значить: «На початку Бог створив небеса й землю», тоді як попередня фраза, виключаючи ідею про який-небудь початок, читається просто, що «із вічноіснуючої Сутності (божественної) (або з *черева* – також *голови* – її) двоїста (або андрогінна) Сила (Боги) сформувала подвійні небеса»; верхнє й нижнє небо взагалі пояснюються, як небо і земля. Езотерично останнє слово означає «Провідник», бо воно дає ідею порожньої кулі, усередині якої відбувається прояв світу. Далі, за правилами окультного, символічного читання, які встановлені в древній «Сефер Ієцирі» (у халдейській «Книзі Чисел»³⁸²), уже початкових чотирнадцяти літер (або «*B'rasitb' raalaim*») самих по собі цілком достатньо, щоб пояснити теорію «створення» без яких-небудь подальших пояснень або визначень. Кожна буква з них є фраза, і будучи зіставлені поруч із ієрогліфічною, або рисунковою початковою версією «створення» в «Книзі Дзіан», єврейські та фінікійські букви незабаром виявляють своє походження. Цілий том пояснень не зможе дати більше дослідникові первісної Окультної Симвології, ніж нижченаведене: голова бика усередині кола, пряма горизонтальна лінія, коло або сфера, потім інша сфера із трьома крапками в ній, трикутник, потім Свастика (або хрест Джайна); після цього рівносторонній трикутник усередині кола, сім малих бичачих голів, розташованих у три ряди, один над іншим; чорна кругла цятка (отвір), і потім сім ліній, що означають Хаос або Воду (жіноче).

Будь-яка людина, котра ознайомилася із символічними та числовими величинами єврейських букв, побачить із першого погляду, що цей гліф і букви з «*B'rasitb' raalaim*» тотожні за значенням. «Бет» є «оселя» або «область»; «Реш», «коло» або «голова»; «Альф», «бик» (символ породження або творчої сили³⁸³); «Шин», «зуб» (екзотерично – тризубець або *три* в одному в його окультному значенні); «Іод», довершена єдність або «один»³⁸⁴; «Тау», «корінь» або «основа» (те ж саме, що й хрест у єгиптян або аріїв); знову «Бет», «Реш», і «Алеф». Потім «Алеф», або сім биків для семи Алайм; бик-битливець, «Ламед», активне породження; «Хе», «отвір» або «матка»; «Іод», орган породження; і «Мем», «вода» або «хаос», жіноча Сила поблизу чоловічої, котра передує їй.

Найбільш задовільним і науковим екзотеричним тлумаченням початкової фрази «Книги Буття», на якій, за сліпою вірою, була підвішена вся християнська релігія, синтезована її основними догмами, безсумнівно є те тлумачення, що було дано паном Ральстоном Скіннером у Додатку до «Джерела Мір». Він дає – і ми повинні визнати, найбільш талановито, ясним і найбільш науковим шляхом – числове читання цієї першої фрази і розділу «Книги Буття». За допомогою числа 31, або слова «Ел» (1 для «Алеф» і 30 для «Ламед»), та інших числових символів «Біблії», зіставлених з мірами, що застосовувалися у великій піраміді Єгипту, він показує цілковиту тотожність між її вимірами – дюймами, ліктями, і планом – та числовими величинами Саду Едему, Адама та Єви, і Патріархів. Коротше кажучи, автор показує, що архітектурно піраміда містить у собі всю «Книгу Буття» і розкриває астрономічні та навіть фізіологічні секрети в її символах і гліфах; проте, здається, що він не хоче визнати пов'язані з ними психо-космічні й духовні таємниці. Також автор, очевидно, не розуміє, що корінь усього цього варто шукати в древніх легендах і в пантеоні Індії.³⁸⁵ За відсутністю такого розуміння, до чого приводить

³⁸² Відома тепер «Сефер Ієцира» є лише частиною первісної праці, включеної в халдейську «Книгу Чисел». Фрагмент, яким нині володіють кабалісти Заходу, дуже зіпсований рабинами середньовіччя, на що вказують його мазоретські крапки. Схема «Мазори» є сучасним маскуванням, що почалося в нашу еру і доведена до досконалості в Тиберії. (Див. «*Isis Unveiled*», том II, стор. 430-431).

³⁸³ У найдавнішому символізмі – живаному в ієрогліфічному письмі єгиптян – коли зустрічається лише бичача голова, це означає Божество, Досконале Коло з латентною продуктивною силою у ньому. Коли представлений весь бик, то мається на увазі Сонячний бог або *особисте* божество, бо тоді це символ діючої сили породження.

³⁸⁴ Потрібні були три Корінні Раси, щоб деградувати символ Єдиної Абстрактної Єдності, що проявився в Природі, як Промінь емануючий із нескінченності (Кола), у фалічний символ зародження, як це було навіть у «Кабалі». Ця деградація почалася з четвертої Раси і мала свій *raison d'etre* у Політезмі, оскільки останній був винайдений для того, щоб захистити Єдине Всесвітнє Божество від профанації. Християни можуть виправдовуватися за прийняття його своїм незнанням його значення. Але навіщо безупинно оспівувати хвалу Мойсеевим євреям, які відкинули всіх інших Богів, зберігши лише найбільш фалічного, і потім дуже нахабно проголосили себе монотеїстами? Ісус завжди вперто ігнорував Іегову. Він пішов проти заповідей Мойсея. Він визнавав лише свого Небесного Батька і забороняв публічні богослужіння.

³⁸⁵ Хіба все закінчується на відкритті, що небесне коло в 360° визначається «повною формою слова Елохім» і, що це, якщо слово вміщено в коло, дає 3'1415, або відношення *одиниці* до діаметра кола. Це лише його астрономічний чи математичний аспект. Для того, щоб дізнатися про повне *семерикове* значення «Початкового Кола», піраміду і кабалістичну «Біблію» слід читати у світлі фігури, на якій побудовані храми Індії. Математична квадратура кола – це лише земне резюме проблеми.

його велика й талановита праця? Не далі, ніж до відкриття, що Адам, земля, і Мойсей або Іегова «суть те саме» – або до абетки порівняльної Окультної Симвології – і, що дні «Книги Буття» є «колами» «зведеними євреями у квадрати» і результат шестиденної праці кульмінує у запліднювальному принципі. У такий спосіб «Біблія» змушена видати Фаліцизм – і тільки це.

Також – будучи прочитана в цьому світлі, і так, як її єврейські тексти тлумачаться західними вченими – не може вона коли-небудь дати щось більше або більш піднесене, ніж такі фалічні елементи, що становлять корінь і основу значення її мертвої букви. Антропоморфізм і Одкровення риють непрохідну прірву між матеріальним світом і основними духовними істинами. Що утвір не так описаний в Езотеричній Доктрині – можна легко довести. Римські католики дають тлумачення, набагато більш наближене до істинного Езотеричного значення, ніж тлумачення протестантів. Бо деякі їхні святі та доктори визнають, що формування небес і землі, небесних тіл і т.д., стосується праці «Семи Янголів Присутності». Св. Діонісій називає «Будівельників» «співробітниками Бога», а Св. Августин іде навіть далі й приписує Янголам володіння божественною думкою, прототипом усього створеного, як він говорить.³⁸⁶ І, нарешті, Фома Аквінський написав цілу дисертацію з цієї теми, називаючи Бога первинною, а Янголів вторинною причинами всіх видимих наслідків. У цьому, з деякими догматичними розбіжностями за формою, «Янгольський Доктор» дуже близько підходить до гностичних ідей. Василід говорить про найнижчу категорію Янголів, як про Будівельників нашого матеріального світу, а Сатурніл дотримувався думки, як робили і сабеяни, що Семеро Янголів, які стоять на чолі планет, є дійсними творцями світу; чернець-кабаліст Тритемій у своєму «*De Secundis Deis*» учив тому ж.

Вічний Космос, Макрокосм, розділений у Таємній Доктрині, як і людина, Мікрокосм, на три Принципи й чотири Провідники³⁸⁷, які у своїй сукупності є сімома Принципами. У халдейській або єврейській «Кабалі» Космос ділиться на сім світів: Споконвічний, Осягнутий, Небесний, Елементарний, Менший (Астральний), Пекельний (Кама-Лока або Гадес) і Тимчасовий (людський). У халдейській системі саме в Осягнутому Світі, у другому, з'являються «Семеро Янголів Присутності», або Сефіроти (троє вищих у сутності представляють собою одне й також загальну суму всіх). Вони також є «Будівельниками» Східної Доктрини: і лише в третьому, небесному світі, сім планет і наша сонячна система побудовані сімома Планетарними Янголами, причому планети стали їхніми видимими тілами. Отже – як правильно сформульовано – якщо Всесвіт у цілому утворений із Вічної Єдиної Субстанції або Сутності, то не ця вічна Сутність, Абсолютне Божество, надає їй форму; цим займаються перші Промені, Янголи, або Дхіані-Когани, які еманують із Єдиного Елементу, котрий періодично стаючи то Світлом, то Питьмою, залишається вічно у своєму Кореневому Принципі непізнаваною і однак існуючою Реальністю.

Вчений західний кабаліст пан С.Л. Мак Грегор Матерс, чий міркування й висновки тим більше вище всяких підозр, що він не навчався Східній Філософії і не знайомий з Таємними Вченнями її, пише із приводу першого вірша «Книги Буття» в одному неопублікованому нарисі:

Berashith Vara Elohim – «На початку Елохіми створили!». Ким є ці Елохіми «Книги Буття»?

Va-Yivra Elohim Ath Ha-Adam Be-Tzalmo, Be-Tzelem Elohim Vara Otho, Zakhar Vingebeh Vara Otham – «І Елохіми створили Адама за Своїм власним Образом, за Образом Елохімів створили Вони їх. Чоловічими й Жіночими створили Вони їх!». Хто вони, ці Елохіми? Звичайний англійський переклад «Біблії» передає слово Елохім словом «Бог»: у ньому іменник множини перекладений одніною. Єдине наведене виправдання такої підміни звучить якимось непереконливо, воно полягає в тому, що це слово безсумнівно множина, але воно не повинне застосовуватися в сенсі множини: що воно «множинне в позначенні переваги». Але це тільки голослівне твердження, цінність якого може бути справедливо перевірена за допомогою «Книги Буття» І. 26, перекладеної в ортодоксальній версії «Біблії» так: «І Бог (Елохіми) сказав: «Створимо людину за нашим образом, за нашою подобою». Тут у наявності чітке визнання факту, що «Елохім» не є «множинне... переваги», але іменник множини, що позначає більше, ніж одна істота.³⁸⁸

Євреї задовольнялися шістьма днями діяльності та сьомим днем відпочинку. Предки людства вирішували найбільші проблеми Всесвіту за допомогою своїх семи променів, або Ріши.

³⁸⁶ «Книга Буття» починає з *третьої* сходинки «творіння», пропускаючи перші дві.

³⁸⁷ Екзотеричними трьома *корінними* принципами є: Людина, Душа і Дух (під словом «людина» маючи на увазі розумну особистість), а езотерично: Життя, Душа та Дух; чотирма провідниками є: Тіло, Астральний двійник, Тваринна (або людська) Душа та Божественна Душа (Стхула-Шаріра, Лінга-Шаріра, Кама-рупа та Буддхі, провідник Атми, або Духу). Або, щоб зробити це ще ясніше: (1) *Сьомий* Принцип має своїм провідником Шостий (Буддхі); (2) Провідником Манаса є Кама-рупа; (3) Провідником Дживи, або Прани (життя) є Лінга-Шаріра («двійник» людини; власне Лінга-Шаріра ніколи, до самої смерті, не може покидати тіло; те, що показується, є астральне тіло, що відображає фізичне тіло і служить провідником для людської душі, або розуму); та (4) Тіло, фізичний провідник усіх вищезгаданих колективно. Окультисти визнають той самий порядок для всього космічного цілого, «психо-космічного Всесвіту».

³⁸⁸ Св. Діонісій Арропагіт, можливий сучасник Св. Павла та його товариш з навчання, і перший єпископ церкви Св. Діонісія, біля Парижу, вчить, що основна частина «праці творіння» була виконана «Сімома Духами Присутності» – Божими *співробітниками*, внаслідок участі божественності в них. («*Hierarch*», стор. 196.) І Святий Августин теж думає, що «речі швидше створювалися в умах янголів, ніж у Природі, тобто, що янголи уявляли собі і знали їх (усі речі) у своїх думках, перш ніж вони отримали справжнє існування». («*Vid. De Genesis ad Litteram*», стор. 11) (Сумовано з де Мирвілля, том II, стор. 337-338.) Таким чином, ранні батьки Християнства, навіть не будучи присвяченими, як Св. Августин, приписували творіння видимого світу Янголам або другорядним Силам, тоді як Св. Діонісій не тільки уточнює їх як «Сім Духів Присутності», а й указує, що за джерело своєї сили вони зобов'язані божественній енергії – Фохату Таємної Доктрини. Але Егоїстична

Який же тоді правильний переклад слова «Елохім» і чого він стосується? «Елохім» є не тільки іменник множини, але *множина жіночого роду!* І однак, перекладачі «Біблії» переробили його на *однину чоловічого роду!* Елохім є множина від іменника жіночого роду Ел-х, бо остання буква «х» позначає рід. Однак, воно, замість утворення множини за допомогою закінчення «от», приймає звичайне закінчення множини чоловічого роду, яким є «ім».

Хоча в більшості випадків іменники обох родів приймають відповідно надані їм закінчення, все-таки існують багато іменників чоловічого роду, які утворюють множину за допомогою закінчення «от», так само як є іменники жіночого роду, які утворюють його за допомогою закінчення «ім», у той час як деякі іменники приймають і те й інше закінчення змінно. Однак, слід зазначити, що закінчення множини не впливає на рід, що завжди залишається тим самим, яким він був в однині...

Щоб відшукати справжнє значення символізму, який міститься в слові Елохім, ми повинні звернутися до ключа єврейської Езотеричної Доктрини, до маловідомої і ще менш зрозумілої «Кабали». Там ми знайдемо, що це слово представляє собою дві з'єднані чоловічі й жіночі Сили, рівні й неподільні, які поєднуються у вічному союзі для підтримки Всесвіту – це великі Батько й Матір Природа, в яких перетворюється Вічно Єдине, перш ніж Всесвіт може існувати. Бо «Кабала» учить, що перш ніж Божество не пристосувалося в такий спосіб – тобто як чоловіче й жіноче – Світи Всесвіту не могли існувати; або словами «Книги Буття», що «земля була безформна та порожня». Таким чином, улаштування Елохімів є кінцем Безформності й Порожнечі, і Питьми, бо тільки після цього влаштування *Рух Елохім* – «Дух Елохімів» – може вібрувати над ликом Вод. Але це тільки дуже мала частина тієї інформації, котру Присвячений може витягти з «Кабали» відносно цього слова «Елохім».

Тут варто звернути увагу на плутанину, – якщо не на щось гірше, – яка панує в західних тлумаченнях «Кабали». Сказано, що Вічно Єдине перетворюється на два, на Великого Батька й Матір Природи. Насамперед, це жахливо антропоморфічна концепція – додавати терміни, що припускають статеві розходження, до найбільш ранніх і перших диференціацій Єдиного. І ще більш помилково буде ототожнювати ці перші диференціації – Пурушу та Пракріті індійської Філософії – з Елохімами, із творчими силами про які тут говориться; і приписувати цим неувяним (для наших розумів) абстракціям формування і побудову цього видимого світу, сповненого болу, гріха й суму. Насправді «утвір Елохімами», про який тут говориться, є «утвір» набагато більш пізніший, і Елохіми далеко від того, щоб бути верховними або навіть піднесеними силами в природі, суть тільки нижчі Янголи. Таке було Вчення гностиків, найбільш філософське з усіх вчень ранніх християнських Церков. Вони вчили, що недосконалість цього світу зобов'язані своїм походженням недосконаlostям його Зодчих, або Будівельників – недосконалих і тому нижчих Янголів. Єврейські Елохіми відповідають Праджапаті індуїстів, і в іншому місці показано, керуючись Езотеричними тлумаченнями Пуран, що Праджапаті були *лише* скульпторами людської матеріальної і астральної форми; що вони не могли дати їй розуму або глузду й тому, символічною мовою, їм «не вдалося створити людину». Але щоб не повторювати те, що читач знайде в іншому місці цієї праці, його увага повинна бути звернута лише на той факт, що «створення» у цьому вірші не є Первинне Створення, і що Елохіми не є «Бог», ні навіть вищі Планетарні Духи, але Зодчі цієї видимої фізичної планети і людського матеріального тіла, або оболонки.

Основною доктриною в «Кабалі» є, що поступовий перехід Божества від негативного до позитивного Існування символізований у поступовому наростанні Десяти Чисел десятирикової шкали обчислення, від Нуля, через Одиницю, у Множинність. Це – доктрина Сефіротів або Еманаций.

Бо внутрішня та прихована Негативна Форма концентрує центр, котрий є первісною Одинцею. Але ця Одинця єдина і неподільна: вона не може бути ні збільшена множенням, ні зменшена поділом, бо $1 \times 1 = 1$, і не більше; і $1 \div 1 = 1$, і не менше. І саме ця незмінюваність Одинці, або Монади є тим, що робить із неї відповідний образ Єдиного і Незмінного Божества. У такий спосіб воно відповідає християнській ідеї Бога Батька, бо, як одиниця є батьком інших чисел, так це Божество є Батьком Усього.

Філософський східний розум ніколи б не впав в оману, яка впливає із *супутнього значення* цих слів. У них «Єдиний і Незмінний» – Парабрахмо – Абсолютне Все й Одне, не може бути мислимо складеним у яких-небудь *відносинах* з минулим і обумовленим і, отже, вони ніколи не застосували б до Нього подібні терміни, які у своїй сутності мають на увазі такі відносини. Чи відривають тоді вони абсолютно людину від Бога? Навпаки. Вони відчують більшу єдність, ніж західний розум, називаючи Бога «Батьком Усього», бо вони знають, що у своїй безсмертній сутності людина сама є Незмінний Єдиний, котрий не має другого.

Але ми щойно сказали, що Одинця єдина і не змінюється ні від множення, ні від ділення; яким же чином тоді утвориться два, Дуада? Шляхом рефлексії. Бо на відміну від Нуля Одинця частково визначена – тобто у своєму позитивному аспекті; і це визначення створює Ейкон, або Ейдолон, самого себе, що разом із самим собою утворить Дуаду, і в такий спосіб число два певною мірою аналогічне християнській ідеї Сина, як Другої Особи. І позаяк Монада вібрує та відступає у Питьму Первинної Думки, то Дуада залишається як її намісник і представник, і таким чином рівною Позитивній Дуаді є Триєдина Ідея, число три, співрівне та співвічне з Дуадою у лоні Одинці, хоча й воно зійшло з цього в числовій концепції його наслідку.

темрява, яка змусила західні раси так відчайдушно чіплятися за *Гео-центричну систему*, змусила їх також нехтувати і зневажати, всі ті фрагменти істинної Релігії, які могли б позбавити їх і цю маленьку кульку, яку вони приймають за Центр Всесвіту, чудової честі бути «створеними» Єдиним, Нескінченим Богом!

Це пояснення, здавалося б, містить у собі натяк, що пан Матерс упевнений, що цей «утвір» не є ні істинно-божественне, ні первісне, бо Монада – перший прояв на *нашому* плані об'єктивності – «відступає у Питьму Первинної Думки», тобто в суб'єктивність першого божественного Утвору.

І це знову частково відповідає християнській ідеї Святого Духу й тому, що всі троє вони утворюють Трійцю в єдності. Цим також пояснюється той факт у геометрії, що три прямі лінії є найменшою кількістю, здатною утворити на площині прямолінійну фігуру, тоді як дві прямі лінії ніколи не можуть охопити простори, залишаючись марними й безрезультатними доти, доки не будуть завершені числом Три. Ці три перші числа десяткової шкали кабалісти називають іменами Кетер, Вінець, Хокма, Мудрість, і Біна, Розуміння; надалі вони зв'язують із ними наступні божественні імена: з Одиницею – Ехейх, «Я існую»; з Дуадою – Уаh; і з Тріадою – Елохім; особливо вони називають також Дуаду, Абба – Батько, і Тріаду, Айма – Матір, вічний зв'язок яких символізований у слові Елохім.

Але, що особливо вражає вивчаючого «Кабалу», так це та злісна наполегливість, з якою перекладачі «Біблії» ревно видалили з поля зору і сховали всі посилення на жіночу форму цього Божества. Вони переклали, як ми щойно бачили, іменник жіночого роду множини «Елохім», як іменник чоловічого роду однини «Бог». Але зробили більше, ніж лише це: вони ретельно сховали той факт, що слово Руах – «Дух» – жіночого роду і, що, отже, Святий Дух «Нового Завіту» є жіноча Сила. Чи багато хто із християн усвідомлюють, що в повідомленні про Втілення в «Луці» (I, 35) згадані *дві* божественні Сили?

«Дух Святий зійде на тебе, і Сила Всевишнього осяє тебе». Святий Дух (жіноча Сила) спускається, і Сила Всевишнього (чоловіча Сила) з'єднується з нею. «Тому й тобою народжуване святе наречеться Сином Божим» – тобто Елохімовим, бо ці дві Сили спускаються.

В «Сефер Ієцирі», або «Книзі Формування» ми читаємо:

«Єдина Вона Руах Елохім Хюм – (Дух Живих Елохімів) ... Голос, Дух і Слово; і це Вона, Дух Святого». Тут ми знову бачимо тісний зв'язок, що існує між Святим Духом та Елохімами. До того ж, далі в тій же самій «Книзі Формування» – яка, при цьому не слід забувати, є однією з найдавніших кабалістичних книг, авторство якої приписується Патріархові Авраамові – ми знаходимо на першому місці ідею Жіночої Трійці, з якої виходить чоловіча Трійця, або, як сказано в тексті «Три Матері, звідки походять три Батька». І однак, ця подвійна Тріада утворює тільки одну завершену Трійцю. Знову слід зазначити, що Другий і Третій Сефіроти (Мудрість і Розуміння), обоє відрізняються жіночими іменами: Хокма та Біна, незважаючи на те, що першому більше приписується чоловіча ідея, а другому – жіноча, під титулами Абба й Айма (або Батько й Матір). Ця Айма (Велика Матір) прекрасно символізована у дванадцятому розділі «Апокаліпсису», що, безсумнівно, є однією з найбільш кабалістичних книг у «Біблії». Фактично, без кабалістичних ключів його сенс цілком незрозумілий.

Тепер, у єврейському, як і в грецькому алфавіті немає певних числових знаків і, отже, кожна буква має до неї прикріплене певне числове значення. Результатом цієї обставини є той значний факт, що кожне єврейське слово становить число, і кожне число – слово. На це є посилення в «Одкровенні» (XIII, 13), де згадується «число звіра». В «Кабалі» слова, що володіють рівноцінними числовими величинами, вважається, мають певний пояснювальний зв'язок одне з одним. Це створює науку Гематрії, що є першим розділом Буквеної «Кабали». Далі, кожна буква єврейського алфавіту володіла для присвячених у «Кабалу» певною ієрогліфічною величиною і значенням, які при правильному застосуванні надавали кожному слову цінність містичної фрази; і це знову міняло своє значення залежно від релятивного розташування букв по відношенню одна до одної. Тепер давайте розглянемо із цих різних кабалістичних точок зору слово Елохім.

Спершу ми можемо розділити це слово на два слова, які означають «Жіноче Божество Вод»; порівняйте з грецькою Афродітою, «яка виходить з морської піни». Знову, його можна розділити на «Потужний, Зірка Моря» або «Потужний, що видихає Дух на Води». Також за допомогою комбінування букв можемо одержати «Мовчазна Сила Іаh». І ще: «Мій Бог, Творець Всесвіту», бо Іаh представляє собою таємне кабалістичне ім'я застосовуване до ідеї Створення. Також одержуємо «Хто є мій Бог». І ще «Матір в Іаh».

Сума чисел виходить $1+30+5+10+40=86$ = «Жахлива спека» або «Сила Вогню». Якщо ми складемо разом три середні букви, одержимо 45, а перша й остання букви дають 41, становлячи в такий спосіб «Матір Створення». Нарешті, ми знайдемо два божих імена «Ел» та «Іаh» разом із буквою *м*, що означає «Вода», бо Мем, назва цієї букви, значить «вода».

Якщо ми розділимо його на складові букви і приймемо їх за ієрогліфічні знаки, то отримаємо:

«Воля, удосконалена через Жертву, що розвивається через послідовне Перетворення Натхненням».

Останні кілька абзаців, у яких кабалістично аналізується слово «Елохім», доводять із достатньою переконливістю, що Елохіми – це не один, і не двоє, і навіть не трійця, але Сонм – армія творчих сил.

Тим, що християнська Церква зробила Ієгову – одного із цих же самих Елохімів – Найвищим Богом, вона внесла безнадійну плутанину в небесну ієрархію, незважаючи на цілі томи написані Фомою Аквінським і його школою з цього приводу. Єдине пояснення, яке можна знайти в усіх їхніх трактатах про природу та сутність незліченних класів небесних істот, що згадуються в «Біблії» – Архангелів, Тронів, Серафимів, Херувимів, Вісників і т.п. – полягає в тому, що «сонм Янголів» – це міліція Бога. Вони суть «*Боги-тварин*», тоді як він – «*Бог Творець*», але про їхні істинні функції – про їхнє дійсне місце в структурі Природи – не сказано жодного слова. Вони

Більш блискучі, ніж пламені, швидші за вітер, і вони живуть у любові та гармонії, взаємно просвіщаючи один одного, годуючись хлібом і містичним напоєм – вином і водою причастя? – оточуючи ніби *рікою вогню* трон Агнца й закриваючи крильми свої обличчя. Цей трон любові й слави вони залишають лише для того, щоб нести зіркам, землі, царствам і всім сином Божим, своїм братам і учням, коротше кажучи, усій тварі, *подібній їм* самим, божественний вплив... Що стосується їхньої

кількості – це є кількість великої армії Небес (Саваофа), численнішої, ніж зірки. ... Богослов'я показує нам ці розумні світила, – кожне з яких становить особливий вид, і містить у своєму естві той або інший стан Природи – такими, які займають величезний простір, хоча й обмежений; такими, які перебувають, незважаючи на свою безтілесність, у відведених їм межах; ... більш швидкими, ніж світло або блискавки; розпорядниками всіма стихіями Природи, здатними за бажанням робити непояснені міражі (ілюзії?), об'єктивні й суб'єктивні по черзі; які говорять людям іноді на зрозумілій, а іноді – на чисто духовній мові.³⁸⁹

Далі, в тій же праці ми довідаємося, що саме цих Янголів і їхніх сонмів стосуються слова першого вірша другого розділу «Книги Буття»: «*Igitur perfecti sunt coeli et terra et omnis ornatus eorum*» (Тому скінчилися небо і земля та все їхнє військо), і що Вульгата догматично замінила єврейське слово «цаба» («сонм») словом «прикраса», Мунк доводить помилку цієї заміни та походження складеного титулу «Цабаот-Елохім» від «цаба». Крім того, Корнелій а Лапід, «майстер з усіх коментаторів Біблії», говорить де Мирвілль, доводить нам, що таке справжнє значення. Ті Янголи суть зірки.

Однак, все це дуже мало пояснює нам, які істинні функції цієї небесної армії, і зовсім нічого не говорить про її місце в еволюції та про відношення до землі на якій ми живемо. За відповіддю на питання – «Хто істинні Творці?» – ми повинні звернутися до Езотеричної Доктрини, бо тільки там можна відшукати ключ за допомогою якого стануть зрозумілими Теогонії різних світових релігій.

Там ми виявляємо, що справжній творець Космосу, як усієї видимої Природи, – якщо не всіх невидимих сонмів Духів, ще не залучених у «Цикл Необхідності» або еволюції – є «Господь – Боги», або «Працюючий Сонм», «Армія», прийнята колективно, «Єдиний у багатьох».

Єдиний нескінченний і необумовлений. Він не може творити, бо Він не може мати якого-небудь відношення до кінцевого і обумовленого. Якби все те, що ми бачимо, починаючи із блискучих сонець і планет та закінчуючи билінками трави й порошинами, було створено Абсолютною Досконалістю і було би безпосереднім творінням хоча би *Першої* Енергії, що зійшла з Нього³⁹⁰, то кожне таке творіння було би таким же досконалим, вічним і необумовленим, як його творець. Мільйони й мільйони недосконалих праць, що знаходяться в Природі, голосно свідчать, що вони є творами скороминущих, обумовлених істот – хоча останні були і є Дхіані-Когани, Архангели, або як там би їх ще не називали. Коротше, ці недосконалі праці є незавершеною продукцією еволюції під водійством недосконалих Богів. Про це нас запевняє «Зохар», так само як і Таємна Доктрина. Він говорить про цих помічників «Старого Деньмі», «Священного Старця», і називає їх Ауфанім, або живими Колісьми небесних світил, які беруть участь у праці створення Всесвіту.

Таким чином, не «Принцип», Єдиний і Необумовлений, і навіть не Його відбиття є тим, що творить, а тільки «Сім Богів», які формують Всесвіт із вічної Матерії, оживленої в об'єктивне буття відбиттям в ній Єдиної Реальності.

Творець це вони – «Бог-Сонм» – названі в Таємній Доктрині Дхіані-Коганами; у індусів вони Праджапаті, у кабалістів заходу – Сефіроти; у буддистів – Деви, безособові, бо сліпі, сили. Вони – Амешаспенти у зороастриян, і в той же час як у християнського містика «Творець» є «Боги від Бога», у догматичного церковника він – «Бог Богів», «Господь господів», і т.д.

«Іегова» є лише Бог, що вище всіх Богів в очах Ізраїлю.

Я знаю, що Господь (Ізраїлю) великий і, що наш Господь вище всіх богів.³⁹¹

І знову:

Бо всі боги народів ідоли, але Господь створив небеса.³⁹²

Єгипетські Нетеру, перекладені Шамполліоном, як «*інші Боги*», суть Елохіми біблійних письменників, за якими стоїть прихований Єдиний Бог, розглянутий у різновиді своїх сил.³⁹³ Цей Єдиний не є Парабрахмо, але Невиявлений Логос, Деміург, дійсний Творець або Скульптор, який слідує за ним, відповідає Деміургам узятим колективно. Далі великий єгиптолог додає:

³⁸⁹ Де Мирвілль, II, 295.

³⁹⁰ Окультисту й чела немає потреби пояснювати різницю між Енергією та Еманациєю. Санскритське слово «Шакті» неперекладне. Це може бути Енергією, але такою, що походить сама собою, а не внаслідок дійсної або свідомої волі того, хто її виробляє. «Первородний», або Логос, не є Еманациєю, але Енергією властивою Парабрахмо, Єдиному, і співвічне з Ним. «Зохар» говорить про еманатії, але зберігає це слово для семи Сефіротів, які еманують з перших трьох – утворюють одну тріаду – Кетер, Хокма та Біна. Щодо цих трьох, «Зохар» пояснює різницю, називаючи їх «імманациями», чимось властивим, одновіковим із предметом, що постулюється, або, іншими словами, «Енергіями».

Одні лише ці «Помічники», Ауфанім, напівлюдські Праджапаті, Янголи, Зодчі під керівництвом «Янгола Великої Ради» разом із іншими Будівниками Космосу інших народів, – можуть пояснити недосконалість Всесвіту. Ця недосконалість є одним із аргументів Таємної Науки на користь існування та діяльності цих «Сил». І хто знає краще, ніж деякі філософи наших цивілізованих країн, наскільки близьким до істини був Філон, приписуючи походження зла домішці нижчих сил у формуванні матерії, і навіть у формуванні людини – завданні, довіреному божественному Логосу.

³⁹¹ «Псалтир», СXXXV, 5.

³⁹² «Псалтир», СXXXV, 5.

³⁹³ Швидше як Ормазд чи Ахура-Мазда. Віт-нам-Ахмі і всі не проявлені Логоси. Іегова є проявлений Вірадж, відповідний Біні, третій Сефірі «Кабали», жіночій силі, яка знаходить свій прототип швидше в Праджапаті, ніж у Брахмі-Творці.

Ми бачимо, що Єгипет, так би мовити, приховує і прикриває Бога Богів за *посередниками*, якими він його оточує; він віддає перевагу своїм великим богам перед єдиним і одним Божеством так, що атрибути цього Бога стають їхньою власністю. Ці великі боги проголошують самих себе нествореними. ... Неїт є «те, що є», як Іегова;³⁹⁴ Тот є самостворений,³⁹⁵ не будучи зачатим і т.д. Юдаїзм знищує ці моці перед величчю свого Бога, вони перестають бути просто Силами подібно Архангелам Філона, подібно Сефіротам «Кабали», подібно Огдоадам гностиків – вони зливаються разом і перетворюються на самого Бога.³⁹⁶

Таким чином, як учить «Кабала», Іегова є, у найкращому разі, лише «Небесна Людина», Адам Кадмон, використовуваний самоствореним Духом, Логосом, в якості колісниці, провідника, у Його сходженні до прояву у феноменальному світі.

Такі Вчення Древньої Мудрості; їх не може відкинути навіть правовірний християнин, якщо він буде щирим і неупередженим при вивченні свого власного Священного Писання. Бо, якщо він буде уважно читати «Послання» Св. Павла, то він виявить, що Таємна Доктрина і «Кабала» повністю визнаються «апостолом неевреїв». Гнозис, котрий він нібито засуджує, є для нього не менш, ніж для Платона, «вищим знанням істини і Єдиної Істоти»;³⁹⁷ бо те, що Св. Павло засуджує, не є істинний, а лише помилковий Гнозис і зловживання ним, інакше – як би він міг користуватися мовою платоніка *rig sang*? Ідеї, образи (*Archai*) грецького філософа; Розуми Піфагора; Еони, або Еманції пантеїста; Логос, або Слово, Очільник цих Розумів; Софія; або Мудрість; Деміург, Будівельник Світу під керівництвом Батька, Невиявленого Логосу, з якого Він еманує; Ейн-Соф, Невідомий Нескінченності; янгольські Періоди; *Сім Духів*, які є представниками *Семі* всіх більш старих космогоній – всіх їх можна знайти в його писаннях, які Церква визнала канонічними і богонатхненними. В них також можна пізнати Глибини Арімана, Ректора нашого Світу, «Бога цього Світу»; Плерому Розумів; Архонтів повітря; Князівства, кабалістичний Метатрон; і їх також можна легко упізнати у римо-католицьких письменників, якщо читати їх оригінальні грецькі та латинські тексти, бо англійські переклади дають лише слабке уявлення про їхній справжній зміст.

ВІДДІЛ XXIII

ЩО ПОВИННІ СКАЗАТИ ОКУЛЬТИСТИ І КАБАЛІСТИ

До «Зохару», як до бездонного складу таємної мудрості й таємниць, дуже часто звертаються римо-католицькі письменники. Доволі вчений рабин, нині шевальє Драха, будучи повернутий до римського Католицизму, будучи видатним гебраїстом, вважав підхожою для себе справою зайняти місце Пікус де Мірандоли й Джона Рейхліна, й запевнити своїх нових співтоваришів по вірі, що «Зохар» містив у собі майже всі догми Католицизму. В наше завдання не входить показати тут, наскільки він досяг успіху або провалився в такій спробі, а лише навести один приклад його пояснень, подавши цьому наступне:

Як уже було показано, «Зохар» не є справжнім продуктом єврейського розуму. Він представляє собою сховище та компендіум найдавніших доктрин Сходу, які спочатку передавалися усно, а потім були записані окремими трактатами впродовж Вавилонського Полону і, нарешті, були об'єднані рабином Симеоном Бен Іохаї до початку християнської ери. Як Мойсеєва космогонія народилася в новій формі у Месопотамських країнах, так і «Зохар» був провідником у якому були сфокусовані промені світла Всесвітньої Мудрості. Якої би подібності не знаходили між ним і християнськими вченнями, компілятори «Зохара» ніколи не думали про Христа. Якби це було інакше, то до нинішнього часу не залишилося б жодного єврея, який дотримується Мойсеєвого закону. Знов-таки, якщо приймати в буквальному значенні те, що говорить «Зохар», то будь-яка релігія під сонцем може знайти собі підтвердження в його символах і алегоричних виреченнях, і це просто через те, що ця праця є луною первісних істин, і кожне віросповідання ґрунтується на деяких із них, – «Зохар» є тільки завіса Таємної Доктрини. Це настільки очевидно, що нам достатньо лише вказати на вищезгаданого экс-рабина шевальє Драха, щоб довести цей факт.

«В частині III, fol. 87 (кіл. 346-я) «Зохар» трактує про Духа, який керує Сонцем, його Ректора, пояснюючи при цьому, що під цим не мається на увазі саме Сонце, але Дух «на або *nid*» Сонцем. Драха прагне довести, що тут під цим «Сонцем» або Сонячним Духом мався на увазі Христос. У своєму коментарі цього уривку, який стосується Сонячного Духу, як «до того каменю, що був відкинутий будівельниками», він досить рішучим чином стверджує, що цей

Сонячний камінь (*Pierre soleil*) тотожний із Христом, котрий був цим каменем.

і, що, відтак

Сонце безперечно (*sans contredit*) є друга іпостась Божества³⁹⁸ або Христа.

³⁹⁴ Очевидно, Неїт є Адіті.

³⁹⁵ Самостворений Логос, Нараяна, Пурушоттама й інші.

³⁹⁶ «*Hare d'Apis*», стор. 32-35. Цитується де Мирвіллем.

³⁹⁷ Див. «*Держава*», I, VI.

³⁹⁸ «*Harmonie entre l'Eglise et la Synagogue*», т. II, стор. 427, шевальє Драха. Див. де Мирвілль, IV, 38. 39.

Якби це була правда, то ведичні та до-ведичні арії, халдеї і єгиптяни, як і всі окультисти минулого, сьогодення і майбутнього, включаючи євреїв, були християнами споконвіку. Якщо ж це не так, то сучасне Церковне Християнство екзотерично є ні чим іншим, як Язичництвом, а Езотерично – трансцендентальною і практичною Магією або Окультизмом.

Бо цей «камінь» має різноманітні значення, подвійним існуванням, із градаціями й регулярним поступальним і зворотним рухом. Це «таємниця», дійсно.

Окультисти цілком готові погодитися зі Св. Хризостомом, що невірні – вірніше, *профани* –

Засліплені сонячним світлом, втрачають, таким чином, з поля зору справжнє Сонце, споглядаючи помилкове.

Але, якщо згаданий святий і разом із ним тепер гебраїст Драх вирішили побачити в «Зохарі» і кабалістичному Сонці «другу іпостась», то це ще не доводить, що всі інші повинні бути введені ними в оману. Таємниця Сонця, мабуть, є найбільшою з усіх незлічених таємниць Окультизму. Істинно, Гордіїв вузол, але такий, котрий не може бути розрубаний двосічним мечем схоластичної казуїстики. Це справжній *deo dignus vindice nodus* (лат. - вузол, гідний мстивого бога), і може бути розв'язаний тільки *Богами*. Значення цього зрозуміле і кожний кабаліст зрозуміє це.

Contra solem no loquaris (лат. - не говоріть проти сонця) не було сказано Піфагором відносно видимого Сонця. Те, що малося на увазі, було «Сонце Присвяти» у його потрійній формі, з яких двома є «Денне Сонце» й «Нічне Сонце».

Якби за фізичним світилом не було таємниці, що люди інстинктивно відчували, то навіщо всі народи, починаючи з первісних людей і закінчуючи нинішніми парсами, поверталися до Сонця під час своїх молитов? Сонячна Трійця не є маздеїстською, вона загальна й так само стара, як людина. Всі храми давнини незмінно були побудовані фасадом до Сонця, їхні портали відкриті на Схід. Подивіться на древні храми Мемфісу й Ваалбека, на піраміди Старого і Нового (?) Світу, на Круглі Вежі Ірландії, і на Серапіум Єгипту. Одні лише Присвячені могли б дати цьому філософське пояснення й розумну причину, – незважаючи на містицизм цього, – якби світ був готовий до цього, чого, на жаль, немає. Останнім Жерцем Сонця в Європі був царствений Присвячений, Юліан, нині названий Відступником³⁹⁹. Він намагався облагодіяти світ шляхом розкриття хоча би частини цієї великої таємниці *τρεπλασιος* і – *він помер*. «Існують три в одному», сказав він про Сонце – центральне Сонце⁴⁰⁰ будучи обережністю Природи: перше є загальна причина всього, Верховне Благо і досконалість; Другою Силою є верховний Розум, що володіє владою над усіма розумними істотами, *νοεοις*; третє це видиме Сонце. Чиста енергія сонячного розуму виходить зі світного трону, займаного нашим Сонцем у центрі неба; ця чиста енергія є Логос нашої системи; «Таємничий Дух-Слово творить усе через Сонце й ніколи не користується іншим посередником», говорить Гермес Трисмегіст. Бо саме в Сонці, більш ніж у якому-небудь іншому небесному тілі, та (невідомо) Сила помістила трон свого перебування. Тільки, ні Гермес Трисмегіст, ні Юліан (присвячений окультист), або хто-небудь інший не мали на увазі під цією Невідомою Причиною Іегову або Юпітера. Вони мали на увазі ту причину, що створила всіх виявлених «великих Богів» або Деміургів (включаючи єврейського Бога) нашої системи. Також не малося на увазі наше видиме *матеріальне* Сонце, бо останнє було тільки виявленим символом. Піфагорієць Філолай пояснює й доповнює слова Трисмегіста, говорячи:

Сонце є дзеркало вогню, блиск полум'я якого, шляхом відбиття в тім дзеркалі (Сонце), плетється на нас, і цей блиск ми називаємо образом.

³⁹⁹ Юліан помер за той самий злочин, що й Сократ. Обидва видали частину сонячної таємниці, бо геліоцентрична система становила лише частину того, що повідомлялося при посвяченні – один свідомо, інший несвідомо, бо грецький мудрець ніколи не був присвяченим. Те, що збереглося у такій таємниці, не була справжня сонячна система, але ті таємниці, які пов'язані з будовою Сонця. Сократа засудили до смертної кари земні та світські судді; Юліан же помер насильницькою смертю тому, що рука, яка охороняла його доти, пішла від нього, і, не будучи більше збережений нею, він просто віддався своїй долі або Кармі. Для того, хто вивчає Окультизм, тут є повчальна різниця між двома видами смерті. Іншим пам'ятним прикладом несвідомої видачі секретів, що стосуються містерій, є приклад поета Овідія Назона, який, як і Сократ, не був присвяченим. У цьому випадку імператор Август, який був Присвяченим, милостиво замінив страту висилкою в Томос на Євксині. Раптова зміна від необмеженої царської прихильності до висилки з країни стала плідною темою для міркувань у класичних учених, які не були присвячені в Містерії. Вони цитували рядки самого Овідія, щоб показати, що Овідій ненароком дізнався про якусь велику і жакливу аморальність імператора. Невблаганний закон покарання смертю за розголошення таємниць містерій профанам не був відомим. Замість того, щоб розглядати милосердний і доброзичливий акт імператора в належному світлі, вони створили з цього приводу для обмови його морального характеру. Слова самого поета в даному випадку не можуть бути свідченням, оскільки він не був Присвяченим і тому, не було можливості пояснити йому, в чому полягав його злочин. Є й порівняно сучасні приклади поетів, які несвідомо розкрили у своїх віршах так багато потаємного знання, що навіть Присвячені почали вважати їх своїми братами-Присвяченими і приходили до них для розмов із цього приводу. Це лише доводить те, що тонкочутливий поетичний темперамент іноді настільки виносить за межі звичайних почуттів, що йому стають доступні проблиски того, що відображено на Астральному Світлі. У «Світлі Азії» є два уривки, які могли б змусити Присвяченого першого ступеня думати, що пан Едвін Арнольд сам був присвяченим в одному з Гімалайських *ашрамів*, але це не так.

⁴⁰⁰ Доказ, що Юліан був обізнаний з геліоцентричною системою.

Очевидно, що Філолай посилається на центральне духовне Сонце, чії промені й сяйво тільки відбиваються нашою центральною Зіркою, Сонцем. Це так само зрозуміло окультистам, як було зрозуміло піфагорійцям. Що ж стосується профанів язичницької давнини, то, звичайно, для них «найвищим Богом» було фізичне Сонце, і, як здається, – якщо прийняти точку зору шевальє Драха, – фактично стало тепер тим же і для сучасних католиків. Якщо слова що-небудь значать, то заява шевальє Драха, що «це Сонце безперечно є друга іпостась Божества» має на увазі саме те, що ми говоримо; бо «це Сонце» стосується кабалістичного Сонця, а «іпостась» означає сутність, або існування Божества, або Трійці – явно особистої. Бо автор, будучи екс-рабином, добре ознайомлений з єврейською літературою і таємницями «Зохара», повинен знати ціну слів, і позаяк, тим більше, писав це, як він запевняє, з метою примирення «гаданих протиріч» між Юдаїзмом та Християнством, – то цей факт стає цілком очевидним.

Але все це стосується питань і проблем, які будуть вирішуватися природно, в ході розгортання доктрини. Римо-католицька Церква обвинувачується не в поклонінні під іншими іменами Божественним Істотам, яким поклонялися всі народи давнини, але в тому, що вона оголошує ідолопоклонниками не тільки язичників давнини та сучасності, але й усі християнські народи, які звільнилися від Римського ярма. Обвинувачення, висунуте проти неї самої більш ніж одним ученим, що вона поклоняється зіркам, як істинні древні сабеяни, дотепер не спростоване, однак жоден зіркошанувальник ніколи не адресував свого обожнювання матеріальним зіркам і планетам, як це буде доведено, перш ніж остання сторінка цієї праці буде написана; проте вірно, що тільки ті філософи, які вивчали Астрологію та Магію, знали, що останнє слово в цих науках варто шукати і очікувати від окультних сил, що випромінюються із цих сузір'їв.

ВІДДІЛ XXIV

СУЧАСНІ КАБАЛІСТИ В НАУЦІ ТА ОКУЛЬТНІЙ АСТРОНОМІЇ

У трьох головних розділах «Кабали» є фізичний, астральний та надастральний Всесвіти, так само як є земні, надземні й духовні Істоти. Над «Сімома Планетарними Духами» вчені можуть насміхатися скільки хочуть, і проте, необхідність у розумних правлячих і керівних Силах нині настільки відчувається, що вчені та фахівці, які й чути не хочуть про Окультизм або древні системи, відчують себе зобов'язаними породжувати у своїй свідомості щось начебто напівмістичної системи. Теорія Меткалта про «сонячну енергію», і теорія Заливського, вченого поляка, що проголосив Електрику Всесвітньою Енергією, помістивши її склад у Сонце⁴⁰¹, були відродженими кабалістичними вченнями. Заливський намагався довести, що Електрика, яка виробляє «найбільш потужні, притягальні, теплові й світлові ефекти», є присутньою у фізичній будові Сонця, і пояснював його своєрідності. Це дуже близько до окультного Вчення. Саме тільки визнанням газоподібної природи Сонця-Релектора і потужного Магнетизму та Електрики сонячного тяжіння і відштовхування можна пояснити а) очевидну відсутність якого-небудь зменшення енергії та світіння Сонця – непояснене звичайними законами горіння; і б) поведіння планет, яке так часто суперечить усім загальноприйнятим законам ваги і тяжіння. І Заливський стверджує, що ця «сонячна електрика» *«відрізняється від чогось відомого на землі»*.

Батька Сечи можна запідозрити, що він прагне ввести

*Енергії зовсім нового порядку й зовсім чужі тяжінню, які він відкрив у просторі*⁴⁰²,

щоб примирити Астрономію з богословською Астрономією. Але Нагі, член Угорської Академії Наук, не був духовною особою і однак, розробив теорію про необхідність розумних Сил, чие самовдоволення «піддається всім капризам комет». Він підозрює, що:

Незважаючи на всі діючі дослідження зі швидкості світла, цього *сліпучого продукту невідомої сили ... який ми бачимо занадто часто, щоб розуміти – те світло насправді нерухоме*⁴⁰³.

К.Е. Лов, відомий будівельник залізниць та інженер у Франції, втомившись від сліпих сил, зробив з усіх цих (тоді) «невловимих посередників» – нині названих «силами» – підлеглих Електриці й заявляє, що остання є

Розумною – хоча молекулярною за природою і матеріальною⁴⁰⁴.

На думку автора ці Сили є атомістичними посередниками, наділеними розумом, мимовільною волею та рухом,⁴⁰⁵ і він, таким чином, подібно кабалістам, робить причинні Сили речовинними, тоді як ті Сили, які діють на цьому плані, є тільки наслідками перших, бо у нього матерія вічна, і Боги також;⁴⁰⁶ така ж і Душа, хоча їй властива ще більш висока Душа (Дух), передіснуюча, наділена пам'яттю і переважаюча Електричну Енергію; остання підлегла вищим Душам, причому ці вищі Душі примушують її діяти відповідно до вічних законів. Ця

⁴⁰¹ «*La Gravitation par l'Electricité*», стор. 7, цитує де Мирвілль, IV, 156.

⁴⁰² Де Мирвілль, IV, 157.

⁴⁰³ «*Memoir on the Solar System*», стор. 7, де Мирвілль, IV, 157.

⁴⁰⁴ «*Essai sur l'Edentite des Agents Producteurs du Son, de la Lumiere*», etc., стор. 15.

⁴⁰⁵ *Ibid*, стор. 218.

⁴⁰⁶ Підсумовано з *Ibid*, стор. 213, де Мирвілль, IV, 158.

концепція досить тьмяна, але очевидно побудована за окультними лініями. Крім того, запропонована система цілком пантеїстична і розроблена в чисто науковій праці. Монотеїсти й римські католики відразу зчепляться з нею, звичайно; але людина, яка вірить в існування Планетарних Духів і наділяє Природу живими розумами, завжди повинна цього очікувати.

У цьому зв'язку, однак, цікаво те, що після того, як сучасники так насміхалися над неучтвом древніх,

Котрі знали тільки сім планет (але все-таки мали огдоаду, що не включала нашої Землі!), винайшли сім Духів, щоб вони відповідали кількості планет.

Вабіне, сам того не усвідомлюючи, виправдовує це «марновірство». В «*Revue des Deux Mondes*» цей видатний французький астроном пише:

Огдоада древніх включала Землю (що помилково), тобто вісім або сім залежно від того, входила або не входила в це число Земля⁴⁰⁷.

Де Мирвілль запевняє свого читача, що:

Пан Вабіне всього лише кілька днів тому сказав мені, що у нас дійсно тільки вісім великих планет, включаючи Землю, і стільки ж малих планет між Марсом і Юпітером ... Гершель пропонує назвати всі ті, які перебувають за сімома основними планетами – астероїдами!⁴⁰⁸

У зв'язку з цим, випадає вирішити одну проблему. Звідки астрономи знають, що Нептун – планета, або, що навіть він належить нашій сонячній системі? Бо він був виявлений на самісінькій межі нашого так званого Планетного Світу, останній був доволіно розширений, щоб прийняти його; але, якими дійсно математичними й непогрішними доказами володіють астрономи на те, що це а) планета, і б) одна з *наших* планет? Ніякими! Він перебуває на такій невимірній відстані від нас, тож

Видимий діаметр Сонця від Нептуна становить тільки одну сорокову видимого нам сонячного діаметру,

і він, Нептун, навіть у кращому телескопі настільки неясний і тьмяний, що називати його однією з наших планет схоже на астрономічну небиліцію. Тепло й світло Нептуна становлять тільки $\frac{1}{900}$ частину тепла й світла, одержуваних Землею. Його рух і рух його сателітів завжди виглядали підозрілими. Вони не узгоджуються – зовнішньо, принаймні – з рухами інших планет. Його система спрямована у зворотній бік, і т.д. Але навіть останній ненормальний факт мав своїм результатом лише те, що наші астрономи створили нову гіпотезу про імовірний переворот у русі Нептуна, про його зіткнення з іншим небесним тілом і т.п. Чи ж не тому відкриття Адамса і Левер'є так віталосся, що Нептун був так само необхідний, як Ефір, щоб покрити новою славою астрономічне передбачення, вірогідність сучасних наукових даних, і головним чином – силу математичного аналізу? Здається, що так. Нова планета, що розширює наше планетне царство більш ніж на чотириста мільйонів ліг, гідна приєднання. Все-таки, точно так само, як у випадках захоплення земельних територій, науковий авторитет тут може довести своє «право» лише тому, що він має «силу». Трапляється смутно вловити рух Нептуна: Еврика! це планета! Однак, один тільки рух мало що доводить. Тепер установленим в Астрономії фактом є те, що в Природі взагалі не існує абсолютно нерухомих зірок⁴⁰⁹ навіть якщо такі зірки усе ще продовжують існувати в астрономічній термінології, тоді як вони зникли з наукової уяви. Окултизм, однак, із приводу Нептуна має свою власну дивну теорію.

Окултизм говорить, що, якщо кілька гіпотез, які лежать лише на припущеннях, – які були прийняті тільки тому що вони були викладені видатними вченими – забрати з науки сучасної Астрономії, якій вони служать опорами, то навіть передбачуваний закон загального тяжіння виявиться суперечним найбільш звичайним істинам механіки. І насправді, навряд чи можна дорікнути християнам – головним чином римським католикам – якими би вченими деякі з них не були, що вони відмовляються вступати у конфлікт зі своєю Церквою через наукові вірування. Так само ми не можемо поставити їм за провину, що таємно в глибинах серця вони приймають – деякі з них – богословські «Чесноти» і «Архонів» Темряви, замість усіх тих сліпих сил, які їм пропонує Наука.

Ніколи не може бути якого-небудь втручання у хід і регулярні процесії небесних тіл! Закон тяжіння є закон законів; хто коли-небудь бачив камінь, що піднімається в повітря всупереч тяжінню? Непорушність цього загального закону показана в поведженні небесних світів і куль, вічно вірних своїм первісним орбітам, що ніколи не звертають зі своїх відповідних шляхів. Так само й немає потреби в якому-небудь втручанні, бо воно може бути тільки лихим. Чи одержало перше небесне обертання свій початок від якогось інтракосмічного випадку, або від мимовільного розвитку латентних споконвічних сил; або ж цей імпульс

⁴⁰⁷ Травень, 1855, *Ibid*, стор. 139.

⁴⁰⁸ «*Le Terre et notre Systeme solaire*», де Мирвілль, IV, 139.

⁴⁰⁹ Якщо, як думав сер У. Гершель, так звані нерухоми зірки постали внаслідок небулярного горіння, вони можуть бути нерухомі більше, ніж наше Сонце, яке вважали нерухомим, але тепер виявлено, що воно обертається навколо своєї осі з періодом двадцять п'ять днів. Однак, оскільки найближча до Сонця нерухома зірка знаходиться у вісім тисяч разів далі від нього, ніж Нептун, то телескопічні ілюзії повинні бути теж у вісім тисяч разів більші. Тому, ми цьому питанню дамо спокій, повторюючи лише те, що сказав А. Морі у своїй праці «*Le Terre et l'Homme*», опублікованій у 1858 р.): «Досі цілком неможливо вирішити що-небудь щодо будови Нептуна; тільки за аналогією ми йому приписуємо обертальний рух, подібний до інших планет» (де Мирвілль, IV, 140).

був назавжди даний Богом або Богами – це нітрохи не міняє справи. У цій стадії космічної еволюції ніяке втручання зверху або знизу неприпустиме. Якби таке мало місце, всесвітній годинниковий механізм зупинився б, і Космос розпався б на шматки.

Такі окремі сентенції, перлини мудрості, що падають час від часу з наукових вуст і тепер підібрані навмання, щоб ілюструвати питання. Ми піднімаємо наші опущені голови й дивимося на небо. Факт здається таким: світи, сонця та зірки, сяйливі міриади небесних сонмів нагадують поетові нескінченний безбережний океан, по якому швидко рухаються незліченні ескадри судів, мільйони й мільйони крейсерів, великих і малих, що перетинають шлях один одному, що крутяться й обертаються в усіх напрямках; і Наука учить нас, що хоча вони без керма й компасу, і якого-небудь напрямного маяку, вони проте застраховані від зіткнень – майже застраховані, в усякому випадку, за винятком випадкових катастроф, – бо вся небесна машина побудована й керована непорушним, хоча й сліпим законом, і постійною прискорювальною силою або силами. «Побудована» – ким? «Самоеволюцією» – відповідь. Крім того, позаяк динаміка вчить, що

Тіло в русі прагне зберегти той же самий стан відносного спокою або руху, якщо на нього не впливає яка-небудь зовнішня сила,

то, ця сила повинна розглядатися, як самопороджена – навіть якщо й не вічна, бо це привело б до визнання вічного руху – і так добре самовирахована та самоприспосована, щоб її вистачало від початку до кінця Космосу. Але «самопородження» повинне, однак, народитися з чогось, бо породження *ex-nihilo* настільки ж суперечить розуму, скільки й Науці. У такий спосіб ми ще раз поставлені між рогами дилеми: чи повинні ми повірити у вічний рух, або ж у самопородження *ex-nihilo*? А, якщо й ні в те, ні в інше, то хто або що є те щось, що вперше створило ту силу або ті сили?

В механіці існує таке поняття, як головні важелі, які дають імпульс і діють на другорядні або підпорядковані важелі. Однак, перші мають потребу в імпульсі й час від часу в його поновленні, інакше вони незабаром зупиняться і прийдуть до свого первісного положення. Що це за зовнішня сила, яка надає їм руху і утримує в ньому? Інша дилема!

Що ж стосується закону космічного *невтручання*, то його можна би виправдати тільки в одному випадку, а саме: якби небесний механізм був досконалий, але цього немає. Так звані незмінні рухи небесних тіл змінюються і змінюються безперестану; вони дуже часто порушуються, і колеса, навіть зоряного локомотива, час від часу сходять зі своїх незримих рейок, що легко може бути доведено. Інакше, навіщо Лаплас заговорив про те, що колись у майбутньому, ймовірно, відбудеться повна перебудова в розташуванні планет;⁴¹⁰ або Лагранж почав стверджувати, що орбіти поступово звужуються; або, знов-таки, наші сучасні астрономи заявляють, що пальне Сонця поступово зникає? Якщо закони й сили, які керують поведінкою небесних тіл, непорушні, то такі модифікації й зношення речовини або пального, сили та флюїдів було б неможливим, однак їх не заперечують. Тому, доводиться припускати, що такі модифікації повинні спиратися на закони сил, яким доведеться в таких випадках знову породжувати самих себе, створюючи в такий спосіб астральну антиномію та свого роду фізичну палиномію, бо, як говорить Лаплас, тоді людина побачила б, що рідини перестануть поводитися як такі й будуть реагувати таким чином, цілком суперечним усім їхнім ознакам і властивостям.

Ньютон відчував велику заклопотаність у відношенні Місяця. Його поведінка, яка полягає в наростаючому звуженні своєї орбіти навколо землі, нервувала його – аби одного чудового дня наш сателіт не впав на Землю! Він зізнався, що світ має потребу у виправленні, і притому – досить часто⁴¹¹. У цьому він знайшов підтримку з боку Гершеля⁴¹². Він говорив про справжні й досить значні відхилення, крім тих, які є тільки гаданими, але він черпав деяку розраду у своєму переконанні, що ймовірно, хтось або щось буде доглядати за цією справою.

Нам можуть відповісти, що особисті вірування деяких благочестивих астрономів, якими б великими вони не були, як наукові особистості, не є доказами дійсного існування та присутності в просторі розумних надземних Істот, чи то Боги, чи Янголи. Як раз поведінка самих зірок або планет повинна аналізуватися й звідси повинні робитися висновки. Ренан стверджує, що ніщо з того, що ми знаємо про небесні тіла, не підтверджує ідею про присутність якогось Розуму усередині або поза ними.

Давайте подивимося, говорить Рейно, чи факт це або ж лише ще одне порожнє наукове припущення.

Орбіти, за якими рухаються планети, далеко не незмінні. Навпаки, вони піддані постійним змінам як за місцезнаходженням, так і за формою. Подовження, скорочення й орбітальні розширення, хитання праворуч-ліворуч, уповільнення та прискорення швидкості ... й усе це у площині, що здається коливною⁴¹³.

Як дуже доречно зауважив де Муссе:

Ось шлях, що мало володіє математичною і механічною точністю, приписуваною йому, бо ми не знаємо ніяких годинників, які, сповільнивши хід на кілька хвилин, знову надолужили б *самі по собі* загублений час і без *повороту ключа*.

⁴¹⁰ «*Exposition du vrai System du Monde*», стор. 282.

⁴¹¹ Див. уривок, цитований Гершеллем у «Натуральній Філософії», стор. 165. Де Мирвілль, IV, 105.

⁴¹² *Loc. cit.*

⁴¹³ «*Terra et ciel*», стор. 28.

Все це про сліпий Закон і силу. Що ж стосується фізичної неможливості – воістину диво в очах Науки – каменю всупереч закону тяжіння піднятися у повітря, то Бабине – найсмертельніший ворог і суперечник проти феномена левітації – (процитований Араго) говорить:

Усі знають теорію *болідів* (метеорів) і аеролітів. ... У Коннектикуті бачили, як величезний аероліт (брила близько тисячі восьмисот футів у діаметрі) бомбардував цілу американську зону й повернувся назад на своє місце (середні шари атмосфери), звідки він з'явився⁴¹⁴.

Таким чином, в обох вищенаведених випадках – планет, які самі себе поправляють та гігантських метеорів, що летять назад у повітря, ми знаходимо «сліпу силу», яка регулює і протидіє природним схильностям «сліпої матерії», і навіть час від часу виправляє її помилки й коригує її відхилення. Це набагато більш чудово та «екстравагантно», можна сказати, ніж будь-який «Янголом керований» Елемент.

Самовпевнений той, хто регоче над думкою фон Халлера, котрий заявляє, що

Зірки, можливо, є оселями чудесних Духів; як тут царює Порок, так там Чеснота є господарем⁴¹⁵.

ВІДДІЛ XXV

СХІДНИЙ І ЗАХІДНИЙ ОКУЛЬТИЗМ

В «*The Theosophist*» від березня 1886 р.⁴¹⁶ у своїй відповіді на «Сонячного Сфінкса», один представник Лондонської Ложі Теософічного Товариства писав наступне:

Ми дотримуємося думки і вважаємо, що відродження, яке відбувається зараз, Окультного Знання, коли-небудь продемонструє, що Західна система представляє області сприйняття, які Східній системі – щонайменше настільки, скільки викладено на сторінках «Теософа» – ще слід буде досягти.⁴¹⁷

Автор цих слів не є єдиним, хто перебуває в такій омані. Більш видатні кабалісти в Сполучених Штатах сказали те ж саме. Це тільки доводить, що пізнання західних окултистів з істинної Філософії та з «областей сприйняття» й думки Східних доктрин – дуже поверхневі. Це твердження можна легко довести наочно, навівши кілька прикладів, що представляють порівняння між двома тлумаченнями однієї і тієї ж доктрини – Герметичної Універсальної Доктрини. Це тим більше необхідно тому що, якби ми зневажили такими порівняннями – наша праця була би неповною.

Ми можемо взяти покійного Еліфаса Леві, якого інший західний містик, пан Кеннет Маккензі, по праву називає «одним із найбільших представників сучасної Окультної Філософії»⁴¹⁸, в якості найкращого та найбільш ученого тлумача халдейської «Кабали», і порівняти його вчення із вченням східних окултистів. У його неопублікованих рукописах і листах, люб'язно наданих у наше розпорядження одним теософом, котрий впродовж п'ятнадцяти років був його учнем, ми сподівалися виявити те, що він не побажав опублікувати. Однак те, що ми там знайшли, досить нас розчарувало. Там, ми будемо розглядати ці його вчення, як матеріал, що містить у собі сутність західного, або кабалістичного Окултизму, і будемо їх надалі аналізувати та порівнювати зі східною інтерпретацією.

Еліфас Леві учить правильно, хоча й користується занадто бундючно риторичною мовою, щоб стати досить зрозумілим для початківця, що

Вічне життя є Рух, який врівноважується почерговими проявами сили.

Але чому він не додає, що цей вічний рух не залежить від виявлених діючих Сил? Він говорить:

Хаос є Тоху-вах-Боху вічного руху і загальна сума споконвічної матерії;

і не додає, що Матерія буває «споконвічною» тільки на початку кожного нового відновлення Всесвіту; матерія *in abscondite* (лат. – в таємниці), як її називають алхіміки, вічна, незнищенна, без початку або кінця. Вона розглядається східними окултистами, як вічний Корінь усього, Мулапракріті ведантистів і Свабгават буддистів, коротше кажучи, Божественна Сутність, або Субстанція; випромінення із Цього періодично збираються в

⁴¹⁴ «*Oeuvres d'Arago*», том I, стор. 219; цитує де Мирвілль, III, 462.

⁴¹⁵ «*Die Sterne sind vielleicht ein Sitz verklärter Geister, Wie hier das Laster herrascht, ist dort die Tugend Meister*».

⁴¹⁶ *Op. cit.*, стор. 411.

⁴¹⁷ Щоразу, як на сторінках «Теософа» викладалися окултні доктрини, робилося зауваження, що предмет викладено неповністю – завжди, коли його не можна було видати цілком, і жоден письменник не намагався ввести читача в оману. Що стосується західних областей сприйняття, які відносяться справді до окултних доктрин, то східні окултисти ознайомилися з ними деякий час тому. Тож, вони тепер можуть з упевненістю сказати, що Захід може мати Герметичну філософію, як змогли систему діалектики, що остання застосовується на Заході дуже добре, але в нього повністю відсутнє знання Окултизму. Справжній східний окултист мовчить і залишається невідомим, ніколи не опубліковує того, що знає, і навіть рідко про це говорить, бо він дуже добре знає, яке покарання настане за розголошення.

⁴¹⁸ Див. «*Королівська Масонська Енциклопедія*», ст. «*Сефер Ісцира*».

поступові форми, від чистого Духу до грубої Матерії; Корінь або Простір є у своїй абстрактній присутності Саме Божество, Невимовна й Невідома Єдина Причина.

Ейн-Соф у нього також Безмежний, нескінченна і Єдина Єдність, без другого і без причини, як Парабрахмо. Ейн-Соф є неподільна точка і тому, як «та, що знаходиться скрізь і ніде», є абсолютне Все. Це також є «Пітьма», бо це абсолютне Світло й Корінь семи основних Космічних Принципів. Проте, Еліфас Леві, просто заявляючи, що «Пітьма покривала лик Землі», не показує, (а) що «Пітьма» у цьому сенсі є Саме Божество, і цим він приховує єдине філософське рішення цієї проблеми для людського розуму; і (б) він дозволяє необережному вивчаючому думати, що під словом «Земля» мається на увазі наша власна маленька кулька – атом у Всесвіті. Коротше кажучи, його Вчення не охоплює окультної Космогонії, а має справу просто з Окультною Геологією і формуванням нашої космічної порошини. Це показано надалі, де він дає *resume* Дерева Сефіротів у такий спосіб:

Бог є гармонія, астрономія Сил і Єдності поза Світом.

Це, здається, наводить на думку, (а) що він учить існуванню поза-космічним Богом, у такий спосіб обмежуючи і обумовлюючи й Космос, і божественну Нескінченність та Всюдисутність, які не можуть бути далекими жодному атому або перебувати поза ним; і (б), що пропускаючи цілий докосмічний період, – бо тут мається на увазі виявлений Космос, – самий корінь окультного Вчення, він пояснює тільки кабалістичне значення мертвої букви «Біблії» і «Книги Буття», залишивши її дух і сутність недоторканими. Напевно, «області сприйняття» західного розуму не дуже й розширяться від такого обмеженого Вчення.

Сказавши кілька слів про Тоху-вах-Боху – значення якого Уордсворт витлумачив графічно як «повне безладдя» – і пояснивши, що цей термін означає Космос, він учить, що:

Над темною безоднею (Хаосом) були Води; ... земля (la terra!) була Тоху-вах-Боху, тобто безладною, і пітьма покривала лик Глибини, і лютий Подих ширяв над Водами, коли Дух вигукнув (?) «Хай буде світло», і стало світло. У такий спосіб земля (наша земна куля, звичайно) перебувала в стані катаклізму; *густі* випари огортали громаддя неба, земля була покрита водами, і буйний вітер піднімав хвилі в цьому темному океані, коли в один даний момент відкрилася рівновага й світло знову з'явилося; букви, які становлять єврейське слово «Берешит» (перше слово «Книги Буття»), суть «Бет», бінер, дієслово, що проявляється в дії, жіноча буква, потім «Реш», Слово і Життя, число 20, диск, помножений на 2; і «Алеф», духовний принцип, Одиниця, чоловіча буква.

Розташуйте ці букви у трикутник, і у вас буде абсолютна Одиниця, котра без того, щоб бути включеною в числа, створює число, перший прояв, котре є 2, і ці два, об'єднані гармонією, яка відбулася від подоби протилежностей, створюють 1, лише. Ось чому Бога називають Елохім (множина).

Все це дуже винахідливо, але дуже загадково, і крім того, неправильно. Бо внаслідок першої фрази – «Над темною безоднею були Води» – учень цього французького кабаліста вже збитий з правильного шляху. Східний чела побачить це з першого погляду, і навіть профан може побачити це. Бо, якщо Тоху-вах-Боху перебуває «унизу», а Води «зверху», то ці два чітко відрізняються один від одного, а це не так. Це твердження є дуже важливим, оскільки воно цілком змінює дух і природу Космогонії і зводить її до рівня екзотеричної «Книги Буття» – можливо, що це робилося навмисне. Тоху-вах-Боху є «Велика Глибина» і тотожна з «Водами Хаосу» або споконвічною Пітьмою. Шляхом викладу цього факту по-іншому, виходить, що й «Велика Глибина» і «Води», – які не можуть бути роз'єднані, за винятком як у феноменальному світі – стають обмеженими відносно простору й обумовленими відносно своєї природи. У такий спосіб Еліфас, у своєму бажанні сховати останнє слово Езотеричної філософії, зазнає невдачі – навмисне або інакше, це не має значення – у спробі вказати на основний принцип єдиної істинної Окультної Філософії, а саме: на єдність і абсолютну однорідність Єдиного Вічного Божественного Елемента, і він робить із цього Божества чоловічого Бога. Потім він говорить:

Над Водами був потужний Подих Елохімів (творчих Дхіані-Коганів). Над Подихом з'явилося Світло, і над Світлом – Слово ... яке його створило.

Насправді, все навпаки: як раз Споконвічне Світло створює Слово, або Логос, Котрий у Свою чергу створює фізичне світло. Щоб довести та проілюструвати те, що він говорить, він наводить наступну фігуру:

Подивившись на цей малюнок, будь-який східний окультист не похитнеться, щоб назвати його магичною фігурою «лівої руки». Він цілком перевернутий і зображує собою третю стадію релігійної думки, розповсюджену у Двапара-Юзі, коли єдиний принцип уже розділився на чоловіче та жіноче, й людство наблизилося до падіння у матеріальність, що приводить до Калі-Юги. Вивчаючий Східний Окультизм, накреслив би цю фігуру так:

Бо Таємна Доктрина учить нас, що відновлення Всесвіту відбувається в такий спосіб: У періоди нового зародження вічний Рух стає Подихом; з Подиху виникає споконвічне Світло, через сяйво якого проявляється Вічна Думка, прихована у темряві, і це стає Словом (Мантрою).⁴¹⁹ Це є *Te* (Мантра, або Слово), з якого все Це (Всесвіт) отримало існування.

Далі Еліфас Леві говорить:

Це [приховане Божество] випромінює промінь у Вічну Сутність [Води Простору] і запліднивши тим первісний зародок, Сутність розширилася⁴²⁰ породжуючи Небесну Людину, з розуму якої народилися всі форми.

«Кабала» говорить майже те ж саме. Щоб дізнатися, чому вона дійсно учить, потрібно перевернути той порядок, у якому виклав це Еліфас Леві, замінивши слово «над» словом «в», бо в Абсолюті виразно не може бути ніякого «над» або «під». Ось що він говорить:

Над водами могутній подих Елохімів; над Подихом Світло; над Світлом Слово, або Мова, котра створила його. Ми бачимо тут сфери еволюції: душі (?), гнані з темного центру [Пітьми] до сяючої округності. На дні найнижчого кола перебуває Тоху-вах-Боху, або хаос, що передував усьому прояву (Naissances – зародження), потім область Води; потім Подих; потім Світло й, нарешті, Слово.

Побудова вищенаведених пропозицій показує, що вчений абат мав певну схильність антропоморфізувати утвір, навіть якщо останній довелося б формувати з попереднього матеріалу, як це досить ясно показує «Зохар».

Ось як цей «великий» західний кабаліст виплутується зі скрути: він мовчить про першу стадію еволюції та вигадує другий Хаос. Так він говорить:

Тоху-вах-Боху є латинський *Limbus*, або сутінки ранку і вечора життя.⁴²¹ Він перебуває в постійному русі⁴²², він розкладається безупинно⁴²³, і праця розкладання прискорюється, бо світ просувається до відродження⁴²⁴. Тоху-вах-Боху євреїв не є в точності те безладдя, яке греки називають Хаосом і опис якого ми знаходимо на початку «Метаморфоз» Овідія, це є щось більше й більш глибоке; це є основа релігії, це є філософське підтвердження нематеріальності Бога.

Скоріше це – підтвердження матеріальності особистого Бога. Якщо людині треба шукати свого Бога в Гадесі древніх – бо Тоху-вах-Боху або Лімбус греків є Зал Гадеса, – то нема чого більше дивуватися обвинуваченням, висунутим Церквою проти «відьом» і чаклунів, знавців західного Кабалізму, що вони обожнюють козла Мендеса або диявола, уособленого деякими примарами й Елементалами. Але перед лицем того завдання, що поставив перед собою Еліфас Леві – завдання примирення єврейської Магії з Римським духівництвом, він нічого іншого не міг сказати.

Потім він пояснює першу фразу з «Книги Буття»:

Відкладемо убік звичайний переклад священних текстів і подивимося, що приховано в першому розділі «Книги Буття».

Потім він наводить єврейський текст цілком правильно, але транслітерує його так:

Bereschith Bara Eloim uth aschamam ouatti aares ouares ayete Tohu-vah-bohu. ... Ouimas Elci rai avur ouiai aour.

І потім він пояснює:

Перше слово «Bereschith» означає «ґенеза», слово, рівнозначне «природі».

«Акту зародження або виробництва» стверджуємо ми, а не «природі». Потім він продовжує:

⁴¹⁹ В екзотеричному сенсі Мантра (або та психічна здатність або сила, яка передає сприйняття або думку) є старша частина «Вед», друга частина яких складена з «Брахман». В езотеричній фразеології Мантра є Слово, яке стало плоттю або зроблене об'єктивним через божественну магію.

⁴²⁰ Потаємне значення слова «Брахмо» є «розширення», «збільшення», або «зростання».

⁴²¹ Чому б не дати богословського тлумачення цього слова, яке ми знаходимо у Вебстера? У римських католиків воно означає просто «чистилище», проміжна область між небесами та пеклом (*Limbus patrum та Limbus infantum*), одне для всіх людей, добрих, поганих чи байдужих; інше для душ нехрещених дітей! У давніх це просто означало те, що в «Езотеричному Буддизмі» названо Кама-Лока, між Девачаном та Авічи.

⁴²² Як Хаос, вічний Елемент, не як Кама-Лока, треба думати.

⁴²³ Доказ, що під цим словом Еліфас Леві має на увазі найнижчу область земної Акаші.

⁴²⁴ Очевидно, він має на увазі лише наш періодичний світ або земну кулю.

Ця фраза в «Біблії» неправильно перекладена. Це не «на початку», бо воно повинне бути в стадії *сили породження*⁴²⁵, що в такий спосіб виключило б усяку ідею про *ex-nihilo* ... бо ніщо не може робити щось. Слово «Елоїм» або «Елохім» означає Сили породження, і такий окультний сенс першого вірша. ... «Берешит» («природа» або «генеза»), «Бара» («створив») «Елоїм» («сили») «Атхат-Ашамаїм» («небеса») «Оуат» і «оарис» («землю»): тобто «Потенції породження, творили необмежено (вічно⁴²⁶) ті сили, які є врівноваженими протилежностями, що ми називаємо небом і землею, маючи на увазі простір і тіла, летюче і закріплене, рух і вага.

Однак це, навіть якщо воно правильне, викладено занадто неясно, щоб бути зрозумілим необізнаному на кабалістичному вченні. Але лише його пояснення незадовільні та вводять в оману, – в його опублікованих працях вони ще гірші, – але його єврейська транслітерація цілком неправильна: вона заважає дослідникові, який хотів би сам порівнювати це з еквівалентними символами й числами слів та букв єврейського алфавіту, знаходити те, що він міг би знайти, якби ці слова були правильно передані французькою транслітерацією.

Будучи зіставлена навіть з екзотеричною індуською Космогонією, філософія, котру Еліфас Леві видає за кабалістичну, є просто містичний Римський Католицизм, пристосований до християнської «Кабали». Його «*Histoire de la Magie*» ясно показує це й також розкриває його мету, яку він навіть не намагається сховати. Бо в той час, як він разом зі своєю Церквою запевняє, що

Християнська релігія змусила замовчати оракулів, котрі вирікають неправду, і язичників, та поклала кінець престижу помилкових богів,⁴²⁷

він обіцяє довести у своїй праці, що дійсна *Sanctum Regnum*, велике Магічне Мистецтво є в тій зірці Віфлеєма, що вела трьох магів на поклоніння Спасителю Світу. Він говорить:

Ми доведемо, що вивчення священної Пентаграми мусило би привести всіх магів до пізнання нового імені, яке повинне бути піднесено вище всіх імен і перед яким кожна істота здатна на поклоніння, повинна схилити свої коліна.⁴²⁸

Це показує, що «Кабала» Еліфаса Леви є містичне Християнство, а не Окультизм, бо Окультизм всесвітній і не знає різниці між «Спасителями» (або великими Аватарами) декількох древніх народів. Еліфас Леві не є виключенням у проповідуванні Християнства під маскою Кабалізму. Він був безперечно «найбільшим представником сучасної Окультної Філософії» у тому вигляді, як вона вивчається в римо-католицьких країнах взагалі, де вона пристосована до упереджень вивчаючих християн. Але він ніколи не вчив справжній всесвітній «Кабалі» і найменше – Східному Окультизму. Нехай вивчаючий порівнює західне й східне вчення і нехай подивиться, чи потрібно філософії «Упанішад» «ще досягати області сприйняття» цієї західної системи. Кожен має право захищати ту систему, якій він віддає перевагу, але займаючись цим, немає необхідності робити плями на системі свого брата.

Через велику подібність між багатьма основними «істинами» Християнства й «міфами» Брахманізму, останнім часом вживали серйозні спроби довести, що «Бгавад-Гіта» і більшість «Брахманів» та «Пуран» з'явилися значно пізніше, ніж Мойсееві Книги й навіть «Євангелія». Але, якби було можливо досягти насильницького успіху в цьому напрямку, то однаково такі докази не можуть досягти своєї мети, бо залишається «Ріг-Веда». Будучи наближеною до найбільш сучасних меж приписуваної їй епохи, вона однаково перебиває за давністю «П'ятикнижжя», котре, за загальним визнанням, більш пізнє.

Сходознавці добре знають, що вони не можуть відскіпатися від віх, за якими слідували всі наступні релігії, установлені в тій «Біблії Людства», названій «Ріг-Ведою». Саме тут, на самій зорі розумного людства були закладені камені основи всіх віровчень і релігій, усіх храмів і церков, побудованих від першого до останньої; і вони усе ще тут. Загальносвітові «міфи», уособлення божественних і космічних Сил, первинних і вторинних, та історичні персонажі всіх, – як нині існуючих так і згаслих – релігій, можна знайти в семи головних Божествах і в їх 330 000 000 співвідношеннях «Ріг-Веди», і ті Семеро, з додатковими мільйонами, суть Промені єдиної безмежної Одиниці.

Але до ЦЬОГО ніколи не може бути піднесене поклоніння профанів. Це може бути тільки «предметом найбільш абстрактної медитації, яку практикують індуси для того, щоб досягти злиття з ним». На початку кожної «зорі» «Утвору» вічне світло – яке є п'ятьма – приймає аспект так званого Хаосу; хаосу для людського розуму; вічного Кореня для надлюдського, або духовного почуття.

«Осіріс є чорний Бог». Це були ті слова, які вимовлялися «тихим голосом» при Присвяті в Єгипті, бо Осіріс Нумен є п'ятьма для смертного. У цьому Хаосі утворилися «Води», Матір Ісіда, Адіті тощо. Вони суть ті «Води Життя» в яких первісні зародки створюються – або, скоріше, знову пробуджуються, – споконвічним Світлом. Пурушоттама, або Божественний Дух, у своїй якості Нараяни, Який Ширяє над Водами Простору, запліднює і

⁴²⁵ В «новому пробудженні» Сил – було би більш правильно.

⁴²⁶ Дію, яка не припиняється у вічності, не можна назвати «втвором»; це еволюція, і вічне чи постійне становлення грецького філософа та індуського ведантиста; це Сат і єдине буття Парменіда, або Буття, ідентичне з Думкою. Тепер, як можна говорити про Потенції, що вони «створюють рух», якщо видно, що рух ніколи не мав початку, але існував у Вічності? Чому не сказати, що знову пробуджені Потенції перенесли рух із вічного у тимчасовий план буття? Безумовно, це не Творіння.

⁴²⁷ «*Histoire de la Magie*». Введ., стор. 1.

⁴²⁸ *Ibid.* введ., стор. 2.

вливає Подих життя в цей зародок, що стає «Золотим Світовим Яйцем», у якому створюється чоловічий Брахма⁴²⁹ і з нього з'являється перший Праджapati, Володар Істот, і стає прабатьком людства. І хоча це не він, але Абсолют, про який сказано, що він містить Всесвіт у Собі, проте обов'язок чоловічого Брахми виявити його у видимій формі. Звідси випливає, що він повинен бути пов'язаний зі створенням порід, і приймає, подібно Ієгови та іншим чоловічим Богам у наступному антропоморфізмі, фалічний символ. У найкращому разі, кожен такий чоловічий Бог, «Батько» усього, стає «Прототиною Людиною». Між ним і Нескінченим Божеством простягається безодня. У теїстичних релігіях особистих Богів, останні деградовані з абстрактних Сил у фізичні потенції. Вода Життя – «Глибина» Матері Природи – в антропоморфічних релігіях розглядається в її земному аспекті. Подивіться, якою святою вона стає за допомогою богословської магії! Вона вважається священною і обожнюється нині, як і за старих часів, майже в усіх релігіях. Але, якщо християни користуються нею в якості духовного очисника при хрещенні та молитві, якщо індуїсти шанують свої священні потоки, ставки та ріки, якщо парси, магометани і християни однаково вірять у її дієвість, то, напевно, ця стихія повинна мати якийсь велике й окультне значення. В Окультизмі вона означає П'ятий Принцип Космосу в нижчій семериковості: бо весь видимий Всесвіт був побудований Водою, говорять кабалісти, які знають різницю між двома водами – «Водами Життя» і Водами Спасіння – такі поплутані разом у догматичних релігіях. «Цар Проповідник» говорить про самого себе:

Я, Проповідник, був царем над Ізраїлем у Єрусалимі, і віддав своє серце тому, щоб відшукати й досліджувати мудрість всі речі, які створені під небом⁴³⁰.

Говорячи про велику працю й славу Елохімів⁴³¹ – об'єднаних в англійській «Біблії» в «Господь Бог», вбранням якого, як він говорить, є світло, а небеса – завісою, – він посилається на будівельника

Який кладе балки своїх палат у водах⁴³².

тобто на божественний Сонм Сефіротів, які побудували Всесвіт із Глибини, Вод Хаосу. Мойсей і Фалес були праві, говорячи, що тільки земля й вода можуть дати живу Душу, бо вода на цьому плані є принципом усього. Мойсей був Присвяченим, Фалес – філософом, тобто вченим, бо ці слова в його дні були синонімами.

Таємне значення цього полягає в тому, що вода й земля в Книгах Мойсея є символами первинної матерії і творчого (жіночого) Принципу на нашому плані. У Єгипті Осіріс був Вогонь, а Ісіда була Земля або її синонім Вода; ці дві протилежні стихії – саме внаслідок їхніх протилежних властивостей – необхідні одна іншій для загальної мети: мети створення потомства. Землі потрібні сонячне тепло й дощ, щоб дати своїм зародкам проріст. Але ці властивості породження Вогню та Води, або Духу і Матерії, є символами тільки фізичного породження. У той час як єврейські кабалісти символізували ці стихії тільки в їхньому застосуванні до речей виявлених і шанували їх, як емблеми створення земного життя, Східна Філософія відзначала їх тільки як ілюзорну еманацию їхніх духовних прототипів, і ніяка нечиста або нешаноблива думка не бруднила її Езотеричну релігійну символію.

Хаос, як уже було доведено в іншому місці, є Теос, що стає Космосом, він є Простір, володар усього у Всесвіті. Як стверджує Окультне Вчення, халдеї, єгиптяни й усі інші народи називали його Тоху-вах-Боху, або Хаос, Безладдя, бо Простір є велика комора Утвору, звідки виходять не тільки форми, але також ідеї, які можуть отримати своє вираження тільки через Логоса, Слово, Verbum, або Звук.

Числа 1, 2, 3, 4 є послідовними еманациями з Матері (Простору), в міру того, як вона утворює, спускаючись униз, своє вбрання, розстеляючи його по семи шаблях Утвору⁴³³. Хвиля вертається до себе, коли один кінець з'єднується з іншим у нескінченності, і виявлені числа 4, 3 і 2, бо це єдина сторона завіси, яку ми можемо сприйняти, перше число ж загублене в його недоступній самоті.

... Батько, що є Безмежний Час, породжує Матір, котра є нескінченний Простір, у Вічності; і Матір породжує Батька в Манвантарах, які суть частини тривалості, у той День, коли світ стає єдиним океаном. Тоді Матір стає Nara (Водами – Великою Глибиною) для Nara (Верховного Духу), щоб він спочивав – або рухався

⁴²⁹ Вайшнави, які розглядають Вішну, як Верховного Бога і скульптора Всесвіту, вважають, що Брахма виник з пупу Вішну, «нетлінного», або, вірніше, з лотосу, який з нього виріс. Але «пуп» тут означає Центральну точку, математичний символ нескінченності, або Парабрахмо, Єдиного із Другого.

⁴³⁰ «Еклезіаст», 1, 12, 13.

⁴³¹ Ймовірно, тут немає потреби говорити про те, що всі знають. Переклад протестантської «Біблії» не є передачею слова в слово більш ранніх грецької та латинської «Біблій». Дуже часто сенс спотворений, і слово «бог» поставлене там, де стояло «Іахве» і «Елохім».

⁴³² «Псалтир», CIV, 2, 3.

⁴³³ Щоб уникнути неправильного розуміння слова «творіння», так часто вживаного нами, можна навести зауваження автора «*Through the Gates of Gold*» через його ясність та простоту: «Слово «творити» звичайними умами розуміється, як ідея створення чогось з нічого. Ясно, що значення цього слова не таке. Ми зобов'язані подумки забезпечити нашого Творця хаосом, з якого він творить світи. Землероб, є типовим виробником суспільного життя, повинен мати свій матеріал: свою землю, дощ і сонце, та насіння, щоб покласти його в землю. З нічого він нічого виробляти не може, з порожнечі природа не може виникнути, десь позаду чи всередині існує той матеріал, з якого вона, за нашим бажанням, формується у Всесвіт». (стор. 72).

– на ній, коли, як сказано, 1, 2, 3, 4 спускаються і перебувають у світі невидимого, у той час як 4, 3, 2 стають межами у видимий світ, щоб мати справу з проявами Батька (Часу)⁴³⁴.

Це відноситься до Мага-Юг, які в цифрах стають 432, і з додатком нулів, 4 320 000.

Було б надзвичайно дивно, якби виявилось тільки збігом, що числова величина Тоху-вах-Боху, або «Хаосу» в «Біблії» – який, Хаос, зрозуміло, є «Матір» Глибина, або Води Простору – давала б ті ж самі цифри. Бо це є те, що знайдено в одному кабалістичному рукописі:

Про Небо і Землю сказано в другому вірші «Книги Буття», що вони були «Хаос і Безладдя» – тобто, вони були «Тоху-вах-Боху»; «і *пільма* була над ликом глибини», тобто «у досконалого матеріалу, з якого передбачалося побудувати будинок, була відсутня організація». Порядок однозначних чисел цих слів, як вони стоять – тобто⁴³⁵ букв, перекладених на їхні числові величини – представляє собою 6 526 654 і 2 386. Штучною мовою вони є ключовими робочими числами, абияк перемішаними, зародками і ключами будови, й повинні бути пізнані один за одним, як застосовуються та потрібні. Вони йдуть симетрично в цій праці, як безпосередньо наступні за першою фразою великого проголошення: «В Раш розвинулися Боги, небеса і земля».

Помножимо числа букв «Тоху-вах-Боху» разом, безупинно з правого боку наліво, відкладаючи підряд окремі добуток в міру просування, і ми одержимо наступні ряди значень: (а) 30, 60, 360, 2160, 10 800, 43 200 або характеризованими однозначними числами: 3, 6, 36, 216, 108, 432; (б) 20, 120, 720, 1440, 7200 або 2, 12, 72, 144, 72, 432, – ряди, що завершуються числом 432, одним із найбільш знаменитих чисел давнини, що, хоча й у затемненому значенні, з'являється в хронології аж до Потопу⁴³⁶.

Це показує, що єврейське поводження з числами, мабуть, прийшло до євреїв з Індії. Як ми вже бачили, заключними ряди чисел дають, крім багатьох інших комбінацій, числа 108 і 1008 – число імен Вішну, звідси в чотках йогина 108 зерен, – і завершуються числом 432, істинно «знаменитим» числом в індійській і халдейській давнині, з'являючись у циклі 4 320 000 років у першій, і в 432 000 років, у тривалості халдейських божественних династій.

ВІДДІЛ XXVI

ІДОЛИ І ТЕРАФИМИ

Легко зрозуміти значення «казки» розказаної халдеєм Ку-гамі. Його *modus operandi* з «ідолом Місяця» був *modus operandi* всіх семітів перед тим як Тера, батько Авраама, виготовляв зображення – названі за його ім'ям терафимами – або до того, як «обраний народ» припинив ворожити на них. Ці терафими були «ідолами» настільки ж, наскільки будь-яке язичницьке зображення або статуя⁴³⁷. Припис «Ти не повинен поклонятися кумирам», або терафимам, певно з'явився у більш пізніший час, або ж з ним не рахувалися, бо поклоніння їм і гадання за допомогою терафимів здається було настільки загальноприйнятим і розповсюдженим, що «Господь» через Осію дійсно загрожував ізраїльтянам позбавити їх терафимів.

Бо діти Ізраїлю будуть багато днів без царя, ... без жертвоприносин і без зображення.

Мацеба, статуя або колона, як пояснено в «Біблії», означає «без ефода і без терафима»⁴³⁸.

Батько Кірхер досить рішуче підтримує ідею, що статуя єгипетського Серапіса була тотожна, у всіх ознаках, зі статуями серафимів або терафимів у храмі Соломона. Луї де Дью говорить:

Вони, можливо, були зображеннями Янголів або статуями присвяченими Янголам, у такий спосіб один із цих Духів залучався в терафим і відповідав запитувачам; навіть у цій гіпотезі слово «терафим» могло стати еквівалентним «серафимові» за допомогою заміни «т» буквою «с» на кшталт сирійців⁴³⁹.

Що говорить із цього приводу «Септуагінт»? Терафим перекладається підряд словом εἰδωλα – форми по подобі когось; εἰδολον, «астральне тіло»; ὑλοπλά – виліплений; χενωτάφια – статуї в сенсі утримання в собі чогось прихованого, або вмістища; δῆλος – прояву; ἀλήθειας – істини або реальності; μορφώματα або φωτισμοὺς – сяючі, світні подоби. Останнє висловлення ясно показує, що ж таке були ці терафими. «Вульгата» перекладає цей термін словом «*annuntientes*», тобто «вісники, які повідомляють», і в такий спосіб стає зрозумілим, що терафими були оракулами. Це були оживлені статуї, Боги, які відкривалися народним масам через Присвячених Жерців і Адептів у єгипетських, халдейських, грецьких та інших храмах.

Що стосується гадань або дізнання долі й одержання наставлянь від терафима,⁴⁴⁰ то це досить ясно пояснено Маймонідом і Селденом. Перший говорить:

⁴³⁴ Коментар до Станці IX, про Цикли.

⁴³⁵ Або, читаючи з правого боку наліво, букви та відповідні їм числа стоять так: «t», 4; «h», 5; «v», 6; «v», 6; «bh», 2; «h», 5; «v» або «w», 6; що дає «thuvbh», 4 566 256, або «Тоху-вах-Боху».

⁴³⁶ Манускрипт пана Ральстона Скіннера.

⁴³⁷ Що терафим являв собою статуєю, а не якийсь малий предмет, показано в «Самуїлі», XIX, де Мелхола бере терафим («зображення», як перекладено це слово) і кладе його в ліжко, щоб він представляв Давида, її чоловіка, який утік від Савла (див. вірш 13 і далі). Це означає, що розміром і формою він скидався на людську фігуру – це була статуя, або справжній ідол.

⁴³⁸ *Op. cit.*, III, 4.

⁴³⁹ *Louis de Dieu*, «Genesis», XXXI, 19. Див. Де Мирвілль, III, 25.

Шанувальники терафимів вважали, що, позаяк світло головних зірок (планет) пронизує й рясно насичує виліплену статую, то янгольська сила (регентів, або живодайного принципу в планетах), розмовляла з ними, навчаючи при цьому їх багатьом досить корисним ремеслам і наукам⁴⁴¹.

У свою чергу Селден пояснює те ж саме, додаючи, що терафими⁴⁴² будувалися й ліпилися згідно розташуванню їхніх відповідних планет; кожний терафим присвячувався певному «зоряному янголові», тим яких греки називали стойхами; а також відповідно до фігур, розташованих на небі й названих «Богами-охоронцями»:

Тих, хто слідували *στοιχεῖα*, називали *στοιχειωματαῖοι* або ворожбитами по планетах і *στοιχεῖα*⁴⁴³.

Амміан Марцеллін указує, що древні гадання завжди здійснювалися за допомогою «Духів» стихій (*spiritus elementorum*), або, як їх називають грецькою, *πνεύματα τῶν στοιχείων*. Але останні не є «духами» зірок (планет), вони також не божественні Істоти, вони просто тварі, які живуть у своїх відповідних стихіях; кабалісти називають їх стихійними духами, а теософи – елементами⁴⁴⁴. Батько Кірхер, єзуїт, говорить читачеві:

У кожного бога були такі інструменти прорікання, щоб говорити через них. У кожного була своя спеціальність.

Серапіс давав наставлення із землеробства; Анубіс викладав науки; Гор давав поради у психологічних і духовних справах; з Ісідою радилися з підняття рівня Ніла, і т.д.

Цей історичний факт, представлений одним із найталановитіших і найбільш ерудованих серед єзуїтів, несприятливий для престижу «Господа Бога Ізраїлева» відносно його претензій на пріоритет і на те, що він є *єдиним* живим Богом. Іегова, за визнанням самого «Старого Завіту», ніяким іншим способом не розмовляв зі своїми обраними, а це ставить його на один рівень з усіма іншими язичницькими Богами, навіть нижчих класів. В «Книзі Суддів», XVII, ми читаємо, як Міка виготовив ефод і терафим, та присвятив їх Іегові (див. «Септуагінт» і «Вульгату»); ці предмети були виготовлені одним ливарем із двохсот срібних шекелів даних йому його матір'ю. Правда, «Свята Біблія» Короля Якова пояснює цю малість ідолопоклонства, говорячи:

У ті дні в Ізраїлі не було царя, і кожен робив те, що йому заманулося.

Проте, це діяння повинне було бути загальноприйнятим, бо Міка, після того, як він найняв жерця, ворожбита, для свого ефода і терафима, заявляє: «Тепер я знаю, що Господь буде робити мені добро». І, якщо вчинок Міки – який

Мав дім Богів, і виготовив ефод і терафим, та присвятив одного зі своїх синів

на служіння їм, і також «виліпленому зображенню», присвяченому «Господу» його матір'ю – нині виглядає шкідливим, то це не було так у ті дні єдиної релігії і єдиних вуст. Як може Латинська Церква засудити цей учинок, якщо Кірхер, один із її кращих письменників, називає терафими «святими інструментами первісних одкровенень»; якщо «Книга Буття» показує нам Ревекку, котра пішла «запитувати Господа»⁴⁴⁵ і Господь відповів їй (безсумнівно через свого терафима) і повідомив кілька пророцтв? І, якщо цього недостатньо, то ще є Савл, котрий оплакував мовчання ефода⁴⁴⁶, і Давид, котрий питається поради в тумміа й отримує усну відповідь від Господа, як щонайкраще вбити своїх ворогів.

Однак, урім і туммім – предмет настільки багатьох міркувань і припущень у наші дні – не був винаходом євреїв і веде своє походження не від них, незважаючи на найдокладніші наставлення із приводу його дані Мойсею Іеговою. Бо жрець-ієрофант єгипетських храмів носив нагрудник з дорогоцінних каменів у всьому схожий на нагрудник верховного жерця ізраїльтян.

Верховні жерці Єгипту вішали собі на шию зображення із сапфірів, назване *Істиною*, прояв істини ставав очевидним у ньому.

⁴⁴⁰ Терафими батька Авраама, «виготовлювача образів», були Боги-Кабейри, і ми бачимо, що їм поклонявся Міка, даними та інші. («Кн. Суддів», XVII-XVIII. etc.) Терафими були ідентичні з серафимами, а останні були зображеннями зміїв, джерело яких у санскритському «Сарпа» («змій»), символі, властивому всім божествам, як символу безсмертя. Кіюн, або Бог Ківан, якому євреї поклонялися у пустелі, був Шива, індуський Сатурн. Зендський «х» є «с» в Індії, так «Хапта» є «Сапта»; «Хінду» є «Сіндхай» (А. Вільдер). «Литера» «с» постійно пом'якшується в «х» з Греції до Калькутти, з Кавказу до Єгипту», – говорить Данлеп. Тому, літери «к», «х» і «с» взаємозамінні. Грецька оповідь розповідає, що аркадієць Дардан, отримавши їх як посаг, відвіз їх до Самофракії, а звідти до Трої; їм поклонялися набагато раніше днів процвітання Тиру та Сідону, незважаючи на те, що перший був побудований 2760 років до Р.Х. Звідки Дардан отримав їх? «*Isis Unveiled*», I, 570.

⁴⁴¹ Маймон. «*More Nevochim*», III. XXX.

⁴⁴² Присвячені Сонцю робилися із золота, присвячені Місяцю – зі срібла.

⁴⁴³ «*De Diis Syriis, Teraph*», II. Syat, стор. 31.

⁴⁴⁴ Ті, кого «кабалісти називають *стихійними* духами, суть сільфи, гноми, ундіни і саламандри, тобто духи природи. Духи янголів утворюють окремих клас.

⁴⁴⁵ *Op. cit.*, XXV, 22 et seq.

⁴⁴⁶ Ефод – це лянне вбрання, що носить верховний жрець, але оскільки до нього прикріплювався туммім, то все це оздоблення ворожіння часто зводилося в це одне слово – ефод. Див. «I, Сам.», XXVIII, 6 та XXX, 7, 8.

Селден не єдиний християнський письменник, котрий прирівнює єврейські терафими язичницьким і висловлює переконання, що перші запозичили їх від єгиптян. Крім того, Делінгер, винятково римо-католицький письменник, говорить, що:

До днів Осії терафими застосовувалися і залишалися в багатьох єврейських родинах⁴⁴⁷.

Що стосується особистої думки Делінгера, папіста, і Селдена, протестанта – які обоє знаходять Іегову в терафимах євреїв і «злих Духів» у терафимах язичників, – то це звичайне одностороннє судження *odium theologicum* і сектантство. Однак, Селден правий, доводячи, що за старих часів усі такі види спілкування були спочатку встановлені тільки з метою одержання божественних і янгольських повідомлень. Але

Святий Дух (вірніше духи) [не] говорив [тільки одним] дітям Ізраїлю за допомогою урім та туммім, поки залишалася шкіня, у що д-р А. Круден хотів би змусити людей повірити. Також не тільки одні євреї мали потребу в «шкіні» для такого роду теофанічних або божественних повідомлень; бо ніяка Баг-Кол (або «Дочка божественного Голосу»), названа туммім, не могла бути почута ні євреєм, ні язичником, ні християнином, якщо не було підхожої для цього шкіні. «Шкіня» була просто архаїчним телефоном тих днів Магії, коли окультні сили здобувалися Присвятою, точно так само як і тепер. Дев'ятнадцяте століття замінило електричним телефоном «шкіню» специфічних металів, дерева й особливих пристроїв і має природних медіумів замість верховних жерців та ієрофантів. Чому ж тоді дивуватися, що замість того, щоб зав'язувати стосунки із Планетарними Духами та Богами, віряни тепер повинні спілкуватися з істотами не вище елементалів і оживлених оболонки – з демонами Порфірія? Хто вони такі, він розповідає нам одкровення у своїй праці «Про добрих і злих демонів»:

Ті, чия мета полягає в тому, щоб їх прийняли за Богів, і чий вождь вимагає, щоб його визнали Верховним Богом.

Вельми безсумнівно – і не теософи ті, які стали би заперечувати цей факт – у всіх століттях існували добрі духи так само, як злі, благодійні та ворожі «Богів». Все лихо було й усе ще полягає в тому, щоб довідатися хто є хто. І ми стверджуємо, що про це християнська Церква знає не більше, ніж її непосвячена паства. Якщо щось доводить це, то, безсумнівно, незліченні найгрубіші богословські помилки, зроблені в цьому напрямку. Безпідставно називати Богів язичників «дияволами» і потім копіювати їхні символи в такій рабській манері, нав'язуючи розходження між гарним і поганим за допомогою не більш вагомих доказів, як відповідна приналежність Християнству або Язичництву. Планети – елементи Зодіаку – фігурували не тільки в Геліополісі як дванадцять каменів названих «таємницями стихій» (*elementorum arcana*). За свідченням багатьох правовірних християнських письменників, вони перебували також у храмі Соломона, і їх можна бачити досі в багатьох італійських церквах і навіть у Соборі Паризької Богоматері.

Насправді, можна сказати, що застереження в «*Stromateis*» Климента було дано дарма, хоча думають, що він цитував слова вимовлені Св. Петром. Він говорить:

Не поклоняйтеся Богу так, як поклоняються євреї, які думають, що тільки вони одні пізнали Божество, і не відчувають, що замість Бога вони поклоняються Янголам, місячним місяцям та Місяцю⁴⁴⁸.

Хто, прочитавши вищенаведене, не зачудується, що незважаючи на таке розуміння єврейської помилки, християни усе ще продовжують поклонятися єврейському Іегові, Духу, який говорив через свого терафима! Що це так і, що Іегова був просто «геній-охоронець» або дух народу Ізраїлю – тільки один з *pneumata ton stoicheion* (або «великих Духів стихій»), навіть не високий «Планетарний» – наочно доводиться на підставі слів Св. Павла і Климента Олександрійського, якщо слова використані ними мають яке-небудь значення. В останнього, слово *στοιχεῖα* означає не тільки стихії, але також

Космологічні принципи вироблення, і особливо знаки (або сузір'я) Зодіаку, місяців, днів, Сонця й Місяця⁴⁴⁹.

Арістотель застосовує той же вислів у тому ж самому значенні. Він говорить *των ἀστρον στοιχεῖα*⁴⁵⁰, у той час як Діоген Лаертський називає *δῶδεκα στοιχεῖα*, дванадцять знаків Зодіаку⁴⁵¹. Тепер, маючи позитивний доказ від Амміана Марцелліна в тому розумінні, що

Древнє гадання завжди здійснювалося за допомогою Духів стихій,

або тих же самих *πνεύματα των στοιχείων*, і бачачи в «Біблії» численні згадування про те, що (а) ізраїльтяни, включаючи Савла і Давида, вдавалися до того ж самого гадання й користувалися тими ж самими засобами; і, (б) що їхній «Господь» – а саме, Іегова, – був тим, хто їм відповідав, – за кого ж ми повинні вважати Іегову, як не за «*spiritus elementorum*»?

Звідси видно, що немає великої різниці між «Ідолом Місяця» – халдейським терафимом, через який говорив Сатурн – та ідолом урім і туммім, посередником Іегови. Окультні обряди, спочатку наукові – і, які складають

⁴⁴⁷ «*Paganism and Judaism*», IV, 197.

⁴⁴⁸ *Op. cit.*, I, VI, 5.

⁴⁴⁹ «*Discourse to the Gentiles*», стор. 146.

⁴⁵⁰ «*De Gener.*», I, II, IV.

⁴⁵¹ Див. «*Cosmos*» Менажа, I, VI, § 101.

найбільш урочисту і священну з наук – внаслідок виродження людства, впали у Чаклунство нині назване «марновірством». Як Діоген пояснює у своїй «Історії»:

Калдхі, які довго спостерігали планети й обізнані краще, ніж хто-небудь інший на значенні рухів їх і впливів, пророкують людям їхнє майбутнє. Вони вважають свою доктрину про *п'ять* великих світил, – які вони називають тлумачами, а ми, планетами, – найбільш важливою. І хоча вони стверджують, що саме *сонце* постачає їх більшістю пророкувань стосовно великих прийдешніх подій, проте, вони більш ретельно поклоняються Сатурну. Такі пророкування, зроблені багатьом царям, особливо Олександрові, Антигону, Селевку, Никанору й ін. ... настільки чудово здійснилися, що люди були вражені й захоплені⁴⁵².

З вищенаведеного випливає, що заява зроблена Ку-тамі, халдейським Адептом – у відношенні того, що все те, що він збирається у своїй праці дати непосвяченим, було повідомлено Сатурном Місяцю, останнім, – його ідолі, і цим ідолі, або терафимом – йому самому, переписувачеві – не більше містить у собі ідолопоклонство, ніж застосування того ж методу царем Давидом. Тому, неможливо побачити в цьому ні апокриф, ні «казку». Вищезгаданий халдейський Присвячений жив у період часу, набагато раніше періоду приписуваного Мойсею, у дні якого, Священна Наука святилищ ще перебувала в стадії процвітання. Її занепад почався тільки тоді, коли були допущені такі насмішники, як Лукіан, і перлини Окультної Науки занадто часто стали кидати голодним псам критицизму й неуцтва.

ВІДДІЛ XXVII

ЄГИПЕТСЬКА МАГІЯ

Деякі з наших дослідників Окультизму мали можливість досліджувати єгипетські папіруси – ці живі або, вірніше, знову воскреслі свідки того, що Магія, добра і злоблива, застосовувалася багато тисяч років тому, в ночі часу. Використання папірусів переважало аж до восьмого століття нашої ери, коли від них відмовилися й виготовлення їх припинилося. Найбільш цікаві з відкопаних документів негайно розкупувалися та відвозилися з країни. Однак, ще існують прекрасно збережені папіруси в Булаці, в Каїрі, хоча більша частина їх ніколи не була як слід прочитана⁴⁵³.

Іншим – тим, які були вивезені й котрі можна знайти в музеях та публічних бібліотеках Європи – пощастило не більше. У дні віконта де Руже, якихось двадцять п'ять років тому, тільки деякі з них «на дві третини були розшифровані»; і серед них кілька цікавих написів, введених мимохідь і з метою пояснити царські витрати, включені в Список Священних Звітів.

У цьому можна впевнитися в так званих колекціях «Харріса» і Анастасі, з деяких недавно відкопаних папірусів; один із них містить звіт про цілий ряд магічних діянь, зроблених перед фараонами Рамзесом II і III. Згаданий документ, дійсно, дуже цікавий. Це папірус п'ятнадцятого століття до Р.Х., написаний під час царювання Рамзеса V, останнього царя вісімнадцятої династії, і є працею переписувача Тутмоса, котрий записав кілька подій, що мали відношення до осіб, які не виконали своїх зобов'язань на 12-ий і 13-ий день місяця Паофс. Цей документ показує, що в ті дні «чудес» у Єгипті платниками податків були не тільки живі, але й кожна мумія. Всі й усе було обкладено податком, і Хоу мумії, яка не виконала зобов'язань, каралася «жерцем-заклиначем, котрий позбавляв її волі дії». Тоді, що таке Хоу? Просто астральне тіло, повітряна подоба трупа або мумії – те, що в Китаї називають Хауен, в Індії – Бгут.

У цей час, після прочитання цього папірусу, сходознавець, цілком імовірно, відкине його убік з відразою, приписуючи всю цю історію невігластву та марновірству древніх. Воістину, феноменальними і незрозумілими повинні бути тупість і легковір'я цього, в інших відносинах, високо-філософського та цивілізованого народу, якщо він міг виносити впродовж стількох століть, стількох тисячоріч таку систему взаємного обману! Систему, при якій жерці обманювали народ, Царі-Ієрофант обманювали жерців і самі були обмануті духами, які у свою чергу, були тільки «плодами галюцинацій». Вся стародавність від Менеса до Клеопатри, від Ману до Вікрамадїті, від Орфея до самого останнього Римського авгура, була історична, – так нам говорять. Мабуть, це було так, якщо все в цілому не було би системою обману. Життя і смерть направлялися та перебували під владою священного «чаклування». Бо навряд чи знайдеться один папірус, будь він навіть простим документом купівлі-продажу, угоди, що стосується найбільш звичайних буденних справ, до якого не була би домішана Магія: біла або чорна. Це виглядає, як наче священні переписувачі Нілу навмисне й у пророчому дусі расової ненависті, здійснювали найбільш невігідне (для них самих) завдання обману та введення в оману поколінь майбутньої білої

⁴⁵² *Op. cit.*, I, II.

⁴⁵³ «Знаки, якими написані ці пергаменти», – пише де Мирвіль, – «іноді представляють ієрогліфи, розташовані перпендикулярно, різновид лінійної тахіграфії (скорочених літер), де зображення часто зведене просто до однієї межі; іноді ж горизонтально; потім зустрічається ієратичне, або священне письмо, що йде з правого боку наліво, як у всіх семітичних мовах; нарешті, письмові знаки країни, що застосовуються в офіційних документах, переважно в договорах і т.д., але, які з часів Птолемеїв використовувалися також на пам'ятниках», V, 81, 82. Одну копію папірусу Харріса, перекладену Кабою – *Papyrus magique* – можна вивчати у Британському Музеї.

раси невірних, які ще не народилися! Як би там не було, Папіруси сповнені Магії, так само як і надгробні обеліски. Крім того, ми дізнаємося, що папірус не був просто гладкоповерхневим пергаментом, виробом з

Дерев'янистого матеріалу одного чагарнику, кірка якого, перекиваючи одна іншу, утворила рід паперу для письма;

але, що сам цей чагарник і знаряддя вироблення цього пергаменту й т.д., все попередньо піддавалося процесу магичної підготовки – відповідно до указів Богів, які навчили цього ремесла, як і всьому іншому, своїх Жерців-Ієрофантів.

Є, однак, кілька сучасних сходознавців, які, здається, мають підозру про істинну природу таких речей, і особливо, про аналогію та зв'язки, які існують між Магією стародавності й наших сучасних феноменів. Шаба є одним із них, бо у своїх перекладах папірусу «Харріса» він пускається в наступні роздуми:

Не вдаючись до допомоги вражаючих церемоній жезла Гермеса або затемнених формул бездонного містицизму, месмеризатор наших днів, за допомогою декількох пасів, порушує органічні функції суб'єкта, прищеплює йому знання іноземних мов, переносить його у віддалену країну або потаємні місця, змушує його вгадувати думки відсутніх людей, читати запечатані листи й т.п. ... Печера сучасної Сивілли – це скромного оздоблення кімната, де триніжок поступився місцем невеликому круглому столу, капелюху, гравюрі, меблям найпростішого виду; тільки остання навіть перевершує оракула стародавності (звідки пан Шаба це знає?), оскільки останній лише говорив⁴⁵⁴, тоді як оракул наших днів пише свої відповіді. За наказом медіума, душі померлих спускаються, щоби змусити меблі видавати тріск, і письменники минулих століть передають праці, написані заочно. Людське легковір'я нині нітрохи не звузилося в порівнянні із часами зорі історії... Подібно тому, як тератологія тепер є істотною частиною загальної фізіології, так і уявні Окултні Науки займають у літописах людства місце, що не позбавлене свого значення, і тому, заслуговують не лише по одній причині уваги філософа та історика⁴⁵⁵.

Відібравши двох Шамполліонів, Ленормана, Бунзена, віконт де Руже й кілька інших єгиптологів за наших свідків, давайте подивимося, що вони говорять про єгипетську Магію та Чаклунство. Якщо захочуть, вони можуть вийти із труднощів і пояснити всі «марновірні вірування» та їхнє застосування, приписуючи їх хронічному психологічному й фізіологічному розладу та колективній істерії; і, однак, факти в наявності, пильно вп'явшись на нас із сотень цих таємничих папірусів, відкопаних після відпочинку тривалістю чотири, п'ять і більше тисячоріч, зі своїм магичним змістом і свідченням про допотопну Магію.

Невелика бібліотека, знайдена у Фівах, надала фрагменти древньої літератури всякого роду; багато з них датовані, й деякі у такий спосіб були визнані дотичними до загальноприйнятого періоду Мойсея. Книги або рукописи з етики, історії, релігії та медицини, календарі й переліки, вірші та розповіді – усе – можна знайти в цих коштовних збірках; і древні легенди – перекази давно забутих століть (будь ласка, зауважте, що ці легенди були записані впродовж періоду Мойсея) – супроводжені там вказівками, що вони стосуються неймовірної давнини, до періоду династій Богів і Гігантів. Однак, головним їхнім змістом є формули заклинань проти чорної Магії і похоронні обряди: істинні требники, або *Vade tecum* кожного пілігрима-мандрівника у вічності. Ці похоронні тексти, загалом, написані ієратичними письменами. У заголовку папірусу незмінно поміщений ряд сцен, що показує як небіжчик з'являється перед сонмом Божеств, послідовно, які повинні його допитувати. Потім іде вирок Душі, у той час як третій акт починається з появи цієї Душі в божественному світі. Такі папіруси часто бувають довжиною у сорок футів⁴⁵⁶.

Нижченаведене витягнуто із загальних описів. Воно покаже, як сучасники розуміють і витлумачують єгипетську (та інші) Символогію.

Першим можна вибрати папірус жерця Неволу (або Неволена) у Луврі. Насамперед, тут є барка, яка перевозить труну, чорний ящик, що містить мумію покійного. Поблизу перебувають його мати Амменбем-Хеб і його сестра Хунссану; біля голови й ніг небіжчика стоять Нефтида та Ісіда, одягнені в червоне, і біля них жрець Осіріса, одягнений у свою шкуру пантери; у нього в правій руці кадило, і чотири помічники несуть нутроці мумії. Бог Анубіс (з шакалячою головою) приймає труну з рук жінок-плакальниць. Потім Душа піднімається зі своєї мумії і Хоу (астрального тіла) покійного. Перша починає своє поклоніння перед чотирма геніями Сходу, перед священними птахами і перед Аммоном у вигляді Овна. Приведений у «Палац Істини», покійний перебуває перед своїми судьями. У той час як Душа, скарабей, стоїть у присутності Осіріса, його астральне Хоу стоїть біля дверей. Багато сміху викликали на Заході викликання до різних Божеств, які панують над кожною з кінцівок мумії та тіла живої людини. Тільки подумайте: у папірусі мумії Петаменофа «анатомія стає географічною», «астрологія застосовується до фізіології» або, вірніше, «до анатомії людського тіла, серця та душі». «Волосся небіжчика належить Нілові; його очі Венері (Ісіді); його вуха – Македо, охоронцю тропіків; його ніс – Анубісові;

⁴⁵⁴ А, як щодо слів «Мене, мене, текел, уфарсин», – слів, які «пальці людської руки», чия рука та тіло залишалися незримими, написали на стінах палацу Белшазара? («Даніїл», V). І, як щодо писань Симона Волхва, і магичних літер на стінах і в повітрі крипт Посвяти, не кажучи вже про кам'яні скрижалі, на яких палець Бога написав заповіді? Між писаннями одного Бога та інших Богів різниця, якщо така взагалі існує, полягає лише в їх відповідних натурах, і, якщо дерево впізнається за його плодами, то перевагу завжди слід було би віддавати язичницьким Богам. Це є безсмертне «бути чи не бути». Або всі вони справжні (або, в усякому разі, можуть бути такими), або ж вони є безперечним побожним обманом і результатом легковірності.

⁴⁵⁵ «*Papyrus Magique*», стор. 186.

⁴⁵⁶ Див. «Путівник з музею Булака» Масперо, серед інших.

його ліва скроня – Духу, який мешкає в Сонці. ... Який ряд нетерпимих нісенітниць і низькопробних молитов ... до Осіріса, що благають його дати покійному на тім світі гусаків, яйця, свинину й т.п.⁴⁵⁷».

Однак, напевно було би розсудливо почекати, щоб переконатися, чи не мають терміни «гусаки, яйця і свинина» якогось іншого, окультного значення. Індійського йогина, якого в одній *екзотеричній* праці запрошували пити якесь хмільне питво доти, доки він зовсім не втратить розуму – також вважали п'яницею, який представляє свою секту і клас йогинів, поки не виявили, що Езотеричний сенс цього «спирту» був зовсім іншим: що він означав божественне світло та заміняв собою амброзію Таємної Мудрості. Символи голуба і ягняти, яким нині бувають східні й західна християнські Церкви, теж можуть бути відкопані через багато століть у майбутньому, і розглянуті як предмети поклоніння в наші дні. І тоді який-небудь «західознавець» прийдешніх століть високої азійської цивілізації та ученості може кармічно написати про це так: «Неосвічені й марновірні гностики та агностики сект «Папи» і «Кальвіна» (два почварних Бога періоду Динамітного Християнства) поклонялися голубові та вівці!». В усіх і в кожному столітті будуть переносні ручні фетиші для задоволення почуття шанування юрби, і Боги однієї раси завжди будуть деградувати в дияволів для наступної раси. Цикли обертаються в глибині Лети, і Карма наздожене Європу, як вона наздогнала Азію та її релігії.

Проте,

Ця велика й сповнена гідності мова (в «Книзі Мертвих») ці картини, сповнені величі, ця ортодоксальність цілого, з очевидністю виявляючись дуже точною доктриною, стосовно безсмертя душі і її особистого посмертного існування,

як показано де Руже та абатом ван Дривалом, – зачарували деяких сходознавців. Психостазія (або суд над Душею), безсумнівно, є цілою поемою для того, хто здатний правильно її читати, і витлумачувати зображення, які містяться в ній. На цій картині ми бачимо Осіріса, рогатого, зі своїм гачкуватим на кінці скіпетром – прообразом пасторального жезла, або ціпка єпископів, – Душу, яка витає вгорі, підбадьорювану Тмеєю, дочкою Сонця Справедливості й Богинею Милосердя та Правосуддя; Гора і Анубіса, які зважують діяння душі. На одному із цих папірусів показано, що Душа, визначена винною в обжерливості, присуджена до нового народження на землі як свиня; негайно ж учинилося вчене зауваження одного сходознавця: «Це є незаперечним доказом вірування в *метемпсихоз*, у перевтілення в *тварин*», і т.д.

Можливо, окультний закон Карми міг би пояснити цю фразу інакше. Вона може, наскільки знають наші сходознавці, стосуватися фізіологічної вади приготованої для душі при новому втіленні, – до вади, – яка приведе особистість до тисячі й одного лиха та нещастя.

Спершу муки, потім метемпсихоз протягом 3000 років у якості яструба, янгола, квітки лотосу, чаплі, лелеки, ластівки, змії та крокодила: зрозуміло, що розрада від такого проходження досить далека від задоволеності,

стверджує де Мирвілль у своїй праці про сатанинський характер богів Єгипту⁴⁵⁸. Знову проста вказівка може пролити багато світла на це. Чи цілком упевнені сходознавці, що вони правильно прочитали про «метемпсихоз впродовж 3000 років»? Окультна Доктрина вчить, що Карма чекає біля порогу Девачану (Аменті єгиптян) 3000 років; що потім вічне *Ego* втілюється *de novo*, щоб бути покараним у своїй новій тимчасовій особистості за гріхи, зроблені в попереднім народженні, страждання за які в тому або іншому вигляді надолужать помилки минулого. І яструб, квітка лотосу, чапля, змія або птах – будь-який об'єкт у Природі, коротше кажучи – мав своє символічне й багатобічне значення в древніх релігійних емблемах. Людина, котра все своє життя діяла лицемірно і уславилася доброю людиною, але насправді немов хижий птах лише й чекала випадку, щоб накинутися на своїх побратимів і заволодіти чужим майном, буде присуджена Кармою до покарання за лицемірство й жадібність у майбутньому житті. Яким буде покарання? Позаяк кожна людська одиниця в остаточному підсумку повинна просуватися вперед у своїй еволюції, і, позаяк ця «людина» у якомусь майбутньому часі відродиться як добра, щира й доброзичлива людина, її вирок, щоб вона відродилася в якості яструба, може просто означати те, що вона тоді буде розглядатися метафорично як така. Що, незважаючи на її дійсно гарні, притаманні їй якості, її впродовж, можливо, довгого життя, несправедливо і облудно будуть обвинувачувати та підозрювати в жадобі, лицемірстві й у таємних вимаганнях, і все це заподіє їй більші страждання, ніж вона може винести. Закон відплати ніколи не помиляється, і скільки ще таких безневинних жертв оманної зовнішності й людської злості ми зустрічаємо в цьому світі безупинної ілюзії, помилок і обміркованої злостивості. Ми бачимо їх щодня, і вони найдуться в життєвому досвіді кожного з нас. Де той сходознавець, котрий, з якимось ступенем упевненості, може сказати, що він зрозумів релігії давнини? Метафорична мова жерців ніколи не була більш, як лише поверхово розкрита, й до сьогоднішнього дня ми дуже ще погано оволоділи читанням ієрогліфів⁴⁵⁹.

Що говорить «Викрита Ісіда» з цього питання про єгипетські перевтілення і трансміграції, і чи суперечить це чому-небудь із того, що ми тепер говоримо?

⁴⁵⁷ Де Мирвілль (від котрого взято багато з попереднього), V, 81, 85.

⁴⁵⁸ Див. де Мирвілль, V, 84, 85.

⁴⁵⁹ Відомо, що ця скрута виникає навіть у добре відомих мовах, наприклад, у Санскриті, сенс якого набагато легше розуміти, ніж ієратичне письмо Єгипту. Всім відомо, як безнадійно санскритологи стають у безвихідь щодо дійсного значення і, як вони помиляються у правильній передачі думки в своїх відповідних перекладах, у яких один сходознавець суперечить іншому.

Треба відзначити, що ця філософія циклів, – яка була алегоризована єгипетськими ієрофантами, як «цикл необхідності», – пояснює в той же самий час алегорію «Падіння Людини». За арабськими описами, кожна із семи залів пірамід – цих найбільших з усіх космічних символів – мала ім'я однієї з планет. Своєрідна архітектура пірамід, сама по собі показує хід метафізичної думки їхніх будівельників. Вершина губиться в ясній блакитній небі країни фараонів і уособлює споконвічну точку, що загубилася в невидимому Всесвіті, звідки почала свій шлях перша раса духовних прототипів людини. Кожна мумія, з того моменту, як вона була забальзамована, втрачала, в одному сенсі, свою фізичну індивідуальність: вона символізувала людську расу. Її укладали з найкращим розрахунком допомогти виходу «Душі», і останній доводилося пройти через сім планетних залів, перш ніж вона могла вийти через символічну вершину. Кожна зала, у той же самий час, уособлювала одну з семи сфер (нашого Ланцюга) і один із семи вищих типів фізико-духовного людства, – як затверджено, більш високого, ніж наше. Кожні 3000 років душа, представниця своєї раси, повинна була вертатися до своєї вихідної точки відправлення, перш ніж вона переходила в іншу еволюцію, у більш довершене духовне та фізичне перетворення. Нам варто дійсно заглибитися в затемнену метафізику Східного містицизму, перш ніж ми зможемо повністю усвідомити нескінченність предметів, які охоплюються одним польотом величної думки її батьків⁴⁶⁰.

Все це Магія, коли дані подробиці; і в той же самий час, це стосується еволюції наших семи Корінних Рас, до кожної з особливостями її особливого охоронця або «Бога», і його Планети. Астральне тіло кожного Присвяченого повинне було після смерті знову переграти у своїй похоронній містерії драму народження й смерті кожної Раси – минулої і майбутньої – і пройти через сім «планетних залів», які, як уже було сказано вище, уособлюють також сім сфер нашого Ланцюга.

Містична доктрина Східного Окультизму вчить, що «*Духовне Его (не астральне Хоу), перш ніж втілитися в нове тіло, повинне знову відвідати місця дії, які воно залишило при своєму останньому розвтіленні. Воно повинне саме побачити й дізнатися про всі наслідки, що виникли із причин (Нідан), породжених його діями в попередній житті, щоб, побачивши, воно визнало справедливості встановлення і допомогло б Закону Відплати (Кармі) замість того, щоб перешкодити*»⁴⁶¹.

Переклади декількох єгипетських папірусів віконтом де Руже, якими б недосконалыми вони не були, дають нам одну перевагу: вони беззаперечно доводять присутність в них як білої, божественної Магії, так і Чаклунства, і застосування їх обох протягом усіх династій. В «*Книзі Мертвих*», що набагато древніше, ніж «*Книга Буття*»⁴⁶² або яка-небудь інша книга «*Старого Завіту*», це видно в кожному рядку. Вона сповнена безперестанних молитов і заклинань проти Чорного Мистецтва. В ній Осіріс є переможцем «повітряних демонів». Благаючий просить його допомоги проти Матата, «з ока якого виходить невидима стріла». Ця «невидима стріла», що виходить із ока чаклуна (живого або померлого) і, яка «циркує по усьому світі», є лихе око – космічне, за своїм походженням і земне за своїми наслідками на мікрокосмічному плані. Латинським християнам не личить дивитися на це, як на марновірство. Їхня Церква сама дотримується цього ж вірування й навіть має молитву проти «стріли, що циркує у п'ятні».

Однак, найцікавішим з усіх цих документів є папірус «Харріса», названий у Франції «*Le papyrus magique de Шаба*», бо останній переклав його вперше. Це рукопис, написаний ієратичним письмом, перекладений, прокоментований і опублікований у 1860 році паном Шаба, але придбаний у Фівах в 1855 році, паном Харрісом. Вважають, що його вік від двадцяти восьми до тридцяти століть. Ми наводимо кілька виписок із цих перекладів:

Календар щасливих і нещасливих днів: ... Той, хто змусив вола працювати 20-го числа місяця Фармут, неодмінно помре; той, хто 24-го числа того ж місяця голосно вимовив ім'я Сета, з того ж дня побачить, як лихо царює в його будинку; ... той, хто 5-го числа Пачуса залишає свій будинок, занедужує і вмирає.

Перекладач, чий культурні інстинкти обурені до межі, виголошує:

Той, хто не читав цих слів своїми власними очима, не повірив би в таке поневолення в епоху Рамессидів⁴⁶³.

Ми належимо дев'ятнадцятому століттю християнської ери й тому, перебуваючи на висоті цивілізації, і під милостивою владою і просвітницьким впливом Християнської Церкви, замість того, щоб підкорятися язичницьким Богам давнини. Проте, ми особисто знаємо дюжини й чули про сотні освічених, дуже розумних людей, які скоріше подумують вчинити самогубство, ніж почати яку-небудь справу в п'ятницю, обідати за столом, за яким сидять тринадцять, або почати довгу подорож у понеділок. Великий Наполеон полотнів побачивши три запалені свічки на столі. Крім того, ми можемо охоче узгодитися в думках з де Мирвіллем, у всякому разі в тому, що такі «марновірства» є «результат спостережень і досвіду». Якби все це ніколи не відповідало фактам, то авторитетність цього «Календаря», він гадає, не тривала б навіть тижня. Але продовжимо:

⁴⁶⁰ *Op. cit.*, I, 297.

⁴⁶¹ Книга II. Коментар.

⁴⁶² Так заявляють Бунзен і Шамполліон, а д-р Карпентер каже, що «*Книга Мертвих*», висічена на стародавніх пам'ятниках, з «тими ж фразами, які ми знаходимо в Новому Завіті, у зв'язку з Днем Страшного Суду ... була висічена приблизно 2000 років до часів Христа». (Див. «*Isis Unveiled*», I, 518).

⁴⁶³ Де Мирвіль, V, 88. Точно такі ж календарні та гороскопічні заборони існують в Індії в наші дні, так само як і в Китаї та в усіх буддійських країнах.

Вплив часу народження: Дитина, яка народилася на 5-ий день Паофі буде вбита биком, на 27-й день – змією. Народившись 4-го числа місяця Атхир, вона впаде під ударами.

Це питання гороскопічних пророкувань; у розважливу астрологію вірять у наше власне століття, і Кеплер довів, що вона науково можлива.

Розрізняли Хоу двох видів: по-перше, виправдані Хоу, тобто ті, котрим гріхи були прощені Осірісом, коли вони стали перед його трибуналом; ці жили друге життя. По-друге, були винні Хоу, «хоу, які померли другий раз», це були засуджені. Друга смерть не знищувала їх, але вони були приречені блукати й мучити людей. Їхнє існування мало фази, аналогічні фазам живої людини, – зв'язок, настільки тісний між мертвим і живим, що видно, як ставали необхідними здійснення похоронних обрядів, вигнання й молитви (або, скоріше, магичні заклинання)⁴⁶⁴. В одній молитві говориться:

Не дозволяй, щоб отрута охопила його кінцівки (покійного), ... щоб мертвий чоловік або жінка проникнули в нього; або щоб тінь якого-небудь духу жила в ньому (або в ній)⁴⁶⁵.

М. Шаба додає:

Ці хоу були істотами того роду, до якого люди належать після смерті, їх виганяли в ім'я бога Хонса. ... Мани тоді могли входити в тіла живих, переслідувати й опанувати ними. Проти таких *страшних* вторгнень вживалися формули та талісмани, і особливо статуї, або *божественні фігури*⁴⁶⁶... З ними боролися за допомогою божественної сили, бог Хонс славився такими рятуваннями. Хоу, при виконанні велінь цього бога, проте, зберігав властиву йому дорогоцінну здатність влаштовуватися за бажанням у будь-якому іншому тілі.

Найчастіше вживана формула вигнання була наступна. Вона дуже багатозначна.

Люди, боги, обранці, душі померлих, амоус, негри, менті-у, не дивіться на цю душу, щоб виявити жорстокість стосовно неї.

Це адресовано всім, хто був знайомий із *Магією*.

«Амулети й містичні імена». Цей розділ називають «дуже таємничим», бо він містить заклинання, адресовані Пенхакахакахернеру і Уранаокарсанкробиту, та іншим таким же простим іменам. Шаба говорить:

У нас є докази, що містичні імена, подібні цим, були загальновикористовувані під час перебування ізраїльтян у Єгипті.

І ми можемо додати, незалежно від того, єгипетські вони або ізраїльські, це чаклунські імена. Вивчаючий може дізнатися про це в працях Еліфаса Леві, наприклад, у його «*Grimoire des Sorciers*». У цих заклинаннях Осіріс називається Мамурам-Кахаб і його благають запобігти нападу двічі мертвих духів на виправданого хоу і його найближчих родичів, бо проклятий (астральна примара)

Може прийняти будь-яку форму, яку тільки побажає, і проникнути за бажанням у будь-яке місце або тіло.

Вивчаючи єгипетські папіруси, починаєш робити відкриття, що піддані фараонів не дуже були схильні до Спіритизму або Спіритуалізму того часу. Вони страшилися «благословенного духу» мертвого більше, ніж римські католики бояться диявола!

Але наскільки недоречні й несправедливі обвинувачення проти єгипетських Богів, що вони є цими «дияволами», а також проти жерців, що вони творять свої магичні дива за допомогою «занепалих янголів», видно більш ніж в одному папірусі. Бо часто в них попадаються записи про чаклунів, присуджених до страти – немов вони жили під протекцією святої Християнської Інквізиції. Ось один випадок із часів царювання Рамзеса III, узятий де Мирвіллем у Шаба.

Перша сторінка починається словами: «З того місця, де я перебуваю, до народу моєї країни». Є підстава думати, як буде видно, що людина, котра написала це від першої особи, є суддею, котрий робить доповідь, звертаючись до народу, після звичайної формули, бо ось головна частина обвинувачення: «Цей Хай, погана людина, був доглядачем (можливо, власником) овець; він сказав: «Чи можу я дістати книгу, яка мені дасть велику владу?» ... Й була йому дана книга з формулами Рамзес-Мері-Амена, великого Бога, його царственного пана; і йому вдалося оволодіти божественною силою, що дає йому можливість зачаровувати людей. Йому також вдалося побудувати житло й знайти дуже *глибоке місце*, і він створив людей з Менх (магічних гомункулів?) і ... любовні писання ... викравши їх із Хени (окулярної бібліотеки палацу) рукою муляра Атірма, ... примусивши одного з доглядачів відійти убік і діючи магично на інших. Потім він прагнув довідатися майбутнє з їхньою допомогою, і йому це вдалося. І всі жахи й мерзенності, які гніздилися в його серці, він здійснив і застосовував їх усі на практиці так само, як і робив інші великі злочини, такі як *жах* (?) усіх Богів і Богинь. Також нехай будуть застосовані до нього закони, що карають *великою (суворою?) смертю*, такі, як велють божественні слова. Обвинувачення на цьому не зупиняється – воно деталізує злочини. Перший рядок говорить про руку, паралізовану за допомогою *людей з Менх*, яким варто тільки сказати «нехай те й те буде зроблено», як це й буде зроблено. Потім йдуть *більші мерзенності*, такі, які заслуговують смерті. ... Судді, котрі розглянули його (обвинувачуваного) справу, закінчили словами: «Нехай він умре згідно з наказом фараона й згідно тому, що написано в рядках божественної мови!»

⁴⁶⁴ Див. де Мирвілль, III, 65.

⁴⁶⁵ «*Papyrus Magique*», стор. 163.

⁴⁶⁶ *Ibid*, стор. 168.

М. Шаба говорить:

Документів подібного роду повно, але завдання проаналізувати їх усі, не може бути почате з тими обмеженими засобами, які є в нашому розпорядженні⁴⁶⁷.

Існує напис, узятий у храмі Хоуса, Бога, котрий мав владу над елементаріями, у Фівах. Він був піднесений М. Пріссон д'Авенном Імператорській – нині Національній – бібліотеці Парижу, і вперше був перекладений паном С. Берчем. У ньому міститься цілий роман Магії. Він стосується днів Рамзеса XII⁴⁶⁸ двадцятої династії; ми тепер перекладаємо його з викладу М. де Руже в такому вигляді, як він наводиться де Мирвіллем.

Ця пам'ятка розповідає нам про те, як один із Рамзесів двадцятої династії, збираючи в Нахараїні данину, що сплачується Єгиптові азіатськими народами, закохався в дочку вождя з Бахтена, одного з данників, оженився на ній і після повернення в Єгипет підняв її у ранг королеви під королівським ім'ям Ранефру. Незабаром після цього вождь із Бахтена відправив гінця до Рамзеса, просячи допомоги Єгипетської науки для Бент-Рош, молодшої сестри королеви, у якої занедужали всі кінцівки.

Гонець ясно просив, щоб був посланий «мудрець» (Присвячений Рех-Хет). Цар наказав викликати всіх придворних ієрограматиків і охоронців таємних книг із Хени і вибравши серед них царського переписувача Тот-ем-Хебі, розумну людину, знавця писань, доручив йому досліджувати цю хворобу.

Після прибуття в Бахтен Тот-ем-Хебі виявив, що Бент-Рош одержима хоу (Ем-сех'єру-кер х'оу), але заявив, що він сам занадто слабкий, щоб вступити у боротьбу з ним⁴⁶⁹.

Минуло одинадцять років, але стан молоді дівчини не покращився. Вождь із Бахтена знову послав гінця, і за його формальною вимогою Хонс-пеїрі-Секлерем-Зам, одна з божественних форм Хонса – Бога-Сина у Фівійській Трійці – була відправлена в Бахтен...

Як тільки цей Бог (втілений) вимовив вітання (*біса*) пацієнтці, вона відразу відчула себе звільненою, і хоу, який перебував у ній, відразу ж виявив своє бажання підкоритися наказу Бога: «О великий Боже, котрий змушує примар зникати», – сказав хоу, – «я твій раб і вертаюся туди, звідки я прийшов!»⁴⁷⁰.

Очевидно Хонс-пеїрі-Секлерем-Зам був справжній Ієрофант, класу називаного «Синами Бога», бо про нього сказано, що він був однією із форм Бога Хонса, що означає, що або він вважався втіленням цього Бога – Аватаром, або досконалим Присвяченим. Із цього ж самого тексту видно, що храм, до якого він належав, був одним із тих до яких була прикріплена Школа Магії. В ньому був хен, або та частина храму, що була недоступна всім, крім верховного жерця, бібліотека, або сховище таємних праць, для вивчення й охорони яких призначалися особливі жерці (ті, з якими радилися всі фараони в дуже важливих випадках), і де вони спілкувалися з Богами й отримували від них поради. Хіба Лукіан не розповідає своїм читачам в описі храму Ієрополісу про «Богів, які незалежно проявляють свою присутність?»⁴⁷¹. І далі, про те, що він якось подорожував із жерцем з Мемфісу, котрий розповів йому, що він провів двадцять три роки в підземних криптах свого храму, одержуючи наставлення з Магії від самої Богині Ісиди. І знову ми читаємо, що сам Меркурій навчав Великого Сезостриса (Рамзеса II) Священним Наукам. З цього приводу Яблонський зауважує, що в цьому він бачить підставу, чому Амун (Аммон) – звідки, на його думку, відбулося наше «Амін», – був дійсно викликанням до світла⁴⁷².

У папірусі Анастазі, що буває різними формулами для викликання Богів і заклинаннями проти хоу та стихійних демонів, параграф сьомий чітко показує, як розрізняються дійсні Боги, Планетарні Янголи, від оболонки смертних, які залишилися в Кама-Лоці, немов для того, щоб спокушати людство й ще більш безнадійно заплутувати його в даремних пошуках істини поза Окультними Науками й завісою Присвяти. Цей сьомий вірш, із приводу таких божественних викликань, або теоматичних консультацій, говорить наступне:

⁴⁶⁷ Маймонід у своєму «Трактаті про Ідолопоклонство» висловлюється, говорячи про єврейських терафимів: «Вони говорили з людьми». Досі християнські чаклуни в Італії і негритянські вуду в Нью-Орлеані виготовляють маленькі воскові фігури схожі на їхніх жертв, і простромлюють їх голками, причому *рана*, така ж як на терафимі, або Менх, відображуючись на живій людині, часто вбиває її. Багато все ще загадкових смертей, причому не всім знаходять винних.

⁴⁶⁸ Рамзес Лепсій, який правив приблизно за 1300 років до нашої ери.

⁴⁶⁹ Можна судити наскільки достовірні переклади таких єгипетських документів, коли одна й та ж фраза перекладається трьома єгиптологами у трьох різних варіантах. Руже говорить: «Він найшов її у стані *підвладності духам*», або друга версія – «з кінцівками цілком заокостенілими» (?); й Шаба перекладає: «Й писець виявив, що хоу занадто злий». Між одержимістю з боку злого хоу і «з кінцівками цілком заокостенілими» – є різниця.

⁴⁷⁰ Де Мирвілль, V, 247, 248.

⁴⁷¹ Деякі перекладачі хотіли б зобразити слова Лукіана, ніби дотичними до мешканців міста, але їм не вдалося надати цьому твердженню достовірності.

⁴⁷² Де Мирвілль, V, 256, 257.

Це божественне й велике ім'я⁴⁷³ повинне викликатися тільки у випадках абсолютної необхідності й коли викликач відчуває себе абсолютно чистим і бездоганим.

Не так це є у формулах чорної Магії. Рювенс, говорячи про два ритуали Магії Анастазійської колекції, зауважує, що вони

Незаперечно утворюють найбільш повчальний коментар до «Єгипетських містерій», приписуваних Ямбліху, й краще доповнення до цієї класичної праці для розуміння тавматургії філософських сект, тавматургії, обґрунтованій на древній єгипетській релігії. Згідно Ямбліху, тавматургія здійснювалася за допомогою служіння другорядних геніїв⁴⁷⁴.

Рювенс закінчує зауваженням, котре вельми значне й дуже важливе для окультистів, котрі захищають древність та справжність своїх документів, бо він говорить:

Все те, що він (Ямблїх) видає як теологію, ми знаходимо історією в наших папірусах.

Але, чому тоді заперечувати справжність, імовірність і, найбільше, вірогідність тих класичних письменників, які всі писали про Магію і її Містерії в дусі найбільшої шанобливості та захоплення? Послухайте Піндара, що вигукує:

Щасливий той, хто сходить у могилу, одержавши таку присвяту, бо він знає кінець свого життя й царство,⁴⁷⁵ дане Юпітером⁴⁷⁶.

Або Цицерона:

Присвята не лише навчає нас відчувати себе щасливими в цьому житті, але також і вмирати із кращими надіями⁴⁷⁷.

Платон, Павзаній, Страбон, Діодор та дюжини інших дають свої свідчення про велике благо присвят; як усі великі, так і частково-присвячені Адепти розділяють ентузіазм Цицерона.

«Хіба Плутарх, думаючи про те, що він дізнався при своїй присвяті, не втішився за втрату своєї дружини? Чи не придбав він у Містеріях Вакха переконаності, що «душа» (дух) залишається нетлінною і, що існує загробне життя? ... Аристофан навіть пішов далі: «Всі ті, хто брали участь у Містеріях», – говорить він, – «вели чисте, спокійне і святе життя; вони вмирили, шукаючи світло Елевзінських Полів (Девачана), тоді як інші нічого іншого не могли очікувати, крім вічної пітьми (неуцтва?)».

... Й коли подумаєш про значущість, що надається державами принципу й правильному святкуванню Містерій, умовам, розробленим в їхніх договорах для забезпечення їхнього проведення – тоді видно, до якого ступеня цим Містеріям такий довгий час були віддані їх перші й останні думки.

Вони були найбільшими предметами як суспільної, так і приватної уваги, і це просто природно, бо згідно Делінгеру, «Елевзінські Містерії розглядалися, як розквіт усієї грецької релігії, як найчистіша сутність усіх їхніх концепцій»⁴⁷⁸.

Туди не допускали не лише змовників, але й тих, хто не донесли на них; зрадників, лжесвідків, розпусників⁴⁷⁹, ... тож, Порфирій міг сказати: «Наші душі повинні бути в момент смерті такими, якими вони були впродовж Містерій, тобто вільними від усіх ганебних плям, пристрастей заздрості, ненависті або гніву»⁴⁸⁰.

Істинно,

Магію вважали Божественною Наукою, що приводила до участі в характерних властивостях самої Божественності⁴⁸¹.

Геродот, Фалес, Парменід, Емпедокл, Орфей, Піфагор – всі вони, кожний у свій час, пішли шукати мудрості великих Ієрофантів Єгипту в надії вирішити проблеми Всесвіту.

Філон говорить:

---

⁴⁷³ Як може де Мирвілль побачити Сатану в єгипетському Богові великого божественного Імені, коли він сам визнає, що не було нічого більш великого, ніж ім'я оракула Додони, бо це було ім'я бога євреїв, ІАО або Іегови? Цей оракул був привезений пелазгійцями в Додону більш ніж за чотирнадцять століть до Р.Х. і залишився у предків елінів, і його історія добре відома й може бути прочитана у Геродота. Юпітер, котрий любив прекрасну океанську німфу Додону, наказав Пелазгу перенести її культ у Фессалію. Ім'я Бога того оракула, котрий знаходився у храмі Додони, було *Zeus Pelasgicos*, Зевспатер (Бог Батько), як пояснює де Мирвілль: «Це було ім'я *par excellence*, ім'я, яке євреї вважали невимовним Іменем – коротше кажучи, Іаох-патер, тобто «те, що було, є і буде», інакше кажучи, Вічний». І автор визнає, що Морі правий, «відкривши в імені ведичного Індри біблейського Іегову», й навіть не намагається заперечувати етимологічного зв'язку між обома іменами – «великим і втраченим іменем із сонцем та ударами блискавки». Дивне визнання, й ще більш дивні протиріччя.

⁴⁷⁴ Рювенс, «Лист до Летрона про 75-ий пункт папірусу Анастазі». Див. де Мирвілль, V. 258.

⁴⁷⁵ Елевзінські Поля.

⁴⁷⁶ «Фрагменти», IX.

⁴⁷⁷ «De Legibus», II, IV.

⁴⁷⁸ «Judaism and Paganism», I, 184.

⁴⁷⁹ «Frag. of Styg., ap Stob.».

⁴⁸⁰ «De Special Legi.».

⁴⁸¹ Де Мирвілль. V, 278, 279.

Було відомо, що Містерії розкривали таємну діяльність Природи⁴⁸². Дива, вчинені жерцями теургічної магії, настільки добре засвідчені, й свідчення, – якщо людські свідчення взагалі чого-небудь варті, – настільки незаперечні, що сер Девід Брустер, щоб не довелося визнати, що язичницькі теурги набагато перевершили християнських у дивах, визнає за першими абсолютну поінформованість у фізиці та в усьому, що стосується натурфілософії. Наука перебуває в дуже неприємному становищі...

«Магія», – говорить Пселл, – «становила заключну частину жрецької науки. Вона досліджувала природу, силу і якість усього підмісячного; елементів та їхніх частин, тварин, різних рослин і їхніх плодів, каменів та трав. Коротше кажучи, вона досліджувала сутність і силу всього. Ось звідки вона створювала свої результати. І вона створювала *статуї* (магнетизовані), які приносили здоров'я, і виготовляла всілякі різні фігури й речі (талісмани), які однаково могли стати як інструментами захворювання, так і здоров'я. Також дуже часто через магію досягається поява небесного вогню, і тоді статуї регочуть і лампи самі запалюються»⁴⁸³

Це твердження Пселла, що Магія «створювала статуї, які приносили здоров'я», тепер доведено світу, як не мрія, не порожні хвастощі теурга з галюцинацією. Як говорить Рювенс, це стає «історією». Бо це знайдено в «*Papyrus Magique*» Харріса і на вже згаданому обеліску, виконаному по обітниці. Як Шаба, так і де Руже заявляють, що:

У вісімнадцятому рядку цього дуже знівченого пам'ятника перебуває формула, що стосується мовчазної згоди бога (Хонса), котрий сповістив свою згоду рухом, якого він надавав своїй статуї⁴⁸⁴.

З цього приводу виникла навіть суперечка між цими двома сходознавцями. У той час як М. де Руже хотів перекласти слово «Хан», як «люб'язність» або «милість», М. Шаба наполягав, що «Хан» означає «рух» або «знак», зроблений статуєю.

Надмірна влада, зловживання знанням і особисте честолюбство дуже часто приводили егоїстичних і безпринципних Присвячених до чорної Магії, точно так само, як ті ж самі причини приводили до того ж самого християнських пап і кардиналів; і саме чорна Магія була тим, що в остаточному підсумку привело до знищення Містерій, а зовсім не Християнство, як дуже часто помилково вважають. Прочитайте «*Римську Історію*» Моммзена, том I, і ви довідаєтеся, що саме язичники самі поклали кінець опоганенню Божественної науки. Ще в 560 році до Р.Х. римляни виявили якесь окультне товариство, школу чорної Магії найогиднішого типу, воно святкувало містерії перенесені з Етрурії, і незабаром ця моральна зараза поширилася по всій Італії.

Більше семи тисяч Присвячених були передані суду, і більшість із них були присуджені до страти...

Згодом Тит Лівій розповідає про ще три тисячі присуджених Присвячених впродовж одного тільки року за злочин отруєння⁴⁸⁵.

І незважаючи на це, чорну Магію усе ще висміюють і заперечують!

Полтєе може бути або не бути переповненим ентузіазму, говорячи, що Індія здається йому, як

Велике й первісне вогнище людської думки, котре закінчилося охопленням усього древнього світу,

але він був правий у своїй ідеї. Ця первісна думка привела до окультного знання, що у нашій П'ятій Расі відбито із найраніших днів єгипетських фараонів до нашої сучасності. Навряд чи знайдеться один ієратичний папірус з числа тих, які виявляються при туго перебинтованих муміях царів і верховних жерців, що не містив би в собі якої-небудь цікавої інформації для сучасного дослідника Окультизму.

Все це є, зрозуміло, осміяна Магія, результат первісного знання та одкровення, хоча вона атлантськими чаклунами застосовувалася таким нечестивим чином, що з тих пір виникла необхідність закрити для наступної Раси щільною завісою ці застосування, які використовувалися для одержання так званих магічних ефектів на психічному і фізичному планах. Буквально ніхто в нашому столітті не повірить у ці повідомлення, за винятком римських католиків, але вони цим діянням припишуть сатанинське походження. Проте, Магія настільки перемішалася зі світовою історією, що, якщо остання коли-небудь буде написана, то їй доведеться ґрунтуватися на відкритті Археології, Єгиптології, і на ієратичних писаннях та написах; якщо ж будуть наполягати, що вона повинна бути вільна від цього «вікового марновірства», то вона ніколи не побачить світла. Можна добре собі уявляти скрутний стан, у якому опинилися серйозні єгиптологи, ассириологи, вчені та академіки. Будучи змушеними перекладати та витлумачувати древні папіруси й архаїчні написи на обелісках і вавилонських циліндрах, вони опинилися перед необхідністю, від початку до кінця, зустрічатися з огидним і ненависним для них предметом Магії, з її заклинаннями та іншими атрибутами. Тут вони знаходять тверезі й серйозні оповідання, що зійшли з пера вчених переписувачів, складені під безпосереднім наглядом халдейських або єгипетських Ієрофантів, найбільш учених серед філософів давнини. Ці оповідання були написані в урочисту годину смерті й похорону фараонів, верховних жерців та інших могутніх осіб країни Хемі; їхньою метою було приведення новонародженої, Осіріфірованої Душі перед страшним трибуналом «Великого Судді» у сфері Аменті – там, де *неправда* вважалася тяжчою за найбільші злочини. Чи були ці переписувачі, ієрофанти, фараони та жерці-царі всі дурнями або шахраями, які або крали, або намагалися змусити повірити інших у такі «небилиці», які виявляються

⁴⁸² «*Isis Unveiled*», I, 25.

⁴⁸³ *Ibid*, I, 282, 283.

⁴⁸⁴ Де Мирвілль, V, 248.

⁴⁸⁵ Де Мирвілль, V, 281.

на найбільш поважних папірусах? І, однак, тут нічого не поробиш. Будучи підтверджені Платоном і Геродотом, Мането та Синцеллом, як і всіма найбільшими й гідними довіри авторами та філософами, які писали по цій темі, ці папіруси відзначають – так само серйозно, як вони відзначають будь-яку історію або будь-який факт, настільки загальновідомий і загальноприйнятий, що він не має потреби в коментарях – цілі царські династії манів, тобто тіней і примар (астральних тіл), і такі діяння магічного мистецтва, й такі окультні феномени, що найбільш довірливий окультист нашого часу і то засумнівається – вірити їм чи ні.

Сходознавці, однак, знайшли рятівний вихід з положення: усе ще публікуючи й передаючи папіруси на критику літературних садукеїв, вони зазвичай називають їх «романами часу фараона Такого-То». Ця ідея дотепна, якщо й не зовсім чесна.

ВІДДІЛ XXVIII

ПОХОДЖЕННЯ МІСТЕРІЙ

Все те, що було пояснено в попередніх відділах, і ще в сто разів більше, викладалося в Містеріях з правіку. Якщо перша поява цих установ є справою історичного переказу у відношенні деяких більш пізніх народів, то походження їх безсумнівно має бути віднесене в часи Четвертої Корінної Раси. Містерії були введені для обраних цієї Раси, коли середній атлант уже почав занадто глибоко поринати у гріх, щоб можна було би йому довіряти таємниці Природи. Їхня установа приписується в Таємних Працях Царям-Присвяченим, які належали до божественних династій, коли «Сини Божі» уже поступово дозволяли своїй країні ставати Кукарма-дес (землею пороку).

Про давність Містерій можна судити по історії поклоніння Геркулесові в Єгипті. Згідно тому, що жерці розповідали Геродоту, цей Геркулес не був грецьким, бо він говорить:

Про грецького Геркулеса я ніде в Єгипті не міг добути яких-небудь відомостей: ... Єгипет ніколи не запозичав цього імені у греків ... Геркулес, ... як вони (жерці) стверджують, є одним із дванадцяти (великих Богів), які були породжені від більш ранніх восьми Богів за 17 000 років до року Амазису.

Геркулес – індійського походження, і полковник Тод, – якщо відкласти убік його біблійну хронологію, – був цілком правий у висловленні, що він був Баларама, або Баладева. Тепер потрібно читати «Пурани» з Езотеричним ключем у руці, щоб дізнатися, як майже на кожній сторінці вони підтверджують Таємну Доктрину. Класичні письменники давнини настільки добре розуміли цю істину, що одностайно приписали Азії походження Геркулеса.

Один розділ «Магабгарати» присвячений історії Геркули, із племені якого походить Вьяса ... У Діодора знаходимо ту ж легенду з деякими змінами. Він говорить: «Геркулес народився серед індійців і, подібно грекам, вони наділяють його палицею і левиною шкурою». Обоє (Крішна та Баладева) є (панамі) племені (кула) Гері (Гері-кулес), з чого греки могли створити складене слово Геркулес⁴⁸⁶.

Окультна Доктрина пояснює, що Геркулес був останнім втіленням одного із семи «Володарів Полум'я», як брат Крішни, Баладева. Що його втілення відбувалися протягом Третьої, Четвертої і П'ятої Корінних Рас, і, що поклоніння йому було принесено в Єгипет більш пізніми переселенцями з Ланки та Індії. Що греки запозичили його від єгиптян, це безсумнівно, тим більше, що греки визначають його місце народження у Фівах і тільки його дванадцять трудів – в Аргосі. У «Вішну Пурана» ми знаходимо повне підтвердження сказаному в Таємних Вченнях; нижченаведене є коротке зведення цієї Пуранічної алегорії:

Райвата, онук Шарьяті, четвертого сина Ману, не знаходячи людину, гідної руки його прекрасної дочки, відправляється разом із нею в царство Брахми, щоб порадитися з Богом, як бути в цьому випадку. По його прибутті туди Хаха, Хуху й інші гандхарви співали перед тронем, і Райваті, який чекав поки вони закінчать, здалося, що минула всього одна мухурта (мить), тоді як насправді пройшли довгі століття. Коли вони скінчили, Райвата впав ниць і пояснив свій скрутний стан. Потім Брахма запитав, кого б він хотів собі за зятя, і вислухавши кілька названих імен Батько Світу посміхнувся і сказав: «З тих, кого ти назвав, третє й четверте покоління (Корінні Раси) уже не живуть, бо багато послідовних століть (Чатур-Юг, або циклів чотирьох Юг) минуло за той час, поки ви слухали наших співаків. Тепер на землі двадцять восьмий великий вік нинішнього Ману майже вже закінчений, і період Калі близький. Тому, ти повинен нагородити своєю дорогоцінною незайманою якого-небудь іншого чоловіка, бо ви тепер залишилися одні».

Потім Раджі Райваті було сказано, щоб він ішов у Кушастхалі, в свою древню столицю, котру тепер називали Дварака і де замість нього тепер царювала частина божественної істоти (Вішну) в особі Баладеви, брата Крішни, котрий вважається сьомим втіленням Вішну – щораз, коли Крішну приймають за повне божество.

«Одержавши такі наставлення від породженого в Лотосі (Брахми), Райвата зі своєю дочкою повернувся на землю, де він виявив, що людська раса зменшилася ростом (читайте із цього приводу Станци й Коментарі про поступове зменшення людських рас на зріст); ... понизилася в життєздатності та ослабла розумом. Відправившись

⁴⁸⁶ Тод, «Rajasthan», I, 28.

у місто Кушастхалі, він виявив його вельми зміненим», бо, відповідно до алегоричного пояснення коментатора, «Крішна відняв у моря частину країни», що простою мовою означає, що материки за цей час змінилися – і «перебудував місто» – або, вірніше, побудував нове місто, Двараку; бо в «Бгагавад Пурані»⁴⁸⁷ ми читаємо, що Кушастхалі було засноване й побудоване Райватою серед моря; і наступні відкриття показали, що воно було тим же або перебувало саме на тому ж місці, де й Дварака. Тож, раніше воно було на острові. Алегорія у «Вішну Пурані» показує, як цар Райвата віддає свою дочку «власникові плуга» – або, вірніше, «плуго-знаменному» – Баладеві, котрий, «побачивши, що дівчина надзвичайно висока на зріст ... укоротив її кінцем плуга, і вона стала його дружиною»⁴⁸⁸.

Тут ясний натяк на Третю і Четверту Раси, на атлантських гігантів і послідовні втілення «Синів Полум'я» і Дхіані-Коганів інших категорій в героях і царях людства аж до Калі-Юги, або Чорної Доби, початок якої лежить в історичних часах. Інший збіг: Фіви – сторазове місто, і Дварака одержала свою назву через безліч наявних у ній воріт або дверей, від слова «двара», «ворота». І Геркулес і Баладева обоє пристрасні, гарячої вдачі, і обоє славилися красою своєї білої шкіри. Немає ні найменшого сумніву, що Геркулес – це Баладева у грецькому вбранні. Арріан відзначає велику подібність між фіванським та індуським Геркулесом; останньому поклонялися сурасени, які побудували Метхорею і Матгуру, місце народження Крішни. Той же самий письменник поміщає Сандракотта (Чандрагупту, діда царя Ашоки з клану Морія) в безпосередній лінії нащадків Баладеви.

Нас учать, що на початку не було ніяких Містерій. Знання (Відья) було загальним надбанням, і воно царювало повсюдно впродовж Золотої доби (Сатья-Юги). Як говорить Коментар:

У ті дні блаженства й чистоти люди ще не створили зла, бо за своєю натурою вони були більш Богоподібні, ніж людяні.

Але, коли людство швидко збільшувалося у кількості, збільшилося й у розмаїтості ідіосинкразії тіла та розуму, тоді втілений Дух виявив свою слабкість. У менш культурних і здорових розумах вирости природні перебільшення й разом із ними марновірства. Через бажання й пристрасті, доти невідомі, народилася самість, і знанням та владою занадто часто зловживали, поки нарешті з'явилася необхідність обмежити кількість тих, хто знали. У такий спосіб виникла Присвята.

Тепер кожний окремих народ складав для себе релігійну систему у відповідності зі своїм ступенем освіти й духовних потреб. Позаяк поклоніння одній лише формі мудрими не вважалося потрібним, то вони обмежили доступ до істинного знання тільки для далеко не всіх. Потреба завулювати істину, щоб захистити її від опоганення, ставала усе більш і більш виразною з кожним новим поколінням, спочатку істина прикривалася тонким покривом, який доводилося усе більше й більше ущільнювати, в міру того, як поширювалися особистість і самість, і це привело до Містерій. Їх довелося засновувати в усіх країнах і серед усіх народів, у той час як, щоб уникнути розбратів і непорозумінь, екзотеричним віруванням була надана воля рости в розумах непосвячених мас. Нешкідливі й безневинні у своїй початковій стадії – подібно історичній події, викладеній у вигляді казки пристосованої і зрозумілої для дитячого розуму – у ті далекі століття таким віруванням можна було дозволяти рости й робитися популярними віросповіданнями без усякої небезпеки для більш філософських і важкоосязних істин, які викладали у святилищах. Логічні й наукові спостереження феноменів у Природі, які одні лише приводять людину до пізнання вічних істин, за умови, що вона підходить до порогу спостережень безсторонньо, без упереджених думок, і перш ніж розглядати речі в їхньому фізичному аспекті, дивиться на них духовним зором, – не перебувають у компетенції мас. Дива Єдиного Духу Істини, назавжди прихованого і недоступного Божества, можуть бути розгадані й засвоєні лише через Його прояви другорядними «Богоми», Його діючими силами. У той час як Єдина і Всесвітня Причина повинна назавжди залишатися *in abscondito* (лат. - таємно). Її різноманітна дія може бути простежена через результати в Природі. Позаяк лише останні є збагненними й виявленими для середнього людства, то Силам, що викликають ці результати, було надано рости в уяві простого народу. Століття потому, в П'ятій, Арійській, Расі, деякі безсовісні жерці почали користуватися з цих занадто наївних вірувань народів у всіх країнах і в остаточному підсумку підняли згадані другорядні Сили в ранг Бога та Богів, і в такий спосіб їм вдалося цілком ізолювати їх від Єдиної Всесвітньої Причини всіх причин⁴⁸⁹.

З цього часу, знання первісних істин цілком залишилося в руках Присвячених.

У Містерій були свої слабкі місця й свої недоліки, як їх повинне мати кожне запровадження створене руками людства. Все-таки Вольтер схарактеризував їхні блага декількома словами:

У хаосі людських запроваджень існувало запровадження, яке завжди охороняло людину від падіння у повну грубість: це були Містерії.

Істинно, як Рагон сказав про Масонство:

⁴⁸⁷ *Op. cit.*, IX, III, 28.

⁴⁸⁸ «Вішну Пурана», IV, I. Переклад Вільсона, III, 248-254.

⁴⁸⁹ У давнину не було брахманів, як спадкової касты. У ті давні часи людина ставала брахманом через особисті заслуги та Присвячення. Проте, поступово вкрався деспотизм, і сина брахмана робили брахманом спершу через протекцію, а потім у спадковість. Права кровні замінили права справжньої заслуги, і таким чином виросло суспільство брахманів, яке незабаром перетворилося на могутню касту.

Час – тривалість його храму, Всесвіт йому Простір. ... «Давайте розділимо, щоб ми могли панувати», – сказали хитруни: «Давайте об'єднаємося, щоб опиратися», – сказали перші масони⁴⁹⁰.

Або скоріше, Присвячені, котрих масони ніколи не припиняли вважати своїми первісними й безпосередніми Вчителями. Першим і основним принципом моральної сили та могутності є об'єднання і солідарність думки та мети. «Сини Волі та Йоги» об'єдналися спочатку, щоб пручатися жажливим і всенаростаючим беззаконням адептів лівої руки – атлантів. Це привело до запровадження ще більш Таємних Шкіл, храмів Вчення, і Містерій, недоступних для всіх, за винятком тих хто витримав найбільш страшні випробування та послушенства.

Що б не було сказано про найбільш ранніх Адептів і їхніх божественних Учителів, все це буде розглядатися, як вигадка. Тому, якщо ми хочемо довідатися що-небудь про первісних Присвячених, то необхідно судити про дерево за плодами його, розглянути поведження і працю їхніх спадкоємців у П'ятій Расі, як вони відбиті в працях класичних письменників та великих філософів. Як дивилися на Присвяти і Присвячених протягом близько двох тисяч років грецькі та римські письменники? Цицерон інформує своїх читачів у дуже чітких висловах. Він говорить:

Присвячений повинен застосовувати на практиці всі чесноти, які перебувають у його владі: справедливість, вірність, терпимість, скромність, стриманість; ці чесноти змушують людей забути про таланти, котрих, можливо, у нього обмаль⁴⁹¹.

Рагон говорить:

Коли єгипетські жерці говорили: «Усе для народу, нічого через народ», – вони були праві: у неосвіченому народі істину можна розкрити тільки гідним довіри особам. ... У наші дні ми бачили – «Усе через народ, нічого для народу» – це брехлива й небезпечна система. Справжньою ж аксіомою мусить бути: «Усе для народу і з народом»⁴⁹².

Але для того, щоб досягти такої реформи, маси народу повинні пройти через подвійне перетворення: (а) відділитися від усякого елемента екзотеричного марновірства та обману з боку священнослужителів; і (б) стати освіченими людьми, вільними від усякої небезпеки бути поневоленими людиною або ідеєю.

З погляду раніше викладеного це може здатися парадоксальним. Нам можуть сказати: Присвячені були «жерцями» – в усякому разі, всі індуські, єгипетські, халдейські, грецькі, фінікійські та інші ієрофанти і Адепти були жерцями в храмах, і саме вони винайшли свої відповідні екзотеричні вірування. На це можна відповісти: «Не ряса робить ченцем». Якщо можна вірити переказам і одностайній думці письменників давнини, додаючи це до прикладів, які ми маємо в «жерцях» Індії, найбільш консервативної нації у світі, то стає цілком зрозумілим, що єгипетські жерці були не більше жерцями в тому розумінні, який ми надаємо цьому слову, ніж храмові брахмани. Їх ніяк не можна розглядати такими, якщо прийняти за стандарт європейське духівництво. Лауренс справедливо говорить, що:

Жерці Єгипту, точно кажучи, не були служителями релігії. Слово «жрець», переклад якого неправильно витлумачений, мав значення, що досить відрізняється від того, котрого надаємо йому ми. Мовою стародавності, а особливо в сенсі присвяти жерців древнього Єгипту, слово «жрець» є синонімом слова «філософ». ... Установа єгипетських жерців, здається насправді була союзом мудреців, тих, котрі зібралися, щоб вивчати мистецтво, як керувати людьми, служити центром царства істини, сприяти її поширенню й затримати занадто небезпечне її розсіювання⁴⁹³.

Єгипетські жерці, подібно брахманам давнини, тримали у своїх руках кермо влади, це була система, успадкована ними безпосередньо від Присвячених великої Атлантиди. Чистий культ Природи найраніших днів патріархів – слово «патріарх» тут застосовується у його первісному значенні до Прабатьків людської раси,⁴⁹⁴ Батьків, Вождів і Наставників первісних людей – став спадщиною лише тих, хто міг розрізняти нумен під феноменом. Згодом Присвячені передавали свої знання царям людським, як їхні божественні Вчителі передавали це їхнім предкам. Їхньою прерогативою та обов'язком було розкривати людству корисні йому таємниці Природи – таємні властивості рослин, мистецтво зцілення хворих і насадження братньої любові та взаємодопомоги серед людства. Ніякий Присвячений не вважався таким, якщо він не міг зціляти – навіть повертати до життя з уявної смерті (коми) тих, чия летаргія без такого втручання перейшла би у справжню смерть.⁴⁹⁵ Ті, хто виявили такі здібності, піднімалися над юрбами, і їх розглядали, як Царів і Присвячених. Готама Будда був Цар-Присвячений, цілитель, і повертав до життя тих, хто вже перебував у руках смерті. Ісус і Аполлоній були цілителями, і їх обох дослідники називали Царями. Якби вони не воскресали людей, мертвих за всіма ознаками, жодне з цих імен не

⁴⁹⁰ «Des Initiations Anciennes et Modernes». «Містерії», – каже Рагон, «були даром Індії». У цьому він помиляється, оскільки Арійська раса принесла містерії Присвячення з Атлантиди. Проте він має рацію, що Містерії передували всім цивілізаціям і, що очищаючи розуми і моральність народів, вони стали основою всіх законів – цивільних, політичних і релігійних.

⁴⁹¹ «De Off», I, 33.

⁴⁹² «Des Initiations», стор. 22.

⁴⁹³ «Essais Historiques sur la Franc-Maconnerie», 142, 143.

⁴⁹⁴ Слово «патріарх» складається з грецького слова «Патріа» («сім'я», «плем'я», або «народність») та «Архос» («очільник»), батьківський принцип. Єврейські патріархи, які були пастирі, передали своє ім'я християнським патріархам; однак, вони не були жерцями, а просто очільниками своїх племен, подібно індійським Ріши.

⁴⁹⁵ Немає потреби згадувати, що воскресіння справді померлого тіла представляє собою неможливість у Природі.

перейшло б до нащадків, бо це служило першим і вирішальним критерієм, певним знаком, що на цьому Адепти спочиває незрима рука споконвічного божественного Вчителя, або ж він сам втілення одного з «Богів».

Останній царствений привілей до наших царів П'ятої Раси через царів Єгипту. Останні всі були присвячені в таємниці медицини, і вони зціляли хворих навіть тоді, коли внаслідок страшних і важких випробувань заключної Присвяти не могли стати повними Ієрофантами. Вони були цілителями за привілеями та за традиціями, і у випадках, коли самі вони не опанували Окультним Мистецтвом цілення, їм допомагали в цьому Ієрофанти храмів. Так навіть у набагато більш пізні історичні часи ми знаходимо, що Пірр зціляв хворих простим дотиком до них ногою; Веспасіану та Адріанові потрібно було тільки вимовити кілька слів, викладених їм їхніми Ієрофантами, щоб відновити зір сліпим і здоров'я калікам. З тих пір історія відзначала випадки, коли той же самий привілей був поширений на імператорів і царів майже всіх націй⁴⁹⁶.

Те, що відомо про жерців Єгипту і брахманів давнини, будучи підтверджено всіма древніми класиками й історичними письменниками, дає нам право вірити в те, що на думку скептиків, вважається лише переказами. Звідки узялися дивні пізнання єгипетських жерців з усіх галузей Науки, якщо вони не черпали їх із ще більш древнього джерела? Знаменита «Четвірка», центри знання в древньому Єгипті, історично більш достовірні, ніж початок існування сучасної Англії. Це було велике Фіванське святилище, де Піфагор, після свого прибуття з Індії, вивчав Науку окультних чисел. Це був Мемфіс, де Орфей популяризував свою занадто важко збагненну індійську метафізику для застосування у Великій Греції; і звідси Фалес, і століття потому Демокрит, одержали все, що вони знали. Саїсу варто віддати всі почесті за дивне законодавство й мистецтво керувати народом, яким його жерці наділили Лікурга та Солона, які обоє залишаються предметом захоплення для прийдешніх поколінь. І, якби Платон і Євдоксій не відправилися б на поклоніння у святилище Геліополісу, то цілком імовірно, перший ніколи б не здивував майбутні покоління своєю етикою, а інший – своїми дивними пізнаннями з математики⁴⁹⁷.

Видатний сучасний письменник на тему Містерій єгипетської Присвяти – однак нічого не знаючий про Присвяти Індії – покійний Рагон, не перебільшував, коли стверджував, що:

Всі поняття (дотичні таємницям Природи), якими володіли Індостан, Персія, Сирія, Аравія, Халдея, Сидонія і Вавилонські жерці, – були відомі єгипетським жерцям. Таким чином, це була індійська філософія, без містерій, що, проникнувши в Халдею та в древню Персію, утворила доктрину єгипетських Містерій⁴⁹⁸.

Містерії передували ієрогліфам⁴⁹⁹. Вони породили останні, бо довговічні записи були необхідні для збереження їхніх секретів і нагадування про них. Саме первісна Філософія⁵⁰⁰ послужила каменем основи для сучасної філософії; однак нащадок, зберігаючи риси зовнішнього тіла, на своєму шляху загубив Дух і душу свого батька.

Присвята, хоча вона не містила в собі ні правил, ні принципів або якого-небудь спеціального Вчення Науки, – як це розуміється тепер, – було проте Наукою й при тому Наукою з наук. Й хоча позбавлена догм, фізичної дисципліни та виняткового ритуалу, вона була єдиною істинною Релігією – Релігією вічної істини. Зовні це була школа, колегія, де викладалися науки, мистецтва, етика, законодавство, філантропія, культ істинної та дійсної природи космічних феноменів; таємно ж протягом Містерій давалися практичні докази останніх. Ті, хто могли довідатися істину з усього – тобто, котрі могли дивитися у викрите обличчя великої Ісиди й стерпіти жажливу велич цієї Богині – ставали Присвяченими. Але діти П'ятої Раси занадто глибоко поринули в матерію, щоб завжди робити це безкарно. Ті, кого осягла невдача, зникли з цього світу, не залишивши сліду. Хто з найвищих

⁴⁹⁶ Королі Угорщини заявляли, що можуть вилікувати від жовтяниці; герцогам Бургундським приписувалася здатність запобігання людей від чуми; королі Іспанії звільняли одержимих бісами. В нагороду за чесноту доброго короля Робера королем Франції була дана прерогатива зцілення від золотухи. Франц I протягом свого короткого перебування в Марселі, куди він приїхав на весілля сина, торкнувся та зцілив від цієї хвороби понад 500 людей. Такий же привілей мали королі Англії.

⁴⁹⁷ Див. Лауренс, «*Essais Historiques*» для подальшої інформації стосовно всесвітнього, універсального знання єгипетських жерців.

⁴⁹⁸ «*Des Initiations*», стор. 24.

⁴⁹⁹ Це слово походить від грецького «*хієрос*» (священний) і «*гліфо*» («я вирізаю») Єгипетські ієрогліфи були присвячені Богам, як і індійське Деванагарі – мова Богів.

⁵⁰⁰ Той самий автор мав (як мають і окультисти) дуже обґрунтовані заперечення проти сучасної етимології слова «*філософія*», яке тлумачиться як «*любов мудрості*», коли насправді це не так. Філософи були вченими, і філософія була справжньою наукою, – а не пустослів'ям, як нині. Цей термін складається з двох грецьких слів, значення яких має передати його потаємний сенс, і його слід тлумачити як «*мудрість любові*». Саме в цьому останньому слові, любов, криється таємне езотеричне значення: бо «*любов*» тут фігурує не як іменник, вона також не означає «*прив'язаність*» або «*ніжність*», але є терміном, що застосовується для позначення Ероса, початкового принципу в божественному творінні, синоніма *побос*, абстрактного бажання в Природі створювати потомство, що виражається в серіях вічнотривалих феноменів. Вона означає «*божественну любов*», той всесвітній елемент божественної всюдисутності, який розлито по всій Природі і є одночасно головною причиною та наслідком. «*Мудрість любові*» (або «*філософія*», означала потяг і любов до всього прихованого під об'єктивними феноменами і також пізнання його. Філософія означала найвище Адептство – любов до Божества і злиття з Ним. За своєю скромністю Піфагор навіть відмовився, щоб його назвали філософом, тобто таким, хто знає все потаємне в речах видимих (причину і наслідок, або абсолютну істину), і називав себе просто Мудрецем, котрий прагне розуміння філософії, або Мудрості Любові, – причому любов у її екзотеричному значенні деградувала людьми в ті часи настільки ж, наскільки і тепер, шляхом її суто земного застосування.

царів міг коли-небудь насмілитися зажадати від суворих жерців відродження людини, яким би високим не було її суспільне становище, якщо ця жертва переступила поріг їх священного Адітуму?

Благі наставлення, викладені Присвяченими ранніх рас, перейшли в Індію, Єгипет, Грецію, Китай і Халдею, поширюючись у такий спосіб по всьому світу. Усе, що є гарного, шляхетного і величного в людській натурі, всі божественні здатності та прагнення, культивувалися Жерцями-Філософами, які намагалися розвивати їх у своїх Присвячених. Їхній етичний кодекс, заснований на альтруїзмі, став загальним. Він виявляється в «атеїста» Конфуція, котрий учив: «Той, хто не любить свого брата, не має в собі ніяких чеснот», і також у наставлянні «Старого Завіту»: «Ти повинен любити свого сусіда як самого себе»⁵⁰¹. Найбільші Присвячені ставали Богоподібними, і Платоном у «Федрі» вкладені у вуста Сократа слова:

Присвячені неодмінно будуть у товаристві Богів.

У тій же самій праці наводяться наступні слова цього великого Афінського Мудреця:

Цілком очевидно, що ті, хто заснував Містерії, або таємні збори Присвячених, були не низькими людьми, але могутніми геніями, які споконвіку за допомогою цих загадок намагалися напоумити нас, що той, хто прийде в незримі області неочищеним, буде скинутий у безодню (Восьма Сфера Окултного Вчення; тобто він назавжди загубить свою особистість), тоді як той, хто прийде туди очищеним від бруду цього світу і досконалим у чеснотах, буде зустрінутий в оселі Богів.

Маючи на увазі Містерії, Климент Олександрійський сказав:

Тут закінчується все вчення. Людина бачить Природу і все суще.

Виходить, що християнський батько Церкви говорив так само, як говорив язичник Претекстат, проконсул Ахайї (четверте століття нашої ери), «людина видатних чеснот», котрий сказав, що позбавити греків «священних Містерій, які зв'язують у єдине ціле все людство», було би рівнозначно позбавленню їхнього життя всякої цінності. Могли б Містерії коли-небудь заслужити найбільшу похвалу від найшляхетніших людей давнини, якби їхнє походження не було більш високим, ніж людське? Прочитайте все, що сказано про це, ні із чим непорівнянним запровадженням, як тими, хто самі ніколи не проходили присвят, так і самими Присвяченими. Дізнайтеся у Платона, Еврипіда, Сократа, Аристофана, Піндара, Плутарха, Ізократа, Діодора, Цицерона, Епіктета, Марка Аврелія, не називаючи ще дюжини інших знаменитих мудреців і письменників. Те, що Боги й Янголи *відкрили*, екзотеричні релігії, починаючи з релігії Мойсея, *знову закрили* й сховали на століття з поля зору людей. Йосип, син Якова, був Присвячений, інакше він не одружився б на Асенет, дочці Петеффа («Потіфар» – «той, хто належить Фре», Богові Сонця), жерця з Геліополісу й правителя Он.⁵⁰² Кожна істина, *відкрита* Ісусом і, яку розуміли навіть євреї та ранні християни, була *знову закрита* Церквою, що претендує на служіння Йому. Прочитайте, що говорить Сенека, цитований д-ром Кінілі:

«Коли Всесвіт розчиняється й знову поринає в лоно Юпітера (або Парабрахмо), цей Бог якийсь час зосереджується цілком на самому собі й залишається прихованим, так би мовити, цілком зануреним у споглядання своїх власних ідей. Згодом ми бачимо, як новий світ виникає з нього... Утворюється безневинна раса людей». І знову, говорячи про земне розчинення, що включає в себе руйнування, або смерть усього, він (Сенека) учить нас, що коли закони Природи будуть поховані в руїнах і настане останній день світу, то Південний полюс при падінні розчавить усю Африку; Північний же полюс розтратить усі країни під його віссю. *Злякане Сонце втратить своє світло*; небесна оселя, впадаючи у розкладання, одночасно буде творити життя й смерть, свого роду розкладання так само охопить усі божества, які в такий спосіб повернуться до свого первісного хаосу⁵⁰³.

Можна уявити, що читаєш пуранічний опис Парашари великої Пралайї. Це майже те саме, ідея в ідею. Чи є що-небудь подібне в Християнстві? Нехай читач відкриє будь-яку англійську «Біблію» і прочитає розділ III «Другого Послання Петра», і він знайде ті ж самі ідеї.

В останні дні з'являться насмішники, ... говорячи, де обіцяне прищестя Його? Бо з тих пір, як почали вмирати батьки, від початку утвору все залишається так само. Бо вони охоче не знають, що на початку словом Божим небеса і земля складені з води й у воді, тому тодішній світ загинув, був затоплений водою. А нинішні небеса й земля, утримані тим же словом ... зберігаються вогню ... в якому небеса із шумом прийдуть і стихії ж розгорівшись зруйнуються... Проте ... ми очікуємо нового неба й нової землі.

Якщо тлумачі воліють бачити в цьому посилання на створення, потоп і обіцяне друге прищестя Христа, коли вони будуть жити в Новому Єрусалимі в небесах, то в цьому винуватий не Петро. Те, що він мав на увазі, було знищення П'ятої Раси й поява нового материка для Шостої Раси.

Друїди розуміли значення Сонця в Тільці, тому, коли 1-го листопада всі вогні були погашені, їх священне й негасиме полум'я залишалось єдиним, щоб висвітлювати обрій, подібно пломеням магів і сучасних зоростріан. І подібно ранній П'ятій Расі й більш пізнім халдеям та грекам, а також подібно християнам (які роблять це

⁵⁰¹ «Левит», XIX. 18.

⁵⁰² «Он», «Сонце», єгипетська назва Геліополісу («Міста Сонця»).

⁵⁰³ «Book of God», стор. 160.

дотепер, не підозрюючи справжнього значення), вони привітали «Ранкову Зірку», прекрасну Венеру-Люцифера⁵⁰⁴. Страбон говорить про острів біля Британії, де поклонялися Церері й Персефоні за такими ж обрядами, як у Самофракії, і це була священна Іерна, де підтримувався постійний вогонь. Друїди вірили у відродження людини, не так, як пояснює Лукіан,

Що той же самий Дух буде оживляти нове тіло, не тут, але в іншому світі,

Але, як у серію перевтілень у цьому ж самому світі; бо, як говорить Діодор, вони заявляли, що душі людей після певного періоду перейдуть в інші тіла⁵⁰⁵.

Ці Вчення перейшли до П'ятої Раси аріїв від їхніх предків Четвертої Раси, атлантів. Вони благоговійно зберегли ці вчення, у той час, як їх материнська Корінна Раса, з кожним поколінням стаючи усе більш зарозумілою внаслідок володіння надлюдськими силами, поступово наближалася до свого кінця.

ВІДДІЛ XXIX

ВИПРОБУВАННЯ СОНЯЧНОГО ПРИСВЯЧЕНОГО

Ми почнемо із древніх Містерій – успадкованих від атлантів первісними аріями – ментальний і інтелектуальний стан яких професор Макс Мюллер описав з такою великою вправністю, але в той же час – не повністю. Він говорить:

У ній (в «Ріг-Веді») перед нами розгорнуто період інтелектуального життя людини, якому немає аналогії в якій-небудь іншій частині світу. У Гімнах цієї «Веди» ми бачимо людину надану самій собі, щоб вирішити загадку цього світу... Вона викликає богів навколо себе, вона підносить хвалу, вона поклоняється їм. Але незважаючи на всіх цих богів, ... які й під нею, і над нею, цьому поетові сивої давнини, здається, якимось не по собі. У себе в грудях він теж відкрив силу, що ніколи не буває безмовною коли він молиться, ніколи не відсутня, коли він боїться і тремтить. Здається, що вона одухотворяє його молитви й сама ж їх вислуховує; здається, що вона живе в ньому, і в той же час підтримує його й усе, що оточує його. Єдине ім'я, яке вона знаходить підходящим для цієї таємничої сили – це «Брахмо»; бо брахмо спочатку позначало силу, волю, бажання й рушійну силу творчості. Але це безособове брахмо теж, як тільки йому дане ім'я, перетворюється на щось дивне і божественне. Воно закінчує тим, що стає одним із багатьох богів, одним із великої тріади, якій поклоняються донині. І проте, думка усередині нього не має справжнього імені; та сила, що є ніщо, крім самої себе, що підтримує богів, небеса й усіх живих істот, пливе перед його думкою, збагнена, але невисловлена. Нарешті, він називає її «Атман», бо атман, первісно – подих або дух, надалі здобуває значення Я, і тільки Я, божественне або людське; Я – будь воно творче або піддається стражданню; Я – Єдине або Все; але завжди Я, самостійне й вільне. «Хто ж бачив первородного?» – говорить поет, «коли той у кого не було кісток (тобто форми), породив того, у кого були кістки? Де було життя, кров, Я цього світу? Хто пішов запитувати про це кого-небудь, хто знав це?» («Ріг-Веда», I, 164, 4). «Ця ідея про божественне Я, якщо вона виражена, повинна бути визнана верховною над усіма іншими; Я – це Господь усього; це Цар усього; як усі спиці одного колеса містяться в маточині й окружності колеса, так усе міститься в цьому Я; всі я містяться в цьому Я». (Бріхадараньяна, IV, V. 15)⁵⁰⁶.

Це Я, найвище, єдине і всесвітнє, було символізовано на плані смертних Сонцем; причому його життєдайне сяйво служило, у свою чергу, емблемою Душі, що вбиває земні пристрасті, які завжди були перешкодою для Одиного Я (Духу) його возз'єднання з Усе-Я. Звідси виникла алегорична містерія, від якої тут можуть бути дані лише найзагальніші риси. Вона розігрувалася «Синами Вогняного Туману» й «Світла». Друге Сонце («друга іпостась» рабина Драха) з'являлося в якості того кого випробують; Вішвакарма, Іерофант, відрізав у нього семеро променів, замінюючи їх короною з ожини, коли «Сонце» ставало Вікарттана, позбавлене своїх променів. Після цього, Сонце – роль якого виконував готовий до присвяти неофіт, – змушували спуститися в Паталу, область пекла, на Танталові випробування. Витримавши їх із честю, він виходив із цієї області хіті й злості, щоб знову стати Кармасакшином, свідком Карми людей⁵⁰⁷, і піднятися ще раз, тріумфуючи в усій славі свого відродження, як Граха-Раджа, Цар Сузір'їв, до якого звертаються, як до Габгастімана, «котрий знову оволодів своїми променями».

Ця «байка» у народному Пантеоні Індії, обґрунтована й народжена з поетичного містицизму «Ріг-Веди» – сказання з якої були здебільшого інсценовані під час релігійних Містерій – перетворилася в процесі своєї екзотеричної еволюції в наступну алегорію. Тепер її можна знайти в декількох із «Пуран» та в інших Писаннях. У «Ріг-Веді» та в її Гімнах Вішвакарма, Бог Містерій, є Логос, Деміург, один із найбільших богів, і у двох гімнах про нього говорять, як про найвищого. Він всетворчий (Вішвакарма), названий «великим Зодчим Всесвіту»,

⁵⁰⁴ Пан Кінілі у своїй «Книзі Бога» цитує Велансі, який каже: «Я ще не пробув повного тижня після висадки в Ірландії, куди я прибув з Гібралтару, де я вивчав єврейську та халдейську мови під керівництвом євреїв з різних країн, як почув, як селянська дівчина сказала простому чоловікові, який стояв поруч: «Foach an Maddin Hag» («Дивися – Ранкова зірка»), вказуючи на планету Венеру, Maddena Mag халдеїв».

⁵⁰⁵ Був час, коли весь світ, все людство загалом, мало одну єдину релігію, так само як і у них були «єдині вуста». «Всі релігії землі спочатку були єдині й емановані з єдиного центру», – каже Фабер.

⁵⁰⁶ «Chips from a German Workshop», I, 69, 70.

⁵⁰⁷ Сурья Сонце, є одним із дев'яти божеств, котрі споглядають усі людські діяння.

Всевидючим Богом, ... батьком, рождеником, розпорядником, який дає богам їхні імена, і незбагненим для смертних, як і кожний із Богів Містерій. Езотерично Він є уособлення виявленої творчої Сили; а містично Він є сьомий принцип в людині, у своїй колективності. Бо Він є син Бгувана, самосотвореної, світної Сутності, і добродісної, цнотливої і прекрасної Йога-Сіддхи, діви Богині, чиє ім'я говорить саме за себе, бо воно уособлює Силу-Йоги, «чисту Матір», яка створює Адептів. У Ріг-Ведичних Гімнах Вішвакарма виконує «велике жертвопринесення», тобто жертвує самого себе для світу або, як говорить «Нірукта» у перекладі сходознавців:

Вішвакарма насамперед приносить увесь світ у жертву, і потім закінчує пожертвуванням самого себе.

(У містичних уявленнях його характеру Вішвакарму часто називають Віттоба й зображують його як «Жертву», «Бого-Людину» або Аватара, розіп'ятого в просторі.

Про справжні Містерії та дійсні Присвяти, зрозуміло, ніщо не може бути опубліковано; про них можуть знати лише ті, котрі здатні випробовувати їх на собі. Але можна дати кілька натяків про великі Церемоніальні Містерії Давнини, які для громадськості заміняли дійсні Містерії, в яких кандидати присвячувалися з великою церемонією та показом Окултних Мистецтв. За ними, у тиші й темряві, відбувалися справжні Містерії, як вони завжди існували й продовжують існувати. У Єгипті, так само як у Халдеї, та пізніше у Греції, Містерії святкувалися у встановлений час, і перший день був народним святом, у якому, з великою пишнотою, кандидатів супроводжували до Великої Піраміди, в якій вони зникали з поля зору. Другий день був присвячений церемоніям очищення, на закінчення якого кандидата обдаровували білим одягом; на третій день)⁵⁰⁸ його випробовували й екзамінували з його обізнаності в окультних знаннях. На четвертий день, після іншої церемонії символічного очищення, його посилали одного на проходження різних випробувань; нарешті, його занурювали в транс у підземному святилищі, у повній темряві, впродовж двох днів і двох ночей. У Єгипті зануреного в транс неопіта поміщали в порожній саркофаг у Піраміді, де відбувалися обряди присвяти. В Індії та Центральній Азії його прив'язували до планки, і коли його тіло приймало вигляд трупа (у трансі), його несли у святилище. Потім за ним спостерігав Ієрофант, «направляючи його примарну душу (астральне тіло) із цього світу Самсари (або ілюзії) у нижні царства, з яких, якщо він був успішний, він мав право звільнити *сім страждених душ*» (елементаріїв). Одягнений у свою Анандамайякоша, тіло блаженства – Сротапанна залишався там, куди ми не маємо права слідувати за ним, і після повернення – одержував Слово, або разом із «кров'ю серця» Ієрофанта або ж без неї⁵⁰⁹.

Тільки насправді Ієрофант ніколи не вбивався – ні в Індії, ні в іншому місці, убивство просто симулювалося – якщо тільки Святитель не вибирав цього Присвячуваного своїм наступником і не вирішував передати йому останнє і найвище СЛОВО, після чого він повинен був померти, бо мати це слово мала право лише одна людина з народу. Багато таких великих Присвячених, які в такий спосіб зникли з поля зору людей, щезло

Так само таємниче з поля зору людей, як зник Мойсей з вершини гори Нісгах (*Небо*, пророча мудрість), після того, як він поклав свої руки на Ієшуа, котрий у такий спосіб «сповнився духом мудрості», тобто став присвяченим.

⁵⁰⁸ (Тут у рукопису О.П. Б. був пропуск, і абзац, включений у дужки, дає те, чого не вистачало, – А.Б.)

⁵⁰⁹ В «*Isis Unveiled*», том II, стор. 41, 42, згадується частина цього ритуалу. Говорячи про догму Спокути, вона знову простежується до давніх часів «язичництва». Ми говоримо: «Цей наріжний камінь Церкви, яка, на її думку, спочивала непохитно на міцній скелі впродовж довгих століть, тепер викопаний наукою, і доведено, що він походить від гностиків». Професор Дренер представляє її, як навряд чи відому в дні Тертуліана, і як «виниклу серед еретиків гностиків» (Див. *Conflict Between Religion and Science*, стор. 224). ... Але є вагомі докази, що вона виникла серед них не більше, ніж це було з їх помазаним Христом і Софією. Першого вони створили за образом Царя Месії, чоловічого принципу мудрості, а останню за третім Сефіротом з халдейської «Кабали», і навіть за індуським Брахмою та Сарасваті, і язичницьким Діонісом та Деметрою. І тут у нас твердий ґрунт під ногами, хоча б уже тому, що тепер доведено, що «Новий Завіт» зовсім не з'явився у своїй завершній формі, яким ми його знаходимо тепер, доки не минуло 300 років від часу апостолів; а щодо «Зохара» та інших кабалістичних книг, то встановлено, що вони з'явилися у першому столітті до нашої ери, якщо не набагато раніше.

«Гностики перейняли багато ідей від есеїв; а у есеїв ще за два століття до нашої ери були свої великі та малі Містерії. Вони були *Ізарими*, або *Присвячені*, нащадки єгипетських ієрофантів, у країні яких вони прожили кілька століть до того, як вони були навернуті в буддійське чернецтво місіонерами царя Ашоки, і згодом злилися з ранніми християнами; і вони існували, ймовірно, до того, як старі єгипетські храми були опоганені і зруйновані безперервними вторгненнями персів, греків та інших орд завойовників. У ієрофантів був свій обряд спокути, що відбувався в Містеріях Присвячення за століття до того, як з'явилися гностики або навіть есеї. Він був відомий у ієрофантів під назвою Хрещення Крові і не вважався спокутою за «гріхопадіння людини» в саду Едему, але просто як спокута за гріхи минулого, сьогодення та майбутнього неосвіченого, проте розбещеного людства. Ієрофант мав право вибору або принести своє чисте безгрішне життя у спокуту своєї раси в жертву богам, до яких він сподівався приєднатися, або обмежитися тваринною жертвою. Перше залежало цілком від власного бажання. В останню мить урочистого «нового народження» Святитель передавав «слово» присвяченому і негайно після цього в праву руку присвячуваного вкладався зброя і він отримував наказ *завдати удару*. Ось звідки походить християнська догма про спокуту».

Як говорить Баланше, цитований Рагоном: «Руйнування – великий Бог Світу», – виправдовуючи цим філософську концепцію індуського Шиви. За цим непорушним і священним законом, Присвячений був змушений убити Святителя, інакше посвята залишилася б незавершеною. ... «Саме смерть породжує життя». «*Orthodoxie Macconique*», стор. 104. Все це, однак, було емблематично та езотерично. Зброя та вбивство повинні розумітися в їхньому алегоричному значенні.

Але він помер, він не був убитий. Бо вбивство, якщо воно справді було би вчинене, належало б до чорної, а не божественної Магії. Це скоріше передача світла, ніж передача життя, життя духовного й божественного, і це є пролиття Мудрості, а не крові. Але непосвячені винахідники богословського Християнства сприйняли алегоричну мову *à la lettre* (на листі); і встановили догму, грубе, неправильно зрозуміле вираження якої приводить у жах і відштовхує духовного «язичника».

Всі ці Іерофанти та Присвячені представляли собою образи Сонця й Творчого Принципу (духовної потуги), як Вішвакарма та Вікарттана з початку Містерій. Рагон, знаменитий масон, наводить цікаві подробиці й пояснення щодо Сонячних обрядів. Він доводить, що біблійний Хірам, великий герой Масонства («син удови»), образ узятий з Осіріса, є Сонячним Богом, винахідником ремесел і «зодчим»; причому ім'я Хірам означає *піднесений*, це титул, що належить Сонцю. Кожний окультист знає, наскільки тісно з Осірісом і Пірамідами пов'язані сказання «Книги Царів» у відношенні Соломона, його Храму та його побудови; він також знає, що весь масонський обряд Присвяти заснований на біблійній алегорії побудови цього Храму; при цьому масони зручно забувають або, можливо, ігнорують той факт, що останнє сказання сформульоване за єгипетським або ще більш раннім символізмом. Рагон пояснює це, показуючи, що три товариші Хірама, «трое вбивць», уособлюють останні три місяці року, і, що Хірам означає Сонце – з його літнього сонцестояння, коли воно починає йти на спад; весь цей обряд астрономічна алегорія.

Впродовж літнього сонцестояння, Сонце викликало вдячні пісні від усіх, хто дихає; тому Хірам, який представляє його, міг дати кожному, хто має на це право, священне Слово, так би мовити, життя. Коли Сонце спускається до нижчих знаків, вся Природа німіє, і Хірам більше не може давати священного Слова товаришам, які представляють собою три інертні місяці року. Перший товариш слабо б'є Хірама лінійкою довжиною двадцять чотири дюйми, що символізує двадцять чотири години добового обертання; цей перший розподіл часу, який, після піднесення могутнього світила, слабо зазіхає на його існування, нанісши йому перший удар. Другий товариш наносить йому удар *залізним квадратом*, символом останньої пори року, складеним перетинаннями двох прямих ліній, які розділили б коло Зодіаку на чотири рівні частини; центр зодіакального кола символізує серце Хірама, де він стикається із точкою чотирьох квадратів, що представляють чотири пори року; це другий поділ часу, що у цьому періоді наносить більш важкий удар по існуванню Сонця. Третій товариш наносить йому смертельний удар у чоло своїм клепалом, чия циліндрична форма символізує рік, коло або окружність, третій поділ часу, завершення якого завдає останнього удару *вмираючому* Сонцю. Із цього тлумачення було виведено, що *Хірам, Плавильник* металів, герой нової легенди з титулом *зодчого*, є Осіріс (Сонце) сучасної присвяти, що *Ісіда*, його вдова, є *Лока*, емблема Землі (на санскриті *лока*, світ), і що Гор, син Осіріса (або світла) і син удови є *вільний каменяря*, тобто Присвячений, котрий живе в земній ложі (*дитя Вдови й Світла*)⁵¹⁰.

І тут знову доводиться згадувати наших друзів єзуїтів, бо вищенаведений обряд – їхній винахід. Щоб показати приклад їхнього успіху в пусканні пилу в очі звичайних людей з метою не допустити їх до споглядання істин Окультизму, – ми вкажемо, що вони зробили з тим, що нині називають франкмасонством.

Це Братерство справді має значну частину символізму, формул і обрядів Окультизму, що перейшли у спадщину з предковічних часів первісних Присвят. Щоб перетворити це Братерство на, лише нешкідливе ніщо, єзуїти послали в цей Орден кілька найталановитіших своїх емісарів, які спершу запевнили простих братів у тому, що істинна таємниця була загублена разом із Хірамом Абіфом, і потім спонукали їх внести це вірування у свої формулювання. Потім вони винайшли пригожі, але беззаконні вищі ступені, що претендують на подальше пролиття світла на цю загублену таємницю й на проведення кандидата далі, займаючи його формами, запозиченими зі справжніх, але не утримуючих у собі ніякої сутності речей – і все це мистецьки сплетено, щоб не повести прагнучого неофіта нікуди. І однак, люди здорового розуму та здібностей у інших відносинах, зустрічаються час від часу та з урочистими обличчями, спрямовано, з усією серйозністю проходять через цю пародію розкриття перед ними «підмінних секретів» замість дійсних.

Якщо читач звернеться до досить чудової і корисної праці під заголовком «*Королівська Масонська Енциклопедія*», стаття «*Розенкрейцерство*», то знайде, що її автор, високий і вчений масон показує, що зроблено єзуїтами для того, щоб зруйнувати Масонство. Говорячи про період часу, коли існування цього таємничого Братерства (про яке багато хто нібито «щось» і навіть багато знають, але фактично нічого не знають) уперше стало відомим, він розповідає:

У давно минулі дні, серед широких шарів суспільства існував страх перед невидимим – страх, як дуже чітко показують події і явища недавнього минулого, усе ще цілком непереборний. Тому, дослідники Природи та свідомості змушені були сховатися у безвісності, не зовсім небажаній. ... Кабалістичні мріяння Джона Рейхліца вели до полум'яної діяльності Лютера, і терплячі праці Триттенхейма створили сучасну систему писання дипломатичним шифром. ... Велими заслуговує на увагу той факт, що одне особливе століття, і саме те в якому вперше з'явилися розенкрейцери, виділяється в історії як ера, в якій зустрічається найбільша кількість цих зусиль скинути пута минулого (Папство і Церковність). Звідси виникнення опозицій зі сторони, що програє, і її злість проти всього таємничого або невідомого. У відповідь вони вільно організували псевдо-розенкрейцерські та Масонські товариства: і цим товариствам ставилося в обов'язок безладно затягати у свої ряди більш слабких братів з Істинного і Невидимого Ордена, і потім триумфально віддавати все, що ті у своїй нерозважливості повідомлять головам цих тимчасових і незначних товариств. У самозахисті проти прогресу істини, ці влади використовували всякий обман, щоб затягти

⁵¹⁰ *Orthodoxie Maconnique*, стор. 102-104.

угодами, зацікавленістю або терором таких, котрих можна схилити до прийняття Папи Очільником, і коли їм це вдається – як знають багато повернутих до цієї віри, але не насмілюються зізнатися – поводяться зі зневагою, надаючи їм вести життєву боротьбу, як самі можуть, і не допускаючи їх навіть до знання тієї незначної апоррети, яку римська віра вважає своїм володінням.

Але, якщо Масонство було зіпсоване, то ніхто не в змозі розтрошити справжнього, незримого Розенкрейцера та східного Присвяченого. Символізм Вішвакарми та Сурья Вікарттани вижив, де Хірам Абіф був дійсно вбитий, і до цього ми тепер повернемося. Це не просто астрономічний, але найбільш урочистий обряд, спадщина найдавніших Містерій, що переступив століття й застосовується донині. Він уособлює всю драму Циклу Життя, прогресуючих втілень, і як психічних, так і фізіологічних таємниць, про які ні Церква, ні наука нічого не знають, незважаючи на те, що це той обряд, який привів першу до найбільшого з її християнських Містерій.

ВІДДІЛ XXX

«СОНЦЕ ПРИСВЯТИ» МІСТЕРІЙ

Стародавність Таємної Доктрини може бути краще осягнута, якщо показати, в якій точці історії її Містерії вже були опоганені тим, що стали сприяти особистому честолюбству деспотів-правителів і лукавих жерців. Ці глибоко філософські й науково складені релігійні драми, в яких були інсценовані найбільші істини Окултного або Духовного Всесвіту і таємне вчення знання, стали предметом переслідування давно ще до тих днів, коли жили Платон і навіть Піфагор. У той же час первісні одкровення, дані Людству, не зникли разом із Містеріями; вони усе ще зберігаються, як спадщина для майбутніх і більш духовних поколінь.

Уже давно сказано у «Викритій Ісіді»⁵¹¹, що вже під час Арістотеля великі Містерії загубили свою первісну велич та урочистість. Їхні обряди вийшли із ужитку, і вони в значній мірі перетворилися просто на жрецькі міркування й стали релігійною облудою. Безглуздо встановлювати, коли вони вперше з'явилися в Європі та Греції, бо загально визнана історія, можна сказати, майже що починається з Арістотеля, – все, що відбулося до нього, представляє собою хронологічну плутанину, яка не розплутується. Достатньо сказати, що в Єгипті Містерії були відомі із днів Менеса і, що греки отримали їх тільки тоді, коли Орфей привіз їх із Індії. У статті «*Чи була писемність відома до Паніні?*»⁵¹² зазначено, що Пандави забрали всесвітню владу і навчали «жертвним» Містеріям інші раси ще 3300 років до Р.Х. Дійсно, коли Орфей, син Аполлона, або Геліуса, одержав від свого батька формінкс – семиструнну ліру, що символізує семерикову таємницю Присвяти – ці Містерії вже мали посивілу давнину в Центральній Азії та Індії. Згідно Геродоту, Орфей привіз їх із Індії, а Орфей набагато передує Гомеру та Гесіоду. У такий спосіб навіть у дні Арістотеля вже мало залишилося істинних Адептів у Європі й навіть у Єгипті. Спадкоємці тих, хто були розсіяні ордами різних завойовників древнього Єгипту, у свою чергу теж були розсіяні. Так само як 8000 або 9000 років раніше, потік пізнання повільно тік із плоскогір'їв Центральної Азії в Індію і у напрямку Європи та Північної Африки, так приблизно 500 років до Р.Х. він почав текти назад до свого старого будинку й місця народження. Впродовж наступних двох тисяч років знання про існування великих Адептів майже згасло в Європі. Проте, у деяких таємних місцях Містерії усе ще розігравалися у всій своїй первісній чистоті. «Сонце праведності» усе ще високо полум'яніло на *опівнічному небі*; і в той час, коли пільма покривала обличчя неосвіченого світу, в Адітах у ночі Присвят сяяло вічне світло. *Істинні* Містерії ніколи не були загальнодоступними. Елевзії та Агри – багатьом; Бог Εὐβουλή «доброї поради», велике Орфічне Божество – неофітові.

Цей Бог містерій, помилково прийнятий нашими символознавцями за Сонце – хто Він був? Кожен, хто має яке-небудь уявлення про давньоєгипетську екзотеричну віру, цілком упевнений, що для мас Осіріс був Сонцем на Небі, «Небесним Царем», Ро-Імфаб; що греки називали Сонце «Оком Юпітера», як для сучасних ортодоксальних парсів воно є «Око Ормузда»; що, крім того, до Сонця зверталися як до «Всевидючого Бога» (πολύοφθαλμος) як до «Бога Спасителя», до «Бога рятівника» (Αἰτίων της σωτηρίας). Прочитайте папірус Паферонмеса в Берліні та стелу, як вона перекладена Марієтт Бей⁵¹³, і подивіться, що вони говорять:

Слава тобі, о Сонце, божественне дитя! ... промені твої несуть життя чистим і тим, готовим. ... Боги («Сини Бога»), котрі наближаються до тебе, тремтять від захвату та благоговіння. ... Ти єси первородний, Син Бога, Слово⁵¹⁴.

Церква нині вхопилася за ці терміни і вбачає передчуття про прийдешнього Христа в цих висловах присвятних обрядів і в пророчих висловленнях язичницьких оракулів. Але це зовсім не те, бо вони додавалися до кожного гідного Присвяченого. Якщо вислови, які вживалися в ієратичних писаннях та гліфах за тисячу років до нашої

⁵¹¹ *Op. cit.*, II, 15.

⁵¹² «*Five Years of Theosophy*», стор. 258. Дивно ставити таке запитання і заперечувати це, коли навіть сходознавцям добре відомо, що – розглядаючи лише один приклад – існував Яска, який був попередником Паніні, і праця його все ще існує; відомі сімнадцять письменників Нірукти (словника), які передували Ясці.

⁵¹³ «*La Mere d'Apis*», стор. 47.

⁵¹⁴ Щойно присвяченого називають «первонародженим», і в Індії він стає двіджа, «двічінародженим», лише після його остаточного та вищого Присвячення. Кожен Адепт є «Син Бога» та «Син Світла» після отримання «Слова», коли він стає самим «Словом», після прийняття семи божественних атрибутів, або «ліри Аполлона».

ери, тепер зустрічаються у хвалебних гімнах і молитвах християнських церков, то це просто тому, що вони були нагло привласнені латинськими християнами в повній надії, що потомство про це ніколи не довідається. Усе, що можна було зробити, було зроблено, щоб знищити справжні язичницькі рукописи, і Церква могла почувати себе в безпеці. Християнство, безперечно, мало своїх великих Провидців і Пророків, як кожна релігія, але їхня чеснота не сильнішає від заперечення їхніх попередників.

Слухайте, що говорить Платон:

Знай же, Главку, що коли я говорю про творіння добра, то маю на увазі Сонце. Син цілком подібний зі своїм Батьком.

Ямблїх називає Сонце «образом божественного розуму або Мудрості». Євсей, повторюючи слова Фїлона, називає висхідне Сонце (*ἀνατολή* головним Янголом, найбільш древнім, додаючи, що Архангел, котрий *polyonymous* (багатоіменний), є *Verbum*, або Христос. Бо слово *Sol* (Сонце) є похідним від *solua*, Єдиний, або «Той, хто тільки один», і його грецька назва Геліос означає «Всевишній», тож ця емблема стає зрозумілою. Проте, древні робили розходження між Сонцем і його прототипом.

Сократ привітав висхідне Сонце, також як у наші дні його вітають істинні парси, або зороастріяни; і Гомер, і Еврипід, як робив і Платон після них кілька разів, згадують Юпітера – Логоса, «Слово», або Сонце. Незважаючи на це, християни стверджують, що, позаяк оракул, запитаний про бога Іао, відповів: «Це є Сонце», то

Іаова євреїв був добре відомий язичникам і грекам⁵¹⁵,

і «Іао є наш Іаова». Перша частина цієї пропозиції, здається, не має ніякого відношення до другої частини, і найменше висновок може вважатися правильним. Але, якщо християни так сильно хочуть довести цю тотожність, то окультисти нічого проти цього не мають. Тільки в такому випадку Іаова є також Вакх. Дуже дивно, що люди цивілізованого християнського світу дотепер так запекло чіпляються за поли ідолопоклонників євреїв – сабеян і сонцепоклонників, якими вони були,⁵¹⁶ подібно голоті Халдеї, – і, що вони не в змозі розрізнити, що більш пізній Іаова є лише єврейський варіант від Іа-ва, або Іао фінікійян; що це ім'я, коротше кажучи, було таємним ім'ям одного з Богів Містерій, одного з багатьох Кабірів. Будучи «Найвищим Богом» для одного маленького народу, він ніколи не вважався таким Присвяченими, які керували Містеріями, бо для них він був тільки Планетарним Духом, прикріпленим до видимого Сонця, а видиме Сонце є тільки центральна Зірка, але не центральне духовне Сонце.

І Янгол Господній сказав йому (Маню): «Чому ти запитуєш моє ім'я, коли воно таємниця»⁵¹⁷.

Хай там що, тотожність Іаови Гори Синай з Богом Вакхом навряд чи заперечна, і він, безсумнівно, Діоніс, як це вже було показано у «Викритій Ісїді»⁵¹⁸. Де б не поклонялися Вакху, скрізь існував переказ про Ніссе⁵¹⁹ та печеру, де він був вихований. За межами Греції Вакх був всемогутнім «Загреєм, найвищим з Богів», у чийому служінні перебував Орфей, засновник Містерій. Отже, якщо не визнати, що Мойсей був присвяченим жерцем і Адептом, діяння якого всі зображені алегорично, тоді має бути визнано, що він особисто, разом зі своїм воїнством ізраїльтян, поклонявся Вакху.

І Мойсей побудував вівтар і назвав його ім'ям *Іаови Нісци* (або Іао-нісі, або знову Діоніса)⁵²⁰.

Щоб підтвердити вищевикладене, надалі нам варто пам'ятати, що місце, де народився Осіріс, єгипетський Загрей, або Вакх, була Гора Синай, котру єгиптяни називають горою Нісса. Потужний змій був ніс, *נש*, і місяць єврейської Пасхи – Нісан.

⁵¹⁵ Див. де Мирвілль, IV, 15.

⁵¹⁶ «II» II кн. Царств, XXIII, 4-13.

⁵¹⁷ «Кн. Суддів». XIII, 18. Самсон, син Маноя, був присвячений цього Господа «Містерій», Ів-ва; вже до народження йому було призначено стати «назаритом» (челою), Адептом. Те, що він згрішив з Далією і обрізав своє довге волосся, якого «ніколи не мала торкатися бритва», показує, як добре він дотримувався своєї священної обітниці. Алегорія про Самсона доводить Езотеризм «Біблії», як і характер «Богів Містерій» євреїв. Щоправда, Моверс дає визначення ідеї фінікійців про ідеальне сонячне світло, як духовний вплив, що виходить з найвищого Бога, Іао, «Світло, яке досягається лише розумом – фізичний і духовний Принцип усього, з якого еманує душа». Це була чоловіча Сутність, або *Мудрість*, тоді як споконвічна матерія, або *Хаос* була жіночою. Таким чином, перші два принципи, співвічні і нескінченні, були вже у примітивних фінікійян, і дух і матерія. Але це є відлунням єврейської думки і не є думкою язичницьких філософів.

⁵¹⁸ Див. «*Isis Unveiled*», II, 526.

⁵¹⁹ Бет-Сан, або Скитоноліс у Палестині носив це позначення; таке ж найменування мало одне місце на горі Парнас. Але Діодор заявляє, що Нісса була між Фінікією та Єгиптом; Еврипід констатує, що Діонісій з'явився в Греції з Індії; і Діодор додає своє свідчення: «Осіріс був вихований у Нісці, у Щасливій Аравії; він був сином Зевса і був названий за своїм батьком (називний відмінок Зевс, родовий – *Діос*) і місцем Діо-Ніс – Зевс, або Юпітер з Нісси. Ця тотожність імен та титулів дуже багатозначна. У Греції тільки Зевс був вище Діоніса, і Піндар каже: «Так батько Зевс править усім, і також він править Вакхом».

⁵²⁰ «*Вихід*», XVII, 15.

ВІДДІЛ XXXI ПРЕДМЕТИ МІСТЕРІЙ

Найранішими Містеріями, відзначеними в історіях, є Самофракійські. Після роздачі чистого Вогню, почалося нове життя. Це було новим народженням Присвяченого, після якого, подібно брахманам древньої Індії, він ставав двіджа – «двічінародженим»,

Присвячені в те, що з повним правом можна назвати найбільш благословенним з усіх Містерій ... будучи самі чистими⁵²¹, говорить Платон. Діодор Сікул, Геродот і Санхуніафон фінікійський – найстарший з істориків – говорять, що ці Містерії мали свій початок у сивій давнині, ймовірно, за багато тисяч років до історичного періоду. Ямблїх повідомляє нас, що Піфагор

Був присвячений у всіх Містеріях Біблу та Тиру, у священнодійства сирійців і в Містеріях фінікіян⁵²².

Як було сказано у «Викритій Ісіді»:

Коли такі люди, як Піфагор, Платон і Ямблїх, які прославилися своєю моральною чистотою, брали участь у Містеріях і говорили про них із шанобливістю, то не пристало нашим сучасним критикам судити про них (і про їхніх Присвячених) за одним лише зовнішнім аспектом.

Проте, це саме те, що робилося до нинішнього часу, особливо християнськими батьками. Климент Олександрійський таврує Містерії, як «непристойні та диявольські», хоча його слова, які показують, що Елевзінські Містерії були тотожні з єврейськими й навіть, як він хотів би запевнити, запозичені від них, – наводяться в іншому місці цієї праці. Містерії склалися із двох частин, з яких Малі відбувалися в Агрі, – а Великі – в Елевзіні, і Климент сам був присвячений. Але Катарсис, або випробування очищення, ніколи не були правильно зрозумілі. Ямблїх пояснює саме найгірше, і його пояснення повинно бути повністю задовільним, у всякому разі, для кожного неупередженого розуму.

Він говорить:

Покази такого роду в Містеріях були представлені з метою звільнення нас від аморальних пристрастей шляхом надання задоволення зору й у той же час придушуючи всі негарні думки побожною святістю, яка оточувала ці обряди.

Д-р Уорбертон зауважує:

Наймудріші й кращі люди язичницького світу, всі одностайно сходяться на тому, що Містерії були засновані чистими і переслідували шляхетні цілі, застосовуючи найгідніші засоби.

Хоча до Містерій допускалися люди обох статей та всіх класів, і участь у них навіть була обов'язковою, насправді лише деякі досягали вищої і остаточної Присвяти в цих проведених обрядах. Градації Містерій дані нам Проклом у четвертій книзі його «Теології Платона».

Обряд удосконалення передує один за одним присвяті Телете, і присвяті Епоптейє, або заключному апокаліпсису (одкровенню).

Теон зі Смірни, в «Математиці» також ділить містичні обряди на п'ять частин:

Першою з яких є попереднє очищення: бо так само не всі допускаються до Містерій, хто їх бажає, але є деякі люди, котрі попереджаються голосом провісника, ... бо необхідно, щоб ті, які не повинні бути вигнані з Містерій, спершу вдосконалилися за допомогою певних очищень; але після очищення йде сприйняття священних обрядів. Третя частина зветься епоптейя, або приймання. А четверта, котра є завершенням і метою одкровення, представляє собою (інвеституру) пов'язання голови й покладання вінців⁵²³ ... чи стане він (присвячена особа) після цього факельником, ієрофантом Містерій або виконавцем якої-небудь іншої посади духівництва. Але п'ята, котра є результатом усіх попередніх, є *дружба й внутрішні стосунки з Богом*. І це було останнє й найбільш побожне з усього в Містеріях⁵²⁴.

Головні предмети Містерій, зображувані християнськими батьками, як сатанинські, і висміюванні сучасними письменниками, були встановлені маючи на увазі найвищу і найбільш моральну мету. Немає потреби повторювати тут те, що вже було описано у «Викритій Ісіді»⁵²⁵, що або через храмову Присвяту, або особисте

⁵²¹ «Федра», переклад Кері, стор. 326.

⁵²² «Життя Піфагора», стор. 297. «Оскільки Піфагор», – він додає, – «також провів двадцять два роки в адептах храмів Єгипту, був пов'язаний з магами у Вавилоні і наставлений ними в їх шанованих знаннях, то немає нічого дивного в тому, що він був майстерний у Магії, або Теургії, і відтак, був здатний чинити діяння, які перевершують суто людську силу та здібності, і, які здаються абсолютно неймовірними звичайним людям».

⁵²³ Цей вираз має бути зрозумілий просто буквально; бо, як у посвяті деяких Братств, воно має таємне значення, як ми щойно пояснили; на це натякав Піфагор, коли він описував свої почуття після Присвячення і говорив, що він був коронований Богами, у присутності яких він пив «води життя» – в індуських містеріях було джерело життя та *сома*, священний напій.

⁵²⁴ «Eleusinian and Bacchic Mysteries», Т. Тейлор, стор. 46, 47.

⁵²⁵ «Викрита Ісіді», I, 111, 113.

вивчення Теургії, кожен вивчаючий отримував доказ безсмертя свого Духу і збереження своєї Душі. Що представляла собою остання епоптейя про це дає натяки Платон у «Федрі»:

Будучи *присвяченими* в ці *містерії*, які з повним правом можна назвати найблагодословеннішими з усіх містерій ... ми були звільнені від приставання зла, яке в іншому випадку чатує на нас у якомусь майбутньому періоді часу. Також, внаслідок цієї божественної *присвяти*, ми стали глядачами цільних, простих, стійких і благодословенних видінь, що перебувають у чистому світлі⁵²⁶.

Це завуальоване визнання показує, що Присвячені насолоджувалися Теофанією, – бачили видіння Богів і дійсних безсмертних Духів. Як правильно говорить Тейлор:

Найбільш піднесена частина *епоптейї*, або завершального одкровення, полягала в спогляданні самих Богів (високих Планетарних Духів), вбраних у сяюче світло⁵²⁷.

Недвозначно з цього приводу повідомлення Прокла:

В усіх цих Присвятах і Містеріях Боги показують багато своїх форм і з'являються в різному вигляді; а іноді, дійсно, від них бачимо тільки безформне світло; іноді це світло відповідає *людській фігурі*, а іноді воно проявляється в іншому вигляді⁵²⁸.

І знову:

Що б не було на Землі, усе є подоба і тінь чогось, що перебуває у сфері, поки той сяючий (прототип Душі-Духу) залишається в *незмінному* стані, те ж саме відбувається з його тінню. Коли той сяючий віддаляється далеко від своєї тіні, життя віддаляється (від останньої) на деяку відстань. Знов-таки, те світло представляє собою тінь чогось ще більш осяйного, ніж воно саме⁵²⁹.

Так говорить «Десатир», в «Книзі Шета» (пророк Зіртушт), тим показуючи тотожність своїх Езотеричних доктрин з доктринами грецьких філософів.

Друге твердження Платона підтверджує погляд, що Містерії древніх були тотожні із Присвяченими, які практикуються навіть тепер серед буддійських та індуських Адептів. Вищі видіння, найбільш правдиві, досягалися шляхом регулярної дисципліни поступових Присвят і розвитком психічних сил. У Європі та Єгипті місти приводилися в тісне єднання з тими, кого Прокл називає «містичними сутностями», «сяйливими Богами», бо, як говорить Платон:

(Ми) самі були чистими та безвадними будучи звільнені від цього нашого вбрання, котре ми називасмо тілом і до якого ми тепер прикріплені, як устриця до⁵³⁰ її черепашки.

Що стосується Сходу, то:

Доктрини про планетарних та земних Пітрі були *цілком* розкриті в древній Індії, також як і тепер, тільки в найостанніший момент присвяти і адептам вищих ступенів⁵³¹.

Слово «Пітрі» можна тепер пояснити й дещо додати. В Індії чела третього ступеня Присвяти має двох Гуру: один – живий Адепт; інший – розвтілений і сяючий Магатма, котрий залишається радником і наставником навіть високих Адептів. Мало таких прийнятих чела, хто навіть бачать свого живого Вчителя, свого Гуру, до дня й години свого остаточної і назавжди єдиної обітниць. Саме це малося на увазі у «Викритій Ісіді», коли говорилося, що деякі з *факірів* (у ті дні слово *чела* не було відомо ні в Європі, ні в Америці), якими б

Чистими, чесними й самовідданими вони не були, коли-небудь бачили астральний образ чисто *людського пітара* (предка, або батька) інакше, як тільки в урочистий момент своєї першої і останньої присвяти. У присутності свого наставника, Гуру, і саме перед тим, як *ватоу* – факір (щойно присвячений чела) буде відправлений у світ живих людей разом із своїм семивузловим бамбуковим жезлом для всякого роду захисту, – його раптово ставлять віч-на-віч із невідомою ПРИСУТНІСТЮ (його Пітара, або Батька, сяйливого невидимого Вчителя, або розвтіленого Магатми). Він бачить його й падає, розпростершись коло ніг швидкоплинної форми, але йому не довіряють великого секрету, як його викликати, бо це становить вищу таємницю священного складу.

Присвячений, говорить Еліфас Леві, *знає*; тому «він сміє все і мовчить». Так цей великий французький кабаліст говорить:

Часто ви можете побачити його сумним, але ніколи – із занепалим духом або зневіреним; часто бідним, але ніколи – скореним або жалюгідним; часто переслідуваним, але ніколи заляканим або пригніченим. Бо він пам'ятає вбивство й убивство Орфея, вигнання і самотню смерть Мойсея, мучеництво пророків, муки Аполлонія, Хрест Спасителя. Він знає, в якому занедбаному стані помер Агріппа, пам'ятає якого піддається наклепу донині; він знає переслідування, які розтрощили великого

⁵²⁶ «*Eleusinian and Bacchic Mysteries*», стор. 63.

⁵²⁷ *Op. cit.*, стор. 65.

⁵²⁸ Цитується Тейлором, стор. 66.

⁵²⁹ Вірші 35-38.

⁵³⁰ «*Федра*», 64, цитується Тейлором, стор. 64.

⁵³¹ «*Isis Unveiled*», II, 114.

Парацельса, і все, що довелося перестраждати Раймондові Луллію до того, як настав його кривавий кінець. Він пам'ятає Сведенборга, якому довелося прикинутися божевільним і навіть втратити розум, перш ніж люди пробачили йому його знання; Сен Мартена, котрий був змушений ховатися все життя; Каліостро, який помер кинутим у в'язницю інквізиції⁵³²; Казота, який загинув на гільйотині. Будучи спадкоємцем настільки багатьох жертв, він проте сміє, але тим більше розуміє необхідність мовчання⁵³³.

Масонство – не та політична установа, котра відома за назвою Шотландської Ложі, але справжнє Масонство, деякі обряди якого усе ще збереглися у Великому Сході Франції, і, яке Еліас Ашмол, знаменитий англійський філософ-окультист XVII століття, дарма намагався перетворити за зразком індійських і єгипетських Містерій – те Масонство спочиває, за словами Рагона, великого авторитета з цієї теми, на трьох основних ступенях; потрійний обов'язок масона полягає у вивченні *звідки він походить, що він таке й куди він іде*; тобто вивчення Бога, самого себе і майбутнього перетворення⁵³⁴. Масонська Присвята була оформлена за зразком Присвяти в малих Містеріях. Третій ступінь був ступенем, що застосовувався й у Єгипті, і в Індії споконвіку, і пам'ять про нього тримається дотепер у кожній Ложі під позначенням смерті та воскресіння Хірама Абіфа, «Сина вдови». У Єгипті останнього називали «Осірісом»; в Індії – «Локачакшу» (Оком Світу) і «Дінакара» (творцем дня) або Сонцем – і скрізь сам цей обряд звався «брама смерті». Труна, або саркофаг Осіріса, убитого Тифоном, приносили й ставили посередині Зали Мертвих; навкруги стояли Присвячені й відразу поблизу кандидат. Останнього запитували, чи брав він участь у вбивстві, чи ні, і незважаючи на його заперечення, після різних і дуже важких випробувань, Святитель удавано наносив йому удар по голові сокиркою; його кидали додолу, забинтовували наче мумію і плакали над ним. Потім миготіла блискавка і лунав грім, удаваний труп оточувався вогнем і нарешті воскресав.

Рагон говорить про чутки, які обвинувачували імператора Комода, що він колись, відіграючи роль Святителя, настільки серйозно зіграв її у драмі присвяти, що справді вбив присвячуваного, наносячи удар сокиркою. Цим доводиться, що *мали* Містерії ще не зовсім перестали існувати в другому столітті нашої ери.

Містерії були занесені в Південну і Центральну Америку, у Північну Мексику та Перу атлантами в ті дні, коли

Пішохід з півночі (того місця, що колись також було Індією) міг досягти – ледь змочивши свої ноги – півострова Аляски через Маньчжурію, через *майбутню* Татарську протоку, Курильські та Алеутські острови; тоді як інший подорожник, забезпечений човном, відправляючись із півдня, міг перейти Сіам, перетнути Полінезійські острови й досягти будь-якої частини материка Південної Америки⁵³⁵.

Вони продовжували своє існування аж до днів вторгнення іспанців. Ті знищували мексиканські й перуанські літописи, але були відвернені від накладання своїх капосних рук, на багато Пірамід – ложі древньої Присвяти – руїни яких розсіяні по Puento Nacional, Cholula і Теотіхуакану. Руїни Паленке, Ококімго в Чианасі й інші в Центральній Америці відомі всім. Якщо коли-небудь піраміди і храми Гуїєнголи та Мітли видадуть свої таємниці, то виявиться, що справжня Доктрина є провісником найбільших істин у Природі. Поки що всі вони мають право називатися Мітла, «місце суму» і «оселя (опоганених) небіжчиків».

ВІДДІЛ XXXII СЛІДИ МІСТЕРІЙ

В «Королівській Масонській Енциклопедії», у статті «Сонце» сказано:

За всіх часів Сонце неминуче відіграло значну роль як символ, а особливо у Франкмасонстві. W.M. представляє висхідне сонце, J.W. – сонце в зеніті, S.W. – призахідне сонце. У друїдичних обрядах Архідруїд представляв собою Сонце і йому допомагали два інших сановники, причому один представляв Місяць на заході, а інший Сонце на півдні у своєму зеніті. Немає потреби звертатися до докладного обговорення цього символу.

У цьому тим більше «немає потреби», адже Ж.М. Рагон доволі повно обговорив це, як видно наприкінці XXIX розділу, де наведена частина його пояснень. Франкмасонство отримало свої обряди зі Сходу, як ми вже сказали. І, якби було правдиво сказати про сучасних розенкрейцерів, що «вони наділені пізнанням хаосу, що, можливо, не представляє досить бажаного придбання», то це зауваження ще більш правдиве, додавши його до всіх інших відгалужень Масонства, бо знання їхніх членів про повне значення їхніх символів дорівнює нулю. Створювали дюжини гіпотез, одну за іншою, з приводу «Круглих Веж» Ірландії; уже одного факту досить, щоб довести нецтво масонів, а саме, що згідно «Королівської Масонської Енциклопедії», ідея, що вони пов'язані з Масонською Присвятою, відразу може бути відкинута, як не гідна уваги. Ці «Вежі», які зустрічаються по всьому Сході в Азії, були пов'язані з Присвятами Містерій, а саме, з обрядами Вішвакарма та Вікарттана. Кандидатів на Присвяту поміщали в них на три дні й три ночі; це робилося там, де не було поблизу храму з підземним святилищем. Для яких-небудь інших цілей ці вежі не будувалися. Якими б не були дискредитованими ці

⁵³² Це брехня, і абат Констант (Еліфас Леві) *знав*, що це брехня. Чому він виголосив неправду?

⁵³³ «*Dogme de la Haute Magie*», I, 219, 220.

⁵³⁴ «*Orthodoxie Maconnique*». стор. 99.

⁵³⁵ «*Five Years of Theosophy*», стор. 214.

язичницького походження вежі, християнським духівництвом, що у такий спосіб «бруднить своє власне гніздо», вони є живими і непохитними залишками древньої Мудрості. Немає нічого в цьому нашому об'єктивному та ілюзорному світі, що не можна було би змусити служити двом цілям – добрій та лихій. Так у більше пізніх століттях присвячені *Лівого шляху* і антропоморфісти заволоділи більшою частиною цих шанованих руїн, які тоді були безмовні й покинуті своїми першими, мудрими мешканцями, і дійсно перетворили їх на фалічні пам'ятки. Але це було навмисне і порочне, неправильне тлумачення їхнього дійсного значення, відхилення від їхнього первісного використання. Сонце, – хоча завжди, навіть для широких мас, $\mu\acute{o}\nu\omicron\varsigma\ \omicron\upsilon\beta\alpha\nu\omicron\upsilon\ \theta\epsilon\acute{o}\varsigma$, «єдиний і один Цар та Бог у небесах», і Ευβουλή , «Бог Доброї Поради» Орфея, – мало в кожній екзотеричній народній релігії двоякий аспект, що був антропоморфізований профанами. У такий спосіб Сонце було Осірісом-*Тифоном*, Ормуздом-*Аріманом*, Белом-*Юпітером* і *Реалом*, життєдайним або смертельним світилом. І таким чином, той самий моноліт, колона, піраміда, вежа або храм, спочатку споруджені для прославлення першого принципу, або аспекту, могли стати згодом кумирнею ідолів, або ще гірше – фалічною емблемою у її грубій і тваринній формі. Лінгам індусів має духовний і високо-філософський зміст, тоді як місіонери бачать у ньому тільки «непрстойну емблему»; він має як раз те ж саме значення, що мають усі ті баалім, хамманім і бамот з колонами з необтесаних каменів Біблії, споруджені для прославлення чоловічого Іегови. Але це не міняє того факту, що пурейя греків, нур-хагс Сардинії, теокалли Мексики й т.д., носили на початку той же самий характер, що й «Круглі Вежі» Ірландії. Вони були священними місцями Присвяти.

У 1877 році авторка цих рядків, цитуючи авторитет і думки деяких найбільш видатних учених, ризикнула стверджувати, що між термінами *Хрестос* і *Христос* існує велика різниця, що має глибоке та Езотеричне значення. Також, що в той час як *Христос* означає «жити» і «народитися в нове життя», *Хрестос* у фразеології «Присвяти» означав смерть внутрішньої, нижчої або особистої природи в людині; у такий спосіб дано ключ до розуміння брахманського титулу «двічінароджений», і, нарешті,

Задовго до ери Християнства існували *християни*, і до них належали есеї⁵³⁶,

За це заледве знайшлися епітети досить образливі, щоб обізвати авторку цих рядків. І однак, як тоді, так і тепер, авторка ніколи не намагалася виступати з такого роду серйозними заявами без посилань на таку кількість учених авторитетів, яку тільки можна було зібрати. Так на наступній сторінці було сказано:

Лепсій доводить, що слово *Нюфре* означає Хрестос, «добрий», і, що один із титулів Осіріса, «Оннофре», повинен перекладатися, як «виявлена доброта Бога». «Поклоніння Христу не було загальним у той ранній час», – пояснює Маккензі, – «цим я хочу сказати, що Христолатрія не була ще введена, але поклоніння *Хрестосу* – Принципу Добра – передувало йому за багато століть і навіть пережило загальне прийняття Християнства, Як це видно на усе ще існуючих пам'ятках». ... Знов-таки, у нас є напис, що є дохристиянським, на надгробній плиті (Spou. «*Misc. Erud.*», Ant., X, XVIII, 2) $\Upsilon\alpha\chi\iota\nu\theta\epsilon\ \Lambda\alpha\rho\iota\sigma\sigma\alpha\iota\omega\nu\ \Delta\eta\mu\acute{o}\sigma\tau\epsilon\ \pi\rho\acute{o}\varsigma\ \chi\rho\iota\sigma\tau\epsilon\ \chi\alpha\iota\rho\epsilon$, і де Россі («*Roma Settaranes*», том I, tav. XXI. дає нам інший приклад з катакомб – «*Aelie Chreste, in Paci*»⁵³⁷.

Сьогодні авторка цих рядків у змозі додати до всіх цих свідчень підтвердження одного ерудованого автора, котрий усе, за що він береться, доводить на підставі геометричної наочності. У книзі «*Джерело Мир*» є цікавий абзац із зауваженнями та поясненнями, автор яких, імовірно, ніколи не чув про «Бога Містерій» Вішвакарму ранніх аріїв. Трактуючи про розходження термінів Хрест і Христ, він закінчує, говорячи, що:

Було двоє Месій: один, котрий спустився в Пекло заради порятунку цього світу; це було Сонце позбавлене своїх золотих променів і увінчане чорними (які символізують цю втрату), як тернами; інший же був триумфуючий Месія, котрий піднісся наверх небесного склепіння і котрий *персоніфікується*, як *Лов із Племени Іуди*. В обох випадках він мав хрест; один раз у пониженні, і один раз тримаючи його у своїй владі, як закон утвору. Він будучи Іеговою.

І потім автор продовжує підносити «факт», що «було двоє Месій», і т.п., як було сказано вище. І це – залишаючи осторонь божественний і містичний характер та твердження, що Ісус цілком не залежить від цієї події Його смертного життя – показує Його, поза всяким сумнівом, як Присвяченого єгипетських Містерій, де розігрувався той же обряд Смерті й духовного Воскресіння неопіта, або стражденного Хрестоса на його випробуванні, і нового народження через Відродження, – бо це був повсюдно прийнятий обряд.

«Пекло», в яке змушували спускатися східного Присвяченого, було, як уже вказувалося, Патала, одна із семи областей підземелля, якою правив Васукі, великий «змійний Бог». Це пекло, Патала, має в східному Символізмі точно те ж різноманітне значення, яке пан Ральстон Скіннер виявив у єврейському слові *шиак*, у його застосуванні до даного випадку. Бо це був синонім Скорпіона – глибини Патали будучи «просочені сьйвом нового Сонця», – представлений «немовлям» у славі; і Патала була і є, в одному сенсі, «пекло, могила, місце смерті й двері Гадеса, або Шеола», бо у частково екзотеричних Присвячених в Індії кандидат повинен був пройти через матку телиці перш ніж проїхати в Паталу. У своєму не містичному значенні, це країни протилежних півкуль – Америка в Індії вважається Патолюю. Але у своєму символізмі вона означала все це й ще набагато більше. Уже один той факт, що Васукі, Бог-керівник Патали, представлений в індуському Пантеоні в якості великого Нага (Змія) – яким, як мотузкою навколо гори Мандара, користувалися Боги та Асури при збиванні океану для добування Амрити, води безсмертя – зв'язує його безпосередньо із Присвятою.

⁵³⁶ В «1 Посланні Петра», II, 3, Ісус названий «Господь Хрестос».

⁵³⁷ «*Isis Unveiled*», II, 323.

Бо він також є Шеша Нага, який служить ложем для Вішну і підтримує сім світів; він також Ананта, «нескінченний», і символ вічності, – тому він «Бог Таємної Мудрості», скинутий Церквою до ролі Змія-спокусника, Сатани. Що те, що зараз було сказано, є правильним, може бути перевірене на підставі навіть екзотеричного тлумачення атрибутів різних Богів і мудреців, як індуського, так і буддійського Пантеону. Двох прикладів буде досить, щоб показати, як мало здатні наші кращі й найбільш ерудовані сходознавці розібратися правильно і справедливо в символізмі східних народів доти, доки вони залишаються в невіданні відносно відповідних пунктів, які можна знайти тільки в Окультизмі та Таємній Доктрині.

1. Учений сходознавець і мандрівник Тибетом, професор Еміль Шлагінтвейт, згадує в одній зі своїх праць про Тибет, народну легенду в тому розумінні, що

Нагарджуна («міфологічний» персонаж, «не має реального існування» – так думає цей учений німецький сходознавець) отримав книгу Парамартха або, за іншими джерелами, книгу «Аватамсака» від Нагів, небувалих тварин на взірць зміїв, які займають положення серед істот вище людського і розглядаються як захисники закону Будди. Сказано, що цим духовним істотам Шак'ямуні виклав більш філософську релігійну систему, ніж людям, які до часу його появи ще не були достатньо просунуті, щоб її розуміти⁵³⁸.

Також і тепер люди недостатньо просунуті для неї; бо ця «більш філософська релігійна система» є Таємна Доктрина. Окультна Східна Філософія, що представляє собою наріжний камінь усіх наук, відкинута немудрими будівельниками навіть нині й, можливо, нині більш, ніж коли-небудь, через велику зарозумілість нашого століття. Ця алегорія означає просто те, що Нагарджуна після того, як він був присвячений «Зміями» – Адептами, «мудрецьми» – і був вигнаний з Індії брахманами, які боялися, що їхні Таємниці та священна наука будуть розголошені (що й було істинною причиною їхньої ненависті до Буддизму), – пішов у Китай і Тибет, де він присвятив багатьох у таємниці потаємних Містерій викладених Готамою Буддою.

2. Таємний символізм Наради – великого Ріши й автора деяких гімнів «Ріг-Веди», котрий пізніше знову втілювався в часи Крішни, – ніколи не був зрозумілий. Однак, у зв'язку з Окультними науками, Нарада, син Брахми, є однією з найбільш видатних особистостей; він безпосередньо пов'язаний у своєму першому втіленні з «Будівельниками», отже, з сімома «Ректорами» Християнської Церкви, які «допомогли Богові у праці створення». Це велике уособлення ледь зауважується нашими сходознавцями, які посилаються тільки на те, що він, нібито, сказав про Паталу, а саме, «що це є місце статевого та почуттєвого задоволення». Це вважають потішним і роблять висновки, що Нарада, безсумнівно, «визначає це місце чудовим». Тоді як ця фраза просто показує, що він був Присвяченим, безпосередньо пов'язаним із Містеріями, і ходив, як повинні були йти всі інші неофіти до й після нього, «у пекло серед тернин» у «стані жертвовного *Хреста*», як страждаюча жертва, змушена туди спуститися – таємниця, дійсно!

Нарада – один із семи Ріши, «розумом-породжених синів» Брахми. Той факт, що протягом свого втілення він був високим Присвяченим – він, подібно Орфею, є засновником Містерій – підтверджується й стає ясним завдяки його історії. В «Магабгараті» говориться, що Нарада, порушивши розроблений план по заселенню Всесвіту – для того, щоб зберегти свою обітницю цноти, – був проклятий Дакшею і присуджений народитися ще раз. І знову, коли він народився в часи Крішни, він був обвинувачений у тому, що назвав свого батька Брахму «облудним учителем», бо останній радив йому одружитися, й він відмовлявся це робити. Це показує, що він був Присвячений, котрий виступив проти ортодоксального богослужіння та релігій. Цікаво виявити цього Ріши й вождя серед «Будівельників» та «Небесного Сонму» як прототип християнського «вождя» того ж «Сонму» – Архангела Михайла. І той, і інший – чоловічі «Незаймані», і обоє єдині серед своїх Сонмів, які відмовилися творити. Про Нараду сказано, що він відговорив Харі-ашв, п'ять тисяч синів Дакши, зачатих ним з метою заселення Землі, від породження потомства. З тих пір Харі-ашви «розсіялися по сферах і не повернулися більше». Можливо Присвячені є втіленнями цих Харі-ашвів?

На сьомий день, третій із його завершальних випробувань, неофіт вставав, як духовно відроджена людина, котра, пройшовши своє друге духовне народження, верталася на землю прославленим і тріумфуючим переможцем Смерті, Ієрофантом.

Східного неофіта в його стані Хреста можна побачити на одній гравюрі в «Індуському пантеоні» Мура, котрий помилково прийняв іншу форму розіп'ятого Сонця, або Вішну, Вігтоби, за Крішну й називає її «Крішна, розіп'ятий у Просторі». Ця гравюра також поміщена в книзі д-ра Ланди «*Monumental Christianity*», де поважний автор зібрав стільки доказів, скільки могли поміститися в його пухкому томі «Християнських символів до Християнства», як він називає його. Так, наприклад, він показує нам Крішну та Аполлона, як добрих пастирів, Крішна тримає хрестоподібну Мушлю й Чакру, і Крішна «розіп'ятий у Просторі», як він це називає. Про цю фігуру, воістину, можна сказати те, що сам автор про неї говорить:

Гадаю, що це зображення існувало раніше Християнства. ... У багатьох відносинах воно виглядає, як християнське розп'яття. ... Малюнок – поза, позначки цвяхів на руках і ногах, – указують на християнське походження, у той час як парфянська семикінцева діадема, відсутність дерева і звичайного напису, а також променів слави, наче вказують на інше, нехристиянське походження. Чи може бути людина-жертва, або жрець і жертва обоє в одному, індуської міфології, котра принесла себе в жертву до того, як з'явилися світи?

⁵³⁸ «*Buddhism in Tibet*», стор. 31.

Саме так.

Чи може це бути Платонівський Другий Бог, котрий відбився на Всесвіті у формі хреста? Або це його боголюдина, яка повинна бути побита бичем, мучена, зв'язана, якій повинні випалювати очі; й нарешті, ... повинна бути розі'ята?

Все це й ще набагато більше; архаїчна релігійна Філософія була всесвітньою; і її Містерії так само старі, як сама людина. Це вічний символ уособленого Сонця – астрономічно очищеного – у його містичному значенні відродженого, і символізованого всіма Присвяченими на згадку про безгрішне Людство, коли всі були «Синами Бога». Нині Людство, дійсно, стало «Сином Зла». Чи віднімає все це хоч скільки-небудь від чеснот Христа, як ідеалу, або від Ісуса, як божественної людини? Нітрохи! Навіть навпаки, будучи поставленим окремо, прославленим більше всіх інших «Синів Бога», Він може тільки викликати злісні почуття у всіх тих багатомільйонних народів, які не вірять у християнську систему, викликаючи в останніх ненависть, і привести до запеклих воєн і розбратів. Якщо ж, з іншого боку, ми помістимо Його серед довгого ряду «Синів Бога» і Синів божественного Світла, то кожній людині може бути надано самій вибрати з безлічі цих ідеалів того, до якого вона, як до Бога, звернеться по допомогу і вклониться як на Землі, так і на Небесах.

Багато хто серед тих, кого називають «Спасителями», були «добрими пастирями», яким, наприклад, був Крішна, і про всіх них сказано, що вони «розтрощили голову змія», іншими словами – перемогли свою почуттєву натуру і оволоділи божественною та Окультною Мудрістю. Аполлон убив Тифона – факт, що знімає з нього обвинувачення, ніби він сам є великим Драконом, Сатаною; Крішна знищив змія Калінагу, Чорного Змія; і скандинавський Тор розтрощив голову символічного плазуна своєю, на розп'яття подібною, булавою.

У Єгипті кожне значне місто було відділено від його місця поховання священним озером. Та ж сама церемонія суду, що описується в «Книзі Мертвих» в «цій дорогоцінній і таємничій книзі» (Бунзен) як така, що відбувається у світі Духу, відбувалася на землі впродовж похорону мумії. Сорок два судді або засідателя збиралися на березі й судили «Душу» покійного за її справами, коли вона перебувала в тілі. Після цього жерці верталися в межі святилища і пояснювали неофітам імовірну долю цієї Душі та ту врочисту драму, що у цей час відбувалася в незримому світі, куди полетіла Душа. Безсмертя духу міцно прищеплювалося неофітам Ал-ом-джах'ом найвищим єгипетським Іерофантом. У Крата Непоа – жрецьких Містеріях Єгипту – у такий спосіб описуються чотири із семи ступенів Присвяти.

Після попередніх випробувань у Фівах, де неофітові доводилося проходити багато випробувань названих «Дванадцятьма Муками», йому наказували, для того, щоб він міг вийти переможцем, керувати своїми пристрастями й ні на мить не втрачати думку про свого внутрішнього Бога, або сьомий Принцип. Потім, як символ блукання неочищеної Душі, він повинен був підніматися по декількох сходинках і блукати в темряві у печері з багатьма дверима, з яких усі були замкнені. Після подолання всього, він здобував ступінь Пастофора, після якого, на другому й третьому ступенях, він ставав Неокором і Меланкфором. Його приводили у велику підземну залу, обставлену муміями в позах, його підводили до труни, де спочивало покалічене тіло Осіріса. Це була зала, названа «Брамою Смерті», звідки вірш у «Книзі Іова»;

Чи була брама Смерті відкрита тобі,
Чи бачив ти двері тіні смерті?

Так запитує «Господь», Іерофант, Ал-ом-джах, святий Іова, натякаючи на цей третій ступінь Присвяти, бо «Книга Іова» це поема про Присвяту *par excellence*.

Коли неофіт долав жахи цього випробування, його приводили до «Зали Духів», щоб вони судили його. У числі інших правил, які йому призначалися, йому наказувалося:

Ніколи не бажати й не шукати помсти; завжди бути готовим допомагати братові в небезпеці, навіть ризикуючи власним життям; поховати кожне мертве тіло; поважати своїх батьків понад усе; поважати старість і захищати тих, хто слабкіше нього самого; і нарешті, завжди пам'ятати про годину смерті й про воскресіння в новому і нетлінному тілі.

Дуже рекомендувалися чистота і цнотливість, і за перелюбство загрозувала смерть. У такий спосіб єгипетський неофіт ставав Кристофором. На цьому ступені йому повідомляли таємне ім'я ІАО.

Нехай читач порівняє вищенаведені високі правила з правилами Будди та шляхетними заповідями в «Законі Життя» для аскетів Індії, і він зрозуміє єдність Таємної Доктрини всюди.

Неможливо заперечувати присутність статевого елементу в багатьох релігійних символах, але цей факт ні в якій мірі не заслуговує осуду, якщо стає загальновідомим, що в релігійних традиціях усіх країн людина в першій «людській» расі не народилася від батька й матері. Починаючи із блискучих «розумом-породжених Синів Брахми», Ріши й Адама Кадмона з його Еманациями, Сефіротами, аж до «без батьків», Анупадака, або Дхіані-Будд, від яких відбулися Бодхісаттви й Мануши-Будди, земні Присвячені люди, – перша раса людей у кожного народу вважалася народженою без батька й матері. Людина, «Мануши-Будда», Ману, «Енош», син Сета, або «Син Людський», як його називають, – породжений нинішнім чином лише як наслідок, неминуха фатальність закону природної еволюції. Людство – досягнувши крайньої межі й того поворотного пункту, де її духовній природі довелось поступитися місцем чисто фізичній організації – повинне було «впасти в матерію» і в породження. Але людські еволюція та інволюція циклічні. Вона скінчить так, як вона почала. Зрозуміло, нашому грубому матеріалістичному розуму навіть піднесений символізм Космосу, зачатого в матці Простору після того як

божественна Одиниця ввійшла в неї і запліднила її Своїм святим указом, – безсумнівно, викличе уявлення матеріальності. Але не так було у первісного людства. Присвятний обряд у Містеріях про Жертву, яка приносить у жертву саму себе, котра вмирає духовною смертю, щоб урятувати світ від руйнування – дійсно від збезлюднення – був установлений під час Четвертої Раси, щоб служити нагадуванням про одну подію, що фізіологічно стала тепер Заповітною Таїною серед світових проблем. У єврейському священному писанні, Каїн і жіноча Авель є тією принесеною в жертву і жертвовною парою – обоє жертвуючи собою (як пермутації Адама і Єви, або двоякого Іегови) і, які проливають свою кров «розділення та єднання» заради того, щоб урятувати людство введенням у життя нової фізіологічної раси. Ще пізніше, коли неофіт, як уже згадувалося, щоб стати ще раз відродженим у свій загублений духовний стан, повинен був пройти через нутрощі (утроби) *незайманої* телиці,⁵³⁹ зарізаної в мить цього обряду, це містило в собі знову таємницю й настільки ж велику, оскільки вона стосувалася процесу народження або, вірніше, першого вступу людини на цю землю через Вак – «солодкозвучну корову, яка дає їжу та воду», – яка є жіночий Логос. Це також стосувалося тієї ж самої самопожертви «божественного Гермафродита» – третьої Корінної Раси – перетворення Людства по-справжньому фізичних людей після втрати духовної могутності. Коли плід зла був випробуваний разом із плодом добра, то в результаті відбулася поступова атрофія духовності та посилення матеріальності в людині, і тоді вона була приречена на народження за допомогою нинішнього процесу. Це таємниця Гермафродита, котру древні тримали в такому великому секреті й завуалювали. Ні відсутність морального почуття, ні присутність у них грубої чуттєвості не змушували їх уявляти свої Божества у двоїстому аспекті; скоріше це було їхнє знання таємниць і процесів первісної Природи. Наука фізіології була їм краще відома, ніж нам тепер. Саме тут лежить похованим ключ до Символізму давнини, істинного осередку національної думки, і до дивних двостатевих зображень майже всіх Богів і Богинь, як у язичницьких, так і в монотеїстичних Пантеонах.

Сер Вільям Драмонд в «*Edipus Judaicus*» говорить:

Істини науки були таємницями жерців, бо ці істини були основами релігії.

Але, чому місіонери так жорстоко насміхаються над вайшнавами та шанувальниками Крішні за передбачуване грубо непристойне значення їхніх символів тепер, коли, поза всяким сумнівом, з'ясовано і з'ясовано найбільш неупередженими письменниками, що Хрестос у пеклі, – чи мається на увазі під цим пеклом могила або пекло – мав, подібним же чином, сексуальним елементом уже від самого походження цього символу.

Нині цей факт більше не заперечується. «Брати Рози і Хреста» середніх століть були такими ж добрими християнами, як і інші в Європі, але, проте, всі їхні обряди були засновані на символах, значення яких було переважно фалічним і сексуальним. Їхній літописець Харгрейв Дженнінгс, кращий сучасний авторитет з Розенкрейцерства, говорячи про це містичне Братерство, описує як

Муки і жертва Голгофи, Хресні Муки були в їхній (розенкрейцерів) знаменитій благословенній магії і торжестві, протестом та закликком.

Протестом – від кого? Відповідь: протестом від розіп'ятої Рози, найвеличніших і найбільш розкритих з усіх сексуальних символів – Йоні та Лінгама, «жертви» та «убивці», жіночого і чоловічого принципу в Природі. Відкрийте останню працю цього автора, «Фаліцизм», і подивіться, в яких яскравих висловах він описує статевий символізм у тому, що є найбільш священним для християн:

Поточна кров струменіла з корони або проколів вінця пекельних шипів. Троянда – жіночна. Глянсуваті, кармінові пелюстки її охороняються шипами. Троянда – найпрекрасніша з квітів. Троянда – це Цариця Божого Саду (Марія, Діва). Не просто Троянда представляє собою магичну ідею або істину. Але саме «розіп'ята Троянда» або «замучена Троянда» (за величним містичним апокаліптичним образом) є талісманом, прапором і предметом обоювання всіх «Синів Мудрості», або істинних розенкрейцерів.⁵⁴⁰

Зовсім не *всіх* «Синів Мудрості», навіть не *істинних* розенкрейцерів. Бо останні ніколи б не вкладали в таке нудотне зображення, виставляти в чисто почуттєвому і земному, щоб не сказати у тваринному світлі, найвеличніші найшляхетніші символи Природи. Для розенкрейцера Троянда була символом Природи, завжди родючої і незайманої Землі або Ісиди, матері й годувальниці людини, яка вважається жіночою, і представлена єгипетськими Присвяченими, як незаймана жінка. Подібно всім іншим уособленням Природи та Землі, вона є сестра і дружина Осіріса, бо ці два персонажі відповідають уособленому символу Землі; як вона так і Сонце є потомством того самого таємничого Батька, бо Земля запліднюється Сонцем – згідно найранішого Містицизму – за допомогою божественного подиху. Саме чистий ідеал містичної Природи персоніфікувався в «Дівах Світу», в «Небесних Дівичях», і пізніше в людській Діві, Марії, Матері Спасителя, *Salvator Mundi*, нині вибраного Християнським Світом. І саме персонаж єврейської дівчини був пристосований Богослов'ям до древнього Символізму⁵⁴¹, а не язичницький символ був перероблений на новий лад.

⁵³⁹ Арії замінили живу корову коровою, зробленою із золота, срібла або якогось іншого металу, і цей обряд зберігся аж до теперішнього часу, коли хтось бажає стати брахманом, двічінародженим, в Індії.

⁵⁴⁰ *Op. cit.*, стор. 141.

⁵⁴¹ У книзі Рагона «*Orthodoxie Maconnique*», с. 105. у примітці ми знаходимо таке повідомлення – ймовірно запозичене від араба Албумазара: *Діва магів та халдеїв*. На халдейській сфері (кулі) в її небесах було видно новонароджене немовля, зване

Ми знаємо через Геродота, що Містерії були занесені з Індії Орфесом, героєм, який набагато передував Гомеру та Гесіоду. Насправді, дуже мало відомо про нього, і до вельми недавнього часу орфічна література й навіть Аргонавти приписувалися Онамакриту, сучасникові Пізістрата Солона та Піфагора; вважали, що він скопіював їх у нинішньому вигляді до кінця шостого століття до Р.Х., або 800 років після часів Орфея. Але нам говорять, що в дні Павзанія була жрецька родина, яка подібно брахманам з «Ведями», передавала по пам'яті всі орфічні гімни, і, що зазвичай їх передавали в такий спосіб з одного покоління в інше. Поміщаючи Орфея на 1200 років до Р.Х., офіційна наука – така обережна у своїй хронології і, яка завжди намагається вибрати період часу, якомога більш пізній – тим самим визнає, що Містерії або, інакше кажучи, драматизований Окультизм, стосується до ще більш ранньої епохи, ніж халдеї і єгиптяни. Тепер можна згадати падіння Містерій у Європі.

ВІДДІЛ XXXIII

ОСТАННІ МІСТЕРІЇ В ЄВРОПІ

Як було передвіщено великим Гермесом у його діалозі з Ескулапом, дійсно прийшов час, коли нечестиві іноземці обвинуватили Єгипет, що він поклонявся чудовиськам, і ніщо, крім букв висічених на каменях його пам'ятників, не вижило – загадки, незрозумілі потомству. Його священні Переписувачі та Ієрофанти стали блукачами по поверхні Землі. Ті, які залишилися в Єгипті, були змушені, під страхом профанації священних Містерій, шукати притулку в пустелях і горах, формувати й засновувати таємні товариства та братерства – такі, як ессеї; ті хто переплили океани і відправилися в Індію та навіть в (нині названий) Новий Світ, зобов'язалися врочистою присягою зберігати мовчання і зберігати в таємниці Священне Знання та Науку, у такий спосіб вони були приховані від людських поглядів глибше, ніж коли-небудь. У Центральній Азії та в північних прикордонних країнах Індії тріумфуючий меч учня Арістотеля змітав зі свого завойовницького шляху всі залишки колишньої чистої Релігії, і її Адепти відступали усе далі й далі від цього шляху, шукаючи притулку в найбільш прихованих місцях земної кулі. Цикл ... закінчувався, і з появою Македонського завойовника пробила на годиннику Рас перша година для зникнення Містерій. Перші удари їхньої останньої години пролунали в 47 році до Р.Х.. Алесія⁵⁴², знамените місто в Галлії, Фіви кельтів, настільки прославлені за свої древні обряди Присвяти й Містерії, були, як це добре описує Ж.М. Рагон:

Древньою столицею і гробницею Присвяти, релігії друїдів і волі Галлії.⁵⁴³

Під час першого століття до нашої ери пробила остання година великих Містерій. Історія показує, що населення Центральної Галлії повстало проти римського пригноблення. Країна була підлегла Цезареві і повстання було розтрощено. У результаті гарнізон Алесії (або Аліси) був перебитий разом із усіма її мешканцями, включаючи друїдів, жерців училищ і неофітів; після цього все місто було розграбоване та зрівняне з землею.

Бібрактіс, таке ж велике й знамените місто, розташоване недалеко від Алесії, загинуло по кількох роках потому. Ж.М. Рагон, описує його кінець наступними словами:

Бібрактіс, Матір наук, душа древніх народів (у Європі), місто рівно знамените своїм священним училищем друїдів, своєю цивілізацією, своїми школами, де 40 000 студентів вивчали філософію, літературу, граматику, юриспруденцію, медицину, астрологію, окультні науки, архітектуру й т.п.. Суперник Фів, Мемфісу, Афін і Риму, воно мало амфітеатр, оточений колосальними статуями, що вміщав 100 000 глядачів, гладіаторів; капітолій, храми Януса, Плутона, Прозерпини, Юпітера, Аполлона, Мінерви, Кібели, Венери та Анубіса; і в середині цих пишних будинків була Наумахія з її величезною водоймою, неймовірним спорудженням, гігантською будовою, де плавали човни й галери, призначені для морських ігор; потім Champ de Mars, акведук, фонтани, громадські лазні, нарешті, міські укріплення та вали, побудова яких відносилася до героїчних віків.⁵⁴⁴

Таким було останнє місто в Галлії, в якому згасли для Європи таємниці Присвят Великих Містерій, Містерій Природи і її забутих окультних істин. Сувої і рукописи знаменитої Олександрійської бібліотеки були спалені та знищені тим же самим Цезарем⁵⁴⁵, але в той час як Історія різко засуджує діяння арабського генерала Амруса, котрий наклав останній штрих на цей акт вандалізму, зроблений великим завойовником, – вона не знаходить жодного слова, щоб сказати про останнього, що він знищив майже таку ж кількість дорогоцінних сувоїв в Алесії;

Христом та Ісусом, воно було на руках Небесної Діви. Цій Діві Ератосфен, Олександрійський бібліотекар, який народився за 276 років до нашої ери, дав ім'я Ісиди, матері Гора. Це тільки те, що наводить Кірхер (в «*Edipus Aegypticus*», III, 5), цитуючи Албумазара: «У першій декаді Діви встає дівчина, звана Адереноса, тобто чиста непорочна діва ... яка сидить на прикрашеному троні та тримає хлопчика; ... хлопчика на ім'я Ісус, ... що означає Ісса, якого вони також називають Христом грецькою». (Див. «*Isis Unveiled*», II, 491).

⁵⁴² Нині це місце називається St. Reine (Cote d'Or) на двох ріках, Озі та Озірейні. Падіння його – історичний факт Кельто-Галльської історії.

⁵⁴³ «*Orthodoxie Maconnique*», стор. 22.

⁵⁴⁴ *Op. cit.*, стор. 22.

⁵⁴⁵ Християнський чорнолюд у 389 році нашої ери завершив руйнування того, що лишилося. Більшість цих безцінних праць було врятовано для учнів Окультизму, але втрачено для світу.

також про руйнівника Бібрактіса. Поки Сакровир – очільник галлів, який підняв повстання проти римського деспотизму при Тиберії і був розбитий Силієм у 21 році нашої ери – сам себе заживо спалював разом із іншими змовниками на похоронному багатті перед брамою міста, як нам розповідає Рагон, – місто піддавалося розгарбуванню, і всі його літературні скарби з Окултних Наук загинули у вогні. Колись величне місто Бібрактіс стало нині Аутун, пояснює Рагон.

Кілька пам'яток славної давнини усе ще перебувають там, такі як храми Януса та Кібели.

Рагон продовжує:

Арлес, заснований за дві тисячі років до Р.Х., був розграбований у 270 р. Ця столиця Галлії, відновлена 40 років потому Костянтином, зберегла донині деякі залишки колишньої величі; амфітеатр, капітолій, обеліск, гранітну плиту 17 метрів заввишки, триумфальну арку, катакомби, і т.п.. Так закінчилася кельто-галльська цивілізація. Цезар, як варвар гідний Риму, уже завершив руйнування древніх Містерій розгарбуванням храмів і їхніх присвятих училищ, а також побиттям присвячених і друїдів. Залишився Рим, але він ніколи не мав нічого більше, як лише малі Містерії, тіні Таємних Наук. Грецька Присвята згасла.⁵⁴⁶

Можуть бути ще наведені подальші виписки з його «*Окултного Масонства*», бо вони мають пряме відношення до нашої теми. Але, яким би він не був ученим і ерудованим, деякі хронологічні помилки цього автора дуже великі. Він говорить:

Після приходу обоженої людини (Гермеса), Цар-Жрець (Ієрофант) Менес був першим законодавцем і засновником стопалацових Фів. Він наповнив це місто дивовижною пишнотою, і з цього часу починається епоха жрецького панування в Єгипті. Царювали жерці, бо саме вони видавали закони. Сказано, що від часу його було триста двадцять дев'ять (Ієрофантів) – всі вони залишилися невідомими.

Далі автор повідомляє, що після цього, внаслідок нестачі справжніх Адептів, жерці вибирали підроблених адептів з рабів, яких коронували, обожнювали і виставляли, щоб неосвічені маси народу їм поклонялися.

Стомившись від царювання в такому рабському підлеглому стані, царі повставали і звільнялися. Потім прийшов до влади Сезострис, засновник Мемфісу; говорять, це було у 1613 році до нашої ери. За обранням царя жерцями пішло обрання воїнами. ... Хеопс, який царював у 1118-1122 роках, побудував велику Піраміду, що має його ім'я. Його обвинувачують у переслідуванні теократії і закритті храмів.

Це вкрай неправильно, незважаючи на те, що Рагон повторює «Історію». Піраміда, названа ім'ям Хеопса, є Велика Піраміда, побудову якої навіть барон Бунзен відносить до 5000 р. до Р.Х. У книзі «*Egypt's Place in Universal History*» він говорить:

Походження Єгипту варто віднести до дев'ятого тисячоріччя до Р.Х.⁵⁴⁷

І, позаяк Містерії проводилися і Присвяти відбувалися в цій Піраміді, – бо, дійсно, вона була побудована для цих цілей, – то виглядає дивним і крайнім протиріччям відомим фактам історії містерій, припущення, що Хеопс, якщо він був будівельником цієї Піраміди, коли-небудь виступив проти присвячених жерців і їхніх храмів. Крім того, як учить Таємна Доктрина, хто б не був будівельником Піраміди із цим найменуванням, це не був Хеопс.

Все-таки, цілком відповідає істині, що

Внаслідок вторгнення ефіопів і федеративного правління дванадцяти вождів, царська влада потрапила в руки Амазиса, людини низького походження.

Це відбулося у 570 році до Р.Х., і саме Амазис знищив жрецьку владу. І

У такий спосіб загинула та древня теократія, що демонструвала так багато століть перед Єгиптом і усім світом своїх коронованих жерців.

Перш ніж була закладена Олександрія, Єгипет збирав навколо своїх жерців та ієрофантів учнів з усіх країн. Енемозер запитує:

Як так вийшло, що ми так мало знаємо про Містерії і специфіку їхнього змісту, впродовж настільки багатьох століть і серед такої розмаїтості часів і народів? Відповіддю буде, що це знову відбулося внаслідок загального суворого мовчання присвячених. Іншою причиною може виявитися руйнування і повна втрата всіх писемних пам'яток таємного знання найвіддаленішої давнини.

⁵⁴⁶ *Op. cit.*, стор. 23. Ж.М. Рагон, бельгієць за народженням і масон, знав про Окултизм більше, ніж будь-який інший непосвячений письменник. П'ятдесят років він вивчав стародавні Містерії, де знаходив матеріали про них. У 1805 році він заснував у Парижі братство *Les Trinosophes*, в ложі якого він читав роками лекції з давнього та сучасного Присвячення (у 1818 і знову в 1841 році), які були опубліковані і тепер втрачені. Потім він став головним письменником у «*Гермесі*», одному масонському виданні. Його найкращими працями є «*La Maçonnerie Occulte*» та «*Fastes Enitiatiques*». Після його смерті в 1866 році ряд його рукописів залишився у володінні Великого Сходу Франції. Один високий масон розповів авторці, що Рагон роками листувався з двома сходознавцями в Сирії та в Єгипті, причому один із них був якийсь коптський пан.

⁵⁴⁷ *Op. cit.*, IV, 462.

Книги Нуми, описані Лівнем, що містять у собі натурфілософію, були виявлені в його гробниці, але їх не дозволили оприлюднити, щоб вони не розголосили заповітних таємниць державної релігії... Сенат і народні трибуни вирішили, ... що ці книги треба спалити, що й було зроблено.⁵⁴⁸

Касен згадує трактат, добре відомий у четвертому й п'ятому століттях, що приписувався Хамові, синові Ноя, про який, у свою чергу, говорили, що він одержав його від Іареда, четвертого покоління від Сета, сина Адама.

Алхімію також спершу викладали в Єгипті її вчені жерці, хоча перша поява цієї системи так само стара, як сама людина. Багато письменників заявляли, що Адам був першим Адептом; але це було маскування і гра слів із цим ім'ям, що в одному зі своїх значень означає «червона земля». Правильну інформацію – під її алегоричним покривом – можна знайти в шостому розділі «*Книги Буття*», де говориться про «Синів Бога», які брали собі дружин з дочок людських, після чого вони повідомляли цим дружинам багато таємниць і секретів феноменального світу. Колиска Алхімії, говорить Олав Борричій, варто шукати в найбільш віддалених часах. Демокрит з Абдери був алхімік і герметичний філософ. Климент Олександрійський багато писав про цю Науку, а Мойсея і Соломона називають її знавцями. У. Годвін говорить нам:

Першою справжньою писемною пам'яткою з цієї теми є едикт Діоклетіана близько 300 року н.е., що велить вчинити по всьому Єгиптові ретельні пошуки всіх древніх книг, у яких говориться про мистецтво робити золото й срібло, і без розбору піддавати їх спаленню.

Алхімія халдеїв і древніх китайців не є навіть магією тієї Алхімії, що ожила серед арабів багато сторіч потому. Існує духовна Алхімія й фізична трансмутація. Знання обох повідомлялося при Присвятах.

ВІДДІЛ XXXIV

СПАДКОЄМЦІ МІСТЕРІЙ ПІСЛЯ ПОЯВИ ХРИСТІЯНСТВА

Елевзінських Містерій більше не було. Проте, саме вони передали свої головні риси Неоплатонічній школі Аммонія Саккаса, бо еkleктична система головним чином характеризувалася своєю Теургією і екстазом. Ямблїх додав до неї єгипетську доктрину Теургії з її практикою, і Порфірій, єврей, повставав проти цього нового елемента. Однак, ця школа, за невеликими виключеннями, практикувала аскетизм і споглядання, її містики проходили через таку ж сувору дисципліну, як і містики Індії. Їхні зусилля не стільки були спрямовані на розвиток успішного застосування тавматургії, некромантії або чаклунства – у чому їх тепер обвинувачують, – скільки на розвиток вищих здібностей внутрішньої людини, Духовного Еґо. Ця школа дотримувалася думки, що ряд духовних істот, мешканців сфер цілком незалежних від Землі й людського циклу, є посередниками між «Богамі» і людьми, і навіть між людиною та Верховною Душею. Висловлюючись ясніше, душа людини, завдяки допомозі Планетарних Духів, стала «сприйнятливою стосовно душі світу», як виразив це Емерсон. Аполлоній Тіанський у наступних словах стверджував своє володіння такою владою (цитуються професором Вільдером у його «*Неоплатонізмі*»):

Я можу бачити сьогодні і майбутнє в ясному відображенні. Мудрецеві (Адептові) немає потреби чекати випарів Землі й псування повітря, щоб передбачати нещастя та лихоманки; він повинен дізнатися про них пізніше Бога, але раніше людей. Theoi, або боги бачать майбутнє, звичайні люди – сьогодні, а мудреці бачать те, що має відбутися. Мій своєрідний помірний спосіб життя приводить до такої гостроти почуттів або створює деякі інші здібності, тож, найбільші та вельми чудові діяння можуть бути зроблені.⁵⁴⁹

Коментар професора Вільдера із цього приводу чудовий:

Це те, що може бути назване *духовною фотографією*. Душа – це камера, в якій факти та події, майбутнє, минуле і сьогодні однаково відбиті; і розум стає здатним їх усвідомлювати. За межами нашого щоденного світу обмежень, усе є як один день або стан – минуле і майбутнє вкладені в сьогодні. Ймовірно, це і є «великий день», «останній день», «день Господній» письменників «Біблії» – день, у який кожен переходить шляхом смерті, або *екстазу*. Тоді душа звільняється від скутості тіла, і її найшляхетніша частина приєднується до вищої природи і стає учасницею в мудрості та передбаченні вищих істот.⁵⁵⁰

Наскільки система, прийнята неоплатоніками, була тотожна із системою древніх і сучасних ведантистів, можна судити з того, що д-р А. Вільдер говорить про Олександрійських теософів.

Головною ідеєю неоплатоніків була ідея про єдину Верховну Сутність. ... Всі стародавні філософи містили в собі доктрину, що Theoi, theoi, боги, або розпорядники, янголи, демони та інші духовні сили, еманували з Верховної Істоти. Аммоній прийняв доктрину із Книг Гермеса, що з божественного Все спливла Божественна Мудрість, або Амун; що із Мудрості сплив Деміург,

⁵⁴⁸ «*History of Magic*», II, I.

⁵⁴⁹ «*Neo-Platonism and Alchemy*», стор. 15.

⁵⁵⁰ *Loc. cit.*

або Творець, і з Творця спливли підлеглі духовні сутності; світ і його люди були останніми. Перший міститься в другому, перший і другий у третьому і так далі через весь ряд⁵⁵¹.

Це цілковите відлуння віри ведантистів, і воно виходить безпосередньо з таємних вчень Сходу. Той же самий автор говорить:

Подібна з цією доктриною, доктрина єврейської Кабали, що викладалася фарсами, або фарисеями, які ймовірно запозичили її, як указує їхнє сектантське позначення, від магів Персії. Її сутність можна звести до наступного резюме.

Божественна Сутність є Все, джерело всього існування. Нескінченне; і Його неможливо пізнати. Всесвіт розкриває Його та існує Ним. Спочатку Його сяйво поширилося всюди⁵⁵². Згодом Він пішов у самого Себе й у такий спосіб навколо Нього утворився порожній простір. В нього Він випустив Свою першу Еманацию, Промінь, що містить у собі сили зародження та зачінання, звідки й ім'я ІЕ або *faḥ*. Це, у свою чергу, породило *tikkun*, образ, або ідею форми, і в цій еманации, що також містила в собі чоловіче та жіноче, або міць зародження й зачаття, перебували три первинні сили Світла, Духу та Життя. Цей Тіккун з'єднаний із Променем або першою еманацией і насичений нею, й цим об'єднанням також перебуває в постійному спілкуванні з нескінченним джерелом. Це – зразок, первинна людина. Адам Кадмон, *макрокосм* Піфагора та інших філософів. З нього виходять *Сефіроти* ... Із Сефіротів, у свою чергу, еманують чотири світи, причому кожен виходить із безпосередньо вишнього над ним, і нижчий огортає собою свого вищого. Ці світи стають усе менш чистими, в міру того, як вони віддаляються від найвищого, найнижчий із них – матеріальний світ.⁵⁵³

Це замасковане формулювання Таємного Вчення цього разу буде зрозуміле нашим читачам. Ці світи наступні:

Азілут заселений найчистішими еманациями (Першою, майже духовною Расою людських істот, які повинні були мешкати) у Четвертому; другий, *Берія*, більш низьким класом, слугами перших (друга Раса); третій, *Ієцира*, херувимами та серафимами, Елохімами й Б'ні Елохімами («Сини Бога», або *Elohim*, наша Третя Раса). Четвертий світ, *Асія*, заселений кліппутами, над якими Беліал є вождем (Атлантські чаклуни).⁵⁵⁴

Всі ці світи є земними дублікатами своїх небесних прототипів, смертними й тимчасовими відбиттями та тінями більш довгострокових, якщо не вічних, рас, що живуть в інших, невидимих для нас світах. Душі людей нашої П'ятої Раси успадковували свої елементи від цих чотирьох світів – Корінних Рас, – які передували нашій, а саме, наш інтелект, Манас, п'ятий принцип, наші пристрасті й ментальні та тілесні поривання. Серед наших прототипічних світів виникло зіткнення, назване «війною в небесах», і так пізніше, еони потому, відбулася війна між атлантами Асії⁵⁵⁵ та людьми третьої Корінної Раси, Б'ні Елохімами, або «Синами Бога»,⁵⁵⁶ після чого зло й аморальність підсилювалися. Після того, як людство (в останній підрасі третьої Корінної раси)

Згрішило у своєму першому батькові (фізіологічна алегорія, воістину!), з душі якого кожна людська душа є еманацией, – говориться у «Зохарі», люди були «відправлені у вигнання» в більш матеріальні тіла, щоб

Спокутувати той гріх і стати просунутими у чесноті.

Вірніше, щоб завершити цикл необхідності, пояснює доктрина; щоб просуватися у своєму еволюційному завданні, від якого завдання жоден із нас не може бути звільнений ні смертю, ні самогубством, бо кожен із нас повинен пройти через «Долину Тернів», перш ніж він з'явиться на рівнинах божественного світла та спокою. І тому, люди будуть продовжувати народжуватися в нових тілах

Доти, доки вони не стануть досить чистими, щоб вступити у більш високу форму існування.

Це значить тільки те, що Людство, з Першої і до останньої, або Сьомої Раси, представляє собою той самий ансамбль акторів, які спустилися з більш високих сфер, щоб зробити своє акторське турне на цій нашій планеті, Землі. Почавши як чисті духи в нашій подорожі униз навколо світу (воістину!) зі знанням істини – нині слабким відлунням ув Окультних Доктринах – властивим нам, ми, внаслідок циклічного закону, неслися вниз до протилежного пункту кульмінації матерії, що перебуває тут, на Землі, і, який ми вже пройшли; й тепер той же самий закон духовного тяжіння змусить нас повільно підніматися ще вище, у ще більш чисті сфери, ніж ті, звідки ми відправилися.

Передбачення, пророцтво, здатність пророкувати! ілюзорні фантазії людських обмежених сприйняття, які бачать справжні обриси у відбиттях і тінях, та приймають дійсності минулого за пророчі образи майбутнього, якому немає місця у Вічності. Наш макрокосм і його найменший мікрокосм, людина, обоє повторюють ту ж саму п'єсу загальних та індивідуальних подій на кожній зупинці, як на кожній сцені, на якій Карма змушує їх зіграти свої відповідні драми життя. Лжепророки не могли б існувати, якби не було істинних пророків. І тому, були ті й інші, в безлічі та в усіх століттях. Тільки жоден із них ніколи не бачив чого-небудь іншого, як тільки те, що вже

⁵⁵¹ *Op. cit.*, стор. 9, 10.

⁵⁵² Це Божественне Сяйво і Сутність є світло Логосу; лише, ведантисти не користувалися б займенником «Він», а сказали б «Те».

⁵⁵³ *Loc. cit.*, примітка, стор. 10.

⁵⁵⁴ *Loc. cit.*, примітка.

⁵⁵⁵ Див. «Езотеричний Буддизм» А.П. Сіннетта, п'яте видання.

⁵⁵⁶ Див. «*Isis Unveiled*», том I, стор. 589-595. «Сини Бога» та їхня війна з велетами й магами.

підійшло й було раніше прототипно розіграно у вищих сферах, – якщо передвіщена подія стосувалася національного або суспільного щастя й горя, – або ж до якого-небудь попереднього життя, якщо воно стосувалася лише однієї особи, бо кожна така подія відбита як невитравний запис Минулого і Майбутнього, які представляють собою, в остаточному підсумку, лише постійне Сьогодні у Вічності. «Світи» та очищення, про які говориться в «Зохарі» та в інших кабалістичних книгах, стосуються нашої земної кулі й рас не більше і не менше, ніж вони стосуються інших планет та інших рас, які передували нашій расі у великому циклі. Саме такі фундаментальні істини й розігрувалися в алегоричних п'єсах і картинах під час Містерій, останнім Актом яких, як Епілог для мистів, був *anastasis*, або «безперервне існування», так само як «перетворення Душі».

Автор книги «*Неоплатонізм та Алхімія*» показує нам, що всі такі еклектичні доктрини були сильно відбиті в «*Посланнях*» Павла й були

Більш-менш прицеплені серед Церков. Ось звідки такі уривки, як: «Ви були мертві в омані та гріхах; ви поводитися згідно еону цього світу, згідно архону, який володарює в повітрі». «Ми не боремося проти плоті та крові, але проти володарювань, проти сил, проти володарів п'єтми і проти бешкетництва Духів в емпірейських областях». Але Павло, ймовірно, вороже ставився до зусиль сполучити його евангеліє із гностичними ідеями Єврейсько-Єгипетської школи, спроба, яка, як здається, була почата в Ефесі; і відповідно писав Тимофію, своєму улюбленому учневі: «Зберігай міцно довірену тобі коштовність і відкидай нові вчення та антагоністичні принципи ґнозису, брехливо так названого, у які деякі ввірували й відбилися від віри»⁵⁵⁷.

Але, позаяк ґнозис є Наука, що має відношення до нашого Вищого Я, позаяк сліпа віра є справою темпераменту та емоцій, і оскільки Вчення Павла було ще більш новим і його тлумачення густіше замасковані, щоб утримати подалі від гностиків внутрішні істини, то кожний старанний шукач істини віддавав перевагу першому.

Крім того, у дні апостолів було дуже багато великих Учителів, які сповідають так званий «помилковий ґнозис», і вони були такими ж великими, яким міг бути будь-який навернений рабин. Якщо Порфірій, єврей Малек, пішов проти Теургії внаслідок старих традиційних спогадів, то були інші вчителі, які її застосовували. Плотін, Ямблїх, Прокл – всі були тавматургами, і останній

Розробив усю теософію і теургію своїх попередників у завершену систему.⁵⁵⁸

Що стосується Аммонія, то

Будучи підтриманий у Церкві Климентом і Афенагором, та багатьма вченими людьми Синагоги, Академії і Гаю, він завершив свою працю викладанням одного загального вчення для всіх.⁵⁵⁹

Таким чином, не Юдаїзм і Християнство реконструювали древню поганську Мудрість, а скоріше остання тихо й невідчутно одягла свою язичницьку вуздечку на нову віру; крім того, на неї ще глибше вплинула Еклектична Теософічна система, безпосередня еманация Релігії Мудрості. Усе, що велике й шляхетне в християнському богослов'ї, прийшло туди від Неоплатонізму. Це настільки добре відомо, що тепер немає потреби багато нагадувати про те, що Аммоній Саккас, Богом навчений (*theodidaktos*) і прихильник істини (*philalethes*), закладаючи свою школу, робив пряму спробу облагодіяти світ викладанням тих частин Таємної Науки, які було дозволено передавати в ті дні безпосередніми її Охоронцями.⁵⁶⁰ Сучасний рух нашого Теософічного Товариства було почато на тих же самих принципах, бо Неоплатонічна школа Аммонія прагнула, так само як і ми, до примирення всіх сект і народів під однією загальною вірою Золотої Доби, намагаючись спонукати народи, відкинути свої розбрати – з релігійних питань, у всякому разі, – шляхом доведення їм, що їхні різні вірування, всі є більш-менш законними дітьми одного спільного батька – Релігії Мудрості.

Також Еклектична Теософічна Система не була розроблена лише впродовж третього століття нашої ери, – як намагаються переконати в цьому світ деякі письменники натхнені Римом; вона належала набагато більш раннім століттям, як це доведено Діогеном Лаертським. Він простежує її до початку династії Птоломеїв, до великого провидця і пророка, єгипетського жерця Пот-Амуна, із храму Бога того ж імені, бо Амун – Бог Мудрості. До того дня стосунки між адептами Верхньої Індії і Бактрії та філософами Заходу ніколи не припинялися.

При Філадельфії ... еллінські вчителі стали суперниками училища рабинів у Вавилоні. Буддійська, педантична системи й система магів викладалися нарівні із грецькими філософіями. ... Арістобул Єврей заявив, що етика Арістотеля веде своє походження з Мойсеєвих законів (!); і за ним Філон почав спробу тлумачити П'ятикнижжя відповідно до вчень Піфагора й Академії. У Йосипа сказано, що «*Книгу Буття*» Мойсей написав філософськи, тобто в образному стилі; і есеї Кармеля були відтворені в терапевтах Єгипту, які у свою чергу, були оголошені Євсевієм тотожними із християнськими, хоча вони насправді існували задовго до християнської ери. Дійсно, у свою чергу, Християнство також викладалося в Олександрії і піддавалося

⁵⁵⁷ *Loc. cit.*, примітка.

⁵⁵⁸ *Op. cit.*, стор. 18.

⁵⁵⁹ *Op. cit.*, стор. 8.

⁵⁶⁰ Жоден ортодоксальний християнин ніколи не зрівнявся, – не кажучи вже про те, щоб перевершити, – у виявленні істинно Христоподібних чеснот та моралі, або краси моральної природи, з Аммонієм, цим Олександрійським відступником від Християнства (він народився від батьків-християн).

аналогічній метаморфозі. Пантен, Афенагор і Климент були ґрунтовно наставлені з філософії Платона і розуміли її істотну єдність зі східними системами.⁵⁶¹

Незважаючи на те, що Амоній був сином батьків-християн, він був *прихильником* істини, істинним філалетейянином насамперед. Він прагнув примирити різні системи в одне гармонійне ціле, бо він уже відчув схильність Християнства піднятися над гекатомбою, яку воно створило з усіх інших вірувань і релігій. Що говорить історія?

Історик духівництва, Мошейм, заявляє, що

Аммоній, розуміючи, що не тільки філософи Греції, але також і всі філософи різних варварських народів перебували в цілковитій згоді один з одним у відношенні всіх істотних пунктів, поставив собі завдання так пом'якшити й викласти вчення всіх цих різних сект, щоб стало видно, що всі вони походять від того самого джерела, і всі переслідують ту саму мету. І знову, Мошейм говорить, що Аммоній учив, що релігія народних мас ішла пліч-о-пліч з філософією і разом з нею розділила долю бути поступово зіпсованою і затемненою одним лише людським марнославством, марновірством і неправдою; що саме тому її варто повернути назад до її первісної чистоти шляхом очищення її від цих шлаків і викладу на філософських принципах; і, що все, що Христос мав на увазі, було відновлення й новий виклад у первинній цілісності Мудрості древніх.⁵⁶²

Яка ж це була «Мудрість древніх», котру Засновник Християнства «мав на увазі»? Система, викладена Аммонієм у його Еклектичній Теософічній Школі, була створена із крихт, які було дозволено зібрати з допотопного вчення; ці неоплатонічні вчення описані в «Единбургській Енциклопедії» наступними словами:

Він (Аммоній) прийняв доктрини, які були отримані в Єгипті, що стосуються Всесвіту і Божества, які, вважалося, складають єдине велике ціле; дотичні вічності світу, природи душ, царства Провидіння (Карма) і керування демонами (*даймонами*, або духами, архангелами). Він також започаткував систему моральної дисципліни, що дозволяла звичайним людям жити за законами їхньої країни і за веліннями природи, але вимагала від мудрих піднесення розуму спогляданням і умертвінням тіла⁵⁶³, щоб вони могли стати здатними користуватися присутністю й допомогою демонів (включаючи їх власного *даймона*, або Сьомого Принципу) ... і підійматися після смерті у присутність Верховного (Душі) Батька. Для того, щоб примирити народні релігії, і особливо християн, із цією новою системою, він із усієї історії язичницьких богів зробив алегорію, стверджуючи, що всі вони тільки небесні слуги⁵⁶⁴, які мають право на поклоніння більш низького порядку; і він визнавав, що Ісус Христос був чудовою людиною і другом Бога, але стверджував, що мета його не складалася винятково в тому, щоб скасувати поклоніння демонам⁵⁶⁵, і, що його єдиною метою було очистити древню релігію.

Більше не могло бути висловлено, за винятком для тих філалетейян, які були присвячені, будучи «людьми належним чином наставленими і дисциплінованими», яким Аммоній повідомляв свої більш значні доктрини.

Накладаючи на них зобов'язання збереження таємниці, як це робили до нього Зороастр і Піфагор, і, як це робилося в Містеріях (де від неопітів, або початківців була потрібна присяга не видавати того, чому вони навчилися). Великий Піфагор ділив свої вчення на екзотеричні та езотеричні.⁵⁶⁶

Хіба Ісус не робив того ж самого, бо Він заявив Своїм учням, що їм дано було довідатися таємниці царства небесного, тоді як безлічі інших це не було дано, і тому, Він говорив притчами, які мають двоякий сенс?

Д-р А. Вільдер продовжує:

У такий спосіб Аммоній знайшов своє поприще готовим для його діяльності. Його глибока духовна інтуїція, його величезна вченість і знайомство з батьками християнської церкви – Пантеном, Климентом і Афенагором, і з найбільш ерудованими філософами того часу – усе сприяло йому з такою повнотою закінчити свою працю. ... Результати його служіння нині відчутні в кожній країні християнського світу; кожна значна система доктрини, нині несе на собі знаки його митецької руки. Кожна древня філософія має своїх послідовників серед сучасників, і навіть Юдаїзм, старша між ними всіма, піддавала себе змінам, які були підказані «Богом навченим» олександрійцем⁵⁶⁷.

Олександрійська Неоплатонічна Школа закладена Аммонієм – прототип, висунутий для Теософічного Товариства – викладала Теургію і Магію настільки, наскільки вони викладалися в дні Піфагора й іншими, ще набагато раніше його періоду. Бо Прокл говорить, що доктрини Орфея, котрий був індійцем і прийшов з Індії, послужили джерелом згодом поширених систем.

⁵⁶¹ *Op. cit.*, стор. 3, 4.

⁵⁶² Цитовано д-ром Вільдером, стор. 5.

⁵⁶³ «Умертвіння» тут мається на увазі у моральному, а не у фізичному сенсі; стримувати всяку хіть і пристрасть, і жити харчуючись найпростішою їжею.

⁵⁶⁴ Це – неоплатонічне вчення, прийняте як доктрина у римо-католицькій Церкві з її поклонінням Семи Духам.

⁵⁶⁵ Церква зробила з цього поклоніння дияволам; «Даймон» є Дух і відноситься до нашого божественного Духу, Сьомого Принципу, і до Дхіані-Коганів. Ісус забороняв ходити в храм або церкву, «як роблять фарисеї», але наказав, щоб людина віддалялася для молитви (спілкування зі своїм Богом) у своє особисте приміщення. Хіба Ісус, бачачи мільйони голодуючих людей, схвалив би будівництво пишних церков?

⁵⁶⁶ *Op. cit.*, стор. 7.

⁵⁶⁷ *Op. cit.*, стор. 7.

Тому, що Орфей передавав у вигляді таємних алегорій, Піфагор навчився, коли був присвячений в Орфічні Містерії; потім Платон одержав досконале їхнє знання з орфічних і піфагорійських писань⁵⁶⁸.

У філалетейан були поділи на неофітів (*чел*) і Присвячених, або Вчителів; і еkleктична система характеризувалася трьома відмітними рисами, які суть чисто ведантичні: Верховна Сутність, Єдина і Загальна; вічність і неподільність людського духу; і Теургія, що представляє собою Мантризм. Так само, як ми вже бачили, у них були свої таємні, або Езотеричні вчення, як і в усіх інших містичних шкіл. Також їм не більше дозволялося розповідати іншим що-небудь зі своїх таємних доктрин, як і Присвяченим у Містеріях. Тільки покарання, що накладаються на викривачів таємниць останніх, були набагато страшніше, і ця заборона дожила до сьогоднішнього дня не лише в Індії, але навіть серед єврейських кабалістів в Азії⁵⁶⁹.

Однією з причин такої втаємниченості можуть бути, безсумнівно, серйозні труднощі і поневіряння учнівства, а також небезпеки, що супроводжують Присвяту. Сучасний кандидат, також як його попередник за старих часів, повинен або перемогти, або вмерти, якщо, що ще гірше, він не втрачав свого розуму. Але немає небезпеки для того, хто правдивий та істинний, а особливо – неогоїстичний. Бо в такий спосіб він уже приготовлений задалегідь, щоб зустріти будь-яку спокусу.

Тому, котрий повністю усвідомив силу свого безсмертного духу, і ніколи, навіть на мить, не сумнівався в його всемогутньому захисті, боятися було нічого. Але лихо тому кандидатові, якого найменший фізичний страх – хворе дитя матері – змушував зневірятися у своїй невразливості. Той, хто не був цілком упевнений у своїй моральній придатності, щоб прийняти тягар цих страшних таємниць, – був приречений⁵⁷⁰.

В неоплатонічних Присвятах не було таких небезпек. Егоїстичний і негідний не досягав своєї мети, і в цьому недосягненні полягало покарання. Головною метою було «возз'єднання частини з усім». Це Все було Єдиним, з безліччю назв. Незалежно від того, чи називалося воно *Дуї*, «яскравим Володарем Небес» у аріїв; *Iao* у халдеїв і кабалістів; *Iabe* у самаритян; *Tiu* або *Tuisko* у жителів півночі; *Дув* у британців; *Zevs* у фракійців; або *Юнітер* у римлян – воно було *та* Сутність, *Facit*, Єдине і Верховне⁵⁷¹, непороджене й невичерпне джерело кожної еманції, джерело життя та вічного світла, промінь якого кожен із нас носить у собі на цій землі. Знання цієї Таємниці прийшло до неоплатоніків з Індії через Піфагора, а ще пізніше через Аполлонія Тіанського, а правила й способи викликання екстазу прийшли з того ж учення божественної Відьї, Інозису. Бо Арьяварта, світлий осередок, у який на початку часу були вилиті пломені Божественної Мудрості, стала центром, звідки випромінювалися «язики полум'я» в усі частини земної кулі. Що ж було Самадхі, як не той

Піднесений екстаз, у стані якого нам відкривається божественне і таємниці Природи.

про яке говорить Порфирій(?)

Витікання з божественної душі передано людському духу в необмеженому достатку, завершуючи для душі союз із божественним, даючи їй можливість, при перебуванні в тілі, бути учасницею в житті, що не перебуває в тілі.

він пояснює в іншому місці.

У такий спосіб за назвою Магії викладалися всі Науки, фізичні й метафізичні, природні й гадані надприродними тими, хто не знає про всюдисутність і загальність Природи.

Божественна Магія робить із людини Бога; людська ж магія створює нового демона.

У «Викритій Ісіді» ми писали:

У найдавніших документах, якими тепер володіє Світ – у «Ведах» і в найдавніших законах Ману – ми знаходимо багато магічних обрядів застосовуваних на практиці та дозволених брахманами⁵⁷². Тибет, Японія і Китай учать у нинішньому столітті тому ж, чому вчили найдавніші халдеї. Духівництво цих країн, крім того, доводить те, чому воно учить, а саме, що

⁵⁶⁸ *Op. cit.*, стор. 18.

⁵⁶⁹ У «Талмуді» дано розповідь про чотирьох танаїмів, яким дозволили, в алегоричних виразах, увійти до *саду насолод*, тобто бути присвяченими в окультну та остаточну науку.

«Згідно із вченням наших святих вчителів, імена тих чотирьох, які увійшли в сад насолод, суть: Бен Асаї, Бен Зома, Ахер і рабин Акіба. ...

«Бен Асаї подивився і осліп.

«Бен Зома подивився і – збожеволів.

«Ахер пограбував насадження» (все сплутав і зазнав невдачі). «Але Акіба, котрий із миром увійшов, також із миром і вийшов; бо святий, ім'я якого він благословляв, сказав: «Цей старий гідний служити нам зі славою».

«Вчені коментатори «Талмуду», рабини синагоги, пояснюють, що *сад насолод*, куди чотири персонажі повинні були увійти, є ніщо інше, як та таємна наука, найстрашніша для слабких розумів, яких вона прямо приводить до божевілля», – каже А.А. Франк у своїй «Кабалі». Не той, хто серцем чистий і хто навчався лише з метою самовдосконалення і легшого придбання обіцяного безсмертя, який має боятися, а скоріше той, хто хоче зробити з цієї науки з наук грішний привід для мирських цілей. Останній ніколи не зрозуміє кабалістичних викликів найвищої посвяти. – «*Isis Unveiled*», II, 119.

⁵⁷⁰ «*Isis Unveiled*», II, 119.

⁵⁷¹ Див. «*Neo-Platonism*», стор. 9.

⁵⁷² Див. зведення законів, опубліковані сером Вільямсом Джонсом, відділ IX, стор. II.

практикування моральної і фізичної чистоти та певні помірності розвивають щиросердечну силу самоосаяння. Даючи людині контроль над її власним безсмертним духом, це дає їй істинно магічні сили над стихійними духами, які нижче неї самої. На Заході ми знаходимо таку ж древню магію, як на Сході. Друїди Великобританії практикували її у безмовних святилищах своїх глибоких печер; і Пліній присвячує багато розділів «мудрості»⁵⁷³ вождів кельтів. Семоти – друїди галлів – викладали як фізичні, так і духовні науки. Вони вчили таємницям всесвіту, гармонійному прогресу небесних тіл, утворенню Землі, і вище всього – безсмертю Душі⁵⁷⁴. У своїх священних гаєх – природних академіях побудованих рукою Незримого Зодчого – у тиху опівнічну годину збиралися присвячені, щоб дізнаватися про те, ким колись була людина, і ким вона стане⁵⁷⁵. Не потрібно їм було штучне освітлення, ні життя пожираючий газ, щоб освітити свої храми, бо ясна богиня ночі посилала свої найсріблястіші промені на їхні, дубовим листям увінчані, голови; і їхні священні барди у білих вбраннях знали, як розмовляти із самотньою царицею зоряного склепіння⁵⁷⁶.

У період розквіту Неоплатонізму цих бардів уже не було, бо їхній цикл минув, завершив своє коло, і останні з друїдів загинули у Бібраксисі та Алесії. Але Неоплатонічна школа довгий час мала успіх, була могутня й процвітала. Проте, засвоївши Арійську Мудрість у своїх доктринах, ця школа не зуміла слідувати брахманській мудрості на практиці. Вона демонструвала свою моральну та інтелектуальну перевагу занадто відкрито, занадто багато приділяючи уваги сильним світу цього, які мали владу. У той час як брахмани та їхні великі йогини – знавці з питань філософії, метафізики, астрономії, етики і релігії – зберегли свою гідність під владою найбільш могутніх князів, залишаючись у відчуженості від світу, і ніколи не сходили до того, щоб відвідувати їх і випрошувати собі хоча б найменші милості⁵⁷⁷, – імператори Олександр, Север і Юліан, та найбільші серед аристократії країни, прийняли вчення неоплатоніків, які вільно змішувалися зі світом. Ця система процвітала кілька століть і включила в ряди своїх послідовників найбільш здатних і вчених людей свого часу; Іпатія, учитель єпископа Синезія, була одним із прикрас цієї школи до того фатального і ганебного дня, коли вона була вбита християнським чорнолюдом при підбурюванні Кирилом, єпископом Олександрії. В остаточному підсумку ця школа була перенесена в Афіни і закрита за наказом імператора Юстиніана.

Яке точне зауваження д-ра Вільдера, що

Сучасні письменники коментували своєрідні погляди неоплатоніків на ці (метафізичні) теми, рідко викладаючи їх правильно, навіть якщо цього бажали й мали намір⁵⁷⁸.

Ті деякі міркування про підмісячний, матеріальний і духовний світи, які вони виклали на письмі – сам Аммоній, за звичаєм реформаторів, не написав жодного рядка – не можуть дати можливості потомству судити про них правильно, навіть якщо вандала раннього Християнства, більш пізні хрестоносці та фанатики середніх віків, не знищили б трьох частин з того, що залишилося від Олександрійської бібліотеки і її пізніших шкіл.

Професор Дрепер показує, що один лише кардинал Ксимен

Віддав вогню на площах Гренади вісім тисяч арабських рукописів; багато з яких були перекладами класичних письменників.

У Ватиканській бібліотеці було виявлено, що цілі абзаци у найбільш рідкісних і дорогоцінних трактатах древніх були вискоблені або закреслені «щоб між рядками вписати найабсурдніші псалмоспівні!» Крім того, добре відомо, що більше тридцяти шести томів, написаних Порфірієм, були спалені та в інший спосіб знищені «отцями». Більшу частину з тієї малості, що відома з доктрин еклектиків, можна знайти в писаннях Плотіна і тих же самих отців Церкви.

Автор «Неоплатонізму» говорить:

Тим, ким Платон був стосовно Сократа і апостол Іоанн стосовно голови християнського віросповідання, – тим став Плотін стосовно Богом-Навченого Аммонія. Плотіну, Орігену і Лонгіну ми зобов'язані за те, що відомо про Філапетеянську систему. Вони були належним чином наставлені, присвячені, і їм були довірені внутрішні доктрини⁵⁷⁹.

Це щонайкраще пояснює, чому Оріген назвав «ідіотами» людей, які вірять у Сад Едему та в байки про Адама і Єву, а також і той факт, що з писань цього отця Церкви так мало дійшло до потомства. Дійсно, це можна вважати дивом, що незважаючи на накладену вимогу таємності, на обітницю про збереження таємниці та зловмисне знищення будь-якими огидними способами, навіть хоч скільки-небудь із вчень філапетеян вціліло для світу.

⁵⁷³ Пліній: «*Hist. Nat.*». XXX, I, *Ibid*, XVI, 14, XXV, 9, etc.

⁵⁷⁴ Помпоній приписує їм знання найвищих наук.

⁵⁷⁵ *Caesar*, III, 14.

⁵⁷⁶ Пліній XXX, «*Isis Unveiled*», I, 18.

⁵⁷⁷ «Турбота, яку вони виявили у вихованні молоді, в ознайомленні її зі шляхетними та високими прагненнями, робила їм особливу честь, і їхні афоризми та міркування, як зазначено істориками, доводять, що вони були знавцями філософії, метафізики, астрономії, етики та релігії», – каже сучасний письменник. «Якщо царі чи князі хотіли отримати пораду чи благословення від цих святих людей, то вони мали або самі піти до них або відправляти посланців. Для цих людей не існувало таємниць у силах рослинного чи мінерального царства. Вони досліджували природу до її глибин, тоді як психологія та фізіологія були для них відкритою книгою, і результатом була та наука, яка тепер так поверхово називається *магією*».

⁵⁷⁸ *Op. cit.*, стор. 9.

⁵⁷⁹ *Op. cit.*, стор. 11.

ВІДДІЛ XXXV

СИМВОЛІЗМ СОНЦЯ ТА ЗІРОК

І небеса було видно в Семи Сферах, і планети з'явилися з усіма своїми знаками у вигляді зірок, і зірки були розділені й перераховані разом із правителями, які перебували в них, і шляхами їхнього обертання, силою божественного Духу⁵⁸⁰.

Тут Дух означає Пневма, колективне Божество виявлене у своїх «Будівельниках» або, мовою Церкви, «Семи Духах Присутності», *mediantibus angelis*, про які Фома Аквінський сказав, що «Бог ніколи не працює інакше, як тільки через них».

Ці семеро «правителів» або Янголи-посередники були Богами-Кабірами древніх. Це було настільки очевидно, що змусило Церкву, разом із визнанням цього факту, дати пояснення і теорію, чий незграбність і явна софістика такі, що нікого не зможуть переконати. Від світу вимагається повірити, що в той час як Планетарні Янголи Церкви є божественними Істотами, справжніми «Серафимами»,⁵⁸¹ ці ж самі Янголи з тотожними іменами та планетами, були і є «помилковими», – в якості Богів древніх. Вони ніщо інше, як облудники, підступні копії справжніх Янголів, задалегідь заготовлені мистецтвом і силою Люцифера та занепалих Янголів. Але, що таке Кабіри?

Кабіри як ім'я виведене від Хабір חַבְרִי , великий, а також від Венери, бо ця Богиня досі називається Кабар, як і її планета. Кабірам поклонялися в Хеброні, місті анакімів, або анаків (царів, князів). Вони найвищі Планетарні Духи, «найбільші Боги» і «могутні». Барро, наслідуючи Орфею, називає цих богів *εὐδυνάτοι*, «божественні Сили». Слово Кабірим будучи застосованим до людей, та слова Хебер, Гхебер (з посиланням на Німрода або «гігантів» *«Книги Буття»*, VI) і Кабір, усі відбулися від «таємничого Слова» Невисловленого і «Невимовного». Таким чином, вони представляють *цаба*, «небесний сонм». Однак, Церква, схилившись перед Янголом Анаелем (володарем Венери),⁵⁸² зв'язує планету Венеру з Люцифером, вождем повстанців під Сатаною, до якого так поетично звертається пророк Ісаї: «О Люцифере, сину ранку»⁵⁸³. Всі Боги Містерій були Кабіри. Позаяк ці «семеро лікторів» відносяться безпосередньо до Таємної Доктрини, то їхній дійсний статус представляє предмет найбільшого значення.

Суїдас визначає Кабірів, як Богів, які керують усіма іншими демонами (Духами), *χαβείρους δαίμονας*. Макробій представляє їх як

Тих Пенатів і божеств-охоронців, через яких ми живемо, узаємо і знаємо («*Saturn*», I, III, розд. IV).

Терафими, через яких євреї радилися з оракулами Урім і Туммім, представляли собою символічні ієрогліфи Кабірів. Проте, добрі отці зробили з Кабіра синонім диявола, а з даймона (духа) – демона.

На Містеріях Кабірів у Хеброні (язичницьких і єврейських) головували семеро Планетарних Богів; серед інших – Юпітер і Сатурн під їхніми іменами містерій, і до них зверталися як до *ἄξιόχερσος* і *ἄξιόχερσα*, а Еврипід як до *ἄξιόχρως ὁ θεός*. Крім того, Крейцер доводить, що у Фінікії або Єгипті Кабіри завжди були сімома планетами, як вони були відомі в давнину, які разом зі своїм Батьком, Сонцем, у інших місцях названому їхнім «старшим братом», становили могутню вісімку;⁵⁸⁴ вісім вищих сил, як *пареοί*, або сонячні сановники, танцювали довкола нього священний круговий танець, символ обертання планет навколо Сонця. Крім того, Іегова і Сатурн – одне.

Тому, цілком природно виявити, що французький письменник Д'Анселме прикладає ті ж терміни *ἄξιόχερσος* і *ἄξιόχερσα* до Іегови і його слова, і прикладає правильно. Бо, якщо «круговий танець», запропонований амазонками для Містерій, будучи «круговим танцем» планет і характеризований, як «рух божественного Духа», чинений на хвилях «великої Безодні» нині може називатися «пекельним» і «хтивим», коли його виконують язичники, тоді той же самий епітет повинен бути доданий також до танцю Давида,⁵⁸⁵ і до танців дочок Силомських,⁵⁸⁶ і до стрибків пророків Ваала;⁵⁸⁷ всі вони були тотожні та стосувалися сабеянського культу. Танець царя Давида, протягом якого він оголив себе перед своїми служницями на людній вулиці, говорячи:

⁵⁸⁰ «*Hermes*», IV. 6.

⁵⁸¹ Від слова *Сараф* סַרַפ , «вогняний, жагучий», множина (Див. «Ісаїя», VI. 2-6). Вони розглядаються як особисті слуги Всемогутнього, його посланці, янголи або метратони. В «Одкровенні» вони суть ті «сім палаючих ламп», які стоять перед троном.

⁵⁸² Венера у халдеїв та єгиптян вважалася дружиною Протея і розглядалася як мати Кабірів, синів Фта, або Емепта, божественного світла, або Сонця. Янголи відповідають зіркам у такому порядку: Сонце, Місяць, Марс, Венера, Меркурій, Юпітер та Сатурн; Михайло, Гавриїл, Самаель, Анаель, Рафаель, Захаріель та Оріфіель. Це так у релігії та у християнському Кабалізм; астрологічно та езотерично місця цих «правителів» стоять по-іншому, як і в єврейській, вірніше, справжній халдейській «Кабалі».

⁵⁸³ *Loc. cit.*, XIV, 12.

⁵⁸⁴ Це ще один доказ, що давні знали сім планет, крім Сонця, бо інакше хто ж тоді є восьмою? Сьома, разом із двома іншими, як сказано, були «таємними» планетами, чи то Уран, чи якась інша.

⁵⁸⁵ «*II Сам.*», VI, 20-22.

⁵⁸⁶ «*Суддів*», XXI, 21, *et seq.*

⁵⁸⁷ «*I Царства*», XVIII, 26.

Я буду *грати* (чинити розпутно) перед יהוה (Іеговою) і буду ще більш мерзенним, ніж це, безсумнівно заслуговує більше осуду, ніж який-небудь «круговий танець» впродовж Містерій або навіть сучасний Раса Мандала в Індії,⁵⁸⁸ що є те ж саме. Саме Давид увів іеговський культ в Іудею після свого довгого перебування серед тірійців і філістимлян, де ці обряди були поширені.

Давид нічого не знав про Мойсея; і, якщо він увів поклоніння Іегові, то зовсім не в монотейстичному сенсі, а просто в сенсі одного з багатьох (*Кабірських*) богів сусідніх народів, в якості бога-охоронця його самого, יהוה , якому він віддав перевагу – якого він вибрав «серед усіх інших богів (Кабірів)».⁵⁸⁹

і який був одним із «співучасників», Хабірів, Сонця. Трясуни танцюють «круговий танець» досі, коли крутяться навкруги, щоб їх рухав Святий Дух. В Індії Нара-яна є «ширяючий над водами»; і Нараяна є Вішну у своїй другорядній формі, а Вішну має Крішну в якості Аватара, на честь якого дівчата-науч храмів усе ще чинять «круговий танець»; причому він є Сонячним Богом, а вони планетами, як їх символізували гопі.

Нехай читач звернеться до праць де Мирвілля, римо-католицького письменника, або до «*Monumental Christianity*» д-ра Ланді, протестантського богослова, якщо він хоче оцінити, до якогось ступеня, тонкість і казуїстику їхніх міркувань. Не знайдеться такої людини, котра не знаючи окультних версій, не буде вражена наведеними доказами про те, як мистецьки і завзято «працював Сатана впродовж довгих тисячоріч, щоб спокусити людство», що не має благословення непогрішної Церкви, щоб його самого визнали «Єдиним живим Богом», а його бісів святими Янголами. При цьому читач повинен бути терплячим і уважно вивчати те, що автор промовляє на користь своєї Церкви. Для того, щоб по можливості краще порівняти це з версією окультистів, можна тут дослівно навести кілька пунктів.

Св. Петро говорить нам: «Нехай божественний Люцифер зійде в серцях ваших»⁵⁹⁰ (Тепер Сонце є Христос). ... «Я пошлю свого Сина з Сонця», – сказав Вічний голосом пророчого переказу, і після того, як пророцтво стало історією, євангелісти, у свою чергу, повторили: *Сонце висхідне з вишини зійшло до нас*.⁵⁹¹

Отже, Бог говорить через Малахію, що Сонце зійде для тих, хто боїться його імені. Що Малахія мав на увазі під «Сонцем Праведності» тільки одні кабалісти можуть сказати; але, що під цим терміном мали на увазі греки й навіть протестанти, то це, безсумнівно, Христос, який розуміється метафорично. Лише, позаяк фраза «Я пошлю свого Сина з Сонця» запозичена дослівно із Сивіллиної Книги, то стає дуже важко зрозуміти, як її можна вважати дотичною до християнського Спасителя або розглядати, як пророцтво, що має на увазі Його, якщо тільки насправді не ототожнити останнього з Аполлоном. Знов-таки, Вергілій говорить: «Ось наступає царювання Диви й Аполлона», а Аполлон або Аполліон досі розглядається, як форма Сатани, і вважається, що він Антихрист. Якщо Сивіллинська обіцянка: «Він пошле свого Сина з Сонця» стосується Христа, то й Христос, і Аполлон є одне – і в такому випадку, чому називати останнього демоном? – або ж це пророцтво не має ніякого відношення до християнського Спасителя, і в такому випадку – навіщо взагалі привласнювати це?

Але де Мирвілля іде далі. Він показує нам, що Св. Діонісій Ареопагіт підтверджує, що

Сонце є спеціальним позначенням і статуєю Бога!⁵⁹² Як раз зі східних дверей слава Господня проникала в храми (у євреїв і християн; – ця божественна слава є Сонячне світло), ... «Ми будемо наші церкви повернутими до сходу», – у свою чергу говорить Св. Амброзій, – «бо ми починаємо Містерії тим, що відрікаємося від того, хто перебуває на Заході».

«Той, хто перебуває на Заході» є Тифон, єгипетський бог п'їтьми. Захід вважався ними «Тифоновими Ворітьми Смерті». Таким чином, запозичивши Осіріса від єгиптян, церковні отці вирішили не церемонитися з його братом Тифоном. Потім знову:

Пророк Барух⁵⁹³ говорить про зірки, які радуються у своїх *посудинах і твердинях* (розд. III); і «Екклезіаст» застосовує ті ж терміни до сонця, про котре сказано, що воно «прекрасна посудина Всевишнього», і «твердиня Господа» פִּלְאָחַךְ ⁵⁹⁴

⁵⁸⁸ Цей танець, Раса Мандала, що виконується гопі, або пастушками Крішні, Сонячного Бога, досі в Раджпутані в Індії, є тим самим тео-астрономічним і символічним танцем планет і зодіакальних знаків, який танцювали за тисячі років до нашої ери.

⁵⁸⁹ «*Isis Unveiled*», II, 45.

⁵⁹⁰ «*II Послання*», I, 19. В англійському тексті сказано: «Доки денна зірка не зійде у вашому серці» – дрібниця, яка насправді не має значення, тому що люцифер є як денна так і «ранкова» зірка, і це менше шокує побожне вуха. У протестантських бібліях є ціла низка таких переробок.

⁵⁹¹ Знову в англійському перекладі слово «Сонце» перероблено на світанок. Римські католики рішуче хоробріші та щиріші, ніж протестантські богослови. Де Мирвілля, IV, 34, 38.

⁵⁹² Так говорили єгиптяни та сабеяни за старих часів, символом яких для виявлених богів, Осіріса і Бела, було сонце. Але вони мали ще більш високе божество.

⁵⁹³ Вигнаний із протестантської біблії, але залишений в «Апокрифах», які, згідно статті VI Англійської Церкви, «вона читає як приклади життя та настанови щодо поведінки»(?), але не для встановлення будь-якої доктрини.

⁵⁹⁴ «*Cornelius a Lapide*», V, 248.

В усякому разі, немає сумнівів в одному, бо святий письменник говорить: *Дух керує ходом сонця. Слухайте, що він говорить* (в «Екклезіасті», I, 6), «Сонце також піднімається – і його дух, освітлюючи все на своєму круговому шляху (великому оберті), вертається відповідно до своїх кругообертань».⁵⁹⁵

Здається, що де Мирвілль наводить цитати з текстів, які були або відкинуті протестантами або невідомі їм, у біблійі яких немає сорок третього розділу «Екклезіаста»; також в останній не сонце йде «кругообертом», але вітер. Це питання, що повинні вирішити римська й протестантська Церкви між собою. Ми ж указуємо на присутність у Християнстві сильного елемента Сабейзму або Геліолатрії.

Після того, як один всесвітній собор владно припинив християнську Астролатрію заявою, що не існує ніяких зоряних Душ ні в сонці, ні в місяці, ні в планетах, Св. Фома взяв на себе завдання з'ясувати суть цієї справи в диспуті. «Янгольський доктор» оголосив, що такі вислови не мають на увазі «душу», а лише Розум, що не перебуває в сонці або в зірках, але розум, що допомагає їм, «керівний і напрямний розум».⁵⁹⁶

Після цього автор, утішившись поясненням, цитує Климента Олександрійського і нагадує читачеві про думку цього філософа про взаємозв'язок, що існує «між сімома гілками свічника – сімома зірками Одкровення» і сонцем:

Шість гілок (говорить Климент), прикріплені до центрального свічника, мають лампи, але сонце, поміщене в середині цих мандрівників (πλανητων) виливає свої промені на всіх них; цей золотий свічник приховує в собі ще одну таємницю: він є знак Христа, не тільки за формою, але й тому, що він проливає своє світло через служіння семи Духів первозданих, які є Сімома Очима Господа. Тому, головні планети є для семи первозданих Духів, згідно Св. Климентія, тим, чим є свічник – сонце для Самого Христа, а саме – їхніми посудинами, їх філахаї.

Досить чітко, щоб бути безсумнівним; хоча залишається незрозумілим, чому допомогло таке пояснення. Канделябр із сімома гілками ізраїльтян, також як «мандрівники» греків, мав набагато більш натуральне значення, по-перше, уже чисто астрологічно. По суті, кожна астрологічна праця, починаючи з магів і халдеїв, та закінчуючи багаторазово осміяним Задкіелем, розповість своєму читачеві, що Сонце, поміщене серед інших планет із Сатурном, Юпітером і Марсом по одну сторону, і Венерою, Меркурієм і Місяцем по іншу, причому лінія планет проходить через усю Землю, – завжди означало те, що нам говорить Гермес, а саме, нитка долі або те, чия дія (вплив) називається долею⁵⁹⁷. Але, що стосується символів, то ми віддаємо перевагу сонцю стосовно свічника. Зрозуміло чому останній був узятий як представник сонця і планет, але ніхто не буде захоплюватися цим вибраним символом. Є поезія і велич в сонці, коли воно символізує «Око Ормузда» або Осіріса та розглядається, як Вахан (носій) найвищого Божества. Але ніхто ніколи не відчує, що Христу зроблено якусь особливу честь, призначаючи йому стовбур свічника⁵⁹⁸ у єврейській синагозі, як містичний трон пошани.

Тоді безсумнівно існують два сонця: сонце обожнене й сонце, яке обожнює. Це доводить «Апокаліпсис».

Слово знаходимо в розділі VII, в янголі, котрий піднімається зі сходом сонця, маючи печатку живого Бога. ... У той час як думки коментаторів із приводу особистості цього янгола розходяться. Св. Амброзій і багато інших богословів бачать у ньому самого Христа. ... Він є *Сонце обожнене*. Але в розділі XIX ми знаходимо янгола, який стоїть у сонці та запрошує всі народи збиратися на велику вечерю Агнца. Цього разу це буквально і просто є янголом сонця, якого не можна прийняти за «Слово», бо пророк відрізняє його від Слова, Царя Царів, Господа Господів. ... Янгол у сонці, здається, є сонцем, яке обожнює. Хто може бути цей останній? А хто ж ще інший він може бути, як не Зірка Ранку, янгол-охоронець Слова, його *феруер*, або *янгол лику*, як Слово є янгол Лик (присутності) свого Батька, його головний атрибут і сила, як показує саме його ім'я (Михайло), могутній ректор, прославлений Церквою, *Rector potens*, котрий повалить Антихриста, Віце-Слово, коротше кажучи, той, хто представляє свого Владика і, здається, з *ним одне*.⁵⁹⁹

Так, Михайло є передбачуваним переможцем Ормузда, Осіріса, Аполлона, Крішни, Митри, і т.д., всіх Сонячних Богів, відомих і невідомих, нині розглянутих як демони і як «Сатана». Проте, «Переможець» не зневажив присвоєнням собі військової здобичі від переможених ворогів – їхніх особистостей, атрибутів, навіть їхніх імен – щоб стати *alter ego* цих демонів.

⁵⁹⁵ «Екклесіаст», XLIII. Наведені вище цитати взяті з де Мирвілля, розділ «Про християнську та єврейську Сонячну Теологію», IV, 35-38.

⁵⁹⁶ Проте, Церква зберегла у своїх найсвятіших обрядах «зоряні обряди» язичницьких Присвячених. У дохристиянських Міфраїчних Містеріях кандидат, який успішно подолав «дванадцять Мук», що передували заключній Присвяті, отримувал маленьке кругле печиво або вафлю з простого тіста, що символізує, в одному зі своїх значень, сонячний диск, і відому під назвою манни (небесного хліба). Забивалося ягня або навіть бик, і його кров'ю мали оббризкувати кандидата, як це було при присвяті імператора Юліана. Тоді новонародженому передавали сім законів, або таємниць, які в «Одкровенні» представлені сімома печатками, що відкриваються по порядку.

⁵⁹⁷ Правильно говорить С.Т. Колрідж: «Інстинктивно розум завжди вказував людям найвищу точку різних наук. ... Немає сумніву, що астрологія, у тому чи іншому вигляді, стане останнім досягненням астрономії; між планетами повинні існувати хімічні зв'язки ... відмінність їх розмірів у порівнянні з відмінністю їхніх відстаней інакше незрозуміла». Між планетами і нашою землею з її людством, можемо ми додати.

⁵⁹⁸ «Тоді Христос», – говорить автор (стор. 40), – «представлений стовбуром свічника».

⁵⁹⁹ Де Мирвілль, IV, 41, 42.

Таким чином, Сонячний Бог є тут *Honover* або Вічний. Князем є Ормузд, бо він перший із семи Амшаспендів (демонічних копій семи первісних янголів) (*carut angelorum*); агнець (*hamal*), Пастух Зодіаку і супротивник змія. Але Сонце (Око Ормузда) також має свого ректора, Коршида, або *Митратона*, що є *Феруер* лику Ормузда, його Ізед або ранкова зірка. У маздеян було потрібне Сонце. ... Для нас цей *Коршид-Митратон* є перший із *психопомічних* геніїв і керівник сонця, жертводавець земного Бика (або агнца), рани якого лише змія (на знаменитому Міфраїчному монументі).⁶⁰⁰

Св. Павло, говорячи про правителів цього світу, Космократорів, сказав тільки те, що було сказано всіма первісними філософами за десять століть до християнської ери, але тільки він навряд чи був зрозумілий і дуже часто був навмисне неправильно витлумачений. Дамаський повторює вчення язичницьких письменників, коли пояснює, що

Існує сім рядів космократів, або космічних сил, які подвійні: вищим доручено підтримувати і керувати верховним світом, нижчим доручений нижчий світ (наш).

Але він говорить тільки те, чому вчили древні. Ямблїх дає цю догму про подвійність усіх планет і небесних тіл, богів і даймонів (Духів). Він також ділить Архонтів на два класи – більш і менш духовних; останні більше пов'язані з матерією і покриті нею, бо вони мають *форму*, тоді як перші безтілесні (арупа). Але, який стосунок до всього цього має Сатана і його янголи? Імовірно тільки таке, що цим можна пояснити тотожність зороастрійської догми із християнською, та ідентичність Митри, Ормузда і Арімана з християнським Батьком, Сином й Дияволом. І коли ми говоримо «зороастрійські догми», ми маємо на увазі екзотеричне вчення. Як пояснити ті ж самі відносини між Митрою та Ормуздом, як між Архангелом Михайлом і Христом?

Ахура Мазда говорить святому Заратусті: «Коли я *створив* (еманували) Міфру ... я створив його, щоб до нього зверталися й обожнювали його нарівно зі мною самим»,

Заради необхідних реформ зороастрійські арії перетворили Девів, світлих Богів Індії, на дев, або дияволів. Це було їхньою кармою, що у свою чергу християни помстилися по цьому пункті за індусів. Нині, Ормузд і Митра стали девами Христа й Михайла, темним облицюванням і аспектом Спасителя і Янгола. День Карми християнського богослов'я наступить у свою чергу. Уже протестанти почали перший розділ релігії, що буде намагатися перетворити «Семеро Духів» і сонм римських католиків на демонів та ідолів. Кожна релігія має свою Карму, як має її кожен індивідуум. Те, що зобов'язано своїм походженням людському поняттю і побудоване на приниженні наших братів, які не згодні з нами, – змушене отримати своє. «Немає релігії вище істини».

Зороастрійці, маздеяни і перси запозичили свої концепції від Індії; євреї запозичили свою теорію про янголів від Персії; християни – від євреїв.

Звідси й останнє тлумачення християнського богослов'я – на велику відразу Синагоги, змушеної ділити символічний свічник зі спадкоємним ворогом, – що свічник із сімома гілками представляє сім Церков Азії і сім планет, які є янголами цих Церков. Звідси також переконання, що Мойсееві євреї, винахідники цього символу для своєї молитовні, були свого роду сабеянами, які злили свої планети і їхні духи в одне й назвали їх – тільки набагато пізніше – Іегова. Про це ми маємо свідчення Климента Олександрійського, Св. Ієроніма та інших.

І Климент, як Присвячений Містерій – в яких таємниця геліоцентричної системи викладалася за кілька тисяч років до Галілея і Коперника – доводить це, пояснюючи, що:

За допомогою цих різних символів, пов'язаних із (сидеральними) явищами, зображена сукупність усіх тварин, які пов'язують небо із землею. ... Канделябр представляв рух семи світил, описуючи їх зоряне кругове обертання. Праворуч і ліворуч від цього канделябра простягнулося шість відгалужень, і кожне мало свою лампу, бо Сонце, будучи поміщеним, як канделябр, серед інших планет, наділяє їх світлом.⁶⁰¹ ... Що ж стосується дванадцятикрилих херувимів між цими двома, то вони для нас представляють собою почуттєвий світ у дванадцяти знаках Зодіаку.⁶⁰²

І, однак, перед очима усіх цих свідчень, сонце, місяць, планети – усі представлені демонічними раніше й божественними тільки після появи Христа. Усі знають орфічний вірш: «Це Зевс, це Ада, це Сонце, це Вахх», і ці імена всі були синонімами для класичних поетів і письменників. Так, для Демокрита «Божество є тільки душа в сферичному вогні», і вогонь цей є Сонце. Для Ямблїха сонце було «образом божественного розуму»; для Платона – «безсмертною живою Істотою». Ось чому оракул Клароса, будучи запитаний, хто такий Іегова євреїв, відповів «Це – Сонце». Ми можемо додати слова із «Псалтиря», XIX, 4.

В сонці помістив він святилище для самого себе⁶⁰³ ... його рух уперед іде з кінця небес, і його коловорот – до кінця їх; і немає нічого прихованого від його жару.

⁶⁰⁰ Де Мирвілль, IV, 42.

⁶⁰¹ Незважаючи на вищенаведене, написане в ранньому християнському періоді відступником неоплатонізму. Церква до сьогодні наполягає на своїй навмисній помилці. Будучи безпорадною проти Галілея, вона тепер намагається викликати сумніви навіть щодо геліоцентричної системи!

⁶⁰² «*Stromateis*», V, VI.

⁶⁰³ В англійській біблійі сказано: «В них (в Небесах) встановив він святилище для сонця», – що неправильно і не має жодного сенсу, маючи на увазі наступний вірш, бо є речі «приховані від жару його», якщо останнє слово додається до сонця.

Тоді Ієгова є сонце, і тому також, Христос Римської Церкви. І тепер критика Дюпі з приводу того вірша стає зрозумілою, і також розпач абата Фушера. «Немає нічого більш сприятливого для Сабейзму, як цей текст Вульгати!» – вигукує він. І якими б не були перекрученими слова та сенс прийнятої англійської біблії, Вульгата і Септуагінт обидві дають правильний текст оригіналу і перекладають останній так: «В сонці він встановив свою оселю»; тоді як Вульгата розглядає «жар», як такий, що виходить безпосередньо з Бога, а не тільки з одного сонця, бо Бог виходить із сонця і перебуває в ньому, й робить кругообіг: *in sole posuit ... et ipse exulavit*. Із цих фактів видно, що протестанти були праві, коли обвинувачували Св. Юстина у висловленні, що

Бог дозволив нам поклонятися сонцю.

І це – незважаючи на слабкі застереження про те, що те, що справді малося на увазі, було

Бог дозволив сам, щоб йому поклонялися в сонці або усередині сонця, що є те саме.

З вищевикладеного стане зрозумілим, що в той час як язичники поміщали в сонці та планетах лише більш низькі сили Природи, уповноважених Духів, так би мовити, Аполлона, Вакха, Осіріса й інших сонячних богів, християни у своїй ненависті до філософії привласнили зоряні ділянки й тепер обмежують їх для використання їхнім антропоморфічним божеством і його янголами – новими перетвореннями старих, давніх богів. Християнам, щось треба було зробити для того, щоб відскіпатися від древніх жителів, і тому вони звели їх на «демонів», злих дияволів.

ВІДДІЛ XXXVI

ЯЗИЧНИЦЬКЕ ПОКЛОНІННЯ ЗІРКАМ АБО АСТРОЛОГІЯ

Терафим батька Авраама *Тери*, «творця зображень», і Боги-Кабіри безпосередньо пов'язані із древнім сабеянським культом, або Астролатрією. Кіюн або Бог Ківан, якому поклонялися євреї в пустелі, є Сатурн і Шива, згодом названий Ієговою. Астрологія існувала раніше астрономії, і *Астроном* було титулом найвищого Ієрофанта в Єгипті⁶⁰⁴. Одне з імен єврейського Ієгови, «Саваоф», або «Господь Воїнств» (*цабаоф*), належить халдейським сабеянам (або *цабеянам*), і, як свій корінь, має слово *цаб*, що означає «візок», «корабель» і «армія»; таким чином, буквально саваоф означає *армія корабля, екіпаж* або *морське воїнство*, причому в цій доктрині небо метафорично йменується «верхнім океаном».

У своїй цікавій книзі «*Бог Мойсея*» Лакур пояснює, що всі такі слова як

Небесні армії або сонми, воїнства небесні, означають не тільки сукупність небесних сузір'їв, але також Алеймів, від яких вони залежать; *адейцбаоути* суть ті сили, або *душі* сузір'їв, ті енергії, які зберігають і направляють планети в цьому порядку й проходженні; ... *іае-ва-Цбаоут* означає Його, верховного голову цих небесних тіл.

У його колективності, як головний «Орден Духів», але не головного Духа.

Сабеяне, які поклонялися у висічених зображеннях тільки небесним сонмам – янголам і богам, чийми житлами були планети, по суті ніколи не поклонялися зіркам. Бо, зі сказаного Платоном ми знаємо, що серед зірок і сузір'їв тільки одні планети мали право на титул *theoi* (Боги), бо ця назва була створена від дієслова *θειν*, бігти, або циркулювати. Селден також говорить, що подібним чином вони називалися

Θεοί βουλευτοί (Богами-Радниками) і *ραβδοφόροι* (лікторами), бо вони (планети) були присутні на сонячній консисторії, *solis consistoris adstantes*.

Учений Кірхер говорить:

Скіпетри, якими були озброєні семеро керівних янголів, пояснюють ці дані їм назви Рхабдофорів та лікторів.

Будучи зведеним до свого найпростішого вираження і загальнопоширеного значення, це, звичайно, є фетишизм. Все-таки езотерична астролатрія зовсім не була поклонінням ідолам, бо під назвами «радників» і «лікторів», присутніх в «сонячній консисторії», зовсім не малися на увазі планети в їхніх матеріальних тілах, а їхні Правителі, або «Душі» (Духи). Якщо молитва «Отче наш в небі» або «Святий» такий-то в «Небесах» не є ідолопоклонницьким звертанням, тоді й «Отче наш у Меркурії» або «Володарка наша у Венері», «Цариця Небесна», і т.п., не більше цього; бо це в точності одне й теж – імена не вносять розходження в цей акт. Слово «у небесах», уживане в християнських молитвах, не може означати чого-небудь абстрактного. Житло – будь воно житло Богів, янголів або Святих (всі вони є антропоморфічними індивідуальностями та сутностями), – неодмінно повинне означати місцевість, яесь певне місце в тих «небесах», тому, з метою поклоніння зовсім несуттєво, чи вважається це місце «небесами» взагалі, практично не вказуючи ніякого місця окремо, або ж це Сонце, Місяць чи Юпітер.

Несерйозний аргумент, що існувало

⁶⁰⁴ Коли ієрофант досягав найвищого ступеня, він виходив зі священної ніші, названої *Manneras* і йому давали золотий *Tau*, єгипетський Хрест, який згодом клали на його груди і ховали разом із ним.

Два божества й дві різні ієрархії, або *цаби*, в небесах, як у давнину, так і в сучасності ... одна – живий Бог і його воїнство; інша – *Сатана*. Люцифер зі своїми радниками й лікторами, або *занепалими* янголами.

Наші опоненти говорять, що останні були тими, кому Платон і вся древність поклонялися і кому дві третини людства поклоняються донині. «Все питання в тім, щоб знати, як цих двох розрізнати».

Християни-протестанти не знаходять у П'ятикнижжі яких-небудь згадувань про янголів, і тому, ми можемо не торкатися їх. Римські католики і кабалісти виявляють такі згадування; перші тому що вони прийняли єврейську янжелологію не підозрюючи, що ці «цабеянські Воїнства» були колоністами й поселенцями з неєврейських країн на території Іудеї; останні ж, тому що вони сприйняли основи Таємної Доктрини, утримуючи серцевину для себе й надаючи необізнаним тільки лушпиння.

Корнелій Лапід указує і доводить значення слова «цаба» у першому вірші другого розділу «*Книги Буття*»; і робить це правильно, будучи, ймовірно, скерований вченими кабалістами. Протестанти точно не праві у своєму протиріччі, бо янголи *згадуються* в П'ятикнижжі під словом «цаба», що означає «воїнства» янголів. У Вульгаті це слово перекладено як *ornatus*, що означає «зоряна армія», а також *ornament* неба – кабалістично. Вчені знавці Біблії Протестантської Церкви, а також учені серед матеріалістів, які не зуміли виявити згаданих Мойсеєм янголів, припустилися, таким чином, серйозної помилки. Бо в цьому вірші сказано:

У такий спосіб небеса і земля були закінчені з усім їхнім воїнством,

причому «воїнство» означає «армію зірок і янголів», – останні два слова, здається, є оборотними термінами в церковній фразеології. В якості авторитета наводять цитати з а Лапіда; він говорить, що

Цаба не означає окремо одного або іншого, але «*те й інше*», або обох, *siderum ac angelorum*.

Якщо в цьому пункті римські католики праві, то також праві окультисти, коли вони заявляють, що янголи, яким поклоняється Римська Церква, є ніщо інше, як їхні «Сім Планет», Дхіані-Когани Буддійської Езотеричної Філософії або Кумари, «розумом-породжені сини Брахми», відомі під родовим ім'ям Вайдхатра. Тотожність між Кумарами, Будівельниками, або космічними Дхіані-Коганами і Сімома Янголами Зірок буде виявлена без єдиної вади, якщо будуть вивчатися їхні відповідні біографії, а особливо – характерні риси їхніх очільників, Санат Кумари (Санат Суджати) і Архангела Михайла. Разом із Кабірами (Планетами), – що було їхнім ім'ям у Халдеї – всі вони були «*божественними* Силами». Фуеро говорить, що назва Кабіри вживалася для позначення *семи* синів קַדְוָנָה , маючи на увазі Патер Садика, Каїна або Юпітера, або знову ж, Іегову. Є сім Кумар – четверо екзотеричних і троє таємних – імена останніх можна знайти в «Санхья Бгашья» Гаудападачарї⁶⁰⁵. Всі вони – «Цнотливі Боги», які вічно залишаються чистими й безневинними, і відмовляються створювати потомство. У своєму первісному аспекті, ці арійські семеро «розумом-породжених синів» Богів не є правителями планет, але живуть далеко за межами планетної області. Але те ж саме таємниче перенесення з одного рангу, або сану, на іншій, можна знайти в християнській схемі янголів. «Сім Духів Присутності» постійно прислужують Богові, і, однак, ми виявляємо їх під тими ж іменами Михайла, Гавриїла, Рафаеля і т.д., у якості «правителів Зірок», або одушевляючих божеств семи планет. Достатньо сказати, що Архангела Михайла називають: «непереможним цнотливим воїном», бо він «відмовився творити»,⁶⁰⁶ що зв'язує його як із Санат Суджатом, так і з Кумаром, котрий є Богом Війни.

Вищесказане варто довести декількома цитатами. Коментуючи «Сім Золотих Свічників» Св. Іоанна, Корнелій Лапід говорить:

Ці сім світел стосуються сімох гілок свічника, якими символізувалися сім (головних) планет у храмах Мойсея і Соломона ... або, ще краще, до семи головних Духів, яким доручено тримати варту над порятунком людей і церков.

Св. Ієронім говорить:

По правді, свічник із сімома гілками був образом світу і його планет.

Св. Фома Аквінський, великий римо-католицький доктор пише:

Не пам'ятаю щоб де-небудь у працях святих і філософів зустрів заперечення того, що планетами керують духовні істоти. ... Мені здається, що можна наочно довести, що небесні тіла керовані якимось розумом, або безпосередньо Богом, або за допомогою янголів. Але остання думка, здається, набагато більше узгоджується зі встановленим порядком речей (на думку Св. Діонісія – без винятку), що всім, що існує на Землі, як правило, керує Бог через посередні сили.⁶⁰⁷

⁶⁰⁵ Три таємних імені – «Сана, Санат Суджата і Капіла»; тоді як четверо екзотеричних Богів називаються – Санат Кумара, Сананда, Санака і Санатана.

⁶⁰⁶ Інший Кумара, «Бог Війни» названий в індуській системі «вічним дівичем» – «цнотливим воїном». Він – арійський Св. Михайло.

⁶⁰⁷ Ми наводимо оригінал: «Coelestia corpora maveri a spirituali areatura, a *nomino* Sanctorum vel philosophorum, negatum, legisse me memini. («*Opusc.*» X, art. III)... Mihi autam videtur, quod *Demonstrative* probari posset, quod ab aliquo intellectu corpora coelestia moveantur, vel a Deo immediate, vel a mediantibus angelis. Sed quod mediantibus angelis ea moveat, congruit rerum ordine, quem Dionysius infallibilem asserit, ut inferiora a *Deo per, Media* secundum cursum communem administrentur» («*Opusc.*» II, art. II), і якщо це так, і Бог *ніколи* не втручається в раз і назавжди встановлені закони Природи, надаючи це своїм адміністраторам, то чому позначення їх Богами з боку «язичників» має вважатися ідолопоклонницьким?

А тепер нехай читач згадає, що про це говорять язичники. Всі класичні автори й філософи, які зверталися до цього питання, повторюють разом із Гермесом Трисмегістом, що семеро Ректорів – планет, включаючи й сонце, – були співучасниками або співробітниками Невідомого Всього, представленого Деміургом, – убраними владою утримувати Космос, – наш світ планет, – усередині семи кіл. Плутарх показує їх такими, що представляють «сферу небесних світів». Знову ж, Діонісій із Фракії і вчений Климент Олександрійський, обоє описують цих Ректорів так, як вони були показані в єгипетських храмах, у вигляді таємничих коліс, або сфер, які перебувають у постійному русі, що змусило Присвячених стверджувати, що проблема вічного руху була вирішена цими небесними колісьми в Адіті Присвяти⁶⁰⁸. Ця доктрина Гермеса була також доктриною Піфагора і Орфея до нього. Прокл називає її «богом даною» доктриною. Ямблїх говорить про неї з найбільшою повагою. Філострат розповідає своїм читачам, що весь зоряний двір Вавилонських небес був представлений у храмах

Кулями, зробленими із сапфірів, і, які підтримували золоті зображення їхніх відповідних богів.

Храми Персії особливо славилися цими зображеннями. Якщо можна вірити Кедрену, то

Імператор Гераклій, після того, як вступив у місто Базаеум, прийшов у захват і подив перед величезною машиною, побудованою для царя Хозроя; машина представляла нічне небо із планетами і всіма їхніми обертаннями, та янголами, які ними керують.⁶⁰⁹

Саме на таких «сферах» Піфагор вивчав Астрономію в *adyta arcana* храмів, куди він мав доступ. І там, при його Присвяті, вічне обертання цих сфер, – «таємничих коліс», як вони названі Климентом і Діонісієм, і, які Плутарх називав «колісьми-міражами», – продемонструвало йому істинність того, що було йому відкрито, а саме, геліоцентричної системи, – великої таємниці Святилища. Всі відкриття сучасної астрономії, як і всі ті таємниці, які можуть бути їй відкриті в прийдешніх століттях, зберігалися в таємних обсерваторіях і в Залах Присвят храмів древньої Індії і Єгипту. В них халдеї робили свої обчислення, даючи світу профанів не більше, ніж він був готовий умістити.

Нам можуть сказати, й безсумнівно, скажуть, що Уран був невідомий древнім, і, що вони були змушені зарахувати сонце в планети в якості їхнього головного. Як може хто-небудь знати це? Уран – це сучасне ім'я; але одне безсумнівно – у древніх була одна планета, «таємна планета», котру вони ніколи не називали на ім'я і з якою лише найвищий Астроном, Іерофант, міг «розмовляти». Але ця сьома планета не була сонце, але таємний Божественний Іерофант, про якого сказано, що в нього була корона і, що він охоплює своїм колесом «сімдесят сім менших коліс». В архаїчній таємній системі індуїзм сонце є видимий Логос, «Сурья»; над ним є інша, божественна або небесна Людина, – яка, після того як заснувала систему матеріального світу за прообразом Невидимого Всесвіту, або Макрокосму, керувала впродовж Містерій небесною Раса Мандалою; коли сказано, що вона:

Дала своєю правою ногою поштовх *Тіамі*, або Бгумі (Землі), що змушує її обертатися у подвійному обертанні.

Знов-таки, що говорить Гермес, пояснюючи єгипетську Космологію? Він вигукує:

Слухай, сину мій ... ця Сила також утворила сім посередників, які містять усередині своїх кіл матеріальний світ, і діяльність яких називають долею. ... Коли все стало підлеглим людині, то Семеро, бажаючи облагодіяти людський розум, передали їй свої сили. Але щойно людина пізнала їхню справжню сутність і свою власну натуру, вона захотіла проникнути всередину і за межі цих кіл, і, таким чином, прорвати їхню окружність шляхом захоплення влади того, хто має панування над самим Вогнем (Сонцем); після чого, викравши одне з Коліс Сонця священного вогню, вона впала у рабство.⁶¹⁰

Це *не* Прометей, про якого тут говориться. Прометей є символ і уособлення всього людства у зв'язку з подією, що відбулася під час її дитинства, так би мовити, – «Хрещенням Вогнем», – що є таємниця усередині великої Прометейівської Таємниці, про яку нині можна згадати лише в широких загальних рисах. Через надзвичайне

⁶⁰⁸ В одному з томів де Муссо з Демонології («*Oeuvres des Demons*»), якщо ми не помиляємося) є повідомлення абата Хука, і автор свідчить, що чув наступне оповідання повторно від самого Хука. В одному монастирі Тибету цей абат знайшов наступне:

Це просте полотно без будь-якої прикріпленої до нього апаратури, як відвідувач може переконатися, розглянувши його, коли йому хочеться. Це являє собою освітлений місяцем ландшафт, але місяць зовсім не нерухомий і мертвий; саме навпаки, бо, за словами абата, можна сказати, що сам наш місяць або, щонайменше, його жива копія, освітлює картину. Кожна фаза, кожен аспект, кожен рух нашого сателіту точно повторений у русі і просуванні місяця на цій священній картині. «Ви бачите цю планету на картині, що здійснює свій шлях то у вигляді півмісяця, то повного, яскравого місяця, то вона йде позаду хмар, виглядає з них або заходить у манері, що відповідає, незбагненим чином, справжньому світилу. Одним словом, це є найбільш досконалим і блискучим відтворенням блідої цариці ночі, обожнюваної багатьма за старих часів». Ми знаємо з найдостовірніших джерел та численних очевидців, що такі «машини» – не живопис на полотні – справді існують у деяких храмах Тибету; також як «зоряні колеса», що представляють планети і, що містяться для тих самих цілей – астрологічних та магичних. Повідомлення Хука було перекладено у «Викритій Ісіді» з книги де Муссо.

⁶⁰⁹ Cedrenus, стор. 338. Чи створені вони за допомогою годинникових механізмів або магичної сили, такі машини – цілі небесні сфери з планетами, що обертаються, – знаходилися в Святилищах, і деякі існують до сьогодні в Японії, у таємному підземному храмі старих Мікадо, а також ще в двох інших місцях.

⁶¹⁰ Шамполліон, «*Egypte Moderne*», стор. 42.

зростання людського інтелекту і розвиток у нашому столітті п'ятого принципу (Манаса) в людині, її швидкий прогрес паралізував духовні сприйняття. Взагалі, інтелект живе за рахунок мудрості, і людство у своєму нинішньому стані, зовсім невідповідно до досягнення жажливої драми людської непокори законам Природи і наступного Падіння, як результату. На це можна тільки натякнути у відповідному місці.

ВІДДІЛ XXXVII

ДУШІ ЗІРОК – ВСЕСВІТНЯ ГЕЛЛОЛАТРІЯ

Для того, щоб показати, що древні ніколи не «приймали зірок за Богів» або янголів і сонце за найвищих Богів та Бога, але поклонялися тільки Духу всього і шанували менших Богів, які вважається перебувають у сонці й планетах, – для цього потрібно вказати на розходження між цими двома видами поклоніння. Сатурна, «Батька Богів», не слід плутати з його тезком-планетою того ж імені з вісьмома місяцями і трьома кільцями. Ці двоє, хоча й в одному сенсі тотожні, як наприклад, фізична людина і її душа, повинні бути розділені в питанні про поклоніння. Це слід зробити тим більш ретельно у випадку семи планет і їхніх Духів, бо в Таємних Вченнях їм приписується все формування Всесвіту. Те ж саме розходження знову має бути показане між зірками Великої Ведмедиці, Рікша й Читра Шикхандіна, «яскраво-увінчаними», і Ріши – смертними Мудрецьми, які з'явилися на Землі під час Сат'я-Юги. Якщо всі вони були настільки тісно поєднані у видіннях провидців усіх століть, – включаючи і біблійних провидців, – то повинна була бути цьому причина. Також немає потреби далеко йти назад у періоди «марновірств» і «ненаукових фантазій», щоб знайти великих людей нашої епохи, які теж розділяли цю віру. Добре відомо, що видатний астроном Кеплер, спільно з багатьма іншими великими людьми, які вірять, що небесні тіла правлять сприятливо або несприятливо долями людей і народів, – крім цього повністю вірив, що всі небесні тіла, у тому числі й наша Земля, наділені живими й міркуючими душами.

Щодо цього, заслуговує на увагу думка де Кутюрє:

Ми занадто схильні нещадно критикувати все, що стосується астрології та її ідей; проте, наш критичний розбір, щоб бути таким, повинен був би щонайменше знати, щоб не виявитися безцільним, що ці ідеї насправді собою представляють. І коли ми серед людей, котрі піддаються такій критиці, знаходимо такі імена, як Регіомонтан, Тіхо Браге, Кеплер тощо, то це причина, щоб ми були обережні. Кеплер за професією був астрологом і став лише згодом астрономом. Він заробляв собі на життя гороскопними фігурами, які, вказуючи стан небес у мить народження осіб, були засобом до якого вдавалися для отримання гороскопів. Ця велика людина вірила в принципи астрології, не рахуючись з усіма її безглуздими результатами.⁶¹¹

Але, проте, астрологія оголошена грішною наукою і разом з Окультизмом піддається табу з боку Церкви. Однак, досить сумнівно, чи можна так легко перетворити на посміховище «поклоніння зіркам», як люди уявляють, у всякому разі християни. Воїнства Янголів, Херувимів і Планетарних Архангелів тотожні з меншими Богами язичників. Що ж стосується їхніх «великих Богів», то якщо Марс, як виявилось – за визнанням навіть ворогів язичницьких астрологів – розглядався останніми просто як уособлена сила єдиного найвищого безособового Божества, Меркурій уособлював його всевідання, Юпітер – всемогутність і так далі, тоді «марновірство» язичників, дійсно стало «релігією» мас цивілізованих народів. Бо в останніх Іегова є синтез семи Елохімів, вічний центр усіх тих атрибутів і сил, Алей Алеймів і Адонай Адонімів. І, якщо у них тепер Марс називається Св. Михайлом, «силою Бога», Меркурій – Гаврилом, «усезнанням і могутністю Господньою», і Рафаель – «благослів'ям і цілющою силою Бога», то це просто зміна імен, діячі за масками залишаються ті самі.

Митра Далай-лами має сім виступів на честь семи головних Дхіані Будд. У похоронному обряді єгиптян небіжчик вигукує:

Вітання вам, о Князі, які перебувають у присутності Осіріса... Пошліть мені милість, щоб гріхи мої були знищені, як ви це зробили для семи Духів, котрі слідує за своїм Господом!⁶¹²

Голова Брахми прикрашена сімома променями, і за ним ідуть семеро Ріши в семи Сваргах. Китай має свої сім Пагод; у греків було сім Циклопів, сім Деміургів і Богів Містерій, сім Кабірів, головним з яких був Юпітер-Сатурн, а у євреїв – Іегова. Останнє Божество нині стало очільником усіх, найвищим і єдиним Богом, а його старе місце зайняте Михайлом (Михайлом). Він є «Вождь Воїнства» (*цаба*); «Архістратег армії Господньої»; «Переможець Диявола» – *Victor diaboli* – і «Архісатрап Священного Ополчення», той, хто вбив «Великого Дракона». На лихо, астрологія та символіка, не маючи спонукальних причин, щоб приховувати старі речі під новими масками, зберегла дійсне ім'я Михайла – «котре було Іегова», бо Михайло є Янгол лику Господа,⁶¹³ «охоронець планет» і живий образ Бога. Він представляє Божество в його відвідуваннях Землі, бо як це добре висловлено єврейською мовою, він є один מְלַכִּים , котрий є як Бог або який подібний до Бога. Саме він скинув змія.⁶¹⁴

⁶¹¹ «Musée des Sciences», стор. 230.

⁶¹² Перекладено віконтом де Ружемоном, Див. «Les Annales de Philosophie Chretienne», 2-й рік, 1861.

⁶¹³ «Ісая», LXIII, 9.

Михайло, будучи правителем планети *Сатурн*, є – Сатурн.⁶¹⁵ Його ім'я містерій – Саббатіель, бо він головує над єврейським Саббатом, і також над астрологічною суботою. Після встановлення особистості, репутація християнського переможця диявола перебуває в ще більшій небезпеці від подальших упізнань. Біблійні янголи називаються Малахімами, вісниками між Богом (вірніше, *богами*) і людьми. Єврейською מלאכי מלאך Малах також означає «Цар», а Малех або Мелех був також Молох або знову ж – Сатурн, Себ Єгипту, якому була присвячена *Dies Saturni*, або Саббат. Сабейни відокремлювали і розрізняли планету Сатурн від її Бога набагато більше, ніж римські католики відрізняють своїх янголів від їхніх зірок; а кабалісти з Архангела Михайла роблять заступника сьомої магічної праці.

У богословському символізмі Юпітер (Сонце) є піднесений і прославлений Спаситель і Сатурн, Бог-Батько, або Іегова Мойсея⁶¹⁶ –

говорить Еліфас Леві, котрий *повинен би* знати. Позаяк Іегова і Спаситель, Сатурн і Юпітер, таким чином, єдині, а Михайла називають живим образом Бога, то дійсно здається небезпечним для Церкви називати Сатурна Сатаною – *le dieu mauvais*. Однак, Рим сильний у казуїстиці й виплутується з цього так само, як він виплутувався з усіх інших викриттів – зі славою для себе самого і до повного власного задоволення. Проте, всі його догми та обряди здаються схожими на так багато сторінок вирваних з історії Окультизму і потім перекручених. Надзвичайно тоненька перегородка, що відокремлює кабалістичну і халдейську Теогонію від римо-католицької Янгелології та Теодиції, нині визнана, щонайменше, одним римо-католицьким письменником. Навряд чи можна вірити своїм очам, виявляючи наступне (особливо зверніть увагу на місця, які виділені курсивом):

Однією з найбільш характерних рис наших Священних Писань є *розрахована обережність, що застосовувалася в оприлюдненні таємниць, менш безпосередньо корисних спасінню*. ... Так, за цими «мірадами міриад» щойно згаданих⁶¹⁷ янгольських істот і всіма цими розсудливо елементарними підрозділами, безсумнівно існують багато інших, навіть назви яких ще не дійшли до нас⁶¹⁸. «Бо», – як прекрасно висловився Св. Іоанн Хризостом, «існує, безсумнівно (*sine dubio*), багато інших Сил (небесних істот), від пізнання найменувань яких ми ще далекі. ... Ці Дев'ять категорій у жодному разі не є єдиним населенням небес, де, навпаки, можна знайти незліченні племена нескінченно різноманітних мешканців, про які було б неможливо дати найменше уявлення людською мовою. ... Павло, який *дізнався їхні назви*, відкриває нам їхнє існування». («*De Incomprehensibili Natura Dei*», кн. IV)...

Таким чином, *було би глибокою помилкою бачити лише омани* в Янгелології кабалістів і гностиків, з якими так суворо поведився Апостол Неєвреїв, бо його вражаючий осуд простягався *лише на їхні перебільшення й помилкові тлумачення*, і ще більше, *на застосування цих шляхетних титулів до жалюгідних особистостей демонічних узурпаторів*.⁶¹⁹ Часто ніщо так не нагадує один одного, як мова суддів і мова засуджених (святих і окультистів). Потрібно глибоко проникати в це двояке вивчення (переконання і віросповідання), а, що ще краще – *сліпо довіряти авторитету трибуналу* (зрозуміло, Римської Церкви), щоб допомогти собі точно вловити суть омани. Засуджений Св. Павлом *Гнозис*, проте, залишається для нього, як і для Платона, вищим знанням усіх істин і *Буття* *par excellence*, *ὁ ὄντως ὢν* («Госуд.» кн. VI). Ідеї, *прототипи*, *ἀρχαί* грецького філософа, *Розуми* Піфагора, *еони*, або *еманації*, причина стількох докорів першим еретикам, Логос, або Слово, Голова цих Розумів, *Деміург* – зодчий світу за вказівками свого батька (язичників), невідомий Бог, (*Ейн-Соф* або *Те Нескінченне* (кабалістів), янгольські *періоди*,⁶²⁰ *семеро* Духів. Глибини *Арімана*, *Ректори* Світу, *Архонти* повітря, *Бог цього світу*, *плерома* розумів, аж до *Метатрона*, янгола євреїв, – *все це перебуває відбитим слово в слово, як і так багато істин, у працях наших найбільших докторів і Св. Павла*.⁶²¹

Якби окультист, який захотів обвинуватити Церкву в незліченних плагіатах, написав би вищенаведене, – міг би він висловитися ще сильніше? І чи маємо ми право або не маємо після такого повного визнання перевернути столи й сказати римським католикам та іншим те, що було сказано про гностиків і окультистів. «Вони користувалися нашими висловами й відкидали наші доктрини». Бо не «розповсюджувачі помилкового Гнозису» – хто отримали всі ці вислови від своїх архаїчних предків – є тими, хто скористалися християнськими висловами, але, істинно, християнські отці та богослови суть ті, які забралися в наше гніздо і з тих пір весь час намагалися його запаскудити.

Вищенаведені слова багато чого пояснюють тим, хто шукає істину й лише істину. Вони покажуть походження деяких обрядів Церкви, дотепер незрозумілих простодушній людині, і розкриють причину, чому такі слова, як

⁶¹⁴ Розділ XII «Одкровення»: «І відбулася на небі війна; Михайло і янголи його воювали проти Дракона», і т.д. (7), і скинутий був великий дракон (9).

⁶¹⁵ Він також живильний Дух Сонця і Юпітера, й навіть Венери.

⁶¹⁶ «*Dogme et Rituel*», II, 116.

⁶¹⁷ Якби їх перерахувати, це виявилися б індуські «підрозділи» і сонми Девів, і Дхіані-Когани Езотеричного Буддизму.

⁶¹⁸ Але цей факт не перешкодив Римській Церкві все одно прийняти їх, отримавши їх від неосвічених, хоча, можливо й щирих отців Церкви, які запозичили їх від кабалістів – євреїв та язичників.

⁶¹⁹ Називати «узурпаторами» тих, хто передував християнським Істотам, для яких ці ж титули були запозичені – значить зайти надто далеко з цим парадоксальним анахронізмом!

⁶²⁰ Або *божественні віки* «дні й роки Браhma».

⁶²¹ Де Мирвіль, II, 325, 326. І ми говоримо так само. Цим доводиться, що саме перед кабалістами та магами Церква у боргу за свої догми та імена, Павло ніколи не засуджував *справжній*, але лише хибний Гнозис, нині прийнятий Церквою.

«Наш Господь Сонце», були у використанні в молитві християн аж до п'ятого й навіть шостого століття нашої ери і входили в літургію, поки не були перероблені на «Наш Господь Бог». Не забудемо, що ранні християни зображували Христа на стінах своїх підземних цвинтарів, як овечого пастуха під виглядом Аполлона, з усіма атрибутами останнього, що відганяє вовка Фенріса, який прагнув пожерти Сонце і його сателіти.

ВІДДІЛ XXXVIII

АСТРОЛОГІЯ І АСТРОЛАТРІЯ

Книги Гермеса Трисмегіста містять у собі екзотеричний сенс, однак затемнений для всіх, крім окультистів, що стосується Астрології і Астролатрії халдів. Ці два предмети тісно пов'язані. Астролатрія, або уклінність перед небесним сонмом, є природним результатом тільки наполовину розкритої Астрології, Адепти якої ретельно приховували від непосвячених мас її окультні принципи й мудрість, повідомлену їм Правителями Планет – «Янголами». Звідси – божественна Астрологія для Присвячених; марновірна Астролатрія для профанів. Св. Юстин стверджує:

З часу первісного винаходу ієрогліфів не простолюднине, а видатні й відібрані люди присвячувалися в сховках храмів в усі види Астрології – навіть у найнижчий її вид: той, котрий згодом виявився проститутованим на вулицях.

Існувала величезна різниця між Священною Наукою, викладеною Петосірісом і Некепсо – першими астрологами згаданими в єгипетських рукописах, котрі жили, як гадають, під час царювання Рамзеса II (Сезостріса)⁶²² – і тим жалюгідним шарлатанством знахарів, що називаються халдеями, які деградували це Священне Знання при останніх імператорах Риму. Дійсно, цілком справедливо їх можна назвати «вищою церемоніальною Астрологією» і «астрологічною Астролатрією». Перша залежала від пізнань Присвячених про ті (для нас) нематеріальні Сили або Духовні Істоти, які, впливають на матерію й керують нею. Названі древніми філософами Архонтами і Космократорами, вони були представниками або образами на вищих планах більш низьких і більш матеріальних істот на сходах еволюції, яких ми називаємо елементами й духами природи, яким поклонялися і молилися сабеяни, не підозрюючи істотної різниці. Тому, поклоніння останнього роду, коли ще не було просто вдаванням, дуже часто вироджувалося в Чорну Магію. Це була улюблена форма популярної, або екзотеричної Астрології, яка нічого не знала про апотелезматичні принципи первісної Науки, доктрини якої повідомлялися тільки при Присвяті. Таким чином, у той час як справжні Ієрофанти підносилися, як Напівбоги, на самі вершини духовних пізнань, hoі polloі серед сабеян грузнули в марновірстві – десять тисяч років тому так само, як і тепер – у холодній і смертельній тіні долин матерії. Зоряний вплив подвійний. Існує фізичний і фізіологічний вплив – вплив екзотеризму; і високий духовний, інтелектуальний і моральний вплив, переданий знаннями планетарних Богів. Бейлі, говорячи лише з недосконалим знанням першої, ще у вісімнадцятому столітті назвав Астрологію «дуже дурною матір'ю дуже мудрої дочки», – Астрономії. З іншого боку, Араго, світило науки дев'ятнадцятого століття, підтримує реальність сидерального впливу Сонця, Місяця та планет. Він запитує:

Де ж ми знаходимо, щоб місячний вплив заперечувався за допомогою таких аргументів, які наука насмілилася б визнати?

Але навіть Бейлі, розправившись, як він думав, зі зазвичай практикованою Астрологією, не насмілюється робити те ж саме зі справжньою Астрологією. Він говорить:

Розважлива Астрологія за своїм походженням представляє собою результат глибокодумної системи, праця освіченого народу, який занадто далеко проникнув у таємниці Бога і Природи.

Учений більш пізнього часу, член Інституту Франції і професор історії Ф. Леба відкрив (несвідомо для самого себе) самий корінь Астрології у своїй талановитій статті з цієї теми в «*Dictionnaire Encyclopedique de France*». Він говорить своїм читачам, що він добре розуміє, що прихильність до цієї Науки такої кількості високоінтелектуальних людей уже сама по собі є достатнім мотивом, щоб повірити, що не все в Астрології дурість:

У той час як ми проголошуємо в політиці суверенітет народу і суспільної думки, чи можемо ми допустити, як ми допускали дотепер, що людство дозволяло повністю обманювати себе тільки в цьому; що абсолютна, жадлива дурість царювала в розумах цілих народів стільки століть, не будучи обґрунтованою ні на чому, крім недоумкуватості з однієї сторони і шарлатанства з іншої? Як могло бути, що впродовж більш ніж п'ятдесятьох століть, більшість людей були роззявами або шахраями? ... Навіть виявивши, що неможливо вирішити й відокремити, що в Астрології є реальністю й, що вигадкою та порожньою фантазією, ... проте, давайте повторимо разом із Боссюе і всіма сучасними філософами, що «ніщо, що було домінуючим, не може бути абсолютно помилковим». Хіба не правда, в усіх випадках, що серед планет існує фізична реакція однієї на іншу? І хіба не правда, знову ж, що планети впливають на атмосферу і, отже, мають у всякому разі наступний вплив на рослинність і тварин? Хіба сучасна наука не продемонструвала нам цих двох пунктів поза всяким сумнівом? ... Хіба менш правдиво те, що людська свобода дій не абсолютна, що все обмежено, що все впливає – планети, як і інше, – на кожную індивідуальну волю; що Провидіння (або Карма) діє на нас і направляє людей через ці зв'язки, які вона встановила між ними та

⁶²² Сезостріс, або фараон Рамзес II, чия мумія була розкрита в 1886 р. вченим Масперо з Булакського музею і впізнана як мумія найбільшого царя Єгипту, онук якого, Рамзес III, був останнім царем давнього царства.

зримими об'єктами й усім всесвітом? ... Астролатрія у своїй сутності є ніщо інше, як це; ми зобов'язані визнати, що якась інтуїція, що перевищує століття у якому вони жили, керувала зусиллями древніх магів. Що ж стосується матеріалізму і знищення людської моральної волі, у чому Бейлі обвинувачує їхню теорію (Астрологію), то цей докір не має ніякого сенсу. Всі великі астрологи без єдиного винятку, визнавали, що людина може протидіяти впливу зірок. Цей принцип викладений у Птолемеєвій «*Tetrabiblos*». у цьому істинному астрологічному Священному Писанні, у розділі II і III книги⁶²³.

Фома Аквінський підтвердив думку Леба заздалегідь, він говорить:

Небесні тіла суть *причини всього, що трапляється в цьому підмісячному світі*; вони побічно впливають на людські діяння; але не всі ними створені впливи є немінучими.⁶²⁴

Окультисти та теософи перші визнають, що існує біла й чорна Астрологія. Проте, ті хто хочуть стати вправними в Астрології, повинні вивчати її в обох аспектах і одержувані добрі або погані результати не залежать від принципів, які однакові в обох, а залежать від самого астролога. Таким чином, Піфагор, котрий за Книгами Гермеса створив усю систему Коперника за 2000 років до того, як народився попередник Галілея, знайшов у них і вивчив по них усю науку божественної Теогонії, про відносини з Ректорами світу і викликання їх – Князів «Князівств» Св. Павла – народження кожної планети і самого Всесвіту, формули заклинань і присвята кожної частини людського тіла відповідному знаку Зодіаку. Все це не можна розглядати як щось дитяче й абсурдне – і ще менш «диявольське» – за винятком, з боку тих, хто є і бажають залишитися новачками у Філософії Окултних Наук. Жоден істинний мислитель – жоден, хто усвідомлює загальний зв'язок між людиною і, як видимою, так і невидимою Природою, не побачить в цих древніх залишках Архаїчної Мудрості – наприклад, таких як «Папірус Петеменофа» – «дитячої дурниці та безглуздості», як зробили багато академіків і вчених. Але при знаходженні в таких древніх документах застосування Герметичних правил і законів, таких як

Присвята волосся людини небесному Нілу; лівій скроні – живому Духу в сонці, а правій скроні – духу Аммона,

він спробує краще вивчити і осягти «закони відповідностей». Також він не втратить віри в стародавність Астрології тільки тому, що деяким сходознавцям заманулося заявити, що Зодіак не дуже древній, будучи лише винаходом греків Македонського періоду. Бо ця заява, крім того, що вона є помилковою ще з багатьох інших причин, може бути цілком спростована фактами, які відносяться до найостанніших відкриттів у Єгипті, і також більш правильним прочитанням ієрогліфів і написів найраніших династій. Опублікована полеміка із приводу змісту так званого «магічного» папірису з колекції Анастасі вказує на стародавність Зодіаку. Як сказано в «*Lettres à Lettrone*»: Папірус докладно трактує про чотири *основи* або

Про фундаменти світу, які, згідно Шамполліону, неможливо не пізнати, бо доводиться упізнавати в них Стовпи Світу Св. Павла. Вони суть ті, котрих призивають разом із богами всіх небесних областей, і ще раз, вони цілком аналогічні *Spiritualia nequitise in coelestibus* того ж Апостола.⁶²⁵

Те викликання було складено в належних термінах ... Формули відтвореної занадто точно Ямбліхом, щоб ще можливо було відмовити йому в заслугі, що він передав потомству древній і первісний дух єгипетських астрологів.⁶²⁶

Позаяк Летрон намагався довести, що всі справжні єгипетські Зодіаки були виготовлені під час римського періоду, то була висунута мумія Сенсаоса, щоб довести, що:

Всі зодіакальні пам'ятки в Єгипті були, головним чином, астрономічні. Царські гробниці й похоронні ритуали представляють собою безліч таблиць сузір'їв і їхнього впливу на всі години кожного місяця.

Таким чином, гороскопічні таблиці самі доводять, що вони набагато старше ніж період, приписуваний їхньому походженню; всі Зодіаки саркофагів більш пізніх епох представляють собою тільки щось, що нагадує Зодіаки міфологічного (архаїчного) періоду.

Первісна Астрологія була настільки ж вище сучасної так званої розважливої Астрології, наскільки керівники (Планети й знаки Зодіаку) вище ліхтарних стовпів. Бероз показує зоряну суверенність Бела та Міліти (Сонця й Місяця), і тільки «дванадцять владик Зодіакальних Богів», «тридцять шість Богів-Радників» і «двадцять чотири Зірки, судді цього світу», які підтримують і керують Всесвітом (нашою сонячною системою), наглядають за смертними і розкривають людству його долі й також свої власні постанови. Розважлива Астрологія, як вона тепер відома, правильно найменована Латинською Церквою

⁶²³ *Op. cit.*, стор. 422

⁶²⁴ «*Summa*», Quest. XV, Art. V. про астрологів, і том III, стор. 29.

⁶²⁵ «Князівства і влада (народжені) на небесах» («*Ефесян.*», III, 10): Вірш «Бо хоч і є так звані Боги, чи на небі, чи землі, оскільки є багато богів і володарів багато» («*I Коринф.*», VIII, 5), в усякому разі, доводить, що Павло визнавав множинність «Богів», яких він називає «даймонами» («духами», але ніколи – *дияволами*). Князівства, Стежки, Влади, Ректори і т.д. – всі є єврейськими і християнськими іменами Богів давнини – Архангели і Янголи перших у всіх випадках суть Деви і Дхіані-Когани ще більш древніх релігій.

⁶²⁶ Відповідь Реувена Летрону стосовно його помилкових понять з приводу Зодіаку Дендери.

Матеріалістичним і пантеїстичним пророкуванням по самій об'єктивній планеті, незалежно від її Ректора (Млак євреїв, служителя Вічного, уповноважені їм повідомляти його волю смертним); сходження, або сполучення планети в момент народження індивідуума визначає його долю, момент і образ його смерті.⁶²⁷

Кожен, хто вивчає Окультизм, знає, що небесні тіла тісно пов'язані під час кожної Манвантари з людством того даного циклу; і є деякі люди, котрі вірять, що доля кожної великої особистості, яка народилася впродовж того періоду, – як і кожного іншого смертного, але тільки в значно більшому ступені, – написана у відповідному їй сузір'ї або зірці, написана відповідним Духом цієї даної зірки як самопророцтво, очікувана автобіографія. Людська Монада у самому своєму початку є той Дух або Душа цієї ж зірки (Планети). Як наше Сонце випромінює своє світло й промені на кожне тіло в просторі у межах своєї системи, так і Правитель кожної Планети-Зірки, Батько-монада, випускає із себе самого Монаду кожної Душі-мандрівниці, яка народилася під його домом у його власній групі. Цих Правителів езотерично семеро, чи то Сефіроти, «Янголи Присутності», Ріши або Амшаспенди. «Одне не є число», – сказано у всіх езотеричних працях.

Від каздивів і газдивів (астрологів) шляхетна первісна наука перейшла до хартумів асофімів (або богословів) і хакамівів (або вчених, магів нижчого класу), і від них до євреїв під час їхнього полону. Книги Мойсея на століття були піддані забуттю, і коли їх знову відкрив Хілкія, їх істинний сенс для народу Ізраїлю був загублений. Коли Даниїл, останній з єврейських Присвячених старої школи, став головою магів і астрологів Халдеї, первісна Окультична Астрологія вже занепадала. У ті дні навіть Єгипет, що одержав свою мудрість із того ж джерела, що й Вавилон, уже втратив свою колишню велич, і слава його почала блякнути. Однак, древня наука залишила свій вічний відбиток на світі, і сім великих Споконвічних Богів залишилися царювати назавжди в Астрології і в розподілі часу всіх народів на Землі. Назви днів нашого (християнського) тижня є іменами Богів халдеїв, які переклали їх від назв арійських богів; одноманітність цих допотопних назв у всіх народів, від готів назад до індійців, залишилася б для нас непоясненою, як думав сер У. Джонс, якби цю загадку не пояснило нам запрошення, зроблене халдейськими оракулами, записане Порфірієм і процитоване Євсевієм:

Перенести ці імена спершу на єгипетські й фінікійські колони, потім до греків з точною вказівкою, що кожного Бога варто викликати тільки в той день, що має його ім'я...

Так, у цих оракулах Аполлон говорить: «Мене варто викликати в день сонця: Меркурія – за його вказівками, потім Кроноса (Сатурна), потім Венеру, і неодмінно викликайте кожного із цих богів сім разів».⁶²⁸

Це трохи помилково. Греція не отримала своє астрологічне наставлення від Єгипту або Халдеї, але безпосередньо від Орфея, як нам розповідає Лукіан.⁶²⁹ Як він говорить, саме Орфей наділив індуськими Науками майже всіх великих монархів давнини; і вони, древні царі, улюбленці Планетарних Богів, записали принципи Астрології, як, наприклад, зробив Птоломея. Так Лукіан пише:

Беотійський Тирезій придбав найбільшу репутацію мистецтвом пророкувати майбутнє. ... У ті дні на гадання не дивилися так зневажливо, як тепер, і ніщо не приймалося без попередньої наради із провісниками, всі пророкування яких ґрунтувалися на астрології. ... У Дельфах діва наділена владою повідомляти майбутнє, була символом Небесної Діви, ... і нашої Володарки.

На саркофазі одного єгипетського фараона до Неїт, матері Ра, телиці, яка породила Сонце, з тілом, засіяним зірками, яка носить сонячний і місячний диски, подібним же чином звертаються зі словами «Небесна Діво» і «Наша Володарко Зоряного Склепіння».

Сучасна розважлива Астрологія у своїй нинішній формі почалася тільки під час Діодора, як він сповіщає світ.⁶³⁰ Але в халдейську Астрологію вірила більшість великих людей Історії, наприклад, Цезар, Пліній, Цицерон, у яких кращі друзі, Пігідій Фігул і Люцій Таррутій, самі були астрологами, причому перший прославився, як пророк. Марк Антоній ніколи не їхав у дорогу без астролога, якого рекомендувала йому Клеопатра. Августу, коли він зійшов на трон, накреслив гороскоп Теаген. За допомогою Астрології і гадань, Тіберій розкрив претендентів на свій трон. Вітеллій не насмілювався вислати халдеїв, бо вони оголосили, що день їхнього вигнання також буде днем його смерті. Веспасіан радився з ними щодня; Доміціан не рухався з місця не порадившись із пророками; Адріан сам був учений астролог, і всі вони, закінчуючи Юліаном (прозваним Відступником, бо не хотів стати таким), вірили в Планетарних «Богів» і адресували їм свої молитви. Крім того, імператор Адріан «напророкував, починаючи із січневих календ і аж до 31 грудня всі події, які відбувалися з ним». При наймудріших імператорах у

⁶²⁷ Де Мирвілл цитує Св. Августина («*De Gen.*», I, III) і Далрію («*Disquisit.*», том IV, розд. III), щоб показати, що «чим більше астрологи говорять правду і чим краще вони пророкують її, тим більше має відчуватися недовірливість через те, що від цього їхня угода з дияволом стає дедалі очевиднішою». Знаменита заява, зроблена Ювеналом («*Satires*», VI) у тому сенсі, що «не знайти жодного астролога, хто б дорого не платив за допомогу свого генія», не більше доводить, що останній є диявол, ніж смерть Сократа доводить, що його даймон був родом із пекла, якщо таке існує. Такий аргумент лише доводить людську дурість і злість, коли розум поставлений на службу всякого забобону та фанатизму. «Більшість великих письменників давнини, у тому числі Цицерон і Тацит, вірили в Астрологію і у виконання її пророцтв», і «загроза смертної кари, оголошена всюди тим математикам (астрологам), які пророкували хибно, не зменшила ні їхню кількість, ні їхній душевний спокій».

⁶²⁸ «*Preparatio Evangelica*», I, XIV.

⁶²⁹ «*Ast.*», IV, 60.

⁶³⁰ «*Hist.*», I, II.

Римі існувала Школа Астрології, де таємно навчали окультним впливам Сонця, Місяця й Сатурна⁶³¹. Розважливою Астрологією дотепер користуються кабалісти; Еліфас Леві, сучасний французький маг, викладає її елементарні знання у своїй «*Dogme et Rituel de la Haute Magie*». Але ключ до церемоніальної, або ритуальної Астрології з терафимами й урім, та туммім Магії загублений для Європи. Тому наше століття Матеріалізму знизує плечима і бачить в Астрології – ошуканку.

Однак, не всі вчені насміхаються над нею, і можна порадіти, читаючи в «*Musée des Scienses*»⁶³² вражаючі й справедливі зауваження, зроблені ле Кутюрє, вченим з непоганою репутацією. Він знаходить дуже цікавим зауважити, що в той час, як сміливі міркування Демокрита можна знайти виправданими у Дальтона,

Мрії алхіміків теж перебувають на шляху до певної реабілітації. Вони одержують оновлене життя від ретельних досліджень їхніх спадкоємців-хіміків; дійсно, чудово бачити, наскільки сучасні новітні відкриття за останній час послужили виправданню середньовічних теорій, звільненню їх від обвинувачень у безглуздості, які посилалися на їхню адресу. Так, якщо, як було наочно доведено полковником Сабином, на напрямок шматка сталі, підвішеного на кілька футів над землею, може впливати положення Місяця, чиє тіло перебуває на відстані 240 000 миль від нашої планети, то хто ж може обвинуватити древніх астрологів (а також і сучасних) у безглуздості їхньої віри у вплив зірок на долю людини.⁶³³

ВІДДІЛ XXXIX

ЦИКЛИ І АВАТАРИ

Ми вже звернули увагу на факти, що запис про життя Спасителя Світу емблематичний і повинен читатися в його містичному значенні і, що цифри 432 мають космічне еволюційне значення. Ми знаходимо, що ці два факти проливають світло на походження екзотеричної християнської релігії і проясняють багато чого з того мороку, що оточує її початок. Бо, хіба не ясно, що імена й діячі в Синоптичних Євангеліях і в Євангелії Св. Іоанна не є історичними? Хіба не очевидно, що укладачі опису життя Христа, бажаючи показати, що народження їхнього Вчителя було космічним, астрономічним і пророчо-визначеною подією, – намагалися узгодити його з кінцем таємного циклу, 4320? Коли факти детально зіставлені, то це відповідає їм так само мало, як і інший цикл із «тридцяти трьох сонячних років, семи місяців і семи днів», що також був висунутий, як підтвердження тієї ж самої претензії, сонячно-місячний цикл, у якому Сонце за рахунок Місяця виграє один сонячний рік. Сполучення цих трьох цифр, 4, 3, 2, із цифрами згідно до відповідного циклу і Манвантари, було і є переважно індуське. Воно залишиться таємницею, навіть незважаючи на те, що деякі з його значних рис розкриті. Воно стосується, наприклад, до Пралаї рас у їхньому періодичному розчиненні, перед чим, особливий Аватар завжди повинен спуститися і втілитися на землі. Ці цифри були засвоєні всіма древніми народами, такими як народи Єгипту та Халдеї, а до них були у вжитку в атлантів. Очевидно, деякі з більш учених серед ранніх отців Церкви, які, будучи ще язичниками, копалися в таємницях храмів, знали, що ці цифри мають відношення до Аватаричної або Месіанської Таємниці й намагалися прикласти цей цикл до народження свого Месії; це їм не вдалося, бо ці цифри стосуються відповідних завершень Корінних Рас, а не до певної особистості. Крім того, у їх погано спрямованих зусиллях відбулася помилка на п'ять років. Чи можливо, якщо їхні претензії на важливість і всесвітність цієї події були правильні, щоб такій істотній помилці було дозволено вплетися в хронологічне обчислення, визначене самим Богом і написане його пальцем на небесах? І ще, – що б почали робити язичницькі й навіть єврейські Присвячені, якби ці претензії у відношенні Ісуса були би правильні? Чи могли вони, охоронці ключа до таємних циклів і Аватарів, спадкоємці всієї арійської, єгипетської і халдейської мудрості, не впізнати свого великого «Втіленого Бога», єдиного з Іеговою⁶³⁴, свого Спасителя останніх днів, того, кого усе ще чекають усі народи Азії, як свого Калкі Аватара, Майтрейя Будду, Сосіюша, Месію і т.д?

Простий секрет полягає в наступному: є цикли усередині більших циклів, і всі вони містяться в одній Кальпі з 4 320 000 років. Саме наприкінці цього циклу очікують Калкі Аватара – Аватара, Чис ім'я і характерні риси представляють секрет; Він з'явиться із Шамбали, «Міста Богів», яке для деяких народів перебуває на заході, для інших на сході, а ще для інших – на півночі або на півдні. І це є причиною, чому, починаючи з індійських Ріши і до Вергілія, від Зороастра і до найостаннішої сивілли – всі, починаючи із часу початку П'ятої Раси, пророкували, оспівували і обіцяли циклічне повернення Діви – сузір'я Діви – і народження божественного дитя, котре повинне повернути нашій землі Золоту Добу.

⁶³¹ Всі ці подробиці, і до того ж значно повніші та значно завершеніші, можна знайти в праці Шамполліона Фігеаса «*Єгипет*».

⁶³² *Op. cit.*, стор. 230.

⁶³³ *Op. cit.*, стор. 230.

⁶³⁴ У 1326 місцях у «Новому Завіті», де згадується слово «Бог», ніщо не вказує, що у Богові укладено більше істот, ніж один Бог. Навпаки, у 17 місцях Бог називається єдиним Богом. Місце, де Батько називається так, лише 320. У 105 місцях до Бога звертаються із звучними титулами. У 90 місцях усі молитви та подяки адресовані Батькові; 300 разів у «Новому Завіті» оголошується, що Син нижчий за Батька; 85 разів Ісус називається «Сином Людським»; 70 разів його називають людиною. Немає в біблій жодного такого місця, де сказано, що Бог містить у собі три різні Істоти або Особи і все ж таки є однією Істотою або Особою. – «Лекції у Швеції» д-ра Карла фон Бергона.

Ніхто, яким би не був він фанатичним, не володіє в такому ступені нахабністю, щоб стверджувати, що християнська ера повернула людям Золоту Добу, – відтоді Діва насправді вступила у Терези. Давайте простежимо, по можливості якнайкоротше, християнські традиції до їхнього справжнього джерела.

Насамперед, вони відкривають у декількох рядках Вергілія пряме пророцтво про народження Христа. Однак, у цьому пророцтві неможливо виявити яких-небудь рис нинішнього століття. У знаменитій четвертій еклозі, півстоліття до нашої ери, Полліо просить муз Сицилії проспівати йому про великі події.

Настала тепер остання ера пісні Кумеанської, і великий ряд століть (той ряд, що знову й знову повторюється в ході нашого світового обертання), починається знову. Вертається Діва Зірок і царство Сатурна знову відновлюється. Тепер нове потомство спускається з небесних сфер. Цнотлива Люцина, посміхнися ж прихильно хлопчикові-дитині, котрий доведе до кінця нинішню Добу Заліза⁶³⁵ і встановить по всьому світі Добу Золота. ... Він розділить життя Богів і побачить героїв, що обертаються в товаристві Богів, і сам буде видимий ними й усім миролюбним світом. ... Потім чередам більше не треба буде страшитися величезного лева, змії також умре, і оманна рослина отрути загине. Приходь же, дороге дитя Богів, великий нащадку Юпітера! ... Цей час близько. Дивися – земля трясеться, своєю кулею вітаючи тебе – і суша, і моря, і величні небеса.⁶³⁶

Саме в цих декількох рядках, названих «Сивіліїним пророцтвом про пришестя Христа» його послідовники тепер вбачають пряме пророкування цієї події. А тепер – хто насмілиться стверджувати, що із часу народження Христа або із часу встановлення так званої християнської релігії, яку-небудь частину вищенаведеної цитати можна представити пророчою? «Останнє століття» – Доба Заліза, або Калі-Юга – чи закінчилася з тих пір? Як раз навпаки, бо воно проявляється в повній силі саме тепер – не тому тільки, що індуси вживають цю назву, але за загальним особистим досвідом. Де та «нова раса, що спустилася з небесних сфер»? Чи була це та раса, яка вийшла з Язичництва і перейшла у Християнство? Або ж це наша нинішня раса з народами, завжди розпечена до жару, щоб боротися, ревнивіми і задрими, готовими кинутися один на одного, проявляючи таку взаємну ненависть, від якої почервоніли б із сорому собаки й кішки, – народами, що завжди брешуть і обманюють один одного? Хіба наше століття є тим обіцяним «Золотим Століттям», у якому ні отрута змії, ні яка-небудь рослина більше не смертоносна, і де всі ми живемо в безпеці під ласкавою владою Богом обраних правителів? Найдикіша фантазія ковтальника опіуму навряд чи здатна створити більш невідповідний опис, якщо його треба додавати до нашого або навіть до будь-якого століття з першого року нашої ери. Як щодо взаємної різанини між сектами, християн – язичниками, і язичників та еретиків – християнами; жахів Середніх Віків та Інквізиції; Наполеона і з його часу «озброєного світу» у найкращому разі, а в гіршому – потоків крові, пролитої за верховенство над краями землі та жменькою язичників; мільйонів солдатів під рушницями, готових до битви; дипломатичного корпусу, що грає в Каїна та в Іуду; і замість «ласкавої влади божественного правителя», загальної, хоча й невизнаної влади Цезаризму, «сили» замість «права», і внаслідок цього – появи анархістів, соціалістів, паліїв і всякого роду руйнівників?

Як ми бачимо, пророцтво Сивілли і натхненна поезія Вергілія залишаються по всіх пунктах невиконаними.

Спілим хлібним колоссям жовтіють поля;

але такими вони були й до нашої ери:

І почервонілі грона винограду будуть звисати з купою ожини, і медова роса буде (або може) сочитися із шорсткуватого дубу;

але дотепер цього не було. Нам варто шукати іншого тлумачення. Яке воно? Сивіліїнська Пророчиця говорила, як говорили тисячі інших пророків і провидців, хоча навіть ті деякі записи, які вціліли, відкидаються християнами й невірними, і їхні тлумачення допускаються та приймаються лише серед Присвячених. Сивілла натякала на цикли взагалі й на великий цикл особливо. Згадаємо як Пурани підтверджують вищенаведене, і серед інших – «Вішну Пурану»:

Коли встановлені порядки, викладені Ведами і Установами Законів, уже майже зникнуть, і кінець Калі-Юги («Залізної Доби» Вергілія) буде близький, аспект тієї божественної Істоти, що існує внаслідок своєї власної духовної природи в характері Брахми, і навіть є початком і кінцем (*Альфа та Омега*), ... зійде на землю; він буде породжений у родині Вішнуяшаса, видатного брахмана Шамбали ... обдарований усіма надлюдськими силами. Своєю нездоланною силою він знищить ... усіх, чий розум присвячений ворожнечі. Він тоді відновить праведність на Землі і розуми тих, хто будуть жити наприкінці (Калі) Століття, пробудяться й стануть так само прозорі, наче кришталі⁶³⁷. Люди, які будуть так перетворені внаслідок того особливого часу, з'являться насінням людських істот (Шишта, які залишилися живими після майбутнього катаклізму) і дадуть народження расі, що буде дотримуватися законів Кріта- (або Сат'я) Юги (доби чистоти, або «Золотої Доби»). Бо сказано: «Коли Сонце й Місяць, і Тішья (астеризми)⁶³⁸ і планета Юпітера будуть в одному домі, тоді Доба Кріта (Золота) повернеться.⁶³⁹

⁶³⁵ Калі-Юга, Чорна або Залізна Доба.

⁶³⁶ Вергілій, «Еклога», IV.

⁶³⁷ Сказано, що наприкінці існування нашої Раси люди через страждання та невдоволення стануть духовнішими. Ясновидіння стане загальним надбанням. Ми наблизимося до духовного стану Третьої та Другої Раси.

⁶³⁸ Див. том I, стор. 467 даної праці, де це місце передано дещо інакше. – Прим. перекладача.

⁶³⁹ «Вішну Пурана», IV, XXIV, 228, переклад Вільсона.

Астрономічні цикли індусів – ті, які викладалися привселюдно – були зрозумілі досить добре, але їх езотеричне значення і їхнє застосування до трансцендентальних об'єктів, пов'язаних із ними, завжди залишалося лише мертвою буквою. Кількість циклів була величезна; вона простягалася від циклу Мага-Югі у 4 320 000 років до малих семерикових і п'ятерикових циклів, причому останні склалися з п'яти років названих відповідно Самватсара, Паріватсара, Ідватсара, Ануватсара і Ватсара; кожний мав таємні атрибути або властивості, закріплені за ними. Врідхагарга дає їхній опис у трактаті, що тепер є власністю одного Транс-Гімалайського Матхама (або храму); у ньому описаний зв'язок між цим п'ятериковим і Бріхаспаті циклом, обґрунтованому на сполученні Сонця й Місяця в кожний шістдесятій рік: циклом, настільки ж таємничим, настільки значним для національних подій взагалі та для арійського народу індусів особливо.

ВІДДІЛ XL

ПОТАЄМНІ ЦИКЛИ

Згаданий п'ятериковий цикл містить у собі шістдесят сонячно-зоряних місяців у 1800 днів, шістдесят один сонячний місяць (або 1830 днів); шістдесят два місячних місяці (або 1860 лунацій), і шістдесят сім місячно-астерісмічних місяців (або 1809 таких днів).

У своєму «Кара Санкаліта» полковник Уоррен цілком правильно розглядає ці роки, як цикли; бо такі вони і є, бо щороку має особливе значення, як таке, що має зв'язок і відношення до особливих подій в індивідуальних гороскопах. Він пише, що в циклі шістдесятьох

Містяться п'ять циклів по дванадцять років, причому думають, що кожен дорівнює одному року планети (Бріхаспаті, або Юпітера) ... Я згадую цей цикл тому, що виявив його згаданим у деяких книгах, але я не знаю ні народу, ні племені, які вели б по ньому літочислення.⁶⁴⁰

Це незнання досить зрозуміле, бо полковник Уоррен нічого не міг знати про потаємні цикли та їхні значення. Він додає:

Назви п'яти циклів, або Югі, наступні: ... (1) Самватсара (2) Паріватсара, (3) Ідватсара, (4) Ануватсара, (5) Удраватсара.

Однак, учений полковник міг би переконатися, що були «інші народи», які мали той же потаємний цикл, якби він тільки згадав, що у римлян теж був свій *lustrum* з п'яти років (безсумнівно – від індусів), що будучи помноженим на 12, утворив той же самий період.⁶⁴¹ Біля Бенареса усе ще існують залишки всіх цих відбитих циклів і астрономічних інструментів, висічених з монолітної скелі – вічні записи Архаїчної Присвяти, названі сером У. Джонсом (за порадою його обережних брахманів, які оточували його) старими «записами минулого», або обчисленнями. Але в Стоунхенджі вони існують до сьогодні. Хіггінс говорить, що Уолтер виявив пагорби курганів, які оточують цей гігантський храм, що представляють собою розташування і величину нерушливих зірок, утворюючи повний планетарій, або планісферу. Як з'ясував Колбрук, цикл «Вед», записаний в «Джйотіша», в одній з Ведант, трактаті по Астрономії, є основою для обчислення всіх інших циклів, більших або менших;⁶⁴² а «Веди» були написані письменами, хоча й дуже древніми, але однак, довго після цих природних спостережень, що відбувалися за допомогою гігантських математичних і астрономічних інструментів людьми Третьої Раси, які отримували наставлення від Дхіані-Коганів. Правильно говорить Моріс, коли зауважує, що всі такі

Круглі кам'яні пам'ятники були призначені як довгострокові символи астрономічних циклів расою, що, не маючи або ж з політичних причин не дозволяючи користуватися буквами, не мала інший стійкий спосіб навчання своїх учнів або передачі своїх знань потомству.

Він помиляється тільки в останній ідеї. Такі пам'ятники, що одночасно представляють собою обсерваторії й астрономічні трактати, були висічені, щоб сховати свої пізнання від непосвяченого потомства, зберігаючи їх як спадщину тільки для Присвячених.

Не новина, що як індуси ділили Землю на сім зон, так само й більш західні народи – халдеї, фінікіяни й навіть євреї, які отримали свою вченість або безпосередньо або побічно від брахманів – робили свої таємні та священні обчислення на 6 і 12, хоча й користувалися числом 7 щоразу, коли це не могло повести до з'ясування. Таким чином, числа база 6, екзотерична цифра, видана Арья Бгаттою, добре використовувалася. Починаючи з першого таємного циклу в 600 – Нароса, послідовно перетвореного на 60 000 і 60, і 6, та з іншими нулями, доданого в інші таємні цикли – аж до найменших, – археолог і математик легко виявить їх повторюваними в кожній країні, відомими всім народам. Ось чому куля була розділена на 60 градусів, які будучи помноженими на 60, стали 3600, «великим роком». Звідси й година з її 60 хвилинами по 60 секунд кожна. Азіатські народи мають також цикл у 60 років, після якого настає щасливе сьоме десятиліття; а у китайців є свій малий цикл із 60 днів, у євреїв з 6 днів, у греків із 6 сторіч – знову Нарос.

⁶⁴⁰ *Op. cit.*, стор. 212.

⁶⁴¹ У всякому разі, храмове заповітне значення було те ж саме.

⁶⁴² «*Asiat. Res.*», том VIII, стор. 470. *et seq.*

У вавилонян був великий рік з 3600, тобто Нарос, помножений на 6. Татарський цикл, названий Ван, склався з 180 років, або тричі шістдесят; це помножене на 12 разів по $12=144$, складе 25 920 років, точний період обороту небес.

Індія – батьківщина арифметики і математики, як це, поза всяким сумнівом, доводить проф. Макс Мюллер в «*Наушх Цифрах*» в «*Chips from a German Workshop*». Як добре пояснено Кришна Шастрі Годболом у «*Теософі*»:

Євреї ... представляли одиниці (1-9) першими дев'ятьма буквами нашого алфавіту; десятки (1-90) – наступними дев'ятьма буквами; перші чотири сотні (100-400) – останніми чотирма буквами; й ті, що залишилися (500-900) – другими формами букв «kaf» (11-я) «tmim» (13-я), «pim» (14-я), «re» (17-я) і «sad» (18-я), і вони представляли інші числа, комбінуючи ці букви за їхніми величинами. ... Євреї нинішнього періоду усе ще дотримуються цього застосування нотації у своїх єврейських книгах. Греки мали числову систему, подібну до системи, вживаної євреями, але вони розвинули її трохи далі, застосовуючи букви алфавіту зі штрихом або з косою лінією позаду, щоб представляти тисячі (1000-9000), десятки тисяч (10 000-90 000) і сотню тисяч (100 000), останню, наприклад, представляло «rho» зі штрихом позаду, тоді як одне лише «rho» представляло 100. Римляни представляли всі числові величини комбінаціями (додаваннями, коли другий знак рівного або меншого значення) шести букв свого алфавіту: I (=1), V (=5), X (=10) L (=50), C (бо «centum» = 100), D (=500) і M (=1000): таким чином, 20 = XX, 15 = XV і 9 = IX. Їх називають римськими цифрами і вони прийняті всіма європейськими народами при користуванні римським алфавітом. Араби спершу йшли за прикладом своїх сусідів євреїв у їхньому методі обчислення настільки, що назвали це Абджад, – за першими чотирма єврейськими буквами – «alif», «beth», «gimel» або, вірніше, «jmel», тобто «jim» (в арабській не вистачає «g») і «daleth», що представляє перші чотири одиниці. Але, коли вони в початковому періоді християнської ери прибули в Індію в якості торговців, то знайшли, що ця країна вже користується для обчислення десятковою системою цифр, яку вони перейняли цілком, тобто не вносячи змін у метод її написання зліва направо, хоча їхнє власне письмо йшло з права наліво. Через Іспанію та інші країни, розташовані на березі Середземного моря і, які були під їхньою владою, араби внесли цю систему в Європу під час темних століть європейської історії. У такий спосіб стає очевидним, що арії добре знали математику, або науку обчислень, у той час, коли всі інші народи знали про неї дуже мало, якщо взагалі що-небудь. Визнано також, що знання арифметики й алгебри було спершу запозичене арабами від індусів і потім передано західним народам. Цей факт переконливо доводить, що Арійська цивілізація старша за будь-який інший народ у світі, і оскільки «Веди» безсумнівно є найстаршими добутками цієї цивілізації, то це дає припущення на користь їхньої великої давнини.⁶⁴³

Але в той час як, наприклад, єврейський народ, – який так довго розглядався, як найстарший у порядку створення – нічого не знав про арифметику і залишався у повному невіданні про десяткову систему обчислення, – остання існувала в Індії за століття до даної ери.

Щоб переконатися в сивій давнині арійських азійських народів і їхніх астрономічних записів, потрібно досліджувати більше, ніж тільки «Веди». Таємне значення останніх ніколи не буде зрозумілим нинішнім поколінням сходознавців, і ті праці з астрономії, в яких дано справжні дати й докази стародавності, як народу, так і його науки, вислизають від хватки збирачів олл і стародавніх рукописів Індії, – причина занадто очевидна, щоб мати потребу в поясненні. Однак дотепер в Індії існують астрономи та математики, скромні шастри і пандити, невідомі й загублені в цьому населенні, які володіють феноменальною пам'яттю і метафізичними здібностями, які взяли за це завдання й довели, на диво багатьох, що «Веди» є найстаршими творами у світі. Одним із таких є щойно цитований Шастрі, який опублікував у «Теософі»⁶⁴⁴ талановитий трактат, астрономічно і математично доводить, що:

Якщо одні лише післяведичні твори: Упанішади, Брахмани і т.д., аж до Пуран, при критичному їхньому вивченні ведуть нас на 20 000 років до Р.Х., то час створення самих «Вед» не може бути меншим, ніж 30 000 років до Р.Х., висловлюючись заокругленими цифрами; це буде дата, котру ми можемо нині прийняти для цієї Книги з книг.⁶⁴⁵

А які його докази?

Цикли й очевидності, надані астеризмами. Ось кілька виписок з його досить розтягнутого трактату, відібраних, щоб дати уявлення про його докази і, які мають безпосереднє відношення до п'ятерикового циклу, про який щойно говорили. Ті, хто зацікавлені в цих доказах і є гарними математиками, нехай звертаються до самої цієї статті «*Стародавність Вед*»⁶⁴⁶ і нехай судять самі;

1. Сомакара у своїх коментарях до «Шеша Джьйотіша» наводить цитату з «Сатапатха Брахмані», в якій міститься спостереження над зсувом тропіків, що також можна знайти в «Сакхьяна Брахмані», як було відзначено проф. Максом Мюллером у його передмові до «Рігведа Самхіта» (стор. XX, примітка, том IV). Ось ця цитата: ... «Ніч повні у Фалгуні є першою ніччю Самватсари, першого року п'ятерикового періоду». Ця цитата ясно показує, що п'ятериковий період, котрий відповідно до шостого вірша «Джьйотіші», починається 1-го числа Магхи (січень-лютий), колись починався 15-го числа Фалгуни (лютий-березень). Отже, коли 15-е число Фалгуни першого року, названого Самватсара п'ятерикового періоду, починається, то Місяць, згідно «Джьйотіші», перебуває в

⁶⁴³ «*Theosophist*», серпень 1881

⁶⁴⁴ Від серп., 1881 до лют., 1882.

⁶⁴⁵ *Loc. cit.*, IV, 127.

⁶⁴⁶ «*Theosophist*», том III, стор. 22.

$$95/_{124} \text{-го } 95/_{124} \text{-го } \left(= \frac{1}{1+1/(3+8/29)} \right) \text{ або } 3/_{4} \text{-го Уттара Фалгуни, і}$$

$$\text{сонце в } 33/_{124} \text{-го } \left(= \frac{1}{3+1/(3+8/25)} \right) \text{ або } 1/_{4} \text{-го Пурва Бгадрапади}$$

Отже, положення чотирьох головних пунктів на екліптиці склепіння було наступне:

Зимове сонцестояння в $3^{\circ}29'$ Пурва Бгадрапади.

Весняне рівнодення на початку Мрігаширши.

Літнє сонцестояння в 10 Пурва Фалгуни.

Осіньне рівнодення в середині Джьйоштни.

Як ми бачили, точка весняного рівнодення збіглася з початком Кріттїки у 1421 р. до Р.Х.: а з початку Кріттїки до початку Мрігаширши, внаслідок цього було $1421+26\frac{2}{3} \times 72=1421+1920=3341$ до Р.Х., міркуючи, що норма *прецесії* була 50° на рік. Коли ми беремо, що норма була $3^{\circ}20''$ в 247 років, то час складе $1516+1960^{\circ}7'=3476^{\circ}7'$ до Р.Х.

Коли зимове сонцестояння своїм ретроградним рухом збіглося після цього з початком Пурва Бгадрапади, тоді початок п'ятерикового періоду було змінено з 15-го на 1-е число Фалгуни (лютий-березень). Ця зміна відбулася 240 років опісля дати вищезгаданого спостереження, тобто у 3101 р. до Р.Х. Ця дата досить важлива, бо з неї згодом вели лік ери. Початок Калі, або Калі-Юґи (похідне від «кал», «обчислювати»), хоча єврейські вчені називають його вигадкою, таким чином, стає астрономічним фактом.

ЧЕРГУВАННЯ КРИТТИКА ТА АШВІНІ⁶⁴⁷

У такий спосіб ми бачимо, що астеризми, двадцять сім числом, рахувалися від Мрігаширши, коли весняне рівнодення було на його початку і, що практики такого рахування дотримувалися доти, доки весняне рівнодення не відступило до початку Кріттїки; тоді він став першим з астеризмів. Бо тоді зимове сонцестояння вже змінилося, відступивши від Фалгуни (лютий-березень) до Маґхи (січень-лютий) на цілий місячний місяць. І подібним же чином, місце Кріттїки було зайнято Ашвіні, тобто останній став першим з астеризмів, очолюючи всіх інших, коли його початок збігався з весняною рівноденною точкою, або, інакше кажучи, коли зимове сонцестояння було в Нанші (грудень-лютий). Отже, з початку Кріттїки до початку Ашвіні є два астеризми, або $26\frac{2}{3}$, і час, який потрібен рівноденню, щоб відступити на цю відстань при нормі 1 у 72 роки, становить 1920 років; отже, дата в якій весняне рівнодення збіглося з початком Ашвіні або з кінцем Реваті є $1920-1421=499$ р. нашої ери.

ДУМКА БЕНТЛІ

2. Наступним і рівним за значущістю спостереженням, яке ми тут повинні запам'ятати, є спостереження, що обговорювалося паном Бентлі в його дослідженнях індійських старожитностей «Перший місячний астеризм», – говорить він, – «при розподілі на двадцять вісім називався Мула, тобто корінь, або джерело. При розподілі на двадцять сім, перший місячний астеризм називався Джьйошхта, тобто найстарший або перший, і отже, був такої ж значущості, як і перший» (див. його «Historical View of the Hindu Astronomy, стор. 4). Із цього виявляється, що весняне рівнодення колись було на початку Мули, і Мула вважався першим астеризмом, коли їх було двадцять вісім числом, включаючи Абгіджит. Тепер є чотирнадцять астеризмів, або 180° , з початку Мрігаширши до початку Мули, і, отже, дата, в якій весняне рівнодення збіглося з початком Мули, була щонайменше $3341+180.72 = 16\ 301$ р. до Р.Х. Розташування чотирьох головних точок на екліптиці було тоді нижченаведене:

Зимове сонцестояння на початку Уттара Фалгуни, у місяці Шравана.

Весняне рівнодення на початку Мули в Карттіці.

Літнє сонцестояння на початку Пурва Бгадрапади в Маґсі.

Осіньне рівнодення на початку Мрігаширши в Байшаксі.

ДОКАЗ ІЗ БГАГАВАД ГІТИ

3. «Бгагавад Гіта» так само як «Бгагавата», згадує одне спостереження, що вказує на ще більшу давність, ніж відкрита паном Бентлі. Нижчеподані уривки даються один за одним:

«Я – Марґаширша (тобто перший серед місяців) і весна (тобто перше серед пір року)».

Це показує, що в один час першим місяцем весни був Марґаширша. Пору року містить у собі два місяці, і згадування місяця має на увазі пору року.

«Я – Самватсара серед років (котрих п'ять числом) і весна серед пір року, і Марґаширша серед місяців, і Абгіджит серед астеризмів (котрих двадцять вісім числом)».

Це ясно вказує, що колись у перший рік, названий Самватсара, п'ятерикового періоду, Мадгу, тобто перший місяць весни, був Марґаширша, і Абгіджит був першим з астеризмів. Він тоді збігся з весняною рівноденною точкою, й, отже, від нього починався рахунок астеризмів. Щоб знайти дату цього спостереження: від початку Мула до початку Абгіджит три астеризми, і,

⁶⁴⁷ Неупереджене вивчення ведичної та післяведичної літератури показує, що стародавні арії добре знали прецесію рівнодень і, «що вони змінювали їхню позицію від певного астеризму на два (іноді на три) астеризми назад, кожен раз, коли прецесія доходила до двох, точно кажучи до $2^{11}/_{61}$ астеризмів або близько 29, будучи рухом Сонця в місячному місяці, і таким чином викликався відступ пір року на цілий місяць. ... Здається безперечним, що за часів «Сурья Сіддханті», «Брахма Сіддханті» та інших стародавніх трактатів з астрономії, весняна точка рівнодення не дійшла насправді до початку Ашвіні, але була за кілька градусів на схід від неї. ... Астрономи Європи змінюють на захід початок Овна та всіх інших знаків Зодіаку щороку приблизно на $50''25$, і, таким чином, роблять назви цих знаків безглуздими. Але ці знаки настільки ж фіксовані, як самі астеризми, і, отже, західні астрономи здаються нам у цьому відношенні менш обережними та науковими у своїх спостереженнях, ніж їх давні брати-арії» – «Theosophist». III, 23.

отже, дата про яку йде мова, є, щонайменше, $16\ 301+3/7 \times 90 \times 72 = 19\ 078$ або близько 20 000 років до Р.Х. Тоді Самватсара почався в Бгадрападі, на місяць зимового сонцестояння.

Значить 20 000 років давнини «Вед» математично доведені. І це просто екзотерично. Будь-який математик, аби тільки він не був осліплений забобонами і упередженими думками, може в цьому переконатися, і один невідомий, але дуже розумний астроном-аматор С.А. Маккі довів це біля шістдесяти років тому.

Його теорія про Юги індусів і їхню тривалість цікава, бо вона досить близька до правильної доктрини.

В «*Asiatic Researches*», том II, стор. 131, сказано: що «Великий предок Юдхіштхіри царював 27 000 років ... наприкінці бронзової доби». У томі II на стор. 364 ми читаємо:

«На початку *Калі-Юги*, під час царювання Юдхіштхіри. І Юдхіштхіра ... почав своє царювання негайно після потопу, названого *Пралайєю*».

Тут ми знаходимо три різних повідомлення, що стосуються Юдхіштхіри ... щоб з'ясувати ці гадані розбіжності, ми повинні вдатися до їхніх наукових книг, де ми знаходимо, що небеса й земля розділені на *п'ять частин* нерівномірних розмірів, розділені паралельними екватору окружностями. Цим розподілом варто приділити найбільшу увагу ... бо виявиться, що з них виник розподіл їхньої Мага-Юги на чотири складові її частини. Кожний астроном знає, що в небі є точка, названа полюсом, навколо якого все, здається, робить оберт впродовж двадцяти чотирьох годин, і, що в дев'яноста градусах від нього вони уявляють *окружність* названу *екватором*, що ділить небо й землю на дві рівні частини, північ і південь. Між цією *окружністю* і полюсом є інша уявлювана *окружність*, названа *окружністю постійної видимості*, між якою і екватором є в небі точка, названа *Зенітом*, через яку нехай буде пропущена ще одна уявлювана *окружність*, паралельна двом іншим, і після цього не вистачає тільки *окружності* постійного приховування, щоб завершити коло. ... Жоден астроном у Європі, крім мене, ніколи не застосовував їх для обробки таємних чисел індусів. В «Азіатських Дослідженнях» нам говорять, що Юдхіштхіра поставив Вікрамадітєю царювати в Кассимирі, що перебуває на широті 36 градусів. І в цій широті *окружність* постійної видимості простягнулася б догори на висоту 72 градуси, а звідти до зеніту тільки 18 градусів, але від зеніту до екватора в тій широті 36 градусів, і від екватора до *окружності* постійного приховування 54 градуси. Тут ми знаходимо півколо у 180 градусів, розділене на чотири частини в пропорції 1, 2, 3, 4, тобто 18, 36, 54, 72. Чи були індуські астрономи інформовані про рух землі чи ні – це не має значення, бо зовнішні аспекти ті ж самі; і, якщо це може зробити яку-небудь приємність джентльменам із *чутливою свідомістю*, то я готовий визнати, що вони уявляли собі, що небеса обертаються навколо Землі, але вони помітили, що зірки сонячного шляху рухаються *вперед* через точки рівнодень зі швидкістю п'ятдесятьох чотирьох секунд від градуса на рік, що обносило весь Зодіак навкруги в 24 000 років; у той же час вони відзначили, що кут нахилу екліптики змінювався настільки, що *простягав* або *стискав* ширину тропіків на 4 градуси на кожній стороні, якась норма руху повинна була перенести тропіки з екватора на полюси через 540 000 років; у цей час Зодіак зробив би двадцять два з половиною оберти, які виражені паралельними *окружностями* від екватора до полюсів ... або, що приводить до того ж самого, північний полюс екліптики зрушився б від північного полюсу Землі до екватора. ... Таким чином, полюси обмінюються місцями впродовж 1 080 000 років, що є їхня Мага-Юга, котру вони розділили на чотири нерівні частини в пропорціях 1, 2, 3, 4 з вищевказаних причин, що становить 108 000, 216 000, 324 000 і 432 000. Ось перед нами найбільш позитивні докази, що вищенаведені числа походять від древніх астрономічних спостережень і, отже, не заслуговують тих епітетів, якими їх нагороджували письменники *нарисів*, котрі повторюють, наче луна, голоси Бентлі, Вілфорда, Дюпі тощо.

А тепер я повинен довести, що 27 000-річне царювання Юдхіштхіри не є ні *абсурдним*, ні *обурливим*, а швидше за все, письменник *нарисів* не обізнаний, що існувало кілька Юдхіштхір, або Джудхіштхір. В «Азіатських Дослідженнях», том II, стор. 131, сказано: «Великий предок Юдхіштхіра царював 27 000 років наприкінці бронзової, або третьої доби». Тут я знову повинен просити звернути увагу на це місце. Це – площина того механізму, який другий джентльмен вважав таким незграбним; це механізм *довгастого сфероїда*, названого древніми атроскопом. Нехай найдовша вісь представляє собою полюси Землі, утворивши кут у 28 градусів стосовно обрію; тоді сім розподілів вище обрію в напрямку до Північного Полюсу, храму Будди, і сім від Північного Полюсу до *окружності* постійної видимості представляють собою чотирнадцять Манвантар або дуже довгих періодів часу, кожний з яких, відповідно до третього тому «Азіатських Досліджень», стор. 258 або 259, представляв царювання одного Мену. Але капітан Вілфорд, у томі V, стор. 243, дає нам наступну інформацію: «У єгиптян було чотирнадцять династій; у індусів було чотирнадцять династій, *правителі* яких називаються Мену».

Хто тут може помилитися, приймаючи чотирнадцять дуже довгих періодів часу за ті, які становили *Калі-Югу* – Делі або будь-якого іншого місця на широті 28 градусів, де порожній простір від підніжжя Меру до сьомої *окружності* від екватора становить частину через яку в наступному періоді переступить тропік; якісь пропорції значною мірою відрізняються від пропорцій на широті 36 градусів; і тому числа в індуських книгах відрізняються, пан Бентлі стверджує, що: «Це доводить як мало можна на них покластися». Але, навпаки, це доводить, з якою точністю індуси *спостерігали* небесні рухи в різних широтах.

Деякі індуси повідомляють, що «земля має *дві осі*, які оточені *сімома ярусами небес і пекла*, кожний на відстані *одного Раджу*». Тут мало потрібно пояснень, якщо зрозуміло, що сім розподілів від екватора до зеніту називаються *Ріши*, або *Рашами*. Але найбільше для нашої мети варто знати, що індуси дали назву кожному розподілу через які проходили тропіки впродовж кожного обороту Зодіаку. На широті 36 градусів, де Полюс, або Меру, був на висоті дев'яти сходинок у Кассимері, їх називали *Шастрами*; на широті 28 градусів у Делі, де Полюс, або Меру, був на висоті семи сходинок, їх називали *Мену*; але на 24 градусах, у Качі, де Полюс або Меру, був на висоті тільки шести сходинок, їх називали *Шаками*. Але в дев'ятому томі («Азіатських Досліджень»), Юдхіштхіра, син Дхарми, або *Справедливості*, був перший із шести Шак; це ім'я означає *кінець*, і позаяк все має два кінці, то Юдхіштхіра настільки ж відноситься до першого, як і до останнього. І оскільки відділення на півночі

окружності постійної видимості є першим Калі-Юґи, вважаючи, що тропіки сходять, то воно називалося відділенням або царюванням Юдхіштхіри. Але відділення, що безпосередньо передує окружності постійної видимості, є останнім третього, або бронзовою добою, і тому називалося Юдхіштхірою, і оскільки його царювання передувало царюванню іншого, коли тропік сховався до Полюсу або Меру, то його називали *батьком* іншого – він був «великий предок Юдхіштхіри, котрий царював двадцять сім тисяч років наприкінці бронзової доби». («Азіатські Дослідження», том. II).

Древні індуси шляхом спостережень встановили, що Зодіак іде вперед зі швидкістю близько п'ятдесяти чотирьох секунд у рік, і щоб уникнути більших дробів, зупинилися на цьому, що складе повне коло у 24 000 років, і, спостерігаючи, що кут полюсів міняється майже на 4 градуси кожне коло, констатували ці три числа, як такі, які дали би *сорок п'ять кіл Зодіаку* наполовину обороту полюсів; але, виявивши, що сорок п'ять кіл не приведуть до того, щоб північний тропік збігся з окружністю постійної видимості на тридцять мінут одного градуса, що зажадало б, щоб Зодіак просунувся на один із половиною знак, що, як ми всі знаємо, він не міг би зробити менше, ніж у 3000 років, – вони були в цьому випадку додані до кінця *бронзової доби*, що подовжило царювання *того* Юдхіштхіри до 27 000 років замість 24 000, але іншим разом вони не змінили регулярного порядку 24 000 років царювання кожного із цих доволілітніх монархів, але закруглили час, дозволивши *регентству* тривати три або чотири тисячі років. В «Азіатських Дослідженнях», том II, стор. 134, нам говорять, що: «Парікшиту, великому племінникові й спадкоємцеві Юдхіштхіри дозволено незаперечно царювати в проміжку між *бронзовим і земним*, або Калі, століттями, і вмерти при настанні Калі-Юґи». Тут ми знаходимо *міжцарів'я наприкінці бронзової доби й до настання Калі-Юґи*; а оскільки може бути лише одна бронзова, або Трета-Юґа, тобто третє століття й Мага-Юґа з 1 080 000 років, то царювання цього Парікшита, мабуть, було в другій Мага-Юґі, коли полюс уже повернувся у своє первісне положення, на що повинно було знадобитися 2 160 000 років; і це є те, що індуси називають Праджанатха Юґа. Аналогічний звичай мають більш сучасні народи, які, будучи прихильниками парних чисел, ділять звичайний рік на 12 місяців по 30 днів у кожному, а п'ять днів і непарну міру представляють, як царювання маленького змія, що кусає свій хвіст, і розділене на п'ять частин і т.д.

Але, «Юдхіштхіра почав своє царювання негайно після *потопу, названого Пралайєю*», тобто наприкінці Калі-Юґи, (або доби спеки), коли тропік перейшов від полюсу до іншої сторони окружності постійної видимості, що збігається з північним обрієм; тут тропіки або літнє сонцестояння будуть знову в тій же самій паралелі північного відхилення, на *початку* їхнього першого століття, як він був наприкінці їхнього *третього століття*, або Трета-Юґи, названої бронзовою добою. ...

Достатньо сказано, щоб довести, що наукові книги індусів не є огидними нісенітницями, породженнями неучтва, марнославства і легковір'я, але представляють собою книги, що містять найбільш глибокі пізнання з астрономії і географії.

Що ж могло спонукати джентльменів із чутливою свідомістю наполягати, що Юдхіштхіра була реальна смертна людина – не знаю; хіба що це був їхній страх за долю Іареда і його діда Мафусаїла?

ТАЄМНИЦЯ БУДДИ

ВІДДІЛ ХЛІ

ВЧЕННЯ ПРО АВАТАРІВ

Дивне оповідання – скоріше легенда – затвердилося серед учнів деяких великих Гімалайських Гуру й навіть серед мирян у тому розумінні, що Готама, принц Капілавасту, ніколи не залишав земну сферу, хоча тіло його померло і було спалено, а рештки збережені донині. Серед китайських буддистів існує усний переказ і серед священних книг ламаїстів Тибету – писане повідомлення, так само як переказ серед аріїв, що у Готама БУДДИ було два Вчення: одне для широких мас і Його мирських учнів, інше для Його «обраних», Архатів. Його лінія поведінки, а також після нього Його Архатів, здається, полягала в тому, щоб нікому не відмовляти в допущенні в ряди кандидатів на Архатство, але ніколи не передавати остаточних таємниць, за винятком тих, які після довгих років випробувань виявилися гідними Присвяти. Ці, якщо вже вони були прийняті, потім освячувалися і присвячувалися без різниці в расі, касті або стані, як це робилося у випадку Його західного спадкоємця. Саме Архати пустили в хід цей переказ і дали йому вкоренитися в розумах народу; він також є основою для більш пізньої догми ламаїстського перевтілення або безперервності людських Будд.

Та дешиця, що тут можна сказати з цієї теми, може або не може спрямувати дослідника психіки у правильному напрямку. Оскільки залишено на вибір і відповідальність авторки цих рядків викладати ці факти так, як вона *особисто* їх зрозуміла, то провина за можливі неправильні тлумачення повинна лягати тільки на неї. Їй була викладена доктрина, але згрупувати разом таємничі та бентежні факти, було надано лише її інтуїції, – як це тепер надається проникливості читача. Неповні повідомлення, що даються тут, представляють собою уривки з того, що міститься в деяких таємних томах, але закон забороняє розголошувати подробиці.

Езотерична версія таємниці дана в цих таємних томах, може бути викладена дуже коротко. Буддисти завжди рішуче заперечували, що їхній БУДДА був, як стверджували брахмани, Аватаром Вішну в тому ж самому сенсі, як людина є втіленням свого кармічного предка. Вони заперечують це частково тому, можливо, що езотеричне значення терміну «Мага Вішну» невідоме їм у його повному, безособовому загальному значенні. У Природі існує таємничий Принцип, названий «Мага Вішну», що не є Бог, котрий носить це ім'я, але є принцип, що містить у собі Біджу, насіння Аватаризму або, інакше кажучи, є сила й причина таких божественних втілень. Всі Спасителі Світу, Бодхісаттви і Аватари, суть дерева порятунку, що виростили з єдиного насіння, Біджи, або «Мага Вішну». Чи

називають його Аді-Будда (Первісна мудрість) або ж «Мага Вішну» – це те саме. Будучи зрозумілим езотерично, Вішну є й Сагуна, і Ниргуна (з атрибутами і без атрибутів). У першому аспекті, Вішну є предметом екзотеричного культу та поклоніння; у другому, як Ниргуна, він представляє собою кульмінацію всієї сукупності духовної мудрості у Всесвіті – коротше кажучи, Нірвану⁶⁴⁸ – і всі філософські розуми поклоняються йому. У цьому Езотеричному сенсі Володар БУДДА був втіленням Мага Вішну.

Це з філософської і чисто духовної точки зору. Однак, із плану ілюзій, як можна б сказати, або із земної точки зору, присвячені *знають*, що Він був безпосереднім втіленням одного з первісних «Семи Синів Світла», що знаходяться в кожній Теогонії – Дхіані-Коганів, чия місія полягає в тому, щоб від однієї вічності (еону) до іншої стежити за духовним добробутом доручених їм регіонів. Про це вже було сказано в «Езотеричному Буддизмі».

Однією з найбільших таємниць умоглядного і філософського Містицизму – і це є одна з таємниць, які тепер варто розкрити – є *modus operandi* у ступенях таких іпостатичних перенесень. Саме собою зрозуміло, що божественні втілення, так само як і людські, залишаються запечатаною книгою настільки ж для богослова, наскільки й для фізіолога, якщо езотеричні вчення не будуть прийняті й не стануть релігією світу. Це вчення ніколи не зможе бути повністю пояснене непідготовленій публіці; але одне безсумнівно й може бути сказано зараз, що між догмою про знову створену душу на кожне нове народження й фізіологічне припущення про тимчасову тваринну душу, лежить велика область окультного вчення⁶⁴⁹, з його логічними і розумними наочними доказами, ланки яких можна простежити в логічній і філософській послідовності у природі.

Ця «Таємниця» розкрита для того, хто розуміє правильний сенс діалогу між Крішною і Арджуною у IV розділі «Бхагавад Гіти». Аватар говорить:

Багато моїх життів минуло, так само як твоїх, о Арджуно! Я знаю їх усі, але ти не знаєш своїх, о загрозо своїх ворогів.

Хоча Я непороджений, з невичерпною Атмою, і є Володарем усього суцього, проте, перевершуючи владу власної природи, Я породжений силою ілюзії.⁶⁵⁰

Щоразу, о сину Бгарати, коли Дхарма (істинний закон) занепадає і збільшується Адхарма (протилежне Дхармі), – Я проявляюся.

Для захисту добра і поразки злостивості, для встановлення закону Я народжуюся в кожній Юзі.

Хто осягає правильно суть мого божественного народження й дії, той, о Арджуно, залишаючи тіло, не матиме нового народження, він приходить до Мене.

Таким чином, всі Аватари представляють собою те саме: Синів їх «Батька» по прямій лінії походження; «Батько» або один із семи Пломенів стає, до слухного часу, Сином, і ці дві суті одне – у Вічності. Що таке Батько? Чи є це абсолютна Причина всього? Незбагнений Вічний? Ні, рішуче ні. Він – Каран-атма «Душа Причинності», котру в її звичайному сенсі індуси називають Ішварою, Господом, а християни – «Богом», Одним і Єдиним. З погляду єдності це так; але тоді й найнижчого елемента так само можна розглядати в такому випадку як «Одного і Єдиного». Крім того, кожна людська істота має свій власний божественний Дух, або особистого Бога. Та божественна Сутність, або Полум'я, з якої еманує Буддхі, стоїть у такому ж самому відношенні до людини, хоча й на більш низькому плані, як стоїть Дхіані-Будда до свого людського Будди. Отже, монотеїзм і політеїзм не непримиренні; вони існують у Природі.

Істинно, «для захисту добра, для поразки злостивості», особистості відомі як Готама, Шанкара, Ісус і деякі інші, народжувалися кожний у своєму столітті, як сказано, – «Я народжуюся в кожній Юзі», – й усі вони народжувалися тією ж самою Силою.

У таких втіленнях міститься велика таємниця, і вони поза і за межами циклу загальних перевтілень. Нові відродження можуть бути розділені на три класи: божественні втілення, названі Аватарами; втілення тих з Адептів, які відмовилися від Нірвани заради надання допомоги людству, тобто Нірманакаїв; і природна послідовність втілень для всіх, – загальний закон. Аватар – це видимість, така, яку можна назвати особливою ілюзією усередині природної ілюзії, що царює на планах буття, які перебувають під владою Майї; Адепт

⁶⁴⁸ Безліч непорозумінь виникло від змішування планів буття та неправильного вживання виразів. Наприклад, деякі духовні стани були сплутані з Нірваною БУДДИ. Нірвана БУДДИ – це щось інше, ніж будь-які духовні стани Самадхі або навіть найвища Теофанія, пізнана меншими Адептами. Після фізичної смерті види духовних станів, яких досягають Адепти, дуже різняться.

⁶⁴⁹ Ця область є однією з можливих точок примирення між двома діаметрально протилежними полюсами релігії та науки; однією з її безплідних полів догм, заснованих на вірі, іншої – витоптаною порожніми гіпотезами, причому обидві заросли бур'яном помилок. Вони ніколи не зійдуться. Ці двоє у смертельній ворожнечі; між ними вічна війна, але це не заважає їм об'єднатися проти Езотеричної Філософії, якій впродовж двох тисячоліть довелося битися проти непогрішності в обох напрямках або проти «тільки марнославства та претензій», як це визначив Антонін, і, яка тепер бачить сучасний матеріалізм, що вишикувався у бойовий лад проти її істини.

⁶⁵⁰ Звідки прийшли деякі гностичні ідеї? Керинф навчав, що після того, як світ та Ієгова відпали від чесноти та первісної чистоти, Всевишній дозволив одному з блискучих Еонів, чие ім'я було «Помазаний» (Христос) втілитися в людині Ісусі. Василід заперечував реальність тіла Ісуса і, називаючи його «ілюзією», вважав, що замість нього на Хресті страждав Симон з Кірени. Всі такі вчення є відлунням Доктрин Сходу.

відроджується свідомо, у будь-який час за бажанням;⁶⁵¹ одиниці ж загальної череди несвідомо діють за великим законом подвійної еволюції.

Що *таке* Аватар? Адже перш ніж користуватися терміном, треба його правильно зрозуміти. Це є сходження виявленого Божества – або під специфічним ім'ям Шиви, Вішну, або Аді-Будди – в ілюзорну форму індивідуальності; видимість, що для людей на цьому ілюзорному плані є об'єктивною, але не є така точно фактично. Ця ілюзорна форма, не маючи ні минулого, ні майбутнього, бо вона не мала попередніх втілень і не буде мати послідовних нових народжень, не має ніякого відношення до Карми, котра, відтак, не має над нею ніякої влади.

В одному сенсі Готама БУДДА народився Аватаром. Але через неминучі заперечення на догматичних підставах це вимагає пояснень. Існує велика різниця між Аватаром і Дживанмуртою: один, як уже було сказано, представляє собою ілюзорну видимість позбавлену карми, котра ніколи раніше не була втілена, а інший, Дживанмурта, це той хто досягає Нірвани своїми індивідуальними заслугами. На такий вислів безкомпромісний філософський ведантист міг би знову заперечити. Він міг би сказати, що, позаяк стани Аватара і Дживанмурти представляють те саме, то ніяка сума особистих заслуг у аби-скільких втіленнях не може привести їхнього власника до Нірвани. Він скаже, що Нірвана бездіяльна; як же тоді яка-небудь дія може до неї привести? Вона, за визначенням Нагасени, не є ні результат, ні причина, але вічне-тепер, вічне Є. Отже, вона не може мати ніякого відношення або стосунку до дії, заслуги або недоліку, бо останні підлегли Кармі. Все це дуже правильно, але однак, на нашу думку, між цими двома існує значна різниця. Аватар є; а Дживанмурта *стає* таким. Якщо стан цих двох тотожний, то не ідентичні причини, які привели до нього. Аватар є сходження Бога в ілюзорну форму; Дживанмурта ж, котрий можливо пройшов незліченні втілення і нагромадив в них заслугу, безсумнівно, не стає Нірвані через цю заслугу, а внаслідок лише породженої нею Карми, яка веде його і спрямовує до того Гуру, хто присвятить його в таємницю Нірвани і котрий один лише може допомогти йому досягти цієї оселі.

Шастри говорять, що від одних тільки наших діянь ми досягаємо Мокші, і, якщо ми не докладемо зусиль, то нічого і не виграємо, і Божество (Мага-Гуру) не буде ні допомагати, ні благодіяти нам. Тому стверджується, що Готама, хоча в одному сенсі Аватар, проте, був справжній людський Дживанмурта, який досяг свого становища особистими заслугами, і в такий спосіб – більше ніж Аватар. Його особисті заслуги привели його до Нірвани.

Існує два типи добровільних і свідомих втілень Адептів – втілення Нірманакаїв і втілення прийняті чела, які перебувають на випробуванні.

Найбільша, також як і найбільш бентежна, таємниця першого типу полягає в тому факті, що таке відродження в людському тілі особистого Его якого-небудь певного Адепта, – коли він живе у Майаві, або Кама Рупі й залишається в Кама Лоці – може відбутися навіть тоді, коли його «Вищі Принципи» перебувають у стані Нірвани.⁶⁵² Варто зрозуміти, що вищенаведені вислови застосовуються заради загальнодоступності й тому те, що написано не розглядає цього глибокого і таємного питання з погляду *найвищого* плану, плану абсолютної духовності, також – з найвищої філософської точки зору, зрозумілої лише деяким. Не можна припускати, що щонебудь може вступити в Нірвану, не будучи вічно там; але людський розум, уявляючи собі Абсолют, повинен уявляти Це, як найвищу межу необмеженого ряду. Якщо про це не забувати, безліч неправильних уявлень буде уникнуто. Сенс цієї духовної еволюції представляє собою матеріал на різних планах, з якими Нірвані стикався до того, як він досяг Нірвани. Той план, на якому ця істина, належачи до планів ілюзорних, безсумнівно не є найвищий. Ті, хто прагне до цього, повинні звернутися до правильного джерела для дослідження, до вчень «упанішад», і повинні підійти в належному дусі. Тут ми робимо тільки спробу вказати напрямок у якому спрямувати пошуки, і, показуючи кілька таємних окультних можливостей, ми не доводимо наших читачів до самої мети. Остаточну істину може повідомити тільки Гуру присвяченому учневі.

Незважаючи на те, що стільки сказано, викладене повинне здатися для багатьох незрозумілим, якщо не абсурдним. По-перше, всім тим, хто незнайомий із вченням про різноманітну природу й різні аспекти людської Монади; по-друге тим, хто розглядає семериковий розподіл людської істоти із занадто матеріалістичної точки зору. Проте, інтуїтивний окультист, який ретельно вивчив таємниці Нірвани, – який знає, що вона тотожна з Парабрахмо й, отже, незмінна, вічна, будучи не чим-небудь, а Абсолютним Усе, – зрозуміє можливості цього факту. Він знає, що в той час, як про Дхармакаю – Нірвані «без залишку», як наші сходознавці переклали це слово, котрий поглинений у те Ніщо, що є єдине реальне, бо Абсолютна Свідомість, – не можна сказати, що він вертається на Землю для втілення, бо Нірвані більше не є ні він, ні вона, і навіть не воно; у той же час Нірманакаія

⁶⁵¹ Справжній присвячений Адепт зберігає своє Адептство, хоча б він незліченну кількість разів втілювався для нашого ілюзорного світу. Рушійною силою, що лежить в основі ряду таких втілень, є не Карма, як зазвичай розуміють, а ще більш незбагненна сила. Впродовж періоду своїх життів Адепт не втрачає свого Адептства, хоча не може піднятися в ньому на більш високий щабель.

⁶⁵² Від так званої Брахма Локі – сьомого та найвищого світу, за межами якого все є арупа, безформне, чисто духовне – до найнижчого світу та комах або навіть до такого предмету як листок, існує постійне обертання умов існування, еволюція та народження знову. Деякі людські істоти досягають стану або сфер, з яких вони мають повертатися тільки в новій Кальпі (день Брахми); існують і інші стани, або сфери, з яких чекає повернення тільки після 100 років Брахми (Мага Кальпи, періоду, що охоплює 311 040 000 000 років). Сказано, що Нірвана є стан, з якого повернення немає. Все ж таки стверджується, що можуть бути виняткові випадки втілення з цього стану, однак, такі втілення суть ілюзії, як усе інше на цьому плані, що надалі буде показано.

– або той, хто досяг Нірвани «із залишком», тобто той, котрий одягнений у тонке тіло, що робить його непроникним для всіх зовнішніх вражень і для ментальних відчужень, і в якому поняття свого Его не зникло цілком – може це робити. І ще – кожен східний окультист обізнаний на тому факті, що є Нірманакаї двох родів – природні й ті які вважаються такими; що перший представляє собою назву або епітет, застосований до стану високого аскета або Присвяченого, котрий досяг стадії блаженства, що уступає тільки Нірвані; тоді як останній означає самопожертву людини, котра добровільно відмовляється від абсолютної Нірвани для того, щоб допомагати людству і продовжувати робити йому добро або, інакше кажучи, щоб рятувати людей-побратимів, керуючи ними. Тут можуть заперечити, що Дхармакая, будучи Нірвані або Дживанмуртою, не може мати якогонебудь «залишку» за собою після смерті, бо після досягнення того стану, з якого ніякі подальші втілення неможливі, він більше не має потреби в тонкому тілі або в індивідуальному Его, котре перевтілюється з одного народження в інше, і тому останнє зникає з логічної необхідності; на це дається відповідь, що все це так відносно екзотеричних цілей і, як загальний закон. Але випадок, з яким ми маємо справу, є винятковим, і реалізація його перебуває у межах окультичних сил високого Присвяченого, котрий, перш ніж вступити у стан Нірвани, може змусити свій «залишок» (іноді, хоча й не дуже вдало, це називають його Майаві Рупою) залишитися позаду⁶⁵³ незалежно від того, чи має бути йому самому стати Нірвані, чи ж опинитися у більш низькому стані блаженства.

Потім ідуть випадки – рідкісні, але однак більш часті, ніж можна було би припустити – добровільних і свідомих втілень Адептів на випробуванні. У кожній людині є своє Внутрішнє, «Вище Я» і також Астральне Тіло. Але мало таких людей, поза більш високими щаблями Адепства, які можуть керувати останнім або якимнебудь живильним його принципом після того, як смерть обірвала їхнє коротке земне життя. І проте, таке керівництво або їхнє перенесення із мертвого в живе тіло не тільки можливе, але, за окультичними й кабалістичними вченнями, часто зустрічається. Ступені такої влади, зрозуміло, вельми розрізняються. Згадуються лише три: найнижча з усіх ступенів дозволить Адептові, якому впродовж життя сильно заважали віддаватися дослідженню й застосуванню своїх сил, вибрати після смерті інше тіло, у якому він може продовжувати перервані дослідження, хоча звичайно він у ньому втратить усяку пам'ять про своє попереднє втілення. Наступний ступінь дозволяє йому, на додаток до цього, перенести в нове тіло пам'ять про своє минуле життя; тоді як найвища навряд чи має якінебудь обмеження у застосуванні цієї дивної здатності.

Як приклад Адепта, який скористався першою вищенаведеною здатністю, середньовічні кабалісти вказують на відомому історичну особистість п'ятнадцятого століття – кардинала де Куза; внаслідок його дивної відданості езотеричним дослідженням і «Кабалі», Карма повела цього стражденного Адепта на інтелектуальне відновлення і відпочинок від тиранії духівництва в тіло Коперника. *Se non e vero e ben*; і уважне читання життєписів цих двох людей легко може привести того, хто вірить у такі сили, до швидкого прийняття цього затвердженого факту. Читача, який має у своєму розпорядженні потрібні для цього засоби, просимо звернутися до значного фоліанта латиною, за назвою «*De Docta Ignorantia*», написаного у п'ятнадцятому столітті кардиналом де Куза, у якому містяться усі теорії та гіпотези – всі ідеї – Коперника в якості тих, що задають тон і напрямок до відкриттів великого астронома.⁶⁵⁴ Хто ж був цей надзвичайно вчений кардинал? Син бідного човняра; всією своєю кар'єрою, своєю кардинальською шапкою, скоріше шанобливим благоговінням, ніж дружбою пап Євгенія IV, Миколи V та Пія II, він був зобов'язаний своїй надзвичайній вченості, що здавалася природженою в ньому, бо він ніде не вчився до порівняно пізнього періоду життя. Де Куза помер у 1473 році; крім того, його кращі праці були написані до того, як він був змушений прийняти духовний сан – щоб уникнути переслідувань. Але цей Адепт не уникнув їх.

У вищезгаданій значній праці кардинала є одна навідна для міркування фраза, авторство якої по-різному приписувалося то Паскалю, то самому Куза, то «Зохару», але, яка по праву належить Книгам Гермеса:

⁶⁵³ Цей факт зникнення носія Еготизму в повністю розвинутому Йогині, про якого думають, що він досяг Нірвани на Землі задовго до своєї тілесної смерті, призвів до встановлення закону Ману, затвердженого тисячоліттями брахманської влади, що такий Параматма повинен вважатися абсолютно невинним і вільним від гріха та відповідальності, що б він не робив (див. Останній розділ «*Законів Ману*»). Справді, саму касту – найбільш деспотичного, непохитного та самодержавного тирана Індії – може порушити безкарно Йогин, який стоїть вище за касту. Це дає ключ до наших тверджень.

⁶⁵⁴ Приблизно за п'ятдесят років до народження Коперника, де Куза написав таке: «Хоча світ може не бути абсолютно нескінченним, ніхто не може уявити його кінцевим, адже людський розум не здатен прикласти до нього якийнебудь термін. ... Бо так само, як наша Земля не може бути в центрі Всесвіту, як думали, так само і сфера нерухомих зірок не може бути в ньому. ... Таким чином, цей світ подібний до великої машини, центр якого знаходиться скрізь, а коло – ніде (*machine mundi, quasi habens ubique centrum, et nullibi circumferential*). ... Отже, Земля, не перебуваючи в центрі, не може бути нерухомою ... і хоча вона набагато менша, ніж Сонце, через це не слід виводити висновок, що вона гірша (*vilior* – порочна). ... Неможливо встановити, чи її мешканці перевершують, у порівнянні з тими, хто живе ближче до Сонця або на інших зірках, тому що зоряні простори не можуть бути позбавленими мешканців. ... Земля, ймовірно (*fortasse*), будучи однією з найменших куль, проте є колискою розумних істот, найбільш шляхетних і досконалих». Не можна не погодитися з життєписменником кардинала де Куза, який, не маючи жодного уявлення про окультичну істину і причину такої ерудиції письменника чотирнадцятого-п'ятнадцятого століть, просто дивується такому чудовому передбаченню і приписує це Богу, говорячи про нього, що він володів незрівнянними знаннями з усіх областей філософії, що він знову розкрив багато богословських таємниць, недоступних людському розуму (!), завуальовані і знехтувані століттями (*velata et neglecta*). «Паскаль міг читати праці де Куза, але звідки кардинал міг запозичити свої ідеї?», – запитує Морері. Очевидно, від Гермеса та праць Піфагора, навіть якщо відкинути таємницю його втілення та перевтілення.

Світ є нескінченна сфера, центр якої скрізь, а окружність ніде.

Деякі змінили її так: «Центр ніде, а окружність скрізь», це досить еретична ідея для кардинала, хоча зовсім правовірною з погляду кабалістичного.

Теорія нового народження повинна бути пояснена окультистами й потім застосована для особливих випадків. Правильне розуміння цього психічного факту обґрунтовано на правильному погляді на ту групу небесних істот, яких взагалі називають сімома Первісними Богами або Янголами – нашими Дхіані-Коганами, «Сімома Первинними Променями» або Силами згодом адаптованими християнською релігією за назвою «Семи Янголів Присутності». Арупа, безформні на верхньому щаблі сходів Буття, які матеріалізуються усе більше й більше в міру того як вони спускаються по сходах об'єктивності й форми, закінчуючи найгрубішим і найбільш недосконалим представником з Ієрархії, людиною, на цю першу, чисто духовну групу нам зазначено в нашому окультному вченні, як на розсадник і першоджерело людських істот. У ньому дає паростки та свідомість, що є найранішим проявом із причинної Свідомості – Альфи й Омєги божественного буття й вічного життя. І, коли воно продовжує свій спуск донизу через усі фази існування, через людину, через тварину та рослину, вона закінчує свій спуск тільки в мінералі. Це зображено подвійним трикутником найбільш таємничим і найбільш багатозначним з усіх містичних знаків, бо він представляє собою подвійний гліф, охоплюючи духовну та фізичну свідомість і життя; перший трикутник спрямований догори, а нижній донизу, обоє переплітаються й показують різні плани двічі сімох видів свідомості, чотирнадцять сфер існування, Локи брахманів.

Читач тепер зможе краще все це розуміти. Він також зрозуміє, що мається на увазі під словом «Охоронці», бо над кожною із семи областей, або регіонів Землі, поставлено по одному охоронцю в якості Хранителя, або Правителя, відповідно до старих традицій, так само як є по одному хто спостерігає і керує кожним із чотирнадцяти світів, або Лок.⁶⁵⁵ Але зараз мова йде не про який-небудь із них, а про так звані «Сім Подихів», які забезпечують людину її безсмертною Монадою у її циклічному паломництві. Коментар на «Книгу Дзіан» говорить:

Опустившись на свій регіон уперше як Господь Пишноти, Пломінь (або Подих), викликавши до свідомого буття вищі з Еманаций того особливого регіону, знову сходиться назад на Свій первісний трон, звідки Той спостерігає і керує Своїми незлічними Променями (Монадами). У якості Своїх Аватарів, Той вибирає тільки тих, хто у своєму попередньому втіленні володіли Сімома Чеснотами.⁶⁵⁶ Що стосується інших, то Той осяє кожного одним зі Своїх незлічених променів... Проте, навіть «промінь» є частина Володаря Володарів.⁶⁵⁷

Семериковий принцип в людині – який може розглядатися двоїстим тільки оскільки це стосується психічного прояву на цьому грубо-земному плані – був відомий всій давнині й може бути виявлений у всіх древніх Священних Писаннях. Єгиптяни знали і викладали його, і їхній розподіл принципів за всіма пунктами є двійником арійського Таємного Вчення. У «Викритій Ісіді» це викладено так:

За увяленнями єгиптян, а також усіх інших вір, обґрунтованих на філософії, людина представляла собою не тільки ... союз душі й тіла: вона була трійцею, коли до неї був доданий Дух. Крім того, це Вчення робило її складеною із Кха (тіла), Кхаба (астральна форма, або тінь), Ка (тваринна душа, або життєвий принцип), Ба (вища душа), і Акх (земний глүзд). У них ще був шостий принцип, названий Сах (або мумія), але функції цього принципу починалися тільки після смерті тіла.⁶⁵⁸

Сьомий принцип, будучи, зрозуміло, найвищим, нествореним Духом, зазвичай називався Осірісом, тому кожна померла особистість ставала Осіріфірованою – або Осірісом – після смерті.

Але на додачу до повторення старого, завжди присутнього факту перевтілення й Карми – не так, як про це вчать спіритуалісти, але як найбільш Древня Наука у світі – окультисти повинні вчити циклічному й еволюційному перевтіленню: того роду народженню знову, таємничому і, який усе ще залишається незрозумілим для багатьох, хто не знає світової історії, про яке в обережних висловах згадувалося у «Викритій Ісіді». Звичайному новому народженню для кожного індивідуума із проміжним перебуванням у Кама Лоці та Девачані, і циклічному свідомому перевтіленню з великими й божественними цілями для деяких. Ті великі діячі, які, як гіганти, піднімаються в історії людства, подібно Сіддхарті БУДДІ й Ісусу в області духовній, і подібно Олександрові Македонському та Наполеонові Великому в області фізичних завоювань, – представляють собою тільки відбиті подоби людських прообразів, які існували – не десять тисяч років тому, як це з обережністю було сказано у «Викритій Ісіді», а мільйони років поспіль від початку Манвантари. Бо – за винятком справжніх Аватарів, як було пояснено вище – вони є тими ж самими безперервними Променями (Монадами), кожний відповідно від свого особливого Полум'я-Батька – названих Девами, Дхіані-Коганами або Дхіані-Буддами, або

⁶⁵⁵ Це таємне значення повідомлень про Ієрархію Праджапаті, або Ріши. Спочатку згадується семеро, потім десять, потім двадцять один і т.д. Вони суть «Боги» та творці людей, багато з них – «Володарі Істот», вони – «Розумом-породжені Сини» Брахми; потім вони стали смертними героями і часто змальовувалися як вельми грішного характеру. Окультне значення біблійних Патріархів, їхня генеалогія та їхні нащадки, які ділять між собою Землю – те ж саме. Знову ж таки, сон Якова має те саме значення.

⁶⁵⁶ Володарем «Сімох Чеснот» є той, хто без Присвячення стає таким чистим, як будь-який Адепт, досягаючи цього просто своїми заслугами. Через таку святість його тіло при наступному втіленні стає Аватаром свого «Вартового», або Янгола-Охоронця, як сказали би християни.

⁶⁵⁷ Це титул найвищих Дхіані-Коганів.

⁶⁵⁸ *Op. cit.*, II, 367.

ще Планетарними Янголами тощо – сяючих в еонічній вічності у якості їхніх прототипів. За їхнім образом народжуються деякі люди, і коли мається на увазі яка-небудь специфічна неокреслена мета, ці останні іпостатично оживляються їхніми божественними прототипами, відновленими знову й знову тими таємними Силами, які управляють долями нашого світу.

У той час, коли писалася «Викрита Ісіда», не можна було більше сказати, і тому інформація про це була зведена до єдиного зауваження, що

Немає жодного видатного діяча в записах, як священної, так і мирської історії, прообраз якого не можна було би знайти у напіввигаданих і в напівправдивих переказах минулих релігій та міфологій. Як зірка, що сяє на невимірній відстані над нашими головами в безмежності неба, відбивається на гладкій поверхні озера, так само й образи людей допотопних століть відбиваються в тих періодах часу, які ми можемо охопити нашим історичним оглядом.

Але нині, коли з'явилося так багато видань, що широко трактують про цю доктрину, і деякі з них викладають багато помилкових поглядів, – цей неясний натяк може бути розширений і пояснений. Дане формулювання застосовне не тільки до видатних історичних діячів взагалі, але також і до геніальних людей, до кожної чудової людини свого століття, яка піднеслася над звичайною людською чередою внаслідок якої-небудь ненормально розвинутої особливої здатності, що веде до прогресу й блага людства. Кожен є перевтіленням індивідуальності, яка існувала до нього зі здібностями в тій же частині, приносячи, таким чином, як придане, своїй новій формі цю сильну і легко розбуджену здатність або якість, що була повністю розвинена в ньому у попереднім втіленні. Дуже часто вони є звичайними смертними Его природних людей у проходженні свого циклічного розвитку.

Але ми зараз повинні розглянути «особливі випадки». Припустимо, що якась особистість впродовж свого циклу втілень була відібрана для особливих цілей – як посудина, досить чиста – своїм особистим Богом, Джерелом (на плані виявленого) її Монади, котрий у такий спосіб стає її мешканцем. Той Бог, її власний прототип, або «батько в небесах», є в одному сенсі не лише образом, за яким вона, духовна людина, створена, але в тому випадку, про який ми говоримо, це є сам цей духовний, індивідуальний Его. Це випадок постійної, довічної Теофанії. Не забудемо, що це не є Аватаризм як його розуміють у Брахманській Філософії; також така обрана людина не є ні Дживанмукта, ні Нірвані, але, що це – цілком винятковий випадок у царстві Містицизму. Ця людина могла бути або не бути Адептом у своїх попередніх життях; вона просто надзвичайно чистий і духовний індивідуум або був таким у попередньому народженні, якщо такою обраною посудиною є щойно народжена дитина. У цьому випадку після фізичного переходу такого святого, або Бодхісатви, його астральні принципи не піддаються природному розкладанню, як у звичайних смертних. Вони залишаються в нашій сфері й у межах людського притягання і досягнення, і тому виходить так, що не тільки про Будду, Шанкарачарью та Ісуса можна сказати, що вони в той самий час оживляють декілька осіб, але навіть принципи високого Адепта можуть оживляти зовнішні оболонки звичайних смертних.

Якийсь Промінь (принцип) від Санат Кумара одухотворяв (оживляв) Прадьюмну, сина Крішни, впродовж великого періоду Магабгарати, тоді як у той же самий час він, Санат Кумара, давав духовні наставлення цареві Дхритараштрі. Крім того, не забудемо, що Санат Кумара є «вічний шістнадцятирічний юнак», котрий живе в Джана Лоці, його власній сфері, або духовному стані.

Навіть у звичайному, так званому *медіумістичному* житті, цілком установлено, що в той час як тіло діє – навіть хоча і механічно лише – або спочиває в одному місці, його астральний двійник може з'явитися і самостійно діяти в іншому місці, причому досить часто у віддаленому місці. Це – цілком звичайне явище в житті містиків і в історії; і, якщо це відбувається з екстатиками, провидцями й містиками всякого роду, то чому те ж саме не може відбутися на більш високих і більш духовно розвинених планах існування? Якщо допустити цю можливість на нижчому психічному плані, то чому не на більш високому плані? У випадках більш високого Адептства, коли тіло цілком підлегле Внутрішній Людині, коли Духовне Его повністю возз'єдналося зі своїм сьомим принципом навіть впродовж життя особистості, і Астральна Людина або особисте Его, стало настільки очищеним, що воно поступово асимілювало всі властивості й атрибути середньої натури (Буддхі й Манаса в їхньому земному аспекті), що особисте Его заміщає собою, так би мовити, духовне Вище Я й тому здатне вести самостійне життя на землі; коли настає тілесна смерть, то часто відбувається наступна таємнича подія. Як Дхармакая, Нірвані «без залишку», цілком вільний від земних домішок, Духовне Его не може повернутися, щоб знову втілитися на землі. Але встановлено, що в таких випадках, особисте Его навіть Дхармакаї може залишитися в нашій сфері, як ціле, і повернутися до втілення на землі; якщо в цьому є потреба. Бо тепер воно більше не може бути, подібно астральному залишку звичайної людини, піддано поступовому розчиненню в Кама Лоці (*limbus*, або чистилище, римського католика і «Самерленд» спіритуалістів); воно не може померти другою смертю, як називає такий розпад Прокл⁶⁵⁹. Воно стало занадто святим і чистим, більше не за допомогою відбитого, але свого

⁶⁵⁹ «Після смерті душа продовжує існувати в повітряному (астральному) тілі доти, доки вона цілком не очиститься від усієї гнівливості, чуттєвих пристрастей; потім вона скидає через *другу смерть* (піднімаючись в Девачан) повітряне тіло так само, як скинула земне тіло. Тому давні кажуть, що існує небесне тіло, завжди поєднане з душею, яка безсмертна, сйалива та зореподібна». Тому, цілком природно, що «повітряне тіло» Адепта не повинно мати другої смерті, бо воно було очищене від усієї своєї природної нечистоти до його відокремлення від фізичного тіла. Високий Присвячений є «Сином Воскресіння», «рівним янголам», і тому він більше померти не може (Див. «Луку», XX. 36).

власного природного світла й духовності, щоб спати несвідомим сном у нижчому нірванічному стані або бути розчиненим подібно звичайній астральній оболонці й зникнути повністю.

Але в цьому стані, відомому як Нірманакая (Нірвані із «залишком») він усе ще може допомагати людству.

«Нехай я постраждаю і понесу гріхи всіх (нехай буду знову втілений для нових страждань), але нехай світ буде врятований!», – сказав Готама БУДДА; ці слова є вигуком, дійсне значення якого нині мало розуміють його послідовники. «Якщо я хочу, щоб він був, поки я прийду, що тобі до цього?»⁶⁶⁰ – запитує Петра астральний Ісус. «Поки я прийду», значить «поки я буду знову втілений» у фізичному тілі. Все-таки Христос старого розп'ятого тіла, воістину, міг сказати: «Я у мого Батька і єдиний із Ним», що не перешкодило астралу знову прийняти форму так само, як Іоаннові – дійсно перебувати, поки не прийшов його Вчитель; не перешкодило Іоаннові не впізнати його, коли він прийшов, або виступити тоді проти нього. Але в Церкві це зауваження породило абсурдну ідею про тисячолітнє царство, або хіліазм, у фізичному сенсі.

З тих пір «Людина Скорботи» верталася, можливо, неодноразово, не впізнана і невідкрита своїми сліпими послідовниками. Також з тих пір цей великий «Син Божий» безупинно піддавався найжорстокішому розпинанню щодня й щогодини Церквами, заснованими в ім'я його. Але апостоли, будучи тільки наполовину присвяченими, не чекали свого Вчителя і, не впізнаючи його, відкидали його презирливо щоразу, коли він вертався⁶⁶¹.

ВІДДІЛ ХЛІІ

СІМ ПРИНЦИПІВ

«Таємниця Будди» є таємницею деяких інших Адептів – можливо, багатьох. Всі труднощі в тому, щоб правильно зрозуміти іншу таємницю: таємницю реального факту – на перший погляд такого незрозумілого й трансцендентального – про «Сім Принципів» в людині, відбиття в ній семи сил Природи фізично й семи Ієрархій Буття інтелектуально та духовно. Незалежно від того, чи буде людина – матеріальна, ефірна і духовна – заради більш чіткого розуміння її (взагалі кажучи) потрібної природи, розділена на групи відповідно до тієї або іншої системи, – основа і вершина цього розподілу завжди будуть ті самі. Оскільки є тільки три Упадхі (основи) в людині, то на них можна побудувати будь-яку кількість Кош (оболонок) і їхніх аспектів, не порушуючи гармонію цілого. Таким чином, у той час як Езотерична Система приймає семериковий розподіл, ведантистська класифікація дає п'ять Кошів, а Тарака Раджа Йога спрощує їх, звівши до чотирьох – трьох Упадхі, синтезованих вищим принципом, Атмою.

Те, що зараз було викладено, зрозуміло, викликає питання: «Як може духовна (або напівдуховна) особистість вести потрібне або навіть подвійне життя, міняючи відповідні «Вищі Я» ad libitum, і все-таки бути єдиною вічною Монадою у нескінченності Манвантари?». Відповідь на це легка для істинного окультиста, тоді як непосвяченому профанові вона повинна здатися абсурдною. «Сім Принципів», зрозуміло, є проявом єдиного неподільного Духу, але ця єдність з'являється тільки наприкінці Манвантари, коли вони стають возз'єднаними на плані Єдиної Реальності; протягом же ходіння «Мандрівника», відбиття цього неподільного Єдиного Полум'я, аспекти єдиного вічного Духу, кожний володіє силою дії на одному з виявлених планів існування – поступових диференціаціях з єдиного невиявленого плану – як раз, на тому плані, до якого він відповідно належить. Позаяк наша Земля надає всілякі Майявічні умови, то, відтак, очищений Еготичний Принцип, астральне й особисте Я Адепта, хоча й утворюючи насправді одне злите ціле зі своїм Вищим Я (Атма й Буддхі), може, проте, з метою всеосяжного милосердя й блага, настільки відділитися від своєї божественної Монади, щоб вести на цьому плані ілюзорного і тимчасового існування окреме, незалежне, свідоме власне життя в запозиченій ілюзорній формі, у такий спосіб переслідуючи одночасно подвійну мету: вичерпання своєї власної індивідуальної Карми і порятунок мільйонів людей, які менше користуються перевагами від наслідків ментальної сліпоти. Якщо задасться питання: «Коли відбувається зміна, описана як перехід Будди або Дживанмуکتі в Нірвану, де тоді продовжує своє перебування споконвічна свідомість, яка оживляє тіло – у Нірвані, або ж у наступних втіленнях «залишку» останнього (Нірманакаї)?». Відповідь буде, що *вкладена* свідомість може представляти собою, як висловлюється Гіббон, «певне знання на основі спостережень і досвіду», але *розвітлена* свідомість не є наслідок, а причина. Вона є частиною цілого, або скоріше Променем на східчастій шкалі її виявленої діяльності з єдиного всепроникного безмежного Полум'я, одні лише відбиття якого можуть диференціюватися; і, як така, свідомість всюдисуща і не може бути ні локалізована, ні сконцентрована на, або в якому-небудь окремому предметі, також вона не може бути обмежена. Одні лише її впливи стосуються області матерії, бо думка є енергія, що різноманітно діє на матерію, але свідомість per se, як розуміє і пояснює окультна філософія, є вищою якістю чуттєвого духовного принципу в нас, Божественної Душі (або Буддхі) і нашого Вищого Его, і не належить до плану матеріальності. Після смерті фізичної людини, якщо вона Присвячена, воно перетворюється з людської властивості в сам незалежний принцип; свідоме Его стає Свідомістю per se без усякого Его, у тому розумінні, що останнє більше не може бути обмежене ні почуттями, ні навіть простором або часом. Тому, воно здатне, не відділяючись і не

⁶⁶⁰ «Св. Іоанна», XXI, 22.

⁶⁶¹ Див. виписку у журналі, «Theosophist», наведену із знаменитого роману Достоевського – уривок під назвою «Великий Інквізітор». Звичайно це вигадка, але вигадка піднесена, про Христа, який повертається до Іспанії в дні процвітання там Інквізиції, і Великий Інквізітор кидає Христа у в'язницю і засуджує його до страти, щоб він не зруйнував працю єзуїтів.

залишаючи свого власника, Буддхі, відбиватися в той же самий час у своїй астральній людині без усякої потреби локалізуватися. Це доводиться на значно більш низькому ступені в наших снах. Бо, якщо свідомість може проявляти діяльність впродовж наших видінь і в той час, коли тіло і його матеріальний мозок глибоко сплять – і, якщо вона навіть протягом цих видінь майже всюдисуща, – то наскільки набагато більшою повинна бути її сила, коли вона цілковито вільна від нашого фізичного мозку і не має з ним ніякого зв'язку.

ВІДДІЛ XLIII

ТАЄМНИЦЯ БУДДИ

Таємниця Будди полягає в наступному: Готама, втілення чистої Мудрості, все-таки повинен був у своєму людському тілі вчитися й бути присвяченим у таємниці світу подібно будь-якому іншому смертному, до того дня, коли Він з'явився зі Свого таємного притулку в Гімалаях і перший раз проповідував у гаю Бенареса. Те ж саме з Ісусом: з дванадцяти- до тринадцятирічного віку, коли Його знаходять при проголошенні Нагірної проповіді, – нічого про нього невідомо й нічого не говориться. Готама повинен був присягнути про збереження в непорушній таємниці Езотеричних Доктрин, повідомлених Йому. Внаслідок Своєї безмірної жалості до нещастя – і страждань, як його наслідку – людства, хоча Він і не хотів порушувати Своєї священної обітниці, Йому, проте, не вдалося залишитися в межах запропонованих обмежень. У той час, коли Він складав свою Езотеричну Філософію («Доктрину Ока») на основах вічної Істини, Він не сховав певних догм і, ступнувши за межі законних кордонів, створив причини до того, що ці догми були неправильно зрозумілі. У Своєму прагненні розправитися з помилковими Богами, Він розкрив у «Семи Шляхах до Нірвани» деякі таємниці Семи Світел Арупа (безформного) Світу. Мала кількість істини часто гірше, ніж повна відсутність істини.

Істина й вигадка подібні до олії і води: вони ніколи не змішуються.

Його нове Вчення, що представляло зовнішнє мертве тіло Езотеричного Вчення без живлющої його Душі, принесло тяжкі наслідки: воно ніколи не було правильно зрозуміле, і сама доктрина була відкинута буддистами півдня. Безмірна філантропія, безмежна любов і милосердя до всіх тварин були в основі Його ненавмисної помилки, але Карма мало звертає уваги на наміри, будь вони добрі або злі, якщо вони залишаються марними. Якщо «Благий Закон», як він проповідувався, мав своїм результатом найбільш піднесений кодекс етики і філософію зовнішнього у видимому Космосі, яка не має собі рівної, то він також схилив і приводив незрілі розуми до думки, що під вищим вбранням цієї системи більше нічого немає, і була сприйнята тільки мертва буква її. Крім того, нове Вчення вибило з колії багато великих розумів, які до цього додержувалися керівництва ортодоксального Брахманізму.

Тому, п'ятдесят із чимось років після своєї смерті «великий Учитель»⁶⁶², відмовившись від повного Дхармакаї та Нірвани, зволив, з метою Карми і філантропії, знову народитися. Для Нього смерть не була смертю, але, як сказано в «Еліксирі Життя»⁶⁶³, Він змінив

Раптове занурення в темряву на перехід у більш яскраве світло.

Шок смерті розсіявся і, подібно багатьом іншим Адептам, Він скинув смертну оболонку і надав її спалюванню, а попіл зберіг в якості реліквії, і почав міжпланетне життя, вбравшись у своє тонке тіло. Він знову народився як Шанкара, найбільший учитель ведантистів в Індії, чия філософія – цілком заснована на основних аксіомах вічного Одкровення, Шруті або первісної Релігії Мудрості, на якій також до того заснував Свою Філософію Будда, але з іншого погляду – опинилася в середині між занадто пишно замаскованою метафізикою ортодоксальних брахманів і метафізикою Готами, що будучи позбавленою у своєму езотеричному вбранні, усякої душі живлющої надії, трансцендентальних прагнень і символів, виглядає у своїй холодній мудрості, як кришталеві крижинки, як скелет споконвічних істин Езотеричної Філософії.

Чи був тоді Шанкарачарья Готамою Буддою в новій особистій формі? Можливо, читач тільки ще більше зніяковіє, якщо йому сказати, що «астральний» Готама перебуває усередині зовнішнього Шанкари, чий вищий принцип, або Атман, проте, був його власний божественний прототип – «Син Світла», дійсно, – небесний, розумом-породжений син Адіті.

Цей факт знову обґрунтований на тому таємничому перенесенні божественної колишньої особистості, що злилася з безособовою Індивідуальністю – тепер у своїй повній троїстій формі Монади, як Атма-Буддхі-Манас – у нове тіло, видиме або суб'єктивне. У першому випадку це Манушья-Будда; у другому – Нірманакаія. Сказано, що Будда в Нірвані, хоча цей колись смертний носій – тонке тіло – Готами усе ще є присутнім серед Присвячених; воно не покине царства Свідомого Буття доти, доки страждання людство має потребу в його божественній допомозі – в усякому разі, до кінця цієї Корінної Раси. Час від часу Він, «астральний» Готама, з'єднується якимось найбільш таємничим – для нас зовсім незбагненим – чином із Аватарами і великими святими, й діє через них. І декілька таких названо.

⁶⁶² Коли ми говоримо «великий Учитель», то ми під цим не маємо на увазі Його Буддхічне Его, але той принцип у Ньому, який був носієм Його особистого або земного Его.

⁶⁶³ «Five Years of Theosophy», нове видання, стор. 3.

Таким чином, стверджується, що Готама Будда втілюється в Шанкарачарью, – що, як було сказано в «Езотеричному Буддизмі»:

Шанкарачарья, просто, був Будда у всіх відносинах у новому тілі.⁶⁶⁴

У той час, як цей вислів правильний у його містичному змісті, манера його викладу може ввести в оману, поки не пояснена. Шанкара був Буддою, вельми безсумнівно, але він ніколи не був новим втіленням Будди, хоча «Астральне» Его Готами – або, скоріше, його Бодхісаттва – могло якимось таємничим чином бути пов'язаним із Шанкарачарєю. Так, можливо, це було те Его, Готама, в новій і у краще пристосованій посудині – у посудині брахмана Південної Індії. Але Атман, Вище Я, яке осяювало обох, відрізнялося від Вищого Я відлетілого Будди, котрий тепер перебував у Своїй власній сфері в Космосі.

Шанкара був Аватаром у повнім значенні цього терміну. Згідно Саяначарї, великого коментатора «Вед», він повинен розглядатися як Аватар або безпосереднє втілення Самого Шиви – Логосу, Сьомого Принципу в Природі. У Таємній Доктрині Шрі Шанкарачарья розглядається як житло – протягом тридцяти двох років його земного життя – Полум'я, найвищого з виявлених Духовних Істот, одного з первісних Семи Променів.

А, що мається на увазі під словом «Бодхісаттва»? Буддисти містичної системи Магаяни вчать, що кожен БУДДА проявляється (іпостатично або інакше) одночасно у трьох світах Буття, а саме: у світі Кама (хтивості, жагучих бажань – це почуттєвий всесвіт або наша земля) у вигляді людини; у світі Рупа (форм – все-таки надчуттєвому), як Бодхісаттва; і в найвищому Духовному Світі (у Світі цілком безтілесних існувань, як Дхіані-Будда). Останній існує в просторі й часі вічно, тобто від одної Мага-Кальпи до іншої, – синтетичною кульмінацією цих трьох є Аді-Будда⁶⁶⁵, Принцип Мудрості, що є Абсолют, і тому поза часом і простором. Їхні взаємини наступні: Дхіан-Будда, коли світ має потребу в людському Будді, «створює» за допомогою сили Дхіани (медитації, всемогутньої концентрації) розумом-породженого сина – Бодхісаттву, чия місія полягає в тому, щоб він після фізичної смерті свого людського, або Манушья-Будди продовжував його роботу на землі до появи наступного Будди. Езотеричний сенс цього Вчення ясний. У простого смертного його принципи є тільки більш-менш яскравими відбиттями семи космічних і семи небесних Принципів Ієрархії надчуттєвих Істот. У Будди ж вони є майже самими цими принципами *in esse*. Бодхісаттва заміняє в ньому Карана Шаріру, принцип Его, й інше відповідно; і саме так Езотерична Філософія пояснює значення фрази, що «силою Дхіани (або абстрактної медитації) Дхіан-Будда (Дух Будди, або Монада) створює Бодхісаттву» або вбране астралом Его усередині Манушья-Будди. Таким чином, у той час як Будда поринає назад у Нірвану, звідки він вийшов, Бодхісаттва залишається позаду, щоб продовжувати роботу Будди на землі. Отже, саме цей Бодхісаттва міг надати нижчі принципи в примарному тілі Аватара Шанкарачарї.

Тепер, сказати, що Будда після досягнення Нірвани повернувся звідти, щоб знову втілитися в нове тіло, було би вимовою ересі з погляду як брахманічного, так і буддійського. Навіть в екзотеричній школі Магаяни, у вченні, що стосується трьох тіл «Будди»⁶⁶⁶, про Дхармакаю – ідеального, позбавленого форми Буття – сказано, що, позаяк воно прийнято, то Будда в ньому залишає світ почуттєвих сприйнятів назавжди; і не має, і не може мати з ним яких-небудь зв'язків. Сказати ж, як учить Езотерична або Містична Школа, що хоча Будда перебуває в Нірвані, він залишив за собою Нірманакаю (Бодхісаттву), щоб продовжувати роботу після нього, – буде цілком ортодоксально і у відповідності зі Школами як Езотеричної Магаяни, так і Прасанга Мадхьяміки; остання є анти-езотеричною і найбільш раціоналістичною системою. Бо в Коментарі «Кала-Чакри» показано, що існують: (1) Аді-Будда, вічний і необумовлений; потім (2) Самбогакая-Будди або Дхіані-Будди, які існують із (еонічної) вічності й ніколи не зникаючі – Будди *Причинності*, так би мовити; і (3) Манушья-Бодхісаттви. Стосунки між ними визначаються даним визначенням. Аді-будда є Ваджрадхара, і Дхіані-Будди суть Ваджрасаттви; і незважаючи на те, що вони різні Істоти на своїх відповідних планах, проте Вони фактично ідентичні, бо один діє через інший, як Дхіані через людського Будду. Один є «Нескінченим Розумом», інший лише «Верховним Розумом». Про Пра Бодхісаттву – який згодом був на землі Готамою Буддою, сказано:

Виконавши всі умови для негайного досягнення ступеня досконалого Будди; Святий зволів, виходячи з безмежного милосердя до живих істот, *ще раз* втілитися для блага людей.

Нірвана-Буддистів – це лише поріг Паранірвани, згідно Езотеричного Вчення; тоді як у брахманів вона є *summum bonum*, тим остаточним станом, звідки більше повернення немає – в усякому разі, до наступної Мага-Кальпи. І навіть цей останній погляд викличе заперечення у деяких занадто догматичних і ортодоксальних філософів, які не хочуть прийняти Езотеричну Доктрину. У них Нірвана – абсолютне ніщо, у якому немає нічого

⁶⁶⁴ *Op. cit.*, стор. 175, п'яте видання.

⁶⁶⁵ Було би марно висувати заперечення з екзотеричних праць на ці твердження, які мають на меті виклад, хоч і поверховий, лише Езотеричних Вчень. Адже вони введені в оману екзотеричною доктриною, єпископ Біганде та інші стверджують, що поняття верховного вічного Аді-Будди зустрічається лише у писаннях порівняно недавнього часу. Те, що дано тут, взято з таємних частин Дус Кбі Хорло (на санскриті Кала Чакра, або «Колесо Часу» чи тривалості).

⁶⁶⁶ Ці три тіла суть: (1) Нірманакая (Пру-лпай-Ку, тибетською), в якому Бодхісаттва після вступу завдяки шести Парамітам на Шлях до Нірвани з'являється людям, щоб навчати їх; (2) Самбогакая (Дзог-пай-Ку), тіло блаженства, непроникне для всіх фізичних відчуттів, одержуване тим, хто виконав три умови морального вдосконалення; та (3) Дхармакая (тибетською Чос-Ку), Нірванічне тіло.

й нікого – тільки необумовлене Все. Щоб зрозуміти повністю характерні риси цього Абстрактного Принципу, потрібно осмислити його інтуїтивно і осягти повністю «єдиний незмінний стан у Всесвіті», який індуїсти так правильно визначають як

Стан цілковитої несвідомості – голе Чідакашам (поле свідомості), фактично,

яким би парадоксальним це не здалося б непосвяченому читачеві⁶⁶⁷.

Шанкарачарья вважався Аватаром; це твердження, у яке автор беззастережно вірить, але яке інші люди, звичайно, мають право відкидати. І як такий, він вбрався в тіло південного індійця, щойно народженої дитини брахмана; сказано, що це тіло, із причин настільки ж значних, наскільки й таємничих для нас, оживлялося астральним особистим залишком Готами. Це божественне Не-Его обрало в якості свого Упадхі (фізичної основи) ефірне, людське Его великого Мудреця в цьому світі форм, як найбільш підходяжого носія Духу, щоб спуститися в нього.

Шанкарачарья сказав:

Парабрахмо є Карта (Пуруша), бо немає іншого Адхіштатхі,⁶⁶⁸ і Парабрахмо є Пракриті, бо немає іншої субстанції.⁶⁶⁹

Тепер, те що істинно на макрокосмічному, також істинно на мікрокосмічному плані. Тому, ближче до істини буде сказати, – позаяк ми допускаємо таку можливість, – що скоріше «астральний» Готама або Нірманакая був Упадхі духу Шанкарачарьї, ніж останній був новим втіленням першого.

Коли прийшов час народитися Шанкарачарьї, то, природно, кожен принцип у виявленому смертному тілі повинен був бути найчистішим і найтоншим, які лиш існували на землі. Отже, ті принципи, які колись були прикріплені до Готами, котрий був безпосереднім великим попередником Шанкари, природно були притягнуті до нього, бо економія Природи забороняє нове еволюціонування подібних принципів із сирого стану. Але варто пам'ятати, що вищі ефірні принципи не стають, подібно нижчим, більш матеріальними принципами, іноді видимі людині (як астральні тіла), і їх варто розглядати скоріше у світлі окремих або самостійних Сил або Богів, ніж матеріальних об'єктів. Отже, правильним шляхом подання істини буде сказати, що різні принципи Бодхісаттви, Готами Будди, які не пішли в Нірвану, знову возз'єдналися, щоб утворити середні принципи Шанкарачарьї, земної Істоти.⁶⁷⁰

Абсолютно необхідно вивчити доктрину про Будд езотерично і розуміти тонкі розходження між різними планами існування, щоб правильно зрозуміти вищевикладене. У більш зрозумілому викладі, Готама, людський Будда, котрий, екзотерично, мав Амітабгу в якості свого Бодхісаттви й Авалокітешвару в якості свого Дхіан-Будди – тріада, яка еманує безпосередньо з Аді-Будди – асимілював їх за допомогою своєї «Дхіани» (медитації) і став у такий спосіб Буддою («осаянням»). В іншій формі так само стоїть справа у всіх людей: кожен з нас має свого Бодхісаттву – серединний принцип, якщо ми на мить будемо дотримуватися троїстого розподілу семерикової групи – і свого Дхіан-Будду, або Когана, «Батька Сина». Тут, коротко кажучи, лежить наша сполучна ланка з вищою Ієрархією Небесних Істот, тільки ми занадто грішні, щоб асимілювати їх.

За шість століть після відходу людського Будди (Готами), інший Реформатор, такий же шляхетний і люблячий, хоча й менш щасливий, з'явився в іншій частині світу, серед іншої і менш духовної раси. Існує велика подібність між думками, що зложилися згодом у світі з приводу цих двох Спасителів – Східного й Західного. У той час як мільйони людей звернулися до вчень цих двох Учителів, вороги обох – сектантські супротивники, найнебезпечніші з усіх – розірвали їх на клаптики, поступово вводячи злісно перекручені виклади, засновані на окультних істинах і відтак, подвійно небезпечні. У той час як брахмани говорять про Будду, що Він дійсно був Аватаром Вішну, але що Він прийшов, щоб спокусити брахманів з їхньої віри й тому був злим аспектом Бога, про Ісуса бардезанські гностики й інші стверджували, що Він був Небу, помилковий Месія, руйнівник старої ортодоксальної релігії. «Він – засновник нової секти Назарів», говорили інші сектанти. Єврейською мовою слово «Наба» означає «говорити по натхненню», (נָבֵא וְנָבִיא є Небо, Бог Мудрості). Але Небо також є Меркурій, котрий в індійській монограмі планет є Буддха. І це доводиться тим фактом, що талмудисти вірять, що Ісус був натхненний Генієм (або Правителем) Меркурія, поплутаного сером Вільямом Джонсом з Готамою Буддою. Існує багато інших дивних точок подібності між Готамою та Ісусом, які не можуть бути тут відзначені.⁶⁷¹

⁶⁶⁷ «Five Years of Theosophy», ст. «Особистий і безособовий Бог», стор. 129.

⁶⁶⁸ Адхіштатха, активний або дієвий посередник у Пракриті (або матерії).

⁶⁶⁹ «Vedanta-Sutras», Ad. I, Pada IV, Shl. 23. Коментар. Цей уривок дано так, як він викладений у перекладі Тібо (*Sacred Books of the East*, XXXIV), с. 286: «Я, таким чином, є дієвою причиною, тому що немає іншого керівного принципу, і матеріальною причиною, тому що немає іншої субстанції, з якої світ міг відбутися».

⁶⁷⁰ «Five Years of Theosophy» (ст. «Місце Шакья Муні в Історії», стор. 234, примітка) зазначено, що якимось, коли наш Володар сидів у печері Саттапанні (Саптапарна), він порівняв людину з рослиною Саптапарна (з сімома листками).

«Ченці», – сказав він, – «у кожному Будді семеро Будд, але у кожному ченці шість бгїкшу й лише один Будда. Хто ці семеро? Це – сім гілок завершеного знання. Хто ці шестеро? Шість органів чуття. Хто ці п'ятеро? П'ять елементів ілюзорного буття. А Одне, яке також є десять? Той є істинний Будда, хто розвиває в собі десять видів святості й підкорює їх усьому Одному». Це означає, що всі принципи в Будді були найвищими, які лише можна розвинути на цій землі, тоді як у інших людей, які прагнуть до Нірвани, справа необов'язково така. Навіть як лише людський (Мануша) Будда, Готама служив зразком для всіх людей. Але його Архати не обов'язково були такими.

⁶⁷¹ Див. «Isis Unveiled», II, 132.

Якщо обоє ці Присвячені, усвідомлюючи небезпеку передачі некультурним масам сил, що здобуваються вищим знанням, залишили найбільш таємний кут святилища в глибокому мороці, хто зі знавців людської натури може кому-небудь із них дорікнути за це? Все-таки, хоча Готама, спонукуваний розсудливістю, залишив Езотеричні й найнебезпечніші частини Таємного Знання нерозказаними і прожив до зрілого віку вісімдесятьох років – Езотерична Доктрина говорить, до ста років – помираючи зі свідомістю, що Він дав його основні істини й посіяв насіння для перетворення однієї третини світу, – проте Він, можливо, розкрив більше, ніж насправді було корисно для потомства. Але Ісус, котрий обіцяв Своїм учням знання, що дає людині владу творити «дива», набагато більші, ніж ті, які творив Він Сам, – помер, залишивши після Себе лише декілька вірних учнів, людей, котрі перебувають тільки на півшляху до знання. Тому, їм довелося боротися зі світом, якому вони могли передати тільки те, що самі знали лише наполовину – і не більше. У більш пізні століття, екзотеричні послідовники обох спотворили видані істини, часто до невпізнанності. Відносно послідовників Західного Вчителя доказ цьому криється в самому тому факті, що тепер жоден із них не може створити обіцяних «див». Їм доводиться вибирати: або визнати, що вони самі робили грубі помилки, або ж їхній Учитель повинен бути обвинувачений у порожніх обіцянках і хвастошах.⁶⁷² Чому таке розходження в долях обох? Для окультиста ця загадка нерівної прихильності Карми або Провидіння пояснена Таємною Доктриною.

«Незаконно» говорити про такі речі привселюдно, як Св. Павло нам говорить. Тільки одне пояснення ще може бути дане із цього приводу. Кілька сторінок назад було сказано, що Адепт, котрий таким чином приносить себе в жертву залишаючись жити, відмовившись від повної Нірвани, хоча й ніколи не може загубити знання придбане ним у попередніх існуваннях, однак, не здатний піднятися вище в таких запозичених тілах. Чому? Бо він стає просто носієм «Сина Світла» зі ще більш високої сфери, у Якого, позаяк Він Арупа, немає Свого власного астрального тіла, придатного для цього світу. Такі «Сини Світла» або Дхіані-Будди суть Дхармакаї попередніх Манвантар, які завершили свої цикли втілень у звичайному сенсі та які, будучи, таким чином, без Карми, уже давно у минулому скинули свої індивідуальні Рупи й ототожнилися з першим Принципом. Звідси випливає необхідність у жертвовному Нірманакаї, готовому постраждати за неправильні вчинки й помилки нового тіла в його земному паломництві без якої-небудь винагороди в майбутньому, на плані просування й відродження, бо для нього немає ніякого відродження у звичайному сенсі. Вище Я або Божественна Монада у такому випадку не прикріплена до нижчого Его; його зв'язок лише тимчасовий і в більшості випадків воно діє через вказівки Карми. Це дійсна, справжня жертва, пояснення якої стосується до найвищої Присвяти в Джнану (Окультне Знання). Це тісно пов'язано безпосередньою еволюцією Духу та інволюцією Матерії з первісною й великою Жертвою при заснування виявлених Світів, з поступовим придушенням і смертю духовного в матеріальному. Насіння «не оживиться, якщо не помре».⁶⁷³ Тому в Пуруша Шукті «Ріг-Веди»,⁶⁷⁴ основі та джерелі всіх наступних релігій, алегорично повідано, що «тисячоголовий Пуруша» був убитий при заснуванні Світу, щоб з його решток міг виникнути Всесвіт. Це є не більше, не менше, ніж основа – насіння, воістину, – більш пізнього різноманітного символу в різних релігіях, включаючи Християнство, символу жертвовного агня. Бо це гра слів. «Аджа» (Пуруша), «непороджене», або вічний Дух, на санскриті також значить «агнець». Дух зникає – вмирає, метафорично – чим більше він стає ув'язненим у матерію, звідси й жертва «непородженого» або «агня».

Чому БУДДА обрав шлях здійснення цієї жертви – це стане зрозумілим лише для тих, хто до докладного знання Його земного життя додасть глибоке розуміння законів Карми. Подібні події, однак, стосуються найбільш виняткових випадків.

Як говорить переказ, брахмани вчинили тяжкий гріх тим, що переслідували Готаму Будду і Його вчення замість того, щоб злити і узгодити їх із вченнями чистого Ведичного Брахманізму, як це зробив згодом Шанкарачарья. Готама ніколи не йшов проти «Вед», тільки проти екзотеричного культивування упереджених тлумачень. Шруті – божественне, усне одкровення, результатом якого з'явилася «Веда» – вічне. Воно дійшло до слуху Готами Сіддхарті так само, як воно дійшло до Ріши, які його записали. Він прийняв це одкровення, відкидаючи при цьому більш пізні зарості брахманської думки і фантазії, та побудував Свої доктрини на одній і тій же основі непорушної істини. Так само, як і Його Західний спадкоємець, Готама, «Милосердний», «Чистий» і «Справедливий», був першим зі Східної Ієрархії історичних Адептів, якщо й не зі світових анналів божественних смертних, котрий керувався тим великодушним почуттям, котре огортає все людство в одні обійми без усяких поділів на раси, народження або касті. Саме Він був першим вісником цього шляхетного принципу й Він же був першим, хто застосував цей принцип на практиці. Заради бідних і ображених, позбавлених касті і нещасних, запрошених Ним до святкового столу царя, Він виключив тих, хто до того сиділи одні в зарозумілій самоті й

⁶⁷² «Перш ніж людина стане Буддою, вона має бути Бодхісаттвою; перш ніж перетворитися на Бодхісаттву, вона повинна бути Дхіан-Буддою... Бодхісаттва є шлях і Стежка до свого Батька, і відтак, до Єдиної Верховної Сутності» («Сходження Будд», стор. IV з Арьясанги). «Я є Шлях, Істина та Життя; ніхто не приходить до Батька, як лише через Мене» («Св. Іоанн», XIV, 6). «Шлях» не є мета. Ніде в «Новому Завіті» неможливо знайти, щоб Ісус називав себе Богом або чимось вищим, як «сином Божим» сином «Батька», синтетично спільного всім. Павло ніколи не говорив («I Тим.», III, 10), «Бог був виявлений у плоті», але сказав: «Той, хто був виявлений у плоті» (перегляньте видання). У той час як маси простих людей серед буддистів, особливо бірманці, вважають Ісуса втіленням Девадатти, родича, який протривав вченню Будди, – вивчаючи Езотеричну Філософію вбачають у Назаретському Мудреці Бодхісаттву з духом Самого Будди в Ньому.

⁶⁷³ «I Коринф.», XV 36.

⁶⁷⁴ *Op. cit.*, мандала X, гімн 90.

егоїзмі, думаючи, що вони будуть опоганені навіть самою тінню цих позбавлених спадщини синів країни – і ці позбавлені духовності брахмани розвернулися проти Нього за таке ставлення. Відтоді, такі як вони ніколи не пробачали принца-жебрака, царського сина, котрий, забувши Свій ранг і становище, широко розкрив двері заборонного святилища перед паріями та людьми низького походження, віддаючи, таким чином, перевагу особистим заслугам, а не спадкоємному рангу або стану. Гріх цей був їхній, а причина, проте – Він сам; отже, «Милосердний і Благословенний» не міг цілком піти з цього світу ілюзій і створених причин без спокути гріхів усіх – тому також і цих брахманів. Якщо «людина, засмучена людиною», знаходила певний притулок у Татхагати, то «людина, яка засмучує людину» також мала свою частку в Його самовідданій, всеохопній і всепрощенній любові. Зазначено, що Він бажав спокутувати гріхи Своїх ворогів. Тільки після цього Він хотів стати повним Дхармакаєю, Дживанмуктою «без залишку».

Кінець життя Шанкарачарьї ставить нас віч-на-віч із новою таємницею. Шанкарачарья йде у печеру в Гімалаях, не дозволивши жодному зі своїх учнів піти за ним, і звідти назавжди зникає з поля зору непосвячених. Чи мертвий він? Переказ і народне вірування дають негативну відповідь, а деякі з місцевих Гуру, якщо й не підтримують із палкістю, то й не відкидають цих чуток. Істина з усіма таємничими подробицями, як вона викладена в Таємній Доктрині, відома тільки їм; вона може бути видана повністю тільки безпосереднім послідовникам великого Дравідійського Гуру, і тільки від них залежить розкрити стільки, скільки вони вважають потрібним. Все-таки стверджують, що цей Адепт Адептів живе досі у своїй духовній сутності, як таємнича, невидима й проте, всепроникна присутність серед Братерства Шамбали, далеко, дуже далеко за покритими снігом Гімалаями.

ВІДДІЛ XLIV

«ПЕРЕВТІЛЕННЯ» БУДДИ

Кожний відділ у розділі «Дезхін Шегпа»⁶⁷⁵ (Татхагата) у Коментарях присвячений одному року життя цього великого Філософа в його подвійному аспекті публічного і часткового вчителя, причому ці два аспекти зіставляються і коментуються. Із цього видно, що Мудрець досяг стану Будди шляхом тривалого вивчення, медитацій і Присвят, як довелось б чинити будь-якому іншому Адептові, не пропускаючи жодні шаблі сходів на важкому «Шляху Досконалості». Бодхісаттва став Буддою та Нірвані через особисті зусилля й заслуги після того, як піддався всім труднощам усіх інших неофітів – не внаслідок божественного народження, як деякі думають. Лише досягнення Нірвани в тілі при житті на цій землі було тим, чим Він був зобов'язаний тому, що вже у попередніх втіленнях досяг високих ступенів на «Шляху Дзіан» (пізнання, мудрості). Ментальна або інтелектуальна обдарованість і абстрактне знання йдуть за Присвяченим у його нове народження, але феноменальні сили йому доводиться здобувати знову, проходячи через усі послідовні стадії. Йому доводиться здобувати Рінчен-на-дун («сім дорогоцінних дарунків»)⁶⁷⁶ один за одним. Впродовж періоду медитації ніякі мирські феномени на фізичному плані не повинні входити в його розум або припиняти його думки. Zhine-lhagthong (на санскриті – Віпашья, релігійна абстрактна медитація) розвине в ньому найбільш дивні здібності незалежно від нього самого. Після того, як засвоєні чотири ступені споглядання, або Сам-тан (на санскриті Дхіана), усе стає легким. Бо, якщо людина ця цілком позбулася ідеї індивідуальності, зливши своє Я із Всесвітнім Я і ставши, так би мовити, бруском сталі наділеним властивостями притаманними магніту (Аді-Будди або Аніма Мунді), сили, дотепер у ньому сплячі, пробуджуються, таємниці незримої Природи розкриваються, і стаючи Тхон-глам-па (Провидцем), він стає Дхіан-Буддою. Кожний Зунг (Дхарані, містичне слово, або мантра) Локоттарадхарми (найвищого світу причин) стане йому відомим.

Таким чином, за двадцять років після своєї зовнішньої смерті, Татхагата у своїй невимірній любові й «жалісливому милосерді» до заблудлого та неосвіченого людства відмовився від Паранірвани⁶⁷⁷ для того, щоб Він міг продовжувати допомагати людям.

У Коментарі сказано:

⁶⁷⁵ Буквально; «Той, хто ступає (або йде) слідами (або шляхом) своїх попередників».

⁶⁷⁶ Шмідт у «*Slanong Seetsen*», с. 471, і Шлагінтвейт у «*Buddhism in Tibet*», стор. 53, розуміють ці дорогоцінні дари *буквально*, перераховуючи їх як «колесо, дорогоцінний камінь, царська дружина, найкращий скарбник, найкращий кінь, слон, найкращий водій». Після цього не дивно, що «крім Дхіан-Будди та Дхіан-Бодхісаттви», кожен людський Будда забезпечується «жіночим товаришем, шакті» – коли насправді «Шакті» є просто духовною силою, психічною енергією як Бога, так і Адепта. Цілком імовірно, що «царствена дружина», третій із «сімох дорогоцінних дарів», привів ученого сходити до цієї безглуздої помилки.

⁶⁷⁷ Бодхісаттва може досягти Нірвани й жити, як вчинив Будда, і після смерті він може або відмовитися від об'єктивного нового втілення або ж прийняти і використати його на власний розсуд на благо людства, яке він може наставляти різними шляхами, поки він залишається в Девачанських областях, у межах притягання нашої землі. Але, якщо він досяг Паранірвани, або «Нірвани без залишку» – найвищого стану Дхармакаї, в якому він перебуває абсолютно поза будь-яких земних умов, – то він більше не повернеться до настання нової Манвантари, оскільки він зробив крок за межі циклу народжень.

Досягши Шляху Звільнення (Тхар-лам) від перевтілення, більше не можна робити Тулпа,⁶⁷⁸ бо стати Паранірвані – значить закінчити коло Семерикового Ку-Сум.⁶⁷⁹ Він занурив своє запозичене Дорджесемпа (Ваджрасаттва) у Всесвітнє і став одним із ним.

Ваджрадхара, також Ваджрасаттва (тибетські: Дорджечанг і Дорджедзин або Дорджесемпа) є правитель або Вождь усіх Дхіані-Коганів, або Дхіані-Будд, найвищий, Верховний Будда; особистий, хоча, який ніколи об'єктивно не проявляється; «Верховний Переможець», «Владика всіх Таємниць», «Єдиний без Початку або Кінця» – коротше кажучи, Логос Буддизму. Бо, як Ваджрасаттва, Він є просто Цово (Очільник) Дхіані-Будд, або Дхіані-Коганів, і Верховний Розум у Другому Світі, тоді як у якості Ваджрадхари (Дорджечанга) Він є усе, що було перераховано вище. «Ці двоє одне й однак два», і над ними є «Чанг, Верховна Невиявлена і Всесвітня Мудрість, якій немає імені». Як двоє в одному Він (Вони) є та Сила, що підкорила і перемогла Зло з початку, дозволивши йому царювати тільки над бажаними суб'єктами на землі, не маючи ніякої влади над тими, хто нехтують і ненавидять його. Легко зрозуміти цю алегорію езотерично; езотерично Ваджрадхара (Ваджрасаттва) є той Бог, якому всі злі духи запряглися, що вони не будуть перешкоджати поширенню Благого Закону (Буддизму), і перед яким усі демони тремтять. Тому, ми говоримо, що у цього подвійного персонажа та ж сама роль у канонічному і догматичному тибетському Буддизмі, яка приписується Ієгові та Архангелові Михайлу, Метатрону єврейських кабалістів. Це легко довести. Михайло є «Янгол лику Господнього» або той, хто представляє свого Володаря. «Мій лик піде з тобою» (на англійській мов. «присутність» – *presence*), перед ізраїльтянами, говорить Бог Мойсею («Вихід», XXXIII, 14). «Янгол моєї присутності» (єврейською: «мого лику») («Ісаія», LXIII, 9), і т.д.. Римські католики ототожнюють Христа з Михайлом, котрий містично є також його феруером або «ликом». Точно таке ж положення Ваджрадхари або Ваджрасаттви в Північному Буддизмі. Бо останній у Своєму Вищому Я в якості Ваджрадхари (Дорджечанга) ніколи не виявлений, за винятком як для семи Дхіані-Коганів, первісних Будівельників. Езотерично це є Дух «Семи» колективно, їхній сьомий принцип, або Атман. Езотерично, будь-яку кількість міфів можна знайти в «Кала Чакрі», у найбільш значній праці Гьют (або Д'гью) розділу Канджура, розділу містичного знання (Д'гью). Сказано, що Дорджечанг (мудрість) Ваджрадхара живе в другому Арупа Світі, що зв'язує його з Метатроном, у першому світі чистих Духів, Бріатичному світі кабалістів, які називають цього Янгола Ел-Шаддай, Всемогутній і Потужний. Грецькою Метатрон є *ἀγγελος* (Вісник) або Великий Учитель. Михайло бореться із Сатаною, Драконом, і перемагає його та його Янголів. Ваджрасаттва, котрий єдиний із Ваджрапані, Підкорювачем Злих Духів, перемагає Раху, Великого Дракона, котрий завжди намагається пожерти сонце й місяць (затемнення). «Війна в Небесах» у християнській легенді заснована на тому, що злі Янголи розкрили секрети (магічної мудрості) добрих Янголів (Енох) і таємницю «Дерева Життя». Нехай будь-хто просто прочитає езотеричні описи в індуських і буддійських Пантеонах – версія останніх узята у перших, – і він виявить, що обидва засновані на одній і тій же первісній, архаїчній алегорії з Таємної Доктрини. В езотеричних текстах (індусів і буддистів) Боги збивають океан, щоб витягти з нього Воду Життя – Амріту – або Еліксир Пізнання. В обох Дракон викрадає частину його, за що вигнаний з небес Вішну або Ваджрадхарою, або очільником Богів, як би він не називався. Те ж саме ми знаходимо в книзі «Еноха», і це опоестизовано в «Одкровенні Св. Іоанна». А нині ця алегорія з усіма її фантастичними прикрасами стала догмою!

Як виявиться згаданим пізніше, тибетські ламасерії зберігають багато таємних і напівтаємних томів, що докладно описують життя великих Мудреців. Багато викладів у них навмисне переплутані, і в інших читач заходить у тупик, якщо йому не буде даний ключ використанням одного імені покрити багато індивідуальностей, які йдуть тими самими шляхами вчення. Таким чином, існує ряд «живих Будд», і назва «Будда» дається одному вчителю за іншим. Шлагінтвейт пише:

Кожному людському Будді належить один Дхіан-Будда й один Дхіан-Бодхісаттва, і необмежена кількість перших також сполучена з необмеженою кількістю останніх⁶⁸⁰.

Стверджують, що у віці тридцяти трьох років Шанкарачарья, втомившись від свого смертного тіла, «скинув його» у печері, куди він увійшов і, що Бодхісаттва, котрий служить у якості його нижчої особистості, був звільнений

З вантажем одного гріха на ньому, якого він не вчинив.

У той же самий час додається:

У якому би віці людина не скинула своє зовнішнє тіло по своїй власній волі, в тому ж віці у наступному втіленні вона помре насильницькою смертю проти своєї волі.

Тепер, Карма не могла мати влади над «Мага-Шанкарою» (як називають Шанкару в таємній праці), бо він, у якості Аватара, не мав свого власного Его, а Бодхісаттву, – який добровільно приносить себе в жертву. Також останній не ніс ніякої відповідальності за діяння, будь воно гріховне або яке-небудь інше. Тому нам це

⁶⁷⁸ Тулпа є добровільне втілення Адепта в живе тіло дорослого, дитини або новонародженого малюка.

⁶⁷⁹ Ку-Сум є потрібна форма стану Нірвани і його відповідної довжини в «Циклі Не-Буття». Число сім тут відноситься до семи Кіл нашої семерикової Системи.

⁶⁸⁰ «*Buddhism in Tibet*», стор. 52. Те саме загальне вживання імені виявляється серед індусів щодо імені Шанкарачарья, якщо взяти лише один приклад. Усі Його наступники носять його ім'я, але не є Його втіленнями. Так само з «Буддами».

незрозуміло, оскільки Карма не може чинити несправедливо. Якесь жахлива таємниця вкладена в усій цій розповіді, котру ніякий непосвячений розум вирішити не може. Однак це так, і викликає природне питання: «Хто ж тоді був покараний Кармою?», і це питання залишається без відповіді.

Через кілька століть Будда, як сказано, зазнав ще одного втілення в [...], і знову, через п'ятдесят років після смерті цього Адепта, ще в одному, котрий названий Тіані-Цангом⁶⁸¹. Ніяких подробиць, ніякої подальшої інформації або пояснення не дано. Просто повідомляється, що останньому Будді довелося знищити залишки своєї Карми, якої навіть жоден із самих Богів не може уникнути; він був змушений ще глибше сховати деякі таємниці, колись наполовину ним розкриті – тому неправильно витлумачені, Слова, якими це було викладено, при перекладі такі.⁶⁸²

Народився на п'ятдесят два роки раніше часу як Шрамана Готама, син царя Застанга; потім пішов на п'ятдесят сім років завчасно як Мага Шанкара, котрий втомився носінням своєї зовнішньої форми. Це свавільне діяння викликало і залучило Царя Карму, котрий убив нову форму [...], коли їй було тридцять три роки,⁶⁸³ у віці того тіла, що було скинуто. (У якому би віці людина не скинула свого зовнішнього тіла по своїй власній волі, в тому ж віці у наступному втіленні вона помре насильницькою смертю *проти своєї волі* – Коментар). У своєму наступному (тілі) він помер у віці не набагато більше тридцяти двох років, і знову в наступному тілі – у вісімдесят років – Майя, а насправді у сто років. Бодхісаттва обрав Тіані-Цанга,⁶⁸⁴ потім знову Сугата став Цонг-К'а-па, котрий став у такий спосіб Дезхін-Шегпа (Татхагата – «хто слідує звичаям своїх попередників»). Благословенний міг робити добро своєму поколінню як [...], але не потомству, і, таким чином, як Тіані-Цанг він втілювався тільки внаслідок «залишків» (його попередньої Карми, як ми це розуміємо). Семеро Шляхів і Чотири Істини ще раз зникли з поля зору. З тих пір Милосердний зосередив свою увагу і батьківську турботу на серці Бодьюла, розплідника насіння істини. Благословенні «рештки» з тих пір осяювали й спочивали у багатьох святих тілах людських Бодхісаттв.

Ніякої подальшої інформації не дається, ніяких подробиць або пояснень у цьому таємному томі немає. Усе в ньому п'ятьма й таємниця; бо, очевидно, він написаний лише для тих, хто вже отримав наставлення. Кілька полум'яно-червоних зірочок поміщені замість імен, і ті кілька фактів, які дані, круто обриваються. Знаходження ключа до цієї загадки надано інтуїції учня, якщо тільки «безпосередні послідовники» Готами Будди – «ті, котрим приготовано бути відкинутими Його Церквою в наступному циклі» – й учні Шанкарачар'ї, не зволюють додати більше.

Заключний розділ дає свого роду зведення сімдесяти відділів, що охоплюють сімдесят три роки життя Будди⁶⁸⁵, з яких останній параграф зведений до наступного:

З'явившись із [...], найбільш чудового трону трьох таємниць (Санг-Сум), Учитель неперевершеного милосердя, після того, як вчинив у всіх анахоретів обряд [...], і кожний з них був обрізаний,⁶⁸⁶ відчув за допомогою (сили) Хлун-Чуб,⁶⁸⁷ у чому полягав його наступний обов'язок. Найславніший медитував і запитував себе, чи допоможе це (майбутнім) поколінням. Те, що їм потрібно було, було споглядання Майї в ілюзорному тілі. Котре? ... Великий переможець страждань і суму піднявся і відправився назад до місця свого народження. Мало хто там вітав Сугату, бо вони не знали Шрамана Готаму. «Шакья (Могутній)» у Нірвані. ... Він передав Науку шуддхам (шудрам), сказали ті з Дамзе-Юл'а (країни брахманів: Індії). ... Ось чому, народившись із жалю, Всеславному довелося вийти в [...], і потім з'явитися (кармічно), як Мага Шанкарі; і з жалю як [...], і знову як [...], і знову як Цонг-К'а-па. ... Бо той, хто робить вибір у приниженні, повинен іти вниз, а той, хто *не любить*, дозволяє Кармі піднести його.⁶⁸⁸

⁶⁸¹ Цар Шуддходана.

⁶⁸² Декілька імен та назв відзначені трикрапками, поміщеними в квадратні дужки.

⁶⁸³ Шанкарачар'я теж помер у віці тридцяти двох років, або точніше, шез із поля зору своїх учнів, як каже легенда.

⁶⁸⁴ Чи не є «Тіані-Цанг» Аполлоній Тіанський? Це просто здогад – припущення. Деякі факти у житті цього Адепта начебто підтверджують цю гіпотезу, інші суперечать їй.

⁶⁸⁵ Згідно з Езотеричним ученням, Будда насправді прожив сто років, але оскільки він досяг Нірвани у вісімдесят років, його розглядали померлим для світу живих. Див. статтю «*Місце Шакьямуні в Історії*» у «*ІГ'ять років Теософії*».

⁶⁸⁶ Це *таємний* обряд, що відноситься до високого Присвячення, і має те саме значення, що й обряд, на який натякає Климент Олександрійський, коли він говорить про «знак розпізнавання, поширений серед нас, як обрізання Христа» (*Strom.*, 13). Шлагінтвейт дивується, що таке це може бути. «Типове уявлення про пустельника», він каже, «завжди буде уявлення про людину з довгим волоссям та бородою. ... Дуже часто застосовуваний обряд – хоча я не в змозі пояснити, з якої причини – це обряд Чод («обрізати» або «зруйнувати»), значення якого суворо тримається ламами в глибокому секреті» («*Buddhism in Tibet*», стор. 163).

⁶⁸⁷ Хлун-Чуб – це пророчий дух в людині, вищий ступінь ясновидіння.

⁶⁸⁸ Потаємне значення цієї фрази полягає в тому, що Карма має владу настільки ж над Адептом, наскільки над будь-якою іншою людиною; «Боги» можуть уникнути її так само мало, як звичайні смертні. Адепт, який, досягнувши Шляху і заволодівши Своєю Дхармакою – Нірваною, звідки немає повернення, до нової великої Кальпи, – вважає за краще використовувати Своє право вибрати стан нижче того, що належить Йому, але надає Йому свободу повертатися щоразу, коли Він вважає це за необхідне, і під будь-якою особистістю, яку б Він не обрав, має бути готовий прийняти всі можливості ймовірної невдачі – й нижчого стану, ніж той, який був би Його долею – безсумнівно, бо це окультний закон. Тільки одна Карма абсолютно справедлива та непогрішна у своїх виборах. Той, хто користується своїм правом з нею (Кармою), повинен відповідати за наслідки – якщо такі будуть. Так, перше втілення Будди було виконано за Кармою – і підняло Його вище, ніж будь-коли; два наступні були «зі співчуття» і [...].

Цей абзац, за загальним визнанням, затемнений і написаний для небагатьох. Незаконно буде сказати більше, бо не прийшов ще час, коли народи будуть достатньо підготовлені, щоб почути всю істину. Древні релігії повні таємниць, і показ деяких із них безсумнівно привів би до вибуху ненависті, за яким напевно пішло би кровопролиття, і гірше. Достатньо знати, що в той час як Готама Будда занурений у Нірвану з тих пір як він помер, Готама Шакьямуни могло знадобитися втілитися – ця подвійна внутрішня особистість представляє одну з найбільших таємниць езотеричного психізму.

«Трон трьох таємниць» відноситься до місця перебування високих Присвячених і їхніх учнів. Ці «таємниці» суть три містичних сили, відомі як Гопа, Ясодхара і Уптала Варна, які Ксома де Кьорос помилково прийняв за трьох дружин Будди, так само як інші сходознавці прийняли Шакті (силу Йоги), уособлену в жіночому божестві, за Його дружину; або Драупаді – також духовну силу – за спільну дружину п'яти братів Пандавів.

ВІДДІЛ XLV

НЕОПУБЛІКОВАНА БЕСІДА БУДДИ

(Вона міститься в другій «Книзі Коментарів» і адресована Архатам).

Всемилолюбивший сказав: Благословенні ви, о бгикшу, щасливі ви, хто зрозуміли таємницю Буття й *Не-Буття*, пояснену в Бас-па (Дхарма, Доктрина), і віддали перевагу останній, бо ви істинно мої Архати. ... Слон, який бачить свою форму відбитою у дзеркалі озера, дивиться на неї і потім іде прийнявши її за реальне тіло іншого слона, – розумніше, ніж людина, яка побачила у потоці своє обличчя й дивлячись на нього, говорить: «Ось Я ... Я єсьм Я»; бо «Я», його Я, не перебуває у світі дванадцяти Нідан і мінливості, але у світі Не-Буття, єдиному світі, що перебуває за межами пасток Майї. ... Єдино те, що не має ні причини, ні творця, що самосуше, вічне, далеко за межами мінливості, – тільки те є істинне «Я» (Его), Я Всесвіту. Всесвіт Нам-Ха говорить: «Я єсьм світ Сянь-Чан»;⁶⁸⁹ чотири ілюзії сміються і відповідають: «Істинно так». Але істинно мудра людина знає, що ні людина, ні Всесвіт, через який вона проходить, як летюча тінь, не більше є реальним Всесвітом, ніж крапля роси, що відбиває іскру ранкового Сонця, є цим Сонцем. ... Існують три речі, о бгикшу, які завжди залишаються тими самими, на яких ніякі мінливості, ніякі модифікації ніколи не можуть впливати: це суть Закон, Нірвана й Простір,⁶⁹⁰ і ці троє – Одне, бо перші два перебувають усередині останнього, і це останнє – Майя доти, доки людина перебуває у вихорі почуттєвих існувань. Немає потреби, щоб смертне тіло вмерло для того, щоб уникнути пазурів хтивості та інших пристрастей. Архат, який дотримується сімох таємних заповідей Бас-па, може стати Данг-ма і Лха.⁶⁹¹ Він може чути «святий голос» ... (Гуань-інь),⁶⁹² і може опинитися усередині тихих меж свого Сангхарамы⁶⁹³ перетвореним на Амитабга Будду.⁶⁹⁴ Ставши єдиним з Ануттара Самьяк Самбодхі,⁶⁹⁵ він може пройти через шість світів Буття (Рупалока) і піти в перші три світи Арупа.⁶⁹⁶ ... Той, хто слухає мій таємний закон, викладений моїм обраним Архатам, дійде, з його допомогою, до пізнання Я, і звідси – до досконалості.

Завдяки цілком помилковим концепціям про східну думку й незнання про існування Езотеричного ключа до зовнішніх буддійських фраз, Бюрнуф та інші великі вчені із таких тверджень, – яких дотримуються також ведантисти – як «моє тіло не є тіло» і «я сам не є моє я», прийшли до висновку, що вся східна психологія обґрунтована на мінливості. Кузін, наприклад, читаючи лекції з цієї теми, наводить два наступні положення, щоб довести, ґрунтуючись на авторитеті Бюрнуфа, що, на відміну від Брахманізму, Буддизм відкидає вічність мислячого принципу. Ось вони:

1. Думка, або Дух⁶⁹⁷ – бо здатність не відрізняється від суб'єкта – з'являється тільки разом із відчуженням і не переживає його.

⁶⁸⁹ Всесвіт Брахми (Сянь-Чан; Нам-Ха) є Всесвітня Ілюзія або наш феноменальний світ.

⁶⁹⁰ Акаша. Майже неможливо передати містичне слово «Тхо-ог» будь-яким іншим словом, ніж «Простір», та все ж, якщо тільки не створювати спеціального для цього слова, жодне нове позначення не передасть так само добре сенс окультистові. Термін Адіті теж перекладається як «Простір», і в ньому полягає безліч значень.

⁶⁹¹ Данг-ма, очищена душа, і Лха, звільнений дух у живому тілі; Адепт чи Архат. У народному розумінні в Тибеті, Лха є розвтілений дух, щось подібне до бірманського Нат – тільки вище.

⁶⁹² Гуань-інь – синонім, оскільки в оригіналі вжито інший термін, але значення тотожне. Це божественний голос Я або «голос Духу» в людині, і те саме, що й Вакішвара («Голос-божество») брахманів. У Китаї буддійські ритуалісти деградували його значення шляхом антропоморфізації його в Богиню того ж імені з тисячею рук та очей, і вони називають її Гуань-ши-інь-Бодхісат. Це буддійський голос «даймона» Сократа.

⁶⁹³ Сангхарамы є *sanctum sanctorum* аскета, печера або будь-яке місце, котре він обрав для своєї медитації.

⁶⁹⁴ Амитабга Будда в цьому зв'язку є «безмежне світло», за посередництва якого сприймаються речі суб'єктивного світу.

⁶⁹⁵ Езотерично – «неперевершене милосердне і освічене серце», кажучи про Дживан-мукті, «Досконалих», колективно.

⁶⁹⁶ Ці шість світів – сім у нас – суть світи Натів, або Духів, у бірманських буддистів і сім вищих світів ведантистів.

⁶⁹⁷ Дві речі, які абсолютно відрізняються одна від одної. «Здатність не відрізняється від суб'єкта» тільки в цьому, матеріальному плані, тоді як думка, породжена нашим фізичним мозком, думка, яка ніколи не закарбовувалася в той же час на духовному двійнику – внаслідок атрофії останнього або внаслідок слабкості властивої цій думці, – ніколи не переживає нашого тіла; це – безперечно.

2. Дух сам не може опанувати собою, і, націлюючи увагу на себе самого, він витягає із цього тільки переконання у своєму безсиллі побачити себе іншим, ніж послідовним і минуцим.

Все це стосується до Духа втіленого, але не до звільненого Духовного Я, над яким Майя більше не має влади. Дух не є тіло, тому сходинки зробили з нього «нікого» і ніщо. Виходячи з цього, вони оголосили буддистів нігілістами, а ведантистів – послідовниками релігії, у якій «Безособовий (Бог) при дослідженні виявився міфом»; їхня кінцева мета описується як

Повне вгасання всіх духовних, ментальних і тілесних сил шляхом занурення в Безособове.

ВІДДІЛ XLVI

НІРВАНА – МОКША

Ці кілька сентенцій, наведені в нашому тексті одного із таємних вчень Готама Будди, показують, наскільки недоречний епітет «Матеріаліста», коли він додається до Того, Якого дві третини з визнаних великими Адептами і Окультистами в Азії вважають своїм Учителем, незалежно від того, під ім'ям Будди або Шанкарачар'ї. Читач згадає щойно процитовані слова, які, за твердженням тибетських окультистів, були сказані Буддою Сангіас (або Фо): у Всесвіті є три вічні речі – Закон, Нірвана й Простір. Буддисти Південної Церкви, з іншого боку, заявляють, що Будда вважав тільки дві речі вічними – Акашу та Нірвану. Але оскільки Акаша є те ж саме, що й Адіті,⁶⁹⁸ і обидві перекладаються словом «Простір», то й немає ніякої розбіжності, оскільки Нірвана, так само як і Мокша, є стан. Потім, в обох випадках Великий Мудрець із Капілавасту поєднує ці два, також як і три, в один вічний Елемент і закінчує, говорячи, що навіть «Той Один є Майя» для того, хто не є Данг-ма, цілковито очищена Душа.

Все це питання спирається на матеріалістичні неправильні уявлення й незнання Окультної Метафізики. Для людини Науки, котра розглядає Простір, як просто ментальне уявлення, як концепцію чогось існуючого *pro forma* і не реального буття, що має, поза нашим розумом, – Простір *per se* є воістину ілюзія. Він може заповнювати безмежний міжзоряний простір «уявлюваним» ефіром, і проте, Простір для нього є абстракція. Більшість метафізиків Європа так само далекі, дивлячись із чисто окультної точки зору, від правильного розуміння «Простору», як і матеріалісти, хоча неправильні концепції обох, звичайно, досить відрізняються.

Якщо, тримаючи в розумі філософські погляди древніх із цього питання, ми будемо порівнювати їх із тим, що тепер називають точною фізичною Наукою, то виявимо, що ці дві не сходяться тільки у висновках і назвах і, що їхні постулати ті ж самі, якщо зведені до їх найбільш простого вираження. З початку людських Еонів, із самої зорі Окультної Мудрості ті регіони, які люди науки заповнюють ефіром, досліджувалися Провидцями всіх століть. Те, що світ розглядає просто як космічний Простір, як абстрактне уявлення, – індуські Ріши, халдейські Маги, єгипетські Іерофанти вважали, кожен й усі, єдиним вічним Коренем усього, ареною всіх Сил Природи. Це – джерело всього земного життя й житло для тих (нам) невидимих видів існування – реальних істот, як і тільки їхніх тіней, свідомих і несвідомих, розумних і безчуттєвих, – які оточують нас з усіх боків, які наповнюють собою атоми нашого Космосу й не бачать нас, як і ми не бачимо та не відчуваємо їх нашими фізичними організмами. Для окультиста «Простір» і «Всесвіт» синоніми. У Просторі є не Матерія, Сила або Дух, але все це й набагато більше. Це Єдиний Елемент і Аніма Мунді – Простір, Акаша, Астральне Світло – Корінь Життя, що у своєму вічному, невпинному русі, як вдих і видих безмежного океану, еволюціонує, щоб знову поглинати все, що живе, почуває, думає і має буття в ньому. Як сказано про Всесвіт у «Викритій Ісіді», це є:

Комбінація тисяч елементів і однак вираження єдиного Духу – хаос для почуттів. Космос для розуму.

Такі були погляди на цей предмет усіх великих філософів давнини, починаючи від Ману до Піфагора, від Платона до Павла.

Коли розчинення (Пралайя) підійшло до свого кінця, велика Істота (Пара-Атма, або Пара-Пуруша), Володар самосуцый, від якого усе було, є й буде, ... вирішив еманувати різну твар зі своєї власної субстанції.⁶⁹⁹

Містична Декада (Піфагора) (1+2+3+4=10) представляє собою спосіб вираження цієї ідеї. Одиниця – це Бог;⁷⁰⁰ Двійка – матерія; Трійка, поєднуючи Монаду і Дуаду та маючи єство обох, є феноменальний світ; Тетрада або форма досконалості виражає порожнечу всього; і Декада або сума всього, містить у собі весь Космос.⁷⁰¹

«Бог» Платона є «Всесвіт Мислеснова», і Павло, говорячи, «Усе з нього і через нього, і в ньому», безсумнівно, мав у своєму глибокому розумі на увазі Принцип, а не Іегову. Ключ до Піфагорійських догм є ключем до кожної великої Філософії. Це загальна формула єдності в безлічі, Єдиного, який виявляє багато чого і насичує Все. Це архаїчна доктрина Еманування кількома словами.

⁶⁹⁸ Адіті, згідно з «Ріг-Ведою» є «Батько й Мати всіх Богів»; і південні буддисти вважають Акашу Коренем усього, звідки все у Всесвіті виникло, підкоряючись властивому в ньому закону руху; і це є тибетський «Простір» (Тхо-ог).

⁶⁹⁹ «Манав-Дхарма-Шастра», I, 6, 7.

⁷⁰⁰ «Бог» Піфагора, учня арійських Мудреців, не є особистим Богом. Слід запам'ятати, що в якості основного вчення він учив, що існує вічний Принцип Єдності, який лежить під усіма формами, змінами та іншими явищами Всесвіту.

⁷⁰¹ «Isis Unveiled», I, XVI.

Спейсіпп і Ксенократ вірили, подібно своєму великому Вчителеві Платону, що

Аніма Мунді (або «світова душа») не є Божество, але прояв. Ці філософи ніколи не уявляли собі Єдиного як animate nature. Споконвічний Єдиний не існував, як ми розуміємо цей термін. Доти, доки він (воно) не з'єднався з багатьма еманованими існуваннями (Монада і Дуада), ніякої істоти не було створено. Τίμιον («шановане»), щось виявлене, перебуває як у центрі, так і в окружності, але воно є тільки відбиття Божества – Світова Душа. У цій доктрині ми виявляємо дух Езотеричного Буддизму.⁷⁰²

І це є дух Езотеричного Брахманізму й також ведантистів Адвайти. Два сучасних філософи, Шопенгауер і фон Хартманн викладають ті ж самі ідеї. Окультисти говорять, що:

Психічні та ектенічні сили, «ідеомоторні» і «електробиологічні сили», «латентна думка» й навіть «несвідома мозкова діяльність» – всі ці теорії можуть бути згущені у два слова: кабалістичне Астральне Світло.⁷⁰³

Шопенгауер лише синтезував усе це, назвавши його Волею, і виступив проти людей Науки з їхніми матеріалістичними поглядами, як згодом вчинив і фон Хартманн. Автор «Філософії Несвідомого» називає їхні погляди «інстинктивним забобоном».

Далі він наочно доводить, що жоден експериментатор не має ніякого стосунку до матерії суворо як такої, а тільки до енергій, на які він її ділить. Видимі наслідки матерії є тільки наслідки енергії. Тому, він доходить висновку, що те, що тепер називається матерією, є ніщо інше, як скупчення атомічних енергій, для вираження яких застосовується слово «матерія», поза цим, для науки матерія є тільки слово позбавлене сенсу.⁷⁰⁴

Боюся, що це так само стосується й інших термінів, з якими ми маємо справу, – «Простір», «Нірвана» тощо.

Сміливі теорії та думки, виражені в працях Шопенгауера, вельми відрізняються від теорій і думок більшості наших ортодоксальних учених.⁷⁰⁵ «Насправді», зауважує цей відважний мислитель, «немає ні Матерії, ні Духу. Схильність до гравітації в камені настільки ж не пояснена, як думка в людському мозку. ... Якщо матерія може – ніхто не знає чому – падати на землю, то вона також може – ніхто не знає чому – думати. ... Навіть у механіці, щойно ми вторгаємося за межі чисто математичного, щойно ми доходимо до незбагненого зчеплення, гравітації, і т.д., ми зіштовхуємося віч-на-віч із феноменами, які для наших почуттів настільки ж таємничі, як воля й думка в людині: ми опиняємося перед лицем незбагненого, бо така кожна сила в Природі. Де ж тоді та матерія, на якій ви всі прикидаєтеся так добре обізнаними, і з якої – будучи так знайомими з нею – ви робите всі ваші висновки і пояснення, та приписуєте їй усе? ... Те, що може бути повністю охоплено нашим розумом і почуттями, є тільки поверхнєве; вони ніколи не можуть дійти до істинної внутрішньої сутності речей. Такою була думка Канта. Якщо ви вважаєте, що в людській голові є свого роду дух, то ви зобов'язані визнати те ж саме і в камені. Якщо ваша мертва й цілком пасивна матерія може проявляти схильність до гравітації або, подібно електриці, притягати й відштовхувати, та іскритися, то вона також як і мозок, може думати. Коротше кажучи, кожному частку так званого духу ми можемо замінити еквівалентом матерії, і кожному частку матерії замінити духом. ... Таким чином, зовсім не християнський розподіл усього суцього на матерію і дух є те, що можна назвати філософськи точним; але тільки тоді це буде філософськи точно, якщо ми поділимо суще на волю та прояв, форму розподілу, яка не має ніякого відношення до першого, бо вона одухотворяє все: все те, що в першому випадку реально і об'єктивно – тіло й матерію – вона перетворює на уявлення, і кожний прояв – на волю».⁷⁰⁶

Матерія науки для всіх об'єктивних цілей може бути «мертвою і цілком пасивною матерією»; для окультиста жоден атом у ній не може бути мертвим – «у ньому завжди є присутнім Життя». Читача, котрий хотів би дізнатися про це більше, ми відсилаємо до нашої статті «Трансміграція Життя-Атомів».⁷⁰⁷ Те, чим ми зараз зайняті, є доктрина про Нірвану.

«Система атеїзму» – так її справедливо можна назвати, бо вона не визнає ні Бога, ні Богів, і найменше – Творця, бо вона цілком відкидає утвір. Fecit ex nihilo настільки ж незрозуміло вченому окультистичній метафізики, наскільки воно незрозуміло вченому матеріалістові. Це саме той пункт, на якому, в подальшому, всяка згода між цими двома припиняється. Але, якщо в цьому полягає гріх буддійських і брахманських окультистів, то пантеїсти і атеїсти, й також теїстичні євреї – кабалісти – теж повинні визнати себе «грішними» у цьому; і проте, ніхто ніколи не подумає назвати євреїв Кабали «атеїстами». За винятком талмудистської і християнської езотеричних систем, ніколи не було релігійної Філософії як у древньому, так і в сучасному світі, що не заперечувала б а рїогї гіпотезу ex nihilo, просто з тієї причини, що Матерія завжди вважалася співвічною з Духом.

Нірвана, також як і Мокша ведантистів, розглядається більшістю сходознавців як синонім знищення; все-таки не може бути більш кричущої несправедливості, ніж ця, і на цю основну помилку варто вказати і спростувати її. На цьому найбільш значному догматі Брахмо-Буддійської системи – Альфі та Омезі «Буття» й «Небуття» – стоїть весь будинок Окультистичної Метафізики. Тепер, виправлення цієї великої помилки, стосовно Нірвани, може бути дуже легко здійснене у відношенні філософськи налаштованих, – тих, хто

У дзеркалі минутого бачать образи духовного.

⁷⁰² «Isis Unveiled», 1, XVIII.

⁷⁰³ «Isis Unveiled», I, 53.

⁷⁰⁴ «Isis Unveiled», 1, 59.

⁷⁰⁵ Тоді як вони у значній мірі тотожні з теоріями Езотеричного Буддизму, Таємної Доктрини Сходу.

⁷⁰⁶ «Parerga». II, III, 112; цитовано в «Isis Unveiled», I, 58.

⁷⁰⁷ «Five Years of Theosophy», стор. 338, etc.

З іншого боку, читачеві, котрий ніколи не міг піднятися вище подробиць відчутної матеріальної форми, наше пояснення здається безглуздим. Він може розуміти й навіть прийняти логічні висновки з наведених міркувань, але він так і не вловить істинного духу своєю інтуїцією. Слово «*nihil*», що із самого початку було неправильно витлумачене, безперервно застосовується як молот при питанні про Езотеричну Філософію. Проте, обов'язок окультиста спробувати пояснити це.

Нірвана і Мокша, як уже було сказано раніше, мають своє буття в небутті, якщо такий парадокс припустимий для кращої ілюстрації значення. Нірвана, як це намагалися довести деякі блискучі сходознавці, означає «погашення»⁷⁰⁸ усього почуттєвого існування. Це як полум'я свічки, що вигоріла до останнього атома й потім раптом згасла. Цілком правильно. Проте, як стверджував старий Архат Нагасена перед царем, який насміхався над ним, – «Нірвана є», і Нірвана вічна. Але сходознавці заперечують і це, й говорять, що це не так. На їхню думку, Нірвана не є зворотне поглинання у Всесвітню Силу, не є вічне блаженство та відпочинок, але буквально означає «погашення, вгасання, повне знищення, а не поглинання». «Ланкаватара», цитована деякими санскритологами для підкріплення своїх аргументів, що дає різні тлумачення Нірвани брахманами Тіртхіка – не є авторитетом для того, хто звертається за інформацією до першоджерел, а саме, до Будди, котрий дав цю доктрину. З таким же успіхом можна цитувати матеріалістів Чарвака на їхню підтримку.

Якщо ми наведемо, як аргумент, священні книги джайнів, де до вмираючого Готами звертаються в такий спосіб: «Підніміся в Нірві (Нірвану) з цього старезного тіла, у яке ти був посланий. ... Піднесися у свою колишню оселю, о благословенний Аватаре», – і, якщо ми додамо, що це нам здається саме протиставленням нігілізму, то нам можуть сказати, що це може послужити тільки доказом ще одного протиріччя й розбіжності в буддській вірі. Якщо ж ми знову нагадаємо читачеві про віру в те, що Готама час від часу знову спускається зі своєї «колишньої оселі» заради блага людства та Своїх вірних послідовників, роблячи, таким чином, незаперечним факт, що Буддизм не учить кінцевому знищенню, то нас направлять до авторитетів, яким такі вчення приписуються. І скажемо відразу: з питань, що стосується свідомості, люди для нас не є авторитетами; також вони не повинні бути ними для кого-небудь іншого. Якщо хтось дотримується Філософії Будди, нехай він чинить і говорить, як чинив і говорив Будда; якщо людина називає себе християнином, нехай вона слідує заповідям Христа, але не тлумаченням Його багатьох розбіжних священнослужителів і сект.

В одному «Буддійському Катехізисі» задається питання:

Чи є в Буддизмі які-небудь догми, які потрібно прийняти на віру?

О ні. Від нас серйозно вимагають, щоб ми нічого не приймали на віру, чи то написано в книгах, передано нам від наших предків, чи викладено мудрецами. Наш Володар Будда сказав, що ми не повинні вірити сказаному тільки тому, що так сказано; ні традиціям, бо вони дійшли до нас із давнини; ні чуткам, як таким; ні писанням мудреців, бо їх написали мудреці; ні фантазіям, про які ми можемо думати, що вони послані нам Дівою (тобто передбачуваним духовним натхненням); ні висновкам зробленим із поспішних висновків, які ми могли зробити; ні тому, що може здаватися аналогічною необхідністю; жодному, тільки голому авторитету наших наставників і вчителів. Але ми повинні вірити, коли Писання, доктрина або сказане підтверджується нашим власним розумом і свідомістю. «Тому», – говорить він на закінчення, – «Я вчив вас не вірити тільки тому, що ви чули, але коли вірите, виходячи з вашої свідомості, потім чинить згідно із цим».⁷⁰⁹

Що Нірвана або вірніше той стан у якому ми перебуваємо в Нірвані, є цілком протилежне знищенню, підказується нам нашим «розумом і свідомістю», і для нас особисто цього досить. У той же час, позаяк цей факт не відповідає і мало пристосований для звичайного читача, то має бути додано щось більш ефективне.

Не вдаючись до джерел, антипатичних Окультизму, «Кабала» забезпечує нас найбільш блискучими і ясними доказами, що термін «*nihil*» мав у розумах древніх філософів цілком інше значення, ніж те, яке він одержав нині в руках матеріалістів. Він виразно означає «Ніщо» (*nothing*) або «не річ» (*no-thing*). Ф. Кірхер у своїй праці про «Кабалу» і Єгипетські Містерії⁷¹⁰ прекрасно пояснює цей термін. Він говорить своїм читачам, що в «Зохарі» перший із Сефіротів⁷¹¹ має ім'я, значення якого – «Нескінченне», але котре без розходження перекладалося кабалістами, як «Енс» і «Не-Енс» («Буття» й «Небуття»); *Буття* остільки, оскільки воно є *коренем* і джерелом усіх інших істот; *Не-Буття* тому, що Ейн Соф – Безмежний і Безпричинний, Несвідомий і Пасивний Принцип – ні на що інше у Всесвіті не схожий.

Автор додає:

Ось причина, по якій Св. Діонісій не похитнувся назвати його *Nihil*.

⁷⁰⁸ Проф. Макс Мюллер у листі в газеті «Таймс» (квітень 1857 р.) вельми яро стверджував, що Нірвана означає *знищення* у повному сенсі цього слова. («*Chips from a German Workshop*», I, 287.) Але у 1869 році, в лекції на Загальних Зборах Товариства німецьких філологів у Кілі «він чітко оголошує свою думку, що Нігілізм, що приписується вченню Будди, не входить до його доктрини, і, що цілковито неправильно вважати, що Нірвана означає знищення». (Трабнер, «*Amer. and Oriental Lit. Rec.*»), жовт. 16-е, 1869.)

⁷⁰⁹ Див. «*Калама Сутту*» із «*Ангуттаранікаї*», процитовану в «Буддійському Катехізисі» Г.С. Олькотта, президента Теософічного Товариства, стор. 55, 56.

⁷¹⁰ «*Edipus Egypt.*», Кірхер, II, 291.

⁷¹¹ Сефіра або Адіті (містичний Простір). Варто розуміти, що Сефіроти ідентичні з індуськими Праджapati, Дхіані-Коганами Езотеричного Буддизму, Амшаспендами зороастрія і, врешті, з Елохімами – «Сімома Янголами Присутності» римо-католицької Церкви.

Тому, навіть у деяких християнських богословів і мислителів, особливо у більш ранніх, які жили всього кілька поколінь від часів глибокої Філософії присвячених язичників, – *Nihil* служило синонімом безособового, божественного Принципу, Нескінченного Всього, що не є Істота або річ, – Ен або Ейн Софа, Парабрахмо Веданти. Тепер, Св. Діонісій був учнем Павла – Присвяченого – і цей факт все проясняє.

«*Nihil*» є *in esse* саме Абсолютне Божество, таємна Сила або Всюдиущність, принижена Монотеїзмом у антропоморфічну Істоту з усіма пристрастями смертної людини у великому масштабі. З'єднання з Тим не є знищення в тому розумінні, як це розуміють у Європі.⁷¹² На Сході знищення в Нірвані стосується лише до матерії – до матерії як видимого, так і невидимого тіла, бо астральне тіло, особистий двійник, усе ще є матерія, якою б вона не була витонченою. Будда вчив, що первісна Субстанція вічна й незмінна. Носієм її є чистий, світлоносний ефір, безмежний, нескінченний Простір.

Не порожнеча, що вийшла в результаті відсутності форм, але навпаки, основа всіх форм ... (Це) означає, що це створення Майї, всі праці якої ніщо перед нествореною Формою (Духом), у чиїх незбагнених і священних глибинах усякий рух повинен припинитися назавжди.⁷¹³

«Рух» тут стосується тільки до ілюзорних предметів, до їхньої зміни на противагу вічності, спокою – тоді як нескінченний рух є Вічний Закон, невпинний Подих Абсолюту.

Оволодіння буддійськими догмами може бути досягнуто лише застосуванням Платонівського методу: від загального до окремого. Ключ до нього лежить у витончених і містичних вченнях про духовний приплив і божественне життя.

Будда говорить:

Той, хто незнайомий із моїм Законом⁷¹⁴ і вмирає у цьому стані, повинен вертатися на Землю доти, доки не стане досконалим Самано (аскетом). Щоб досягти цієї мети, він повинен зруйнувати усередині себе трійцю Майї.⁷¹⁵ Він повинен погасити свої пристрасті, об'єднати і ототожнити себе із Законом (вченням Таємної Доктрини) і досягти філософію знищення.⁷¹⁶

Ні, не в мертвій букві буддійської літератури вчені можуть сподіватися колись знайти правильне вирішення її метафізичних тонкощів. В давнину одні лише піфагорійці цілком їх розуміли, і саме на незбагнених (для звичайного сходознавця і матеріаліста) абстракціях Буддизму, Піфагор обґрунтував головні Вчення своєї Філософії.

У Буддійській філософії знищення означає тільки розсіювання матерії, у якій би формі або *подобі* вона не була, бо все, що має форму, було створено й тому раніше або пізніше мусить загинути, тобто змінити цю форму; тому, як щось тимчасове, хоча й гадане постійним, це є тільки ілюзія, Майя; бо, позаяк у вічності немає ні початку, ні кінця, то більш-менш довга тривалість якої-небудь форми минає, так би мовити, мов миттєвий спалах блискавки. Перш ніж ми встигли усвідомити, що ми бачили її, вона вже промайнула і зникла назавжди; отже, навіть наші астральні тіла, чистий ефір, являють собою тільки ілюзії матерії доти, доки вони утримують свій земний обрис. Останнє, говорить буддист, змінюється відповідно до заслуг або не заслуг даної людини впродовж її життя, і це є метемпсихоз. Коли духовна Сутність звільняється назавжди від усіх часток матерії, тільки тоді вона вступає у вічну й незмінну Нірвану. Вона існує в Дусі, у ніщо; як форма, як образ, як подоба вона повністю знищена й тому більше не помре, бо тільки один Дух не є Майя, але єдина Реальність в ілюзорному Всесвіті вічноминущих форм.

Саме на цій буддійській доктрині піфагорійці обґрунтували головні положення своєї філософії. «Чи може Дух, котрий дає життя і рух, і розділяє природу світла, бути зведений до небуття?» – запитують вони. «Чи може померти й стати нічим той Дух в тваринах, що відчуває, що користується пам'яттю, одним із розумних властивостей?» І Вайтлок Балстрод у своєму талановитому захисті Піфагора пояснює цю доктрину додаючи:

«Якщо ви скажете, що вони (тварини) видихають своїх Духів у повітря, і там пропадають, то це все, що я хотів. Повітря, дійсно, є належним місцем, щоб їх прийняти, будучи, за словами Лаєртія, повні душ і, згідно Епікуру, повне атомів, початків усіх речей; бо навіть те місце, де ми ходимо і літають птахи, настільки володіє духовним еством, що воно невидиме й тому цілком може бути приймачем форм, бо форми всіх тіл такі; ми можемо тільки бачити й чути їхній прояв; повітря саме по собі занадто тонке й перевищує здатності нашого століття. Який же тоді ефір у верхньому регіоні і, які впливи форм, що звідти сходять?». Піфагорійці вважали, що Духи тварі, які є еманціями найбільш піднесених частин ефіру, – суть еманції, *подиху, але не форми*. Ефір тлінний – всі філософи з цим погоджуються; – а те, що нетлінно, *настільки далеко від знищення, коли воно позбувається від форми, що цілком може претендувати на безсмертя*.

⁷¹² Згідно ідеї Сходу, Все виходить з Єдиного і знову до нього повертається. Абсолютне знищення просто немислиме. Вічна Матерія не може бути знищена. Може бути знищена форма; можуть змінитися кореляції. Це все. У Всесвіті не може бути такої речі, як знищення – у європейському значенні цього слова.

⁷¹³ «*Isis Unveiled*», I, 289.

⁷¹⁴ Заповітний Закон, «Вчення Серця», назване так на противагу «Вченню Ока» чи екзотеричному Буддизму.

⁷¹⁵ «Ілюзорна матерія в її трійстому прояві в земній та в астральній, чи первісній Душі (тілі), і Платонівській подвійній Душі – розумній та нерозумній».

⁷¹⁶ «*Isis Unveiled*», I, 289.

«Але, що це таке, що не має ні тіла, ні форми; що не ловимо, незримо й неподільне, – те, що існує, і чого, проте, немає?» – запитують буддисти. Відповідь: «Це – Нірвана». Це є ніщо – не сфера, а скоріше, стан.⁷¹⁷

ВІДДІЛ XLVII

ТАЄМНІ КНИГИ «ЛАМ-ПІН» ТА ДЗІАН

«Книга Дзіан» – від санскритського слова «Дхіан» (містична медитація) – є першим томом Коментарів на сім таємних фоліантів Кіу-те і Словник по загальнодоступних працях тієї ж назви. Тридцять п'ять томів Кіу-те для екзотеричних цілей і користування мирян можуть бути знайдені у володінні тибетських лам Гелугна, в бібліотеці будь-якого монастиря, як і чотирнадцять книг Коментарів і Анотацій по тій же темі, складені присвяченими Вчителями.

Точно кажучи, ці тридцять п'ять книг варто було би називати «Популяризованою Версією» Таємної Доктрини, повної міфів, маскувань і оман; з іншого боку, чотирнадцять томів «Коментарів» – з їхніми перекладами, анотаціями і багатим словником окультних термінів, узятих з маленького древнього фоліанта «Книги Таємної Мудрості Світу»⁷¹⁸ – представляють собою збірник усіх Окультних Наук. Здається, вони зберігаються окремо й потай на піклуванні Таши-Лами в Шигатзі. Книги Кіу-те порівняно сучасні, бо видані в останньому тисячоріччі, тоді як ранні томи «Коментарів» – неймовірної давнини, бо збереглися деякі частини первісних циліндрів. За винятком того, що вони пояснюють і виправляють деякі занадто надзвичайні й, як видно, грубо перебільшені оповідання в Книгах Кіу-те⁷¹⁹ – правильно так названих – «Коментарі» мало мають до них стосунку. Вони стосуються їх так само, як халдео-іудейська «Кабала» до Книг Мойсея. У праці відомій за назвою «Аватумсака Сутра», у розділі: «Верховний Атман (Душа), як виявлений у характері Архатів і Пратьєка Будд», сказано, що:

Оскільки з початку всі тварини, які відчувають, поплутали істину й сприйняли неправду, то з'явилося таємне знання, назване Алая Віджнана.

Запитується: «Хто має Істинне знання?»

Відповідь: «Великі Вчителі Сніжної Гори».

Відомо, що ці «Великі Вчителі» живуть впродовж незліченних століть у «Сніжних Кряжах» Гімалаїв. Заперечувати перед лицем мільйонів індусів існування їхніх великих Гуру, котрі живуть в Ашрамах розкиданих по усіх схилах Транс і Цис-Гімалаїв, – значить зробити себе посміховищем у їхніх очах. Коли буддійський Спаситель з'явився в Індії, їхні Ашрами, – адже рідко буває, щоб ці великі Люди перебували в ламасеріях, хіба тільки заради короткого відвідування – перебували на тих же місцях, які вони займають зараз, і це було навіть до того, як самі брахмани прийшли із Центральної Азії, щоб оселитися на Індії. А ще, до цього не один знаменитий і прославлений в історії арійський Двіджа сидів біля їхніх ніг, навчаючись тому, що згодом кульмінувало в ту або іншу філософську школу. Більшість цих Гімалайських Бганте були арійські брахмани та аскети.

Ніякий дослідник, якщо не вельми просунувся, не витягнув би користі з читання цих екзотеричних томів.⁷²⁰ Їх потрібно читати за допомогою ключа до їхнього значення, і цей ключ може бути знайдений лише в

⁷¹⁷ «Isis Unveiled», I, 290.

⁷¹⁸ Саме з текстів усіх цих праць була дана Таємна Доктрина. Початковий матеріал навіть не склав би невеликої брошури, але пояснення та примітки з «Коментарів» і Словників могли би бути викладені у десяти таких томах, як «Викрита Ісіда».

⁷¹⁹ Монах Делла Пенна у своїх «Мемуарах» (Див. «Тибет» Маркхема) піднімає на кпин деякі оповіді в Книгах Кіу-те. Він доводить до відомості читачів-християн факт про існування «Великої гори висотою 160 000 ліг» (в одній тибетській лізі п'ять миль) у Гімалайському кряжі. «Згідно їхнього закону», – він говорить, – «на заході цього світу існує якийсь вічний світ ... рай, і в ньому Святий, котрого кличуть Хопахма, що означає «Святий Сяяння і Нескінченного Світла». У цього Святого багато учнів, котрі всі є Чанг-чуб», – що означає, як він вказує у примітці, – «Духи тих, хто внаслідок своєї досконалості не прагне стати святими, а тренують і навчають тіла знову народжених лам ... щоб вони могли допомагати живим». Це означає, що гадані «мертві» Янг-Чхуб (а не «Чанг-чуб») є просто живі Бодхісаттви, декотрі з тих, хто відомі як Бганте («Браття»). Що ж стосується «гори висотою 160 000 ліг», то «Коментар», котрий дає ключ до таких повідомлень, пояснює це згідно коду, використовуваному письменниками, так: «160 ліг (нулі суть маскування) на захід від «Сніжної Гори»; від певної точки і по прямій путі знаходиться Бганте Юл (країна або «Трон Братів»), резиденція Мага-Когана...» і т.д.. Це – справжнє значення. «Хопахма» Делла Пенни є Мага-Коган, Голова.

⁷²⁰ В якомусь рукописі, написаному Гелунгом (жерцем) Тханго-па Чхе-го-мо, сказано: «Ті декілька католицьких місіонерів, котрі відвідали нашу країну (під протестом) у минулому столітті й відплатили за нашу гостинність тим, що підняли наші святі писання на кпини, проявили мало розсудливості й ще менше знання. Це правда, що Священний Канон тибетців, «Кажгіюр» і «Бетанхгіюр», охоплює 1707 окремих праць – 1083 загальнодоступних і 624 таємних томи, до того ж перші складені з 350, а останні з 77 томів-фоліантів. Однак, чи можна нам смиренно дізнатися у цих добрих місіонерів, чи вдалося їм коли-небудь хоч мигцем глянути на вищезгадані таємні фоліанти? Й навіть, якщо б вони випадково бачили їх, то я запевняю пандитів Заходу, що цих рукописів і фоліантів ніколи б не зрозумів навіть природжений тибетець, без ключа: (а) до їхніх своєрідних писемних знаків, і (б) до їх таємного значення. В нашій системі кожний опис місцевості образний; кожне ім'я та слово – навмисно замасковане; і спершу слід вивчити спосіб розшифрування, й потім дізнатися еквівалентні таємні терміни й символи майже на кожне слово релігійної мови. Єгипетська енхоріальна або ієратична система – дитяча гра у порівнянні з нашими жрецькими загадками».

«Коментарях». Крім того, є небагато порівняно сучасних праць, які справді шкідливі остільки, оскільки вони стосуються правильного розуміння навіть екзотеричного Буддизму. Такими є: «Буддійський Космос» Бонзе Інч'она з Пекіну: «Шин-Тау-кі» (або «Записи про Просвітлення Татхагати») Уанг Пука – сьоме століття; «Хісаї Сутра» (або «Книга Створення») і деякі інші.

ВІДДІЛ XLVIII

АМІДА БУДДА ГУАНЬ-ШИ-ІНЬ І ГУАНЬ-ІНЬ – ЩО ГОВОРЯТЬ «КНИГА ДЗІАН» І ЛАМАСЕРІЇ ЦОНГ-К'А-ПА

Як додаток до «Коментарів» є багато таємних фоліантів про життя Будд і Бодхісаттв; серед них є один про Принца Готама та інший про Його перевтілення в Цонг-К'а-па. Цей великий Реформатор Тибету чотирнадцятого століття, про якого сказано, що він безпосереднє втілення Аміда Будди, є засновником таємної Школи поблизу Шигатзе, приєднаної до особистого місця самотності Таши-Лами. Саме з Нього почалася регулярна система ламаїстських втілень Будд (Санг-гьяс) або Шакья-Тхуб-па (Шакья-муні). Аміда або Аміта Будда названий автором «Китайського Буддизму» міфічною істотою. Він говорить про

Аміда Будду (*Амі-то Фо*) – міфічний персонаж, якому – так само, як Гуань-інь – ретельно поклоняються північні буддисти, але, який невідомий у Сіамі, Бірмі та Цейлоні.⁷²¹

Цілком імовірно. Але все-таки Аміда Будда не є «міфічний» персонаж, бо: (а) «Аміда» є форма Сензара від «Аді»; «Аді-Буддхі» й «Аді-Будда»,⁷²² як уже показано, існували століття тому як санскритські терміни, що означають «Споконвічна Душа» й «Мудрість»; і (б) ця назва була дана Готама Шакьямуні, останньому Будді в Індії, із сьомого століття, коли Буддизм був введений у Тибет. «Амітабга» (китайською «Ву-ліанг-шеу») означає буквально «Безмежне Століття», синонім «Ен» або «Ейн-Софа», «Старого Деньмі», і є епітетом, що зв'язує його безпосередньо з Безмежним Аді-Буддхі (первинною і Всесвітньою Душею) індусів, так само як з Аніма Мунді всіх древніх народів Європи та з Безмежним і Нескінченим кабалістів. Якби Амітабга був вигадкою тибетців або новою формою Ву-ліанг-шеу, «міфічним персонажем», як автор-укладач «Китайського Буддизму» говорить своїм читачам, що така «байка» повинна бути дуже древньою. Бо на іншій сторінці він сам говорить, що додавання до канону, із книг, які містять

Легенди про Гуань-інь і Західний рай з його Буддою, Амітабгою, також відбулися до Наради в Кашмірі, незадовго до початку нашої ери,⁷²³

і він датує

походження первісних буддійських книг, які зустрічаються у північних і південних буддистів, часом до 246 року до Р.Х.

Оскільки тибетці прийняли Буддизм тільки у сьомому столітті нашої ери, то, як же їх можна обвинуватити в тому, що вони видумали Аміта-Будду? Крім того, у Тибеті Амітабга називається Одпаг-мед, що показує, що спершу було запозичено не ім'я, але абстрактна ідея про невідому, невидиму і Безособову Силу – яка, крім того, була взята від індуського «Аді-Буддхі», а не китайського «Амітабга».⁷²⁴ Існує величезна різниця між популярним Одпаг-мед'ом (Амітабга), котрий сидить на троні в Девачані (Сукхаваті), згідно «Мані Камбум» Писання – найдавнішої історичної праці в Тибеті, і філософською абстракцією, названою Аміда Будда; це ім'я тепер перейшло до земного Будди, Готама.

ВІДДІЛ XLIX

ЦОНГ-К'А-ПА – ЛОХАНИ В КИТАЇ

Усе, що можна було сказати про Цонг-К'а-па, було опубліковано в статті «Перевтілення в Тибеті».⁷²⁵ Повідомлялося, що цей реформатор не був, як стверджували вчені парси, втіленням одного із небесних Дх'іані або п'яти небесних Будд, нібито створених Шакьямуні після того, як він піднісся в Нірвану, але, що він був втіленням

⁷²¹ «*Chinese Buddhism*», стор. 171.

⁷²² «*Буддхі*» – санскритський термін, що означає «проникливість» або інтелект (шостий принцип), а «Будда» (*Buddha*) означає «мудрий», «мудрість», також планету Меркурій.

⁷²³ Це цікаве протиріччя можна знайти на стор. 171, 273 «*Chinese Buddhism*». Шановний автор запевняє своїх читачів, що для «філософських буддистів ... Амітабга Йоши Фо й інші є нічим іншим, як лише позначеннями ідей» (стор. 236). Цілком вірно. Але такими повинні бути також і всі інші божественні імена, наприклад, Іегова, Аллах і т.д., і, якщо вони не є просто «позначеннями ідей», то це лише доведе, що розуми, котрі сприймають їх інакше, не «філософські»; і зовсім не послужить серйозним доказом тому, що насправді існують особисті, живі Боги, які носять ці імена.

⁷²⁴ Китайський Амітабга (Ву-ліанг-шеу) і тибетський Амітабга (Одпаг-мед) нині вже стали особистими Богами, які правлять і живуть у небесній сфері Сукхаваті або Тушита (тибетський Девачан), тоді як Аді-Буддхі індуських філософів і Аміта Будда китайських та тибетських філософів представляють собою імена для всесвітніх, споконвічних ідей.

⁷²⁵ Див. «*Theosophist*», березень, 1882.

Самого Аміта Будди. Записи, що збереглися в Гон-па, у Таши-лумпо, говорять, що Санг-гьяс покинув сфери «Західного Раю», щоб втілитися в Цонг-К'а-па внаслідок великого занепаду в який прийшли Його таємні доктрини.

Щоразу, коли Добрий Закон Шеу (магічних сил) робився занадто публічним, він неминуче впадав у чаклунство або «чорну магію». Тільки двіджам, хошангам (китайським ченцям) і ламам можуть бути без побоювання довірені формули.

До періоду Цонг-К'а-па в Тибеті не було втілень Санг-гьяс (Будди).

Цонг-К'а-па виявив ознаки за якими могла бути пізнана присутність у людському тілі одного із двадцяти п'яти Бодхісаттв⁷²⁶ або Небесних Будд (Дх'іані-Коганів), і Він суворо заборонив некромантію. Це привело до розколу серед лам, і незадоволені об'єдналися з тубільними бгонами проти реформованого Ламаїзму. Навіть нині вони утворюють могутню секту, що застосовує на практиці найбільш огидні обряди по всьому Сіккіму, Бутану, Непалу й навіть у прикордонній смузі Тибету. Але в той час було ще гірше. З дозволу Тда-шу, або Таши-Лами,⁷²⁷ близько сотні Лоханів (Архатів), щоб призупинити розбрат, оселилися в Китаї, у знаменитому монастирі поблизу Тянь-т'ай, де вони незабаром стали темою легенд і залишаються такими дотепер. Але їм уже передували інші Лохани,

Прославлені по усьому світі учні Татхагати, прозвані «солодкогосими» внаслідок своєї здатності співучо вимовляти Мантри з магічними результатами.⁷²⁸

Перші прибули з Кашміру у 3000 році Калі-Юги (приблизно за століття до початку християнської ери),⁷²⁹ тоді як останні прибули наприкінці чотирнадцятого століття, тобто 1500 років потому. І, не знайшовши приміщень для себе в монастирі Іхігчин, вони побудували для своїх власних потреб найбільший монастир на священному острові Пу-то (Будда або Пут китайською) у провінції Чусан. Благий Закон, «Доктрина Серця», процвітав там кілька століть. Але коли острів був опоганений масами західних іноземців, головні Лохани вийшли в гори... У пагоді Пі-юн-ті біля Пекіну все ще можна побачити «Зал П'ятисот Лоханів». Там статуї першопрохідців розташовані внизу, тоді як один єдиний Лохан поміщений під самий дах будинку, явно, побудованого на згадку їхнього відвідування.

Праці сходознавців сповнені прямих вказівок на Архатів (Адептів), які володіють тавматургічними силами, але про них говорять, – коли цього неможливо уникнути – з неприхованим глузуванням. Або просто через незнання або навмисне ігноруючи значення окультного елементу та символії в різних Релігіях, які вони беруться пояснювати, вони звичайно швидко розправляються з такими уривками, просто залишаючи їх неперекладеними. Однак, з простої справедливості потрібно визнати, якими б не були такі дива перебільшеними народною шанобливістю і фантазією, проте вони не менш достовірні й не менш засвідчені на «поганських» анналах, ніж дива численних християнських Святих у церковних хроніках. І ті й інші мають рівні права на місце у відповідних історіях.

Якщо після того, як почалося переслідування Буддизму, ніщо більше не було чутно про Архатів у Індії, то це тому, що оскільки їхні обітничі забороняють помсту, то їм довелося залишити цю країну і шукати усамітнення та безпеки в Китаї, Тибеті, Японії та в інших місцях. Позаяк жрецька влада брахманів у той час була необмеженою, то Симони і Аполлонії Буддизму мали стільки ж шансів на визнання і схвалення брахманськими Іринейми та Тертуліанами, скільки їх мали їхні спадкоємці в Іудейському і Римському світах. Це була історична репетиція тих драм, які через століття, розігралися в християнському світі. Так само як у випадках так званих «ересіархів» Християнства, не за відкидання «Вед» або священного Складу переслідували буддійських Архатів, а за те, що вони занадто добре розуміли таємне значення обох. Просто тому, що їхнє знання вважалося небезпечним і їхня присутність в Індії небажаною, їм довелося емігрувати.

Також не менша кількість Присвячених перебувала серед самих брахманів. Навіть сьогодні зустрічаються досить чудово обдаровані Садху і Йогини, змушені триматися непомітно й у тіні не тільки через обітничу

⁷²⁶ Цікавим є близький зв'язок двадцяти п'яти Будд (Бодхісаттв) з двадцятьма п'ятьма Таттвами (Обумовленими, або Обмеженими) індуїзму.

⁷²⁷ Цікаво зауважити велике значення, надане сходознавцями Далай Ламам Лхаси та їхнє повне невігластво стосовно Тда-шу (чи Таши) Лам, тоді як останні є тими, хто почали ієрархічний ряд втілень Будди і є de facto (папами) в Тибеті; Далай Лами є творіннями Набанг-лоб-Санка, Тда-шу Лами, котрий Сам був шостим втіленням Аміти через Цонг-К'а-па, хоча, здається, цей факт відомий небагатьом.

⁷²⁸ Співоча вимова мантри не є молитва, але скоріше магічна фраза, в якій закон окультної причинності поєднується з волею та діяннями співака, й залежать від них. Це послідовний ряд санскритських звуків, і коли її вервечка слів та фраз вимовляється згідно магічних формул «Атхарва-Веди», зрозумілим небагатьом, то деякі мантри чинять миттєві й вельми дивовижні результати. За своїм езотеричним значенням, вона містить у собі Вак («містичну промову»), котра міститься в мантрі або, точніше, в її звуках, бо результати досягаються у відповідності до вібрацій ефіру, так чи інак. «Солодкогосими співаками» їх нарекли тому що вони були знавцями мантр. Звідси в Китаї виникла легенда, що спів і мелодії Лоханів чутні на зорі жерцями в їхніх келіях, у монастирі фан-Гуан. (Див. «Біографія Чи-Кай» в Тянь-тай-нанчи).

⁷²⁹ Уславлений Лохан, Мадхьянтіка, котрий навернув у Буддизм царя й усю країну Кашміру, відправив групу Лоханів викладати Благий Закон. Він був тим скульптором, котрий спорудив знамениту статую Будди висотою сто футів, котру бачив Сюан-Цзан у Дарду, на північ від Пенджабу. Оскільки той же самий китайський мандрівник згадає храм, що знаходиться в десяти лі від Пешавара – 350 футів навкруги й 850 футів у висоту, – котрий до його часу (550 р. н.е.) вже проіснував 850 років, то Коепен гадає, що вже за 292 роки до Р.Х. Буддизм був переважною релігією у Пенджабі.

абсолютної таємниці, накладену на них при їхній Присвяті, але також і через острах англо-індійських трибуналів і судів, судді яких сповнені рішучості розглядати кожний прояв або претензію на аномальні сили, як шарлатанство, обман і шахрайство, і за сьогоднішнім можна судити про минуле. Століттями після початку нашої ери, Присвячені внутрішніх храмів і матхамів (монастирських громад) обирали верховну раду, очолювану всемогутнім Брахм-Атмою, що є Верховним Головою всіх тих Магатм. Цей понтифікат міг бути зайнятий тільки таким брахманом, котрий досяг установленого віку, і саме він був єдиним Охоронцем містичної формули, і він був тим Ієрофантом, котрий творив великих Адептів. Тільки він один міг пояснити значення священного слова, АУМ, і всіх релігійних символів та обрядів. І кожний серед Присвячених цього Високого Щабля, якщо він передав профанові хоча б найменшу дециму з довірених йому істин, – повинен був померти; також страчували того, хто прийняв цю довіру.

Але існувало й тепер ще існує Слово, що набагато перевершує це таємниче односкладове слово, і воно робить того, хто має ключ до нього, майже рівним Брахманові. Тільки Брахматми мають цей ключ, і ми знаємо, що досі є два великих Присвячених у Південній Індії, які володіють ним. Його можна передати тільки перебуваючи при смерті, бо воно є «Загублене Слово». Ніякі муки, ніяка людська влада не в змозі змусити брахмана, який знає його, видати його; також воно добре охороняється в Тибеті.

Все-таки ця потаємність, ця глибока таємниця справді приводять у зневіру, бо тільки вони – Присвячені Індії та Тибету – могли б остаточно розсіяти густий туман, що навис над історією Окультизму й змусити визнати його претензії. Дельфійське напучування: «*Пізнай самого себе*», у нинішньому столітті, здається, лише для деяких. Але докір за це не повинен бути віднесений до Адептів, які зробили все, що тільки можна було зробити, і зайшли так далеко, наскільки їм дозволяли їхні правила, щоб відкрити очі світу. Тільки в той час, як європейця відштовхують публічні ганьблення й глузування, нещадно кидані в окультистів, азіата спантеличують його власні пандити. Вони заявляють, що перебувають під похмурим враженням, що ніяка Біга Відья, ніяке Архатство (Адептство) неможливе впродовж Калі-Юги («Чорної Доби»), що ми зараз проходимо. Навіть буддистів учать, що нібито Владика Будда пророкував, що сила згасне через «тисячу років після Його смерті». Але це помилка цілком. У «Дігха Нікаї» Будда говорить:

Слухай, о Субхардо! Світ ніколи не буде без Рахатів, якщо аскети в моїх громадах добре й істинно будуть дотримуватися моїх завітів.

Подібне ж протиріччя цьому погляду, висунутому брахманами, було вимовлено Крішною у «Бгагавад Гіті», і в минулому і навіть у нинішньому столітті існувало багато садху й чудотворців. Те ж саме у Китаї і Тибеті. Серед заповідей Цонг-К'а-па є одна, котра доручає Рахатам (Архатам) кожне сторіччя робити спроби просвітити світ, у тому числі «білих варварів», і робити це в особливому, зазначеному періоді циклу. Аж до нинішнього дня жодна із цих спроб не була особливо успішною. Невдача йшла за невдачею. Чи треба нам пояснювати цей факт у світлі певного пророцтва? Сказано, що аж до того часу, коли Пан-чен-рін-по-че (Велика Перлина Мудрості)⁷³⁰ у милості погодиться знову народитися в країні пелінгів (жителів Заходу) і з'явившись як Духовний Завойовник (Чом-ден-да), знищить омани й неуттво століть, – мало буде користі намагатися викорчувати неправильні уявлення Пелінг-па (Європи): її сини нікого не будуть слухати. В іншому пророцтві сказано, що Таємна Доктрина збережеться в усій своїй чистоті у Бгод-юлі (Тибеті) тільки до того дня, поки він буде вільний від вторгнення іноземців. Самі відвідування уродженців Заходу, якими б вони не були дружніми, будуть згубні для тибетського населення. Ось істинний ключ до тибетської замкнутості.

ВІДДІЛ I

ВИПРАВЛЕНО ЩЕ КІЛЬКА ПОМИЛКОВИХ КОНЦЕПЦІЙ

Незважаючи на широко розповсюджені помилкові концепції й омани – часто досить кумедні для людини, яка володіє знанням істинних доктрин – з Буддизму взагалі, й особливо з Буддизму в Тибеті, всі сходознавці згоджуються в тому, що головною метою Будди було вести людей до порятунку навчанням їх застосуванню найбільшої чистоти та чесноти, і звільненням їх від служіння цьому ілюзорному світу й любові до ще більш ілюзорного, – бо він такий скороминущий і нереальний, – тілу і фізичному Я. А, що за користь від добродесного життя повного нестатків і страждань, якщо його єдиний результат – знищення наприкінці? Якщо навіть досягнення вищої досконалості, що робить Присвяченого здатним пам'ятати всю серію його минулих життів і передбачати майбутні життя внаслідок повного розкриття в ньому внутрішнього божественного ока, а також опанувати знанням, що розкриває причини⁷³¹ вічно повторюваних циклів існування, – приводить його в остаточному підсумку до небуття й ні до чого більше – тоді вся ця система безглузда, і Епікуріанізм набагато більш філософський, ніж такий Буддизм. Той, хто не в змозі осягти тонкого, але, проте, настільки переконливого розходження між існуванням у матеріальному або фізичному стані й чисто духовним існуванням – «Життям Душі» або Духу – той ніколи повністю не оцінить великі Вчення Будди, навіть у їхній екзотеричній формі.

⁷³⁰ Один із титулів Тда-шу-лум-по Лама.

⁷³¹ Дванадцять Нідан, тибетською названих Тін-брел-Чуг-ньї, котрі засновані на «Чотирьох Істинах».

Індивідуальне або особисте існування є причиною болю та суму; колективне й неособисте вічне життя повне божественного блаженства й радості назавжди, і в ньому немає ні причин, ні наслідків, які могли б затемнити її світло. І надія на таке вічне життя є основною думкою всього Буддизму. Якщо нам скажуть, що неособисте існування зовсім не є існуванням, але рівносильне знищенню, як стверджували деякі французькі реінкарнисти, то ми поставимо питання: яку різницю в духовних сприйняттях Еґо може викликати те, чи ввійде воно в Нірвану, навантажене спогадами тільки його особистих життів – десятків тисяч, згідно сучасних реінкарнистів – або ж, поринувши цілком у Парабрахмонічний стан, воно стане єдиним з Усім, з абсолютним знанням і абсолютним почуттям представництва колективних людств? Якщо це Еґо прожило тільки десять окремих індивідуальних життів, у такому випадку воно неминуче повинне загубити своє окреме Я і змішатися – злитися, так би мовити – із цими десятками Я. Дійсно здається, що доти, доки ця велика таємниця залишається для світу західних мислителів і особливо для сходознавців тільки мертвою буквою, – чим менше вони будуть намагатися пояснити її, тим краще це буде для Істини.

З усіх існуючих релігійних Філософій, Буддизм зрозумілий менше всіх. Лассени, Вебери, Васильєви, Бюрнофи та Джульєни, ба, навіть такі «очевидці» тибетського Буддизму, як Ксома де Кьорос і Шлагінтвейти дотепер додавали тільки смуту до плутанини. Жоден із них ніколи не отримав своєї інформації зі справжніх Гелугпа джерел: всі вони судили про Буддизм за уривками знання, підібраними в тибетських прикордонних ламасеріях, у країнах густо населених бутанцями, лепчами, бгонами і червоношапковими дугпами уздовж лінії Гімалаїв. Сотні томів, придбані у бурятів, шаманів і китайських буддистів, прочитувалися і перекладалися, тлумачилися і неправильно витлумачувалися за незмінним звичаєм. Езотеричні Школи перестали би бути гідними своєї назви, якби їхня література і доктрини стали би надбанням своєї назви, якби їхня література і доктрини стали би надбанням хоча б навіть профанів їхніх же релігій – не говорячи вже про публіку Заходу. Це просто здоровий глузд і логіка. Проте, це є фактом, що наші сходознавці завжди відмовлялися визнавати: тому вони із серйозним виглядом продовжували обговорювати відносні чесноти і абсурдності ідолів, «ворожилських столів», і «магічних фігур Пхурбу» на «квадратній черепасі». Все це не має ніякого відношення до дійсного філософського Буддизму Гелугпа або навіть найбільш довершених серед Шакаяпа і Кадампа сект. Всі такі «дощечки» і жертвні столи, магічні кола Чинсрег і т.д., були відкрито добуті із Сіккіма, Бутану й Східного Тибету, від бгонів і дугпа. Проте їх видають за характерні риси тибетського Буддизму! Так само справедливо було би судити, не прочитавши, про філософію єпископа Берклі після вивчення Християнства за клоунським поклонінням неаполітанських лазароні, котрі танцюють містичну джигу перед ідолом Св. Піпа, або несучих *ex-voto* з воску фалоса святих Космо й Доміано, у Церні.

Цілком вірно, що первісні шраваки (слухачі) і шрамани («думкоприборкувачі» й «чисті») деградували і, що багато буддійських сект впали у голий догматизм і обрядовість. Подібно до всіх інших Езотеричних, напівприхованих вчень, слова Будди мають подвійне значення, і кожна секта поступово прийшла до претензії на те, що тільки вона знає правильне значення й тому повинна головувати над усіма іншими. Заповзла ересь і закріпилася, як потворна ракова пухлина на прекрасному тілі раннього Буддизму. Школі Магаяни («Великої Колісниці») Нагарджуни протистояла система Хінаяни («Малої Колісниці»), і навіть Йогачарья Арьясангі була перекручена щорічними паломництвами від Індії до берегів Мансаровара юрб бурлак зі сплутаним волоссям, що видають себе за йогинів і факірів, замість роботи. Удавана відраза до світу, стомлююче й марне практикування рахування вдихів і видихів, як спосіб домогтися абсолютного спокою розуму або медитації, привели цю школу в область Хатха-йоги і зробили її спадкоємицею брахманських тиртхіків. І хоча її Сротапатті, її Сакрадагамін, Анагамін і Архати⁷³² носять ті ж самі назви майже в кожній школі, але проте, доктрини кожної досить розрізняються, і жодна з них, імовірно, не дає придбання дійсних Абхиджн (п'яти надприродних, наднормальних сил).

Одна з головних помилок сходознавців, коли вони судять за «внутрішнім (?) доказом», як вони висловлюються, полягає в тому, що вони вважають, що Пратьєка Будди, Бодхісаттви й «Досконалі» Будди були більш пізньою розробкою Буддизму. Бо на цих трьох головних ступенях засновані сім і дванадцять ступенів Ієрархії Адептства. Перші – це ті, хто досягли Бодхі (мудрості) Будд, але не стали Вчителями⁷³³. Людські Бодхісаттви є, так би мовити, кандидатами на досконалого Будду (у майбутніх Кальпах), із правом, за бажанням застосувати свої сили нині, якщо це знадобиться. «Досконалі» Будди – це просто «досконалі» Присвячені. Всі вони люди, а не розвтілені Істоти, як говориться в екзотеричних книгах Хінаяни. Їхня правильна характеристика може бути знайдена тільки в таємних томах Лугруба, або Нагарджуни, засновника системи Магаяни, про якого

⁷³² Сротапатті – це той, хто досяг *першого* Шляху у розумінні того, що реально та нереально; Сакрадагамін – це кандидат на одне з найвищих посвячень; «той, хто має народитися ще раз»; Анагамін же той, хто досяг «третього Шляху» або, буквально, «хто більше не буде народжений», якщо він сам не захоче, маючи вибір або народитися в будь-якому зі «світів Богів» або залишатися в Девачані, або вибрати земне тіло з філантропічною метою; Архатом же є той, хто досяг найвищого Шляху; він може за бажанням поринути в Нірвану, перебуваючи в земному тілі.

⁷³³ Пратьєка Будда стоїть на рівні Будди, але Його робота на користь світу не має жодного стосунку до його навчання, і його служіння завжди було оточене таємницею. В екзотеричних книгах можна знайти безглузді висловлювання, що при такій надлюдській висоті влади, мудрості та любові, Він може бути еґоїстичним, хоча важко встановити, як могла виникнути така думка. О.П. Б. доручила мені виправити цю помилку, оскільки одного необережного моменту вона десь скопіювала таке повідомлення. – А.Б.)

казано, що він був присвячений Нагамі (міфічними «Зміями», маскувальна назва Присвяченого або Магатми). Легендарне оповідання, виявлене в китайських записах, що Нагарджуна вважав свою доктрину суперечною доктрині Готами Будди доти, доки не довідався від Нагів, що його доктрина саме і є та сама, котру таємно викладав сам Шакьямуні, – є алегорія, і вона обґрунтована на примиренні між старими брахманськими таємними Школами в Гімалаях і Езотеричними вченнями Готами, бо обидві сторони спочатку виступали одна проти одної. Перша, мати всіх інших, була заснована за Гімалаями за довгі століття до появи Шакьямуні. Готама був її учнем; і в них, у цих індійських Мудреців, Він дізнався істини Сунгати, порожнечу і мінливість усього земного, швидкоплинного, і таємниці Праджна Параміта або «знання по той бік Ріки», що в остаточному підсумку приводить «Досконалого» у сфери Єдиної Реальності. Але Його Архати не були такими, як Він Сам. Деякі з них були честолюбні, й вони видозмінили деякі вчення відповідно до постанов великих соборів, і завдяки цим «єретикам» Школа-Матір спочатку відмовилася дозволити їм злити їхні школи разом, коли почалося переслідування й вигнання Езотеричного Братерства з Індії. Але, коли зрештою більшість з них підкорилася керівництву і правлінню головних Ашрамів, тоді Йогачарья Арьясангі була влита в найстаршу Ложу. Бо там з давніх давен перебуває схованою, кінцева надія та світло світу, порятунок людства. Багато імен у цієї школи і країни, – назва останньої нині розглядається сходознавцями, як міфічна назва казкової країни. Проте, саме з цієї країни індуус очікує приходу свого Калкі Аватара, буддист – Майтрейю, парс – свого Сосіюша, і єврей – свого Месію; очікував би й християнин звідти свого Христа, якби тільки він знав про неї.

Там, і тільки там царює Паранішнанна (Гунгтруб), абсолютно довершене розуміння Буття й Не-Буття, незмінного істинного Існування в Дусі, навіть у той час, коли останній, здається, усе ще перебуває в тілі; кожен мешканець цього місця є Не-Его, бо він став Досконалим Его. Їхня порожнеча «самосуца й досконала» – якби були мирські очі, щоб відчуті і сприйняти її, – бо вона стала абсолютною; нереальне буття перетворилося на необумовлену Реальність, і реальності цього нашого світу самі по своїй природі зникли розчинившись у тонкому (неіснуючому) повітрі. «Абсолютна Істина» (Дондам-пай-ден-па; санскритська Парамартхасатья) скорила «відносну істину» (Кунза-бчи-ден-па; санскритську Самврітісатью), і тому, думають, що мешканці цієї таємничої області досягли стану, що у містичній фразеології називається Свасамведана («самоаналізуюче міркування») і Парамартха або та абсолютна свідомість особистого, що злилася із безособовим Его, котре вище всього, і, отже, вище ілюзій у будь-якому сенсі. Її «Досконалі» Будди й Бодхісаттви гнучкою мовою кожного буддиста можуть фігурувати, як небесні – тому недосяжні Істоти, у той час, як притупленим сприйняттям європейського профана ці імена можуть нічого не говорити. І, яка справа до цього Тим, хто, перебуваючи в цьому світі, однак живуть далеко за межами нашої ілюзорної землі! Вище Них є лише один клас Нірвані, а саме: Чос-ку (Дхармакая) або Нірвані «без залишку» – чисті Арупа, безформні Подихи.⁷³⁴

Звідти час від часу з'являються Бодхісаттви у своїх Прул-пай-ку (або Нірманакая) тілах і, прийнявши звичайну зовнішність, вони учать людей. Є як свідомі, так і несвідомі втілення.

Більшість доктрин, які містяться в системах Йогачарья або Магаяни, Езотеричні, як і інші. Колись непосвячені індууси та буддисти можуть почати розносити «Біблію» на шматки, приймаючи її буквально. Освіта швидко поширюється в Азії, і вже робилися спроби в цьому напрямку, так що столи можуть бути жорстоко перекинуті проти християн. До яких би висновків ці двоє не прийшли, вони ніколи не будуть навіть наполовину такими абсурдними й несправедливими, як деякі з тих теорій, які християни висунули проти їхніх відповідних Філософій. Так, на думку Спенса Харді, помираючи, Архат вступає у Нірвану:

Тобто, він перестає існувати.

А згідно з майором Якобом, Дживанмуқта,

Будучи поглинений Брахмо, вступає у несвідоме і каменеподібне існування⁷³⁵.

Шанкарачарью представлено зі словами у своєму введенні до «Шветашватара»:

Гнозис, позаяк він з'явився, далі нічого не вимагає для здійснення своїх результатів: він має потребу в Subsidia, тільки щоб він міг виникнути.

Доводилося, що теософ, поки він живий, може робити добро й зло за своїм вибором, і залишатися незаплямованим – така сила гнозису. Далі стверджували, що доктрина про Нірвану приводить до аморальних висновків, і, що квієтисти всіх століть обвинувачувалися в аморальності⁷³⁶.

Відповідно до Васильєва⁷³⁷ й Ксома де Кьоросу⁷³⁸, Школа Прасанга вдалася до особливого методу

⁷³⁴ Помилкова ідея, яка змушує сходознавців приймати буквально вчення Школи Магаяни про три різні тіла, а саме: Прульпа-ку, Лонгход-дзогнаїг-ку і Чос-ку, як таких, що належать до Нірванічного стану. Існує Нірвана двох видів: земна та Нірвана тільки для повністю розвітлених Духів. Ці три «тіла» є три оболонки, більш-менш фізичні, які знаходяться в розпорядженні Адепта, котрий вступив і перейшов шість Параміт або «Шляхів» Будди. Якщо ж Він вступив на сьомий, то більше не може повернутися на Землю. Див. Косма, «*Jour. of As. Soc. Bengal*», VII, 142; і Schott, «*Buddhismus*», стор. 9, котрі викладають це інакше.

⁷³⁵ «*Vedanta Sara*», переклад майора Якоба, стор. 119.

⁷³⁶ *Ibid*, стор. 122.

⁷³⁷ «*Dar Buddhismus*», стор. 327, 357, *et seq.*, цитує Шлагінтвейт.

⁷³⁸ «*Buddhism in Tibet*», стор. 41.

Виведення безглуздості й помилковості з кожної езотеричної думки⁷³⁹.

Правильні тлумачення Буддійської Філософії увінчані тлумаченням на одну тезу Школи Прасанга, що

Навіть Архат потрапляє у пекло, якщо в чому-небудь засумнівається⁷⁴⁰,

перетворюючи в такий спосіб найбільш вільнодумну релігію у світі в систему сліпої віри. Ця «погроза» стосується просто відомого закону, що навіть Присвячений може зазнати невдачі й не досягти своєї мети, якщо він хоч на мить засумнівається в дієвості своїх психічних сил, – це алфавіт Окультизму, що відомо кожному кабалісту.

Тибетська секта Нго-во-ньїд-мед пар Мраба («ті, хто заперечують існування» або «розглядають природу, як Майю»)⁷⁴¹ ні на мить не може бути зіставлена з якою-небудь із нігілістичних або матеріалістичних шкіл Індії, наприклад, такої як Чарвака. Вони чисті ведантисти за своїми поглядами. І якщо йогачарьїв можна порівнювати і називати тибетськими вишиштадвайтистами, то школа Прасанга, безсумнівно, представляє собою Філософію Адвайти цієї країни. Вона розділилася на дві: одну спочатку заснував Бгавья, Школу Свантатра Мадх'яміка; іншу Буддхапаліта; обидві мають свої екзотеричні та езотеричні розділи. Необхідно належати до останнього, щоб щонебудь довідатися з езотеричних доктрин цієї секти, найбільш метафізичної і філософичної з усіх. Чандракірті (Дава Дагпа) написав свої коментарі на доктрини Прасанга і проповідував їх відкрито; й він ясно заявляє, що існують два шляхи вступу на «Шлях», що веде до Нірвани. Будь-яка добродісна людина за допомогою Налджорнгонсум («медитації самоусвідомлення») може досягти інтуїтивного розуміння чотирьох Істин, не належачи до чернечого ордену й не будучи присвяченим. У цьому випадку вважалося ерессю стверджувати, що видіння, які можуть виникнути внаслідок такої медитації, або Вішна (внутрішнє знання), не підвладні помилкам (Намтог, або помилкові видіння), бо вони підвладні. Єдино тільки Алайя, що володіє абсолютним і вічним існуванням, може мати абсолютне знання; і навіть Присвячений у своєму Нірманака⁷⁴² тілі може іноді зробити помилку, приймаючи помилкове за істину при своїх дослідженнях «Безпричинного» Світу. Один тільки Дхармака Бодхисаттва непогрішний, коли він перебуває в дійсному Самадхі. Алайя або Пьїнг-по, будучи коренем і основою всього, невидиме і незбагненне людському оку й розуму, – вона може відбивати тільки своє відбиття, а не Саму Себе. Таким чином, це відбиття буде відбиватися, подібно місяцю в спокійних і ясних водах, тільки в безпристрасному інтелекті Дхармакаї, і буде спотворюватися миготливим зображенням усього сприйнятого в розум, що сам підданий порушенню.

Коротше кажучи, ця доктрина є доктрина Раджа Йоги в її практикуванні двох видів стану Самадхі; один із цих «Шляхів» веде у сферу блаженства (Сукхаваті, або Девачан), де людина насолоджується довершеним, нічим не затьмареним щастям, але, однак, залишається пов'язаною з особистим існуванням; інший – Шлях, що веде до повного звільнення від світів ілюзії, Я та нереальності. Перший відкритий усім і досягається просто заслугами; другий – у сто разів швидше – досягається через пізнання (Присвяту). У такий спосіб послідовники Школи Прасанга ближче до Езотеричного Буддизму, ніж йогачарьї, бо їхні погляди є поглядами найбільш таємних Шкіл, і тільки відгомін цих доктрин чутий у «Ямьянгшапда» та в інших працях, розповсюджених і застосовуваних серед широкої публіки. Наприклад, нереальність двох із трьох розподілів часу викладена в публічних працях, а саме: (а) що немає ні минулого, ні майбутнього, обидва ці розподіли корелятивні сьогоденню; і (б), що реальність речей ніколи не може бути відчутною або сприйнятною, за винятком тільки того, хто придбав тіло Дхармакаї; але тут знову виникає утруднення, бо це тіло «без залишку» несе Присвяченого в повну Паранірвану, якщо ми приймемо це екзотеричне пояснення буквально, і тому, не може ні почувати, ні сприймати. Але, очевидно, наші сходинки не відчують цього *caveat* у таких невідповідностях і продовжують міркувати, не затримуючись, щоб подумати про це. Оскільки з містицизму існує величезна література, і Росія, завдяки вільному спілкуванню з бурятами, шаманами та монголами, придбала цілі бібліотеки про Тибет, то вчені дотепер повинні би знати краще. Однак, достатньо лише прочитати, що Ксома написав про походження системи Кала Чакра⁷⁴³ або Васильєв – про Буддизм, щоб залишити всяку надію побачити їх прониклими далі шкірки «заборонного плоду». Коли виявляється, що Шлагінтвейт сказав, що тибетський Містицизм не є Йога –

Та абстрактна спрямованість, за допомогою якої здобуваються надприродні сили⁷⁴⁴,

як визначив Йогу Вільсон, але, що він тісно пов'язаний із сибірським шаманізмом і «майже тотожний з тантричним ритуалом», і, що тибетське «Зунг» є «Dharanis», і «Гьют» тільки «Тантри» – причому про дохристиянську Тантру судять за ритуалом сучасних тантриків, – то здається, що є всі підстави підозрювати, що

⁷³⁹ «*Jour. of As. Soc. Bengal*», VII, 144, цитується як вище.

⁷⁴⁰ «*Buddhism in Tibet*», стор. 44.

⁷⁴¹ Вони також стверджують існування Єдиної Абсолютної чистої Природи, Парабрахмо; ілюзорність усього поза тим: що лише за допомогою Йоги індивідуальна Душа – Промінь «Всесвітньої» – прямує у справжню природу існування та речей.

⁷⁴² Нірманака (також Нірванака – простір) є тіло і Я «з залишком», або впливом земних атрибутів, хоч би які духовні вони не були, все ж чіпляються за це Я. Присвячений у Дхармакаї, або в Нірвані «без залишку», є Дживанмуқта, Досконалий Присвячений, який під час Самадхі повністю відокремлює своє Вище Я від тіла.

⁷⁴³ «Священі» Книги Дус-Кьї Хорло («Цикл Часу»). Див. «*Jour. of As. Soc. Bengal*», II, 57. З часу реформи Цонг-К'а-па ці книги були залишені сіккимським дугпам.

⁷⁴⁴ «*Glossary of Judicial and Revenue Terms*», ст. «Йога», цитується в «*Buddhism in Tibet*», стор. 47.

наші матеріалістичні сходознавці діють, як кращі друзі та союзники місіонерів. Все те, що невідомо нашим географам, здається їм неіснуючою місцевістю. Так:

Говорять, що Містицизм одержав свій початок у міфічній країні, Шамбалі. ... Ксома після *ретельних* досліджень поміщає цю (міфічну?) країну за Сир-Дар'єю (Yaxartes) між 45° і 50° північної широти. Він уперше став відомий в Індії у 965 р. н.е., і потім проникнув ... у Тибет з Індії через Кашмір, у 1025 р. н.е.⁷⁴⁵

«Він» означає «Дус-кї Хорло» або тибетський Містицизм. Система, настільки ж древня, як людина, відома в Індії і, яку практикували там ще до того, як Європа стала континентом, як нам говорять, «уперше стала відомою» тільки дев'ять або десять століть тому! Текст його книг у його нинішньому вигляді міг «виникнути» навіть ще пізніше, бо є численні такі тексти в які секти вносили свої самовільні зміни, що відповідають їхнім фантазіям. Але, хто читав первісну книгу по Дус-кї Хорло, переписану Цонг-К'а-па, з його Коментарями? Беручи до уваги, що цей великий Реформатор спалив усі книги з чаклунства, які тільки потрапили до його рук, у 1387 році, і, що він залишив цілу бібліотеку своїх власних праць – з яких навіть одна десята частини ще ніколи не публікувалася – такі повідомлення, як вищенаведені, є, щонайменше, непродуманими. Також виношується ідея – із щасливої гіпотези, запропонованої абатом Хуком, – що Цонг-К'а-па отримав свою мудрість і придбав наднормальні сили від спілкування з якимось чужоземцем із Заходу, «чудовим за свій довгий ніс». Добрий абат думає, що цей чужоземець «був європейський місіонер» – звідси чудова подібність релігійного обряду в Тибеті й римокатолицьких богослужіннях. Однак, цей рум'яний «лама Іегови» не говорить, хто були ті п'ятеро іноземців, які з'явилися в Тибеті у 371 році нашої ери й потім зникли настільки ж раптово і таємниче, як з'явилися, залишивши у царя Тхотхорі-Ньянг-дан наставляння, як користуватися якимись речами у скриньці, що «впала з неба» у його присутності, саме п'ятдесят років тому, в 331 році нашої ери⁷⁴⁶.

Взагалі, по частині хронології Сходу серед європейських учених існує безнадійна плутанина, але ніде вона не велика так, як по частині тибетського Буддизму. Так, наприклад, у той час як деякі досить правильно приймають сьоме століття за дату введення Буддизму, інші – такі як Лассен і Коєпунг, наприклад, – доводять, посилаючись на авторитети: перший, – що на схилах гірського хребта Кайласа ще у 137 р. до Р.Х.⁷⁴⁷ був побудований буддійський монастир; інший, – що на північ від Пенджабу Буддизм установився вже у 292 р. до Р.Х. Хоча різниця мізерна – лише сторіччя – проте, вона спантеличує. Але навіть це легко пояснити на підставі Езотеризму. Буддизм – замаскований Езотеризм Будди – був уведений і пустив коріння в сьомому столітті християнської ери; тоді як істинний Езотеричний Буддизм або серцевина, самий дух доктрин Татхагати, був принесений на місце його народження, колыску людства, обраними Архатами Будди, які були послані відшукати йому безпечний притулок, бо

Мудрець передбачав небезпеки, як тільки він вступив на Тхонг-Лам («Шлях видінь» або ясновидіння).

Серед населення, яке глибоко загрузло у чаклунстві, ця спроба виявилася невдалою. І не раніше, а тільки тоді, коли Школа «Доктрини Серця» злилася зі своєю попередницею, що затвердилася на століття раніше на схилі розвернутому до Західного Тибету, – Буддизм, зі своїми двома чітко розмежованими Школами, – Езотеричною та екзотеричною, – остаточно прищепився в країні Бгон-Па.

ВІДДІЛ LІ

«ДОКТРИНА ОКА» І «ДОКТРИНА СЕРЦЯ», АБО «ПЕЧАТКА СЕРЦЯ»

Проф. Альбрехт Вебер був правий, коли заявив, що північні буддисти

Одні лише володіють цими (буддійськими) Священними Писаннями повністю.

Бо, в той час як південні буддисти не мають ніякого уявлення про існування якої-небудь Езотеричної Доктрини, – схованої, наче перлина у черепашці кожної релігії, – китайці та тибетці зберегли численні записи з цього факту. Хоча відкрито проповідувана Готамою Доктрина тепер виродилася і занепала, однак, вона збереглася в тих китайських монастирях, які розташовані в недосяжних для відвідувачів місцях. І хоча впродовж більш ніж двох тисячоріч кожен новий «реформатор», викидаючи що-небудь із оригіналу заміняв це власними умоглядами, проте, істина навіть тепер ще тримається в масах. Але тільки в глухомані Транс-Гімалаїв – занадто загально названих Тибетом – у найбільш недоступних місцях пусток і гір, досі живе Езотеричний «Благий Закон» – «Печатка Серця» – в усій своїй первісній чистоті.

Хіба Сведенборг був не правий, коли він сказав про забуте, давно загублене Слово:

⁷⁴⁵ «Buddhism in Tibet», стор. 47, 48.

⁷⁴⁶ «Buddhism in Tibet», стор. 63, 64. Предмети, виявлені у скриньці, як вони перераховані в екзотеричній легенді, звісно, символічні. Їх перелік можна знайти у «Канджурі». Говорять, що там були: (1) дві з'єднані руки; (2) мініатюрний Чотен (Ступка або сховище реліквій); (3) талісман із накресленим на кому написом: «Ом Мані Падме Хум»; (4) релігійна книга «Заматог» («побудована колісниця»).

⁷⁴⁷ «Alterthums kunde», II, 1072.

Шукайте його у Китаї; можливо, що ви знайдете його у Великій Татарії.

Він говорить своїм читачам, що одержав ці відомості від якихось «Духів», які сказали йому, що чинили своє поклоніння відповідно до цього (загубленого) древнього Слова. Із цього приводу у «Викритій Ісіді» було сказано, що

Інші учні Окултних Наук мали щось більше, ніж слово «духів», щоб бути впевненими у цьому; вони бачили книги у яких містилося це «Слово»⁷⁴⁸. Можливо, що імена тих «Духів», які відвідували цього великого шведського теософа, були східні. Слово людини такої незаперечної і визнаної чесності, чия вченість у математиці, астрономії, природознавстві й філософії далеко випередила своє століття, не може бути піддано осміянню або відкинуто так безцеремонно, як, якщо це було би твердженням сучасних теософів; далі він заявляв, що може за своїм бажанням перейти в той стан, при якому Внутрішнє Я цілком звільняється від усіх фізичних почуттів і живе та дихає у світі, де всі таємниці Природи стають розкритою книгою для ока Душі⁷⁴⁹. На лихо, дві третини з його опублікованих праць теж в одному сенсі алегоричні, і оскільки вони були сприйняті буквально, то критика не більше помилувала цього великого шведського Провидця ніж інших.

Вчинивши панорамний огляд таємних Наук і Магії разом із їхніми європейськими Адептами, варто тепер згадати Східних Присвячених. Якщо про присутність Езотеризму у Священних Писаннях Заходу починають підозрювати тільки тепер, після майже двохтисячорічного періоду сліпої віри у їх *verbatim* мудрість, то теж саме повністю можна застосувати до Священних Книг Сходу. Тому, ні індійські, ні буддійські системи не можуть бути зрозумілі без ключа, і також вивчення порівняльної Релігії не може стати «Наукою» доти, доки символи всіх Релігій не розкриють своїх найглибших секретів. У найкращому разі таке вивчення залишиться порожньою витратою часу та грою у схованки.

Посилаючись на авторитет японської «Енциклопедії», Ремусат доводить, що перед смертю Будда передав секрети Своєї системи Своему учневі Кашияпі, якому єдиному було довірено священне зберігання Езотеричного тлумачення. У Китаї це називається Чін-Фа-ін-Цзан («Таємниця Ока Благого Вчення»). Будь-якому вивчаючому буддійський Езотеризм цей термін, «Таємниця Ока», показав би повну відсутність якого-небудь Езотеризму. Якби замість цього стояло би слово «Серце», тоді б це означало те, на що тепер тільки претендує. «Доктрина Ока» означає догму й форму мертвої букви, церковний ритуалізм, призначений для тих, хто задовольняються екзотеричними формулами. «Доктрина Серця» або «Печатка Серця» (Сін Ін) є єдиною справжньою. Підтвердження цьому можна знайти в Сюан Цзана. У його перекладі «Мага-Праджна-Параміта» («Ta-roh-je-King»), що складається зі ста двадцяти томів, сказано, що «улюбленому учневі Будди, Ананді, після того як його великий Учитель перейшов у Нірвану, Кашияпа доручив поширити «Око Доктрини»; «Серце» Закону було залишено тільки у Архатів.

Істотна різниця між цими двома поняттями – між «Оком» і «Серцем» або зовнішньою формою і таємним значенням, холодною метафізикою та Божественною Мудрістю – ясно й наочно виявлена в декількох томах з «Китайського Буддизму», написаних різними місіонерами. Проживши роки у Китаї, вони усе ще знають не більше, ніж вони довідалися від претензійних шкіл, що називають себе езотеричними, і, які натомість вільно постачають відкритих ворогів своєї віри нібито древніми рукописами та езотеричними працями! Це безглузде протиріччя між віросповіданням і практичним застосуванням, як здається, ще ніколи не викликало подиву у західних і поважних істориків таємних вчень інших народів. Так, багато езотеричних шкіл згадуються в «Китайському Буддизмі» преподобним Джозефом Едкінсом, котрий цілком щиро вірить, що він зробив «кропітке дослідження» таємних вчень буддистів, твори яких «до найостаннішого часу були недоступні у своєму первісному вигляді». Справді, не буде перебільшенням відразу сказати, що справжня Езотерична література «недоступна» досі, й, що шановний джентльмен, котрий був натхненний сказати, що

Не схоже, щоб існувала яка-небудь таємна доктрина, котру ті, хто її знають, не видали б,

зробив велику помилку, якщо він коли-небудь сам вірив у те, що сказав на 161-ій сторінці своєї праці. Нехай він відразу довідається, що всі ці Ю-лу («Записи Приказок») прославлених учителів представляють собою просто маскування, таке ж досконале, – якщо не більше, – як у «Пуранах» брахманів. Марно перераховувати нескінченний ряд кращих учених Сходу або наводити приклади досліджень Ремусата, Бюрнофа, Коеппена, Сент-Ілера й Сент-Жуліана, яким приписується, що вони виставили на огляд давньоіндійський світ шляхом розкриття священних і таємних книг Буддизму; насправді ж світ, який вони розкривають, ніколи не був прихований. Можна судити про помилки всіх сходознавців за помилкою одного з найбільш популярних, якщо не найбільших серед них усіх – проф. Макса Мюллера. Це робиться з посиланням на те, що він, висміюючи, перекладає як «бог Хто» (Ka).

Укладачі Брахман настільки цілковито порвали з минулим, що забуваючи поетичний характер гімнів і томління поетів за Невідомим Богом, вони підняли питальний займенник саме в божество й визнали бога Ка (або Хто?)... Де б не зустрілися

⁷⁴⁸ *Op. cit.*, II, 470.

⁷⁴⁹ Якщо людина не отримала точної інформації та правильного методу, то її бачення, хоч би яким воно було правильним та правдивим у житті Душі, ніколи не буде правильно сфотографовані в нашій людській пам'яті, й деякі клітини нашого мозку неодмінно створять безлад у наших спогадах.

питальні вірші, автор говорить, що Ка є Праджапаті або Владика Істот. Вони також не зупиняються на цьому. Деякі з гімнів, у яких цей питальний займенник зустрічається, називалися Кадват, тобто, що мають Кад або Квід. Але незабаром був утворений новий прикметник, і не тільки гімни, але й принесена богам жертва стала називатися Кайя або «Хто»-ва. ... Під час Паніні це слово придбало таку законну силу, що було потрібно дати окреме пояснення про те, як воно утворилося. Коментатор тут пояснює Ка через Брахмо.

Якби коментатор пояснив Це навіть через Парабрахмо, він був би ще більше правий, ніж витлумачуючи Це, як «Брахмо». Незрозуміло, чому тасмне і священне Ім'я Містерій найвищого, безстатевого, безформного Духу, Абсолюту, – Котрого ніхто не насмілювався би класифікувати разом із іншими виявленими Божествами або навіть назвати впродовж первісної номенклатури символічного Пантеону, – не може бути виражено питальним займенником. Хіба мають право ті, хто належать до найбільш антропоморфичної релігії у світі, робити філософам давнини догани навіть за занадто перебільшене релігійне благоговіння і шанобливість?

Але ми зараз зайняті Буддизмом. Його Езотеризм та усні наставляння, які записані й збережені в одиничних копіях найвищими очільниками справді Езотеричних Шкіл, показані автором Сан-К'ян-йї-су. Зіставляючи Бодхидхарму з Буддою, він виголошує:

«Джулаї» (Татхагата) учив великим істинам і причинам усього. Він став наставником людей і Девів. Він урятував безлічі й висловив сенс більш ніж п'яти сотень праць. Із цього виникла К'яюмен або екзотерична галузь цієї системи, і це вважалося традицією *слів* Будди. Бодхидхарма приніс із Західних Небес (Шамбали) «Печатку Істини» (істинну печатку) і відкрив джерело споглядання на Сході. Він указав прямо на серце і єство Будди, позмітав паразитичну і далеку парость книжкових напучувань і в такий спосіб започаткував Цун-Мен або Езотеричну галузь системи, що містить традицію серця Будди⁷⁵⁰.

Кілька зауважень, зроблених автором «Китайського Буддизму», проливають потік світла на загальні неправильні уявлення сходознавців взагалі й місіонерів у «країнах поган» зокрема. Вони дуже багато говорять інтуїції теософів, особливо – теософів Індії. Фрази, на які варто звернути особливу увагу, виділені курсивом.

Звичайним (китайським) словом для позначення езотеричних шкіл є *дан*, санскритське *Дхіана*... Ортодоксальний Буддизм у Китаї повільно, але завзято *став єретичним*. Буддизм книг і древніх традицій *став Буддизмом містичного споглядання*. ... Історія древніх шкіл, що виникали давно у буддійських громадах Індії, *нині може бути відновлена тільки доволі частково*. Можливо, що деяке світло може бути пролите Китаєм на релігійну історію країни, звідки Буддизм прийшов⁷⁵¹. У жодній частині історії не знайти допомоги краще, щоб відновити загублене знання, ніж у повідомленнях патріархів, ряд яких завершився Бодхидхармою. Відшукуючи краще пояснення китайських і японських оповідань про патріархів і *сім Будд*, останнім з яких був Готама або Шак'ямуні, важливо знати перекази джайнів, якими вони були на початку шостого століття нашої ери, коли патріарх Бодхидхарма переїхав у Китай. ...

Простежуючи виникнення різних шкіл езотеричного Буддизму, варто пам'ятати, що один принцип, що трохи нагадує догму апостольської наступності, належить їм усім. Всі вони визнають *походження своїх доктрин від послідовного ряду вчителів, кожний з яких був навчений особисто своїми попередниками*, – до часу Бодхидхарми й далі по ряду до самого Шак'ямуні й більш ранніх Будд⁷⁵².

Далі йде скарга і, як вказівка на відхід від строго ортодоксального Буддизму згадується, *що лами Тибету приймаються імператором у Пекіні з найбільшими почестями*.

Наступні уривки, узяті з різних частин книги, підбивають підсумок поглядів пана Едкінса:

Пустельників нерідко можна зустріти на околицях великих буддійських храмів ... вони не стрижуть волосся... Доктрина метемпсихозу заперечується. Буддизм – це одна з форм Пантеїзму, на тій підставі, що доктрина метемпсихозу робить усю Природу сповненою життям і, що це життя є Божество, яке приймає різні форми особистості; що Божество не є самосвідомою, вільно діючою Самопричиною, але Духом, який все насичує. Езотеричні буддисти Китаю, суворо дотримуючись своєї єдиної доктрини⁷⁵³, нічого не говорять про метемпсихоз ... або про яку-небудь іншу більш матеріальну частину буддійської системи. ... Західний рай, обіцяний шанувальникам Аміда Будди ... не відповідає вченню про Нірвану (?)⁷⁵⁴. ... Він *обіцяє безсмертя*

⁷⁵⁰ «Chinese Buddhism», стор. 158. Поважний Джозеф Едкінс або ігнорує, або, – що більш імовірно, – нічого не знає про реальне існування таких Шкіл і судить за китайськими їхніми пародіями, називаючи такий Езотеризм «єретичним Буддизмом». В одному сенсі так воно і є.

⁷⁵¹ Ця країна – Індія – втратила записи про такі школи та їхні вчення лише остільки, оскільки це стосується широких мас і особливо недоброчинних сходознавців Заходу. Вона зберегла їх у деяких матгамах (притулках для містичного споглядання). Але, можливо, буде краще шукати їх у, та від, їхніх правочинних власників, так званих «міфічних» Адептів або Магатм.

⁷⁵² «Chinese Buddhism», стор. 155-159.

⁷⁵³ Вони, звісно, яро заперечують популярну теорію про перехід людських сутностей чи душ у тварин, але не заперечують еволюцію людей із тварин – настільки, принаймні, наскільки це стосується їхніх нижчих принципів.

⁷⁵⁴ Він цілком відповідає, навпаки, якщо його пояснити у світлі Езотеричної Доктрини. «Західний рай» або Західні небеса не є вигадкою, місце якого в трансцендентальному просторі. Це *bonafide* місцевість у горах або, точніше, місцевість оточена пустелею у горах. Тому, вона призначена як місцеперебування для тих учнів Езотеричної Мудрості – учнів Будди, – які досягли ступеня Лоханів та Анагамів (Адептів). Її називають «Західною» просто з географічних міркувань; і «великий пояс залізних гір», що оточує Авічи, та сім Лок, які оточують «Західний рай» – є дуже точними позначеннями добре відомих східному учню Окультизму, місцевостей та речей.

замість знищення. Велика стародавність цієї Школи очевидна по ранній даті перекладу «Аміда Сутри», котрий вийшов з рук Кумарадживи, і «Ku-liang-sheu-King» часів династії Хань. Ступінь його впливу видна у прихильності тибетців та могулів до поклоніння цьому Будді, і в тому факті, що ім'я цього вигаданого персонажу (?) зазвичай чується в Китаї частіше, ніж ім'я історичного Шак'ямуні.

Боїмося, що щодо Нірвани та Аміта Будди вчений письменник перебуває на хибному шляху. Однак, тут перед нами свідчення місіонера про те, що в Небесній Імперії існує кілька шкіл Езотеричного Буддизму. Коли неправильне вживання ортодоксальних Священних Писань досягло свого апогею й істинний дух Філософії Будди був майже загублений, декілька реформаторів з'явилися з Індії і дали усні вчення. Такими були Бодхидхарма й Нагарджуна, автори найбільш значних праць споглядальної Школи у Китаї в перші століття нашої ери. Крім того, відомо, як сказано в «Китайському Буддизмі», що Бодхидхарма став головним засновником Езотеричних Шкіл, які розділилися на п'ять основних гілок. Наведені дати досить правильні, але всі висновки, без єдиного винятку, неправильні. У «Викритій Ісіді» було сказано, що

Будда викладає доктрину про нове народження так само ясно, як це робить Ісус. Бажаючи порвати із древніми Містеріями, куди неможливо було допускати неосвічені маси, індуський реформатор, хоча в загальному замовчує про не одну тільки таємну догму, ясно викладає свою думку в декількох абзацах. Так, він говорить: «Деякі люди народжуються знову; лиходії йдуть у пекло (Авічи); праведні люди йдуть на небеса (Девачан); ті хто звільнилися від усіх мирських бажань, вступають у Нірвану». («Виречення Дхаммапади», V, 126). В іншому місці Будда говорить, що «краще вірити в майбутнє життя, у якому можна зазнати щастя або тяготи; бо серце, що вірувало в це, припинить грішити й буде чинити добродієсно; і навіть, якщо воскресіння (відродження) немає, таке життя створить добре ім'я і принесе нагороду від людей. Але ті, хто вірять у знищення при смерті, вчиняють будь-який гріх, який виберуть – внаслідок своєї невіри у майбутнє». (Див. «Колесо Закону»).

Як же тоді безсмертя «не відповідає вченню про Нірвану»? Вищенаведене – це тільки декілька відкрито висловлених думок Будди своїм обраним Архатам; цей великий Святий сказав набагато більше. Як зауваження із приводу помилкових поглядів, яких дотримуються в нашому столітті сходознавці, «які марно намагаються виміряти глибину думок «Татхагати», й ті з брахманів, «які до сьогодні не визнають великого Вчителя», – ми наводимо тут кілька оригінальних думок, висловлених із приводу Будди і вивчення Таємних Наук. Вони взяті з однієї праці написаної тибетцем китайською і видану в монастирі Тьян-тай для поширення серед буддистів,

Які живуть в інших країнах і піддаються небезпеці бути зіпсованими місіонерами,

як правильно зауважує автор, бо кожний перетворений не тільки є «зіпсованим» у відношенні свого власного віросповідання, але також представляє собою жалюгідні придбання для Християнства. Тут дано переклад декількох абзаців, люб'язно наданих нам із цієї праці для цього тому.

Оскільки вуха профанів не чули могутніх Чау-янь (таємних і просвітницьких *наставлянь*) Ву-вей-Чен-джен'а (Будди усередині Будди⁷⁵⁵), нашого улюбленого Владика й Бодхисаттви, то, як можна сказати, які насправді були його думки? Святий Санг-гьяс-Панчхен⁷⁵⁶ ніколи не пропонував можливості проникнути поглядом у *Єдину Реальність* неперетвореним (непосвяченим), бікшу. Мало таких навіть серед ту-фон (тибетців), хто пізнав її; що ж стосується Цунг-мен⁷⁵⁷ Шкіл, то вони з кожним днем знижуються у своїй якості. ... Навіть Фа-сіон-Цунг⁷⁵⁸ не може кому-небудь дати мудрості викладеної в оригінальному Налджор-чод-па (на санскриті: ⁷⁵⁹Йогачарья): ... все це тільки Доктрина «Ока» і не більше. Відчувається втрата керівництва приборкання з тих пір, як Ч'-ан-сі (учителі) внутрішньої медитації (самоспоглядання, або Чун-гуан (стали рідкісні і Благий Закон замінений ідолопоклонінням (Сіан-кьян)). Саме про це (ідолопоклоніння або поклоніння зображенням) почули варвари (західні народи), і вони нічого не знають про Баспа-Дхарму (таємну Дхарму, або доктрину). Чому ж істина повинна ховатися подібно черепаці під своїм панциром? Тому що тепер виявилось, що вона стала подібною тонзурному ножу⁷⁶⁰ лами, зброєю занадто небезпечною для використання навіть для лану. Відтак, знання (Таємна Наука) нікому не може бути довірене раніше його часу. Чагпа-Тхог-мад стали рідкісні, й кращі вийшли в Благословенну Тушиту⁷⁶¹.

⁷⁵⁵ Сходознавці перекладають це слово як «істинна людина без місця» (?), що вельми помилково. Воно означає просто істинну внутрішню людину або Его; Будда *всередині* Будди означає, що був Готама як *внутрішньо*, так і *зовні*.

⁷⁵⁶ Один із титулів Готама Будди у Тибеті.

⁷⁵⁷ «Езотеричні» Школи або секти, яких багато в Китаї.

⁷⁵⁸ Школа споглядання, заснована Сюан-Цзаном, мандрівником, майже зникла Фа-сіон-Цунг означає «Школа, що викриває внутрішню сутність речей».

⁷⁵⁹ Езотеричне або таємне вчення Йоги (китайською: Йогімі-кеан).

⁷⁶⁰ Тонзурний ніж робиться з *метеорного* заліза і застосовується для відрізання «жмута обітниць» або волосся з голови послушника під час першого посвячення в ченці. Він має двогостре лезо, гостре як бритва і заховане у порожню ручку з рогу. При натисканні пружини лезо блискавично вискакує і з такою ж швидкістю відскакує назад у рукоятку. У поводженні з цим ножом потрібна велика спритність, щоб не поранити голови молодого гелунга та гелунг-мі (кандидата на жерця або черницю) в попередніх церемоніях, що здійснюються публічно.

⁷⁶¹ Чагпа-Тхог-мад – це тибетське ім'я Арьясанги, засновника школи Йогачарья, або Налджорчодпа. Сказано, що цього Мудреця і Присвяченого вчив «Мудрості» Сам Майтрея Будда, Будда Шостої Раси, в Тушиті (небесна область, Ним очолювана), і, що від Нього він отримав п'ять книг «Чампайтехос-нга». Однак, Таємна Доктрина вчить, що він прийшов з Деджунга або Шамбали, званої «джерелом щастя» («придбаним мудрістю») і оголошеною деякими сходознавцями «міфічною» країною.

Далі, людина, котра прагне оволодіти таємницями Езотеризму до того, як присвячені Ч'-ан-сі (учителі) оголосили її готовою до їхнього прийняття, уподібнюється

Людині, яка темною ніччю без ліхтаря прийшла на місце повне скорпіонів, зважившись шарити руками по землі, щоб відшукати загублену сусідом голку.

І ще:

Той, хто захоче придбати Священне Знання, повинен, перш ніж рушити далі, «упорядкувати свою лампу внутрішнього розуміння» і потім «за допомогою такого гарного світла» використовувати свої схвальні діяння як витиральника, щоб видалити всяку нечистоту зі свого містичного дзеркала⁷⁶², щоб могли побачити в його глянці вірне відбиття Я. ... Спершу це; потім Тонгпа-нья,⁷⁶³ нарешті, Самма Самбудда.⁷⁶⁴

У «Китайському Буддизмі», в афоризмах Лін-цзи можна знайти підтвердження цим твердженням:

Усередині тіла, котре сприймає відчуття, здобуває знання, думає й діє, існує «істинна людина без місця» Ву-вей-чень-жень. Вона стає ясно видимою; навіть найтонший серпанок її не приховує. Чому ви не впізнаєте її? ... Якщо розум не доходить до свідомого існування, то скрізь є звільнення. ... Що таке Будда? Відповідь: Розум ясний і у спокої. Що таке Закон? Відповідь: Розум ясний і осяяний. Що таке Тау? Відповідь: Відсутність перешкод скрізь і чисте осяяння. Ці троє одне.

Поважний автор «Китайського Буддизму» потішається над символізмом буддійської дисципліни. Однак, нанесення собі «ляпанців по щоках» і «ударів під ребра» знаходять свої відповідності в умертвінні тіла й самобичуванні – «у дисципліні покарання» – християнських ченців від перших століть Християнства аж до нашого часу. Але вищевказаний автор – протестант, що заміняє умертвіння тіла й дисципліну – гарним життям і комфортом. Над висловленням Лін-цзи,

«Істинна людина без місця», Ву-вей-чень-жень, обкутана у колючу оболонку, як каштан. До неї неможливо наблизитися. Це Будда – Будда усередині вас,

Кпиняють.

Воістину! Дитині не зрозуміти семи загадок!

ДЕЯКІ СТАТТІ ПРО СТАВЛЕННЯ ОКУЛЬТНОЇ ФІЛОСОФІЇ ДО ЖИТТЯ

ПРИМІТКА

Нижченаведені статті I, II і III були написані О.П. Б. і при житті її ходили по руках приватно, але вони були написані з тією метою, що після закінчення якогось часу вони будуть опубліковані. Вони представляють собою статті призначені скоріше для вивчаючих, ніж для звичайного читача, і зажадають ретельного вивчення й міркування. «Замітки з деяких Усних Вчень» були записані якимсь з її учнів і були частково нею виправлені, але ніяких спроб не було зроблено, щоб позбавити їх розрізненого характеру. Вона мала намір помістити їх в основу статей, подібних першим трьом, але її погіршене здоров'я зробило це неможливим і вони публікуються з її згоди, бо час їхнього ходіння по суворо обмеженому колу минув.

Анні Безант

СТАТТЯ I

ПОПЕРЕДЖЕННЯ

Існує дивний закон в Окултизмі, що був засвідчений і доведений впродовж тисячолітніх досвідів; також впродовж усіх років, що минули з початку існування Теософічного Товариства, закон цей незмінно

⁷⁶² Можливо, не буде помилкою нагадати читачеві, що «дзеркало» було частиною символізму Тесмофорії, частини Елевзінських Містерій; і, що його застосовували у пошуках Атму, «Захованого» чи «Я». У своїй чудовій статті про вищезгадані містерії д-р Олександр Вільдер з Нью-Йорку, каже: «Незважаючи на твердження Геродота та інших, що Вакхійські Містерії були єгипетського походження, існує велика ймовірність, що спочатку вони прийшли з Індії і були Шивайтськими або Буддійськими. Коре-Персепхонейя були ні що інше, як богиня Парасу-пані чи Бгавані, а Загрей походить від Чакри, країни, що тягнеться від океану до океану. Якщо це туранська оповідь, то ми легко можемо упізнати «роги» в якості півмісяця, що носять лами-жерці і вважати, що вся ця легенда (сказання про Діоніса-Загрея) обґрунтована на ламаїстській наступності та трансміграції. ... Через усі оповіді про Орфея ... проходить індійське звучання». Оповідь про «ламаїстську наступність і трансміграцію» походить не від лам, які самі відносять своє походження тільки до сьомого століття, а від халдеїв та брахманів, ще раніше.

⁷⁶³ Стан абсолютної свободи від якого-небудь гріха або бажання.

⁷⁶⁴ Стан, в якому Адепт бачить довгу низку своїх минулих народжень і життів у всіх своїх втіленнях, як у цьому, так і в інших світах. (Див. чудовий опис цього в «Night of Asis», стор. 166. вид. 1884 р.)

підтверджувався майже в кожному випадку. Варто лише кому-небудь вступити на шлях «Випробуваного», як починають з'являтися деякі окультні наслідки. І перший із них є *виявлення назовні* всього, що перебувало в людині дотепер у сплячому стані: її недоліків, звичок, якостей і прихованих бажань, гарних або поганих, або нейтральних.

Наприклад, якщо людина, внаслідок атавізму або кармічної спадщини, марнолюбна або чутлива, або самонадумана, то всі ці пороки неминуче виявляться в ній, навіть якщо дотепер їй вдавалося успішно приховувати і придушувати їх. Вони виступлять нестримно і їй доведеться боротися з ними у сто разів сильніше, ніж раніше, перш ніж їй вдасться викоринити в собі подібні нахили.

З іншого боку, якщо вона добра, великодушна, цнотлива й помірна, або має які-небудь чесноти, що дотепер перебували в ній у схованому або сплячому стані, вони так само нестримно виявляться, як і все інше. Таким чином, цивілізована людина, яка не терпить, щоб її приймали за святого і відтак, накладає на себе маску, не зможе сховати своєї істинної природи, будь вона низька або шляхетна.

В ОБЛАСТІ ОКУЛЬТНОГО ЦЕ Є НЕПОРУШНИЙ ЗАКОН.

Дія його тим яскравіше, чим серйозніше й щиріше бажання виражене кандидатом і глибше він відчув дійсність і значення прийнятого ним на себе зобов'язання.

Древня окультна аксіома, «Пізнай Самого Себе», повинна бути знайома кожному учневі; але мало, якщо взагалі хто, зрозумів Істинне значення цього мудрого виречення Дельфійського Оракула. Всі ви знаєте ваш земний родовід, але хто з вас коли-небудь простежив усі ланки спадковості астральної, психічної і духовної, які роблять вас тим, чим ви зараз є? Багато хто писав і висловлював своє бажання з'єднатися зі своїм Вищим Его, але здається, що жоден не знає тієї нерозривної ланки, яка з'єднує їх Вищі Его з Єдиним Всесвітнім Я.

Для всіх цілей Окультизму, як практичних, так і чисто метафізичних, таке знання абсолютно необхідне. Тому, пропонується почати ці статті показом цього зв'язку в усіх напрямках зі світами: Абсолютним, Прототипним, Духовним, Манасичним, Психічним, Астральним і Елементальним. Однак, перш ніж ми зможемо торкнутися вищих світів – Прототипного, Духовного і Манасичного – ми повинні розібратися у стосунках сьомого, земного світу, нижчої Праkriti або Малкут, як називає його Кабала, зі світами й планами, які сліднують безпосередньо за ним.

ОМ

«ОМ», говорить арійський Адепт, син П'ятої Раси, котрий цим складом починає і закінчує своє вітання людській істоті, своє заклинання або звертання до нелюдських ПРИСУТНОСТЕЙ.

«ОМ-МАНІ», шепоче туранський Адепт, нащадок Четвертої Раси; і після невеликої паузи додає: «ПАДМЕ-ХУМ».

Це знамените заклинання (invocation) вельми неправильно перекладе сходознавцями як «О Коштовносте в Лотосі». Бо, хоча й буквально Ом є склад, який стосується Божества, ПАДМЕ означає «в Лотосі», і МАНІ є будь-який дорогоцінний камінь, – однак, ні самі слова, ні їхнє символічне значення у такий спосіб, насправді, не передані правильно.

В цій найбільш священній з усіх східних формул, не лише кожен склад має таємну могутність, що дає певний результат, але й усе це заклинання в цілому має сім різних значень і може давати сім різних результатів, кожний з яких може відрізнятись від інших.

Ці сім значень і сім результатів залежать від інтонації, яка надається всій формулі й кожному з її складів; і навіть числова величина букв додається або зменшується відповідно до того або іншого ритму, яким у цьому випадку користуються. Нехай пам'ятає вивчаючий, що число лежить ув основі форми, і число скеровує звук. Число лежить у корені виявленого Всесвіту; числа й гармонійні пропорції направляють перші диференціації однорідної субстанції в різні елементи; і число й числа ставлять межі творчій руці Природи.

Знайте відповідні числа основного принципу кожного елемента і його під-елементів, вивчіть їхню взаємодію і поведження на окультній стороні проявлення Природи, – і закон відповідності приведе вас до розкриття найбільших таємниць макрокосмічного життя.

Але для того, щоб прийти до макрокосмічного, ви повинні почати з мікрокосмічного, тобто ви повинні вивчати ЛЮДИНУ, мікрососм – у цьому випадку так, як робить фізична наука – індуктивно, від окремого до загального. Однак, у той же самий час, оскільки потрібна основна нота, щоб аналізувати й розуміти будь-яку комбінацію диференціації звуку, ми ніколи не повинні випустити з уваги Платонівський метод, що починає від загального огляду всього, і спускається від загального до індивідуального. Це метод, прийнятий у Математиці – у єдиній *точній* науці, що існує в наші дні.

Тому, давайте вивчати Людину; але, якщо ми її хоч на мить відокремимо від Загального Цілого або почнемо розглядати її в ізоляції, з одного аспекту, окремо від «Небесної Людини» – Всесвіту, символізованого Адамом Кадмоном або його еквівалентами в кожній філософії, – ми або спустимося в Чорну Магію, або ж найганебнішим чином провалимося в нашої спробі.

Так містична фраза, «Ом Мані Падме Хум», при правильному її розумінні, замість того, щоб бути складеною з майже безглузких слів «О Коштовносте в Лотосі», містить посилення на цей нерозривний союз між Людиною і

Всесвітом, що виражається в семи різних видах і має здатності семи різних застосувань до стількох же планів думки та дії.

У якому би аспекті ми не розглядали її, вона означає: «Я єсьм те, що Я єсьм»; «Я в тобі, і ти в мені». У цьому поєднанні та тісному союзі, добра й чиста людина стає Богом. Свідомо або несвідомо вона викличе або ненавмисно послужить причиною неминучих результатів. У першому випадку, якщо вона є Присвяченим (звичайно, тут мається на увазі тільки Адепт Шляху Правої Руки), то може направляти благодійний або захисний струм і в такий спосіб приносити користь і захищати окремих особистостей і навіть цілі народи. У другому випадку, хоча й зовсім не усвідомлюючи, що вона робить, добра людина стає щитом для всіх, з ким би вона не перебувала.

Такий факт; але його «як» і «чому» вимагають пояснення, а воно може бути дане тільки тоді, коли дійсна присутність і могутність чисел у звуках і, отже, у словах і буквах стане ясною. Формула «*Ом Мані Падме Хум*» була обрана як ілюстрація внаслідок її майже безмежної могутності у вустах Адепта і її потенційності при вимові будь-якою людиною. Будьте обережні, ви всі, які це читаете: не вимовляєте цих слів намарно або коли ви у гніві, щоб ви самі не стали першою жертвою або, що ще гірше, не наразили на небезпеку тих, кого ви любите.

Профан-сходознавець, котрий все життя схоплює тільки зовнішню сторону, з відтінком зарозумілості та регочучи над марновірствами, скаже вам, що в Тибеті ця формула вважається найбільш могутнім шестискладовим заклинанням, і сказано, що вона була дана народам Центральної Азії Падмапані, тибетським Ченрезі.⁷⁶⁵

Але хто насправді є Падмапані? Кожен із нас повинен упізнати його сам, коли буде до цього готовий. Кожен із нас усередині себе має «Коштовність у Лотосі», назвіть його Падмапані, Крішною, Буддою, Христом або яким-небудь іншим ім'ям, яке ми можемо дати нашому божественному Я. Екзотеричне ж оповідання звучить так:

Говориться, що верховний Будда, або Амитабга, у час створення людини випустив рожевий промінь світла зі свого правого ока. Промінь видав звук і став Падмапані Бодхісаттвою. Потім Божество дозволило вилитися зі свого лівого ока блакитному променю світла, що втілюючись у двох незайманих Долма, придбав силу просвіщати розуми живих істот. Тоді Амитабга назвав цю комбінацію, що зараз же обрала місцем свого перебування людину, «*Ом Мані Падме Хум*», «Я – Коштовність у Лотосі й у ньому я залишуся». Потім Падмапані, «Єдиний у Лотосі», запрягся ніколи не припиняти працювати доти, доки він не змусить Людство відчувати його присутність у собі й не врятує його у такий спосіб від жалюгідної долі переродження. Він запрягся вчинити цей подвиг до кінця Кальпи, додавши, що у випадку невдачі, він хоче, щоб його голова була розколота на незліченні шматочки. Кальпа закінчилася, але Людство не відчувало його у своїх холодних, злих серцях. Тоді голова Падмапані розкололася і розлетілася на тисячі шматочків. Захоплене жалем Божество сформувало із цих часток *десять* голів: три білі й сім різного кольору. І з цього дня людина стала досконалим числом, або ДЕСЯТЬМА.

Могутність ЗВУКУ, КОЛЬОРУ і ЧИСЛА в цій алегорії так мистецьки введене для того, щоб завуалювати дійсне Езотеричне значення. Сторонній буде читати це як одну із багатьох, що не мають особливого сенсу, казок про створення; але вона сповнена духовним і божественним, фізичним і магічним значенням. Із Амитабга – не кольору або *білого саява* – народжуються сім різних кольорів призми.

З них кожен випускає відповідний звук, утворюючи сімку *музичної гами*. Позаяк Геометрія, серед Математичних Наук особливо пов'язана з Архітектурою і також (перейшовши до Загального) з Космогонією так, що десять Йодів Піфагорійської Тетради, або Тетрактису, використовуються як символи Макрокосму, то й Мікрокосм, або людину, її подобу, також довелося ділити на десять точок. Про це подбала сама Природа, як ми побачимо.

Але перш ніж це твердження може бути доведено, і повна відповідність між Макрокосмом і Мікрокосмом наочно показана, потрібно кілька слів пояснення.

Тому учневі, котрий захотів би вивчити Езотеричні Науки з їхньою подвійною метою: (а) довести, що Людина тотожна в духовній і фізичній сутності як з Абсолютним Принципом, так і з Богом у Природі; і (б) наочно показати присутність у ній тих же самих потенційних сил, які існують у творчих енергіях Природи, – досконале знання відповідностей між Кольорами, Звуками й Числами є першою необхідністю. Як уже було сказано, священна формула далекого Сходу «*Ом Мані Падме Хум*» є формулою, найкраще розрахованою на те, щоб зробити ці відповідні якості та функції зрозумілими для учня.

В алегорії Падмапані, Коштовності (або Духовне Его) у Лотосі, або символі андрогінної людини, виділяються числа 3, 4, 7, 10, як синтезуючі *Одиницю*, Людину, як я вже сказала. Як раз на досконалому знанні та осягненні значення і могутності цих чисел у їх різних і різноманітних комбінаціях, і в їх взаємовідповідностях зі звуками або словами й кольорами, або швидкістю руху (представленою у фізичній науці вібраціями), залежить просування вивчаючого Окультизм. Тому, ми повинні почати з першого, первісного слова, ОМ або АУМ; ОМ – це «маскування». Фраза «*Ом Мані Падме Хум*» не є шестискладова, а семискладова фраза, бо перший склад, при правильній його вимові, – подвійний і потрійний у своїй сутності, А-УМ. Він являє собою назавжди приховану

⁷⁶⁵ Див. *supra*, II, 225, 226.

первинну трисдину диференціацію, не *від*, але *в* ЄДИНОМУ Абсолюті, і тому, символізується числом 4, або Тетрактисом, у метафізичному світі. Це – промінь-Одиниця, або Атман.

Це Атман, найвищий Дух в людині, який у поєднанні з Буддхі та Манасом називають верхньою Тріадою або Трійцею. Ця Тріада разом зі своїми чотирма нижчими людськими принципами, крім того, обкутана ауричною атмосферою, подібно жовтку яйця (майбутньому ембріону) обкутаному білком і шкарлупою. Для сприйняття вищих Істот з інших сфер, це перетворює кожну індивідуальність в овальну сферу з більшим або меншим сяйвом.

Щоб показати учневі цілковиту відповідність між народженням Космосу, Світу, Планетарної Істоти, або Дитям Гріха і Землі, необхідно дати більш певний і зрозумілий опис. Ті, хто знайомі з фізіологією, зрозуміють його краще, ніж інші.

Хто з тих, котрі читали, скажімо, «Вішну» або інші «Пурани», не знайомий з екзотеричною алегорією про народження Брахми (чоловічо-жіночого) у Світовому Яйці, Хіраньягарбсі, оточеному сімома зонами або, скоріше, планами, які у світі форми й матерії стають сімома та чотирнадцятьма Локами; числа сім і чотирнадцять у міру потреби з'являються знову і знову.

Не видаючи таємного аналізу, індуси з давніх давен прирівнювали утробу Всесвіту й також сонячну утробу до жіночої утробы. Про першу написано «Її утроба велика, мов Меру», і

Майбутні потужні океани сплять у водах, які заповнили її порожнини – материки, моря й гори, зірки, планети, боги, демони та людство.

Все це було схоже за своїми внутрішніми й зовнішніми покривами на кокосовий горіх, заповнений усередині м'якоттю, а зовні покритий лушпинням та кіркою. «Велика, мов Меру», говориться в текстах.

Меру була її Амніоном, і інші гори були її Хоріоном,

додає вірш у «Вішну Пурани»⁷⁶⁶.

Так само і людина зароджується в материнській утробі. Як Брахма, в екзотеричних переказах, оточений сімома шарами усередині й сімома зовні Світового Яйця, так само оточений і ембріон (перший або сьомий шар – це залежить від того, звідки ми почнемо рахувати). Таким чином, точно так само, як Езотеризм у своїй Космогонії нараховує сім внутрішніх і сім зовнішніх шарів, так і фізіологія реєструє вміст утробы, як сім числом, хоча вона нічого не знає про те, що це є копія того, що відбувається у Всесвітній Утробі. Цей вміст наступний:

1. *Ембріон*. 2. *Амніотична Рідина*, що безпосередньо оточує Ембріон. 3. *Амніон*, пліва, яка походить від Утробного Плоду, котра містить рідину. 4. *Пупковий Пухирець*, який служить для передачі живлення Ембріону спочатку й надалі. 5. *Аллантоїс*, виступ з Ембріона у вигляді закритої сумки, що простягається між 3 і 7, і посередині 6, і, який, пристосувавшись до Плаценти, служить для проведення живлення Ембріону. 6. *Проміжний простір* між 3 і 7 (Амніоном і Хоріоном), заповнений білковою рідиною. 7. *Хоріон*, або зовнішній шар.

Тепер, кожне із цих семи вмістищ окремо відповідає і сформовано за своїм прототипом, на кожному із семи планів буття, яким, у свою чергу, відповідають сім станів Матерії та всіх інших сил, сенсуальних або функціональних, у Природі.+

Нижченаведене являє собою огляд із пташиного лету семи відповідних вмістів утроб Природи й Жінки. Ми можемо зіставити їх у такий спосіб:

КОСМІЧНИЙ ПРОЦЕС ВЕРХНІЙ ПОЛЮС

1. Математична Точка, яку називають «Космічним Насінням», Монада Лейбніца, що містить у собі весь Всесвіт, як жолудь – дуб.

Це – перший пузир на поверхні безмежної однорідної Субстанції або Простору, пузир диференціації в стадії зародження. Це є початок Орфічного Яйця або Яйця Брахми. В Астрології та в Астрономії вона відповідає Сонцю.

2. *Vis vitae* нашої сонячної системи виділяється із Сонця.

а). Коли маються на увазі вищі плани її називають Акашею.

б). Вона виходить із десяти «божеств», десяти чисел Сонця, що саме є «Досконале Число». Їх називають *Dis* – у дійсності Простір – сили, що поширилися в Просторі, три з яких містяться в Сонячному Атмані, або сьомому принципі, а сім – це промені, що випускаються Сонцем.

ЛЮДСЬКИЙ ПРОЦЕС НИЖНІЙ ПОЛЮС

1. Земний Ембріон, що містить у собі майбутню людину з усіма її потенційностями. У ряді принципів людської системи це є Атман, або наддуховний принцип, точно так само, як у фізичній Сонячній Системі це є Сонце.

2. Амніотична Рідина виділяється з Ембріону.

а). На плані матерії її називають Праною.⁷⁶⁷

б). Вона виходить, взявши джерело у всесвітньому Єдиному Житті, з серця людини й Буддхі, над яким здійснюють керівництво Сім Сонячних Променів (Богів).

⁷⁶⁶ Переклад Вільсона, як виправлено Фітцедурдом Холлом, I, 40.

⁷⁶⁷ Насправді Прана є всесвітній Життєвий Принцип.

3. Ефір Простору, котрий у своєму зовнішньому аспекті представляє собою пластичну кірку, що, як гадають, огортає Сонце. На вищому плані це є весь Всесвіт, як третя диференціація Субстанції, що розвивається, Мулапракріті, що стає Пракріті.

а). Містично вона відповідає виявленому Магату, або Розуму, або Душі Світу.

4. Сидеральний вміст Ефіру, його речовинні частини, невідомі сучасній Науці, представлені:

а). В окультних і кабалістичних Містеріях – елементами.

б). У фізичній Астрономії – метеорами, кометами й усяким родом випадковими і феноменальними космічними тілами.

5. Життєві потоки в Ефірі, що мають своїм джерелом Сонце: канали по яких життєвий принцип цього Ефіру (кров Космічного Тіла) проходить, щоб жити все на Землі й на інших планетах: починаючи з мінералів, які в такий спосіб змушують рости та спеціалізуватися; з рослин, які живляться таким чином, до тварини і людини, які в такий спосіб наділяються життям.

6. Подвійне випромінювання, психічне й фізичне, котре випромінюється з Космічного Насіння і поширюється навколо цілого Космосу, також як навколо Сонячної Системи й кожної планети. В Окультизмі його називають: верхній – божественним, і нижній – матеріальним, Астральним Світлом.

7. Зовнішня кірка кожного небесного тіла. Шкарлупа Світового Яйця або сфера нашої Сонячної Системи, нашої Землі й кожної людини та тварини. У сидеральному просторі – власне Ефір; на земному плані – Повітря, що знов-таки побудоване семишарово.

а). Споконвічна світова потенційна субстанція стає (на манвантарний період) постійною кулею або кулями.

Навіть в еволюції Рас ми бачимо той же самий порядок, що й у Природі та Людині.⁷⁶⁹ Плацентна тваринно-людина стала такою лише після поділу статей у Третій Корінній Расі. У фізіологічній еволюції плацента повністю утворюється і функціонує тільки після третього місяця утробного життя.

Давайте відкладемо убік такі чисто людські концепції, як особистий Бог, і будемо дотримуватися чисто божественного, того що перебуває в основі всіх і всього в безмежній Природі. У «Ведах» його називають санскритським Езотеричним ім'ям ТАТ (або ТЕ), що є термін для позначення непізнаного Безкореневого Кореня. Якщо ми так вчинимо, то ми можемо відповісти на нижченаведені сім питань із «Езотеричного Катехісису» так:

1. П. – Що таке Вічний Абсолют?

В. – ТЕ.

2. П. – Як відбувся Космос?

В. – Через ТЕ.

3. П. – Яким або чим він буде, коли він знову порине у Пралайю?

В. – У ТОМУ.

4. П. – Звідки вся одушевлена і, можливо, «нежива» природа?

В. – З ТОГО.

5. П. – Що це за Субстанція й Сутність, з якої Всесвіт утворений?

3. Амніон, пліва, що містить Амніотичну Рідину і оточує Ембріон. Після народження людини вона стає, так би мовити, третім шаром її магнітно-життєвої аури.

а). Манас, третій принцип (рахуючи зверху), або Людська Душа в Людині.

4. Пупковий Пухирець, що служить, як учитель Наука, для первісного живлення Ембріону, але, як стверджує окультна Наука, служить для того, щоб за допомогою космосу доставляти зародку космічні впливи, далекі від матері.

а). У дорослої людини вони стають живильниками Кама, над якою вони головують.

б). У фізичній людині – її пристрасті та емоції, моральні метеори і комети людської природи.

5. Аллантаїс, виступ з Ембріона, що поширюється між Амніоном і Хоріоном; думають, що він проводить живлення від матері до Ембріона. Він відповідає життєвому принципу, Прані або Дживі.

6. Аллантаїс розділяється на два шари. Проміжний простір між Амніоном і Хоріоном містить Аллантаїс і також білкову рідину.⁷⁶⁸

7. Хоріон, або Zona Pellucida, кулястий предмет, названий Міхуром Зародкової Оболонки, зовнішній і внутрішній шари плівки якої починають формувати фізичну людину. Зовнішній або ектодерма, утворює її епідерму; внутрішній або ендодерму – її м'язи, кістки тощо. Людська шкіра знов-таки складається із семи шарів,

а). «Первинний» стає «постійним» Хоріоном.

⁷⁶⁸ Все те, що міститься в утробі, маючи безпосередній духовний зв'язок зі своїми космічними прототипами, є могутніми знаряддями у Чорній Магії на фізичному плані і відтак, вважається нечистим.

⁷⁶⁹ Див. supra, II, частина I.

В. – ТЕ.

6. П. – У чому він був і буде знову й знову розчинений?

В. – У ТОМУ.

7. П. – Чи є тоді ТЕ як сприятливою, так і матеріальною причиною Всесвіту?

В. – Що ж ще це є або може бути, ніж ТЕ?

Оскільки Всесвіт, Макрокосм і Мікрокосм,⁷⁷⁰ представляють собою *десять*, то чому нам ділити Людину на *сім* принципів? Ось причина, з якої досконале число десять ділиться на два: у їхній повноті, тобто наддуховно та фізично, цих сил усього ДЕСЯТЬ, а саме: три на суб'єктивному і незбагненному плані, й сім на об'єктивному плані. Запам'ятайте, що зараз я вам даю опис двох протилежних полюсів:

а) споконвічного Трикутника, що, як тільки відбив себе у «Небесній Людині», найвищій із нижчих семи, – зникає, повертаючись у «Мовчання та Питьму»; і б) астральну парадигматичну людину, Монада (Атма), котра також представляється трикутником, бо їй випадає стати потрібною у свідомих Девачанських проміжках. Позаяк чисто земна людина відбивається у всесвіті Матерії, так би мовити, перевернутою головою долі, то верхній Трикутник, у якому перебуває творча мислеоснова і суб'єктивна потенційність утворюючої здатності, переміщений в людині з пороку нижче семи. Таким чином, три з десяти, які містять у прототипному світі тільки мислеоснову й парадигматичну потенційність, тобто існуючу в можливості, але не в дії, у сутності представляють собою одне. Міць утворюючого творення перебуває в Логосі, синтезі семи Сил або Променів, що негайно стає Четвіркою, священним Тетрактисом. Цей процес повторюється в людині, в якій нижчий фізичний трикутник стає, спільно з жіночим Одним, чоловічо-жіночим творцем, або батьком. Те ж саме на ще більш низькому плані в царстві тварин. Таємниця вгорі, таємниця внизу, воістину.

Ось так верхнє і найвище, й нижнє та найбільш тваринне, перебувають у взаємозв'язку.

ДІАГРАМА І

І. МАКРОКОСМ І ЙОГО 3, 7, АБО 10 ЦЕНТРІВ ТВОРЧИХ СИЛ

- A. Безстатевий, Невиявлений Логос.
- B. Потенційна Мудрість.
- C. Всесвітня Мислеоснова.
  - a. Творчий Логос.
  - b. Вічна Субстанція.
- D. Духовні Сили діючі в Матері!

- A В. З. Непізнаване.
  - a. b. c. Це Прадхана, недиференційована матерія у філософії Санкхья, або Добро, Зло і Хаотична Питьма (Саттва, Раджас і Тамас), що нейтралізують один одного. При диференціації вони стають Сімома Творчими Силами; Духом, Субстанцією і Вогнем, які стимулюють Матерію до самоформування.

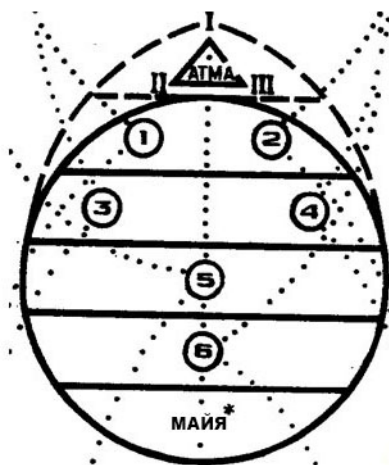
⁷⁷⁰ Сонячна система або Земля – за обставинами.

II. МІКРОКОСМ (ВНУТРІШНЯ ЛЮДИНА) І ЇЇ 3, 7, АБО 10 ЦЕНТРІВ ПОТЕНЦІЙНИХ СИЛ

(АТМАН, хоча екзотерично вважається сьомим принципом, зовсім не є принципом і належить Всесвітній Душі; 7 – це АУРИЧНЕ ЯЙЦЕ, Магнітна Сфера навколо кожної людської і тваринної істоти.)

1. БУДДХІ, носій АТМИ.
2. МАНАС, носій БУДДХІ.
3. НИЖЧИЙ МАНАС (Вищий і Нижчий МАНАС – це два аспекти того самого принципу) і
4. КАМА РУПА, його носій.
5. ПРАНА, Життя, і
6. ЛІНГА ШАРІРА, її носій.

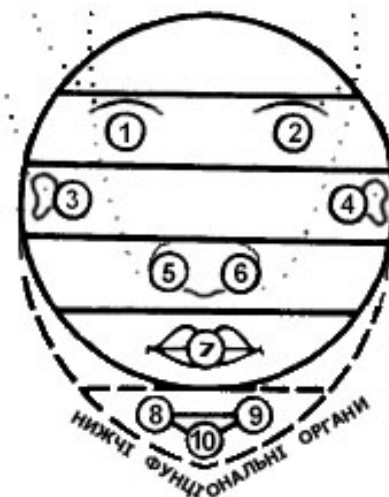
I. II. III. – це Три Іпостасі АТМАНУ; його контакт із Природою та Людиною становить Четверту, перетворюючи це на Четвірку, або Тетрактис, Вище Я.

1. 2. 3. 4. 5. 6. Ці шість принципів, що діють на чотирьох різних планах і мають свою АУРИЧНУ ОБОЛОНКУ на сьомому (vide infra), є тими принципами, якими користуються Адепти Правої Руки, або Білі Маги.

* Фізичне Тіло не є принцип; воно цілковито ігнорується; використовується тільки в Чорній Магії.

III. МІКРОКОСМ (ФІЗИЧНА ЛЮДИНА) І ЇЇ 10 ОТВОРІВ, АБО ЦЕНТРІВ ДІЯЛЬНОСТІ

1. (БУДДХІ) Праве Око.
3. (НИЖЧИЙ МАНАС) Праве Вухо.
5. (ЖИТТЄВИЙ ПРИНЦИП) Права Ніздря.
7. Орган ТВОРЧОГО ЛОГОСУ, Рот.
8. 9. 10. Оскільки ця Нижча Трійка має безпосередній зв'язок із Вищою Атмічною Тріадою, з її трьома аспектами (творчим, збереження і руйнування або, вірніше, відродження), то зловживання відповідними функціями є найбільш страшним з Кармічних Гріхів – у християн це Гріх проти Святого Духу.

2. (МАНАС) Ліве Око.
  4. (КАМА РУПА) Ліве Вухо.
  6. (ЖИТТЄВИЙ НОСІЙ) Ліва Ніздря.
  7. Зразок 10-го (творчого) отвору в Нижчій Тріаді.
- Ці Фізичні Органи використовуються тільки дугами в Чорній Магії.

На цій діаграмі ми бачимо, що фізична людина (або її тіло) не має своєї частки в *безпосередніх* чистих хвилях божественної Сутності, які течуть із *Одного в Трьох*, Невиявленого, через Виявлений Логос (верхній лик на діаграмі). Пуруша, первісний Дух, торкається людської голови і там зупиняється. Але Духовна Людина (синтез семи принципів) безпосередньо поєднана з нею. Тут варто сказати, кілька слів про звичайну екзотеричну нумерацію принципів. Спершу був зроблений і виданий тільки приблизний розподіл. «Езотеричний Буддизм» починає з Атми, сьомого, і закінчує фізичним Тілом, першим. Але ні Атма, що не є індивідуальним «принципом», але випромінюванням з Невиявленого Логосу і *єдиним* із ним; ні Тіло, що є матеріальною шкарлупою або оболонкою Духовної Людини, не можуть бути, точно кажучи, віднесені до «принципів». Крім того, головним «принципом» із усіх, котрий дотепер навіть не згадувався, є «Світне Яйце» (Хіраньягарбга), або невидима магнетична сфера, у яку кожна людина обкутана.⁷⁷¹ Вона є безпосередня еманція: а) з Атмічного Променя в його потрійному аспекті Творця, Охоронця і Руйнівника (Відроджувача); і б) з Буддхі-Манаса. *Сьомим* аспектом цієї індивідуальної Аури є здатність приймати форму свого тіла і стати «Променистим», Сяйливим Авгоейдом. Точно кажучи, це є те, що часом стає формою названою Майаві Рупа. Тому, як пояснено в другому лику діаграми (астральна людина), Духовна Людина складається тільки з п'яти принципів, як учать ведантисти,⁷⁷² які мовчазно заміняють фізичне цим шостим, або Ауричним Тілом, і зливають подвійного Манаса (подвійний розум або свідомість) в одне. Тому, вони говорять про п'ять Кош (оболонки, або принципи) і називають Атму шостим, але не «принципом». Ось у чому полягає секрет, чому покійний Субба Роу розкритикував розподіл в «Езотеричному Буддизмі». Але нехай тепер учні дізнаються істинну Езотеричну нумерацію.

⁷⁷¹ Також як тварини, рослини і навіть мінерали, Рейхенбах так ніколи і не зрозумів, що він дізнався за допомогою своїх сенситивів та ясновидців. Це є одичний або, швидше, ауричний або магнетичний флюїд, який еманує з людини, але вона також є чимось більшим.

⁷⁷² Див. supra, I, 211, ведантичне екзотеричне обчислення.

Причина, чому не було дозволено привселюдно згадувати Ауричне Тіло, полягала в тім, що воно таке священне. Саме це Тіло при смерті асимілює сутність Буддхі та Манаса, і стає носієм цих духовних принципів, які не об'єктивні, і потім, при повнім сяйві Атми на ньому, підноситься як Манас-Тайджасі в Девачанський стан. Тому, його називають багатьма іменами. Воно є Сутратма, срібна «нитка», котра «втілюється» з початку Манвантари до кінця, нанизуючи на себе перлини людського існування, інакше кажучи, духовний аромат від кожної особистості, якій воно *слідує* через паломництво життя.⁷⁷³ Це також той матеріал, з якого Адепт формує свої Астральні Тіла від Авгоейда і Майаві Рупи донизу. Після смерті людини, коли її найбільш ефірні частки втягли в себе духовні принципи Буддхі й Вищого Манасу, і осяяні випромінюванням Атми, Ауричне Тіло залишається або в Девачанському стані свідомості, або ж, як у випадку досконалого Адепта, віддає перевагу стану Нірманакаї, тобто того, котрий настільки очистив усю свою систему, що він вище навіть божественної ілюзії девачана. Такий Адепт залишається в астральному (незримому) плані, поєднаному з нашою землею, і відтоді рухається та живе, володіючи всіма своїми принципами, за винятком Кама Рупи й Фізичного Тіла. У випадку девачана, Лінга Шаріра – *alter ego* тіла, що впродовж життя перебуває усередині фізичної оболонки, тоді як промениста аура перебуває поза нею – будучи підкріпленою матеріальними частками, які залишає за собою ця аура, залишається в близькості з мертвим тілом і поза ним, і незабаром розчиняється. У випадку досконалого Адепта одне лише тіло піддається розкладанню, тоді як центр тієї сили, що служила опорою бажань і пристрастей, зникає разом зі своєю причиною – тваринним тілом. Але впродовж життя останнього, всі ці центри більш-менш активні й перебувають у постійному співвідношенні зі своїми прототипами, космічними центрами, і їхніми мікрокосмами – принципами. Тільки через ці космічні й духовні центри можуть фізичні центри (верхні сім отворів і нижня тріада) витягати користь зі своїх окультних взаємодій, бо ці отвори або проходи, є каналами, що проводять у тіло ті впливи, які *воля людини* притягає і використовує, тобто космічні сили.

Зрозуміло, ця воля повинна діяти спочатку через духовні принципи. Щоб пояснити це візьмемо приклад. Для того, щоб припинити біль, скажімо в правому оці, ви повинні залучити до нього могутній магнетизм із того космічного принципу, що відповідає цьому оку й також Буддхі. Потужним зусиллям волі створить уявлювану лінію поєднання між правим оком і Буддхі, поміщаючи останнього як *центр* у тій же самій частині голови. Ця лінія – хоча ви можете назвати її «уявлюваною», – якщо тільки вам удалося побачити її вашим ментальним оком і додати їй форму й колір, у сутності настільки ж гарна, як і реальна. Мотузки у сновидінні *немає*, і однак, вона є. Крім того, вплив буде діяти відповідно до того призматичного кольору, яким ви наділите вашу лінію. Тепер, Буддхі й Меркурій відповідають один одному, обоє жовті й променисті та забарвлені в золотий колір. У людській системі праве око відповідає Буддхі й Меркурієві; а ліве – Манасу та Венері або Люциферу. Тому, якщо ваша лінія буде золотава або срібляста, вона припинить біль; якщо ж червона, то підсилить біль, бо червоний є колір Ками й відповідає Марсові. Ментальні або християнські вчені наткнулися на *наслідки* без розуміння їхніх *причин*. Випадково виявивши секрет створення таких результатів завдяки ментальній абстракції, вони приписують їх своєму з'єднанню з Богом (з особистим або неособистим Богом – це вони краще знають), тоді як це є просто впливи того або іншого принципу. Як би там не було, вони перебувають на шляху відкриття, хоча ще довго будуть блукати.

Нехай учні Езотеризму не зроблять цієї ж помилки. Часто пояснювалося, що ні космічні плани субстанції, ні навіть людські принципи – за винятком найнижчого матеріального плану або світу і фізичного тіла, які, як уже було сказано, не є «принципами» – не можуть бути поміщені або мислимі, як розташовані в Просторі й Часі. Позаяк перші є сімома в ОДНОМУ, так і ми є сімома в ОДНОМУ – у тій самій абсолютній Душі Світу, що є й Матерія і не-Матерія, Дух і не-Дух, Буття й не-Буття. Добре запам'ятайте в собі цю ідею, ви всі хто хочете вивчити таємниці Я.

Запам'ятайте, що за допомогою одних лише фізичних почуттів, наявних у нашому розпорядженні, ніхто з нас не може сподіватися вибратися за межі грубої Матерії. Ми можемо зробити це тільки через одне або інше з наших семи *духовних* почуттів, або шляхом тренування, або вже народжуючись провидцем. Але, однак, навіть ясновидець, який володіє такими здібностями, якщо він не Адепт, то яким би чесним та істинним він не був, внаслідок незнання істин Окультної Науки буде введений своїми видіннями, які він побачить в Астральному Світлі, тільки в оману, приймаючи за Бога або за Янголів мешканців тих сфер, на які йому іноді вдасться мигцем глянути, як свідчить Сведенборг та інші.

Ці наші сім почуттів відповідають усім іншим сімкам у природі та в нас самих. Фізично, хоча й невидимо, людська Аурична Оболонка (амніон фізичної людини в усякому віці) має сім шарів, точно так само як Космічний Простір і фізична епідерма. Саме ця Аура, відповідно до нашого ментального й фізичного стану чистоти або нечистоти, або відкриває для нас можливості в інші світи, або ж відключає нас від усього, крім цього тривимірного світу Матерії.

Кожне з наших семи фізичних почуттів (два з яких усе ще невідомі звичайній Науці), а також із наших семи станів свідомості, а саме: (1) недремний; (2) недремно-мрійний; (3) природний сон; (4) штучний, або сон-транс; (5) психічний; (6) надпсихічний; і (7) чисто духовний – відповідає одному із семи Космічних Планів, розвиває і користується одним із семи надчуттів і безпосередньо пов'язаний у користуванні ним на земно-духовному плані з космічним і божественним центром сили, що породила його і, яка є його безпосередній творець. Кожний також

⁷⁷³ Див. «Lucifer», січень, 1889, «Діалог про Таємниці Посмертного Життя».

пов'язаний з однією із семи священних Планет⁷⁷⁴ і перебуває під її безпосереднім впливом. Ці належали Малим Містеріям, послідовники яких називалися містами (зауальованими), враховуючи, що їм дозволялося сприймати тільки через туман, так би мовити, «із закритими очима»; тоді як Присвячені або «Провидці» Великих Містерій називалися епоптами (ті, хто бачать без покривів). Тільки останнім викладалися істинні таємниці Зодіаку і відносини та відповідності між його дванадцятьма знаками (два секретні) і десятьма людськими отворами. Останніх тепер, зрозуміло, десять у жіночому організмі й тільки дев'ять у чоловічому; але це розходження тільки зовнішнє. У другому томі цієї праці сказано, що до кінця Третьої Корінної Раси (коли андрогінна людина розділилася на чоловіка й жінку) десять отворів існували у гермафродита, спершу потенційно, потім функціонально. Еволюція людського ембріону доводить це. Наприклад, єдиним отвором, який утворюється спочатку, є порожнина рота, «*клоака*, що поєднується з переднім кінцем кишки». Вони згодом стають ротом і отвором заду: Логос диференціюється і еманує грубу матерію на нижньому плані, висловлюючись окультною мовою. Труднощі, які мають деякі учні, погоджуючи відповідності між Зодіаком і отворами, легко можуть бути пояснені. Магія є сучасник Третьої Корінної Раси, котра почала з утвору за допомогою Кріяшакті та скінчила породженням її видів нинішнім чином⁷⁷⁵. Жінка, яка залишилася з повним або досконалим космічним числом 10 (божественним числом Іегови), вважалася вище й духовніше, ніж чоловік. У Єгипті, в давнину, церемонія одруження містила в собі пункт, за яким дружина повинна була вважатися «головою пана» і справжньою володаркою над ним; чоловік давав урочисту обіцянку «коритися дружині» для досягнення алхімічних результатів, таких як Еліксир Життя і Філософський Камінь, бо чоловік алхімік потребував *духовної* допомоги жінки. Але, лихо тому алхімікові, котрий зрозумів би це в сенсі мертвої букви як *фізичне* поєднання. Таке святотатство стало би Чорною Магією, за якою пішла би безсумнівна невдача. Істинний алхімік стародавності брав собі на допомогу *старих* жінок, ретельно уникаючи молодих; і, якщо деяким із них траплялося бути одруженими, то за багато місяців до і також впродовж проведення своїх операцій, вони поводитися зі своїми дружинами, як із сестрами.

Помилка приписування древнім знання тільки десяти знаків Зодіаку пояснена у «Викритій Ісіді»⁷⁷⁶. Древні знали про дванадцять, але розглядали ці знаки не так, як ми. Діву та Скорпіона вони не розглядали окремо, але вважали їх, як двох в одному, бо вони були призначені, що прямо і символічно стосується первісної двоїстої людини і її поділу на статі. Під час перетворення Зодіаку Терези були додані як дванадцятий знак, хоча вони представляють собою просто знак рівноваги на поворотному пункті – таємниця людини, яка розділилася.

Нехай учень добре все це вивчає. Поки що ми підсумуємо усе раніше сказане.

1. Кожна людська істота є втілення свого Бога, інакше кажучи, єдина зі своїм «Батьком у Небесах», у точності, як сказав Ісус, Присвячений. Скільки людей на землі, стільки Богів у Небесах; і все-таки ці Боги насправді ОДНЕ, бо наприкінці кожного періоду діяльності вони втягуються назад подібно променям призахідного сонця у Світило-Батька, Невиявлений Логос, котрий, у свою чергу, поринає в Єдиний Абсолют. Чи повинні ми назвати цих наших «Батьків» індивідуально або колективно, при будь-яких обставинах, нашим *особистим Богом*? Окультизм відповідає – *ніколи*. Усе, що звичайна людина може дізнатися про свого «Батька», є те, що вона дізнається про себе, через себе і всередині себе. Душа її «Небесного Батька» втілена в ній. Ця Душа є вона Сама, якщо вона успішна в асиміляції Божественної Індивідуальності, поки вона у своїй фізичній тваринній оболонці. Що стосується Духа цього, то так само можна сподіватися бути почутим Абсолютом. Наші молитви і благання даремні, якщо до потужних слів ми не додамо потужних діянь, і не зробимо Ауру, яка оточує кожного з нас, такою чистою і божественною, щоб Бог усередині нас міг діяти зовні або, інакше кажучи, стати зовнішньою Силою. Таким чином, присвячені Святі й дуже високоморальні та чисті люди могли допомагати іншим, також як і самим собі, у час потреби, та творити те, що нерозумно називають «дивами», кожний за допомогою Бога, що перебуває в ньому самому, котрому лише він дав можливість діяти на зовнішньому плані.

2. Слово АУМ або ОМ, що відповідає верхньому Трикутнику, якщо воно вимовляється дуже святою і чистою людиною, викличе до дії або розбудить не лише менш піднесені Сили, що перебувають у планетарних просторах і елементах, але навіть її Вище Я, або «Батька», усередині неї. Будучи правильно вимовлене середньо-гарною людиною, воно допоможе їй морально підсилитися, особливо, якщо вона між «Ауммами» зосереджено медитує про Аум усередині себе, зосередивши всю свою увагу на невиреченій величі. Але лихо тій людині, яка вимовляє його після здійснення якого-небудь гріха, з далекими наслідками: вона цим тільки залучить у свою нечисту фотосферу невидимі Присутності й Сили, які інакше не могли би прорватися через Божественну Оболонку.

Амінь відбулося від АУМ. Однак, Амінь не є єврейський термін, але так само, як слово Аллілуйя, було запозичено євреями та греками у халдеїв. Останнє слово часто зустрічається повтореним у деяких магічних написах на чашах та урнах серед Вавилонських і Ніневійських реліквій. Амінь зовсім не означає «хай буде так» або «істинно», але в сиву давнину означало майже те ж саме, що АУМ. Єврейські танаїми (Присвячені) користувалися ним з тих же причин, з яких єврейські Адепти користуються АУМом, і з таким же успіхом; числова величина АМеN єврейською мовою становить 91, те ж саме, що й повне значення УНВН⁷⁷⁷, 26 і

⁷⁷⁴ Див. *supra*, I, 716-720.

⁷⁷⁵ Див. *supra*, I, 265, *et seq.* і II, *passim*.

⁷⁷⁶ *Op. cit.*, II, 456, 461, 465 *et seq.*

⁷⁷⁷ *Jod-Hevah*, або чоловіко-жінка, на земному плані, як вигадано євреями і, що тепер намагаються видати за Іегову; але буквально і насправді означає «давання буття» та «прийняття життя».

ADoNaY, 65, або 91. Обидва слова означають підтвердження існування або буття безстатевого «Господа» усередині нас.

3. Езотерична Наука учить, що кожен звук у видимому світі будить відповідний звук у невидимих сферах і пускає в хід ту або іншу силу на окультній стороні Природи. Крім того, кожен звук відповідає кольору та числу (міць духовна, психічна або фізична), і почуттю на якомусь плані. Всі вони знаходять відгомін у кожному дотепер розвиненому елементі, й навіть на земному плані в тих Життях, якими кишить земна атмосфера, у такий спосіб спонукаючи їх до діяльності.

Так, молитва, якщо вона не вимовлена *ментально* і не звернена до свого «Батька» у мовчанні й тиші своєї кімнати, частіше повинна мати тяжкі, ніж благі результати, бо маси зовсім не інформовані про потужні наслідки, які вони в такий спосіб створюють. Щоб створити благі наслідки, молитва повинна бути вимовлена людиною, «яка знає, як бути почутою у мовчанні», коли це вже більше не молитва, але стає наказом. Чому Ісус забороняв своїм послідовникам ходити в публічні синагоги? Напевно, не кожен хто молиться був лицеміром і брехуном або фарисеєм, котрий любить, щоб його бачили при молитві! У Нього була причина тому, треба гадати; та ж причина, яка змушує досвідченого окультиста застерігати своїх учнів від відвідування заповнених юрбами місць, тоді так само, як і тепер, від відвідування церков, кімнат сеансів і т.п., якщо вони не перебувають у гармонії з юрбою.

Ось порада початківцям, які не можуть уникнути юрб – порада, що може здатися марновірством, але, яка при відсутності окультних пізнань виявиться дієвою. Як це відомо гарним астрологам, дні тижня не перебувають у тому порядку планет, чиї імена вони носять. Справа в тому, що древні індуси та єгиптяни ділили день на чотири частини; кожен день перебував під захистом (як установлено практичною магією) однієї планети; і кожен день, на що правильно вказав Діон Кассій, отримав ім'я тієї планети, що правила і захищала його першу частину. Нехай учень захищається від «Сил Повітря» (елементалів), які юрбляться в публічних місцях, носінням або кільця з яким-небудь дорогоцінним каменем кольору керівної планети, або металу, присвяченого їй. Але найкращий захист – це чиста совість і тверде бажання бути корисним Людству.

ПЛАНЕТИ, ДНІ ТИЖНЯ Й ВІДПОВІДНІ ЇМ КОЛЬОРИ Й МЕТАЛИ

ДІАГРАМА П*
АТМА**

ЧИСЛА	МЕТАЛИ	ПЛАНЕТИ
1 і 10 Ключова нота Фізичної Людини	ЗАЛІЗО	МАРС Планета Зародження
2 Життя Духовне і Життя Фізичне	ЗОЛОТО	СОНЦЕ Життєдавець фізично. Духовно і езотерично замітник усередині меркуріальної Планети, священної і таємної планети у древніх.
3 Оскільки БУДДХІ перебуває (так би мовити) між АТМОЮ і МАНАСОМ і утворює разом із сьомим, або АУРИЧНОЮ ОБОЛОНКОЮ, Девачанську Тріаду.	РТУТЬ З'єднується із Сіркою, як БУДДХІ з'єднаний із Полум'ям Духу (див. Алхімічні Дефініції).	МЕРКУРІЙ Вісник і Тлумач Богів.
4 Середній принцип – між чисто матеріальною і чисто духовною тріадами. Свідома частина тваринної людини.	СВИНЕЦЬ	САТУРН
5	ОЛОВО	ЮПІТЕР
6	МІДЬ При сплавці стає Бронзою (дуальний принцип).	ВЕНЕРА Ранкова і Вечірня Зірка.
7 Містить у собі відбиття Семерикової Людини.	СРІБЛО	МІСЯЦЬ Матір Землі.

ЛЮДСЬКІ ПРИНЦИПИ	ДНІ ТИЖНЯ	КОЛЬОРИ	ЗВУК	
			Музична Шкала	
			Санскритс ька гама	Італійська гама
КАМА РУПА Носій або місцеперебування Тваринних Інстинктів і Страстей.	ВІВТОРОК Dies Martis, або Tiw.	1. ЧЕРВОНИЙ	SA	DO
ПРАНА або ДЖИВА Життя.	НЕДІЛЯ Dies Solis, або Сонця.	2. ЖОВТОГАРЯЧИЙ	RI	RE
БУДДХІ Духовна Душа, або Атмічний Промінь; носій Атми.	СЕРЕДА Dies Mercurii, або Вотана, День Будди на Півдні і Вотана на Півночі – Богів Мудрості.	3. ЖОВТИЙ	GA	MI
КАМА МАНАС Нижчий Розум, або Тваринна душа	СУБОТА Dies Saturni, або Сатурна	4. ЗЕЛЕНИЙ	MA	FA
АУРИЧНА ОБОЛОНКА	ЧЕТВЕР Dies Jovis, або Тора	5. СИНІЙ	PA	SOL
МАНАС Вищий Розум, або Людська Душа.	П'ЯТНИЦЯ Dies Veneris, або Фрігі.	6. ІНДИГО або ТЕМНО-СИНІЙ	DA	LA
ЛІНГА ШАРІРА Астральний Двійник Людини; Батько Фізичної Людини.	ПОНЕДІЛОК Dies Lunae, або Місяця.	7. ФІОЛЕТОВИЙ	NI	SI

* Ці Відповідності від Об'єктивного, Земного Плану.

** Атман не є Число і не відповідає жодній видимій Планеті, бо він виходить із Духовного Сонця; також він не має якого-небудь стосунку до Звуку, Кольору та до інших, бо містить у собі їх усі.

*** Бо Людські Принципи самі по собі не мають Чисел, але тільки відповідають Числам, Звукам, Кольорам і т.д., вони тут не перераховуються у порядку використовуваному для екзотеричних цілей.

У прикладеній тут діаграмі дні тижня не стоять у їхньому звичайному порядку, хоча вони розташовані в правильній послідовності, як це обумовлено порядком розташування кольорів у сонячному спектрі й відповідних кольорах їхніх правлячих планет. Провина за внесення плутанини в порядок днів тижня, яка розкривається при цьому зіставленні, лежить на ранніх християнах. Переїнявши від євреїв їхні місячні місяці, вони намагалися злити їх із сонячними планетами і в такий спосіб створили мішанину; бо порядок днів тижня в тому вигляді, як він виглядає тепер, не відповідає порядку планет.

Древні розташовували планети в наступному порядку: Місяць, Меркурій, Венера, Сонце, Марс, Юпітер, Сатурн, зарахувавши Сонце в планети, з екзотеричними цілями. Єгиптяни та індійці, дві найстарші нації, ділили свій день на чотири частини, кожна з яких перебувала під захистом і правлінням однієї планети. Із часом кожен день почали називати за ім'ям тієї планети, яка правила його першою частиною – ранком. Коли християни почали створювати свій тиждень, вони вчинили у такий спосіб: вони хотіли день Сонця, або неділю, зробити сьомим, тому вони найменували дні тижня, беручи по черзі кожен четверту планету: наприклад, починаючи з Місяця (понеділок), вони рахували так: Місяць, Меркурій, Венера, Сонце, *Марс*; таким чином, вівторок, день, перша частина якого керується Марсом, став другим днем тижня, і так далі. Також варто пам'ятати, що Місяць, як і Сонце, є заміник однієї таємної планети.

Нинішній розподіл сонячного року був створений кілька століть після початку нашої ери, і наш тиждень не є тиждень древніх та окультистів. Семериковий розподіл чотирьох частин місячних фаз так само старий, як світ, і народився в народі, котрий обчислює час місячними місяцями. Євреї ним ніколи не користувалися, бо вони рахували тільки сьомий день, Саббат, хоча другий розділ «Книги Буття», здається, говорить про нього. До днів Цезарів немає ніяких слідів тижня семи днів серед народів, за винятком індусів. З Індії він перейшов до арабів і досяг Європи разом із Християнством. Римський тиждень складався з восьми днів, а Афінський – з десяти⁷⁷⁸. Таким чином, одне з незліченних протиріч і оман християнського світу є прийняття індійського семиденного тижня місячного вирахування, зберігаючи в той же час міфологічні імена планет.

Також сучасні астрологи не дають правильно відповідності днів і планет та їхнього кольору; і в той час як окультисти можуть представити гарні обґрунтування для кожної деталі своїх таблиць кольорів і т.д., сумнівно, що астрологи зможуть зробити те ж саме.

⁷⁷⁸ Див. «Notice sur le Calendrier», J.H. Ragon.

На закінчення цієї першої статті я хочу сказати, що читачів за всією потребою доводиться ділити на дві великі частини: на тих, хто ще не зовсім позбулися від звичайних скептичних сумнівів, але прагнуть переконатися, скільки істини полягає у твердженнях окультистів; і на тих інших, які, звільнившись від пут Матеріалізму та Релятивізму, відчувають, що Істинне й справжнє щастя варто шукати тільки у пізнанні та особистому досвіді того, що індуські філософи називають Брахмавідьєю, а буддійські Архати – осягненням Адібудди, первісної Мудрості. Нехай перші вибирають і вивчають із цих статей тільки ті пояснення феноменів життя, які звичайна наука не в змозі їм дати. Навіть при таких обмеженнях вони до кінця одного року або двох років виявлять, що довідалися більше, ніж усі їхні університети й коледжі можуть їм дати. Що ж стосується щиро віруючих, вони будуть нагороджені тим, що побачать свою віру перетвореною на знання. Істинне знання від Духа й тільки в Дусі, і не може бути придбано яким-небудь іншим шляхом, як тільки через область вищого розуму – єдиний план, з якого ми можемо проникнути в глибини всеохопної Абсолютності. Той, хто виконує лише закони, встановлені людськими розумами, хто живе таким життям, яке запропоноване кодексом смертних та їхнім підвладним для помилок законодавствам, вибирає як свою дороговказну зірку маяк, що світить в океані Майї, або тимчасових оман, і існує лише одну інкарнацію. Ці закони необхідні лише для життя й добробуту фізичної людини. Він вибрав лощмана, який направляє його через небезпеки одного існування, вчителя, який, однак, розлучається з ним на порозі смерті. Який же набагато щасливіший той, хто суворо виконуючи на тимчасовому об'єктивному плані обов'язки щоденності, дотримуючись кожного і всякого закону своєї країни та віддаючи, коротше кажучи, кесареві кесарево, насправді веде духовне й незмінне існування, життя без перерв у тривалості, без переломів, антрактів, навіть під час тих періодів, які суть місця привалу довгого паломництва чисто духовного життя. Всі явища нижчого людського розуму зникають подібно завісі авансцени, дозволяючи йому жити в потойбічній сфері, плані нуменального, єдиної реальності. Якщо тільки придушенням – якщо не руйнуванням – своєї самості й особистості людина буде успішна у пізнанні себе такою, якою вона є за покривалом фізичної Майї, то незабаром вона буде по той бік усіх страждань, усіх нещасть і втомлена від зміни – головного джерела страждань. Така людина буде фізично з Матерії, буде пересуватися, оточена Матерією, і однак, буде жити по той бік і поза ним. Тіло її буде піддано зміні, але сама вона буде цілком без нього й зазнаватиме вічного життя, навіть перебуваючи у тимчасових тілах короткочасного існування. Все це може бути досягнуте шляхом розвитку безкорисливої загальної любові до Людства й придушення в собі особистості, або *самості*, що є причиною всіх гріхів і, отже, всього людського смутку.

СТАТТЯ II ПОЯСНЕННЯ

Через важкоосяжність розглянутих речей, ця стаття почнеться з пояснення деяких пунктів, які залишилися неясними в попередній, і також деяких тверджень, в яких наче проглядали протиріччя.

Астрологи, яких серед езотериків багато, ймовірно, будуть збентежені деякими твердженнями, що явно суперечать їхнім вченням; у той час як ті, хто нічого не знають з цієї теми, можуть на початку зустрітися із запереченнями тих, хто вивчали екзотеричні системи Кабали та Астрології. Нехай буде раз і назавжди відомо, що ніщо з того, що надруковано в публічній пресі й доступно кожному вивчаючому у публічних бібліотеках або музеях, не є дійсно Езотеричним, воно або навмисно перемішане з «маскуваннями», або ж не може бути зрозуміло та з користю розібрано, не маючи повного словника окультичних термінів.

Тож, нижченаведені вчення і пояснення будуть корисні учневі, допомагаючи йому сформулювати вчення, дане в попередній Статті.

У Діаграмі 1 буде зауважено, що 3, 7 і 10 центрів відповідно, наступні:

- а) 3 мають відношення до духовного світу Абсолюту й отже до трьох вищих принципів у Людині.
- б) 7 належать до духовного, психічного і фізичного світів і до тіла людини. Фізика, метафізика та надфізика є тією тріадою, що символізує людину на цьому плані.
- в) 10, або їх загальна сума, є Всесвіт у цілому, в усіх своїх аспектах, і також його Мікрокосм – Людина, зі своїми десятьма отворами.

Тимчасово залишаючи остеронь Вищу Декаду (Космос) і Нижчу Декаду (Людину), перші три числа з окремих семи мають безпосереднє відношення до Духу, Душі й Ауричної Оболонки людської істоти, так само як до вищого надчуттєвого світу. Нижчі чотири, або чотири аспекти, належать тільки Людині, також і Всесвітньому Космосу, до того ж все синтезується Абсолютом.

Якщо ці три абстрактні або розділові щаблі Буття уявляти собі розташованими в одному Овумі, або ЯЙЦІ, відповідно до Символізму всіх східних Релігій, то назва цього ЯЙЦЯ буде Свабгават, або БУТТЯ ВСЬОГО на виявленому плані. Правду кажучи, цей Всесвіт не має ні центру, ні периферії; але в індивідуальному і кінцевому розумі людини він має таке визначення, природний наслідок обмеженості людської думки.

У Діаграмі II, як уже було сказано, не слід приймати до уваги числа наведені в колонці ліворуч, бо вони стосуються лише Ієрархій Кольору та Звуку на метафізичному плані, й не є характерними числами людських принципів або планет. Людські принципи не піддаються нумерації, бо всі люди відрізняються одна від іншої, адже на землі немає двох травинок, які були би абсолютно однакові. Нумерація тут представляє собою питання

духовного просування й природної переваги одного принципу над іншими. В одного це може бути Буддхі, що стоїть на першому місці; в іншого ж, якщо він тваринний ласолуб, це Нижчий Манас. У одного фізичне тіло або, можливо, Прана, життєвий принцип, буде на першому й вищому плані, як це буває у надзвичайно здорової людини, повної життєвої сили; у іншого ж цей принцип може бути шостим або навіть сьомим принципом, рахуючи зверху вниз. Знову ж, кольори і метали, що відповідають планетам та людським принципам, як буде зауважено, не є тими, які екзотерично відомі сучасним астрологам та окультистам Заходу.

Подивимося, звідки сучасний астролог отримав свої поняття про відповідності планет, металів та кольорів. І тут нам приходиться на розум сучасний сходознавець, котрий, судячи із зовнішності, приписує древнім аккадійцям (а також халдеям, індусам і єгиптянам) грубе уявлення, що Всесвіт, і подібним же чином Земля, подібні перевернутій дзвоноподібній чаші! Це він доводить, вказуючи на символічне зображення на деяких аккадійських написах і на асирійських різьблених орнаментах. Однак, тут не місце пояснювати, як цей асиріолог помиляється, бо всі такі зображення суть просто символи *Khargakkurra*, Гори Світу, або Меру, і стосуються лише Північного Полюсу, Країни-Богів⁷⁷⁹. Тепер, своє *екзотеричне* вчення про планети та їхні відповідності асирійці побудували так:

Числа	Планета	Метал	Кольори	Сонячні Дні Тижня
1	Сатурн	Свинець	Чорний	Субота (звідси Саббат на честь Ієгови).
2	Юпітер	Олово	Білий, але так само часто пурпуровий або жовтогарячий	Четвер
3	Марс	Залізо	Червоний	Вівторок
4	Сонце	Золото	Жовто-золотавий	Неділя
5	Венера	Мідь	Зелений або жовтий	П'ятниця
6	Меркурій	Ртуть	Синій	Середа
7	Місяць	Срібло	Сріблясто-білий	Понеділок

Ось такий розпорядок, нині прийнятий християнськими астрологами, за винятком тільки порядку днів тижня, з якого, застосуванням назв сонячних планет до місячних місяців, вони зробили безнадійну плутанину, як уже було показано в Статті 1. Ось Птолемеївська геоцентрична система, що представляє Всесвіт, як на нижченаведеній діаграмі, показуючи нашу Землю в центрі Всесвіту, а Сонце як планету, четверту за ліком:

І, якщо християнська хронологія і порядок днів тижні щодня піддаються викриттям, як обґрунтовані на цілком неправильних астрономічних даних, то давно вже настав час почати реформу також в Астрології, побудованої на таких даних і, що прийшла до нас повністю від халдейської та асирійської екзотеричної черні.

Але відповідності, дані в цих Статтях, чисто Езотеричні. З цієї причини виходить, що при називанні Планет Сонячної Системи або символізування їх (як на Діаграмі II), не можна припускати, що маються на увазі самі планетні тіла, за винятком тільки як образів на чисто фізичному плані семерикової природи психічних і духовних світів. Матеріальна планета може відповідати тільки чому-небудь матеріальному. Так, коли про Меркурій сказано, що він відповідає правому оку, то це не означає, що ця об'єктивна планета має який-небудь вплив на правий зоровий орган, але, скоріше, що обоє перебувають у містичній відповідності через Буддхі. Людина отримує свою Духовну Душу (Буддхі) із сутності Манаса Путр, Синів Мудрості, які є Божественними Істотами (або Янголами), котрі правлять і стоять на чолі планети Меркурій.

Так само Венера, Манас і ліве око відзначені, як відповідності. Екзотерично не існує, насправді, такого зв'язку фізичних очей і фізичних планет; але Езотерично такий зв'язок існує, бо праве око є «Око Мудрості», тобто воно магнетично відповідає тому окультичному центру в мозку, що ми називаємо «Третім Оком»⁷⁸⁰; тоді як ліве відповідає розумовому мозку або тим клітинам, які на фізичному плані є органами здатності мислення. Кабалістичний трикутник Кетера, Хокми й Біни це показує. Хокма й Біна, або Мудрість і Розум, Батько й Матір, або знову ж Батько й Син, перебувають на тому самому плані та взаємно реагують один на одного.

⁷⁷⁹ Див. *supra*, II, 447, 448; та I, 177, *et seq.*

⁷⁸⁰ Див. *supra*, II, 361, *et seq.*

Коли індивідуальна свідомість звернена в середину, відбувається з'єднання Манаса й Буддхі. У духовно відродженій людині це з'єднання постійне. Вищий Манас горнеться до Буддхі за порогом Девачана, й Душа, або скоріше Дух, котрий не слід змішувати з Атмою, Над-Духом, як сказано, володіє «Єдиним Оком». Езотерично, інакше кажучи, «Третє Око» активне. Меркурій називають Гермесом і Венеру Афродітою, і в такий спосіб їхнє поєднання в людині на психофізичному плані дає їй назву Гермафродита, або Андрогіна. Однак, абсолютно Духовна Людина повністю роз'єднана зі статтю. Духовна Людина перебуває в безпосередній відповідності з вищими «кольоровими колами», Божественною Призмою, що еманує із Єдиного Нескінченного Білого Кола, тоді як фізична людина еманує із Сефіротів, які суть Голоси або Звуки Східної Філософії. І ці «Голоси» нижче, ніж «Кольори», бо вони суть семи нижчих Сефіротів або об'єктивні звуки, видимі, але нечутні, як показує «Зохар»⁷⁸¹, а також навіть Старий Завіт. Бо, якщо правильно перекладений, 18-й вірш XX розділу «Виходу» звучить так: «І народ побачив Голоси» (або Звуки, але не «грім», як тепер перекладають); і ці Голоси, або Звуки, суть Сефіроти⁷⁸².

Точно так само права й ліва ніздрі, в які вдихнули «Подих Життів»⁷⁸³ і про які сказано, що вони відповідають Сонцю й Місяцю, як Брахма-Праджпати й Вак, або Осіріс та Ісіда, – є батьками природного життя. Ця Четвірка, а саме, два ока й дві ніздрі, Меркурій і Венера, Сонце й Місяць, утворюють кабалістичних Янголів-Охоронців Чотирьох Кутів Землі. Те ж саме в Східній Езотеричній Філософії, що, однак, додає, що Сонце не є планета, але центральна зірка нашої системи, і, що Місяць – мертва планета, з якої всі принципи пішли, причому обоє вони є заміниками: перше – невидимий усередині Меркуріальної планети; другий – планети, яка, здається, нині цілком зникла з виду. Вони суть Четверо Магараджів⁷⁸⁴, «Четверо Святих», пов'язані з Кармою та Людством, Космосом і Людиною в усіх їхніх аспектах. Вони суть: Сонце, або його замітник Михайло; Місяць, або замітник Гавриїл, Меркурій – Рафаель; і Венера – Уріель. Навряд чи тут потрібно знову повторювати, що самі планетарні тіла, будучи тільки фізичними символами, не часто мають на увазі в Езотеричній Системі, але, як правило, під цими іменами символізуються їхні космічні, психічні, фізичні й духовні сили. Коротше кажучи, це сім фізичних планет, які є нижчими Сефіротами «Кабали», і наше потрібне фізичне Сонце, чие, лише відбиття ми бачимо, що символізоване або, скоріше, персоніфіковано Верхньою Тріадою, або Сефіротальним Вінцем⁷⁸⁵.

Потім, знову ж, добре буде вказати, що номери, привласнені психічним принципам у Діаграмі I, здаються перевернутими у порівнянні з номерами екзотеричних писань. Це тому, що номери в цьому зв'язку чисто довільні – вони змінюються кожною школою. Деякі школи нараховують три, деякі – чотири, деякі – шість, інші – сім, як чинять усі буддійські езотерики. Як уже раніше було сказано⁷⁸⁶, із чотирнадцятого століття Езотерична Школа була розділена на два відділи: один для внутрішніх Лану, або вищі Чела; інше для зовнішнього кола, або мирські чела. У листах отриманих паном Сіннеттом від одного Гуру, ясно було сказано, що йому не може бути видана дійсна Езотерична Доктрина, яка дається лише прийнятим учням Внутрішнього Кола. Числа й принципи не слідує у регулярній послідовності, як лущиння цибулини, але учень сам повинен розробити для себе підходящий номер для кожного зі своїх принципів, коли настане для нього час взятися до практичного навчання. Вищесказане наведе учня на думку про необхідність знання принципів за їхніми іменами і наданим їм здібностям незалежно від якої-небудь системи нумерації – за асоціаціями з їхніми відповідними центрами діяльності, кольорами, звуками й т.д., поки вони стануть невіддільними.

Старий знайомий спосіб лічби принципів, даний в «Теософії» та в «Езотеричному Буддизмі», приводить до іншого, гаданого бентежним протиріччя, хоча насправді тут нічого такого немає. Принципи під номерами 3 і 2, тобто Лінга Шаріра й Прана, або Джива, стоять у зворотному порядку в порівнянні з порядком даним у Діаграмі I. Короткі міркування будуть достатні, щоб пояснити гадану розбіжність між екзотеричною нумерацією та Езотеричним порядком даним у Діаграмі I. Бо в Діаграмі I Лінга Шаріра визначена, як носій Прани, або Дживи, життєвого принципу, і, як така, звичайно, повинна бути нижче Прани, а не вище, як виходить з екзотеричної нумерації. Принципи не стоять один вище іншого й отже, не можуть бути взяті в нумерованій послідовності; їхній порядок залежить від верховенства і переваги того або іншого принципу й тому він різний у кожній людині.

Лінга Шаріра є двійник або протоплазматичний прообраз тіла, що є його подобою. Саме в цьому сенсі вона в Діаграмі II названа матір'ю фізичного тіла, тобто матір'ю по зачаттю від Прани, батька. Ця ідея передана в єгипетській міфології народженням Гора, дитини Осіріса та Ісіди, хоча, подібно всім священним міфам, це має потрібне духовне та семерикове психофізичне застосування. У висновку скажемо, що, точно кажучи, Прана, як життєвий принцип, не може мати номера, бо вона насичує всі інші принципи або всю людину. Тож, цілком природно кожний номер із семи екзотерично застосований до Прани-Дживи, так само як він Езотерично

⁷⁸¹ *Op. cit.*, II, 81, 6.

⁷⁸² Див. «*Die Kabbala*» Франка, стор. 314. *et seq.*

⁷⁸³ «*Книга Буття*», II, 7.

⁷⁸⁴ *Supra*, I, 172.

⁷⁸⁵ Для підтвердження ми можемо послатися на праці Орігена, який говорить, що «сімома керівними даймонами» (геніями або планетарними правителями) є Михайло, Сонце (подібне до лева); другим по порядку – Бик, Юпітер або Суріель і т.д.; і всі вони, «Семеро Присутності», суть Сефіроти. Сефіротове Дерево є Дерево Божественних Планет, як дано Порфірієм, або Дерево Порфірія, як його зазвичай називають.

⁷⁸⁶ *Supra*, I, 172.

застосований до Ауричного Тіла. Як показав Піфагор, Космос не був створений *через* або за *допомогою* числа, але геометрично, тобто дотримуючись пропорцій чисел.

Для тих, котрі незнайомі з екзотеричними астрологічними властивостями і приписуваними на практиці планетним тілам, буде корисно, якщо ми їх викладемо тут на зразок Діаграми II у зв'язку з їхнім пануванням над людським тілом, кольорами, металами й т.д., і в той же самий час пояснимо, чому справжня Езотерична Філософія розходиться із цими астрологічними твердженнями.

Планети	Дні	Метали	Частини Тіла	Кольори
Сатурн	Субота	Свинець	Праве Вухо, Коліна й Кісткова Система	Чорний*
Юпітер	Четвер	Олово	Ліве Вухо, Стегна, Ступні й Артеріальна Система	Пурпуровий**
Марс	Вівторок	Залізо	Чоло й Ніс, Череп, Статева функція й М'язова Система	Червоний
Сонце	Неділя	Золото	Праве Око, Серце й Життєві Центри	Жовтогарячий***
Венера	П'ятниця	Мідь	Підборіддя й Щоки, Шия, Нирки й Венозна Система	Жовтий****
Меркурій	Середа	Ртуть	Рот, Руки, Черевні Нутрощі й Нервова Система	Сизий або Кремовий*****
Місяць	Понеділок	Срібло	Груди, Ліве Око, Рідинна Система, Слима, Лімфа тощо	Білий*****

* Езотерично – зелений, бо чорного немає в призматичному промені.

** Езотерично – світло-блакитний (*light blue*). Як забарвлення пурпуровий представляє собою поєднання червоного й синього (*blue*), і в Східному Окультизмі синій представляє собою духовну сутність пурпурного кольору, тоді як червоний є його матеріальною основою. Насправді Окультизм робить Юпітера синім, бо він є син Сатурна, котрий зеленого кольору, і світло-блакитний, як призматичний колір містить багато зеленого. Знову ж, в Ауричному Тілі буде міститися багато кольору Нижчого Манасу, якщо дана людина матеріальний ласолуб, точно так само, як у ньому буде міститися набагато більше темного відтінку, якщо Вищий Манас буде переважати над Нижчим.

*** Езотерично Сонце не може відповідати оку, носу або яким-небудь іншим органам, бо воно не є планета, а центральна зірка, як роз'яснено. Воно було прийнято як планета астрологами християнського періоду, які не були присвяченими. Крім того, істинний колір Сонця – синій, і воно здається жовтим тільки внаслідок ефекту абсорбції випарів (головним чином, металевих) його атмосфери. На нашій Землі все є Майя.

**** Езотерично – індиго, або темно-синій (*dark blue*), який є доповнення жовтого в призмі. Жовтий колір – це простий або первинний колір. Бо Манас подвійний за своєю природою – також, як його небесний символ, планета Венера, що одночасно є і ранковою, й вечірньою зіркою – розходження між Вищим і Нижчим принципами Манасу, чия сутність відбулася з Ієрархії, що править Венерою, позначено темно-синім і зеленим. Зелений, Нижчий Манас, нагадує колір сонячного спектра між жовтим і темно-синім, Вищим Духовним Манасом. Індиго – це інтенсифікований колір неба, щоб указати на потяг Манасу вгору, до Буддхі, або небесної Духовної Душі. Цю барву отримують із *indigofera tinctoria*, рослини, що володіє найвищими Окультичними властивостями в Індії, часто застосовуваної в Білій Магії, і окультно, пов'язаної з міддю. Це видно з того, що рослина приймає мідний блиск, особливо якщо її потерти об яку-небудь тверду речовину. Іншою властивістю цього барвника є те, що він не розчиняється у воді й навіть в ефірі, бо він легше всіх відомих рідин. Ніякий символ на Сході ніколи не був прийнятий без логічної і наочно доказуваної причини. Тому, східні символи з найдавніших часів зв'язували духовний і тваринний розуми людини: один із темно-синім (ньютонівським індиго), або чисто синім вільним від зеленого, інший – із чисто зеленим.

***** Езотерично – жовтий, бо колір Сонця жовтогарячий, і Меркурій тепер є найближчим до Сонця за відстанню, як і за кольором. Планета для якої Сонце є заміником була ще ближче до Сонця, ніж нині Меркурій, і була однією з найбільш таємних і найвищих планет. Сказано, що вона стала невидимою до кінця Третьої Раси.

***** Езотерично – фіолетовий, можливо тому, що фіолетовий є колір прийнятий сонячним променем пропущеним через дуже тонку срібну пластинку, а також тому, що Місяць світить на Землю світлом запозиченим від Сонця, так само як людське тіло світить якостями запозиченими від свого двійника – повітряної людини. Так само як астральна тінь починає серію людських принципів на земному плані, аж до нижчого, тваринного Манасу, також фіолетовий промінь починає серію призматичних кольорів з кінця вгору до зеленого, причому обоє є – один як принцип, інший як колір – найбільш переломлюваними з усіх принципів та кольорів. Крім того, та ж сама велика окультна таємниця пов'язана з усіма цими відповідностями, як небесних, так і земних тіл, кольорів і звуків. Висловлюючись більш чітко, існує той же закон зв'язку між Місяцем і Землею, астральним і живим тілом людини, як між фіолетовим кінцем призматичного спектру та індиго й синім. Але про це більше згодом.

Так, буде видно, що вплив сонячної системи в екзотеричній кабалістичній Астрології за допомогою цього методу розподілено по всьому людському тілу, первинним металам і градацією кольорів від чорного до білого; але, що Езотеризм не визнає ні чорного, ні білого, як кольорів, бо він суворо дотримується семи сонячних або

натуральних кольорів призми. Чорне й біле – штучні кольори. Вони належать Землі і сприймаються нами тільки внаслідок особливої конструкції наших фізичних органів. Біле є відсутність усіх кольорів і тому – не колір; чорне є просто відсутність світла і тому, воно є негативний аспект білого. Сім призматичних кольорів є безпосередніми еманациями із Семи Ієрархій Буття, кожна з яких має безпосереднє відношення та зв'язок з одним із людських принципів, бо кожна з цих Ієрархій фактично є творцем і джерелом відповідного людського принципу. В Окультизмі кожен призматичний колір зветься «Батьком Звуку», що йому відповідає; Звук є Слово, або Логос, свого Батька-Думки. Це та причина, з якої сенситивні зв'язують кожен колір з певним звуком – факт, визнаний сучасною наукою (напр., Френсіс Галтон «*Human Faculty*»). Але чорне й біле представляють собою цілком негативні кольори і не мають представників у світі суб'єктивного буття.

Кабалістична Астрологія говорить, що панування планетних тіл у людському мозку також визначається так: є сім первинних груп здібностей, шестеро з них функціонують через головний мозок, а сьома через мозочок. Езотерично це цілком правильно. Але, коли далі говориться, що Сатурн править властивістю добродетності; Меркурій – інтелектуальними здібностями; Юпітер – симпатичними; Сонце – здібностями керування; Марс – егоїстичністю; Венера – завзятістю; й Місяць – інстинктами, – то ми говоримо, що це пояснення неповне й навіть вводить ув оману. Бо, по-перше, фізичні планети можуть правити тільки фізичним тілом і чисто фізичними функціями. Все-таки ментальні, емоційні, психічні й духовні властивості та здібності перебувають під впливом окультних властивостей шкали причин, які еманують із Ієрархії Духовних Правителів планет, а не самих планет. Ця шкала, як показано в Діаграмі II, приводить учня до засвоєння в наступному порядку: 1) колір; 2) звук; 3) звук матеріалізується в дух металів, тобто в металевих елементалів; 4) ці знову матеріалізуються у фізичні метали; 5) потім ця гармонійна й віброуюче-промениста сутність переходить у рослини, надаючи їм кольору й запаху, причому обидві ці «властивості» залежать від швидкості вібрації цієї енергії за одиницю часу; 6) з рослин вона переходить у тварин; 7) і остаточно кульмінує в «принципах» людини.

Таким чином, ми бачимо, як Божественна Сутність наших Предків у Небесах циркулює через сім стадій; Дух стає Матерією і Матерія вертається до Духу. Так само як у Природі існує звук не чутний, так само існує колір не видимий, але, який може бути почутий. Творча сила, що безперервно працює над своїм завданням перетворення, творить колір, звук і числа у вигляді швидкостей вібрації, які з'єднують і роз'єднують атоми й молекули. Хоча не видиме й не чутне для нас у подробицях, однак синтез цілого стає чутним для нас на матеріальному плані. Це те, що китайці називають «Великим Тонем», або *Кунг*. Навіть за визнанням науки, це є дійсний основний тон Природи, котрий музиканти вважають середнім *Fa* на клавіатурі піаніно. Ми явно чуємо його в голосі Природи, у ревінні океану, у шереху листя великого лісу, у віддаленому шумі великого міста, у вітрі, урагані, вихорі – коротше, у всьому в Природі, що має голос або творить звук. В слухові всіх, хто чує, він кульмінує в єдиний певний, непідвладний оцінці висоти тон, котрий, як сказано, є тоном *F*, або *Fa* діатонічної гами. З цих подробиць учневі Окультизму буде видно, у чому полягає різниця між екзотеричною і езотеричною номенклатурою і символізмом. Коротше кажучи, кабалістична астрологія в такому вигляді, в якому вона застосовується в Європі, є напівезотерична Таємна Наука, пристосована для зовнішнього, а не для внутрішнього кола. Крім того, вона часто залишена неповною і нерідко перекручена, щоб сховати справжню істину. В той час як вона символізує і пристосовує свої відповідності, ґрунтуючись на одній лише зовнішності речей. Езотерична Філософія, яка займається головним чином сутністю речей, приймає тільки ті символи, які покривають усе поле, тобто дають як духовні, так і психічні та фізичні значення. І проте, навіть Західна Астрологія зробила добру справу, бо вона допомогла пронести знання про існування Таємної Мудрості через небезпеки Середніх Віків і їхньої темної побожності, до наших днів, коли всі небезпеки зникли.

Порядок планет в екзотеричній практиці є порядок обумовлений їхніми геоцентричними радіусами, або відстанню їхніх декількох орбіт від Землі, як від центру, а саме: Сатурн, Юпітер, Марс, Сонце, Венера, Меркурій та Місяць. У перших трьох із цих ми знаходимо символізованою небесну Тріаду верховної влади у фізичному, виявленому Всесвіті, або Брахму, Вішну й Шиву; тоді як в останніх чотирьох ми впізнаємо символи земної четвірки, що править над усіма природними та фізичними обертаннями пір року, чвертей дня, сторін світу і стихій. Так:

Весна	Літо	Осінь	Зима
Ранок	Полудень	Вечір	Ніч
Юність	Молодість	Зрілість	Старість
Вогонь	Повітря	Вода	Земля
Схід	Південь	Захід	Північ

Але Езотерична Наука не задовольняється аналогіями на чисто об'єктивному плані фізичних почуттів, і отже, абсолютно необхідно подати подальші Вчення в цьому напрямку чітким поясненням справжнього значення слова Магія.

ЩО ТАКЕ МАГІЯ НАСПРАВДІ

Езотерична Наука є, насамперед, пізнання наших зв'язків з Божественною Магією⁷⁸⁷ і в ній неподільності від наших божественних Я – останні означають ще щось крім нашого вищого Духа. Тож, перш ніж взятися до прикладів і пояснювати ці зв'язки, можливо буде корисно дати учневі правильне уявлення про повне значення цього досить неправильно зрозумілого слова «Магія».

Багато людей, які хочуть і палко бажають вивчати Окультизм, але дуже мало, хто має хоча би приблизне уявлення про саму цю Науку. Також вельми небагато хто з наших американських і європейських учнів можуть витягти користь від санскритських праць або навіть із їхніх перекладів, бо ці переклади більшою частиною представляють собою тільки маскування для непосвяченого. Відтак, я пропоную їхній увазі наочні приклади вищезгаданої виписки з праць неоплатоніків. Вони доступні у перекладах; і для того, щоб пролити світло на те, що дотепер було сповнене темряви, достатньо буде вказати на якийсь ключ в них. Таким чином, Гнозис, як дохристиянський, так і післяхристиянський, прекрасно послужить нашим цілям.

Мільйони християн знають ім'я Симона Волхва і те дещо, що сказано про нього в «Діяннях Апостолів»; але дуже мало таких, хто хоча би чули про безліч строкатих, фантастичних і суперечливих подробиць, які традиція зберегла про його життя. Оповідання про його претензії і його смерть можна знайти лише в упереджених, напівфантастичних записах про нього в працях батьків Церкви, таких як Іринеї, Єпіфаній і Св. Юстин, а особливо в анонімному «*Philosophumena*». І однак, він є історичною особистістю, і ім'я «Волхв» (*Magus*) було приділене йому і прийняте всіма його сучасниками, включаючи голів християнської Церкви, як визнання, що вказує на чудодійні сили, якими він володів, незалежно від того, чи розглядали його як білого (божественного) мага, або ж як чорного (пекельного) мага. Щодо цього думка завжди підганялася на догоду язичницьким або християнським схильностям літописця.

Саме в його системі і в системі Менандра, його учня та спадкоємця, ми знаходимо, що саме означав термін «Магія» для Присвячених тих днів.

Симон, так само як і всі інші гностики, учив, що наш світ був створений *нижчими* янголами, яких він назвав Еонами. Він згадує тільки три шаблі таких, бо було і є марним, як ми вже раніше пояснили, викладати що-небудь про чотири вищі шаблі, й отже, він починає з плану глобусів А та G. Його система так само близька до Окультиної Істини, як і інші, тож ми можемо досліджувати її, так само як його власні та Менандрівські твердження про «Магію», щоб довідатися, що вони мали на увазі під цим терміном. Так для Симона, вершиною всього виявленого утвору був Вогонь. У нього, так само як у нас, це був Всесвітній Принцип, Нескінченна Сила, що народилася з таємної Потенційності. Цей Вогонь був первинною причиною виявленого світу буття, і він був двоїстий, що володіє виявленою і прихованою, або таємною, стороною.

Таємна сторона Вогню прихована в його очевидній (або об'єктивній) стороні, а об'єктивна виникає з таємної сторони⁷⁸⁸, він пише, що рівнозначно твердженню, що видиме завжди є присутнім у невидимому, і невидиме у видимому. Це було ніщо інше, як нова форма викладу Платонівської ідеї про Осягнутий (*Noeton*) і Відчутий (*Aistheton*), і вчення Арістотеля про Силу (*Dunamis*) і Дію (*Energeia*). Для Симона все, про що можна було думати; все, на що можна було впливати, було виконано розумом. У Вогні містилося *все*. І, таким чином, всі частини цього Вогню, будучи наділені розумом і глуздом, були підвладні розвитку шляхом розширення та еманування. Це – наше вчення про Виявлений Логос, і ці частини в їх первинному емануванні суть наші Дх'іані-Когани, «Сини Полум'я та Вогню», або вищі Еони. Цей «Вогонь» є символ діяльної і живої сторони Божественної Природи. За нею перебуває «нескінченна Потенційність у Потенційності», котру Симон іменує «те, що існувало, існує й буде існувати» або постійна стабільність і уособлена незмінність.

Від Сили Думки, Божественна Мислеоснова, таким чином, перейшла до Дії. Звідси – ряд первісних еманаций, які через Думку породжують Дію: об'єктивна сторона Вогню є Матір, його священна сторона – Батько. Симон називав ці еманції Сізігами (з'єднаною парою), бо вони еманували по двох: один, як активний, інший, як пасивний Еон. Таким чином, еманували три пари (або шість усього, Вогонь був сьомим), яким Симон дав наступні назви: «Розум і Думка; Голос та Ім'я; Розум і Міркування»⁷⁸⁹, причому першим у кожній парі було чоловіче, другим – жіноче. Із цих первісних шести еманували шість Еонів Середнього Світу. Давайте подивимося, що говорить сам Симон:

Кожне із цих шести первісних істот містило в собі всю нескінченну Силу (свого батька), але вона була там тільки в Потенції, а не в Дії. Цю Силу треба було викликати (або пристосувати) через представлення, щоб вона могла виявитися у всій своїй сутності, величі й наслідках; бо тільки тоді еманована Сила могла стати подібною до свого батька, вічної і нескінченної Сили. Якщо ж, навпаки, вона залишилася би просто потенційно в цих шести Силах і не пристосувалася через представлення, то ця Сила не перейшла б у дію і була би загублена⁷⁹⁰.

⁷⁸⁷ У своєму духовному, таємному значенні Магія, *Magia*, означає «Велике Життя» або божественне життя в *дусі*. Корінь цього слова є *magh*, як це видно за санскритським *magat*, зендським *man*, грецьким *meGas* і латинським *magnum* – всі вони означають «великий».

⁷⁸⁸ «*Philosophumena*», VI. 9.

⁷⁸⁹ *Nous, Epinoia; Phone, Onoma; Logismos, Enlhumêsis.*

⁷⁹⁰ «*Philosophumena*», VI, 12.

висловлюючись більш чітко – вона атрофувалася б, як говорять наші сучасники.

Отже, що ж ці слова означають, як не те, що для того, щоб бути рівними у всьому Нескінченній Силі, Еонам треба було наслідувати їй у її діях і стати самим, у свою чергу, емануючими Принципами, яким був їхній Батько, даючи життя новим істотам і стаючи Силами *in actu*? Творити еманції, або придбати дарунок Кришакті⁷⁹¹ – це безпосередній результат цієї сили, наслідок, що залежить від наших власних діянь. Ця сила, отже, є природженою людині, так само як і первісним Еонам і навіть вторинним Еманціям, внаслідок самого факту їх і нашого походження від Єдиного Споконвічного Принципу, Нескінченної Сили. Таким чином, у системі Симона Волхва ми знаходимо, що перші шість Еонів, синтезовані сьомим, Батьківською Силою, перейшли в Дію і еманували, у свою чергу, шість вторинних Еонів, які всі були синтезовані своїми відповідними Батьками. В «*Philosophumena*» ми читаємо, що Симон дорівнював Еони «Дереву Життя». В «Одкровенні» Симон сказав⁷⁹²:

Написано, що існують два відгалуження всесвітніх Еонів, котрі не мають ні початку ні кінця, обидва вийшли з того ж самого Кореня, незримої і незбагненої Потенційності, *Sige* (Мовчання). Один із цих (рядів Еонів) з'являється зверху. Це – Велика Сила, Всесвітній Розум (або Божественна Мислеоснова, Магат індусів); він керує усім і є чоловічим. Інший є знизу, бо це є Велика (виявлена) Думка, жіночий Еон, який породжує все. Ці (два роди Еонів), що відповідають⁷⁹³ один одному, сполучаються і проявляють середню відстань (проміжну сферу або план), незбагненне Повітря, в якого немає ні початку, ні кінця⁷⁹⁴.

Це жіноче «Повітря» є наш Ефір або кабалістичне Астральне Світло. Отже, це є Другий Світ Симона, породжений Вогнем, початком усього сущого. Ми називаємо його ЄДИНЕ ЖИТТЯ, Розумне, Божественне Полум'я, всюдисуще й нескінченне. У системі Симона цей Другий Світ управлявся Істотою, або Силою, що була і чоловічою, і жіночою, або активною та пасивною, доброю і злою. Ця Істота-Батько, подібно споконвічній нескінченній Силі, також називається «те, що існувало, існує і буде існувати» доти, доки буде існувати виявлений Космос. Коли він еманував *in actu* і став подібним до свого Батька, він не був двоїстим або андрогінним. Думка (*sige*), яка еманувала з нього, стала як він сам (Батько), ставши подібним його образу (або прототипу); друге тепер, у свою чергу, стало першим (на своєму власному плані або сфері). Як говорить Симон:

Воно (батько або Батько) було одне. Бо маючи її (Думку) в собі, воно було самотнім. Однак, воно не було першим, хоча й було попереднім; але проявляючись перед собою із себе, воно стало другим (або дуальним). Також воно не називалося Батьком до того, як вона (Думка) дала йому цю назву. Тому, як саморозвиваючи себе собою, виявило собі свою власну Думку, так і Думка, проявляючись, не діяла, але, побачивши Батька, сховала його в собі, тобто (сховала) цю Силу (у собі самій). І ця Сила (*Dunamis*, тобто *Nous*) і Думка (*Epinoid*) – чоловічо-жіночі. Тож, вони відповідають один одному, бо Сила жодним чином не відрізняється від Думки, бо вони одне. Таким чином, від того, що вгорі, виявляється Сила, а від того, що внизу – Думка. Отже виходить, що те, що виявилось від них, хоча й одне, проте, виявляється подвійним, бо андрогін має жіноче в собі. Так є Розум у Думці – речі невіддільні одна від одної, які хоча й представляють одне, однак, двоїсті⁷⁹⁵.

Він (Симон) називає першу Сизигію із шести Сил і з Сьомої, котра разом із нею, *Nous* і *Epinoida*, Небеса й Земля; чоловіче дивиться вниз з висоти й бере Думку за свою Сизинію (або дружину), бо Земля, що перебуває внизу, приймає ті інтелектуальні плоди, які приносяться з Небес, і які⁷⁹⁶ родинні Землі.

Третій Світ Симона з його третім рядом із шести Еонів і сьомого, Батька, еманує точно в такий же спосіб. Це та ж сама нота, що проходить через кожен Гностичну систему – поступовий розвиток униз у Матерію за допомогою уподібнення; і це є закон, який можна простежити до первісного Окультизму, або Магії. У гностиків, так само як і в нас, ця сьома Сила, що синтезує все, є Дух, що витає над темними водами недиференційованого Простору, Нараяна або Вішну в Індії; Святий Дух Християнства. Але в той час як в останньому ця концепція обумовлена і зменшена обмеженнями, які спричиняють милість і віру, Східна Філософія представляє його як такий, що насичує кожен атом, свідомий або несвідомий. Іриней доповнює інформацію про подальший розвиток цих шести Еонів. Від нього ми дізнаємося, що Думка, відділившись від свого Батька й довідавшись, завдяки своїй тотожності Сутності з останнім, те, що вона повинна була дізнатися, взялася на другому або проміжному плані, або, вірніше, Світі (кожний такий Світ складався із двох планів, вищого й нижчого, чоловічого та жіночого, – останній в остаточному підсумку вбирається в обидві Сили і стає Андрогіном) до створення нижчих Ієрархій, Янголів і Сил, Влади і Воїнств усякого роду, які, у свою чергу, створили або, скоріше, еманували зі своєї власної Сутності, наш світ з його людьми та істотами за якими вони спостерігають.

Із цього випливає, що кожна розумна істота – названа на Землі Людиною несе в собі ту ж саму сутність і потенційно має всі атрибути вищих Еонів, первісних Семи. Їй потрібно розвивати, «з образом перед нею найвищого» шляхом наслідування *in actu*, Силу, якою наділений найвищий з її Батьків. Тут ми знову можемо з користю навести цитату з «*Philosophumena*»:

Тож, згідно Симона, цей милостивий і неминущий (принцип) прихований у всьому в потенції, але не в дії. Це є «те, що існувало, існує й буде існувати», тобто те, що стояло вгорі в непородженій Силі; те, що стоїть унизу в потоці вод породжених в

⁷⁹¹ Див. *supra*, *sub voce*.

⁷⁹² «Велике Одкровення» (*Hê Megalê Apophasia*), чийм автором вважається сам Симон.

⁷⁹³ Буквально: ті, що стоять друг навпроти друга рядами або парами.

⁷⁹⁴ «*Philosophumena*», VI, 18.

⁷⁹⁵ *Op. cit.*, VI, 13.

⁷⁹⁶ *Op. cit.*, I, 13.

образі; те, що буде стояти вгорі поруч із блаженною, нескінченною Силою, якщо воно зробиться подібним до цього образу. Бо трое їх, він каже, які стоять, і без цих трьох Еонів стабільності, немає прикрашання породжуваного, котре, на їхню думку (послідовників Симона), народилося на воді й, будучи сформоване по цій подобі, є досконалий небесний (Еон), ніяким мислимим чином не нижче непородженої Сили. Таким чином, вони говорять: «Я й ти – одне; до мене (був) ти; те, що буде після тебе, то я». Це, він говорить, є єдина Сила, що розділилася на верхню й нижню, яка самонароджується, яка саможивиться, яка сама себе шукає, сама себе знаходить, сама собі Матір, батько, брат, дружина, дочка й син, *єдина*, бо вона Корінь усього⁷⁹⁷.

Отже, про цей потрійний Еон ми дізнаємося, що перший існує як «те, що існувало, існує й буде існувати», або як нестворена Сила, Атман; другий, породжена в темних водах Простору (Хаос, або недиференційована Субстанція, наш Буддхі) від або через образ першого, відбитий у тих водах, образ Його, або Того, що ширяє над ними; третій, Світ (або в людині, Манас) буде наділений усіма силами того вічного і всюдисущого образу, якщо тільки він сам асимілює його. Бо,

Усе, що вічно, чисто й нетлінно приховане у всьому, що існує,

хоча б тільки потенційно, а не в діючому вигляді. І

Усе є той образ, аби тільки нижчий образ (людина) піднімався до цього найвищого Джерела й Кореня в Дусі та Думці.

Матерія, як Субстанція, вічна й ніколи не була створена. Тож Симон Волхв, так само як і всі великі Вчителі гностиків і східних філософів, ніколи не говорить про її початок. «Вічна Матерія» одержує свої різні форми в нижчому Еоні від Янголів-Творців, або Будівельників, як ми їх називаємо. Чому ж тоді Людині, прямій спадкоємиці найвищого Еону, не робити того ж самого за допомогою сили своєї думки, що народилася від Духу? Це – Кришакті, здатність створювати на об'єктивному плані за допомогою сили Мислеоснови й Волі форми з незримі, незнищенної Матерії.

Правильно говорить Ієремія⁷⁹⁸, цитуючи «Слово Господнє»:

Перш ніж Я утворив тебе в утробі, Я знав тебе; і перш ніж ти вийшов з утроби, Я освятив тебе.

бо Ієремія означає тут Людину, коли остання ще була Еоном, або Божественною Людиною, як у Симона Волхва, так і в Східній філософії. Перші три розділи «Книги Буття» настільки ж окультні, як те, що дано в Статті І. Бо земний Рай є Утроба, говорить Симон⁷⁹⁹, Едем – навколишня її область. Ріка, що тече з Едему, щоб зрошувати сад, є пуповина, ця пуповина ділиться на чотири Джерела, потоки, що течуть з неї, чотири канали, які служать для того, щоб приносити живлення Утробному Плоду, тобто дві артерії та дві вени, які є каналами для крові та переносять дихальне повітря, бо не породжене ще дитя, відповідно до Симона, цілком оточене Амніоном, живиться через Пуповину і одержує живлюще повітря через Аорту⁸⁰⁰.

Вищенаведене дано для роз'яснення того, що піде далі. Учні у Симона Волхва було багато, і він їх наставляв з Магії. Вони робили так звані «вигнання бісів» (як у «Новому Завіті»), застосовували заклинання, любовні зілля; вірили в сновидіння та видіння, і створювали їх за бажанням; і нарешті, примушували Духів нижчих категорій їм підкорятися. Симона Волхва називали «Великою Силою Бога», буквально – «Міццю Божества, котре називається Великим». Те, що тоді називали Магією, ми нині називаємо Теософією або Божественною Мудрістю, Силою і Знанням.

Його безпосередній учень, Менандр, також був великим магом. Серед інших письменників Іринеї говорить

Спадкоємцем Симона був Менандр, самаритянин за народженням, який досяг найвищих вершин у Науці Магії.

Отже, і вчитель і його учень показані такими, які досягли найбільших сил у мистецтві чарів – сил, які можуть бути придбані тільки «за допомогою Диявола», як заявляють християни; і, однак, їхні «діяння» були тотожні з тими, про які говориться в «Новому Завіті», де такі чудесні результати називаються божественними дивами, в які, відтак, вірять і вважають їх вихідними від і через Бога. Але питання полягає в тому, чи були коли-небудь ці, так звані, «дива» Христа й апостолів пояснені більше, ніж магичні досягнення, так званих, чаклунів і магів? Я говорю

⁷⁹⁷ *Op. cit.*, VI, 17.

⁷⁹⁸ *Op. cit.*, I, 5.

⁷⁹⁹ «*Philosophumena*», VI, 14.

⁸⁰⁰ Спершу з'являються пупково-бризкоподібні судини, дві артерії та дві вени, але вони згодом цілком зникають, як зникає «судинне місце» на Пупковій Везикулі, звідки вони виходять. Що стосується власне «Пупкових Судин», Пуповина, зрештою, обвиває навколо них з правого боку наліво одну пуповинну вену, яка доставляє окислену кров від матері до Плоду, і дві Гіпогастричні або Пуповинні Артерії, які відводять використану кров від Плоду до Плаценти, до того ж, вміст судин є протилежним тому, що встановлюється після народження. Таким чином, Наука підтверджує мудрість і знання стародавнього окультизму, оскільки в дні Симона Волхва ніхто, якщо він не був Присвяченим, нічого не знав про кровообіг або про Фізіологію. У той час, як ця стаття друкувалася, я отримала дві маленькі брошурки від д-ра Джекома А. Андерсона, які були надруковані у 1884 та 1888 роках, і в яких можна знайти наукові докази про живлення утробного Плоду саме так, як викладено у Статті І. Коротко: плід живиться за допомогою осмосису з Амніотичної Рідини та дихає за допомогою Плаценти. Наука мало або майже нічого не знає про Амніотичну Рідину та її використання. Якщо хтось захоче розібратися докладніше у цьому питанні, я рекомендую працю д-ра Андерсона «*Remarks on the Nutrition of the Foetus*». (Wood & Co., New York.)

– ніколи. Ми, окультисти, не віримо в надприродні феномени, і Вчителі сміються над словом «диво». Тож, давайте подивимося, який істинний сенс слова Магія.

Джерело й основа її перебувають у Дусі й Думці, чи то на чисто божественному або на земному плані. Перед тими, хто знає життєписи Симона, лежать дві версії – Білої і Чорної Магії, за їх вибором, у широко обговорюваному союзі Симона з Оленою, котру він називав своєю Епіноюєю (Думка). Ті, кому, як християнам, потрібно було зганьбити небезпечного суперника, говорять про Олену, як про прекрасну й дійсно існуючу жінку, котру Симон нібито зустрів в одному будинку з поганою репутацією в Тирі і, яка, на думку його біографів, була перевтіленням Олени Троянської. Яка ж тоді вона «Божественна Думка»? В «*Philosophumena*» Симонові приписуються слова, що нижчі Янголи, або треті Еони, будучи настільки матеріальними, мали більше поганого в собі, ніж усі інші. Бідолашна людина, створена або еманована з них, носила в собі пороки свого джерела. Що ж це означало? Тільки наступне: коли треті Еони самі опанували, у свою чергу, Божественною Думкою, внаслідок передачі їм Вогню, то замість того, щоб створити людину досконалою істотою, відповідно до всесвітнього плану, вони спершу не передали їй цю Божественну Іскру (Думку, на Землі – Манас); і це послужило причиною і джерелом здійснення несвідомою людиною первісного гріха, також як Янголи вчинили його за еони до цього своєю відмовою творити⁸⁰¹. Нарешті, після того як вони затримали Епіноюю бранкою серед себе й піддали Божественну Думку всяким образам і опоганенням, вони скінчили тим, що уклали її в уже опоганене тіло людини. Після цього, за тлумаченням ворогів Симона, вона переходила з одного жіночого тіла в інше через століття й раси, поки нарешті Симон виявив і упізнав її у вигляді повії Олени, «загубленої вівці» із притчі. Симонові приписується, що він представив себе як Спасителя, котрий спустився на Землю, щоб визволити цю «вівцю» і тих людей, у яких Епіноюя усе ще перебуває під владою нижчих янголів. Таким чином, здійснення найбільших магічних діянь приписується Симонові як результат його статевого злиття з Оленою, отже – Чорної Магії. Дійсно, головні обряди цього роду Магії засновані на такому огидному буквальному тлумаченні піднесених міфів – один із найбільш шляхетних з них був, таким чином, введений Симоном як символічне позначення його власного Вчення. Ті, хто правильно його розуміли, знали, що малося на увазі під «Оленою». Це був шлюб Ноус'а (Атма-Буддхі) з Манасом, союз, через який Воля і Думка стають одним, та наділяються божественними силами. Бо Атман в людині, будучи бездомішковою сутністю, споконвічним Божественним Вогнем (або вічним і всесвітнім «тим, що існувало, існує й буде існувати»), перебуває на всіх планах; а Буддхі є його носій або Думка породжена «Батьком» і, яка породжує «Батька», у свою чергу, а також і Воля. Вона є «те, що існувало, існує й буде існувати», стаючи, таким чином, у поєднанні з Манасом, чоловічо-жіночою, тільки в цій сфері. Отже, коли Симон говорив про себе самого як про Батька, Сина і Святого Духа, та про Олену, як про свою Епіноюю, Божественну Думку, він мав на увазі шлюб свого Буддхі з Манасом. Олена була Шакті внутрішньої людини, жіноча сила.

Тепер, що говорить Менандр? Нижчі янголи, він учив, були еманациями Енної (Плануючої Думки). Енною вчила Науці Магії і передала їй йому разом із мистецтвом підкоряти творчих янголів нижчого світу. Останні символізують пристрасті нашої нижчої природи. Про його учнів сказано, що після прийняття хрещення від нього (тобто після Присвяти) вони «воскресли з мертвих» і «більше не старіючи» стали «безсмертними»⁸⁰². Ця обіцянка Менандром «воскресіння», зрозуміло, мала на увазі просто перехід із п'ятми нещастя у світло істини, пробудження людського безсмертного Духу і внутрішнього та вічного життя. Це є Наука Раджа Йогинів – Магія.

Кожен, хто читав Неоплатонічну Філософію, знає, як її головні Адепти, такі як Плотін і особливо Порфирій, боролися проти феноменальної Теургії. Але, крім усіх них, Ямблїх, автор «*De Mysteriis*», високо піднімає завісу над справжнім терміном «Теургія» і показує нам у ній щирі Божественну Науку Раджа Йоги.

Магія, говорить він, є піднесена й велична Наука, Божественна, і вище всіх інших.

Це – великий засіб для всього... Вона не має своє джерело в тілі, також не обмежена тілом або його пристрастями, людським складом або її будовою; але все нею отримано від наших вищих Богів,

наших божественних Его, які протягнені як срібна нитка від Іскри в нас до споконвічного божественного Вогню⁸⁰³.

Ямблїх кляне фізичні феномени вироблені, як він говорить, злими демонами, які обманюють людей (примари кімнати сеансів), так само люто, як він вихваляє Божественну Теургію. Але, щоб здійснювати останню, він учить, теург обов'язково повинен бути «людиною високої моральності і з чистою Душею». Магією іншого роду користуються тільки нечисті, егоїстичні люди, і в ній немає нічого Божественного. Ніякі істинні прозорливці ніколи не погодяться, що в її повідомленнях є що-небудь, що йде від наших вищих Богів. Таким чином, одна (Теургія) представляє собою знання нашого Батька (Вищого Я); інша ж є підпорядкування нашій нижчій природі. Одна вимагає святості Душі, святості, що відкидає та виключає все тілесне; інша ж – опоганення її (Душі). Одна є поєднання з Богами (зі своїм Богом), джерелом усього Доброго; інша – стосунки з демонами (елементами), які, якщо ми не підкоримо їх, підкорять нас і крок за кроком приведуть нас до моральної загибелі (медіумізму). Коротше кажучи:

⁸⁰¹ *Supra*, том II.

⁸⁰² Див. Євсевія, «*Hist. Keeles*», lib. III, стор. 26.

⁸⁰³ «*De Mysteriis*», стор. 100, рядки 10 до 19; стор. 109, fol. I.

Теургія з'єднує нас найбільш сильно з божественною природою. Ця природа зароджує сама себе через себе, рухається своїми власними силами, підтримує все, і розумна. Будучи прикрасою Всесвіту, вона кличе нас до доступного розуміння істини, до вдосконалювання та залучення до вдосконалювання інших. Вона настільки тісно приєднує нас до всіх творчих діянь Богів, відповідно до потужності кожного з нас, що душа, після здійснення священних обрядів, стає зміцненою в їх (Богів) діяннях і розумах, поки, нарешті, вона поринає в споконвічну Божественну Сутність і поглинається нею. Це – мета священних Присвят египтян⁸⁰⁴.

Ямблїх показує нам, як цей союз нашої Вищої Душі із Всесвітньою Душею, з Богами, повинен здійснюватися. Він говорить про Мантейю, що є Самадхі, найвищий транс⁸⁰⁵. Також він говорить про сон, що є божественним видінням, коли людина знову стає богом. За допомогою Теургії, або Раджа Йоги, людина досягає: 1. Пророчого Прозріння через нашого Бога (відповідного Вищого Его кожного з нас), яке відкриває нам істини того плану, на якому нам доводиться діяти; 2. Екстаз і Осяяння; 3. Дія в Дусі (в Астральному Тілі або через Волю); 4. Влада над нижчими несвідомими демонами (елементалами) за допомогою самого ества наших очищених Его. Але це вимагає повного очищення останніх. І це названо ним Магією через присвяту в Теургію.

Але Теургії мусить передувати тренування наших почуттів і пізнання людського Я відносно Божественного Я. Доти, доки людина не опанувала ґрунтовно цим попереднім навчанням, даремно антропоморфізувати безформних. Під «безформними» я маю на увазі вищих і нижчих Богів, надземних, також як і земних Духів або Істот, які для початківців можуть бути розкриті тільки у Кольорах та Звуках. Бо ніхто, крім високого Адепта, не може побачити «Бога» у його справжній трансцендентальній формі, що для нетренованого інтелекту, для чела буде видна тільки своєю Аурую. Бачення фігур повністю, іноді випадково сприймані сенситивами та медіумами, належать до тієї або іншої із трьох єдиних категорій, які вони в стані побачити: а) Астрази живих людей; б) Нірманакаї (Адепти, добрі або злі, тіла яких мертві, але, які навчилися жити в невидимому просторі у своїх ефірних особистостях); і в) примари, елементарії та елементали, які маскуються у формах, запозичених з Астрального Світла, взагалі, або з образів в «мисленій уяві» (mind's eye) присутніх людей або медіума, які відразу ж відбиваються в їхніх відповідних аурах.

Після прочитання всього вищевикладеного, учні тепер краще зрозуміють необхідність спершу вивчити відповідності між нашими «принципами», – які суть лише різні аспекти триєдиної (духовної і фізичної) людини – і нашими Парадигма, прямими їхніми коріннями у Всесвіті.

Внаслідок цього ми повинні резюмувати наше вчення про Ієрархії, безпосередньо пов'язані й назавжди з'єднані з людиною.

Досить було сказано для того, щоб довести, що в той час як для сходознавців і непосвячених мас фраза «*Ом Мані Падме Хум*» означає просто «О коштовності в Лотосі», Езотерично вона означає «О мій Боже всередині мене». Так, у кожній людській істоті є Бог, бо людина була і знову стане Богом. Ця фраза вказує на нерозривний союз між Людиною та Всесвітом. Бо Лотос є всесвітній символ Космосу, як абсолютного всього, а Коштовність є Духовна Людина, або Бог.

У попередній Статті були дані відповідності між Кольорами, Звуками та «Принципами»; і ті, хто читали наш другий том, згадають, що ці сім принципів ведуть своє походження від семи великих Ієрархій Янголів, або Дхіані-Коганів, які, у свою чергу, пов'язані із Кольорами і Звуками, й колективно утворюють Виявлений Логос.

У вічній музиці сфер ми знаходимо досконалу гаму, що відповідає кольорам, і в числі, обумовленому вібраціями кольору і звуку, що «лежить в основі кожної форми і керує кожним звуком», ми знаходимо підсумування Виявленого Всесвіту.

Ми можемо ілюструвати ці відповідності шляхом показу відносин кольору і звуку до геометричних фігур, які⁸⁰⁶ виражають прогресуючі стадії в прояві Космосу.

Але учень певно зніяковіє, якщо при вивченні Діаграм він не буде пам'ятати двох обставин: 1. Що, позаяк наш план є план відбиття й тому ілюзорний, то *різні позначення перевернуті й повинні рахуватися знизу вгору*. Музична гама починається внизу і йде догори, починаючись із нижнього До і закінчуючись набагато більш високим Сі. 2. Що Кама Рупа (яка відповідає До в музичній гамі), котра містить у собі всі потенційності Матерії, неминуче є відправною точкою на нашому плані. Далі, з неї починається позначення на кожному плані, як з відповідної «матерії» того плану. Знову ж, учень повинен пам'ятати, що ці позначення повинні бути розташовані по окружності, показуючи таким чином, що Фа є середня нота Природи. Коротше кажучи, музичні ноти, або Звуки, Кольори й Числа виходять від одного до семи, а не від семи до одного, як зазвичай показано у спектрі призматичних кольорів, у якому червоний вважається першим; це факт, що примусив мене розташувати принципи й дні тижня як заманеться у Діаграмі II. Музична гама та кольори відповідно до числа вібрацій слідує зі світу грубої Матерії до світу Духовного в такий спосіб:

⁸⁰⁴ «*De Mysteriis*». стор. 290, рядки 15 до 18, *et seq.*, вітд. V і VII.

⁸⁰⁵ *Ibid*, стор. 100, розд. III, вітд. III.

⁸⁰⁶ Див. *supra*, I, 38; I, 4, *et seq.*; II, 43, *et seq.*, і 742, *et seq.*

Принципи	Кольори	Ноти	Числа	Стани Матерії
Чхайя, Тінь або Двійник	Фіолетовий	Si	7	Ефір
Вищий Манас, Духовний Розум	Індиго	La	6	Критичний стан, названий в Окультизмі Повітрям
Аурична Оболонка	Синій	Sol	5	Пара або Випари
Нижчий Манас, або Тваринна Душа	Зелений	Fa	4	Критичний Стан
Буддхі, або Духовна Душа	Жовтий	Mi	3	Вода
Прана, або Життєвий Принцип	Жовтогарячий	Re	2	Критичний Стан
Кама Рупа, Місцезнаходження Тваринного Життя	Червоний	Do	1	Лід

Із причин, раніше вже викладених, ми просимо учня викинути з голови які-небудь відповідності між «принципами» і числами. Езотерична нумерація не може бути підігнана під умовну екзотеричну. Перша є реальність, друга ж класифікована за ілюзорною зовнішністю. Людські принципи в тому вигляді, як вони були дані в «Езотеричному Буддизмі», були розподілені для початківців, щоб не внести плутанини в їхні розуми. Це було напівмаскування.

КОЛЬОРИ, ЗВУКИ ТА ФОРМИ

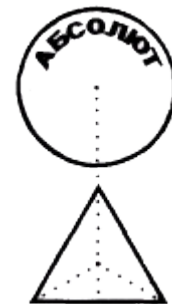
Продовжуємо:

Цятка в Колі є Невиявлений Логос, що відповідає Абсолютному Життю й Абсолютному Звуку.

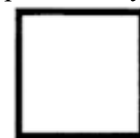
Першою геометричною фігурою після Кола або Сфероїда є Трикутник. Він відповідає Руху, Кольору та Звуку. Таким чином, Цятка в Трикутнику представляє Другий Логос, «Батька-Матір», або Білий Промінь, що не є колір, бо він потенційно містить усі кольори. Він показаний промінням із Невиявленого Логосу, або Невиреченого Слова. Навколо сформований перший Трикутник на плані Первинної Субстанції в наступному порядку (*перевернутому* стосовно нашого плану):

А

- (a) Астральний Двійник Природи, або Зразок усіх форм.
- (b) Божественна Мислеоснова, або Всесвітній Розум.
- (c) Синтез Окультичної Природи, Яйце Брахми, що містить усе й випромінює все.
- (d) Тваринна або Матеріальна Душа Природи, джерело тваринного і рослинного розуму та інстинкту.
- (e) Сукупність Дхіан-Коганічних Розумів, Фохат.
- (f) Життєвий Принцип у Природі.
- (g) Принцип Продовження Життя в Природі. Те, що на духовному плані відповідає статевому потягу на нижчому.

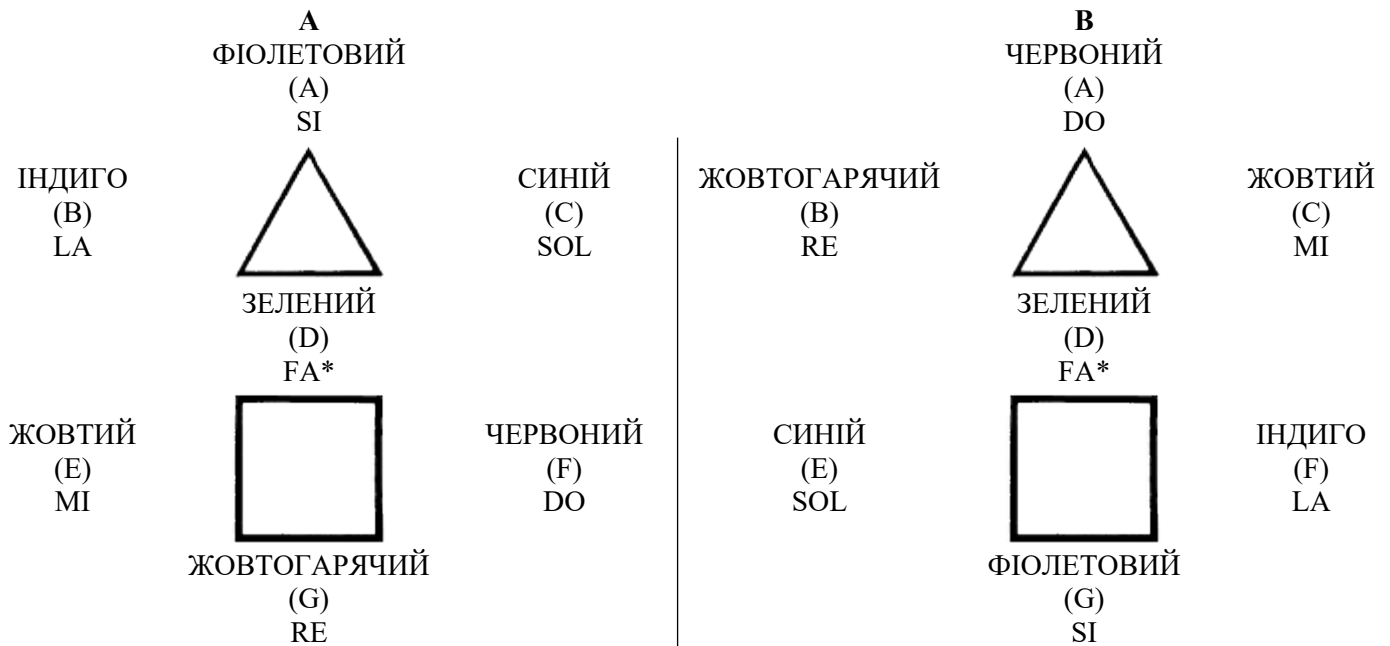

План Первинної Субстанції

План Виявленої або Диференційованої Матерії

* Основний Ключ або Тоніка Виявленої Природи.

Будучи дзеркально відбитий на плані Грубої Матерії, Світ Дійсності перевернутий і стає на Землі та нашому плані:

В

(а) Червоний – це колір виявленої подвійності, або чоловічого та жіночого. В людині вона виявлена у своїй найнижчій, тваринній формі.

(б) Жовтогарячий – це колір вбрання йогинів і буддійських жерців; це колір Сонця і Духовної Життєвості, і також Життєвого Принципу.

(в) Жовтий або сяючий Золотий – це колір Духовного Божественного Променя в кожному атомі; в людині це колір Буддхі.

(г) Зелений і Червоний є, так би мовити, взаємозамінними кольорами, бо Зелений поглинає Червоний, будучи у три рази сильніше останнього за своїми вібраціями; і Зелений є додатковим кольором максимально Червоного. Ось чому Нижчий Манас і Кама Рупа відповідно, показані як Зелений і Червоний.

(д) Астральний План, або Аурична Оболонка в Природі та у Людини.

(е) Розум або розумний елемент в Людині та в Природі.

(ж) Найбільш ефірний двійник Тіла людини, протилежний полюс, який стоїть у сенсі вібрацій та чутливості в такому ж відношенні, як Фіолетовий до Червоного.

Вищенаведене є на виявленому плані, після якого йдуть сім і Виявлена Призма, або Людина на Землі. Останнім займається тільки чорний маг.

У Космосі градації та кореляції Кольорів і Звуків, і тому також Чисел – нескінченні. Про це підозрює навіть Фізика, бо встановлено, що існують більш повільні вібрації, ніж у червоного кольору – найбільш повільні, які ми в стані сприйняти; і набагато більш швидкі вібрації, ніж у фіолетового, в якого найбільш швидкі, які наші почуття здатні сприйняти. Але на землі, у нашому фізичному світі, діапазон сприйманих вібрацій обмежений. Наші фізичні почуття не можуть сприйняти вібрацій вище й нижче семерикової та обмеженої градації призматичних кольорів, бо такі вібрації нездатні викликати в нас відчуттів кольору або звуку. Це завжди буде градуйована семериковість і не більше, якщо ми не навчимося паралізувати нашу Четвірку і розрізняти як вищі, так і нижчі вібрації за допомогою наших духовних почуттів, що перебувають у верхньому Трикутнику.

Отже, на цьому плані ілюзії є три основні кольори, як це показано Фізичною Наукою – Червоний, Синій і Жовтий (або вірніше оранжево-жовтий). Будучи виражені в термінах людських принципів, вони суть: 1) Кама Рупа, престол тваринних почуттів, спаяних із Тваринною Душею або Нижчим Манасом і, які служать його носієм (Червоний і Зелений, як сказано, взаємозамінні); 2) Аурична Оболонка, або сутність людини; і 3) Прана, або Життєвий Принцип. Але, якщо із царства ілюзій і живої людини, такої, яка вона на нашій Землі, підлегла лише своїм почуттєвим сприйняттям, ми перейдемо в царство напівілюзії і будемо спостерігати найнатуральніші кольори або кольори принципів, тобто, якщо ми спробуємо дізнатися, які кольори є тими, які в досконалішій людині поглинають усі інші, то ми виявимо, що кольори відповідають і стають додатковими в такий спосіб:

	Фіолетовий	
1) Червоний.....		Зелений
2) Жовтогарячий.....		Синій
3) Жовтий.....		Індиго
	Фіолетовий	

Трохи фіолетова, тьмяна форма, представляє Астральну Людину усередині яйцеподібної синюватої окружності, над якою в невинних вібраціях випромінюються призматичні кольори. Переважає той колір, відповідний принцип якого більш активний взагалі або в той момент, коли ясновидець сприймає його. Такою людиною є впродовж її бадьорого стану, і за перевагою того або іншого кольору та за інтенсивністю його вібрацій ясновидець, *якщо* він знайомий із відповідностями, може судити про внутрішній стан або характер особистості, бо остання є відкритою книгою для кожного хто практикує Окультизм.

У стані трансу Аура змінюється цілком, сім призматичних кольорів більше в ній не розрізняються. Також уві сні не всі вони «вдома». Бо ті, які належать духовним елементам в людині, тобто Жовтий, Буддхі; Індиго, Вищий Манас; і Синій Ауричної Оболонки будуть ледве помітні або повністю відсутні. Духовна Людина під час сну здатна, хоча її фізична пам'ять може і не усвідомлювати цього, жити, одягнена у свою вищу сутність, у сферах інших планів, у сферах, які є царством дійсності названої снами на нашому ілюзорному плані.

Кольори	Довжина Хвиль у Міліметрах	Кількість Вібрацій у Трильйонах
Фіолетовий крайній	406	759
Фіолетовий	423	709
Фіолетовий-Індиго	439	683
Індиго	449	668
Індиго-Синій	459	654
Синій	479	631
Синій-Зелений	492	610
Зелений	512	586
Зелений-Жовтий	532	564
Жовтий	551	544
Жовтий-Жовтогарячий	571	525
Жовтогарячий	583	514
Жовтогарячий-Червоний	596	503
Червоний	620	484
Червоний крайній	645	465

Гарний ясновидець, крім того, якби йому випала нагода спостерігати його в трансі й поруч із ним загіпнотизовану людину, – одержав би важливий урок з Окультизму. Він би навчився розпізнавати різницю між самовикликаним трансом і гіпнотичним станом викликаним впливом ззовні. У його вчення «принципи» нижчої Четвірки зникають повністю. Ні Червоний, ні Зелений, ні Червоно-фіолетовий, ні Ауричний Синій Тіла не видно; немає нічого, крім ледь помітних із золотим відтінком вібрацій Праничного принципу й фіолетового полум'я із золотими смужками, що рветься догори з голови в тій області, де міститься Третє Око, і кульмінує в одній точці. Якщо учень пам'ятає, що чистий фіолетовий, або крайній кінець спектру не є складений колір, що складається із Червоного й Синього, а однорідний колір з вібраціями у сім разів швидший, ніж у Червоного, і, що золотий відтінок є сутність трьох жовтих відтінків від Жовтогарячо-Червоного до Жовто-Жовтогарячого і Жовтого, – то він зрозуміє причину чому він живе у своєму Ауричному Тілі, що тепер стало носієм Буддхі-Манасу. З іншого боку, у суб'єкта, який знаходиться у штучно викликаному гіпнотичному або месмеричному трансі – результат несвідомої, якщо не свідомої Чорної Магії, якщо тільки транс не викликаний високим Адептом – весь ряд принципів буде присутнім, з Вищим Манасом паралізованим і Буддхі відірваним від нього внаслідок цього паралічу; і червоно-фіолетовим Астральним Тілом цілком підлеглим Нижчому Манасу й Кама Рупі (зеленому й червоному чудовиськам у нас).

Той, хто добре розуміє вищенаведені пояснення, той легко зрозуміє, як важливо для кожного учня – чи прагне він до практичного оволодіння окультними силами або тільки до чисто психічних і духовних дарунків ясновидіння й метафізичних пізнань – всебічно вивчити правильні відповідності між людськими або природними принципами й принципами Космосу. Неуцтво веде матеріалістичну Науку до заперечення внутрішньої людини і її Божественних сил; знання й особистий досвід – ось що дозволяє окультисту підтверджувати, що такі сили настільки ж природні для людини, наскільки плавання – для риби. Вона подібна до лапландця, який з усією щирістю заперечує, що слабо натягнута на звучну деку скрипки струна може видавати сприймані звуки або мелодію. Наші принципи, воістину, представляють собою Семиструнну Ліру Аполлона. У цьому нашому столітті, коли забуття покрило древнє знання, людські здібності не краще слабо натягнутих струн скрипки лапландця. Але окультист, який знає, як підтягти їх і налаштувати свою скрипку в співзвуччі з вібраціями

кольору та звуку, витягне з них божественну гармонію. Комбінування цих сил і приведення Мікрокосму у співзвуччя з Макрокосмом дасть геометричний еквівалент заклинання «Ом Мані Падме Хум».

Ось чому в Школі Піфагора обов'язковим було попереднє знання музики та геометрії.

КОРІНЬ КОЛЬОРУ Й ЗВУКУ

Далі, кожний із Первісних Семи, перших Семи Променів, що утворюють Виявлений Логос, знову семериковий. Таким чином, так само як сім кольорів сонячного спектру відповідають семи Променям або Ієрархіям, також кожна із цих останніх знову має свої сім розподілів, що відповідають тому ж самому ряду кольорів. Але в цьому випадку один колір, – той, котрий характерний для даної Ієрархії у цілому, – переважає і більш інтенсивний, ніж інші.

Ці Ієрархії можуть бути символізовані тільки як концентричні кола призматичних кольорів; кожна Ієрархія представлена поруч семи концентричних кіл, кожне коло представляє один із призматичних кольорів у їхньому натуральному порядку. Але в кожному із цих «коліс» одне коло буде яскравіше й густіше за кольором, ніж інші, і це «колесо» буде мати навколишню Ауру (облямівку – як називають її фізики) цього кольору. Цей колір і буде характерним кольором тієї Ієрархії в цілому. Кожна з цих Ієрархій дає сутність (Душу) і є «Будівельником» одного із семи царств Природи, які суть три елементарні царства, мінеральне, рослинне, тваринне і царство духовної людини⁸⁰⁷. Крім того, кожна Ієрархія забезпечує Ауру одного із семи принципів у людині своїм специфічним кольором. Далі, позаяк кожна із цих Ієрархій є Правителем однієї зі Священних Планет, то легко зрозуміти, як виникла Астрологія, і, що справжня Астрологія стоїть на суворій науковій основі.

Символ прийнятий у Східній Школі для позначення Семи Ієрархій творчих Сил, є колесо семи концентричних кіл, причому кожне коло забарвлене в один із семи кольорів; назвіть їх янголами, якщо хочете, або Планетарними Духами, або знову ж, Сімома Правителями Семи Священних Планет нашої системи, як у цьому випадку. В усякому разі, концентричні кола служать символами Коліс Єзекіїля для деяких західних окультистів і кабалістів, а для нас – символами «Будівельників» або Праджапати.

ДІАГРАМА III

Учень повинен ретельно вивчити наступну Діаграму.

ЛЮДСЬКІ ПРИНЦИПИ		
ФІОЛЕТОВИЙ ЛІНГА ШАРІРА	ФІОЛЕТОВИЙ	ФІОЛЕТОВИЙ
	ІНДИГО	
	СИНІЙ	
	ЗЕЛЕНИЙ	
	ЖОВТИЙ	
ІНДИГО ВИЩИЙ МАНАС	ЖОВТОГАРЯЧИЙ	ІНДИГО
	ЧЕРВОНИЙ	
	ФІОЛЕТОВИЙ	
	ІНДИГО	
	СИНІЙ	
СИНІЙ СИНІЙ АУРИЧНЕ ЯЙЦЕ	ЗЕЛЕНИЙ	СИНІЙ
	ЖОВТИЙ	
	ЖОВТОГАРЯЧИЙ	
	ЧЕРВОНИЙ	
	ФІОЛЕТОВИЙ	
ЗЕЛЕНИЙ НИЖЧИЙ МАНАС	ІНДИГО	ЗЕЛЕНИЙ
	СИНІЙ	
	ЗЕЛЕНИЙ	
	ЖОВТИЙ	
	ЖОВТОГАРЯЧИЙ	
	ЧЕРВОНИЙ	

⁸⁰⁷ Див. «Five Years of Theosophy», стор. 273 до 278.

ЖОВТИЙ БУДДХІ	ФІОЛЕТОВИЙ	ЖОВТИЙ
	ІНДИГО	
	СИНІЙ	
	ЗЕЛЕНИЙ	
	ЖОВТИЙ	
ЖОВТОГАРЯЧИЙ ПРАНА	ЖОВТОГАРЯЧИЙ	ЖОВТОГАРЯЧИЙ
	ЧЕРВОНИЙ	
	ФІОЛЕТОВИЙ	
	ІНДИГО	
	СИНІЙ	
ЧЕРВОНИЙ КАМА РУПА	ЗЕЛЕНИЙ	ЧЕРВОНИЙ
	ЖОВТИЙ	
	ЖОВТОГАРЯЧИЙ	
	ФІОЛЕТОВИЙ	
	ІНДИГО	
	СИНІЙ	
	ЗЕЛЕНИЙ	
	ЖОВТИЙ	
	ЖОВТОГАРЯЧИЙ	
	ЧЕРВОНИЙ	

Так, Лінга Шаріра походить від Фіолетового під-променю Фіолетової Ієрархії; Вищий Манас подібним же чином походить від Індиго під-променю Індиго Ієрархії, і т.д. Оскільки кожна людина народжується під певною планетою, то в ній завжди буде перевага кольору тієї планети, бо в ній буде правити той «принцип», що веде своє походження з тієї Ієрархії про яку йде мова. У її аурі також буде присутня певна кількість кольорів, що походять від інших планет, але колір керівної планети буде найсильнішим. Тепер, людина в якій, скажімо, принцип Меркурія є переважним, при впливі на принцип Меркурія в іншій людині, яка народилася під іншою планетою, зможе цілком підкорити її своєму контролю. Бо її більш сильний Меркуріальний елемент в іншому, але у неї буде мало влади над людьми, які народилися під тією ж планетою, що й вона сама. Ось ключ до Окултних Наук з Магнетизму і Гіпнотизму.

Учень зрозуміє, що Порядки та Ієрархії тут названі за їхніми відповідними кольорами, щоб уникнути застосування номерів, які внесли би плутанину у зв'язку з людськими принципами, бо останні не мають своїх прикладених їхніх номерів. Дійсні окультні назви цих Ієрархій не можуть бути тепер видані.

Однак, учень повинен пам'ятати, що кольори, які ми бачимо фізичними очима, не є істинними кольорами Окултної Природи, але представляють собою тільки ефекти, вчинені на механізм наших фізичних органів певними швидкостями вібрацій. Наприклад, Кларк Максвелл продемонстрував, що ретинальний ефект будь-якого кольору може бути імітований належним комбінуванням трьох інших кольорів. З цього випливає, що наша ретина володіє тільки трьома різними відчуттями кольору, і тому, ми не сприймаємо ті сім кольорів, які дійсно існують, але тільки їх, так би мовити, «імітації» у нашому фізичному організмі.

Так, наприклад, Жовтогарячий-Червоний першого Трикутника не є комбінація Жовтогарячого і Червоного, але чисто «духовний» Червоний, якщо можна застосувати такий термін, тоді як Червоний (криваво-червоний) спектра є колір Ками, тваринного бажання, і не відокремлений від матеріального плану.

ЄДНІСТЬ БОЖЕСТВА

Чистий Езотеризм не говорить ні про якого особистого Бога; тому нас вважають атеїстами. Але насправді Окултна Філософія в цілому обґрунтована абсолютно на всюдисущій присутності Бога, Абсолютного Божества; і, якщо не приводяться міркування про НЬОГО Самого, бо він занадто священний і до того ж незбагнений, як Одиниця, для минушого розуму, то все-таки вся Філософія базується на Його Божественних Силах, як Джерелі всього, що дихає й живе, і має існування. У кожній древній Релігії ЄДИНИЙ представлявся в безлічі. В Єгипті та Індії, в Халдеї і Фінікії, та, нарешті, у Греції, ідеї про Божество виражалися кратними числами від: три, п'ять і сім; і також вісьмома, дев'ятьма й дванадцятьма великими Богами, які символізували сили і властивості Одного і Єдиного Божества. Це пов'язувалося з тим нескінченним поділом нерегулярними й непарними числами, якому метафізика цих народів піддавала своє ЄДИНЕ БОЖЕСТВО. Складене у такий спосіб коло Богів мало всі якості та атрибути ЄДИНОГО ВЕРХОВНОГО І НЕПІЗНАВАНОГО; бо в цих зборах божественних Особистостей або, вірніше, уособлених Символів, живе ЄДИНИЙ БОГ, БОГ ОДИН, той Бог, про якого в Індії сказано, що він не має Другого.

О Боже Агні (Духовне Сонце), ти перебуваєш у скупченні своїх божественних особистостей⁸⁰⁸.

Ці слова показують віру древніх у те, що всі прояви виходять із того самого Джерела; все еманує з єдиного тотожного Принципу, котрий ніколи не може бути повністю розгорнутий інакше як тільки через колективне і повне скупчення Своїх еманцій, у яких Він виражений.

⁸⁰⁸ «Apud Grebaut Papyrus Orbiney», стор. 101.

Плерома Валентина повністю збігається із Простором Окультної Філософії; бо Плерома значить «Повнота», вищі області. Це загальна сума всіх Божественних проявів і еманцій, що виражає *plenum* або всю суму променів, що виходять із ЄДИНОГО, які диференціюються на всіх планах і перетворюються на Божественні Сили названі Янголами і Планетарними Духами у філософіях усіх народів. Гностичні Еони й Сили Плероми говорять так само, як Деви й Сіддхи «Пурани». Епінойя, перший жіночий прояв Бога, «Принцип» Симона Волхва і Сатурнина, говорить тією ж мовою, як і Логос Василіда; й усіх їх можна простежити до чисто езотеричної Aletheia, ІСТИНИ Містерій. Всі вони, як нас учать, повторюють у різний час і на різних мовах, величний гімн єгипетського папірусу тисячолітньої давнини:

Боги поклоняються тобі, вони вітають тебе, О Єдина Таємна Істино.

І звертаючись до Ра, вони додають:

Боги поклоняються твоїй Величі, підносячи Душі того, хто їх творить ... і говорять Тобі, Мир усім еманціям з Несвідомого Батька Свідомих Батьків Богів. ... Ти – творець істот, ми поклоняємося душам, які еманують із Тебе. Ти зароджуєш нас, о Ти, Непізнаваний, і ми славимо Тебе, поклоняючись кожній Бого-Душі, котра походить від Тебе й живе в нас.

Це – джерело твердження:

Хіба ви не знаєте, що ви – Боги і храм Бога.

Це викладено в «Корені Обрядовості в Церкві та Масонстві» у журналі «Lucifer» за березень 1889 р. Воістину, правильно було сказано сімнадцять століть тому: «Людина не може володіти Істиною (Alêtheia) без прилучення до Гнозису». Тож, ми можемо сказати тепер: Ніхто не може пізнати Істини, якщо він не буде вивчати таємниць Плероми Окультизму; і ці таємниці всі мають у Теогонії древньої Релігії Мудрості, що є Alêtheia Окультної Науки.

СТАТТЯ ІІІ

ЗАУВАЖЕННЯ ІЗ ПРИВОДУ ПОПЕРЕДНІХ СТАТЕЙ

Оскільки багато хто писав мені й майже скаржилися, що вони не могли знайти ніякого практичного, чіткого застосування деяким діаграмам доданим до двох перших Статей, а інші говорили про їх важкоосязність, то необхідно коротке пояснення.

У більшості випадків причиною цієї омани було те, що була взята неправильна точка зору: чисто абстрактне і метафізичне було помилково прийняте за конкретне й фізичне, та поплутане з ним. Візьмемо для прикладу діаграми в Статті ІІ і скажемо, що вони цілком макрокосмічні та ідеальні. Варто пам'ятати, що вивчення Окультизму походить від Загального до Окремого, а не навпаки, як чинить Наука. Позаяк Платон був Присвяченим, то вельми природно, він користувався першим методом, тоді як Арістотель, який ніколи не був Присвяченим, насміхався над своїм учителем і розробивши свою власну систему, залишив її, як спадщину, що потім було прийняте й поліпшене Беконом. Правдивий афоризм Герметичної Мудрості – «Як нагорі, так і внизу» – застосовано до всіх Езотеричних наставлянь; але ми повинні починати з верхнього; ми повинні вивчити формулу, перш ніж підсумувати серії.

Ці два малюнки, відтак, не призначалися для того, щоб зобразити два певні плани, а є абстракцією двох планів, що пояснює закон відбиття, також як Нижчий Манас є відбиттям Вищого. Отже, вони повинні розглядатися у найвищому метафізичному сенсі.

Діаграми призначалися лише для того, щоб ознайомити учнів із провідними ідеями окультних відповідностей, бо сам дух метафізичного, або макрокосмічного, і духовного Окультизму забороняє застосування малюнків або навіть символів більше, ніж лише як тимчасові посібники. Щойно ідея вкладається в слова, вона втрачає свою реальність; щойно ви зображуєте метафізичну ідею – ви матеріалізуєте її дух. Малюнки повинні використовуватися лише в якості штурмових драбин для влізання на стіни фортеці, драбин, якими нехтують, щойно нога ступила на вал.

Тож, нехай учні будуть досить старанні в одухотворенні цих Статей і нехай уникають матеріалізації їх; нехай вони завжди намагаються знайти, по спроможі, найвище значення, будучи впевненими, що пропорційно тому, як у своїх міркуваннях із приводу цих Статей вони наближаються до матеріального й видимого, так же само вони далекі від правильного їхнього розуміння. Особливо вищесказане стосується до цих перших Статей і Діаграм, бо точно так само, як у всіх істинних мистецтвах, в Окультизмі ми спершу повинні вчитися теорії і лише потім – практиці.

ПРО ТАЄМНІСТЬ

Учні запитують: чому така таємність у подробицях Вчення, сутність якого була привселюдно розкрита, як в «Езотеричному Буддизмі» і «Таємній Доктрині»?

На це Окультизм відповів би: з двох причин –

а) Істина в цілому занадто священна, щоб видавати її без розбору.

б) Знання всіх подробиць і відсутніх ланок в екзотеричних вченнях занадто небезпечно в руках профанів.

Істини відкриті людям «Планетарними Духами» – найвищими Кумарами, тими, хто більше не втілюються у Всесвіті впродовж цієї Магаманвантари, – які з'являться на Землі в якості Аватарів лише на початку кожної нової людської Раси й також при з'єднанні або закінченні двох кінців малих і великих циклів, – із часом, поки людина ставала усе більше твариною, були змушені згаснути в її пам'яті. Проте, хоча ці Вчителі залишаються з людьми не більше, ніж час, що вимагається для того, щоб запам'ятати на пластичних розумах дитячого людства вічні істини, які вони викладають, Їхній Дух залишається живим, хоча й латентним у людстві. І повне знання первісного одкровення завжди залишалось у декількох обраних і передавалось відтоді аж до сьогодні, від одного покоління Адептів до іншого. Як говорять Учителі в Окультній Абетці.

Так робиться для того, щоб застрахувати їх (вічні істини) від остаточної втрати або забуття в століттях прийдешніми поколіннями.

Місія Планетарного Духу – лише вдарити основну ноту Істини. Коли Він направив вібрацію останньої, щоб та робила свій шлях безупинно уздовж ланцюга раси до кінця циклу. Він зникає з нашої Землі до наступної Планетної Манвантари. Місія будь-якого вчителя Езотеричних істин, незалежно від того, чи стоїть він нагорі сходів пізнання або ж біля їх підніжжя, – в точності та ж сама: як нагорі, так і внизу. Мені дані веління тільки вдарити ключову ноту різних Езотеричних істин серед учнів у цілому. Ті одиниці серед вас, хто піднімуться на «Шляху» над своїми однокласниками у своїй Езотеричній сфері, отримують, як отримували й отримують «Обранці» у Початкових Братствах, останні пояснювальні подробиці та останній ключ до того, чого вони вчилися. Однак, ніхто не може сподіватися отримати цей привілей доти, доки ВЧИТЕЛІ, – а не моя скромна особа, – не знайдуть його або її гідним цього.

Якщо ви хочете дізнатися дійсну *raison d'être* такого поведження, я вам її дам. Даремно, якщо я буду повторювати те, що ви все знаєте так само, як я; із самого початку події показали, що не слід зневажати ніякою обережністю. Здається, що з нашого об'єднання в кілька сотень чоловіків і жінок багато не усвідомили ні обітниць, що вселяє благоговіння святості, (яку деякі прийняли на кінчику свого пера), ні того факту, що їхня *особистість* повинна бути повністю залишена осторонь, коли зведена віч-на-віч із їх ВИЩИМ Я; або, що всі їхні слова і заяви не мають ніякої ціни, якщо вони не підтверджені діями. Це була людська натура й нічого більше; тож, до цього поставилися поблажливо, і ВЧИТЕЛЬ погодився на новий строк. Але крім цього існує небезпека, яка зачалася в натурі самого нинішнього циклу. Цивілізоване людство, як би ретельно воно не охоронялося своїми незримими Охоронцями, Нірманакаями, які чатують над нашими відповідними расами і народами, – проте, внаслідок своєї колективної карми, жажливо перебувати під впливом традиційних супротивників Нірманакайв – «Братів Тіні», втілених і розвтілених; і це, як уже раніше вам було сказано, буде тривати до кінця першого циклу Калі-Юги (1897 р.) і ще кілька років по тому, бо менший темний цикл іноді перебиває більший. Тому, незважаючи на всі обережності, зусиллями «Братів П'їтьми» і їхнім впливом на людські мізки, страшні таємниці часто розкриваються цілком негідним людям. Це цілковито зобов'язано тому простому факту, що в деяких привілейованих організаціях вібрації первісної істини, приведені в рух Планетарними Істотами, виявляються в тому, що західна філософія назвала б вродженими ідеями, а Окультизм – «спалахами геніальності»⁸⁰⁹. Якась така ідея, заснована на вічній істині, розбуджена, й усі Сили, які стоять на чатах, можуть робити, це – запобігти повному її розкриттю.

У цьому Всесвіті диференційованої матерії все має два аспекти, світлий і темний бік, і ці два атрибути, будучи застосовувані на практиці, один веде до користі, інший – до шкоди. Кожна людина може стати ботаніком без явної небезпеки своїм ближнім; і багато хіміків, які опанували наукою есенцій, знають, що кожна з них може як зціляти, так і вбивати. Немає жодного інгредієнта, ні отрути, які не могли б використовуватися для обох цілей – так, від нешкідливого воску до смертельної синильної кислоти, від слини дитини до отрути кобри *di capella*. Кожен новачок у медицині це знає, в усякому разі – теоретично. Але, де той учений хімік у наші дні, якому було дозволено розкрити «нічну сторону» якого-небудь атрибуту якої-небудь субстанції в трьох царствах Науки, не говорячи вже про сім царств окультистів? Хто з них проникнув у її Таємницю, у саму внутрішню Сутність речей і її кореляти? Все ж таки, саме одне тільки це знання робить із окультиста справжнього практичного Присвяченого, незалежно від того, чи обернеться він Братом Світла або Братом Темряви. Есенція тієї тонкої, що не залишає слідів, отрути, найсильнішої у природі, що входила до складу так званих отрут Медичі та Борджіа, якщо її розсудливо застосує людина, яка добре розбирається у семерикових ступенях її потенційності на кожному з планів доступних людині на землі, – може зцілити або умертвити кожную людину у світі; результат буде залежати, звичайно, від того, хто буде оперувати нею: Брат Світла або Брат Тіні. Першому в здійсненні того добра, що він міг би зробити, перешкоджає расова, народна та індивідуальна Карма: другому ж у його диявольській роботі перешкоджають об'єднані зусилля людських «Каменів» «Дозорної Стіни»⁸¹⁰.

Неправильно думати, що існує який-небудь особливий «порошок проекції» або «філософський камінь», або «еліксир життя». Останній таїться в кожній квітці, у кожному камені та мінералі по всій земній кулі. Це є основна сутність *усього на його шляху до все вищої і вищої еволюції*. Як немає ні добра, ні зла *per se*, так само немає ні «еліксиру життя», ні «еліксиру смерті», ні отрути *per se*, але все це міститься в одній і тій самій універсальній Сутності, і той або інший ефект, або результат, залежить від ступеня її диференціації і її різних кореляцій. Її

⁸⁰⁹ Див: «Геній», «Lucifer», листопад, 1889, стор. 227.

⁸¹⁰ Див. «Voice of the Silence», стор. 68 і 94, пункт 28-й у Словнику.

світла сторона творить життя, здоров'я, блаженство, божественний світ, і т.д.; її темна сторона приносить смерть, хворобу, сум і розбрат. Це доведено пізнаванням природи найбільш сильних отрут; деякі з них, навіть у великій кількості, не роблять ніякої шкоди організму, тоді як зернятко тієї ж отрути вбиває зі швидкістю блискавки; і знов-таки, те ж саме зернятко, будучи зміненим певним з'єднанням, хоча кількість його залишається майже та ж сама, буде зілляти. Число ступенів її диференціації семерикове, як і плани її дії, – кожен ступінь за своїм ефектом буде або добродійним або шкідливим, відповідно до тієї системи, в яку він введений. Той, хто вправний у цих ступенях, той перебуває на вірному шляху до практичного Адептства; але той, хто діє на удачу, як зазвичай вчиняє переважна більшість «розумових цілителів», «ментальних» або «християнських учених», – той ризикує заподіяти шкоду як собі самому, так і іншим. Наведені на слід прикладом індійських йогинів та їхньою широко, але неправильно змальованою практикою, про яку вони тільки читали, але не мали можливості вивчити, – ці нові секти нестримно і без керівництва, кинулися до застосування *заперечення* і *підтвердження*. У такий спосіб вони заподіяли більше шкоди, ніж користі. Ті, які були успішні, зобов'язані цим своїм вродженим магнетичним і цілющим силам, які дуже часто протидіють тому, що інакше привело би до великої шкоди. Остерігайтеся, я вам кажу; Сатана і Архангел більш ніж близнюки; вони суть одне тіло й один розум – *Deus est Demon inversus*.

ЧИ КОРИСНО ПРАКТИКУВАТИ КОНЦЕНТРАЦІЇ

Таке інше питання, що часто задається. Я відповім: Справжня концентрація і медитація, *свідома* та *обережна*, над своїм нижчим Я у світлі внутрішньої божественної людини і Параміт, чудова річ. Але «сидіння по Йозі» при тільки досить поверхневому й часто перекрученому знанні справжньої практики, – майже незмінно згубне, бо десять шансів проти одного, що учень або розів'є в собі медіумічні сили або ж даремно згає час і розчарується як у практиці, так і в теорії. Перш ніж вдаватися до такого небезпечного експерименту і намагатися обійтися без кропіткого аналізу свого нижчого я і його поведіння в щоденному житті, або того, що в окультній фразеології називається «Реєстраційним Журналом Щоденного Життя Чела», йому б краще слідувало вивчити, щонайменше, розходження між двома аспектами «Магії», Білої, або Божественної, і Чорної, або Диявольської, і переконатися в тому, що «сидінням по Йозі» без досвіду, також як без керівника, який міг би вказати йому на небезпеки, він не переступає щодня і щогодини меж Божественної, щоб упасти в Сатанинську. Проте, спосіб дізнаватися цю різницю дуже легкий; потрібно тільки пам'ятати, що *ніяка повністю розкрита Езотерична істина не буде віддана в публічний друк, у книгу або журнал*.

Я прошу учнів звернутися до журналу «*Theosophist*» за листопад 1887 р. На 98-й сторінці вони знайдуть початок чудової статті пана Рама Прасада «Найтонші Сили Природи»⁸¹¹. Цінність цієї праці полягає не стільки в її літературних чеснотах, хоча вони принесли авторові золоту медаль журналу «*Theosophist*», скільки в розкритті доктрин дотепер прихованих в одній рідкісній і древній санскритській праці з Окультизму. Але пан Рама Прасад не окультист, а тільки чудовий учений-знавець санскритської мови, що закінчив університет, і людина чудового розуму. Його нариси майже цілком обґрунтовані на тантричних працях, які, якщо їх буде без розбору читати новачок в Окультизмі, приведуть до практики найбільш явної Чорної Магії. Тепер, позаяк розходженням першорядної важливості між Чорною і Білою Магією є мета з якою вона застосовується, і розходженням другорядної важливості – природа посередників використаних для створення феноменальних результатів, то демаркаційна лінія між обома магіями дуже – *дуже* тонка. Ця небезпека зменшується тільки тим фактом, що кожна, так звана, *окультна* книга окультна лише у деякому сенсі, тобто текст є окультним тільки через його замаскованість. Перш ніж добратися до правильного сенсу Вчення, варто досконально розуміти символізм. Крім того, він ніколи не буде повним, деякі частини його будуть під різними заголовками і до кожної частини буде додана частина якоїсь іншої праці так, що без ключа до них ніяка така праця не видасть усю істину. Навіть знаменита «Шивагама», на якій заснована стаття «Найтонші Сили Природи», «ніде не виявлена в повному вигляді», як говорить нам автор. Тому, як усі інші, вона трактує тільки про п'ять Таттв замість семи, як в Езотеричних вченнях.

Тепер, оскільки Таттви є просто субстрат семи сил Природи, то, як це може бути? Є сім форм Пракриті, як учить «Санкхья» Капіли, «Вішну Пурана» та інші праці? Пракриті є Природа, Матерія (первісна і елементарна); отже, логіка вимагає, щоб Таттв теж було сім. Бо, чи означають Таттви, як учить Окультизм, «сили Природи», або ж, як пояснює вчений Рама Прасад, «субстанцію, з якої створений Всесвіт» і «силу, котрою він підтримується» – все це одне; вони суть *Сила*, Пуруша, і *Матерія*, Пракриті. І, якщо *форм* або точніше, планів останньої всього

⁸¹¹ Посилання на «Найтонші Сили Природи», які підуть далі, відносяться до восьми статей, які з'явилися на сторінках «*Theosophist*», а не до п'ятнадцяти нарисів та перекладу розділу з «Шивагама», які містяться в книзі «Найтонші Сили Природи». «Шивагама» у своїх деталях – чисто тантрична, і нічого, крім шкоди, не може вийти від практичного дотримання її розпоряджень. Я хочу дуже переконливо відмовити кожного учня від будь-яких випробувань цих хатха-йогічних прийомів, бо він або цілком зруйнує себе, або відкине себе так далеко назад, що відновити своє колишнє становище в цьому втіленні йому буде майже неможливо. Згаданий переклад був підданий значному очищенню, але навіть зараз він навряд чи придатний для опублікування. Він рекомендує Чорну Магію найгіршого роду і є самим антиподом духовної Раджа Йоги. Стережіться, я кажу.

сім, то й сил її повинно бути сім. Інакше кажучи, ступені щільності матерії і ступені тієї сили, що одушевляє її, повинні йти пліч-о-пліч.

Всесвіт створений з Таттви, підтримується Таттвою і зникає у Таттві, –

говорить Шива, як цитується з «Шивагами» в «Найтонші Сили Природи». Це розв'язує питання; якщо Пракриті семерикова, то й Таттв має бути сім; бо, як сказано, вони суть і Субстанція, і Сила, або автоматична Матерія та Дух, що її одушевляє.

Це пояснення дається тут, щоб дати можливість учневі читати між рядками в так званих окультних статтях по Санскритській Філософії, які не повинні ввести його в оману. Доктрина про сім Таттв (принципів Всесвіту і також людини) вважалася за старих часів великою святинєю і тому, трималася в таємниці брахманами, які нині майже забули це Вчення. Однак, воно викладається донині в Школах за Гімалайським хребтом, хоча в Індії про нього тепер навряд чи чули або пам'ятають, за винятком небагатьох Присвячених. Однак, курс поступово змінився; челама почали викладати загальні його контури, і до часу приходу Т.Т. в Індію у 1879 р. мені було наказано дати це в екзотеричній формі одному або двом. Я зараз видаю це Езотерично.

Знаючи, що деякі учні намагаються дотримуватися системи Йоги на свій власний розсуд, керуючись лише нечастими натяками, які вони знаходять у теософічних книгах і журналах, які природно, повинні бути неповні, – я вибрала один із кращих викладів окультних праць давнини, «Найтонші Сили Природи», для того, щоб показати, як легко людина може бути введена в оману їхніми маскуваннями.

Автор, здається, сам був введений в оману. Тантри, якщо їх читати Езотерично, настільки ж сповнені мудрості, як найшляхетніші окультні праці. Будучи досліджувані без керівника і застосовувані на практиці, вони можуть привести до створення різних феноменальних результатів на моральному і фізіологічному планах. Але, нехай хто-небудь прийме їхні правила і застосування мертвої букви, нехай він спробує з якою-небудь егоїстичною метою здійснити запропоновані в них обряди – і він пропав. Будучи досліджувані з чистим серцем і з неегоїстичним прагненням, тільки заради експерименту, то, або не буде ніяких результатів, або ж такі, які можуть тільки відкинути виконавця назад. Але, горе тому егоїстові, який прагне розвинути окультні сили лише для того, щоб домогтися земних благ чи помсти, або задоволення свого честолюбства; незабаром піде відділення Вищих Принципів від Нижчих і відрив Буддхі-Манаса від особистості тантрика – жахливі кармічні наслідки для *дилетанта* в Магії.

На Сході, в Індії та Китаї, *бездушні* чоловіки й жінки зустрічаються так само часто, як на Заході, хоча, по правді кажучи, порок там значно менше розповсюджений, ніж тут.

Як раз Чорна Магія і забуття мудрості предків, – ось що їх привело до цього. Але про це я буду говорити пізніше, а тепер тільки додам: ви повинні бути попереджені й знати цю небезпеку.

Тим часом, через те, що буде далі, необхідно добре вивчити дійсно окультний поділ Принципів у їхніх відповідностях з Таттвами та іншими, меншими силами.

ПРО «ПРИНЦИПИ» І «АСПЕКТИ»

Говорячи метафізично і філософськи по суворо Езотеричних лініях, людина як завершена одиниця складається із Чотирьох основних Принципів та їхніх Трьох Аспектів на цій землі. У напівезотеричних вченнях ці Чотири і Три називаються Сімома Принципами, щоб полегшити розуміння масам.

ВІЧНІ ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ

1. *Атма*, або Джива, «Єдине Життя», котре просочує *Монадичне Тріо*. (Один у трьох і три в Одному).

2. *Аурична Оболонка*; бо субстратом Аури навколо людини є всепроникна первісна й чиста Акаша, перший серпанок на безмежному і безбережному просторі Дживи, незмінного Кореня всього.

3. *Буддхі*; бо Буддхі є промінь Всесвітньої Духовної Душі (АЛАНІ).

МИНУЩІ АСПЕКТИ, СТВОРЕНІ ЦИМИ ПРИНЦИПАМИ

1. *Прана*, Подих Життя, те ж саме що *Нефеш*. При смерті живої істоти Прана знову стає Дживою⁸¹².

2. *Лінга Шаріра*, Астральна Форма, минуща еманация Ауричного Яйця. Ця форма передує утворенню живого Тіла й після смерті чіпляється за нього, розсіюючись тільки одночасно зі зникненням його останнього атома (за винятком кістяка).

3. *Нижчий Манас*, Тваринна Душа, відбиття або тінь Буддхі-Манаса, що володіє потенційностями обох, але зазвичай

⁸¹² Таким чином, Прана, на землі у всякому разі, являє собою лише вид життя, постійний циклічний рух зсередини назовні і знову назад, видих і вдих ЄДИНОГО ЖИТТЯ, або Дживи, синоніма Абсолютного і Непізнаного Божества. Прана не є абсолютне Життя, або Джива, але її аспект у світі ілюзії. В «*Theosophist*» від травня 1888 на стор. 478 про Прану сказано, що вона «на один щабель тонша за грубу матерію Землі».

4. *Манас* (Вище Его); бо він виходить із Магата, першого продукту або еманції Прадхани, що містить у собі *потенційно* всі Гуни (атрибути). Магат є Космічний Розум, названий «Великим Принципом»⁸¹³.

Оскільки нижча людина представляє собою змішаний продукт двох аспектів: фізично – своєї Астральної Форми, і психофізіологічно – Кама-Манаса, то вона не розглядається навіть як аспект, але тільки як ілюзія.

Ауричне Яйце внаслідок його природи і різноманітних функцій, повинне бути добре досліджено. Як Хіраньягарбга, Золота Утроба або Яйце, містить у собі Брахму, колективний символ Семи Сил Всесвіту, так і Ауричне Яйце містить у собі як божественну, так і фізичну людину та безпосередньо з нею зв'язане. Як уже було сказано, у своїй сутності воно вічне; у своїх постійних кореляціях і перетвореннях впродовж періоду перевтілень Его на цій землі, воно представляє собою щось на взірць машини постійного руху.

Як уже було сказано в нашому другому томі, ті Его або Кумари, які втілювалися в людині наприкінці Третьої Корінної Раси, не є людськими Его цієї землі або плану, але стають такими тільки з того моменту, коли вони одушевляють Тваринну Людину, наділяючи її, таким чином, Вищим Розумом. Кожен є «Подих» або Принцип, названий Людською Душею, або Манасом, Розумом. Як говорять Вчення:

«Кожний – стовп світла. Вибравши свого носія, він розширювався, оточуючи Акашною Аурою людино-тварину, тоді як Божественний (Манасичний) Принцип вселявся усередині цієї людської форми».

Крім того, Древня Мудрість учить нас, що з часу цього першого втілення, Місячні Пітрі, які створили людей зі своїх Чхайя, або Тіней, поглинені цією Ауричною Сутністю, і окрема Астральна Форма тепер створюється для кожної майбутньої особистості в серії втілень кожного Его.

Таким чином, Ауричне Яйце, що відбиває всі думки, слова та діяння людини, є:

а) Охоронцем усіх кармічних записів.

б) Склад усіх добрих і злих сил людини, що приймає і видає за її волю – навіть при одній лише її думці – кожну потенційність, що негайно ж стає діючою силою; ця Аура є тим дзеркалом, у якому сенситиви та ясновидці відчувають і сприймають справжню людину і бачать її такою, якою вона є, а не такою, якою вона здається.

в) Як воно забезпечує людину її Астральною Формою, навколо якої фізична істота формується спершу як зародок, потім як дитя й доросла людина, причому астрал росте з такою ж швидкістю, як людська істота, – так само воно забезпечує її впродовж життя, якщо вона Адепт, її Майаві Рупою, або Ілюзорним Тілом, що не є її *Життєвим-Астральним* Тілом; і після смерті – її Девачанівською Сутністю і Кама Рупою, або Тілом Бажань (Примарою)⁸¹⁴.

У випадку Девачанівської Істоти, Его, для того щоб могли поринути в блаженство у якості «Я» свого безпосередньо попереднього втілення, мусить бути одягнутим (говорячи метафізично) у духовні елементи ідеї, прагнень і думок нині розвтіленої особистості; інакше – хто ж може бути той, хто насолоджується блаженством і отримує нагороду? Звичайно, не безособове Его, Божественна Індивідуальність. Тож, це повинні бути кармічні записи добра покійного, що відбилися на Ауричній Субстанції, які постачають Людську Душу в точності достатньою кількістю духовних елементів колишньої особистості, щоб зробити її здатною усе ще відчувати себе тим тілом, з яким вона щойно розлучилася і отримати заслужені нею плоди протягом більш-менш тривалого періоду «духовного дозрівання». Бо Девачан є «духовне дозрівання» в ідеальному утробному стані, народження його у світі наслідків, яке ідеальне, суб'єктивне народження передуює наступному земному народженню, причому останнє визначається її негативною Кармою, у світі причин⁸¹⁵.

У випадку Примари, Кама Рупа забезпечується тваринними залишками Ауричної Оболонки з її щоденним Кармічним записом тваринного життя, настільки сповненої тваринами бажаннями та егоїстичними прагненнями⁸¹⁶.

Тепер, Лінга Шаріра залишається при фізичному Тілі й зотліває разом із ним. Отже, доводиться створювати астральну сутність, нову Лінга Шаріра, щоб вона стала носієм усіх минулих танх і майбутньої Карми. Як це

⁸¹³ Пам'ятайте, що наші Его, які перевтілюються, називаються Манасапутра, «Сини Манаса» (або Магата), Розуму, Мудрості.

⁸¹⁴ Помилково називати четвертий людський принцип «Кама Рупа». Це зовсім не є рупа, або форма, до смерті, а значить кармічні елементи в людині, її тваринні бажання та пристрасті, такі як гнів, хіть, заздрість, мстивість тощо, породження самості та матерії.

⁸¹⁵ Тут світом наслідків є Девачанський стан, а світом причин – земне життя.

⁸¹⁶ Тільки одна ця Кама Рупа може *матеріалізуватися* на медіумістичних сеансах, що іноді трапляється, якщо це не Астральний Двійник, або Лінга Шаріра, самого медіуму, що з'являється. Як же тоді ця огидна зв'язка пристрастей і земних жадань, оживлена лише організмом медіума і, яка забрала від нього свідомість, може бути прийнята за «померлого янгола» чи Дух колись людського тіла? Тоді і про шкідливі мікроби, що атакують людину, можна сказати, що вони – «дорогий покійний янгол».

здійснюється? Медіумістична Примара, «покійний янгол», зотліває і зникає, у свою чергу⁸¹⁷, як істота або повна подоба тієї особистості, яка була, і залишає в Кама-лока, світі наслідків, лише записи про свої провини, грішні думки та діяння, відомі у фразеології окультистів, як Танхічні або людські елементи. Входячи до складу Астральної Форми нового тіла, у яке Его, після того як покине Девачанський стан повинне ввійти відповідно до вироку Карми, ці елементи утворюють ту нову астральну істоту, яка народжується усередині Ауричної Оболонки і про яку сказано:

Погана Карма зі своєю армією сканд очікує біля порогу Девачану⁸¹⁸.

Бо, як тільки Девачанський стан винагороди закінчився, Его непорушно з'єднується з новою Астральною Формою (або, вірніше, йде за нею). Карма рухає їх обох до тієї родини або до тієї жінки, від якої повинна народитися *тваринна дитина*, обрана Кармою стати носієм того Его, яке щойно прокинулося від Девачанського стану. Потім нова Астральна Форма, що складається частково із чистої Акашної Сутності Ауричного Яйця і частково із земних елементів карних гріхів і зlodіянь останньої особистості, втягується в жінку. Якщо уже там, то Природа моделює зародок плоти навколо Астрала зі зростаючих матеріалів чоловічого сімені у жіночому ґрунті. Так виростає із сутності зотлілого насіння плід або ейдолон мертвого насіння, – фізичний плід створює, у свою чергу, ще й інше насіння для майбутніх рослин.

А тепер ми можемо повернутися до Таттв і розібратися, що вони означають у Природі та людині, розкриваючи цим велику небезпеку захоплення модною, дилетантською Йоґою, не знаючи, з чим ми маємо справу.

ТАТТВІЧНІ КОРЕЛЯЦІЇ ТА ЗНАЧЕННЯ

Отже, у Природі ми знаходимо сім Сил або сім Центрів Сил, і здається, що все відповідає цьому числу, як наприклад, семерикова шкала в музиці або Звуках і семериковий спектр Кольорів. Я ще не вичерпала в попередніх томах номенклатуру й усі докази цьому, проте, достатньо вже дано, щоб показати кожному мислителю, що наведені факти не є збігами, але дуже вагомим свідченням.

Є кілька причин, чому в індуських системах говориться тільки про п'ять Таттв. Одну з них я вже згадала; інша полягає в тому, що ми досягли лише П'ятої Раси й наділені (наскільки Наука здатна переконатися) тільки п'ятьма почуттями, тож, існування інших двох, які залишаються усе ще латентними в людині, може бути доведено тільки феноменальними явищами, які для матеріалістів зовсім не вважаються свідченнями. П'ять фізичних почуттів вважаються відповідними п'ятьом нижчим Таттвам; два ще не розвинених почуття в людині й дві сили або Таттви, забуті брахманами й усе ще невизнані Наукою, настільки суб'єктивні й найвища з них настільки священна, що вони можуть бути визнані й пізнавані тільки найвищими Окультними Науками. Легко зрозуміти, що ці дві Таттви і два почуття (шосте й сьоме) відповідають двом вищим людським принципам – Буддхі та Ауричній Оболонці, насиченій світлом Атми. Якщо ми шляхом окультного тренування не відкриємо в самих собі шосте й сьоме почуття, ми ніколи не досягнемо правильно їхні відповідні подоби. Таким чином, твердження в «Найтонші Сили Природи», що на Таттвічній шкалі найвищою з усіх Таттв є Акаша⁸¹⁹ (за якою йде (лише) чотири Таттви, кожна з яких стає грубіше своєї попередниці), якщо воно зроблено з Езотеричної точки зору, – помилково. Бо, якщо Акаша, майже однорідний і безсумнівно всесвітній Принцип, перекладений як Ефір, то цим Акаша зменшена і обмежена нашим видимим Всесвітом, бо вона, безсумнівно, не є Ефір Простору. Ефір, як би не витлумачувала його Сучасна Наука, є диференційована Субстанція; Акаша ж, що не має атрибутів, крім одного – ЗВУКУ; *субстратом якого вона є*, – не є субстанція навіть екзотерично і в розумах деяких сходознавців⁸²⁰, але скоріше Хаос або Велика Просторова Порожнеча⁸²¹. Езотерично ж одна лише Акаша є *Божественний* Простір і стає Ефіром тільки на нижчому й останньому плані, або нашому видимому Всесвіті й Землі. У цьому випадку маскуванням є слово «атрибут», про яке сказано, що це Звук. Але Звук не атрибут Акаші, але її первинний корелят, її первісний прояв, ЛОГОС або Божественна Мислеоснова, який став СЛОВОМ, і це «СЛОВО», що стало «Плоттю». Звук може вважатися «атрибутом» Акаші тільки за умови антропоморфізування останньої. Він не властивість її, хоча він безсумнівно властивий їй настільки ж, наскільки ідея «Я єсь Я» властива нашому мисленню.

⁸¹⁷ Це здійснюється впродовж більшого чи меншого часу, в залежності від того ступеня в якому особистість (чиїми залишками він тепер є) була духовною чи матеріальною. Якщо переважала духовність, то Ларва або Примара розчиниться дуже скоро, але, якщо особистість була дуже матеріалістична, то Кама Рупа може існувати століття і – в деяких, хоча й дуже виняткових випадках, – може навіть вижити за допомогою деяких зі своїх розсіяних сканд, які всі з часом перетворюються на елементи. Див. «*Key to Theosophy*», стор. 141, *et seq.*; у зазначеній праці не було можливості вдаватися у подробиці, але там сканди названі зародками Кармічних наслідків.

⁸¹⁸ «*Key to Theosophy*», стор. 141.

⁸¹⁹ Значення автор, слідуючи «Шивагамі», перераховує відповідності в такому порядку: за Акашею, Ефіром, слідує Вайю, Газ; Теджас, Тепло; Апас, Рідина; та Прігхві, Щільні Тіла.

⁸²⁰ Див. зауваження Фітц-Едуарда Холла про «Вішну Пурану».

⁸²¹ Та пара, яку ми називаємо Єдиним Життям, Коренем Усього та Акашею у її до-диференційованому періоді, відповідає Брахмо (середнього роду) та Адіті деяких індусів, і перебуває у такому ж співвідношенні, як Парабрахмо та Мулапракриті ведантистів.

Окультизм учить, що Акаша містить і утримує в собі сім Центрив Сили, отже, шість Таттв, сьомою або, скоріше, синтезом яких вона є. Але, якщо Акаша була взята, як ми думаємо в цьому випадку, тільки для подання екзотеричної ідеї, то автор правий; бо, беручи до уваги, що Акаша всюдисуща, дотримуючись Пуранічних обмежень, для кращого осягнення нашими обмеженими розумами, він поміщає її початок тільки за межі чотирьох планів нашого Земного Ланцюга⁸²², бо дві вищі Таттви настільки ж приховані для звичайного смертного, як шосте й сьоме почуття від матеріалістичного розуму.

Тому, у той час як санскритська та індуська Філософія взагалі, говорять тільки про п'ять Таттв, окультисти називають сім, змушуючи їх цим відповідати кожній семериковості в Природі. Таттви розташовуються в тому ж самому порядку як сім макро- й мікрокосмічних Сил, і, як учить Езотеризм, вони суть наступні:

1) АДІ ТАТТВА, передвічна всесвітня Сила, що виходить на початку прояву або «творчого» періоду з вічного незмінного САТ, субстрату ВСЬОГО. Вона відповідає Ауричній Оболонці або Яйцю Брахми, що оточує кожну кулю, також як і кожну людину, тварину й річ. Вона є носій, що містить у собі потенційно все – Дух і Субстанцію, Силу і Матерію. Аді Таттва в Езотеричній Космогонії є та сила, про яку ми говоримо як про вихідну з Першого або Невиявленого ЛОГОСУ.

2) АНУПАДАКА ТАТТВА⁸²³, перша диференціація на плані буття – перша є ідеальна – або те, що є рожденик шляхом перетворення від чогось більш високого, ніж сам. В окультистів ця Сила виходить із Другого ЛОГОСУ.

3) АКАША ТАТТВА, це та точка, від якої починаються всі *екзотеричні* Філософії та Релігії. В них Акаша Таттва пояснюється як Ефірна Сила, Ефір. Тому Юпітер, «найвищий» Бог, згодом названий Pater a Ether; Індра, колись найвищий Бог Індії, є ефірний або небесний Простір, так само Уран і т.д. Про християнського біблійного Бога також говорять, як про Святого Духа, Пневму, розріджений вітер або повітря. Окультисти це називають Силою Третього ЛОГОСУ, Творчою Силою у вже Виявленому Всесвіті.

4) ВАЙЮ ТАТТВА, повітряний план, де субстанція газоподібна.

5) ТАЙДЖАС ТАТТВА, план нашої атмосфери, від *теджас* – світний.

6) АПАС ТАТТВА, водна або рідка субстанція або сила.

7) ПРІТХІВІ ТАТТВА, щільна земна субстанція, земний дух або сила, найнижча з усіх.

Всі вони відповідають нашим Принципам, і семи почуттям і силам в людині. Якою є породжена або викликана в нас Таттва, або Сила, так будуть діяти наші тіла.

Тепер, те, що я повинна тут сказати особливо адресоване тим членам, які палко бажають розвинути в собі сили за допомогою «сидіння по Йозі». З того, що вже було сказано, ви вже усвідомили собі, що в розвитку Раджа-Йоги жодна із публічних праць не годиться; у найкращому разі вони можуть дати натяки з Хатха-Йоги, що в найкращому разі може розвинути медіумізм, а в гіршому – довести до туберкульозу легенів. Якщо ті, хто практикує «медитацію» і намагається опанувати «Наукою Дихання», уважно прочитають «Найтонші Сили Природи», то вони знайдуть, що цією небезпечною наукою можна оволодіти лише за допомогою використання п'яти Таттв. Бо в екзотеричній Філософії Йоги і в Хатха-йогічній практиці Акаша Таттва міститься в голові (або фізичному мозку) людини; Теджас Таттва – у плечах; Вайю Таттва – у пупі (місцеперебуванні всіх фалічних Богів, «творців» Всесвіту та людини); Апас Таттва – у колінах; Прітхіві Таттва – у ступнях. Отже, дві вищі Таттви та їхні відповідності ігноруються та виключаються; і, оскільки, вони є головними факторами в Раджа Йозі, то ніякий духовний або інтелектуальний феномен вищої природи не може мати місце. Найкращими результатами, які можна отримати, будуть фізичні феномени й нічого більше. Позаяк «П'ять Подихів» або, вірніше, п'ять станів людського подиху в Хатха-Йозі відповідають вищезгаданим *земним* планам і кольорам, то які ж тут можуть бути добути духовні результати? Навпаки, вони пряма протилежність плану Духу або більш високого макроскопічного плану, відбиті дном догори в Астральному Світі. Це доведено у самій тантричній праці «Шивагама». Давайте зіставимо.

Насамперед не забудемо, що Семериковість видимої, а також невидимої Природи, як сказано в Окультизмі, складається із *трьох* (і чотирьох) Вогнів, які стають сорока дев'ятьма Вогнями. Це показує, що також як Макрокосм ділиться на сім великих планів різної диференціації Субстанції – від духовного, або суб'єктивного до повністю об'єктивного, або матеріального, від Акаші до гріховної атмосфери нашої землі – також і, у свою чергу, кожний із цих великих планів має три аспекти, засновані на чотирьох Принципах, як уже було сказано вище. Це здається цілком природним, бо навіть сучасна Наука має свої три стани матерії і те, що загальноприйнято називати «критичними» або проміжними станами між щільним, рідким та газоподібним.

Тепер, Астральне Світло не є розсіяною у всесвітньому масштабі речовиною, а стосується лише нашої Землі й до всіх інших тіл системи на тому ж самому плані матерії. Наше Астральне Світло – це, так би мовити, Лінга Шаріра нашої Землі, тільки замість того, щоб бути первісним прототипом її, як це ведеться з нашими Чхайя, або Двійниками, це як раз навпаки. Людські й тваринні тіла ростуть і розвиваються за подобою своїх прототипних Двійників, тоді як Астральне Світло породжується земними еманациями, росте й розвивається за подобою свого прототипного рожденика, і в його зрадницьких хвилях усе, як із верхніх планів, так і з нижчого, твердого плану землі, так і с'як, відбивається *перевернутим*. Звідси виникає плутанина його кольорів і звуків у ясновидінні та

⁸²² Див. «Таємна Доктрина», том I, діаграма III.

⁸²³ Анупадака, Опапатіка палійською мовою означає «без батьків», народжений без батька й матері, від самого себе, як перетворення: наприклад, Бог Брахма з'явився з Лотосу (символ Всесвіту), який росте з пупка Вішну, – Вішну уособлює вічний і безмежний Простір, а Брахма – Всесвіт і ЛОГОС; міфічний Будда також народився з Лотосу.

яснотт у сенситивів, які довіряють його відбиткам, будь цей сенситив хатха-йогин або медіум. Нижчеподана паралель між Езотеричною і Тантричною Таблицями Таттв відносно Звуків і Кольорів показує це дуже чітко.

Така Окультина Наука, на якій сучасні аскети і йогини Індії засновують розвиток своєї Душі та сили. Вони відомі як хатха-йогини. Тепер, наука Хатха-Йоги заснована на «затримці подиху», або Пранаямі, проти застосування якої наші Вчителі одностайно заперечують. Бо, що таке Пранаяма? У буквальному перекладі це означає «смерть (життєвого) подиху». Прана, як сказано, не є Джива, вічне джерело життя безсмертного, також вона жодним чином не пов'язана із Пранавою, як думають деякі, бо Пранава є синонім АУМа у містичному сенсі. Все те, що коли-небудь було привселюдно і ясно сказано й викладено про неї, можна знайти в «*Найтонії Сили Природи*». Однак, якщо дотримуватися таких наставлень, то це може привести тільки до Чорної Магії і медіумізму. Трохи нетерплячі чела, яких ми особисто знали в Індії, незважаючи на наші попередження, почали займатися практикою Хатха-Йоги. Двоє з них розвинули в собі сухоти, з яких один помер; інші стали майже ідіотами; ще один покінчив самогубством; і один розвинувся в справжнього тантрика, чорного чаклуна, але його кар'єра, на щастя для нього самого, була припинена смертю.

ЕЗОТЕРИЧНА І ТАНТРИЧНА ТАБЛИЦІ ТАТТВ

Езотеричні Принципи, Таттви, або Сили, і їхні Відповідності з Людським Тілом, Станами Матерії і Кольорами					Тантричні Таттви і їхні Відповідності з Людським Тілом, Станами Матерії і Кольорами			
Таттви	Принципи	Стан Матерії	Частини Тіла	Кольори	Таттви	Стан Матерії	Частини Тіла	Кольори
(a) Аді	Ауричне Яйце	Передвічна, Духовна Субстанція; Акаша; Субстрат Духу Ефіру	Обіймає все тіло і пронизує його. Обопільне еманування всередину і назовні	Синтез усіх Кольорів Синій	(a) Ігноруєть ся	Ігноруєть ся	Ігноруєть ся	Ігноруєтьс я
(b) Анупад ака	Буддхі	Духовна Сутність, або Дух «Передвічні Води Глибини»	Третє Око або Шишкопод ібна Залоза	Жовтий	(b) Ігноруєть ся	Ігноруєть ся	Ігноруєть ся	Ігноруєтьс я
(c) Алайя, або Акаша	Манас ЕГО	Ефір Простору, або Акаша у своїй третій диференціації. Критичний Стан Пари	Голова	Індиго	(c) Акаша	Ефір	Голова	Чорний, або безбарвни й
(d) Вайю	Кама Манас	Критичний Стан Матерії	Горло до Пупа	Зелений	(d) Вайю	Газ	Пуп	Синій
(e) Теджас	Кама (Рупа)	Сутність грубої Матерії; відповідає <i>Льоду</i>	Плечі й Руки до Стегон	Червоний	(e) Теджас	Тепло (?)	Плечі	Червоний
(f) Апас	Лінга Шаріра	Грубий Ефір, або <i>Рідке Повітря</i>	Стегна до Колін	Фіолето- вий	(f) Апас	Рідкий	Коліна	Білий
(g) Прітхіві	Живе Тіло в Прані, або тваринне життя	Щільний і Критичний Стан	Коліна до стіп	Оранжево- Червоний*	(g) Прітхіві	Щільний	Стопи	Жовтий **

* Відразу можна зауважити, як перевернуті кольори Таттв, відбиті в Астральному Світлі, якщо ми знаходимо Індиго назване Чорним; зелений – синім; фіолетовий – білим; і жовтогарячий – жовтим.

** Кольори, я повторюю, не дотримуються тут призматичної шкали – червоний, жовтогарячий, жовтий, зелений, синій, індиго і фіолетовий – бо ця шкала є неправильним відбиттям, чистою Майєю; тоді як наша езотерична шкала є шкала духовних сфер, семи планів Макрокосму.

Наука про П'ять Подихів – вологий, вогняний, повітряний тощо, має подвійне значення і два застосування. Тантрики приймають це буквально, як дотичну регулюванню життєвого, легеневого подиху, тоді як древні Раджа-йогини розуміли це як дотичне ментальному або «вольовому» подиху, що одне лише веде до найвищих сил ясновидіння, до функціонування Третього Ока, до придбання істинно Окультичних Сил Раджа-Йоги. Різниця

між цими двома величезна. Перші, як показано, користуються п'ятьма нижчими Таттвами, останні ж починають із застосування одних лише трьох вищих для ментального і вольового розвитку, та користуються іншими тільки після того, як повністю опановують цими трьома; отже, з тантричних п'яти вони користуються тільки однією (Акаша Таттвою). Як добре сказано у вищезгаданій праці, «Таттви суть модифікації Свари». Тепер, Свара є корінь усякого звуку, субстрат музики сфер піфагорійців, бо Свара є те, що перебуває за Духом, у сучасному розумінні цього слова, Дух, усередині Духу або, як вельми підходить перекладене «потік життєвої хвилі», еманация Єдиного Життя. Великий Подих, про який говорилося у нашому першому томі, є АТМА, етимологія якого є «вічний рух». Тепер, у той час як стриманий чела нашої школи заради свого ментального розвитку ретельно слідує процесу розвитку Всесвіту, тобто йде від загального до окремого, – хатха-йогин перевертає умови і починає із сидіння заради придушення свого (життєвого) подиху. І, якщо, як учить індуська філософія, на початку космічної еволюції «Свара перетворилася на форму Акаші», а потім послідовно у форми Вайю (повітря), Агни (вогню), Апас (води) та Прітхві (щільної матерії)⁸²⁴, то зрозуміло, що нам варто починати з вищих *надчутливих* Таттв. Раджа Йогин не спускається на плани субстанції нижче Сукшма (тонкої матерії), тоді як хатха-йогин розвиває свої сили і користується ними тільки на матеріальному плані. Деякі тантрики поміщають трьох Наді – Сушумну, Іду і Пінгалу в довгастому мозку, центральну лінію якого вони називають Сушумною, а праву й ліву частини – Пінгалою та Ідою, а також у серце, розподілам якого вони застосовують ті ж назви. Трансгімалайська Школа давньоіндійських Раджа Йогинів, до якої нинішні йогини Індії мають дуже мало стосунку, поміщає Сушумну, головне місцеперебування трьох Наді, у центральній трубці спинного мозку, а Іду і Пінгалу по її лівій і правій сторонах. Сушумна є Брахмаданда. Це той канал (спинного мозку), про функцію якого Фізіологія знає не більше, ніж про селезінку та шишкоподібну залозу. Іда і Пінгала – це просто дієзи та бемолі тієї Фа людської натури, того основного ключа тональності й середнього ключа в гамі семерикової гармонії Принципів, що, коли її правильно грають, будить стражів по той та інший бік, духовний Манас і фізичного Каму, і підкоряє нижчого за допомогою вищого. Але цей результат повинен бути досягнутий шляхом застосування сили волі, а не науковим або тренуваним придушенням подиху. Візьміть поперечний розріз спинної області й ви знайдете поперечні розрізи трьох стовпчиків, один з яких передає вольові накази, а другий – життєвий потік Дживи – не Прана, що оживляє тіло людини, – під час того, що називають Самадхі і подібних станів.

Той, хто вивчив обидві системи, Раджа і Хатха-Йоги, виявляє величезну різницю між ними: одна чисто психофізіологічна, інша ж чисто психодуховна. Здається, що тантрики не йдуть вище шести зримих і відомих плексусів, кожному з яких вони приєднують Таттву; а те велике значення, що вони надають головному з них, Муладхара Чакрі (крижовому плексусу), показує матеріальний та егоїстичний нахил їхніх зусиль до придбання сил. Їхні п'ять Подихів і п'ять Таттв головним чином зосереджують на передміхуровому, надчеревному, серцевому і ларинговому плексусах. Майже ігноруючи Аджну, вони безумовно не знають про синтезуючий ларинговий плексус. Але у послідовників старої школи справа стоїть інакше. Ми починаємо з оволодіння тим органом, що розташований біля основи мозку, у глотці, й західними анатомами називається Гіпофізом. У ряді об'єктивних черепних органів, що відповідають суб'єктивним Таттвічним принципам, він відноситься до Третього Ока (Шишкоподібної Залози) так само, як Манас до Буддхі. Пробудження Третього Ока повинне бути зроблене цим судинним органом, цим незначним маленьким тілом, про яке, знов-таки, Фізіологія нічого не знає. Один є Збудником Волі, інший – Збудником Сприйняття Ясновидіння.

Лікарі, фізіологи, анатоми тощо, краще ніж інші зрозуміють мене в наступних поясненнях.

Тепер, що стосується функцій Шишкоподібної Залози, або *Conarium*, і Гіпофізу, то ми не знаходимо ніяких пояснень із боку звичайних авторитетів. Дійсно, переглядаючи праці найбільших фахівців, цікаво спостерігати, як багато там відвертих визнань у плутанині й незнанні людської життєвої економії, як у фізіологічній, так і в психологічній. Нижчеподане представляє собою все, що можна зібрати у авторитетів із приводу цих двох важливих органів.

1) Шишкоподібна Залоза, або *Conarium*, є закруглене довгасте тіло довжиною від трьох до чотирьох ліній, темно-червонясто-сіре, з'єднане із задньою частиною третього шлуночку мозку. Вона прикріплена у своєї основі двома тонкими медулярними зв'язками, які розходяться у напрямку до зорового бугра. Запам'ятайте, що кращі фізіологи виявили, що останній є органом сприйняття і конденсації найбільш чутливих і почуттєвих збуджень, які йдуть від периферії тіла (згідно Окультизму – від периферії Ауричного Яйця, що є нашою точкою з'єднання з вищими, всесвітніми планами). Далі нам говорять, що дві зв'язки від зорового бугра, які вигнуті так, щоб зустрітися одна з одною, з'єднуються на серединній лінії, де вони стають двома ніжками Шишкоподібної Залози.

2) Гіпофіз, або *Hypophys Cerebri* – це маленький і твердий орган, шириною біля шести ліній, три лінії в довжину й три у висоту. Він утворений з передньої бобоподібної і задньої, більш закругленої, часточок, які з'єднані в одне. Нам говорять, що складові його частини майже ідентичні зі складовими частинами Шишкоподібної Залози; однак, неможливо відшукати ні сліду якого-небудь зв'язку між цими двома центрами. Проте, окультисти щодо цього становлять виняток: вони *знають* що між ними існує зв'язок, притому навіть анатомічний і фізичний. З іншого боку, анатомам доводиться мати справу лише з трупами, і, як вони самі це визнають, речовина мозку з усіма тканинами та органами руйнується і міняє форму найшвидшим чином – по суті, через кілька хвилин після смерті. Коли ж пульсує життя, що розширювало масу мозку, заповнювало всі його щілинки й збуджувало всі його органи, зникає, – мозкова маса зморщується і переходить у пастоподібний стан, і

⁸²⁴ Див. «*Theosophist*», лютий, 1888, стор. 276.

відкриті до цього порожнини закриваються. Але стискання і навіть перемішування частин у цьому процесі морщення з наступним пастоподібним станом мозку аж ніяк не вказує, що між цими двома органами не було зв'язку до смерті. Насправді, як показав професор Оуен, настільки об'єктивний зв'язок, як жолобки й трубочки є в черепі людського утробного плоду і деяких риб. Коли людина перебуває у своєму нормальному стані, Адепт може бачити золотаву Ауру, що пульсує в обох центрах подібно пульсації серця, що не припиняється все життя. Однак, цей рух при ненормальному стані зусилля розвинути здібності ясновидіння стає посиленним, і Аура переходить на більш сильну вібраційну або розгонисту дію. Дуга пульсації Гіпофізу піднімається усе вище й вище, поки, точно так само, як електричний струм ударає який-небудь щільний предмет, цей струм, нарешті, ударає Шишкоподібну Залозу, і сонний орган пробуджується й починає сяяти чистим Акашним Вогнем. Це – психофізіологічна ілюстрація двох органів на фізичному плані, які відповідно є конкретними символами метафізичних концепцій, названих Манасом та Буддхі. Останній, для того, щоб стати свідомим на цьому плані, має потребу в більш диференційованому вогні Манасу; але, якщо шосте чуття розбудило сьоме, то світло, яке випромінюється із сьомого чуття, освітлює поля нескінченності. На короткий час людина стає всезнавчою; Минуле і Майбутнє, Простір та Час зникають і стають для неї Сьогоденням. Якщо вона Адепт, то вона нагромадить одержуване в такий спосіб пізнання у своїй фізичній пам'яті й нічого на світі, крім злочину заняття Чорною Магією, не зможе викреслити цей спогад з неї. Якщо ж вона лише чела, то тільки частини цілої істини відбиваються в її пам'яті, і їй доведеться роками повторювати цей процес, ніколи не дозволяючи хоч цятці нечистоти забруднити її ментально або фізично, поки не стане повністю присвяченим Адептом.

Може здатися дивним, майже незбагненим, що головний успіх у Гупта Відьї, або Окультному Знанні, повинен залежати від таких спалахів ясновидіння й, що останнє повинне залежати в людині від двох таких незначних наростів у її черепній западині, від «двох рогатих бородавок, покритих сірим піском (*acervulus cerebri*)» як висловився Біхат у своїй «*Anatomie Descriptive*», і проте, це так. Але цим піском не можна зневажити; ні, бо, правду кажучи, лише цей знак внутрішньої, самостійної діяльності Шишкоподібної Залози не дозволяє фізіологам класифікувати її як абсолютно марний атрофований орган, залишок раніше існуючої і тепер цілком зміненої анатомії людини якогось періоду її невідомої еволюції. Цей «пісок» досить таємничий і заганяє в глухий кут дослідження всіх матеріалістів. У западині на передній поверхні цієї гланди у молодих людей і в її субстанції у літніх виявлена

Жовтувата субстанція, напівпрозора, блискуча і тверда, діаметр якої не перевищує пів-лінії.⁸²⁵

Такий *acervulus cerebri*.

Цей блискучий «пісок» є конкремент самої гланди, так говорять фізіологи. Імовірно – ні, ми відповідаємо. Шишкоподібна Залоза є те, що східні окультисти називають Девакша, «Божественне Око». До сьогоднішнього дня це є головний орган духовності в людському мозку, місцеперебування генія, магічний Сезам, вимовлений очищеною волею містика, що відкриває всі підступи до істини тому, хто знає як ним користуватися. Езотерична Наука вчить, що Манас, Розумове Его, не завершує повного свого з'єднання з дитиною, поки їй не виповниться шість або сім років; до цього періоду, навіть за канонами Церкви і Закону, дитина не вважається відповідальною.⁸²⁶ Манас стає вкладеним, єдиним із тілом тільки в цьому віці. Отож, дивне явище в декількох тисячах випадків спостерігав знаменитий німецький анатом Венгель. За деякими надзвичайно рідкісними винятками, цей «пісок», або золотисто-забарвлений конкремент, виявляється у суб'єктів тільки після того, як їм виповнюється сім років. У дурнів цих *calculi* дуже мало; у вроджених ідіотів вони цілком відсутні. Моргагні⁸²⁷, Грейдинг⁸²⁸ і Гамір⁸²⁹ були мудрими людьми свого покоління й сьогодні теж є такими, бо вони дотепер єдині фізіологи, які встановлюють зв'язок цих *calculi* з розумом. Бо, підсумувавши факти, що вони відсутні у малих дітей, у старих і в ідіотів, неминучим стає висновок, що вони повинні бути пов'язані з розумом.

Тепер, позаяк кожний мінерал, рослина і будь-який атом є тільки згусток кристалізованого Духу, або Акаші, Світової Душі, то чому, запитує Окультизм, той факт, що ці конкременти Шишкоподібної Залози виявилися після аналізу складеними із тваринної речовини, фосфату вапна та карбонату, – висувається, як заперечення проти твердження, що вони є результатом роботи ментальної електрики над навколишньою матерією?

Наші сім Чакр усі розташовані в голові, і саме ці Керівні Чакри є тими, які керують і правлять сімома (бо є сім) головними плексусами в тілі, крім сорока двох менших плексусів, яким Фізіологія в цій назві відмовляє. Той факт, що ніякий мікроскоп на об'єктивному плані не може такі центри побачити, нічого не значить; ніякий мікроскоп ніколи не розрізвив і не розрізнить різниці між руховими та сенсорними нервами-трубками, провідниками всіх наших тілесних і психічних відчущань, і все-таки одна тільки логіка доводить, що така різниця існує. І, якщо термін плексус у цьому застосуванні не представляє західному розуму ідеї розкритої цим терміном анатому, то називайте їх Чакрами або Падмами, або Колісьми, Лотосовим Серцем і Пелюстками. Пам'ятайте, що Фізіологія, якою б недосконалою вона не була, показує семерикові групи по всій зовнішності та внутрішності

⁸²⁵ «*Soemmerring, De Acervulo Cerebri*», том II, стор. 322.

⁸²⁶ У Грецькій Східній Церкві дитині не дозволяється йти на сповідь до семирічного віку, після чого вона, вважається, досягла віку розуму.

⁸²⁷ «*De Caus. Ep.*», том XII.

⁸²⁸ «*Advers. Med.*», II, 322.

⁸²⁹ «*De Lapillis Glandulae Pinealis in Quinque Ment Alien*», 1753.

тіла; сім головних отворів, сім «органів» в основі мозку, сім плексусів: зівний, гортанний, кавернозний, серцевий, надчеревний, простатичний, крижовий і т.д.

Коли настане час, просунутим учням будуть дані найменші подробиці про Керівні Чакри й вони будуть навчені, як ними користуватися; до цього часу варто вивчити менш важкі теми.

Якщо запитують, чи є сім плексусів, або Таттвічних центрів дії, центрами, де вібрують сім Променів Логосу, то я відповім ствердно, просто сказавши, що промені Логосу вібрують фактично в кожному атомі.

У цих томах майже розкрито, що «Сини Фохату» суть уособлені Сили, загальновідомі як Рух, Звук, Тепло, Світло, Зчеплення, Електрика або Електричний Флюїд, і Нервова Сила або Магнетизм. Ця істина, однак, не може навчити учня приводити у співзвуччя й стримувати Кундаліні космічного плану з *життєвим* Кундаліні, Електричний Флюїд з Нервовою Силою, але, якщо цього не зробити, він неодмінно вб'є себе, бо один рухається зі швидкістю близько 90 футів на секунду, а інший зі швидкістю 115 000 ліг на секунду. Сім Шакті, відповідно названі Пара Шакті, Джнана Шакті й т.д., є синонімічними з «Синами Фохату», бо вони суть їхні жіночі аспекти. Однак, на нинішньому етапі, позаяк їхні назви внесли б лише плутанину в розумі західного учня, краще буде запам'ятати їх англійські еквіваленти, як перекладено вище. Оскільки кожна Сила семерикова, то їхня загальна сума буде, звичайно, сорок дев'ять.

На нині обговорюване в Науці питання про те, чи здатний звук викликати враження світла та кольору на додачу до своїх звукових вражень, Окультною Наукою багато століть тому вже була дана відповідь. Кожен імпульс або вібрація якого-небудь фізичного тіла, що створює деяке вібрування повітря, тобто викликає зіткнення фізичних часток, звук якого здатен впливати на слух, – творить, у той же самий час, відповідний спалах світла, що приймає певний колір. Бо в царстві таємних Сил *чутний* звук є лише суб'єктивний колір, а сприйманий колір – лише *нечутний* звук; обоє походять із тієї ж самої потенційної субстанції, яку фізики зазвичай називали ефіром, а тепер згадують під різними іншими іменами; але, яку ми називаємо пластичним, хоча й невидимим ПРОСТОРОМ. Це може здатися парадоксальною гіпотезою, але є факти, щоб довести це. Наприклад, повна глухота не усуває можливості розрізняти звуки; у медицині зареєстровані випадки, які доводять, що ці звуки сприймалися і передавалися органу зору пацієнта через свідомість у вигляді хроматичних вражень. Самий факт, що проміжні тони хроматичної музичної гами колись писалися у кольорах, говорить про неусвідомлений спогад про древнє окультне вчення, що колір і звук є двома із семи корелятивних аспектів, *на нашому плані*, однієї і тієї ж самої речі, тобто першої диференційованої Субстанції Природи.

Ось приклад зв'язку кольору з вібрацією, гідний уваги окултистів. Не тільки Адепти та просунуті чела, але також і представники більш низького розряду психиків, такі як ясновидці і психометри, можуть бачити психічну Ауру різних кольорів навколо кожного індивіда, відповідну температуру особистості усередині неї. Інакше кажучи, таємничі записи усередині Ауричного Яйця не є надбанням одних лише тренуваних Адептів, але іноді також і природжених психиків. Кожна людська пристрасть, кожна думка і якість позначені в цій Аурі відповідними кольорами, відтінками, і деякі з них скоріше вловлюються почуттями, відчуваються, ніж убачаються. Кращі з таких психиків, як показано Галтоном, також можуть бачити кольори, створені вібраціями музичних інструментів, причому кожна нота викликає враження іншого кольору. Як струна вібрує та видає чутну ноту, так і нерви людського тіла вібрують і тріпотять відповідно до різних емоцій під загальним імпульсом циркулюючої життєвості Прани, роблячи в такий спосіб хвилеподібні рухи в психічній Аурі особистості, які мають своїм результатом кольорові утворення.

Таким чином, людська нервова система в цілому може бути розглянута як Еолова Арфа, яка озивається на удари по ній життєвої сили, що не є абстракція, але динамічна реальність і проявляє найтонші відтінки індивідуального характеру в явищі кольору. Якщо ці нервові вібрації досить інтенсифіковані та приходять у вібраційний зв'язок з астральними елементами – результатом буде звук. Як же тоді хто-небудь може сумніватися в існуванні зв'язку між мікрокосмічними та макрокосмічними силами?

А тепер, коли я показала, що тантричні праці в трактуванні Рама Прасада й інші йогічні трактати того ж характеру, які час від часу з'являються в теософічних журналах – зауважте, що трактати з істинної Раджа Йоги ніколи не публікуються, – ведуть до Чорної Магії і є надзвичайно небезпечними, щоб користуватися ними як керівництвами при самонавчанні, – сподіваюся що учні будуть насторожі.

Бо, беручи до уваги, що досі немає двох авторитетів, узгоджених у питанні про дійсне місцезнаходження Чакр і Падм у тілі, і з огляду на те, що кольори Таттв, у тім вигляді, як вони дані, – перевернуті, наприклад:

- а) Акаша зроблена чорною або безбарвною, тоді як, відповідаючи Манасу, вона кольору індиго;
- б) Вайю зроблена синьою, тоді як, відповідаючи Нижчому Манасу, вона зелена;
- в) Апас зроблена білою, тоді як, відповідаючи Астральному Тілу, вона фіолетова зі сріблястим місяцеподібним білим субстратом;

Теджас, червоний, є єдиний колір, даний правильно, – з таких міркувань, повторюю, легко зрозуміти, що ці неузгодженості є небезпечними маскуваннями.

Далі, практичне застосування П'яти Подихів має своїм результатом смертельну шкоду, фізіологічно і психічно, як уже було показано. Це воістину виправдує свою назву – Пранаяма, або смерть подиху, бо вона кінчається для того, хто вправляється в ній смертю – моральною завжди і фізичною дуже часто.

Як висновок до цього і перш ніж заглибитися в ще більш важкозрозумілі вчення, я повинна виконати вже дану обіцянку. Повинна пояснити, за допомогою відомих вам доктрин, жажливу доктрину особистого знищення. Викиньте з ваших голів усе, що ви дотепер читали у таких працях, як «Езотеричний Буддизм» і думали, що розумієте про такі гіпотези, як восьма сфера й Місяць, і, що людина та мавпа мають загального предка. Навіть ті деталі, які були видані мною самою у «Теософі» та «Люцифері», не мали нічого спільного з усією істиною, але були лише загальними ідеями, навряд чи піднятими в подробицях. Деякі уривки, однак, дають натяки, особливо мої підрядкові примітки до статей перекладених із «Листів про Магію» Еліфаса Леві.⁸³⁰

Проте, особисте безсмертя умовне, бо існує таке явище, як «бездушні люди» – побіжно згадане вчення, хоча про нього говорилося навіть у «Викритій Ісіді»,⁸³¹ й існує Авічі, правильно назване Пеклом, хоча воно не має ніякого зв'язку або подібності до Пекла добрих християн, ні географічно, ні психологічно. Істина відома окультистам і Адептам у всіх століттях, не може бути видана різномірній публіці; отже, хоча майже кожна таємниця Окултної Філософії перебуває наполовину прихованою в «Ісіді» й у двох попередніх томах цієї праці, я не мала права ні поширювати, ні поправляти подробиці інших. Тепер читачі можуть зіставити ті чотири томи й такі книги, як «Езотеричний Буддизм» з діаграмами та поясненнями, даними у цих Статтях, і розібратися самим.

Параматма, Духовне Сонце, може бути мислиме як таке, що перебуває поза людським Ауричним Яйцем, також як воно перебуває поза Макрокосмічним або Яйцем Брахми. Чому? Тому що, хоча кожна частка й атом, так би мовити, зацементовані і промочені цією Параматмічною сутністю, проте, буде неправильно називати її «людським» або навіть «всесвітнім» Принципом, бо цей термін, найімовірніше, викликає ніщо інше, як помилкове уявлення про філософську й чисто метафізичну концепції; це не Принцип, але причина кожного Принципу; останній термін використовується окультистами тільки до його тіні – Всесвітнього Духу, що одушевляє безмежний Космос як усередині, так і поза Часом та Простором.

Буддхі служить носієм для цієї Параматмічної тіні. Ця Буддхі – всесвітня, й така ж людська Атма. Усередині Ауричного Яйця перебуває макрокосмічний пентакль ЖИТТЯ, Прани, що містить у собі пентаграму, що представляє людину. Всесвітній пентакль повинен зображуватися з гострим кінцем догори – це знак Білої Магії, – у людському пентаклі нижні кінцівки підняті догори, утворюючи «Роги Сатани», як їх називають християнські кабалісти. Це символ Матерії, символ людської особистості та визнаний пентакль чорного мага. Бо цей перевернутий пентакль символізує не тільки Каму, екзотеричний четвертий Принцип людини, але він також представляє фізичну людину, тварину із плоті з її бажаннями та пристрастями.

Тепер, добре запам'ятайте, щоб зрозуміти те наступне, що Манас може бути зображений як верхній трикутник з'єднаний із нижчим Манасом тонкою лінією, котра зв'язує цих двох разом. Це Антахкарана, той шлях або міст поєднання, що служить ланкою між особистою істотою, фізичний мозок якої перебуває під владою нижчого тваринного розуму, та Індивідуальністю, яка перевтілюється, духовним Его, Манасом, Ману, «Божественною Людиною». Тільки цей мислячий Ману є тим, хто перевтілюється. По правді й по природі, ці два Розуми – духовний і фізичний, або тваринний – одне, але розділяються на два при втіленні. Бо в той час як та частина Божественного, котра відправляється одушевляти особистість, свідомо відділяючись подібно густій, але чистій тіні, від Божественного Его,⁸³² вклинюється в мозок і почуття⁸³³ утробного плоду наприкінці завершення ним сьомого місяця, Вищий Манас не з'єднується з дитиною до завершення перших семи років її життя. Ця сутність, яка відділилася або, вірніше, відбиття чи тінь Вищого Манасу, стає в міру зростання дитини чітким мислячим Принципом в людині, – її головним посередником є фізичний мозок. Не дивно, що матеріалісти, які сприймають тільки цю «розумну душу» або розум, не відокремлюють її від мозку та матерії. Але Окултна Філософія століття тому розв'язала проблему розуму й відкрила подвійність Манасу. Божественне Его зі своїм догори спрямованим вістрям прагне у напрямку Буддхі, а людське Его тяжіє донизу, занурене в Матерію, з'єднане зі своєю вищою, суб'єктивною половиною тільки Антахкараною. Як підказує її етимологія – це єдина сполучна ланка впродовж життя між двома розумами, вищою свідомістю Его та людським розумом нижчого розуму.

⁸³⁰ Див. «Випадкові Думки про Смерть і Сатану» в «Theosophist», том III, № 1; також «Фрагменти Окултної Істини», томи III, IV.

⁸³¹ *Op. cit.*, II, 368, *et seq.*

⁸³² Сутність Божественного Его – «чисте полум'я», істота, до якої ніщо не може бути додане і від якої ніщо не може бути відібрано, тому вона не може бути зменшена навіть незліченною кількістю нижчих умов відокремлених від неї, як полум'я від полум'я. Це відповідь на заперечення одного езотерика, котрий поставив питання, звідки та невичерпна сутність однієї і тієї ж Індивідуальності, яка має забезпечити людським розумом кожен нову особистість, в якій вона втілюється.

⁸³³ Мозок, або розумовий апарат, знаходиться не тільки в голові, але, як скаже вам кожен фізіолог, не зовсім матеріаліст, кожен орган у людині, серце, печінка, легені тощо, аж до кожного нерва та м'яза, має, так би мовити, свій розумовий апарат. Оскільки наш мозок не має жодного стосунку до керівництва колективною та індивідуальною роботою кожного органу в нас, то, що ж так безпомилково керує кожним у його безперервних функціях; що змушує їх боротися, і боротися також із хворобою, позбавлятися її і діяти, кожного з них, навіть найменшого, не подібно годинниковому механізму, як вважають деякі матеріалісти (бо при найменшому порушенні або поламці годинник зупиняється), але подібно істоті наділений інстинктом? Сказати, що це природа, значить нічого не сказати, якщо це не спроба ввести в оману; бо Природа, врешті-решт, є лише назва тих самих функцій, сума якостей і атрибутів, фізичних, ментальних і т. д. у всесвіті та людині, загальна сума факторів та сил, що спрямовуються розумними законами.

Для того, щоб повністю і правильно зрозуміти цю глибоку метафізичну доктрину, варто ретельно засвоїти ту ідею, котру я дарма намагалася вселити всім теософам, а саме: ту велику аксіоматичну істину, що єдина вічна й жива Реальність є те, що індуси називають Параматма і Парабрахмо. Це – єдина завжди існуюча Корінна Сутність, незмінна й непізнана для наших фізичних почуттів, але явна і ясно відчутна для нашої духовної природи. Якщо перейнятися цією основною ідеєю і подальшою концепцією, що, якщо Вона всюдисуща, всеосяжна й вічна, подібно самому абстрактному Простору, то ми повинні були еманувати з Неї і колись повинні вернутися в Неї, – то все інше засвоїти легко.

Якщо це так, то цілком зрозуміло, що життя й смерть, добро і зло, минуле та майбутнє – всі порожні слова або, у найкращому разі, риторичні фігури. Якщо сам об'єктивний Всесвіт являє собою тільки минущу ілюзію внаслідок своєї обумовленості початком і кінцем, то й життя і смерть теж повинні бути аспектами та ілюзіями. Фактично, вони не більше, ніж лише зміни стану. Реальне життя полягає у духовному усвідомленні цього життя, у свідомому існуванні в Дусі, а не Матерії; а справжня смерть є обмежене сприйняття життя, неможливість відчутти свідоме або навіть індивідуальне існування поза формою або, щонайменше, якоїсь форми Матерії. Ті, хто щиро відкидають можливість свідомого життя відділеного від Матерії і мозкової субстанції, є мертвими одиницями. Слова Павла, Присвяченого, стають зрозумілими. «Ви мертві й ваше життя приховане у Христа в Богові», що значить: ви особисто є мертвою матерією, яка не усвідомить своєї власної духовної сутності, і ваше реальне життя приховане у вашого Божественного Его (Христос'а) в Богові або занурені в Бога (Атму); тепер вона покинула вас, ви, бездушні люди⁸³⁴. Говорячи мовою Езотеризму, кожна невиправно матеріалістична особистість є мертва Людина, живий автомат, незважаючи на те, що він наділений великою мозковою силою. Послухайте, що говорить Арьясангха, викладаючи той же факт:

Те, що є ні Дух, ні Матерія, ні Світло, ні Темрява, але істинно є власник і корінь їх – тобто ти. На кожній Зорі Корінь відкидає свою тінь на СЕБЕ, і ту тінь ти називаєш Світлом і Життям, о бідна мертва Формо. (Це) Життя-Світло потоком спрямовується униз по сходах семи світів, щаблі якого з кожним кроком стають щільніше і темніше. І тим, хто піднімається по цим сім по сім сходах і вірному дзеркалу її, є ти, о маленька людино! Ти є те, але ти цього не знаєш.

Це перший урок, який треба вивчити. Другий – потрібно добре вивчити принципи як Космосу, так і нас самих, розділивши цю групу на постійні й непостійні, на вищі та безсмертні, нижчі й смертні, бо тільки так ми зможемо оволодіти і керувати: спершу нижчим космічним і особистим, а потім вищим космічним і безособовим.

Оскільки ми у змозі це зробити, ми забезпечили собі безсмертя. Але деякі можуть сказати: «Як мало тих, хто у змозі це зробити. Всі такі є великими Адептами й ніхто не може досягти такого Адепства впродовж одного короткого життя». Згодна. Але є альтернатива. «Якщо ти не можеш бути Сонцем, то будь скромною Планетою», говориться в «Книзі Золотих Правил». А, якщо навіть це нам не під силу, то, принаймні, докладено зусиль, щоб утриматися всередині променя якої-небудь меншої зірки, щоб її сріблясте світло могло проникнути через похмуру пільму, через яку кам'яниста життєва стежка в'ється вперед; бо без цього божественного випромінювання ми ризикуємо втратити більше, ніж можемо уявити.

Що ж стосується «бездушних» людей і «другої смерті Душі», згаданих у другому томі «Викритої Ісиди», то ви виявите там, що я вже говорила про таких бездушних людей і навіть про Авічі, хоча й залишила останню неназваною. Почитайте від останнього абзацу на 269 стор. до кінця першого абзацу на 271 стор. і зіставте те, що сказано там з тим, що я говорю тепер.

Вища тріада, Атма-Буддхі-Манас може бути пізнана з перших рядків цитати з єгипетського папірусу. В «Ритуалі» (нині «Книга Мертвих») очищена Душа, подвійний Манас, з'являється як «жертва темного впливу Дракона Апофіса», фізичної особистості кама-рупічної людини з її пристрастями. «Якщо вона досягла остаточного пізнання небесних і пекельних Містерій, Ігнозису» – божественних і земних Містерій Білої та Чорної Магії, – то особистість померлого «затріумфує над своїм ворогом», – смертю. Цим мається на увазі випадок повного воз'єднання наприкінці земного життя нижчого Манасу, сповненого «врожаєм життя», зі своїм Его. Але якщо Апофіс перемагає Душу, то вона «не може уникнути другої смерті».

Ці кілька рядків з папірусу, якому багато тисяч років, містять у собі ціле одкровення відоме в ті дні тільки Іерофантам і Присвяченим. «Урожай життя» складається з найтонших духовних думок, зі спогадів про найшляхетніші та найсамовідданіші діяння особистості, й постійної присутності впродовж її посмертного блаженства всіх тих, кого вона любила з божественною, духовною відданістю.⁸³⁵ Запам'ятайте вчення: Людська Душа, нижчий Манас, є єдиний і безпосередній посередник між особистістю і Божественним Его. Те, що на цій землі йде на формування особистості, більшістю помилково названо індивідуальністю, є сума всіх її ментальних, фізичних і духовних характерних рис, які, будучи відбитими на Людській Душі, становлять людину. Тепер, із усіх цих характерних рис єдино тільки очищені думки є тим, що може бути відбите на вищому, безсмертному Его. Це виконується Людською Душею знову вливаючись у своїй сутності у своє джерело-батька, змішуючись зі своїм Божественним Его впродовж життя і воз'єднуючись із ним цілком після смерті фізичної людини. Тому, якщо Кама-Манас не буде передавати Буддхі-Манасу такі особисті мислеобрази й таку свідомість свого «Я», що могло би бути асимільовано Божественним Его, то нічого від того «Я» або особистості не може вижити у Вічному. Тільки те, що гідно Безсмертного Бога усередині нас і тотожне по своїй натурі божественній

⁸³⁴ Див. «Послання Колоссянам», III, 3.

⁸³⁵ Див. «Key to Theosophy», стор. 147, 148, et seq.

квінтесенції, може вижити, бо в цьому випадку це є власні, Божественного Его, «тіні» або еманції, які сходять до нього і втягуються ним знову в себе, щоб ще раз стати частиною його власної Сутності. Ніяка піднесена думка, ніяке велике прагнення, бажання або божественна безсмертна любов не може прийти на думку людини з порохи і впровадитися там, як лише у вигляді безпосередньої еманції від Вищого до нижчого Его і через нього; все інше, яким би розумним воно не здавалося, виходить із «тіні», з *нижчого розуму* в його зв'язку та змішуванні з Кама, і проходить та зникає назавжди. Але ментальні та духовні мислеобрази особистого «Я» вертаються до нього як частини Сутності Его й ніколи не можуть згаснути. Таким чином, з тієї особистості, котра була лише її духовні переживання, пам'ять про усе, що є гарного і шляхетного, разом зі свідомістю свого «Я», яка злилася зі свідомістю всіх інших особистих «Я», які передували йому, – виживають і стають безсмертними. Немає індивідуального або окремого безсмертя для земних людей поза того Его, яке одушевляє їх. Це Вище Его є єдиний носій усіх своїх *alter egos* на землі і їхній єдиний представник у тому ментальному стані, що називається Девачан. Однак, оскільки остання втілена особистість має право на свій особливий стан блаженства, непорушне та вільне від спогадів усіх інших, то *тільки останнє життя повністю і реально яскраве*. Девачан часто прирівнюють до найщасливішого дня в серії багатьох тисяч інших «днів» у житті особистості. Інтенсивність його щастя змушує людину цілком забувати всі інші, її минуле стає викресленим.

Це те, що ми називаємо Девачанським станом, винагородою особистості, і саме на цьому древньому навчанні було побудовано туманне християнське поняття про Рай, запозичене разом із багато чим іншим від єгипетських Містерій, де цю доктрину інсценували. Це і є значення уривку наведеного в «Ісіді». Душа тріумфувала над Апофісом, Драконом Плоті. З цього часу особистість буде жити у вічності, у своїх вищих і найшляхетніших елементах, спогадах минулих діянь, тоді як «характерні риси» «Дракона» будуть зотлівати в Кама Лоці. Якщо запитують: «Як живуть у вічності, коли Девачан триває від 1000 до 2000 років?», відповідь така: «Так само як спогади про кожен день, гідний того, щоб про нього пам'ятали, живе у пам'яті кожного з нас». Як приклад, дні прожиті в одному житті людини, можуть бути взяті як ілюстрація кожного особистого життя, і та або інша людина може символізувати Божественне Его.

Для того, щоб знайти ключ, що відкриє двері до багатьох психологічних таємниць, достатньо зрозуміти й запам'ятати те, що передувало і те, що прийде. Багато спіритуалістів відчували величезне збурювання, коли їм сказали, що особисте безсмертя *умовне*; і проте, такий філософський і логічний факт. Уже багато було мовлено з цієї теми, але здається, що до сьогодні ніхто не зрозумів цієї доктрини повністю. Крім того, недостатньо знати, що такий факт існує. Окултист або той, хто хоче таким стати, повинен знати, *чому* це так; бо довідавшись і осягнувши *raison d'être*, йому легше буде виправити неправильні міркування інших і, що важливіше за все, це дасть йому можливість без зайвих слів навчити інших людей уникнути лиха, що, сумно сказати, у нашому столітті зустрічається майже щодня. Тепер це лихо буде пояснено докладно.

Дійсно, треба мати мізерні пізнання східних образів висловлення, щоб не побачити в уривку, наведеному з «Книги Мертвих» і зі сторінок «Ісиди»: а) алегорії для непосвячених, яка містить наше Езотеричне Вчення; і б) що ці два терміни – «друга смерть», і «Душа» є маскуваннями в деякому сенсі. «Душа», не роблячи розрізнення, стосується й до Буддхі-Манаса і до Кама-Манаса. Що стосується терміну «друга смерть», то позначення «друга» стосується до декількох смертей, яким піддаються «Принципи» впродовж свого втілення; тільки одні окультисти повністю розуміють сенс наведеного твердження. Бо ми маємо: 1) смерть Тіла; 2) смерть Живої Душі в Кама Лоці; 3) смерть Астральної Лінга Шаріра, що йде за смертю Тіла; 4) метафізичну смерть Вищого Его, *безсмертного*, щораз, коли воно «впадає в матерію», або втілюється в нову особистість. Тваринна Душа, або Нижчий Манас, та тінь Божественного Его, яка відділяється від нього, щоб одушевляти особистість, ніяким чином не може *уникнути смерті* в Кама Лоці, в усякому разі, та частина цього відбиття, що залишилася у вигляді земного залишку і не може бути відбита на Его. Отже, головним і найбільш важливим секретом у відношенні «другої смерті» в Езотеричному вченні була і є досі, жахлива можливість *смерті* Душі, тобто її відрив від Его на землі впродовж земного життя людини. Це – *справжня смерть* (хоча з шансами на воскресіння), що не залишає ніяких слідів у людині й проте, залишає останню живим трупом морально. Важко зрозуміти, чому вчення про це дотепер трималося в такому секреті, коли поширення його серед людей, принаймні тих, хто вірить у перевтілення, могло принести багато добра. Але так воно було, і я не мала права ставити під сумнів мудрість цієї заборони, і дотепер я видавала це вчення так, як воно було дано мені – *нід обітницею* не видавати його всім. Але тепер я маю дозвіл видати це всім, розкриваючи його в першу чергу езотерикам, і, коли вони ретельно його засвоять, їхнім обов'язком буде викладати це особливе вчення про «другу смерть» іншим і застерегти всіх теософів про її небезпеку.

Для того, щоб зробити це вчення більш зрозумілим, мені, ймовірно, доведеться нагадати про раніше сказане; але насправді зараз це подається у новому світлі та з новими подробицями. Я намагалася дати натяки на нього в журналі «Теософ», як робила це в «Ісіді», але мені не вдалося домогтися, щоб мене зрозуміли. Тепер же пояснюю його пункт за пунктом.

ФІЛОСОФСЬКЕ РОЗУМНЕ ПОЯСНЕННЯ ЦЬОГО ВЧЕННЯ

1). Заради ілюстрації уявіть собі єдину однорідну, абсолютну і всюдисущу Сутність над верхнім щаблем «сходів семи планів світів», готову пуститися у свою еволюційну подорож. У міру того, як її кореляційне

відбиття поступово спускається, вона диференціюється і перетворюється на суб'єктивну та, нарешті, в об'єктивну матерію. Назвемо її на її північному полюсі Абсолютним Світлом; на її південному полюсі, що для нас був би четвертим або середнім щаблем, або планом, рахуючи від будь-якого кінця, ми Езотерично знаємо її як Єдине і Всесвітнє Життя. Тепер зауважте розходження. Нагорі СВІТЛЮ, унизу Життя. Перше завжди незмінне, остання ж проявляється під аспектами незліченних диференціацій. За окультним законом, усі потенційності, що містяться у вищому стають диференційованими відбиттями в нижчому, і за тим же законом ніщо, що диференційовано, не може бути злите з однорідним.

Знов-таки, ніщо з того, що живе й дихає, та має буття в киплячих хвилях світу, або плану диференціації, не може тривати вічно. Тому, Буддхі та Манас, обоє будучи первісними променями Єдиного Полум'я, перший – як носій, упадхі або вахан єдиної вічної Сутності, останній – як носій Магата або Божественної Мислеоснови (Мага-Буддхі в «Пуранах»), Всесвітньої Розумної Душі – ні той, ні інший, як такі, не можуть згаснути або бути знищеними, ні як сутність, ні як свідомість. Але фізична особистість зі своєю Лінга Шаріра та тваринна душа зі своїм Кама,⁸³⁶ можуть знищуватися і знищуються. Вони народилися в царстві ілюзії та повинні зникнути, наче кучерява хмара із блакитного й вічного неба.

Той хто читав ці томи із часткою уваги, повинен знати походження людських Его, загальнозваних Монадами, і що вони представляли собою до того, як вони були змушені втілитися в людській тварині. Ті божественні сутності, яких Карма змусила діяти в драмі Манвантаричного життя, є істотами з вищих і більш ранніх світів та планет, Карма яких ще не була вичерпана, коли їхні світи вступили у Пралайю. Таке вчення; але чи так це чи ні, Вищі Его, – у порівнянні з такими формами минулого, земного бруду, як ми самі, – є Божественними Істотами, Богами, безсмертними впродовж Манвантари, або 311 040 000 000 000 років, поки триває Вік Брахми. І, як Божественні Его, щоб стати знову Єдиною Сутністю, або бути знову втягнутими в АУМ, повинні очищатися у вогні страждань та індивідуального досвіду, також і земні Его, особистості, повинні поводитися подібним же чином, якщо хочуть брати участь у безсмерті Вищих Его. Цього вони можуть досягти шляхом розтращення в самих собі всього того, що вигідно тільки нижчій особистій природі їхнього «я» і шляхом прагнення перенести свій мислячий Камічний Принцип у Принцип Вищого Его. Ми (тобто наші особистості) стаємо безсмертними простим фактом щеплення нашої мислячої моральної натури до нашої Божественної Триєдиної Монади, Атма-Буддхі-Манас – трьох в одному і одного у трьох (аспектах). Бо Монада, виявлена на землі втілюваним Его, є те, що називається Деревом Життя Вічного, до якого можна наблизитися лише поїдаючи плоди пізнання, Пізнання Добра і Зла, або ГНОЗИСУ, Божественної Мудрості.

В Езотеричних вченнях це Его є п'ятий Принцип в людині. Але учень, який читав і зрозумів перші дві Статті, знає дещо більше. Він обізнаний, що сьомий не є людським, а всесвітнім Принципом, у якому людина бере участь; але так само бере участь і кожний фізичний і суб'єктивний атом, і кожна травинка й усе, що живе або є у Просторі, усвідомлюючи це чи ні. Крім того, він знає, що, якщо людина більш тісно з'єднана з ним і асимілює його з більшою у стократ силою, то це просто тому що вона наділена найвищою свідомістю на цій землі, що людина, коротше кажучи, у своєму наступному перетворенні може стати Духом, Девом, або Богом, тоді як ні камінь, ні рослина, ні тварина не можуть цього зробити, перш ніж вони не стануть людьми у свою належну чергу.

2). Тепер, які функції Буддхі? На нашому плані в нього немає жодної, якщо він не з'єднаний з Манасом, свідомим Его. Стосовно Божественної Корінної Сутності, Буддхі перебуває у такому ж зв'язку, як Мулапракріті до Парабрахмо Ведантійської Школи, або як Алайя, Всесвітня Душа до Єдиного Вічного Духу, або тому, що перебуває за Духом. Він є її людський носій, одним щаблем відділений від того Абсолюту, який не може мати ніякого стосунку до будь-чого кінцевого і обумовленого?

3). Що ж таке Манас і, які його функції? У своєму чисто метафізичному аспекті Манас, хоча одним щаблем нижче Буддхі, все-таки настільки незмірно вище фізичної людини, що він не може вступити в безпосереднє поєднання з особистістю інакше, як тільки через своє відбиття, нижчий розум. Манас є *Духовна Само-Свідомість* у собі, і Божественна Свідомість, коли з'єднана з Буддхі, що є істинний «виробник» цієї «продукції» (вікара), або Самосвідомості, через Магат. Тому Буддхі-Манас зовсім не здатний виявити себе впродовж своїх періодичних втілень інакше, як тільки через людський розум, або нижчий Манас. Обоє вони пов'язані разом і нероздільні, й мають так само мало стосунку до нижчих Танматр,⁸³⁷ або рудиментарних атомів, як однорідне до різнорідного. Тож, якщо нижчий Манас, або мисляча особистість, хоче поєднатися зі своїм Богом, Божественним Его, то в його завдання входить розсіювати та паралізувати Танматри, або властивості матеріальної форми. Отже, Манас показаний подвійним, – як Его і Розум Людини. Саме Кама Манас, або нижче Его, введений в оману помилковим поняттям незалежного існування, як «виробник» у свою чергу і володар п'яти Танматр, стає *Егоїзмом*, егоїстичним Я, і в цьому випадку він повинен розглядатися як Магабугтичний і минулий, бо він з'єднаний із Аханкарою, здатністю особистого «Я-утвору». Отже:

⁸³⁶ Кама Рупа, носій Нижчого Манаса, як сказано, мешкає у фізичному мозку, у п'яти фізичних почуттях та в усіх органах почуттів фізичного тіла.

⁸³⁷ Танматра означає тонку та рудиментарну форму, грубий тип більш тонких елементів. П'ять Танматр насправді є характерними властивостями і якостями матерії та всіх елементів; дійсний дух цього слова буде «щось», або «чисто трансцендентальне», у сенсі властивостей чи якостей.

Манас повинен розглядатися як вічний і невічний; вічний у його атомічній природі (параману рупа), як вічна субстанція (дравья), кінцевий (карья рупа) – коли з'єднаний, як дуада, з Камою (тваринне бажання або людська *егоїстична* воля), нижчою продукцією, коротше кажучи.⁸³⁸

Тому, в той час, як ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЕГО, внаслідок своєї сутності та природи, безсмертне по всій вічності, з формулою (рупа), котра існує впродовж усіх життєвих циклів Четвертого Кола; його *Sosie*, або подоба, особисте Его, повинне заробити своє безсмертя.

4). Антахкарана – це назва того уявлюваного мосту, тієї *стежки*, що проходить між Божественним і людським Его, бо вони є Его (множина) впродовж людського життя, щоб знову стати *єдиним* Его у Девачані або Нірвані. Це може здатися важким для розуміння, але, насправді, за допомогою знайомої, хоча й вигадливої ілюстрації, це стає цілком простим. Подумки уявімо собі яскраву лампу посеред кімнати, що кидає світло на стіну. Нехай лампа представляє собою Божественне Его, а світло, кинуте нею на стіну, – нижчий Манас, і стіна нехай буде тілом. Тоді та частина атмосфери, що передає промінь від лампи на стіну, представить собою Антахкарану. Припустимо далі, відкинуте світло наділене розумом і глуздом, та володіє, крім того, здатністю розсіювати усі злі тіні, що проходять по стіні, і залучати до себе все світле, отримуючи від нього невитравні відбитки. Подібно цьому, людське Его має владу відганяти тіні або гріхи та множити яскравість світла або добрих діянь, які утворюють ці відбитки, і в такий спосіб через Антахкарану забезпечувати собі постійний зв'язок і кінцеве возз'єднання з Божественним Его. Запам'ятайте, що останнє не може мати місця доти, доки у чистоті цього світла залишається хоча б одна єдина пляма земного або матеріального. З іншого боку, цей зв'язок не може бути цілком розірваний і остаточно роз'єднаний доти, доки залишається хоча б одне духовне діяння або потенційність, щоб служити сполучною ниткою, але в той момент, коли згасає ця остання іскра і остання потенційність вичерпана – тоді настає розрив. В одній притчі Сходу Божественне Его уподібнено Господареві, який посилає своїх працівників обробляти поле і збирати врожай, та, який згоден тримати поле, поки воно хоч щось приносить. Але, коли ця земля стає абсолютно неплодю, то вона не тільки покидається, але й працівник (нижчий Манас) гине.

З іншого боку, усе ще вдаючись до наших порівнянь, коли світло кинуте на стіну, або розумне людське Его, досягає точки дійсної духовної вичерпаності, то Антахкарана зникає, світло більше не передається й лампа стає неіснуючою для променя. Світло, що було поглинене, поступово зникає й настає «потьмарення Душі»; істота живе на землі й потім переходить у Кама Локу як одне лише скупчення матеріальних якостей, вона не може перейти у Девачан і негайно знову народжується як людська тварина, на покарання.

Це порівняння, яким би воно не було вигадливим, допоможе нам ухопити правильну ідею. За винятком злиття моральної природи з Божественним Его, безсмертя для особистого Его немає. Вживають лише найбільш духовні еманції особистої Людської Душі. Будучи впродовж життя просоченою поняттям і почуттям «Я єсьм Я» своєї особистості, Людська Душа, носителька самої сутності Кармічних діянь фізичної людини, стає після смерті останньої, невід'ємною частиною Божественного Полум'я, Его. Вона стає безсмертною внаслідок одного факту, що тепер вона міцно прищеплена до Монади, котра є «Дерево Вічного Життя».

А тепер ми повинні говорити про вчення про «другу смерть». Що відбувається з Камічною Людською Душею, котра завжди буває душею зіпсованої і аморальної людини або бездушною особистості? Ця таємниця тепер буде пояснена.

Особиста Душа в цьому випадку, а саме, у випадку людини в якій ніколи не було думок, які не стосувалися б її тваринного Я, не маючи нічого, що вона могла б передати Вищому або додати до суми досвіду зібраного з минулих життів, котру його пам'ять повинна зберегти навечно, – ця особиста Душа відділяється від Его. Нічого вона не може прищепити від себе до того вічного стовбура, чий сік вирощує мільйони особистостей подібно листкам з його гілок, листкам, які в'януть, помирають і відпадають наприкінці своєї пори року. Ці особистості пускають паростки, розцвітають і згасають, деякі – не залишаючи за собою ніякого сліду, інші – після змішування свого життя з життям батьківського стовбура. Душі першого класу приречені на знищення, або Авічі – стан, так погано зрозумілий і ще гірше описаний деякими теософічними письменниками, але, який не лише перебуває на нашій землі, але фактично є сама земля.

Таким чином, ми бачимо, що Антахкарана була зруйнована до того, як нижча людина мала можливість асимілювати Вищу і стати з нею єдиною; і тому, Камічна «Душа» стає відділеною істотою, щоб надалі жити в якості «бездушної» тварини впродовж короткого або більш тривалого періоду, залежно від своєї Карми.

Але, перш ніж вдаватися в подробиці, я повинна ще краще пояснити значення і функції Антахкарани. Як уже сказано, її можна представити, як вузький міст, що з'єднує Вищий і нижчий Манас. Якщо заглянете у словник «Голосу Безмовності», стор. 88 і 89 (англ.), то знайдете, що вона є проекція нижчого Манасу або, скоріше, ланка між останнім і Вищим Его, або між Людською та Божественною чи Духовною Душею.⁸³⁹

При смерті вона знищується як стежка або засіб сполучення, і її залишки виживають у вигляді Кама Рупи,

⁸³⁸ Див. «*Theosophist*», серпень, 1883, «*Реальне і Нереальне*».

⁸³⁹ Оскільки автор «Езотеричного Буддизму» та «Окультного Світу» назвав Манас Людською Душею, а Буддхі – Духовною Душею, я залишила у «Голосі» ці терміни незмінними, враховуючи, що це була книга, призначена для публіки.

«лушпиння». Це те, що іноді спіритуалісти бачать проявленим на спіритичних сеансах у якості матеріалізованих «форм», які вони нерозумно приймають за «Духів небіжчиків».⁸⁴⁰ Це так далеко від істини, що уві сні, хоча Антахкарана перебуває на своєму місці, особистість тільки наполовину не спить; тому, Антахкарана, як сказано, *п'яна або божевільна* протягом нашого нормального сонного стану. Якщо це так буває впродовж періодичної смерті, або сну живого тіла, то можна судити, яка свідомість Антахкарани, коли вона перетворилася після «вічного сну» на Кама Рупу.

Але повернемося. Щоб не бентежити розум західного учня важкою для розуміння індійською метафізикою, нехай він розглядає нижчий Манас або Розум як особисте Его в стані пильнування і, як Антахкарану тільки протягом тих моментів, коли він спрямовується до свого Вищого Его і, таким чином, стає засобом сполучення між обома. Саме з цієї причини її називають «Стежкою». Тепер, коли кінцівка або орган фізичного організму залишається без використання, він стає слабким і нарешті атрофується. Те ж саме відбувається з ментальними здібностями й, отже, стає зрозумілим, що у повністю матеріалістичних і розбещених натур, функція нижчого розуму, названа Антахкараною, атрофується.

Згідно Езотеричної Філософії, це Вчення, однак, таке: з огляду на те, що здатність і функція Антахкарани настільки ж необхідні, як посередництво вуха для чуття або ока для бачення, то доти, доки почуття Аханкари, тобто особистого «Я» або самості, цілком не придушене в людині і нижчий розум не влитий цілком у Вищий Буддхі-Манас і не став єдиним із ним, ясно, що руйнування Антахкарани подібне до руйнування мосту через непрохідну безодню: *подорожанин ніколи не добереться до мети на іншому березі*. Ось у цьому полягає різниця між екзотеричним і Езотеричним вченнями. Перше вустами Веданти говорить, що доти, доки Розум (нижчий) чіпляється через Антахкарану за Дух (Буддхі-Манас), він не може придбати істинну Духовну Мудрість, Джнану, і це досяжно лише прагненням прийти *en rapport* із Всесвітньою Душею (Атмою); по суті, що Раджа Йога досягається шляхом ігнорування Вищого Розуму. Ми говоримо, що це не так. Не можна перескочити ні єдиного шабля сходів, які ведуть до знання. Жодна особистість не може досягти Атми або спілкуватися з нею інакше, як тільки через Буддхі-Манас; намагатися стати Дживанмуртою або Магатмою перш ніж стати Адептом або навіть Нарджолом (безгрішною людиною) рівнозначно тому щоб намагатися досягти Цейлону з Індії без переїзду через море. Тож, нам сказано, що, якщо ми зруйнуємо Антахкарану до того, як особисте ще не перейшло під абсолютний контроль неособистого Его, то ми ризикуємо втратити останнє й бути відірваними від нього назавжди, якщо, воістину, не поквапимосся відновити спілкування шляхом найбільшого остаточного зусилля.

Лише коли ми нерозривно з'єдналися із сутністю Божественного Розуму, нам варто зруйнувати Антахкарану.

Подібно тому, як самотній воїн, переслідуваний армією, шукає притулку у фортеці; щоб відрізати від себе ворога, він спершу руйнує розвідний міст і лише після цього починає знищувати переслідувача; так само повинен вчинити Сротатті перш ніж убити Антахкарану.

Або, як викладає це одна окультна аксіома:

Одиниця стає Трьома й Три породжує Чотири. Останній (Четвірка) повинен знову стати Трьома, і Божественні Трос – розширитися в Абсолютне Одне.

Монади, які стають Дуадами на диференційованому плані, щоб розвиватися в Тріади впродовж циклу втілень, навіть будучи втіленими, не знають ні простору, ні часу, але розсіюються через нижчі Принципи Четвірки, будучи за природою своєю всюдисущими і всезнавчими. Але це всезнання природжене й може проявляти своє відбите світло тільки через те, що, щонайменше, напівземне або матеріальне; навіть таке, як фізичний мозок, що у свою чергу є носієм нижчого Манасу, який запанував у Кама Рупа. І це є те, що поступово знищується у випадках «другої смерті».

Але таке знищення, – яке справді є відсутність навіть найменшого сліду приреченої Душі у вічній ПАМ'ЯТІ й тому, означає знищення у вічності, – зовсім не означає припинення людського життя на Землі, бо Земля є Авічі і притому найгірша Авічі, яка тільки можлива. Вигнані назавжди зі свідомості Індивідуальності втіленого Его, фізичні атоми й психічні вібрації тепер відділеної особистості негайно втілюються на цій же Землі, але тільки в ще більш низькому й жалюгідному створінні, людській істоті тільки за формою, приреченій на Кармічні муки впродовж усього її нового життя. Крім того, якщо вона буде завзято дотримуватися свого злочинного або розпусного способу життя, то продовжить свої страждання на довгий ряд негайних перевтілень.

Напрошуються два питання: 1) Що відбувається з Вищим Его в таких випадках? 2) Що за тварина виходить із людського створіння, яке народилося без душі?

Перш ніж відповісти на ці два досить природні питання, я хочу звернути увагу всіх тих з вас, хто народився в християнських країнах, на той факт, що той романтичний епізод спокути чужих гріхів і місія Ісуса, у такому вигляді, як він тепер підноситься, був витягнутий або запозичений деякими занадто вільнодумними Присвяченими з таємного вчення про земні випробування втіленого Его. Останнє, дійсно, є жертвою своєї власної Карми з попередніх Манвантар, котра добровільно приймає на себе обов'язок рятувати тих, хто інакше залишилися би бездушними людьми або особистостями. Східна істина, таким чином, виявляється більш

⁸⁴⁰ У екзотеричних вченнях Раджа Йоги Антахкарана названа внутрішнім органом сприйняття і поділена на чотири частини: (нижчий) Манас, Буддхі (глузд), Аханкара (особистість), і Читта (здатність думати). З деякими іншими органами вона утворює частину Дживи, Душі, також званої Лінгадех. Однак, езотерики не повинні бути введені в оману цією популярною версією.

філософською і логічною, ніж західна вигадка. Христос, або Буддхі-Манас, кожної людини не є цілком безневинний і безгрішний Бог, хоча в одному сенсі він є «Батько», будучи з тієї ж самої сутності, що й Всесвітній Дух, але в той же час, він є і «Син», бо Манас є другий ступінь від «Батька».

Своїм втіленням Божественний Син приймає на себе відповідальність за гріхи всіх тих особистостей, які він буде одушевляти. Це він може здійснити тільки через свого уповноваженого або відбиття, нижчий Манас. Єдиним випадком, коли Божественне Его може уникнути індивідуального покарання та відповідальності, як керівний Принцип, є той випадок, коли йому доводиться відірватися від особистості, з тієї причини, що матерія зі своїми психічними та астральними вібраціями внаслідок інтенсивності своїх комбінацій перебуває тоді поза межами контролю Его. Апофіс, Дракон, став переможцем; перевтілений Манас, поступово відділяючись від свого тимчасового житла, остаточно відривається геть від психотваринної Душі.

Тому, у відповідь на перше питання я кажу:

1) Божественне Его робить одне із двох: або а) негайно відновлює під власними кармічними імпульсами новий ряд втілень; або б) шукає і знаходить притулок у лоні Матері, Алайї, Всесвітньої Душі, Манвантаричним аспектом якої є Магат. Звільнене від життєвих вражень особистості, воно поринає у свого роду нірванічний антракт, у якому не може бути нічого іншого крім вічного Сьогодення, що поглинає Минуле та Майбутнє. Втративши «чорнороба», також загублені й поле та врожай, Господар, у нескінченності своєї думки, природно не зберігає у своїй пам'яті ніяких спогадів про кінцеву та скороминущу ілюзію, якою була його остання особистість. І тоді, дійсно, остання знищена.

2) Майбутнє нижчого Манасу більш жахливе, і воно ще більш жахливе для людства, ніж для цієї, нині тваринної людини. Іноді буває, що після відділення, ця спустошена Душа, що нині стала цілком тваринною, зотліває в Кама Лоці, як зотлівають усі інші тваринні душі. Але через те, що чим більш матеріальним був людський розум, тим довше він триває, навіть на проміжній стадії, – часто трапляється, що після того, як дане життя бездушної людини закінчилося, вона знову і знову втілюється в нових особистостей, щораз у більш жалюгідних, ніж колись. Імпульс *тваринного життя* занадто сильний; він не може виснажитися тільки за одне або два життя. Однак, у більш рідкісних випадках, коли нижчий Манас приречений на виснаження шляхом *голодування*; коли вже більше немає надії, що навіть якийсь залишок нижчого світла внаслідок сприятливих умов – скажімо, навіть короткочасного духовного прагнення й каяття – притягне назад до себе своє Его-Батька, і Карма веде Вище Его знову до нових втілень, – тоді може відбутися щось набагато більш страшне. Кама-Манасична примара може стати тим, що в Окультизмі називають «Мешканцем Порогу». Цей Мешканець не схожий на того, котрий так барвисто описаний у «Заноні», але він дійсно факт у Природі, а не романтична вигадка, якою б гарною вона не була. Бульвер, мабуть, отримав цю ідею від якого-небудь східного Присвяченого. Цей Мешканець, керований спорідненням і притяганням, вторгається в астральний струм, і через Ауричну Оболонку нового тимчасового житла, заселеного Его-Батьком, і оголошує війну нижчому світлу, котрий його замінив. Зрозуміло, це може відбутися тільки у випадку моральної слабкості особистості, яка піддається такому опануванню. Ніхто стійкий у чесноті та праведності свого життєвого шляху, не ризикує зустрітися з таким явищем і не повинен побоюватися його, а тільки розбещені в серці своєму. Роберт Люйс Стівенсон дійсно мав проблиск істинного прозріння, коли писав свою повість «Дивний випадок доктора Джекіла та містера Хайда». Його повість – справжня алегорія. Кожний чела побачить у ній субстрат істини, і в містері Хайді – Мешканця, того хто заволодіває особистістю, тимчасовим житлом Духа-Батька.

«Це жахлива розповідь!» – часто говорила мені одна людина, якої більше немає у наших рядах, котра мала найбільш явно вираженого «Мешканця», «містера Хайда», у якості майже постійного супроводу. «Як може такий процес мати місце без того, щоб людина про це не знала?». Може й відбувається, і я майже повністю описала його колись у «Теософі».

Душа, нижчий Розум, стає напівтваринним принципом, майже паралізованим щоденними пороками й поступово стає несвідомою стосовно своєї суб'єктивної половини. Владичі, одному з могутнього Сонму; (і) пропорційно швидкому розвитку мозку й нервів, рано або пізно вона (особиста Душа) в остаточному підсумку випустить із уваги свою божественну місію на Землі.

Воістину,

Як вампір, мозок харчується, живе й набирає силу за рахунок свого духовного батька ... і особиста напівнепритомна Душа стає байдужою, без надії на виправлення. Вона неспроможна розрізнити голос свого Бога. Вона ставить собі метою тільки розробку й більш повне осягнення натурального, земного життя й, таким чином, може розкрити тільки таємниці фізичної природи. ... Вона починає з того, що стає фактично мертвою впродовж життя тіла; і закінчує тим, що вмирає цілком, тобто *знищується як цілісна безсмертна Душа*. Така катастрофа часто може відбутися за багато років до фізичної смерті людини: «Ми натрапляємо на позбавлених душі чоловіків і жінок на кожному кроці у житті». І коли приходить смерть ... немає більше Душі (перевтілюваного Духовного Его), яку треба звільнити ... бо вона *відлетіла за багато років до цього*.

Результат: Будучи позбавленим своїх керівних Принципів, але підсилившись матеріальними елементами, Кама Манас, замість того, щоб бути «похідним світлом», тепер стає самостійною Істотою. Після того, як він дозволив собі опускатися усе нижче й нижче на тваринному плані, коли його земному тілу настає час помирати,

відбувається одне з двох: або Кама Манас негайно перероджується у Міалбі, стані Авічи на Землі,⁸⁴¹ або ж, якщо він став занадто сильним у злі – «безсмертним у Сатані», за окультним висловом, – для кармічних цілей йому іноді дозволяється залишатися в активному стані Авічи в земній Аури. Тоді від розпачу і втрати всякої надії він стає подібним міфічному «чортові» у своїй нескінченній злостивості; він продовжує жити у своїх елементах, які наскрізь просочені сутністю Матерії, бо зло є одноліток Матерії, відірваної від Духу. І, коли його Вище Его ще раз втілюється, виділивши нове відбиття, або Кама-Манас, тоді приречене нижче Его, подібно чудовиську Франкенштейна, завжди відчуває притягання до свого Батька, який відкидає сина, і стає «Мешканцем Порогу» земного життя. Я дала контури цієї окультної доктрини в жовтневому «Теософі» 1881 р. і в листопадовому 1882 р., але не могла заглибитися у подробиці та зазнала великих труднощів, коли від мене вимагали пояснення. Однак, я там писала досить чітко про «марних трутнів», тих, хто відмовляється стати співробітниками Природи і хто гине мільйонами впродовж Манвантаричного життєвого циклу; тих, які, як у розглянутому випадку, краще воліють постійно страждати в Авічи за Кармічним законом, ніж відмовитися від «проживання у злі» й, нарешті, про тих, хто є співробітниками Природи з руйнування. Це цілковито аморальні й розбещені люди, але настільки ж високо інтелектуальні й гостро *натхненні* на зло, як ті, хто натхненні на добро.

Їх (нижчі) Его можуть уникнути закону остаточного руйнування або знищення на багато століть.

Таким чином, ми знаходимо на Землі бездушних істот двох статей: тих, хто втратив своє Вище Его у нинішнім втіленні, і тих, хто вже народилися бездушними, будучи відділеними від своїх Духовних Душ у попередньому житті. Перші є кандидатами на Авічи; останні ж є «містерами Хайдами» незалежно від того, чи перебувають вони в людських тілах або ж *поза* ними, чи втілені або ж тиняються навколо як невидимі, хоча й могутні вампіри. У таких людей підступництво розвивається у величезному ступені, і ніхто крім тих, котрі знайомі з цією доктриною, не підозрювали б, що вони без душі, бо ні Релігія, ні Наука не мають ні найменшої підозри, що в Природі існує такий факт.

Однак, для людини, котра загубила своє Вище Его через свої пороки, все-таки є надія, поки вона ще перебуває у своєму фізичному тілі. Вона все ще може бути виправлена і змушена повстати проти своєї матеріальної натури. Бо, сильне почуття каяття або одне щире звернення до Его, яке пішло, або найкраще, дієві зусилля, щоб виправитися – можуть знову привести Вище Его назад. Сполучна нитка ще не зовсім розірвана, хоча Его тепер перебуває за межами можливості примусової досяжності, бо «Антахарана зруйнована», і особиста Істота вже стоїть однією ногою в Міалбі⁸⁴²; але, однак, воно ще не перебуває поза межами чуття сильного духовного заклик. З цієї теми є ще інше повідомлення, зроблене у «Викритій Ісіді»⁸⁴³. Там сказано, що цієї жадливої смерті іноді можна уникнути пізнанням таємного ІМЕНІ, «СЛОВА»⁸⁴⁴. Що таке це «СЛОВО», що не є «Слово», але є Звук, ви всі знаєте. Його сила схована в ритмі або наголосі. Це просто означає, що навіть погана людина шляхом вивчення Таємної Науки може бути врятована й зупинена на шляху до загибелі. Але, якщо вона не перебуває в тісному єднанні зі своїм Вищим Его, то може повторювати його як папуга, хоч десять тисяч разів на день, і «Слово» не допоможе їй. Навпаки, якщо вона не цілком у згоді зі своєю Вищою Тріадою, воно може викликати результат прямо протилежний благодійному; Брати Тіні дуже часто користуються ним у зловмисних цілях, у якихось випадках воно будить ніщо інше, як злі, матеріальні елементи Природи. Але, якщо людина за своєю натурою добра й щиро прагне до ВИЩОГО Я, що і є те Аум, через своє Вище Его, яке є його третьою буквою, і Буддхі – другою, – то немає такої атаки Дракона Апофіса, яку вона не відбила би. Від тих, кому багато дано, багато чого й очікується. Той, хто стукає у двері Святилища при повному знанні його святості й, отримавши дозвіл увійти, відступає від порогу або повертається й говорить: «О, в ньому нічого немає», і в такий спосіб втрачає свій шанс дізнатися всю істину, – той може лише очікувати свою Карму.

Такі Езотеричні пояснення того, що бентежило багатьох, які знаходять те, що вони вважають протиріччями у різних Теософічних писаннях, включаючи «Фрагменти Окультної Істини» в III і IV томах журналу «*The Theosophist*», і т.д.. Перш ніж остаточно розійтися з цією темою, я повинна додати одне попередження, яке прошу міцно запам'ятати. Для тих з вас, хто езотерики, цілком природно буде сподіватися, що дотепер ніхто з вас не належить до бездушної частини людства і, що ви можете не хвилюватися про Авічи, так само як добрий громадянин про карне покарання. Хоча, ви ймовірно ще не зовсім перебуваєте на Шляху, проте, ви перебуваєте біля нього, і багато хто з вас узяли правильний напрямок. Між такими корисливими провинками, які неминучі в нашому суспільному оточенні та руйнівній розпусності, описаній у редакторському зауваженні з приводу «Сатани» Еліфаса Леви⁸⁴⁵, лежить прірва. Якщо ми не стали «безсмертними в добрі, ототожнившись із (нашим)

⁸⁴¹ Земля чи, вірніше, земне життя є єдиною Авічи (Пекло), яка існує для людей нашого людства на цій земній кулі. Авічи є стан, а не місцевість; він – протилежність Девачану. Такий стан супроводжує Душу, куди б вона не пішла, чи в Кама Локу, як напівсвідомий привид, чи в тіло людське, коли вона знову народжується, щоб страждати від Авічи. Ніякого іншого Пекла наша Філософія не визнає.

⁸⁴² Див. «*Voice of the Silence*», стор. 97.

⁸⁴³ *Loc. cit.*

⁸⁴⁴ Прочитайте останню виноску на стор. 368, т. II, «*Isis Unveiled*», і ви побачите, що навіть профани єгиптологи й люди, які, подібно до Бунзена, нічого не знають про Присвячення, були вражені власним відкриттям, коли вони виявили це «Слово» згаданим у стародавньому папірусі.

⁸⁴⁵ Див. «*Theosophist*», том III, жовтень, 1882, стор. 13.

Богом» або АУМ, Атма-Буддхі-Манасом, ми безсумнівно не зробили себе «безсмертними у злі» шляхом зрощення із Сатаною, нижчим «Я». Однак, ви забуваєте, що все мусить мати свій початок, що перший крок на слизькому гірському схилі є необхідним попередником стрімкого падіння на дно і в руки смерті. Я далека від підозри, що хто-небудь із учнів Езотеризму дійшов до скільки-небудь значної точки у плані духовного падіння. Але, проте, я застерігаю вас не зробити цього першого кроку. Ви можете не докотитися до дна в цьому або наступному житті, але ви можете тепер породити причини, які забезпечать вам духовне руйнування у вашому третьому, четвертому, п'ятому або навіть у подальших народженнях. У великому індійському епосі ви можете прочитати, як одна мати, вся родина якої, що складалася із синів-воїнів, була вбита у бою, скаржилася Крішні, що хоча вона й мала такий духовний зір, яким могла бачити на п'ятдесят втілень назад, проте, ніде не знайшла у себе такого гріха, котрий міг би спричинити за собою таку страшну Карму, й Крішна відповів їй: «Якби ти могла заглянути назад у своє п'ятдесят перше втілення, як можу Я, то ти побачила б, що сама з жагучою жорстокістю вбила стільки же мурах, скільки в тебе тепер було синів». Це, зрозуміло, лише поетичне перебільшення, однак, це вражаючий образ, який вказує на те, які великі наслідки можуть виникнути від нібито дрібних причин.

Добро і зло відносні, й можуть підсилюватися або слабшати залежно від умов, якими людина оточена. Приналежний до тих, кого ми називаємо «марною частиною людства», так би мовити, до світської більшості, у багатьох випадках безвідповідальний. Злочини вчинені по Авідьї, або неуцтву, спричиняють фізичну, але не моральну відповідальність або Карму. Візьміть, наприклад, ідіотів, дітей, дикунів і людей, які нічого кращого не знають. Але зовсім інша справа у випадку людини, яка пов'язана обіцянкою ВИЩОМУ Я. Ви не можете закликати цього Божественного Свідка без наслідків, і, якщо ви поставили себе під його наставництво, то тим самим ви просите Сяюче Світло висвітлювати і просвіщати всі темні кути вашого існування; свідомо ви закликали Божественну Справедливість Карми зауважувати ваші спонукання, ретельно переглядати ваші дії та все заносити на ваш рахунок. Цей крок настільки ж необоротний, як народження дитини. Ніколи більше ви не зможете змусити себе повернутися назад у стан Авідьї і безвідповідальності. Навіть якщо ви втечете на край землі, сховаєтеся від людських поглядів або будете шукати забуття у буянні соціального вихору, те Світло буде знаходити вас і висвітлювати кожну вашу думку, слово та діяння. Усе, що О.П. Б. може зробити, це послати кожному серйозно спрямованому серед вас своє найщиріше братнє співчуття та надію на благий результат ваших зусиль. Проте, не падайте духом, але майте відвагу, завжди майте відвагу⁸⁴⁶, двадцять невдач поправні, якщо за ними йде стільки ж незламних прагнень вгору. Хіба не те ж буває, коли відбувається сходження на гору? Далі знайте, що, якщо Карма безжалісно заносить на рахунок езотерика такі погані діяння, які вона в неосвіченій людини залишила би без уваги, то все-таки рівнозначно правильно й те, що кожне з його добрих діянь, через його зв'язок із Вищим Я, сторазово підсилюється як потенційність добра.

Нарешті, завжди тримайте у свідомості впевненість, що хоча ви не бачите ніякого Вчителя біля вашого ліжка і не чуєте вловимого шепоту в нічній тиші, проте ця Свята Сила біля вас, Святе Світло світить у час духовного нестатку і прагнень, та буде не провина ВЧИТЕЛІВ або їхнього смиренного рупора та слуги, якщо внаслідок порочності або моральної нестійкості деякі з вас відріжуть себе від цих вищих сил і вступлять на той спуск, що веде до Авічи.

ДОДАТОК

ЗАМІТКИ З ПРИВОДУ СТАТЕЙ I, II, III (стор. 198)

Учні на Заході мають дуже слабке або навіть не мають ніякого уявлення про сили, сховані у Звуці, Акашних вібраціях, які можуть бути викликані тими, хто розуміє, як вимовляти певні слова. Ом або «Ом Мані Падме Хум» перебуває у духовному спорідненні з космічними силами, але без знання натурального розташування або порядку в якому стоять склади, дуже мало може бути досягнуто. «Ом», зрозуміло, є Аум, що може бути вимовлений як два, три або сім складів, створюючи різні вібрації.

Тепер, букви, як голосові звуки, не можуть не відповідати нотам музики й відтак, також і числам та кольорам; отже, так само Силам і Таттвам. Той, хто пам'ятає, що Всесвіт побудований із Таттв, легко зрозуміє дещо про силу, яка може бути виявлена голосовими звуками. Кожна буква в алфавіті, незалежно від того, чи розділений він на три, чотири або сім сімок або сорок дев'ять букв, має свій власний колір або відтінок кольору. Той, хто дізнався кольори букв алфавіту й відповідні числа семи та сорока дев'яти кольорів та відтінків на шкалі планів і сил, та знає їхній відповідний порядок на семи планах, той легко опанує мистецтвом приведення їх у споріднення і взаємодію. Але тут виникає перепона. Алфавіти Сензара і Санскриту, й інші окултні мови, крім інших сил, мають число, колір і окремий склад для кожної букви, й те ж саме мала древня Мойсеєва єврейська мова. Але скільки таких учнів, які знають яку-небудь із цих мов? Тому, коли настане час, буде достатнім навчати учнів тільки тим числам і кольорам, які закріплені за латинськими буквами (N.B. у латинській вимові, а не в англосаксонській, шотландській, ірландській). У цей час це було би передчасним.

⁸⁴⁶ Читати стор. 40 і 63 у «Voice of the Silence».

Колір і число не тільки планет, але також і зодіакальних сузір'їв, що відповідають кожній букві алфавіту, необхідні для того, щоб кожний особливий склад і навіть букву зробити діючими⁸⁴⁷. Тому, якщо учень захотів би пустити в хід, наприклад Буддхі, йому довелося б інтонувати перші слова Мантри на ноту мі. Але ще й далі йому довелося б акцентувати мі та творити подумки жовтий колір, що відповідає цьому звуку й ноті, на кожну букву М у «*Ом мані падме хум*»; це треба робити не тому, що ця нота носить ту ж саму назву на загальноживаному Санскриті, й навіть Сензарі, бо цього немає, але тому що буква М іде за першою буквою й також є сьомою і четвертою в цій священній формулі. Як Буддхі вона друга, як Буддхі-Манас вона друга і третя у сполученні.

О.П. Б.

Стор. 199⁸⁴⁸

Піфагорійське Чотири, або Тетрактис було символом Космосу, як такого, що містить у собі точку, лінію, поверхні й тіла, інакше кажучи, основи всіх форм. Його містичним зображенням є точка всередині трикутника. Декада або досконале число міститься в Чотирьох; так, $1+2+3+4=10$.

Стор. 206

	НД.	ПН.	ВТ.	СР.	ЧТ.	ПТ.	СБ.
ПЕРША ЧВЕРТЬ							
ДРУГА ЧВЕРТЬ							
ТРЕТЯ ЧВЕРТЬ							
ЧЕТВЕРТА ЧВЕРТЬ							

Стор. 202

Важкий уривок: «Запам'ятайте ... таємниця внизу, воістину»,⁸⁴⁹ може стати для учня небагато ясніше, якщо його трохи розширити. «Споконвічний Трикутник» є Другий Логос, що відбивається як Трикутник у Третньому Логосі, або Небесній Людині, і потім зникає. Третій Логос, що містить «міць творчого доробку», розвиває Тетрактис із Трикутника і, таким чином, стає Сімома, Творчою Силою, утворюючи Декаду разом зі споконвічним Трикутником, який її породив. Коли цей небесний Трикутник і Тетрактис відбиті у Всесвітній Матерії, як астральна парадигматична людина, вони перевернуті, і Трикутник, або творча міць, відкидається нижче Четвірки з вершиною донизу; Монада цієї астральної парадигматичної людини сама є Трикутник, що має до Четвірки й Трикутника таке ж відношення, яке має споконвічний Трикутник до Небесної Людини. Звідси фраза – «верхній Трикутник ... переміщений у людині з пороку нижче семи». Тут знову Точка окреслюючи Трикутник, Монада стаючи Тернером, із Четвіркою та нижчим творчим трикутником, утворюють Декаду, досконале число. «Як угорі, так і внизу».

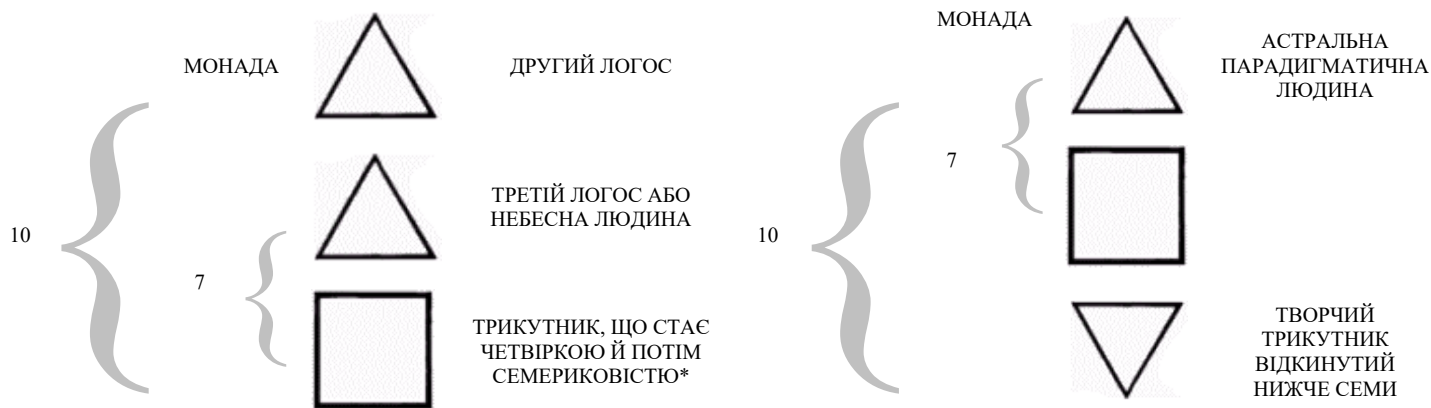
Учень вчинить правильно, якщо одержуване тут знання об'єднає зі знаннями, даними на стор. 218. Тут верхній Трикутник даний як Фіолетовий, Індиго, Синій, асоціюючи фіолетовий, як парадигму всіх форм, з Індиго, як Магатом, і з Синім, як Атмічною Аурою. У Четвірці Жовтий, як субстанція, пов'язаний із Жовто-Жовтогарячим, Життям, і Червоно-Жовтогарячим, творчою міццю. Зелений – це проміжний план.

Наступна стадія не пояснена. Зелений переходить догори до Фіолетового, Індиго, Синього; Трикутник відкривається, щоб прийняти його, і утворює у такий спосіб квадрат, Фіолетовий, Індиго, Синій, Зелений. Це залишає Червоно-Жовтогарячий, Жовто-Жовтогарячий і Жовтий, та вони, втративши, таким чином, свого четвертого члена, можуть утворити тільки трикутник. Цей трикутник повертається вершиною донизу, щоб спуститися в матерію, і «дзеркально відбиваючись на плані грубої матерії, він перевернутий», і виглядає так, як показано на діаграмі нижче.

⁸⁴⁷ Див. «*Voice of the Silence*», стор. VIII.

⁸⁴⁸ Наступні нотатки були нанесені учнями та були схвалені О.П. Б.

⁸⁴⁹ Див. стор. 202.

* Див. supra, I, 104, 105 і 112.

В досконалій людині Червоний буде поглинений Зеленим; Жовтий стане одним із Індиго; Жовто-Жовтогарячий буде поглинений Синім; Фіолетовий залишиться поза Істинної Людини, хоча й буде пов'язаний з нею. Або, витлумачуючи кольори: Кама буде поглинена Нижчим Манасом; Буддхі стане єдиним з Манасом; Прана буде поглинена Ауричним Яйцем; фізичне тіло залишається поєднане з реальним життям, але назовні нього.

А.Б.

Стор. 220

До п'яти почуттів, що є надбанням нинішнього людства, будуть додані ще два на цій земній кулі. Шосте почуття є психічне почуття кольору. Сьоме – почуття духовного звуку. У другому наставлянні дані виправлені швидкості вібрацій семи первинних кольорів та їхніх модуляцій. При їхньому дослідженні виявляється, що кожен колір відрізняється від наступного на крок, що дорівнює 42, або 6×7 .

462	Червоний	+ 42 = 504
504	Жовтогарячий	+ 42 = 546
546	Жовтий	+ 42 = 588
588	Зелений	+ 42 = 630
630	Синій	+ 42 = 672
672	Індиго	+ 42 = 714
714	Фіолетовий	+ 42 = 756
756	Червоний	

Третя Октава сприйнятів
психічних кольорів

Проводячи цей процес у зворотному порядку та віднімаючи по 42, ми знаходимо, що першим або основним кольором на нашій земній кулі є зелений колір.

–	Зелений	Перша напівоктава
42	Синій	
84	Індиго	
126	Фіолетовий	
168	Червоний	Друга октава
210	Жовтогарячий	
252	Жовтий	
294	Зелений	
336	Синій	
378	Індиго	
420	Фіолетовий	
462	Червоний	

Друга та четверта октави були би теплові та актинічні промені, й вони невидимі для нашого нинішнього сприйняття.

Сьоме почуття є почуття духовного звуку; і оскільки вібрації шостого прогресують кроками 6×7 , то вібрації сьомого прогресують кроками 7×7 . Ось їхня таблиця.

–	Fa	...Зелений	Звук	Перша напівоктава
49	Sol	...Синій	–	
98	La	...Індиго	–	
147	Si	...Фіолетовий	–	
196	Do	...Червоний	–	
245	Re	...Жовтогарячий	–	
294	Mi	...Жовтий	–	
343	Fa	...Зелений	–	
392	Sol	...Синій	–	
441	La	...Індиго	–	
490	Si	...Фіолетовий	–	Друга октава
539	Do	...Червоний	–	
	і т.д., і т.д.			

П'яте почуття перебуває в нашому володінні: ймовірно, це є почуття геометричної форми, і кроками його прогресування будуть 5×7 , або 35.

Четвертим почуттям є почуття фізичного слуху, музики, і його прогресування буде 28, або 4×7 . Правильність цього доводиться тим фактом, що це узгоджується з теоріями науки стосовно вібрацій музичних нот. Наша гама наступна:

–, 28, 56, 84, 112, 140, 168, 196, 224, 252, 280, 308, 336, 364, 392, 420, 448, 476, 504, 532, 560, 588, 616, 644, 672, 700

Відповідно до науки музики, ноти C, E, G за своїми пропорціями вібрацій такі як 4, 5, 6. Та ж сама пропорція виходить між нотами трійки G, B, D, і F, A, C. Це дає гаму, і зводячи вібрації до C як 1, пропорції семи нот до C являють собою:

1	9/8	5/4	4/3	3/2	5/3	15/8	2
C	D	E	F	G	A	B	C

Звівши це до цілих чисел, одержуємо на одну октаву:

24	27	30	32	36	40	45	48
C	D	E	F	G	A	B	C

За допомогою подібного обчислення ми можемо помістити октаву нижче C' і вище C". Написавши ці три октави в лінію і перемноживши на сім, ми одержуємо майже точну відповідність із нашою таблицею вібрацій для четвертого почуття.

МУЗИЧНА ТАБЛИЦЯ

Четверте Почуття	Пропорція гами	Добуток
28	4×7	= 28 E
56	8×7	= 56 F
84	12×7	= 84 G
112	16×7	= 112 A
140	20×7	= 140 B
168	24×7	= 168 C
196	27×7	= 189 D
...	30×7	= 210 H
224	32×7	= 224 F
252	36×7	= 252 G
280	40×7	= 280 A
308	45×7	= 315 B
336	48×7	= 336 C
364	54×7	= 378 D
392		=
420	60×7	= 420 E
448	64×7	= 448 F
476		=
504	72×7	= 504 G
532		=
560	80×7	= 560 A
588		=
616	90×7	= 630 B
644		=
672	96×7	= 672 C

НОТАТКИ З ДЕЯКИХ УСНИХ ВЧЕНЬ

ТРИ ЖИТТЄВИХ ВІТРИ

Те, що сходить по Сушумні, є чиста Акаша; її два аспекти течуть в Іді та Пінгалі. Вони – три життєвих вітри (sirs), і символізовані шнуром брахмана. Вони керуються Волею. Воля і Бажання є вищим та нижчим аспектами того самого. Звідси випливає важливе значення чистоти каналів, бо, якщо вони забруднюють ці життєві вітри, порушені Волею – результатом буде Чорна Магія. Ось чому в практичному Окультизмі заборонені всякі статеві стосунки.

Із Сушумни, Іди і Пінгалі виникає циркуляція, котра з центрального каналу поширюється по всьому тілу. (Людина – це дерево; в ній і макрокосм, і мікрокосм. Тож, дерева застосовувалися як символи; так зображується Дхіан-Коганічне тіло).

АУРИЧНЕ ЯЙЦЕ

Ауричне Яйце сформоване кривими, які можна уявити собі за кривими утвореними піском на вібруючому металевому диску. Кожен атом, як і кожне тіло, має своє Ауричне Яйце, кожен центр утворить своє власне. Це Ауричне Яйце з відповідними матеріалами киданими в нього, представляє собою захист; жодна дика тварина, якою б лютою вона не була, не наблизиться до його, так охоронюваного, воно відкидає назад зі своєї поверхні всі злобливі впливи. Ніяка сила Волі не проявляється через Ауричне Яйце.

П. У чому полягає зв'язок між циркулюванням життєвих вітрів і владою його, зробити своє Ауричне Яйце захистом проти нападу?

В. Відповісти на це питання неможливо. Це знання є останнім словом Магії. Це пов'язане з Кундаліні, що з однаковою легкістю може як руйнувати, так і охороняти. Неосвічений новачок міг би вбити себе.

П. Чи є Ауричне Яйце дитини диференціацією Акаші, в яке Адепт може кинути матеріали потрібні йому для особливих цілей – наприклад, Майяві Рупа?

(Питання якое незрозуміло складене. Очевидно, той хто питає, хотів довідатися, чи є Ауричне Яйце диференціацією Акаші, в яке, коли дитина стане дорослою, вона могла би, якщо Адепт, вплести матеріали, потрібні для особливих цілей і т.д.).

В. Якщо розуміти питання в тому розумінні – чи може Адепт щось вкладати в Ауричне Яйце дитини або впливати на нього, то це неможливо, бо Ауричне Яйце – Кармічне, й навіть Адепт не повинен втручатися в таке Кармічне накреслення. Якби Адепт вкладав у Ауричне Яйце іншої людини що-небудь, за що та людина не відповідальна або, що не виходить із Вищого Я тієї особистості, як тоді могла би здійснюватися Кармічна справедливість?

Адепт може втягувати у своє власне Ауричне Яйце зі своєї планети або навіть із Ауричного Яйця земної кулі або Всесвіту, залежно від свого ступеня. Ця оболонка є вмістищем усіх Кармічних причин і фотографує все, як світлочутлива пластинка.

У дитини дуже маленьке Ауричне Яйце, що за кольором майже чисто біле. При народженні Ауричне Яйце складається з майже чистої Акаші плюс Танхі, які до сьомого року залишаються потенційними або латентними.

Про Ауричне Яйце ідіота не можна сказати, що воно людське, тобто воно не забарвлене Манасом. Це скоріше Акашні вібрації, ніж Ауричне Яйце – матеріальна оболонка, така як у рослини, мінералу або іншого об'єкта.

Ауричне Яйце є передавач від періодичних життів до Життя вічного, тобто від Прани до Дживи. Воно зникає, але залишається.

Причина, за якою сповідь Римо-Католицької і Грецької Церков є таким великим гріхом, полягає в тому, що той хто приймає сповідь втручається в Ауричне Яйце покаяного за допомогою своєї сили волі, штучно прищеплюючи еманції свого власного Ауричного Яйця і закидаючи насіння для проростання в Ауричне Яйце даної людини. Це йде по тим же лініям, що й гіпнотичне навіювання.

Вищенаведені зауваження однаково стосуються Гіпнотизму, хоча останній є психофізична сила, і в цьому саме полягає одна з його багатьох серйозних небезпек. У той же самий час «добро може пройти і по брудних каналах», як, наприклад, у випадках рятування людини за допомогою навіювання від пристрасті до алкоголю або опіуму. Месмеризм може застосовуватися окультистом для рятування від поганих звичок, якщо наміри цілком чисті, бо на вищому плані намір – все, й добрий намір мусить працювати на добро.

П. Чи не є Ауричне Яйце розширенням «Стовпа Світла», Манасичного Принципу, і чи тому воно не оточує дитину до семи років?

В. Так, це Ауричне Яйце. Ауричне Яйце при народженні цілком чисте, але це питання, чи забарвить його вищий або нижчий Манас на сьомому році життя. Манасичне розширення – чиста Акаша. Промінь Манасу спущений у вир нижчих Принципів і, будучи знебарвлений і тому обмежений Камічними Танхами і дефектами тілесного організму, формує особистість. Спадкоємна Карма може наздогнати дитину і до семирічного віку, але ніяка індивідуальна Карма не може вступити в дію до спуску Манасу.

Ауричне Яйце є для Людини те саме, що й Астральне Світло для Землі, Ефір для Астрального Світла, Акаша для Ефіру.

Критичні стани не входять у перерахування. Вони є Лайя Центрами або не відсутніми ланками в нашій свідомості, і відокремлюють ці чотири плани один від іншого.

МЕШКАНЕЦЬ

«Мешканець Порогу» виявляється у двох випадках: а) у випадку відділення Трикутника від Четвірки; б) коли Камічні бажання та пристрасті настільки інтенсивні, що Кама Рупа продовжує існувати в Кама Лоці довше Девачанського періоду Его і, таким чином, доживає до перевтілення Девачанської Сутності (напр., коли нове втілення відбувається через двісті або триста років). «Мешканець», будучи притягнутий своїм спорідненням до Втілюваного Его, якому він раніше належав, і не спроможний добратися до нього, прикріплюється до Ками нової особистості та стає Мешканцем Порогу, підсилюючи Камічний елемент і, таким чином, надаючи йому небезпечно потужність. Деякі, з цієї причини, божеволіють.

ІНТЕЛЕКТ

Білий Адепт спочатку не завжди є власником могутнього інтелекту. Фактично, О.П. Б. знала Адептів, інтелектуальні сили яких спочатку були нижче середнього. Чистота Адепта, його однакова любов до всіх, його співробітництво із Природою, з Кармою, зі своїм «Внутрішнім Богом» дають йому його силу. Один лише інтелект сам по собі, зробить чорного мага. Бо один тільки інтелект супроводжується гордістю та егоїзмом: людину ж піднімає інтелект *плюс* духовність. Бо духовність запобігає гордості та марнославству.

Царством Вищого Манасу є Метафізика; тоді як Фізика є царством Кама-Манасу, що виконує мислення у фізичній Науці та про речі матеріальні. Кама-Манас, як і всі інші Принципи, семиступеневий. Математик без духовності, яким би він великим не був, не охопить Метафізики, але метафізик опанує вищими концепціями Математики і застосує їх без вивчення останньої. Для природженого метафізика, Психічний План не має великої значущості: він бачить його омани щойно входить у нього, оскільки це не те, що він шукає. Що стосується музики та інших мистецтв, вони є дітьми або Манасичного або Кама-Манасичного Принципу, пропорційно тому, що переважає: Душа або техніка.

КАРМА

Після кожного втілення, коли Манасичний Промінь вертається до свого Батька, Его, деякі з його атомів залишаються позаду і розсіюються. Ці Манасичні атоми, Танхічні й інші «причини», будучи тієї ж самої природи, що й Манас, притягаються до нього міцними путами споріднення, і при новому втіленні Его безпомилково залучаються до нього і становлять його Карму. Доти, доки всі вони не зібрані, індивідуальність не звільняється від переродження. Вищий Манас відповідає за Промінь, який він виділяє. Якщо цей Промінь не забруднюється, ніяка погана Карма не породжується.

СТАН ТУРІЯ

Ви повинні пам'ятати, що при звільненні від Карми доводиться позбуватися як від поганої, так і від гарної Карми, і, що Нідани спрямовані на придбання гарної Карми, настільки ж прив'язують, як Нідани спрямовані в інший бік. Бо обидві суть Карма.

Йогин не може досягти стану Турія, якщо Трикутник не відділений від Четвірки.

МАГАТ

Магат є виявлений всесвітній Парабрахмічний Розум (на одну Манвантару) на Третньому Плані (Космосу). Це той Закон, за яким Світло падає із плану на план і диференціюється. Манасапутри – це його еманції.

Тільки людина здатна досягти Всесвіт на цьому плані існування.

Існування є; але коли істота не відчуває його, то для цієї істоти його немає. Біль від хірургічної операції існує, хоча пацієнт не відчуває його, і для цього пацієнта його немає.

ЯК ПРОСУНУТИСЯ

П. Яка правильна вимова АУМ?

В. Спершу варто практикуватися на цьому фізично завжди на одній і тій же висоті тону, який повинен бути знайдений так само, як особливий колір учня, бо кожний має свій власний тон.

АУМ складається із Двох голосних і однієї півголосної – остання повинна вимовлятися протяжно. Точно так само, як Природа має своє Фа, так кожна людина має своє: людина – похідне Природи. Тіло може бути прирівняне до інструменту, а Его – до гравця. Ви почнете з того, що будете спричиняти наслідки на вас самих, потім помалу ви навчитеся грати на Таттвах і Принципах; учіться спершу нотам, потім акордам, потім мелодіям. Якщо учень опанував усіма акордами, він може починати ставати співробітником Природи і для інших. Потім він може, користуючись досвідом, який він придбав із власної природи і знанням акордів, ударити такий, котрий буде благодійним в іншому, і в такий спосіб послужить як ключова нота для добродійних результатів.

Намагайтеся отримати ясне зображення геометричного трикутника на кожному плані уявлення, що поступово стає усе більш метафізичним і закінчується суб'єктивним Трикутником, Атма-Буддхі-Манас. Самим лише пізнанням цього Трикутника під усіма формами, ви можете бути успішним, наприклад, у включенні минулого й майбутнього в сьогоднішнє. Пам'ятайте – ви повинні занурити Четвірку в Трикутник. Нижчий Манас притягається догори разом із Камою, Праною і Лінгою, залишаючи за собою тільки фізичне тіло, нижче підкріплюючи вище.

Просуватися в Окультизмі можна навіть у Девачані, якщо Розум і Душа були на це спрямовані при житті, але це тільки, наче уві сні, і це знання відлітає так само, як пам'ять про сновидіння, якщо воно не підтримується свідомим вивченням.

СТРАХ І НЕНАВИСТЬ

Страх і ненависть у сутності те ж саме. Той, хто нічого не боїться, ніколи не буде ненавидіти, а той, хто ні до кого не відчуває ненависті, той нічого не боїться.

ТРИКУТНИК

П. Що означає фраза: «Сформуйте ясне зображення Трикутника на кожному плані»; наприклад, на Астральному Плані, про що потрібно думати як про Трикутник?

В. (О.П. Б. запитала, чи має питання на увазі значення Трикутника або ж спосіб, як уявити собі Трикутник на «екрані світла»? Запитувач пояснив, що малює на увазі останнє, тоді О.П. Б. сказала, що) тільки у стані Турія, на четвертій із семи щаблів Раджа Йоги, йогин може уявити собі те, що абстрактно. Нижче цього стану здатність сприйняття, будучи обумовленою, повинна мати яку-небудь форму аби споглядати; вона не може уявити собі Арупу. У стані Турія цей Трикутник перебуває в вас самих і відчувається. Нижче стану Турія повинен бути який-небудь символ для уявлення Атма-Буддхі-Манасу. Це не просто геометричний Трикутник, а Тріада, уявлювана, щоб зробити думку можливою. З цієї Тріади ми можемо зробити якогось роду уявлення про Манас, яким би неясним воно не було, тоді як про Атму ніяке уявлення не може бути сформовано. Ми повинні намагатися уявити собі цей Трикутник на планах усе більш високих. Ми повинні уявити собі Манас, який осіняється Буддхі й зануреним у Атму. Тільки Манас, Вище Его, може бути представлений, ми можемо думати про нього, як про Авгоейду, сйяливу фігуру в «Заноні». Дуже гарний психік міг би це побачити.

ПСИХІЧНИЙ ЗІР

Однак, психічного зору не слід бажати, бо Психея земна та узлі. В міру того, як Наука усе більше просувається вперед, психічне буде досягатися і розумітися; у Психізмі немає нічого, що було би духовним. Наука права на своєму власному плані, зі своєї точки зору. Закон Збереження Енергії має на увазі, що психічний рух породжується рухом. Оскільки психічний рух є тільки рух на Психічному Плані, плані матеріальному, то правий той психолог, що не бачить у ньому нічого більше за матерію. У тварин немає Духу, але вони мають психічний зір і чутливі до психічних умов: попостежте, як ті відбиваються на їхньому здоров'ї, їхньому тілесному стані.

Рух є абстрактне Божество, на найвищому плані воно – Арупа, абсолютне, але на найнижчому воно тільки механічне. Психічна дія перебуває у сфері фізичного руху. Перш ніж психічна дія може бути розроблена в мозку і нервах, мусить відбутися відповідна дія, яка породжує її на Фізичному Плані. Паралізована тварина, що не може породжувати дії у фізичному тілі, не може думати. Психіки просто бачать на плані іншої матеріальної щільності; уривки духовних прозрінь, іноді ними одержувані, приходять із потойбічного плану. Зір психіка є ніби зір людини, яка входить в освітлену кімнату і бачить там усе при штучному світлі; коли це світло гаситься, зір губиться, Духовний же зір бачить за допомогою світла усередині, світла, прихованого під сховком тіла, за допомогою якого ми можемо бачити ясно і незалежно від усього зовнішнього. Позаяк психік бачить за допомогою зовнішнього світла, то це бачення забарвлюється природою цього світла.

Х. сказала, що вона ніби почувала, що бачить на трьох планах; О.П. Б. відповіла, що кожен план семериковий, Астральний, як і усякий інший. Вона навела, як приклад, бачення на фізичному плані стола за допомогою почуття зору; його усе ще можна бачити із закритими очима завдяки враженню на сітківці очей; зображення його законсервоване в мозку; його можна викликати в пам'яті; можна бачити уві сні; або, як сукупність атомів; або дезінтегрованим. Всі вони на Фізичним Плані. Потім ми знову можемо починати на Астральному Плані й отримати іншу сімку. За цим натяком потрібно піти і розробляти його.

ТРИКУТНИК І ЧЕТВІРКА

П. Чому фіолетовий, колір Лінга Шаріри, розташований на вершині , коли Макрокосм зображується як , відкидаючи в такий спосіб жовте, Буддхі, у нижчу Четвірку?

В. Говорити про «нижчу Четвірку» у Макрокосмі – неправильно. Це Тетрактис, найвищий найбільш священний з усіх символів. Наступає момент, коли в найвищій медитації Нижчий Манас буває втягнутий у Тріаду, що, таким чином, стає Четвіркою, Тетрактисом Піфагора, залишаючи те, що було Четвіркою, в якості нижчої Тріади, котра тоді перевертається. Тріада відбивається в Нижчому Манасі. Вищий Манас не може відбитися, але коли Зелений піднімається нагору, він стає дзеркалом для Вищого; він тоді вже більше не Зелений, бо відірвався від своїх зв'язків. Психея тоді стає духовною. Тріада відбивається в Четвертому, і Тетрактис сформований. Доти, доки ви не вмерли, щось повинне існувати, щоб відбивати вищу Тріаду, бо повинне бути щось, щоб приносити назад невсипущій свідомості досвід придбаний на вищому плані. Нижчий Манас служить дощечкою, що містить відбите на ній під час трансу.

У стан Турія вступають на Четвертому Шляху; це зображено в діаграмі на стор. 221 у Другій Статті.

П. Що означає трикутник, утворений з ліній світла, що з'являється серед напружено віброуючого синявого?

В. Бачення Трикутника поза собою нічого не означає, це просто відбиття Тріади на Ауричній Оболонці й доводить, що той хто бачить, перебуває поза Трикутником. Його варто було би бачити зовсім по-іншому. Ви повинні докладати зусиль, щоб поринути в нього, асимілюватися з ним. Ви просто дещо бачите в Астралі. «Коли в кого-небудь із вас відкриється Третє Око, тоді ви будете розповідати мені зовсім інше».

П. У відношенні «Стовпа Світла», згаданого в одному із попередніх питань, – чи є Аурична Оболонка Вищим Его і чи відповідає Кола «Не Переступи»?

(На це питання, як таке, що зайшло занадто далеко, відповідь не була дана. Коло «Не Переступи» перебуває на окружності виявленого Всесвіту.)

НІДАНИ

П. Коренем Нідан є Авідья. Чим це відрізняється від Майї? Скільки Нідан є Езотерично?

В. Знову запитують занадто багато. Нідани, взаємозв'язку причин і наслідків (не так як розуміють сходознавці), не викликаються неуттвом. Вони створюються Дхіані-Коганами і Девами, про яких, безсумнівно, не можна сказати, що вони діють від неуттва. Ми створюємо Нідани від неуттва. Кожна причина, створена на Фізичному Плані, збуджує дію на всіх планах, по всій вічності. Вони вічні наслідки, що відбиваються із плану на план на «екрані вічності».

МАНАС

П. Яка Семерикова класифікація Манасу? Існує сім ступенів Нижчого Манасу і приблизно існує стільки ж ступенів Вищого. Чи існує тоді чотирнадцять ступенів Манасу або ж Манас, узятий у цілому, ділиться на сорок дев'ять Манасичних вогнів?

В. Звісно їх чотирнадцять, але ви хочете бігати перш, ніж навчилися ходити. Спершу пізнайте три, а потім продовжуйте до сорока дев'яти. У Агні три Сини; вони стають сімома, а потім розгортаються до сорока дев'яти. Але ви усе ще недосвідчені, як зробити трьох. Спершу навчіться, як зробити «Священний Вогонь», про який говориться у «Пуранах». Ці сорок дев'ять вогнів усі є станами Кундаліні, які повинні бути створені в нас тертям Тріади. Спершу пізнайте сімку тіла, а потім сімку кожного Принципу. Але насамперед пізнайте першу Тріаду (три життєвих повітря).

СПИННИЙ МОЗОК

П. Що таке симпатичний нерв і, яка його функція в Окультизмі? Він виявляється тільки після відомої стадії тваринної еволюції і здається, що він розвивається, ускладнюючись, до утворення другого спинного мозку...

В. Наприкінці наступного Кола Людство знову стане чоловічо-жіночим і тоді будуть два спинних мозки. В Сьомій Расі ці двоє зіллються в одне. Еволюція відповідає Расам і в міру еволюції Рас симпатичний нерв розвіється в справжній спинний мозок. Ми вертаємося догори по дузі, тільки з додаванням самосвідомості. Шоста Раса буде відповідати «*pudding bags*», але буде мати досконалість форм і найвищу розумність та духовність.

Анатомі починають виявляти нові розгалуження та видозміни в людському тілі. Вони помиляються в багатьох пунктах, наприклад, у тому що стосується селезінки, яку вони називають фабрикою білих кров'яних кульок, але яка насправді є носителькою Лінга Шаріри. Окультисти знають усі найменші частки серця й мають для кожної назву. Вони називають їх іменами Богів, наприклад, Зал Брахми, Зал Вішну тощо. Вони відповідають частинам мозку. Самі атоми тіла суть тридцять три десятки мільйонів Богів.

Симпатичним нервом користуються тантрики, які називають його Провиною Шиви.

ПРАНА

П. Яке відношення людини до Прани – періодичного життя?

В. Джива стає Праною, коли дитина народжується і починає дихати. Це – подих життя, Нефеш. На Астральному Плані немає Прани.

АНТАХКАРАНА

П. Антахкарана є ланка між Вищим і Нижчим Его; чи відповідає вона пуповині в проекції?

В. Ні, пуповина, що приєднує астрал до фізичного тіла, є реальна річ. Антахкарана є річ уявлювана, словесний образ, лише з'єднання мосту від Вищого до Нижчого Манасу. Антахкарана існує тільки тоді, коли ви починаєте «кидати вашу думку вгору і вниз». Майаві Рупа або Манасичне тіло не має матеріального зв'язку з фізичним тілом, немає ніякої пуповини. Воно духовне і ефірне та проходить скрізь без перешкод або затримок. Воно цілковито відрізняється від астрального тіла, що, будучи враженим, впливає відбиттям на фізичне тіло. Девачанська сутність, навіть до народження, може піддаватися впливу Сканд, але вони не мають ніякого стосунку до Антахкарани. На неї впливає, наприклад, бажання нового втілення.

П. У «Голосі Безмовності» нам сказано, що ми повинні стати «самим шляхом», і в іншому уривку сказано, що Антахкарана і є той шлях. Хіба це означає що-небудь більше того, що ми повинні навести міст через пролом між свідомістю Нижчого й Вищого Его?

В. Це все.

П. Нам сказано, що на Шляху є сім воріт: чи існує в такому випадку сім розподілів Антахкарани? І ще – чи є Антахкарана бойовищем?

В. Вона – бойовище. В Антахкарані сім розподілів. У міру того, як ви проходите одне за іншим, ви наближаєтеся до Вищого Манасу. Коли ви навели четвертий міст, можете вважати себе успішним.

РІЗНЕ

П. Нам сказано, що АУМ треба «практикувати фізично». Чи значить це, що, позаяк колір більш диференційований, ніж звук, то лише через кольори ми можемо оволодіти справжнім звуком кожного з нас, і, що АУМ тільки тоді може мати свою Духовну та Окультну значущість, коли звернений до Атма-Буддхі-Манасу кожної особистості?

В. АУМ означає добре діяння, не тільки звук вуст. Ви повинні сказати його діяннями.

П. Стосовно Δ , чи не є Атма-Буддхі-Манас різний для кожної істоти залежно від плану на якому вона перебуває?

В. Кожен Принцип перебуває на своєму плані. Чела повинен підніматися до одного за іншим, асимілюючи кожний, поки троє не стануть одне. Це – істинний корінь Трійці.

П. У «Таємній Доктрині» сказано, що Акаша є те саме що й Прадхана. Акаша є Ауричне яйце Землі й ще Акаша є Магат. Яке тоді відношення Манасу до Ауричного Яйця?

В. Мулапракріті є те ж, що й Акаша (сім ступенів). Магат є позитивний аспект Акаші та є Манасом Космічного Тіла. Магат стосовно Акаші є те ж саме, що Манас стосовно Буддхі, а Прадхана – тільки інша назва для Мулапракріті.

Ауричне Яйце є Акаша й має сім ступенів. Будучи чистою абстрактною субстанцією, воно відбиває абстрактні ідеї, але також відбиває нижчі конкретні речі.

Третій Логос і Магат – одне, і вони те ж саме, що Всесвітній Розум, Алайя.

Тетрактис є Чатур Відья, або чотириразове знання в одному, чотириликий Брахма.

НАДІ

П. Чи мають Наді який-небудь закріплений зв'язок із хребтом; чи може бути їхнє місцезнаходження визначене як таке, що перебуває навпроти якого-небудь хребця або між ними? Чи можуть вони розглядатися як такі, що займають кожна відведене їй і закріплене за нею місце у спинному мозку? Чи відповідають вони розподілам спинного мозку, відомі анатомам?

В. О.П. Б. думала, що Наді відповідають областям спинного мозку відомі анатомам. Так, уздовж спинного мозку розташовано шість або сім Наді або плексусів. Цей термін, однак, не технічний, а узагальнений і застосовується до кожного вузла, центру, ганглія тощо. Священими Наді є ті, які розташовані уздовж або над Сушумною. Шість із них відомі Науці, але одна (розташована біля атланта) невідома. Навіть Тарака Раджа Йога говорять тільки про шість і не згадують священної сьомої.

Іда та Пінгала грають уздовж вигнутої стіни спинного мозку, у якому перебуває Сушумна. Вони напівматеріальні, позитивна й негативна, сонце й місяць, і вводять у дію чистий і духовний потік Сушумни. Вони мають окремі, свої власні шляхи, інакше вони випромінювалися би по всьому тілу. За допомогою концентрації на Іді та Пінгалі породжується «священний вогонь».

Для Віни Шиви (симпатичної системи) іншою назвою буде Віна Калі.

Симпатичні нерви та Іда й Пінгала починаються зі священного місця над довгастим мозком, названим Тривені. Це один зі священних центрів, іншим з яких є Брахмарандра, що представляє собою, якщо хочете, сіру речовину мозку. Це також передня фонтанелла у новонародженої дитини.

Спинний хребет називається Брахмаданда, палиця Брахми. Він символізований бамбуковим ціпком, що носить аскетами. Йогини по той бік Гімалаїв, які збираються регулярно біля озера Мансаровара, носять бамбукові ціпки з трьома вузлами і називають їх тридандинами. Це має те ж саме значення, що й брахманський шнур, що має ще багато інших значень, крім трьох життєвих вітрів; наприклад, він символізує три присвяти брахмана, які відбуваються: а) при народженні, коли він одержує таємне ім'я від сімейного астролога, про яке думають, що він одержує його від Девів (таким чином, також вважається, що він присвячується Девами); індус скоріше помре, ніж видасть це ім'я; б) у віці семи років, коли він отримує шнур; і в) у віці одинадцяти або дванадцяти років, коли його присвячують у касту.

П. Якщо дозволено вивчати тіло і його органи разом із їхніми відповідностями, то чи не дасте нам їхній основний план у зв'язку з Наді та з діаграмою отворів.

В. Селезінка відповідає Лінга Шарірі, Печінка – Камі, Серце – Прані, *Corpora-quadrigenina*, – Кама-Манасу, Гіпофіз – Манас-Антахкарані, Шишкоподібна залоза – Манасу, доти, доки його не торкнулося вібруюче світло Кундаліні, що виходить із Буддхі, коли він стає Буддхі-Манасом.

Шишкоподібна залоза відповідає Божественній Думці. Гіпофіз є органом Психічного Плану. Психічний зір викликається молекулярним рухом цього тіла, що безпосередньо пов'язане з оптичним нервом і в такий спосіб діє на зір і викликає галюцинації. Його рух може легко викликати спалахи світла, такі як виходять при натисненні на очні яблука. Пияцтво і лихоманка створюють ілюзії зору та слуху шляхом активності гіпофізу. Іноді пияцтво

настільки діє на гіпофіз, що він паралізується. Якщо в такий спосіб створюється вплив на оптичний нерв і струм стає зворотним, то колір, імовірно, буде додатковим.

СІМКИ

П. Якщо фізичне тіло не є частиною дійсної сімки людини, то чи є фізичний матеріальний світ одним із семи планів Космічної сімки?

В. Він є. Тіло в Езотеричній манері мови не є Принципом, бо тіло й Лінга перебувають на тому самому плані, потім – Ауричне Яйце утворює сьомий. Тіло – це скоріше Упадхі, ніж Принцип. Земля і її Астральне Світло так само тісно пов'язані одне з одним, як тіло зі своїм Лінга, – Земля є Упадхі. Наш план у своєму найнижчому розподілі – Земля; у самому вищому – астрал. Зрозуміло, що не слід змішувати земне астральне світло зі всевітнім Астральним Світлом.

П. Про фізичний предмет говорилося як про семериковий на фізичному плані, оскільки ми можемо 1) безпосередньо контактувати з ним; 2) відтворювати його на ретині; 3) пам'ятати його; 4) бачити його уві сні; 5) розглядати його атомічно; 6) розглядати його дезінтегрованим; 7) – А що сьоме?

Це сім способів, за допомогою яких ми можемо розглядати його: ця сімка – наш спосіб бачити річ. Чи об'єктивна ця сімка?

В. Сьоме перекидає міст із одного плану на інший. Останнє є ідея, відсутність матерії, і несе вас на наступний план. Найвище одного плану торкається до нижчого наступного. Сім є фактор у природі, як у кольорах і звуках. Існує сім ступенів у тому самому шматку дерева; кожний сприймається одним із семи почуттів. У дерева найбільш матеріальним ступенем є запах, тоді як в інших субстанціях він може бути шостим. Субстанції семерикові незалежно від свідомості спостерігача.

Психометр, побачивши шматочок, скажімо, столу, що існував тисячу років тому, побачив би цілий стіл, бо кожен атом відбиває ціле тіло, до якого він належить, у точності як Монади Лейбніца.

Після семи матеріальних підрозділів ідуть сім розподілів Астралу, що є його другим Принципом. Дезінтегрована матерія – найвище з матеріальних підрозділів – є відсутність уявлення про неї – четвертий.

Число чотирнадцять – перший крок між сімома й сорока дев'ятьма. Кожна сімка насправді є чотирнадцятьма, бо кожне з семи має два аспекти. Таким чином, чотирнадцять, у свою чергу, означає взаємовідношення двох планів. Семериковість може бути чітко виявлена в місячних місяцях, лихоманках, вагітностях і т.д. На ній заснований тиждень євреїв і семерикові Ієрархії Владики Сонмів.

ЗВУКИ

П. Звук – атрибут Акаші; але ми не можемо що-небудь дізнаватися на плані Акаші; тоді на якому плані ми пізнаємо звук? На якому плані виникає звук від фізичного контакту тіл? Чи існує звук на семи планах і чи є фізичний план одним із них?

В. Фізичний план є одним із них. Ви не можете бачити Акаші, але можете відчувати її з Четвертого Шляху. Ви не можете повністю усвідомити її і проте, ви можете відчути її. Акаша перебуває в корені проявів усіх звуків. Звук є вираження і прояв того, що перебуває за ним і, що є батьком багатьох корелятивів. Уся Природа є резонатор або, вірніше, Акаша є резонатор Природи. Вона є Божество, єдине Життя, єдине Існування. (Слух є вібрація молекулярних часток, порядок видно у фразі: «Учень відчуває, чує, бачить»).

Звук не може мати кінця. О.П. Б. сказала із приводу стукоту зробленого олівцем об стіл: «До цього часу він уже встиг вплинути на весь всесвіт. Частка, що піддається зношуванню, щось руйнує, що переходить у щось інше. Воно вічно в Ніданах, які воно творить». Звук, якщо колись не був зроблений на Астральному Плані, а до цього на Акашному, не може бути зроблений взагалі. Акаша – це міст між нервовими клітинами і ментальними силами.

П. «Кольори – психічні, а звуки духовні». Який, з огляду на те що вони суть вібрації, послідовний порядок (ці відповідають зору і слуху) інших почуттів?

В. Цю фразу не можна вийняти з тексту, інакше виникне плутанина. Усі перебувають на всіх планах. У Першої Раси дотик був усюди подібно резонатору; цей дотик диференціювався в інші почуття, які розвивалися в міру розвитку Рас. «Почуттям» Першої Раси було почуття дотику, що означає здатність їхніх атомів вібрувати в унісон із зовнішніми атомами. Цей дотик було майже те ж саме, що співзвуччя.

Почуття були на різному плані у кожної Раси; наприклад, Четверта Раса володіла набагато більш розвиненими почуттями, ніж ми самі, але на іншому плані. Це також була дуже матеріальна Раса. Шосте й сьоме почуття увілюються в Акашний Звук. «Від того, до якого ступеня матерії почуття дотику стосується, залежить, як ми його називаємо».

ПРАНА

П. Чи є Прана продукцією незліченних «життів» людського тіла й тому, певною мірою, скупчень клітин або атомів тіла?

В. Ні, Прана є батьком цих «життів». Для прикладу візьмемо губку занурену в океан. Вода усередині губки може бути прирівняна до Прани; поза нею є Джива. Прана є руховий принцип у житті. «Життя» залишають Прану; Прана не залишає їх. Вийміть губку з води, і вона стає сухою, символізуючи, таким чином, смерть. Кожен

принцип є диференціацією Дживи, але життєдвигуном у кожному є Прана, «подих життя». Кама залежить від Прани, без якої не було би ніякої Ками. Прана будить до життя камічні зародки; вона робить усі бажання життєздатними і живучими.

ДРУГИЙ СПИННИЙ МОЗОК

П. Відносно відповіді на питання про другий спинний мозок – що це таке, що стане другим спинним мозком у Шостій Расі? Чи будуть у Іди і Пінгали окремі фізичні канали?

В. Симпатичні нерви зростуться і утворять другий спинний мозок. Іда і Пінгала приєднаються до Сушумни, й вони стануть одним. Іда на лівій стороні спинного мозку, Пінгала – на правій.

ПРИСВЯЧЕНІ

Піфагор був Присвяченим, одним із найвидатніших Учених. Його учень, Архит, був надзвичайно здібний у частині прикладних Наук. Платон та Евклід були Присвяченими, але Сократ ні. Жоден справжній Присвячений не був одруженим. Евклід навчився своєї Геометрії у Містеріях. Сучасні вчені тільки знову відкривають старі істини.

КОСМІЧНА СВІДОМІСТЬ

О.П. Б. взялася до пояснення Космічної Свідомості, що, як і все інше, перебуває на семи планах, з яких три незбагненні, а чотири доступні найвищому Адептові. Вона накидала плани у вигляді наступної діаграми:

МАНАС-ЕГО
КАМА-МАНАС АБО ВИЩИЙ ПСИХІЧНИЙ
ПРАНІЧНИЙ-КАМА АБО НИЖЧИЙ ПСИХІЧНИЙ
АСТРАЛЬНИЙ
ПРАКРИТІЧНИЙ АБО ЗЕМНИЙ

Говорячи тільки про самий нижчий, Земний (згодом було вирішено назвати цей план Пракритічним), – він ділиться на сім планів, а ті знову на сім, становлячи, таким чином, сорок дев'ять.

ЗЕМНИЙ

Потім вона взялася до найнижчого плану Пракриті, або істинно Земного, і розділила його в такий спосіб:

ІСТИННІ ЗЕМНІ ПЛАНИ
АБО СЬОМИЙ ПРАКРИТІЧНИЙ

7
ПАРА-ЕГО АБО АТМІЧНИЙ
6
ВНУТРІШНЄ-ЕГО АБО БУДДХІЧНИЙ
5
ЕГО-МАНАС
4
КАМА-МАНАС АБО НИЖЧИЙ МАНАС
3
ПРАНІЧНИЙ КАМА АБО ПСИХІЧНИЙ
2
АСТРАЛЬНИЙ
1
ОБ'ЄКТИВНИЙ

Його об'єктивний або чутливий план – це той, котрий сприймається за допомогою п'яти фізичних почуттів.

На його другому плані предмети перевернуті.

Його третій план психічний: тут перебуває той інстинкт, який охороняє кошеня, щоб воно не увійшло у воду і не потонуло.

Далі була дана таблиця земної, об'єктивної свідомості:

1. Почуттєва
2. Інстинктивна
3. Фізіологічно-емоційна
4. Пристрасно-емоційна
5. Ментально-емоційна

АСТРАЛЬНИЙ

Три нижчих Пракритичних пов'язані із трьома нижчими з Астрального Плану, безпосередньо наступного.

7
6 АСТРАЛЬНИЙ БУДДХІ
5 АСТРАЛЬНИЙ МАНАС
4 АСТРАЛЬНИЙ КАМА-МАНАС
3 АСТРАЛЬНИЙ ПСИХІЧНИЙ АБО ПРАНІЧНИЙ
2 АСТРАЛЬНИЙ АСТРАЛЬНИЙ
1 АСТРАЛЬНИЙ ОБ'ЄКТИВНИЙ

Відносно першого розподілу другого плану О.П. Б. нагадала своїм учням, що все, що на ньому видно, повинне при тлумаченні перевертатися, наприклад, числа, які з'являються у зворотному порядку. Астральний Об'єктивний у всьому відповідає Земному Об'єктивному.

Другий розподіл відповідає другому розподілу нижчого плану, але предмети на ньому надзвичайної тонкості – астралізований Астрал. Цей план є межею для звичайного медіуму, за який він переступити не може. Особа не медіумічна, щоб потрапити в нього, повинна перебувати у стані сну або трансу, або під впливом закису азоту; або у звичайному маренні люди переходять у цей план.

Третій, Пранічний, за своєю природою сильно яскравий. Сильне марення переносить пацієнта на цей план. У білій гарячці хворий переходить на цей план і ще на план, що перебуває вище. Божевільні часто бувають свідомі на цьому плані, де вони бачать жахливі видіння. Цей план переходить в –

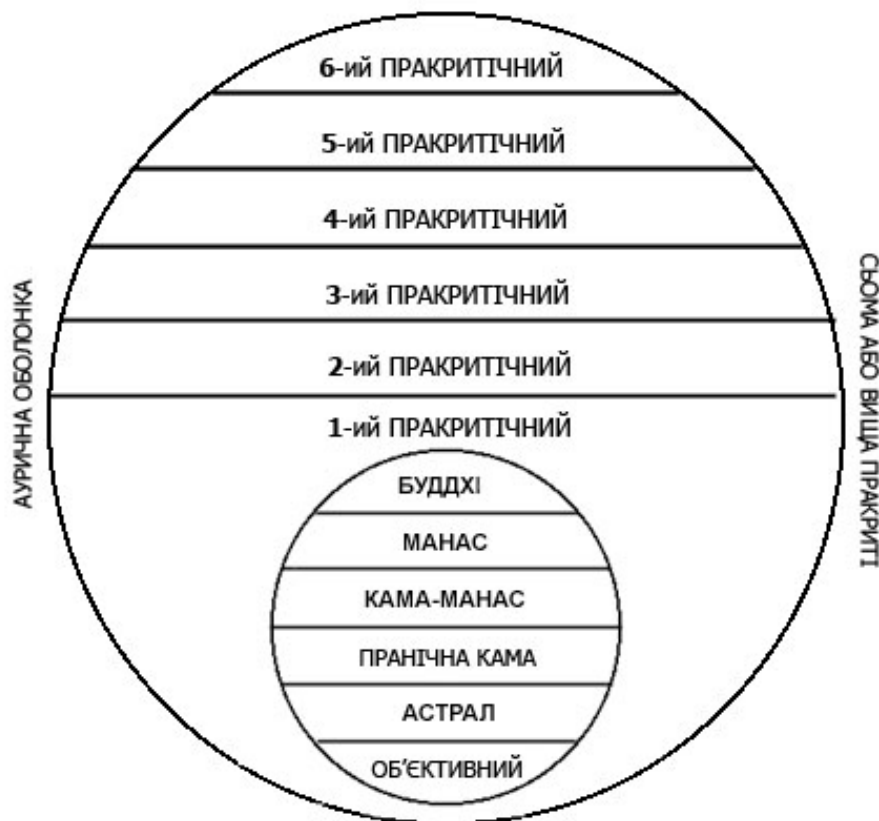
Четвертий розподіл, найгірший з астральних планів, Камічний і жахливий. Звідси приходять обриси, які спокушають, обриси п'яниць у Кама Лоці, які спонукують інших до пияцтва; обриси всіх пороків, що прищеплюють людям бажання чинити злочини. Слабкі люди наслідують цим обрисам, на зразок мавпячого наслідування, підпадаючи, таким чином, під їхній вплив. Це також є причиною епідемії пороків, циклів нещастя, усяких нещасних випадків групового характеру. Сильна біла гарячка – на цьому плані.

П'ятий розподіл – розподіл передчуттів у снах, відбиттів з нижчої ментальності, пробісків у минуле та майбутнє – це план ментального, а не духовного. Месмеризований ясновидець може досягти цього плану і, якщо він гарний, може піти ще вище.

Шостий – це план звідки приходять усі прекрасні натхнення з мистецтва, поезії, музики, піднесені сні, спалахи геніальності. Тут ми одержуємо пробіски минулих втілень, не будучи здатними встановити їхнє місцезнаходження і аналізувати їх.

На сьомому плані ми перебуваємо в мить смерті або у випадку виняткових видінь. Потопаюча людина перебуває там у ту мить, коли згадує своє минуле життя. Пам'ять про події на цьому плані повинна зосереджувати в серці, «троні Будди». Там вона залишиться, але враження від цього плану не передаються фізичному мозку.

4-ий КОСМІЧНИЙ ПЛАН	ФОХАТ	КОСМІЧНИЙ КАМА-МАНАС
3-ий КОСМІЧНИЙ ПЛАН	ДЖИВА-ФОХАТ ПРАНІЧНА КАМА	КОСМІЧНЕ ЖИТТЯ
2-ий КОСМІЧНИЙ ПЛАН		КОСМІЧНИЙ АСТРАЛ
1-ий КОСМІЧНИЙ ПЛАН	ПРАКРИТІ*	КОСМІЧНЕ ТІЛО

* (На цій діаграмі всі Космічні Плани варто було би зобразити в однаковому розмірі – у розмірі даному для найнижчого плану, Пракриті. Далі, усередині окружності всі Пракритічні Плани повинні бути однакового розміру, даного для першого або нижчого. Щоб це зробити, потрібна була би дуже велика діаграма й тому плани довелося звузити – Ред.)

ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАЖЕННЯ

Розглянуті вище два плани є тими єдиними двома, котрими користуються в Хатха-Йозі.

Прана і Аурична Оболонка по суті те саме, і знову як Джива, вона те ж саме що й Всесвітнє Божество. Це, у своєму П'ятому Принципі, є Магат у своєму Шостому – Алайя. (Всесвітнє Життя також семи-принципове). Магат є найвища *Істота* в Космосі; за ним немає більше божественної Істоти; він складається з найтоншої матерії, Сукшма. У нас це Манас, і самі Логоси менш високі, бо не придбали досвіду. Манасична Істота не знищиться навіть наприкінці Магаманвантари, коли всі Боги абсорбуються, але знову з'явиться з Парабрахмічної латентності.

Свідомість є Космічне насіння надкосмічного всезнання. Воно має потенційність розвинути в Божественну Свідомість.

Грубе фізичне здоров'я є перешкодою ясновидінню. Так було зі Сведенборгом.

Фохат скрізь: він як нитка пронизує все, і в нього свої сім розподілів.

Космічні Плани, як шістка з Ауричним Яйцем у якості сьомого.

В Космічній Ауричній Оболонці перебуває вся Карма виявленого Всесвіту. Це є Хіраньягарбга. Джива – скрізь, і це так само з іншими Принципами.

* Четвертий Глобус у кожному Планетному Ланцюзі.

Вищенаведена діаграма представляє собою модель усіх Сонячних Систем.

Магат, єдиний до одушевлення Всесвіту, диференціюється при одушевленні його, як це робить Манас в людині.

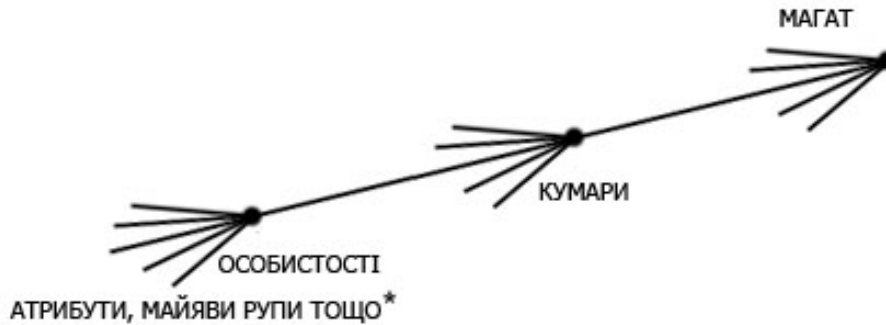

Приймаючи цей малюнок, як зображення людських Принципів і планів свідомості, –

7, 6, 5 відповідно представляють Шиву, Вішну, Брахму, причому Брахма найнижчий.

Шива – це чотириликий Брахма: Творець, Охоронець, Руйнівник і Відроджувач.

Між 5 і 4 перебуває Антахкарана. Δ представляє Христа, Жертву, розп'яту між двома злодіями: це – дволика істота. Ведантисти, заради маскуванню, представляють його як четвірку: Антахкарана, Чит, Буддхі й Манас.

* Кількість Променів довільне і без значення, – Н.В.

Сприймаюче життя починається з Астралу: не наші фізичні атоми є тими, які бачать, і т.д.

Справжня Свідомість починається між Камою і Манасом. Атма-Буддхі більше діє в атомах Тіла, бацилах, мікробах і т.д., ніж у самій Людині.

ОБ'ЄКТИВНА СВІДОМІСТЬ

Почуттєва об'єктивна свідомість містить у собі все, що стосується п'яти фізичних почуттів в людині, і править у тваринах, птахам, рибах і деяких комахам. Тут також перебувають «Життя»; їхня свідомість перебуває в Атма-Буддхі, вони зовсім без Манаса.

АСТРАЛЬНА СВІДОМІСТЬ

Свідомість деяких рослин (наприклад, чутливих), мурах, павуків і деяких нічних мух (в Індії), але не бджіл.

У хребетних тварин зазвичай цієї свідомості немає, але у плацентарних ссавців є всі потенційності людської свідомості, зрозуміло, у сплячому стані.

Ідіоти перебувають на цьому плані. Загальнопоширений вислів «він з'їхав з глузду» представляє окультну істину. Бо коли через переляк або з іншої причини, нижчий розум стає паралізованим, тоді свідомість перебуває на Астральному Плані. Вивчення божевілля проліє на це багато світла. Його можна назвати «нервовим планом». Цей план пізнається нашими «нервовими центрами», про які Фізіологія нічого не знає, наприклад, ясновидець читає із зав'язаними очима, читає кінчиками пальців, підсердям тощо. Це почуття сильно розвинене у глухих і німих.

КАМА-ПРАНІЧНА СВІДОМІСТЬ

Загальна життєсвідомість, властива усьому об'єктивному світу, навіть каменям, бо якби камені не були живими, вони не могли б розкладатися, випускати іскру, і т.д. Споріднення між хімічними елементами є прояв цієї Камічної свідомості.

КАМА-МАНАСИЧНА СВІДОМІСТЬ

Істинна свідомість тварин та ідіотів у її найнижчих ступенях, планах сприйняття: в людині вони раціоналізовані; наприклад, пес замкнений у кімнаті має інстинкт вибратися, але не може цього зробити, бо його інстинкт недостатньо раціоналізований, щоб взяти необхідних заходів, тоді як людина в такому випадку відразу осмислює ситуацію і звільняється. Найвищим ступенем цієї Кама-Манасичної свідомості є психічна. Таким чином, існує сім ступенів від інстинктивного тваринного ступеня до раціоналізованого інстинктивного і психічного.

МАНАСИЧНА СВІДОМІСТЬ

З цього плану Манас простягається вгору до Магата.

БУДДХІЧНА СВІДОМІСТЬ

План Буддхі та Ауричної Оболонки. Звідси він простягається до Батька в небесах, Атми, і відбиває все, що є в Ауричній Оболонці. П'ять і шість, відтак, покривають плани від психічного до божественного.

РІЗНЕ

Розум – це річ, що коливається між правильним і неправильним. Але Розум (*Intelligence*) – Інтуїція – вище, це ясне бачення.

Щоб позбутися Ками, ми повинні придушити всі наші матеріальні інстинкти – «придушити матерію». Плоть – справа звички, вона буде механічно повторювати, як гарний імпульс, так і поганий. Зовсім не плоть завжди є спокусником, у дев'яти з десяти випадків ним є Нижчий Манас, що своїми образами веде плоть у спокусу.

Найвищий Адепт починає своє Самадхі на Четвертому Сонячному Плані, але не може вийти за межі Сонячної Системи. Коли він починає Самадхі, то перебуває на одному рівні з деякими Дхіані-Коганами, але він перевершує їх, коли піднімається до Сьомого плану (Нірвани).

Безмовний Охоронець перебуває на Четвертому Космічному Плані.

Вищий Розум направляє Волю; нижчий перетворює її в егоїстичне Бажання.

Під час медитації не слід накривати голову. Вона накрита під час Самадхі.

Дхіані-Когани не мають пристрастей, вони чисті й безрозумні (mindless). В них немає ніякої боротьби, ніяких пристрастей, які було би потрібно придушувати.

Дхіані-Когани змушені проходити Школу Життя. «Бог ходить у Школу!».

Найкращі з нас у майбутньому стануть Манасапутрами; найнижчі будуть Пітрами. Ми тут представляємо собою сім інтелектуальних Ієрархій. Ця Земля стане Місяцем для наступної Землі.

«Пітрі» суть Астрал, що осіняється Атма-Буддхі, який падає в матерію. «Pudding-Bags» мали Життя й Атма-Буддхі, але не мали Манасу. Тому, вони були байдужі (senseless). Сенс усякої еволюції полягає в придбанні досвіду.

У П'ятому Колі всі ми будемо відігравати роль Пітрів. Нам доведеться піти та вкладати наші Чхайї в інше людство й залишатися з ним, поки це людство не вдосконалиться. Пітрі закінчили свої обов'язки в цьому Колі й пішли у Нірвану, але вони повернуться, щоб виконувати ті ж функції аж до серединної точки П'ятого Кола. Четверта або Камічна Ієрархія Пітрів стає «людиною із плоті».

Астральне тіло спершу перебуває в утробі; потім є зародок, що запліднює його. Потім воно наділяється матерією, як це було з Пітрами.

По-справжньому Чхайя є нижчий Манас, тінь вищого Розуму. Ця Чхайя утворює Майаві Рупу. Промінь наділяється у вищий ступінь Астрального Плану. Майаві Рупа складається з астрального тіла в якості Упадхі, керівного розуму із серця, та атрибутів і якостей з Ауричної Оболонки.

Аурична Оболонка сприймає світло Атми та осяє корону, яка оточує голову.

Ауричний Флюїд є комбінація Життєвого і Вольового принципів: у Космосі життя та воля те ж саме. Він еманує з очей і рук, коли спрямований волею діючої особи.

Ауричне Світло оточує всі тіла: це є «Аура», яка еманує з них, чи то тварина, рослина чи мінерал. Це те світло, наприклад, що бачать навколо магнітів.

Атма-Буддхі-Манас у людині відповідає трьом Логосам у Космосі. Вони не тільки відповідають, але кожен є випромінюванням з Космосу в Мікрокосм. Третій Логос, Магат, стає Манасом у людині, бо Манас є тільки індивідуалізований Магат, як сонячні промені індивідуалізуються в тілах, які їх поглинають. Сонячні промені дають життя, вони запліднюють те, що вже є, й індивідуум сформований. Магат, так би мовити, запліднює, і Манас є результат.

Буддхі-Манас є Кшетраджна.

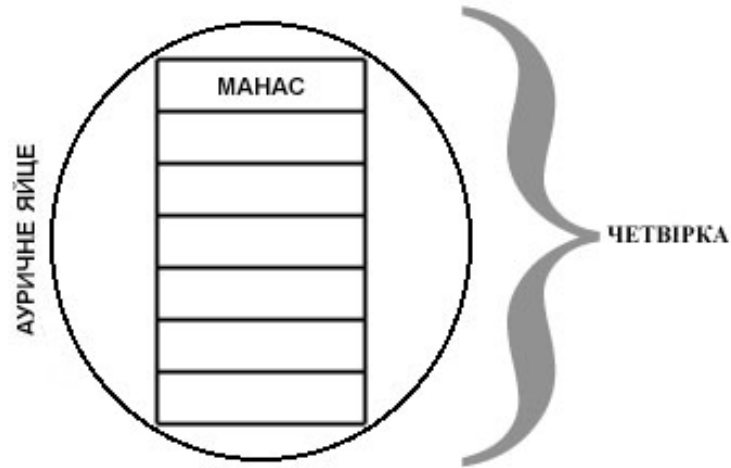
Є сім планів Магату, як і всього іншого.

ЛЮДСЬКІ ПРИНЦИПИ

Тут О.П. Б. накреслила дві діаграми, ілюструючи різні способи подання людських принципів. У першій два нижчих залишені без уваги; вони вибувають, розкладаються, не рахуються. Залишаються п'ять під сйвом Атми.

В другій:

нижча Четвірка розглядається як просто матерія, об'єктивна ілюзія, і залишається Манас і Ауричне Яйце, вищі Принципи будучи відбитими в Ауричному Яйці. В усіх цих системах пам'ятайте про головний принцип – зішестя й нове сходження Духу, як у людині, так і в Космосі. Дух притягається донизу ніби духовною гравітацією.

Подальші спроби учнів до розкриття причини цього явища були припинені, О.П. Б. дала тільки натяк із приводу трьох Логосів:

1. Потенційність Розуму (Абсолютна Думка).
2. Думка в Зародку.
3. Мислеснова в Дії.

ЗАМІТКИ

Захисні зміни, тобто, тотожність забарвлення комах і того, чим вони харчуються, була пояснена, як робота елементалів Природи.

Форма існує на різних планах, і форми одного плану можуть бути безформними для мешканців іншого. Космократори будують на планах у Божественному Розумі, видимі їм, але не нам. Принцип обмеження *principium individuationis* – є Форма: цей принцип представляє собою Божественний закон виявлений у Космічній Матерії, що у своїй сутності безмежна. Ауричне Яйце – це межа людини, також як Хіраньягарбга є межа Космосу.

Першим кроком до оволодіння Кріяшакті є застосування Уяви. Уявити що-небудь значить чітко побудувати модель того, чого ви бажаєте, зроблену в усіх подробицях. Потім приводиться в дію Воля і цим форма переноситься в об'єктивний світ. Це є творчість за допомогою Кріяшакті.

СОНЦЕ ТА ПЛАНЕТИ

Комета частково охолоджується і поселяється як сонце. Потім воно поступово притягає навколо себе планети, які ще не прикріпилися до якого-небудь центру, і так, впродовж мільйонів років, утворюється Сонячна Система. Зношена планета, стає місяцем для планети іншої системи.

Сонце, яке ми бачимо, є відбиттям істинного Сонця: це відбиття, як зовні конкретна річ є Кама-Рупа; всі сонця утворюють Кама-Рупу Космосу. Для своєї власної системи Сонце є Буддхі, будучи відбиттям і носієм істинного Сонця, що є Атма, невидиме на цьому плані. Всі Фохатичні сили – електрика й т.д. – перебувають у цьому відбитті.

МІСЯЦЬ

На початку еволюції нашої земної кулі Місяць перебував набагато ближче до Землі й був більший розміром, ніж тепер. Він відступив від нас і набагато стиснувся у розмірі. (Місяць передав усі свої Принципи Землі, тоді як Пітрі передали тільки свої Чхайї людині).

Вплив Місяця цілком психофізіологічний. Він мертвий і посилає з себе шкідливі еманції, подібно трупу. Він вампіризує Землю та її мешканців, тож, будь-хто, хто спить у його променях, несе деякі втрати у своїй життєвій силі. Захистом служить біла матерія, промені не проходять крізь неї, і особливо в такий спосіб варто захищати голову. Найбільш сильний він, коли повний. Він відкидає частки, які ми поглинаємо, і поступово розкладається. У місцях, де є сніг, Місяць виглядає мов труп, будучи не здатним ефективно вампіризувати через білий сніг. Отже, покриті снігом гірські вершини вільні від його поганого впливу. Місяць фосфорує.

Про ракшасів Ланки та атлантів сказано, що вони підкорили Місяць. Від них фессалійці навчилися своєї Магії. Езотерично Місяць є символ Нижчого Манасу; він також символ Астралу.

Рослини, які сприятливі під променями Сонця, під променями Місяця шкідливі. Отруйні рослини найбільш дієві, якщо зібрані під променями Місяця.

Впродовж Сьомого Кола з'явиться новий місяць, і наш Місяць в остаточному підсумку розкладеться й зникне. Нині за Місяцем є планета, «Таємнича Планета», і вона поступово вмирає. Зрештою для неї настане час відсилати

свої Принципи на новий Лайя Центр, і утвориться нова планета, що буде належати іншій Сонячній Системі; нинішня Таємнича Планета тоді буде функціонувати, наче місяць для цієї нової кулі. Цей місяць не буде мати ніякого відношення до нашої Землі, хоча він потрапить у поле нашого зору.

СОНЯЧНА СИСТЕМА

Всі видимі планети, що зараховуються астрономами до нашої Сонячної Системи, належать їй, за винятком Нептуна. Також є деякі інші планети, які належать їй, про які Наука не знає, і «всі місяці, які ще не видимі – для майбутнього».

Планети тільки рухаються в нашій свідомості. Правителі семи Таємних Планет не мають ніякого впливу на цю Землю, як і Земля на інші планети. Як раз Сонце й Місяць є тими, які дійсно мають не тільки ментальний, але й фізичний вплив. Вплив Сонця на людство пов'язаний із Кама-Праною, з найбільш фізичними Камічними елементами в нас; це є життєвий принцип, який сприяє росту. Вплив Місяця головним чином Кама-Манасичний або психофізіологічний; він діє на психологічний мозок, на мозковий розум.

ДОРОГОЦІННІ КАМЕНІ

У відповідь на питання О.П. Б. сказала, що алмаз і рубін перебувають під впливом Сонця, а сапфір під впливом Місяця – «але, яке це має значення для вас?».

ЧАС

Коли людина залишає своє тіло і не підлегла звичкам свідомості сформованим іншими – часу не існує.

Цикли та епохи залежать від свідомості: ми не вперше перебуваємо тут; цикли вертаються, бо ми вертаємося у свідоме існування. Цикли вимірюються свідомістю людства, а не Природою. Позаяк ми є тими ж самими людьми, що й у минулих епохах, ці події знову трапляються з нами.

СМЕРТЬ

Індуси дивляться на смерть як на явище нечисте, внаслідок розпаду тіла й переходу з одного плану на інший. «Я вірю в перетворення, а не в смерть».

АТОМИ

Атоми є Душа молекули. Він представляє собою шість Принципів, а молекула – тіло його. Атом є Атман об'єктивного Космосу, тобто він перебуває на сьомому плані найнижчої Пракриті.

ТЕРМІНИ

О.П. Б. почала з того, що сказала – учням варто знати правильне значення санскритських термінів, застосовуваних в Окультизмі, і варто вивчати Окультну Символогію. Для початку потрібно краще вивчити правильну Езотеричну класифікацію й назви чотирнадцяти (7×2) і семи (Сапта) Лок, що знаходяться в екзотеричних текстах. Вони там дані у досить заплутаній манері та сповнені «маскувань». Як ілюстрація до цього нижче наводяться три класифікації.

ЛОКИ

1. Загальна екзотерична, ортодоксальна й тантрична категорія:

Бгур-Лока.

Бгувар-Лока

Свар-Лока.

Магар-Лока.

Джанар-Лока.

Тапар-Лока

Сатья-Лока

Другі сім відображені.

2. Категорія Санкхья і категорія деяких ведантистів:

Брахма-Лока

Пітрі-Лока

Сома-Лока

Індра-Лока

Гандхарва-Лока

Ракшаса-Лока

Якша-Лока

І восьма:

3. Ведантистська, щонайближча до Езотеричної:

Атала.

Вітала.

Сутала.

Талатала (або Каратала).

Расатала.

Магатала.

Патала.

Кожна й усі Езотерично відповідають Космічним або Дхіан-Коганічним Ієрархіям, і людським Станам Свідомості та їхнім поділам (сорок дев'ять). Щоб це оцінити, спершу потрібно зрозуміти значення застосовуваних у Ведантистській класифікації термінів.

Тала значить місце.

Атала значить не місце.

Вітала значить деяка зміна на краще: тобто краще для матерії в тім відношенні, що до неї входить більше матерії або, інакше кажучи, вона стає більш диференційованою. Це древній окультний термін.

Сутала значить гарне, чудове місце.

Каратала значить щось таке, що можна схопити або доторкнутися (від кара – рука), тобто стан, у якому матерія стає відчутною.

Расатала значить місце смаку; місце, де ви можете відчувати за допомогою одного з органів почуттів.

Магатала значить екзотерично «велике місце»; але Езотерично – місце, що включає суб'єктивно всі інші й потенційно включає всі попередні йї.

Патала значить щось, що перебуває під ногами (від пада – нога), упадхі або основа чого-небудь, країни протилежних півкуль, Америка, і т.д.

Кожна з Лок, місць, світів, станів і т.д., відповідає і перетворюється на п'ять (екзотерично) й сім (Езотерично) станів або Таттв, для яких немає певних назв. Вони в головних поділах, наведених нижче, становлять сорок дев'ять Вогнів:

5 і 7 Танматр, зовнішні та внутрішні почуття.

5 і 7 Бгут, або стихій.

5 і 7 Дьніанендрій, або органів почуттів.

5 і 7 Кармендрій, або органів діяльності.

Вони, в загальному, відповідають Станам Свідомості, Ієрархіям Дхіані-Коганів, Таттвам, і т.д. Ці Таттви трансформуються в цілий Всесвіт. Чотирнадцять Лок створені із семи з сімома відбиттями: угорі, унизу; усередині, зовні; суб'єктивними, об'єктивними; чистими, нечистими; позитивними, негативними; і т.д.

ПОЯСНЕННЯ СТАНІВ СВДОМОСТІ, ЩО ВІДПОВІДАЮТЬ ВЕДАНТИСТСЬКІЙ КЛАСИФІКАЦІЇ ЛОК

7. *Атала*. Атмічний або Ауричний стан або місцевість: він еманує безпосередньо з АБСОЛЮТНОСТІ і є першим щось у Всесвіті. Йому відповідає Ієрархія нематеріальних первинних Істот у місці, що не є місце (для нас), стані, що не є стан. Ця Ієрархія містить споконвічний план, все що було, є й буде з початку й до кінця Магаманвантари; все там. Це твердження, однак, не повинне прийматися, як припущення Долі; остання суперечить усім вченням Окультизму.

Тут перебувають Ієрархії Дхіані-Будд. Їхній стан є стан Парасамадхі, Дхармакая; це є стан, у якому ніяке просування неможливе. Можна сказати, що істоти, які там перебувають, кристалізувалися в чистоті й однорідності.

6. *Вітала*. Тут перебувають Ієрархії небесних Будд або Бодхісаттв, про котрих сказано, що вони еманують із семи Дхіані-Будд. На Землі це пов'язано із Самадхі, з Буддхічною свідомістю в людині. Жоден Адепт, за винятком одного, не може бути вище цього й жити; якщо він переходить в Атмічний або Дхармакая стан (Алайя), він більше не може повернутися на Землю. Ці два стани чисто гіперметафізичні.

5. *Сутала*. Диференціальний стан, на Землі відповідне Вищому Манасу й отже, також Шабда (Звуку), Логосу, нашому Вищому Его; також стану Мануші Будди, подібному до стану Готами на Землі. Це – третя стадія Самадхі (яка семерикова). Сюди відносяться Ієрархії Кумарів – Агнішваттів, і т.п.

4. *Каратала* відповідає Спарші (дотику) та Ієрархіям ефірних, напівоб'єктивних Дхіані-Коганів з астральної матерії Манаса-Манас, або чистого променя Манасу – це є Нижчий Манас до того, як він ще не змішався з Камою (як у немовлят). Їх називають Спарша Девами, Девами наділеними дотиком. Ці Ієрархії Девів поступові; перша володіє одним почуттям; друга – двома, і так далі до семи, причому кожна потенційно має всі почуття, але вони ще не розвинені. Спарша може бути краще перекладено, як близькість, дотик.

3. *Расатала* або Рупатала: відповідає Ієрархіям Рупа Девів, або Девів Зору, які володіють трьома почуттями: зором, слухом, дотиком. Вони – Кама-Манасичні істоти й вищі елементали. У розенкрейцерів це були сільфи й ундіни. Це відповідає на Землі штучному стану свідомості, такому як викликане гіпнотизмом і наркотиками (морфій і т.д.).

2. *Магатала*. Відповідає Ієрархіям Раса Девів, або Девів Смаку, і включає стан свідомості, що охоплює нижчі п'ять почуттів і еманції життя та буття. Воно відповідає Камі й Прані в людині, та саламандрам і гномам у природі.

1. *Патала*. Відповідає Ієрархіям Гандха Девів, або Девів Нюху, підземний світ або країни протилежних півкуль: Міалба. Це сфера не обдарованих розумом тварин, які не володіють емоціями, крім почуття

самозбереження й задоволення почуттів; також сфера сильно егоїстичних людей, не сплячих або сплячих. Ось чому про Нараду говориться, що він відвідав Паталу, коли він повинен був, за прокльоном, знову народитися. Він повідомив, що життя там було дуже приємне для тих, «хто ніколи не залишав свого місця народження»; вони були дуже щасливі. Це є земний стан і відповідає почуттю нюху. Тут також перебувають тварини дугпи, елементи тварин і духи Природи.

ПОДАЛЬШІ ПОЯСНЕННЯ ТИХ ЖЕ КЛАСИФІКАЦІЙ

7. Ауричне, Атмічне, Алайїчне почуття або стан. Воно сповнене потенційності, але не діяльності.

6. Буддхічне; почуття єдності зі всесвітом; неможливість уявити себе відділеним від нього.

(Було задане питання, чому тут термін «Алайїчний» був привласнений Атмічному, а не Буддхічному стану.

Відпов. Ці класифікації не є твердо встановленими і чіткими розподілами. Термін може переіменувати місце залежно від того, чи є класифікація екзотеричною, Езотеричною або практичною. Учням варто було би докласти зусиль звести все до станів свідомості. Буддхі, насправді, єдине й неподільне. Це є внутрішнє почуття, абсолютно не підвладне висловленню. Щоб пояснити його, усяка каталогізація даремна).

5. Шабдичне, почуття слуху.

4. Спаршичне, почуття дотику.

3. Рупічне, стан відчуття себе, як тіла, і сприйняття його (рупа = форма).

2. Расичне, почуття смаку.

1. Гандхічне, почуття нюху.

Всі ці Космічні й антропічні стани й почуття відповідають нашим органам почуттів, Дьнанендріям, рудиментарним органам для отримання знань через безпосередній контакт, зір, і т.д. Вони – здатності Шаріра через Нетра (очі), ніс, язик, і т.д., й також через органи дії, Кармендрії, руки, ноги, і т.д.

Екзотерично є п'ять наборів по п'ять, що дають двадцять п'ять. З них двадцять факультативні й п'ять Буддхічні. Екзотерично про Буддхі сказано, що воно сприймає; Езотерично ж воно досягає сприйняття тільки через Вищий Манас. Кожне із цих двадцяти є позитивним і негативним, становлячи, таким чином, усього сорок. Є два суб'єктивних стани, що відповідають кожному із чотирьох наборів з п'яти; отже, вісім усього. Вони, будучи суб'єктивними, не можуть бути подвоєні. Таким чином, ми маємо $40+8=48$ «пізнавальних здатностей Буддхі». Вони, разом з Майєю, що включає їх усіх, становлять 49. (Якщо ви досягли пізнання Майї, ви вже Адепт).

ТАБЛИЦЯ

5+5	Танматр	2	суб'єктивні
5+5	Бгут	2	–
5+5	Дьнанендрій	2	–
5+5	Кармендрій	2	–
—		—	
20+20		8	

$$20+20+8+\text{Майя} = 49$$

ЛОКИ

У своїх екзотеричних маскуваннях брахмани нараховують чотирнадцять Лок (включаючи землю), з яких сім об'єктивні, хоча невидимі, й сім суб'єктивні, проте повністю наочні для Внутрішньої Людини. Є сім Божественних Лок і сім пекельних (земних) Лок.

СІМ БОЖЕСТВЕННИХ ЛОК

1. Бгурлока (Земля).
2. Бгварлока (між Землею і Сонцем (Муні)).
3. Сварлока (між Сонцем і Полярною Зіркою (Йогини)).
4. Магарлока (між Землею і крайніми межами Сонячної Системи).⁸⁵⁰
5. Джанарлока (за межі Сонячної Системи; оселя Кумарів, які не належать до цього плану).
6. Тапарлока (ще за межами Магатмічної області, оселя божеств Вайраджа).
7. Сатьялока (оселя Нірвани).

СІМ ПЕКЕЛЬНИХ (ЗЕМНИХ) ЛОК

1. Патала (наша земля).
2. Магатала.
3. Расатала.
4. Талатала (або Каратала).
5. Сутала.
6. Вітала.
7. Атала.

Брахмани читають їх починаючи знизу.

⁸⁵⁰ Всі ці «простори» означають особливі магнетичні струми, плани субстанції та ступені наближення, котрі виконуються свідомістю Йогина або чела до асиміляції з мешканцями цих Лок.

ДІАГРАМА V

СТИХІЇ	БОЖЕСТВЕННІ ЛОКИ, АБО СТАНИ	ПЕКЕЛЬНІ (ЗЕМНІ) ТАЛИ АБО СТАНИ	ПЛАНИ ВІДПОВІДНИХ ІЄРАРХІЙ	ПРИНЦИПИ
Бгути	Рупа			
1. Земля, Бгумі. Прітхіві.	1. <i>Бгурлока</i> . Житло мислячих і добрих людей. Психічний Стан.	1. <i>Патала</i> . Тут живуть людське грубо тваринне тіло й особистість.	1. Оселя людей, тварин, стан дитинства. На одному полюсі безвинність, на іншому – інстинктивний егоїзм.	1. <i>Тіло</i> .
2. <i>Вода</i> . Апас.	2. <i>Бгварлока</i> . Стан у якому людина більше думає про свій внутрішній стан, ніж про особистість. Її Астрал переходить у цю сферу, і також її субстанція. Вищий Психічний Стан.	2. <i>Магатала</i> . Оселя людського астралу, тіні грубого тіла, тінь, яка приймає характерні риси цієї сфери.	2. Область Астрального Світла й Кама Локи. Оселя елементалів, Духів природи, елементаріїв. На іншому кінці Рупа Деви; охоронці тваринного світу. План Інстинкту.	2. <i>Астральний Образ</i> .
3. <i>Повітря</i> . Вайю.	3. <i>Сварлока</i> . Стан, коли йогин загубив усі схильності й кинувся до Возз'єднання. Стан Святості.	3. <i>Расатала</i> . Де Кама жагуче бажає відчувати смак (Раса) усього.	3. Девачанський стан. Оселя або план блаженства і необґрунтованого щастя, чистого устремління і здійснення, Кама Манасу вищих елементалів.	3. <i>Кама</i> .
4. <i>Вогонь</i> , Агні. Теджас.	4. <i>Магарлока</i> . Де Нижчий манас загубив усякий зв'язок із Камою. Стан Надсвятості.	4. <i>Талатала</i> . де Нижчий Манас чіпляється за почуттєве і об'єктивне життя; воно Камічне.	4. План, де Майя відступає і слабшає. Оселя найбільш святих серед Рупа Девів. Сфера жалю на одному кінці й сильного егоїзму на іншому.	4. <i>Нижчий Манас</i> .
Елементарні субстанції				Арупа
5. <i>Ефір</i> .	5. <i>Джанарлока</i> . Манас цілком звільнився від Ками й став єдиним з Его. Стан Кумари.	5. <i>Сутала</i> . Манас стає цілком рабом Ками і єдиним із тваринною людиною.	5. Оселя Кумарів, Синів Магата, або Брахми. Усезнання у відношенні того, що належить царству Майї і перебуває під її впливом.	5. <i>Вищий Манас</i> .
6. <i>Божественне Полум'я</i> .	6. <i>Тапарлока</i> . Навіть якщо він знову народжується, він тепер став невразливим і невігубним. Вроджений Стан Христа.	6. <i>Вітала</i> . Коли це досягнуто, Вище повністю відривається від Нижчого, Нитка обірвана.	6. План вічної, незнищенної субстанції, божественного вогню. Оселя Вайраджів. Пітрі Девів Сонця.	6. <i>Буддхі</i> .
7. <i>Акаша</i> .	7. <i>Сатьялока</i> . У цьому стані йогин досягає найвищого Самадхі. Він на порозі великого вибору.	7. <i>Атала</i> . Людина вмирає, щоб відразу ж народитися. Але місце означає не Девачан. Духовна смерть, знищення.	7. План consummatus est у виявленому всесвіті: Нуменальний.	7. <i>Атмічна Аура</i> .

ПОЧУТТЯ	КОЛІР	СВІДОМІСТЬ	ОРГАНИ ПОЧУТТІВ	ОРГАНИ ДІЇ	ДУХОВНО ВІДПОВІДНІ ОРГАНИ Й МІСЦЕПЕРЕБУВАННЯ ПОЧУТТІВ
Танматри		Динанендрії	Кармендрії		
1. Гандха (Нюх)	1. Синій.	1. Через об'єктивні сприйняття: нюх	1. Ніс	1. Унастха. Орган породження.	1. <i>Основа Носа</i> між бровами. Високо розвинене у деяких тварин, як собак та ін.
2. Раса (Смак)	2. Фіолетовий	2. Через інстинктивні сприйняття: смак	2. Язик	2. Пані Руки.	2. <i>Селезінка і Печінка</i> ; перша більш духовна, остання на матеріальному плані. Селезінка відповідає мізинцю лівої руки; печінка мізинцю правої.
3. Руна (Зір)	3. Червоний	3. Через магнетичні сприйняття: зір.	3. Очі.	3. Пада Ноги.	3. <i>Шлунок</i> : відповідає хребту й мізинцям обох ніг
4. Спарша. (Дотик)	4. Зелений	4. Через психофізіологічні сприйняття: дотик.	4. Тіло. (Шкіра)	4. Пайю. Орган випороження, екскреції.	4. <i>Область Пуповини</i> ; відповідає Пайю, бо виганяє далекий магнетизм.
Танматри		Дьнанендрії	Кармендрії		
5. Шабда. (Слух)	5. Індиго	5. Через чисто ментальні сприйняття.	5. Вуха	5. Вак. Орган мови.	5. <i>Серце</i> (духовне). <i>Горлянка</i> (фізична).
6. Духорозуміння. (Джнана)	6. Жовтий	6. Через сприйняття душі	6. Астральне тіло й Серце	6. Душа.	6. <i>Шишкоподібна Залоза</i> .
7. Вище Синтетичне Почуття, що охоплює усе.	7. Повна призматична семериковість; при ауричному Синьому.	7. Духовне; через ауричні синтетичні сприйняття.	7. Світло Кундаліні.	7. Дух.	7. <i>Акаша</i> , котра наповнює череп і для якої весь вміст останнього, мозок, гланди і т.д., не існує.

Тепер, всі ці чотирнадцять суть плани зовні всередину і (сім Божественних) Станів Свідомості, через які людина може пройти – і повинна пройти, якщо вона вирішила пройти сім шляхів і воріт Дхіані; для цього не потрібно бути розвтіленим, і все це досягається на землі протягом одного або багатьох втілень.

Гляньте на порядок: чотири нижчих (1, 2, 3, 4) суть *руна*; тобто вони виконуються Внутрішньою Людиною у повній згоді з божественними частинами або елементами Нижчого Манасу, і свідомо особистою людиною. Три вищих стани не можуть бути досягнуті та закарбовані останніми, якщо вона не є повністю присвячений Адепт. Хатха йогин ніколи не піднімається психічно вище Магарлоки, і ментально – вище Талатали (подвійне або двоїсте місце). Щоб стати Раджа Йогином, потрібно піднятися до сьомих воріт – Сатьялоки. Бо такий, говорять нам Досконалі Йогини, є плід Яджни, або жертвування. Коли пройдені (стани) Бгур, Бгувар і Сварга, та свідомість Йогина зосереджена в Магарлоці, то вона перебуває на останньому плані й стані між повним ототожненням Особистого й Вищого Манасу.

Одне варто запам'ятати: у той час як пекельні (або земні) стани також є сімома розподілами землі на плани й стани, так само як вони розподіли Космічні, божественні Сапталока чисто суб'єктивні й починаються із плану психічного Астрального Світла, закінчуючись станом Сатья або Дживанмукта. Ці чотирнадцять Лок або сфер утворюють протяг усієї Брахманди (світу). Чотири нижчих минуці з усіма своїми мешканцями, а три вищих вічні; тобто перші стани, плани й суб'єкти для них тривають тільки один День Брахми, змінюючись із кожною Кальпою, останні ж мають тривалість існування впродовж Століття Брахми.

На Діаграмі V дані лише Тіло, Астрал, Кама, Нижчий Манас, Вищий Манас, Буддхі та Аурична Атма. Життя є універсальний Космічний принцип і належить індивідуальностям не більш ніж Атман.

У відповідь на питання із приводу цієї діаграми О.П. Б. сказала, що Дотик і Смак не мають порядкового номеру. Стихії мають установлений порядок, але Вогонь просочує їх усіх. Кожне почуття просочує всі інші. Не існує загального порядку; в кожній людині першою є те, котре найбільш розвинене.

Учні повинні завчити відповідності: потім зосередитися на органах і в такий спосіб досягати своїх відповідних станів свідомості. Беріться за них один за одним, починаючи з найнижчого і завзято пробиваючись догори. Медіумові можливо іноді схопити проблиски вищого, але він не може в такий спосіб отримати регулярного розвитку.

Найбільші феномени створюються шляхом дотику і зосередження уваги на мізинці.

Локи й Тали є відбиттями одна одної. Такими є і Ієрархії в кожній, у парах протилежностей, біля двох полюсів сфери. Такі протилежності скрізь: добро й зло, світло й темрява, чоловіче та жіноче.

О.П. Б. не могла сказати, чому колір Землі синій. Синій – це колір, сам по собі, первинний. Індіго є колір, а не відтінок синього, також фіолетовий.

Вайраджи належать іншим Манвантарам, вони вогняні Его інших Манвантар. Вони вже очистилися у вогні пристрастей. Вони є ті, які відмовилися творити. Вони досягли Сьомих Воріт і відмовилися від Нірвани, залишаючись на наступні Манвантари.

Сім шаблів Антахкарани відповідають Локам.

Самадхі – найвищий стан на землі, що може бути досягнутий у тілі. За ним Присвячений уже повинен стати Нірманакасю.

Чистота думки важливіше, ніж чистота тіла. Якщо Упадхі не буде зовсім чистим, воно не може зберегти спогади з вищого стану. Можна зробити діяння, якому було приділено мало або ніякої уваги, і тоді воно має порівняно мале значення. Але, якщо про нього думали, якщо розум на ньому затримувався – наслідок у тисячу разів сильніше. Думки треба тримати чистими.

Пам'ятайте, що Кама, незважаючи на те, що вона має злі пристрасті та емоції, допомагає нам розвиватися, даючи нам також бажання та імпульс до сходження.

Плоть, тіло, людська істота у своїй матеріальній частині на цьому плані є найважчим для приборкання. Найвищому Адептові, введеному в нове тіло, доводиться боротися проти нього і підкоряти його своїй волі, і це скорення він знаходить важким.

Печінка – це генерал, Селезінка – ад'ютант. Усе, що Печінка не доробила, підхоплює і дороблює Селезінка.

О.П. Б. запитали, чи кожна людина повинна пройти через ці чотирнадцять станів, і вона відповіла, що Локи й Тали представляють собою плани на цій землі, декілька з яких повинні пройти всі, й через усе повинен пройти учень на своєму шляху до Адептства. Усі проходять через нижчі Локи, але не обов'язково через відповідні Тали. У всьому є два полюси; сім станів у кожному стані.

Вітала представляє собою як піднесений, так і пекельний стан. Той стан, що для смертного є повним відділенням Его від особистості, для Будди є лише тимчасовим відділенням. Для Будди – це Космічний стан.

Брахмани й буддисти розглядають Тали, як пекла, але в дійсності цей термін образний. Ми перебуваємо в пеклі щораз, коли терпимо нещастя, негоди, страждання, і т.д.

ФОРМИ В АСТРАЛЬНОМУ СВІТЛІ

Елементали в Астральному світлі – це відбиття. Усе, що на землі, відбито там. Саме від них, через медіумів іноді отримують фотографії. Медіуми несвідомо роблять їх у вигляді форм. Адепти створюють їх свідомо за допомогою Кришакті, вдаючись до процесу, який можна прирівняти до фокусування променів світла за допомогою запального скла.

СТАНИ СВІДОМОСТІ

Бгурлока є той стан пильнування, в якому ми нормально живемо; це той стан, у якому перебувають і тварини, коли вони чують їжу, небезпеку, і т.п.. Перебувати у Сварлоці значить бути повністю неухважним на цьому плані, надаючи працювати тільки інстинкту так, що на матеріальному плані ви б поводитися як тварина. Відомо про йогинів, які закристалізувалися в цьому стані, і тоді годувати їх повинні вже інші. Один йогин біля Аллахабада впродовж п'ятдесяти трьох років сидить на камені; його чела щоночі знімають його, вмочають у річку і ставлять назад. Протягом дня його свідомість вертається у Бгурлоку, і він розмовляє та учить. Одного йогина знайшли на острові біля Калькутти, його кінцівки обросли коріннями дерев. Його витягли, обрізавши корінь, і від багатьох насильницьких прийомів, застосовуваних до нього в спробі розбудити, він помер.

П. Чи можливо перебувати одночасно більш, ніж в одному стані свідомості?

В. Свідомість не може цілком перебувати на двох планах відразу. Вищі й нижчі стани не є повністю несумісними, але, якщо ви будете на вищому, то на нижчому ви будете «ширяться у хмарах». Щоб згадати вищий стан при поверненні в нижчий, пам'ять повинна бути перенесена вгору, до вищого. Очевидно Адепт може користуватися подвійною свідомістю; коли він бажає не бачити, він може відволіктися: він може перебувати у вищому стані і, однак, відповідати на запропоновані йому питання. Але в цьому випадку він буде моментально вертатися на матеріальний план, щоб потім знову підноситися на вищий. У несприятливих умовах це його єдиний порятунок.

Чим нижче ви спускаєтеся в Тали, тим інтелектуальніше ви стаєте і менш духовним. Ви можете бути морально гарною людиною і не бути духовною. Інтелект може залишатися дуже тісно пов'язаним із Камою. Людина може перебувати в одній із Лок і відвідувати одну й усі Тали, причому її стан буде залежати від тієї Локи, якій він належить. Таким чином, людина, яка перебуває у Бгурлоці, може тільки перейти в Тали і відправитися до

диявола. Якщо ж вона перебуває у Бгуварлоці, вона не може стати такою поганою. Якщо ж вона досягла стану Сат'я, вона може входити в кожну Талу без усякої небезпеки; підтримувана своєю власною чистотою, вона ніколи не може бути поглинена. Тали – стани мозкового інтелекту, тоді як Локи – або, точніше, три вищих – духовні.

Манас поглинає світло Буддхі. Буддхі є Арупа й нічого не може поглинати. Коли Его забирає все світло Буддхі, воно забирає світло Атми, бо Буддхі є носій, і в такий спосіб троє стають одним. Коли це відбувається, повний Адепт духовно єдиний, але має тіло. Четвериковий Шлях закінчено і він єдиний. Тіла Вчителів, оскільки це стосується їх, ілюзорні, отже, не старіють, не морщаться, і т.д.

Учень, який не є природним психіком, повинен установити свою четверикову свідомість на більш високому плані та «прицвяхувати» її там. Нехай він зробить зв'язування із чотирьох нижчих і пришпилить їх до вищого стану. Він повинен зосередитися на цьому вищому, намагаючись не дозволити тілу й розуму стягнути його вниз і віднести геть. Ризикувати тілом, їжею, питвом і сном, але жити завжди за ідеалом.

МАТЕРИНСЬКА ЛЮБОВ

Материнська любов – інстинкт, той же самий у людській істоті й у тварині, часто сильніший в останній. Продовження цієї любові в людях обумовлено зв'язками, магнетизмом крові, психічним спорідненням. Іноді родина утворюється з тих, хто раніше жили разом, але часто це не так. Діючі тут причини досить складні й повинні бути врівноважені. Іноді, коли повинна народитися дитина з дуже поганою кармою, вибираються безсердечні батьки, або вони можуть померти до того, як виявляться Кармічні плоди. Або страждання через дитину є їхньою власною Кармою. Материнська любов, як інстинкт, перебуває між Расаталою і Талаталою.

Ліпкі ведуть Кармічні рахунки людей і запам'ятовують їх на Астральному Світі.

Хиткі люди переходять від одного в інший стан свідомості.

Думка виникає раніше бажання. Думка діє на мозок, мозок на орган, і потім пробуджується бажання. Не зовнішній стимул будить орган. Отже, думка повинна бути вбита перш, ніж може бути погашено бажання. Учень повинен стояти на сторожі над своїми думками. П'ятихвилинне мислення може погубити п'ятирічну роботу, і хоча ця п'ятирічна праця може бути пройдена швидше у друге, проте час втрачено.

СВІДОМІСТЬ

О.П. Б. почала з критики поглядів на свідомість, що встановилися на Заході, вказуючи на відсутність визначення у провідних Філософіях. Не робилося різниці між свідомістю та самосвідомістю, і однак, саме в цьому полягає розходження між людиною і твариною. Тварина тільки свідомо, але не самосвідомо; тварина не знає Его, як Суб'єкту, що знає людина. Тому, існує величезне розходження між свідомістю птаха, комахи, звіра й свідомістю людини.

Але повна свідомість людини є самосвідомість – те, що змушує нас сказати: «Я це роблю». При наявності задоволення вона повинна простежуватися до того, хто її відчуває. Розходження між свідомістю людини і тварин полягає в тому, що в той час, як у тварині є Я, вона не усвідомлює цього Я. Спенсер міркує про свідомість, але коли він підходить до якої-небудь прогалини, він просто перескакує її. Те ж саме Юм, – коли він говорить, що при самоаналізі він бачить тільки відчуження і не знаходить ніякого Я, він забуває, що без Я ніяке бачення відчуження не було би можливе. Що це таке, що вивчає відчуження? Тварина не усвідомлює почуття «Я єсьм Я». Вона має інстинкт, але інстинкт не є самосвідомість. Самосвідомість є атрибут розуму, а не душі, *anima*, звідки й узялося слово *animal* (тварина). Людство не мало самосвідомості до приходу Манасапутр у Третій Расі. Свідомість, мозкова свідомість, є поле світла Его, Ауричного Яйця, Вищого Манасу. Клітини ноги – свідомі, але вони раби ідей; вони не самосвідомі, вони не можуть породити ідею, хоча коли вони утомилися, вони можуть передати мозку відчуження незручності, породжуючи цим ідею втоми. Інстинкт є нижчий стан свідомості. Людина має свідомість, що пробігає по чотирьох нижчих клавішах її семерикової свідомості; у її свідомості є сім щаблів свідомості, але свідомість, проте, по суті, й у першу чергу, – одна, одиниця. Існують мільйони мільйонів станів свідомості, так само як існують мільйони мільйонів листків; але так само як ви не знайдете двох однакових листків, ви не знайдете двох однакових станів свідомості; стан ніколи в точності не повторюється.

Чи є пам'ять річчю, що народилася в нас для того, щоб породжувати Его? Знання, почуття, бажання є колегами розуму, але не його здатностями. Пам'ять – річ штучна, помічник відносності; вона може бути загострена або залишена тупою, і це залежить від стану мозкових клітин, які накопичують усі враження. Знання, почуття та бажання не можуть бути приведені у взаємозв'язок, що хочете робить. Вони не виникають один з іншого, також вони не зроблені з розуму, але є принципами, колегами. Ви не можете мати знання, не маючи пам'яті, бо пам'ять зберігає все, обробляючи і видаючи. Якщо ви нічому не будете вчити дитину, вона нічого не буде знати. Мозкова свідомість залежить від інтенсивності світла, що проливається Вищим Манасом на Нижчий і від ступеня споріднення між мозком і цим світлом. Мозковий розум обумовлений чутливістю цього мозку на те світло, це є поле свідомості Манасу. У тварини Монада і Манас латентні, але її мозок не може озиватися. Усі потенційності в наявності, але вони сплять. Захід сприйняв певні помилки, які псує його теорії.

Скільки вражень одночасно може сприйняти і запам'ятати людина у своїй свідомості? Мешканці Заходу говорять – одне; Окультисти говорять – нормально сім, а аномально – чотирнадцять, сімнадцять, дев'ятнадцять, двадцять одне – аж до сорока дев'яти вражень може бути прийнято одночасно. Окультизм учить, що свідомість

завжди сприймає семиразове враження і зберігає його в пам'яті. Ви можете довести це, вдаривши по клавішах відразу сім нот музичної гами; ці сім звуків одночасно усвідомлюються, але не натреноване вухо не може їх упізнати лише одну за одною, і, якщо хочете, ви можете виміряти проміжки між ними. Натреноване вухо почує всі сім нот відразу, одночасно. Експериментально доведено, що за два, три тижні можна натренувати людину так, що вона буде сприймати сімнадцять або вісімнадцять вражень кольору, причому проміжки будуть зменшуватися в міру практики.

Пам'ять здобувається на це життя й може бути розширена. Геній – це найбільша чутливість мозку і мозкової пам'яті на Вищий Манас. Враження в будь-якому сенсі зберігаються в пам'яті.

Перш ніж яке-небудь фізичне почуття розів'ється, існує ментальне відчуття, що стає потім фізичним почуттям. Сліпі риби, які живуть у морських глибинах або в підземних водах, якщо їх пускають у відкритий ставок, протягом декількох поколінь розвивають очі. Але в їхньому попередньому стані є якесь почуття бачення, хоча й немає фізичного зору, інакше як би вони могли намічати в темряві шлях собі, уникали небезпеки і т.д.? Розум буде сприймати й нагромаджувати всякого роду явища механічно й несвідомо, і кине їх на згадку як несвідомі сприйняття. Якщо увага сильно зосереджена на чому-небудь, чутливе сприйняття якого-небудь нанесеного ушкодження в цей час не відчувається, але пізніше страждання входить у свідомість. Таким чином, вертаючись до нашого прикладу семи нот по яких ударили одночасно, ми маємо одне враження, але на вухо впливали послідовні ноти одна за одною, і в такий спосіб вони складаються в мозковому розумі одна за одною, бо нетренована свідомість не може зареєструвати їх одночасно. Все залежить від тренування та уваги. Тому, перенесення якого-небудь відчуття від якого-небудь органу до свідомості відбувається майже одночасно, якщо ваша свідомість буде зосереджена на ньому, але, якщо якийсь шум відволіче вашу увагу, то буде потрібно проміжок більше секунди, перш ніж відчуття дійде до вашої свідомості. Окультисту варто тренуватися на одночасному сприйнятті й перенесенні до свідомості по семилінійній шкалі кожного враження або вражень. Той хто найбільше зменшить проміжки фізичного часу, той буде найбільш успішним.

СВІДОМІСТЬ, СІМ ЇЇ СТУПЕНІВ

Існує сім ступенів або відтінків свідомості, Одиниці; наприклад, у момент відчуття задоволення або болю; чотири нижчих і три вищих.

1. Фізичне почуття-сприйняття:	Сприйняття клітини (при паралічі відчуття там є, хоча ви не відчуваєте його).
2. Самосприйняття або апперцепція:	Тобто самосприйняття клітини.
3. Психічна апперцепція:	Астрального двійника, доппелгенгера, що передає його вище
4. Життєвого сприйняття:	Фізичне відчуття, відчуття задоволення й болю, відчуття якості.
Це чотири нижчих ступені, що належать психофізіологічній людині.	
5. Манасичне самосприйняття:	Манасичне розпізнавання Нижчого Манасу.
6. Вольове сприйняття:	Вольове сприйняття, добровільне прийняття ідеї; ви можете брати до уваги або ж ігнорувати фізичний біль.
7. Духовна, цілком свідома апперцепція	Адже вона досягає Вищого: самосвідомого Манасу.

(Апперцепція означає самосприйняття, свідому дію не так як у Лейбніца, але, коли увага зосереджена на сприйнятті.)

Ви можете користуватися ними на будь-якому плані: наприклад, погані новини проходять через чотири нижчі стадії, перш ніж добратися до серця.

Або візьмемо Звук:

1. Він ударяється у вухо.
2. Самосприйняття вуха.
3. На психіку або ментал, що переносить його до
4. Життєвого (різкого, ніжного; сильного, слабкого; і т.п.).

ЕГО

Одним із кращих доказів, що існує Его, Істинне Поле Свідомості, є вже згаданий факт, що стан свідомості ніколи не може бути в точності відтворений, живіть хоч сотні років і проходите через мільярди й мільярди станів. Скільки станів і під-станів проходяться впродовж одного активного дня; було би неможливо мати досить клітин для їх усіх. Це допоможе зрозуміти, чому деякі розумові стани й відсторонені предмети йдуть за Его в Девачан і чому інші просто розсіюються в просторі. Те, що торкнеться Сутності, родинне з нею, – як шляхетне діяння, – безсмертне й разом із нею йде у Девачан, утворюючи невіддільну частину біографії особистості, що розкладається. Піднесена емоція проноситься через сім стадій і стосується Его, того розуму, що награв свої мелодії у клітинах розуму. Ми можемо аналізувати роботу свідомості й описувати її, але ми не можемо визначити свідомість, якщо ми не приймемо існування Суб'єкту.

БГУРЛОКА

Бгурлока починається з Нижчого Манасу. Тварини не так відчують, як люди. Собака більше думає про те, що її господар розсердився, ніж про справжній біль від бича. Тварина не страждає у пам'яті й уяві, відчуваючи минулий і майбутній, також як і дійсний справжній біль.

ШИШКОПОДІБНА ЗАЛОЗА

Спеціальним фізичним органом сприйняття є мозок, а сприйняття розташоване в аурі шишкоподібної залози. Ця аура озивається вібраціями на будь-яке враження, але в живій людині це можна тільки відчувати, але не осягнути. Впродовж процесу мислення, що протікає у свідомості, у світлі цієї аури відбуваються постійні вібрації, і ясновидець, дивлячись на мозок живої людини, може майже порахувати, бачити духовним зором сім сходів, сім відтінків світла, що переливаються від найтьмянішого до найяскравішого. Ви торкаєтесь до своєї руки; до того, як ви доторкнулися до неї, вібрація вже почалася в аурі шишкоподібної залози і забарвлюється у свій відтінок кольору. Саме ця аура заподіює зношування органу вібраціями, які вона викликає. Приведений у вібруючий стан мозок передає вібрації спинному мозку й таким чином, усьому іншому тілу. Щастя, також як і сум, викликають ці сильні вібрації і, таким чином, зношують тіло. Потужні вібрації радості або горя, таким чином, можуть убити.

СЕРЦЕ

Семерикове хвилювання і гра світла навколо шишкоподібної залози відбиваються на серці, вірніше, в аурі серця, яке вібує і висвітлює сім мозків серця, точно так само як аура навколо шишкоподібної залози. Це екзотерично – чотирипелюстковий, а Езотерично – семипелюстковий лотос, Саптапарна, печера Будди з її сімома відділеннями.

АСТРАЛ І ЕГО

Існує різниця між натурою та сутністю Астрального Тіла і Его. Астральне Тіло молекулярне, яким би ефіризованим воно не було; Его ж атомічне, духовне. Атоми духовні й завжди невидимі на цьому плані, навколо них утворюються молекули, вони ж залишаються в якості вищих невидимих принципів молекул. Очі є найбільш окультним органом наших почуттів: закрийте їх і ви переходите в ментальний план. Припиніть діяльність усіх почуттів і ви перебуваєте на зовсім іншому плані.

ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ

Якщо дванадцять людей курять разом, то дим від їхніх сигарет може змішатися, але молекули диму кожної з них зберігають споріднення одна з одною і залишаються відмінними від інших назавжди, незалежно від того, як би не перемішувалася вся маса. Так і крапля води, хоча падає в океан, зберігає свою індивідуальність. Вона стала краплею зі своїм власним життям, як людина, і не може бути знищена. Будь-яка група людей з'явиться групою в Астральному Світі, але не залишиться постійною; але група, що зустрічається з метою вивчення Окультизму, буде більш зв'язаною, і відбиток буде більш стійким. Чим вище й більше духовне споріднення, тим більш стійке зчеплення.

НИЖЧИЙ МАНАС

Нижчий Манас є еманациєю Вищого Манасу; він тієї ж природи, що Вищий. Ця натура не може на цьому плані ні чинити враження, ні сприймати які-небудь враження: Архангел, не маючи досвіду, був би несприйнятливим на цьому плані й не міг би ні дати, ні сприймати враження. Тому, Нижчий Манас наділяється в сутність Астрального Світла; ця астральна оболонка відгороджує його від його Батька, за винятком тільки через Антахкарану, що є єдиний його порятунок. Розірвіть її і ви станете твариною.

КАМА

Кама є життя – це сутність крові. Коли вона залишає кров, остання згортається. Прана універсальна на цьому плані; у нас це життєвий принцип, скоріше Пранічний, ніж Прана.

ОСОБИСТІТЬ (SELF-HOOD)

Якості визначають властивості «Особистості». Так, наприклад, два вовки поміщені в однаковому оточенні, ймовірно, не стали б діяти по-різному.

Поле свідомості Вищого Его ніколи не відбивається в Астральному Світі. Ауричана Оболонка сприймає враження як від Вищого, так і від Нижчого Манасу, і як раз останні враження є тими, які також відбиваються в Астральному Світі. Тоді як сутність усього духовного, усього того, що доходить до Вищого Его або того, що ним не відкинута – не відбивається в Астральному Світі, бо останній перебуває на занадто низькому плані. Але впродовж життя людини ця сутність, маючи на увазі Кармічні цілі, запам'ятовується на Ауричній Оболонці й після смерті, та роз'єднання Принципів з'єднується із Всесвітнім Розумом (тобто ті «враження», які перевершують навіть Девачанський План), щоб очікувати там Кармічно того дня, коли Его буде знову втілено.

(Таким чином, існує три роди вражень, які ми можемо називати Камічними, Девачанськими й Манасичними.) Бо істоти, якими б високими вони не були, повинні одержати свої Кармічні нагороди й покарання на землі. Ці духовні враження відкладаються, більш-менш, на мозку, інакше Нижче Его не було би відповідальним. Однак, є деякі враження отримані через мозок, які не є результатом нашого попереднього досвіду. У Адептів мозок тренується, щоб утримати ці враження.

Втілений Промінь, заради зручності, може бути розділений на два аспекти: нижче Камічне Его розсіюється в Кама Лоці; Манасична ж частина завершує свій цикл і вертається до Вищого Его. Насправді, це Вище Его є тим, хто, так би мовити, карається, хто страждає. Це є Істинне розп'яття Христа, найбільш затемнена, але, проте, найбільш значна таємниця Окультизму; весь цикл наших життів висить на ній. Дійсно, Вище Его є цим стражденником, бо запам'ятемо, що абстрактна свідомість вищої особистої свідомості залишиться відбитою на Его, адже воно повинне стати невіддільною частиною її вічності. Всі наші найпіднесеніші враження відбиті на Вищому Его, бо природа їх така ж, як у нього самого.

З найвищої точки зору, патріотизм і великі діяння на військовій службі не цілком гарні. Облагодіяти частину людства – це добре; але робити це за рахунок інших – погано. Тому, в патріотизмі й т.п., разом із добром присутня отрута. І хоча внутрішня сутність Вищого Его незабруднена, зовнішнє вбрання може бути забруднене. Тому, як погане, так і гарне з таких думок і діянь запам'ятовується на Ауричній Оболонці, й Карму за погане бере на себе Вище Его, хоча воно цілком невинувате у цьому. Таким чином, обидва роди вражень після смерті розсіюються у Всесвітньому Розумі, і при новому втіленні Его посилає Промінь, що є він сам, у нову особистість і страждає в ній. Вона страждає в Самосвідомості, що вона створила своїм власним накопиченим досвідом.

Кожне з наших Его має за собою Карму минулих Манвантар. Існує сім Ієрархій Его, з яких деякі, наприклад у нижчих племенах, можна сказати, щойно почали нинішній цикл. Его починає з Божественної Свідомості; немає ні минулого, ні майбутнього, ні роз'єднання. Це задовго до того, перш ніж воно починає усвідомлювати себе. Тільки після багатьох народжень воно починає розрізняти, за сукупністю досвіду, що воно є індивідуальністю. Наприкінці свого циклу втілень воно усе ще та ж сама Божественна Свідомість, але тепер воно стало індивідуалізованою Самосвідомістю.

Почуття відповідальності навіюється присутністю Світла Вищого Его. В міру того як Его у циклі своїх втілень стає усе більше й більше індивідуалізованим, воно через страждання усе більше й більше привчається визнавати свою відповідальність, за допомогою чого воно в остаточному підсумку придбає Самосвідомість, свідомість усіх Его всього Всесвіту. Абсолютна Істота, для того, щоб мати ідею або відчуттям усього цього, повинна пройти весь досвід індивідуально, а не універсально так, щоб вона, коли повернеться, володіла би тим же самим усезнанням, що й Всесвітній Розум, *плюс* пам'ять про все те, через що вона пройшла.

У день «Будь із Нами» кожне Его повинне пам'ятати всі цикли своїх минулих втілень за Манвантари. Его стикається з цією землею; всі сім Принципів стають одним, воно бачить усе те, що зробило тут. Воно бачить потік своїх минулих втілень при світлі якогось божественного світла. Воно бачить усе людство відразу, але, однак, завжди є окремим потоком, що завжди є «Я».

Отже, ми завжди повинні намагатися акцентувати нашу відповідальність.

Вище Его є, так би мовити, куля чистого божественного світла, Одиниця з вищого плану, на якому немає ніякої диференціації. Спускаючись на який-небудь план диференціації, воно еманує Промінь, котрий воно може виявити тільки через особистість, яка вже диференційована. Частина цього Променя, Нижчий Манас, протягом життя може настільки кристалізуватися й стати єдиним із Камою, що він залишиться асимільованим Матерією. Та частина, яка втримує свою чистоту, утворить Антахкарану. Вся доля втілення залежить від того, чи буде Антахкарана у змозі приборкати Кама-Манас чи ні. Після смерті більш високе світло (Антахкарана), що несе на собі враження та пам'ять про всі добрі й шляхетні прагнення, асимілюється Вищим Его; погане ж відділяється в просторі і повертається у вигляді поганої Карми, що очікує особистості.

Почуття відповідальності є початок Мудрості, доказ, що Аханкара починає поступово зникати, початок втрати почуття відокремленості.

КАМА РУПА

Кама Рупа зрештою розсипається і переходить у тварин. Всі тварини із червоною кров'ю відбулися від людини. Тварини з холодною кров'ю відбулися з матерії минулого. Кров є Кама Рупа.

Білі кульки є сміттярами, «пожирателями»; вони просочуються з Астралу через селезінку, і такого ж ества, як Астрал. Вони – потом-породжені від Чхайї. Кама перебуває в тілі скрізь. Червоні клітини – це краплі електричного флюїду, пітнява з усіх органів, що просочується з кожної клітини. Вони – потомство Фохатичного Принципу.

СЕРЦЕ

В серці є сім мозків, Упадхі та символи семи Ієрархій.

ВОГНІ

Вогні постійно грають навколо шишкоподібної залози, але коли Кундаліні на коротку мить опромінює їх, видно весь всесвіт. Навіть під час глибокого сну Третє Око відкривається. Це корисно для Манасу, що цим користується, хоча ми самі не пам'ятаємо.

СПРИЙНЯТТЯ

У відповідь на питання про сім стадій сприйняття О.П. Б. сказала, що думка повинна бути зосереджена на найвищій, сьомій, і потім спроба переступити її доведе, що неможливо перейти її на цьому плані. У мозку немає нічого, щоб повести мислителя далі, і, якщо думка повинна підніматися ще вище, то це повинна бути думка без мозку. Нехай очі будуть закриті; воля спрямована на те, щоб не дозволити мозку працювати, і тоді ця точка може бути перейдена, й учень перейде на наступний план. Всі ці сім стадій сприйняття передують Антахкарані; якщо ви можете перейти за межі їх, ви перебуваєте на Манасичному Плані.

Намагайтеся уявити що-небудь таке, що перевершує силу вашої думки, скажемо натуру Дхіані-Коганів. Потім зробіть мозок пасивним і переходьте за межу; ви побачите біле променисте світло, срібliste, але опалове як перламутр; потім по ньому пройдуть кольорові хвилі, починаючи від найніжнішого фіолетового, через бронзові відтінки зеленого до індиго з металевим блиском, і той колір залишиться. Якщо ви це побачите, то ви вже на іншому плані. Вам потрібно пройти сім стадій.

Коли колір з'являється, гляньте на нього, і, якщо він не гарний, відкиньте його. Нехай ваша увага зупиняється тільки на зеленому, індиго й жовтому. Це гарні кольори. Оскільки очі з'єднані з мозком, то той колір, що вам легше всього побачити, буде кольором особистості. Якщо ви бачите червоний, то він тільки фізіологічний і не повинен прийматися до уваги. Зелено-бронзовий – це Нижчий Манас; жовто-бронзовий – це Антахкарана; індиго-бронзовий – це Манас. Спостерігати треба ці кольори, й коли жовто-бронзовий вливається в індиго – ви перебуваєте на Манасичному Плані.

На Манасичному Плані ви бачите Нумени, сутність феноменів. Ви не бачите людей або інші свідомості, але ви досить зайняті тим, щоб утримати свою власну. Тренований ясновидець може бачити Нумени завжди. Адепт бачить Нумени на цьому плані, дійсність, тому він не може бути обдурений.

В медитації початківець може хитатися назад і вперед між двома планами. Ви чуєте цокання годин на цьому плані, потім на астральному – душу цокання. Коли годинник зупинений, цокання триває у вищих планах, в астральному, потім в ефірі, доти, доки останній залишок годин не зупиниться. Це те ж саме, що з мертвим тілом, що посилає від себе еманції доти, доки остання молекула не розклася.

В медитації немає часу, бо немає послідовності станів свідомості на цьому плані.

Фіолетовий – це колір Астралу. Ви з нього почнете, але не повинні зупинитися на ньому; намагайтеся пройти далі. Коли ви бачите фіолетову завісу, це значить, що ви несвідомо почали формувати Майяві Рупу. Фіксуйте вашу увагу, і, якщо ви віддаляєтеся, тримайтеся вашою свідомістю міцно за це Майявічне Тіло, не випускайте з очей, тримайтеся усіма силами.

СВІДОМІСТЬ

Свідомість, що є тільки тваринною свідомістю, складається зі свідомості всіх клітин тіла, за винятком клітин серця. Серце – це цар і найбільш важливий орган у тілі людини. Навіть якщо голова буде відділена від тіла, серце ще буде битися тридцять хвилин. Воно буде битися кілька годин, якщо його загорнути у вату й тримати в теплому місці. Те місце в серці, що вмирає останнім, є місцем перебування життя, центром усього, Брахмо, першою точкою, що живе у зародку, і останньою, котра вмирає. Коли його заривають у землю зануреного в транс, то саме це місце серця є тим, що живе, хоча б усе інше тіло було мертвим, і поки воно живе, його можна воскресити. Це місце потенційно містить у собі розум, життя, енергію та волю. Впродовж життя воно випромінює призматичні кольори, полум'яні й опалові. Серце – це місце зосередження духовної свідомості, так само як мозок є місцем зосередження розумової свідомості. Але ця свідомість не може бути керована особистістю, також як її енергії не можуть бути спрямовані нею доти, доки вона не буде діяти заодно із Буддхі-Манасом; а доти воно керує нею – якщо може. Звідси відбуваються каяття, докори совісті; вони йдуть із серця, а не з голови. У серці перебуває єдиний виявлений Бог, двоє інших невидимі, і це є те, що представляє собою Тріаду, Атма-Буддхі-Манас.

У відповідь на питання, чи не можна так сконцентрувати свідомість у серці, щоб уловити підказки Духу, О.П. Б. сказала, що будь-яка людина, яка могла би так сконцентруватися, була би заодно із Манасом, приєднала би Кама Манас до Вищого Манасу. Вищий Манас не може безпосередньо спрямовувати людину, він може лише діяти через Нижчий Манас.

В людині є три головних центри – Серце, Голова й Пуп; будь-які два з котрих можуть бути «плюс» або «мінус» один одному, відповідно до відносної переваги центрів.

Серце представляє Вищу Тріаду; печінка й селезінка представляють Четвірку. Сонячне сплетення – це мозок шлунку.

О.П. Б. задали запитання, чи не можуть три вищезгаданих центри представляти Христа розіп'ятого між двома розбійниками; вона відповіла, що це може послужити аналогією, але, що цими образами не можна зловживати.

Ніколи не слід забувати, що Нижчий Манас такий же у своїй сутності, як Вищий, і він може стати єдиним із ним, відкидаючи Камічні імпульси. Розп'яття Христа символізує самопожертву Вищого Манасу, Батька, котрий посилає свого єдинородного Сина у світ узяти на себе наші гріхи: міф про Христа походить з Містерій. Так само відбувся і життепис Аполлонія Тіанського; останнє замовчувалося батьками Церкви внаслідок різючої подібності з життям Христа.

Психо-інтелектуальна людина вся у голові з її сімома брамами; духовна ж людина – у серці. Звивини утворені думкою.

Третій шлуночок, поки людина жива, заповнений світлом, а не рідиною, як після смерті.

У мозку є сім порожнин, які протягом життя цілком порожні, і саме в них повинні відбиватися видіння, якщо вони повинні залишитися в пам'яті. В Окультизмі ці центри називаються сімома співзвуччями, гамою божественних співзвуч. Вони заповнені Акашею, кожна свого власного кольору, відповідно до стану свідомості у якому ви перебуваєте. Шоста – це шишкоподібна залоза, яка пустотіла й порожня впродовж життя; сьома – це ціле; п'ята – це третій шлуночок; четверта – гіпофіз. Коли Манас з'єднаний з Атма-Буддхі, або коли Атма-Буддхі зосереджено в Манасі, він діє в трьох вищих порожнинах, випромінюючись, випускаючи сяючий ореол, і той є видимим у дуже святих осіб.

Мозочок є центром, складом усіх сил; він – Кама голови. Шишкоподібна залоза відповідає череву; її ніжки – фаллопійевим трубкам. Гіпофіз тільки її слуга, її смолоскипник, подібно слугі, який біжить зі смолоскипом поперед карети принцеси. Таким чином, оскільки це стосується голови, людина є Андрогіном.

В людині укладені всі елементи, які тільки є у Всесвіті. У Макрокосмі немає нічого такого, чого немає в Мікрокосмі. Як уже було сказано, шишкоподібна залоза протягом життя цілком порожня; гіпофіз же містить різні есенції. Гранули в шишкоподібній залозі осідають у порожнині після смерті.

Мозочок доставляє матеріали для мислення; фронтальні частки головного мозку є оформлювачами-завершувачами цих матеріалів, але вони не можуть творити самі.

Ясновидюще сприйняття є свідомість дотику: так, наприклад, читання листів, психометрування субстанції і т.д., може бути здійснене за допомогою підсердя. Кожне почуття має свою свідомість і ви можете мати свідомість через будь-яке почуття. Свідомість може бути на плані зору, незважаючи на те, що мозок паралізований, очі паралізованої людини будуть висловлювати жах. Те ж саме з почуттям слуху. Ті, хто фізично сліпі, глухі або німі, проте, мають психічні дублікати цих почуттів.

ВОЛЯ І БАЖАННЯ

Ерос в людині є воля генія творити прекрасні картини, чудесну музику, речі, які будуть жити й служити расі. Це не має нічого спільного з тваринним бажанням творити. Воля – від Вищого Манасу. Це всесвітня гармонійна тенденція, що діє за допомогою Вищого Манасу. Бажання є результат розділення, що прагне задовольнити Себе в Матерії. Шлях, відкритий між Вищим Его і Нижчим, дає можливість Его впливати на особисте я.

ПЕРЕТВОРЕННЯ

Неправда, що людина, сильна у злі, може бути раптом перетворена і стати такою ж сильною у добрі. Її носій занадто забруднений, він може в найкращому разі нейтралізувати зло балансує Кармічні причини, які він пустив у хід, у всякому разі – для цього втілення. Ви не можете користуватися діжкою оселедця як посудиною для трояндової олії, бо дерево занадто просочене оселедцевим розсолом. Коли злі спонукання і нахили відпечаталися на фізичній природі, вони не можуть бути відразу перевернуті. Молекули тіла встановлені в Камічному напрямку, і хоча в них достатньо розуму, щоб розібратися що до чого на їхньому власному плані, тобто щоб уникнути явищ шкідливих їм самим – вони не можуть розуміти зміни напрямку, спонукання до якого виходять із іншого плану. Якщо їх занадто насильно примушувати, результатом буде хвороба, божевілля, смерть.

ПОЧАТКИ

Абсолютний вічний рух, Парабрахмо, що є ніщо й усе, рух неймовірно швидкий, у цьому русі відкидає серпанок, котрий є Енергія, Ерос. Таким чином, він перетворюється на Мулапракриті, первинну Субстанцію, що усе ще Енергія. Ця Енергія, усе ще перетворюючись у своєму невпинному і незбагненному русі, стає Атомом або скоріше зародком Атому, й тоді вона на третьому Плані.

Наш Манас є Промінь від Світової Душі, і він забирається назад при Пралайї; «можливо що він є Нижчий Манас Парабрахмо», тобто Парабрахмо виявленого Всесвіту. Перший серпанок є Енергія або рух на виявленому плані; Алайя є Третій Логос, Мага-Буддхі, Магат. Ми завжди починаємо на Третньому Плані; за ним усе може бути досягнуто. Атма зосереджена в Буддхі, але втілена тільки в Манасі, вони суть Дух, Душа й Тіло Всесвіту.

СНИ

Уві сні у нас можуть бути як погані переживання, так і гарні. Тож, нам треба привчатися відразу прокинутися, як тільки ми збираємося зробити що-небудь негарне.

Під час чутливих снів, Нижчий Манас перебуває у сплячому стані, й тоді Кама направляє тваринну свідомість у напрямку Астрального Світла; тенденція таких почуттєвих снів завжди спрямована на тварину.

Якби ми могли пам'ятати наші сни під час глибокого сну, то ми так само були би в змозі пам'ятати всі свої минулі втілення.

НІДАНИ

Екзотерично і Езотерично є дванадцять Нідан, основна доктрина Буддизму.

Також є дванадцять екзотеричних буддійських Сутт, названих Ніданами, причому в кожній дається по одній Нідані.

Нідани мають подвійне значення. Вони суть:

1) Дванадцять причин почуттєвого існування через дванадцять ланок суб'єктивної Природи з об'єктивної, або між суб'єктивною і об'єктивною Природами.

2) Взаємозв'язок причин і наслідків.

Кожна причина створює наслідок, і цей наслідок у свою чергу стає причиною. Кожна з них має в якості Упадхі (основи) один із підрозділів однієї з Нідан і також наслідок.

Як основи, так і наслідки належать тій або іншій Нідані; кожна з них має від трьох до сімнадцяти, вісімнадцяти й двадцяти одного поділу.

Назви цих дванадцяти Нідан наступні:

1) Джарамарана; 2) Джаті; 3) Бгава; 4) Упадана; 5) Трішна; 6) Ведана; 7) Спарша; 8) Чадаятана; 9) Намарупа; 10) Віджнана; 11) Самскара; 12) Авідья.

1). ДЖАРАМАРАНА, буквально смерть внаслідок старості. Зверніть увагу, що смерть, а не життя, поставлено першою в ряді Нідан. Це перша основа в Буддійській Філософії; кожен Атом у кожному мить, щойно він народився, починає вмирати.

На ній обґрунтовані п'ять Сканд; вони – наслідки або продукти її. Крім того, вона заснована, у свою чергу, на п'яти Скандах. Це взаємні речі: одна приводить до іншої.

2). ДЖАТІ, букв. – Народження.

Це, так би мовити, Народження за допомогою одного із чотирьох видів Чатурйоні (чотирьох утроб), а саме:

I) через утробу, як у ссавців; II) через яйця; III) ефірні або рідкі зародки – риб'ячу ікру, пилок, комах, і т.д.; IV) Анупадака Нірманакі, Боги, і т.д.

Це значить, що народження відбувається одним із цих способів. Ви повинні народитися в одному із шести об'єктивних видів існування або ж у сьомому, котрий суб'єктивний. Ці чотири серед шести видів існування, тобто

Екзотерично:

I) Деви; II) Люди; III) Асури; IV) Люди у Пеклі; V) Прети, демони-пожирателі на землі; VI) тварини.

Езотерично:

I) Вищі Боги; II) Деви або Пітрі (всіх класів); III) Нірманакі; IV) Бодхісаттви; V) Люди в Міалбі; VI) Кама-Рупічні екзистенції, чи то людей, чи тварин, у Кама Лоці або Астральному Світі; VII) Елементали (Суб'єктивні Екзистенції).

3). БГАВА – Кармічна екзистенція, але не життєва, а, як моральний агент, що визначає, де ви народитеся, тобто в якій із Трилок Бгур, Бгувар або Свар (сім Лок, насправді).

Причиною або Ніданою Бгави є Упадана, тобто чіпляння за існування, те, що змушує нас бажати життя в будь-якій формі.

Наслідком її є Джаті в тій або іншій із Трилок, і при будь-яких умовах.

Нідани це деталізоване вираження закону Карми під дванадцятьма аспектами; або ми могли би сказати – це закон Карми під дванадцятьма Ніданічними аспектами.

СКАНДИ

Сканди це зародки життя на всіх семи планах Буття й становлять загальну суму суб'єктивної і об'єктивної людини. Кожна вироблена нами вібрація є Сканда. Сканди тісно з'єднані з картинами в Астральному Світі, що є посередником вражень; і Сканди або вібрації, пов'язані із суб'єктивною або об'єктивною людиною, є ланками, які приваблюють Втілене Его, зародками, які воно залишило за собою йдучи у Девачан, які повинні бути знову підібрані та зжиті новою особистістю. Екзотерично Сканди мають справу з фізичними атомами та вібраціями або об'єктивною людиною; Езотерично ж – із внутрішньою і суб'єктивною людиною.

Ментальна зміна або коротке прозріння в духовну істину може змусити людину раптово повернутися до істини навіть на смертному одрі, і в такий спосіб створити добрі Сканди для наступного життя. Останні діяння або думки людини мають величезний вплив на її майбутнє життя, але їй, однак, доведеться страждати за свої помилки, і це лежить в основі ідеї передсмертного каяття. Але Кармічні наслідки минулого життя повинні піти, бо людина при своєму наступному народженні повинна підібрати Сканди або вібраційні відбитки, залишені нею в Астральному Світі, бо в Окультизмі з нічого ніщо не виходить, і повинна існувати ланка між життями. Нові Сканди народжуються від своїх старих батьків.

Говорити про Танхи у множині неправильно; є тільки одна Танха – *бажання жити*. Це розвивається в безліч або, можна сказати, у скупчення ідей. Сканди бувають Кармічні та не-Кармічні. Несвідомо користуючись Крішакті, Сканди можуть створювати елементалів. Кожен створений людиною елементал повинен рано чи пізно

до неї повернутися, бо він є її власна вібрація. Таким чином, вони стають її Франкенштейном. Елементали – це просто наслідки, які творять наслідки. Вони суть розвтілені думки, гарні та погані. Вони залишаються кристалізованими в Астральному Світі, і коли їх батько знову вертається до земного життя, вони завдяки спорідненню притягаються і гальванізуються назад до життя. Ви можете паралізувати їх, створюючи протилежні наслідки. Елементалами заражаються подібно тому, як заражаються хворобами, і тому, вони небезпечні як для самого себе, так і для інших. Ось чому небезпечно впливати на інших. Елементали, які живуть після вашої смерті, є тими, котрих ви прищеплюєте іншим; інші залишаються латентними до вашого нового втілення, коли вони оживають в вас. «Тому» – сказала О.П. Б. «якщо я вас погано вчила, спонукала вас робити що-небудь неправильно, то після моєї смерті ви будете продовжувати грішити завдяки мені, але мені доведеться нести Карму за це. Наприклад, Кальвінові доведеться страждати за всі свої неправильні Вчення, які він дав, хоча давав він з добрими намірами. Найгірше, що [...] може зробити, це затримати просування істини. Навіть Будда робив помилки. Він дав своє Вчення людям, які ще не дозріли для нього; і це створило Нідани».

ТОНКІ ТІЛА

Коли одна людина відвідує іншу у своєму Астральному Тілі, то відправляється Лінга Шаріра, але це не може відбуватися на далеких відстанях. Коли одна людина дуже зосереджено на відстані *думає про* іншу людину, то іноді вона з'являється перед цією людиною.

У цьому випадку це є Майяві Рупа, що створена несвідомим Кріяшакті, й сама людина в цьому випадку не знає про появу. Якби вона знала й свідомо послала свою Майяві Рупу, вона була би Адептом. Ніякі дві людини не можуть одночасно знати про присутність одна одної, якщо жодна з них не буде Адептом. Дугпи користуються Майяві Рупою і чаклуни теж. Дугпи діють на Лінга Шаріру інших людей.

Лінга Шаріра, що перебуває в селезінці, представляє собою досконале зображення людини й гарне або погане – відповідно її природі. Астральне Тіло є суб'єктивне зображення людини, яка повинна народитися; це перший зародок у матці, модель фізичного тіла, за яким формується і розвивається дитина. Лінга Шаріру можна ушкодити гострим інструментом, вона не кинеється на шаблю або на багнет, хоча легко пройде через стіл або інші меблі.

Ніщо однак не може ушкодити Майяві Рупу або тіло думки, бо воно чисто суб'єктивне. Коли шаблею завдають удару по тінях, то саме сама шабля, а не її Лінга Шаріра або Астрал є тим, що ріже. Тільки гострі інструменти можуть проникати в Астрази, наприклад, під водою удар не заподіє нам шкоди, а поріз заподіє.

Не слід намагатися виділити Астральне Тіло, але силу Кріяшакті варто вправляти в посилках Майяві Рупи.

ВОГОНЬ

Вогонь не є Елемент, але божественна сутність. Фізичне полум'я є об'єктивний носій найвищого Духу. Елементали Вогню найвищі. На цьому світі все має свою Ауру й свого Духа. Полум'я, що ви прикладаєте до свічі, не має стосунку до самої свічі. Аура об'єкту стикається з найнижчою частиною іншого. Граніт не може горіти, бо його Аура є Вогонь. Елементали Вогню не мають свідомості на цьому плані, вони занадто високі, відбиваючи божественність свого джерела. Інші елементали володіють свідомістю на цьому плані, бо вони відбивають людину і її природу. Між мінеральним і рослинним царствами величезна різниця. Наприклад, гніт лампи негативний. Він робиться позитивним за допомогою вогню, причому олива буде посередником. Ефір є Вогонь. Найнижча частина ефіру є те полум'я, котре ви бачите. Вогонь є Божество у своїй суб'єктивній присутності по всьому всесвіті. При інших умовах цей Всесвітній Вогонь проявляється як вода, повітря та земля. Це єдиний Елемент у нашому видимому Всесвіті, що являє собою Кріяшакті всіх форм життя. Це те, що дає світло, тепло, смерть, життя, і т.д. Він є навіть кров. У всіх своїх різних проявах він, по суті, *єдиний*.

Він є «сім Космократорів».

Свідчення про шанування Вогню знаходимо в «Старому Завіті». Вогняний Стовп, Говіркий Куц, Осяйне Обличчя Мойсея – все це Вогонь. Вогонь, за своєю природою подібний до дзеркала і відбиває промені першого порядку суб'єктивних проявів, які, як гадають, кидаються на екран перших обрисів створеного всесвіту; у своєму більш низькому аспекті вони суть утвори Вогню.

Вогонь у найгрубішому аспекті своєї сутності є першою формою і відбиває нижчі форми перших суб'єктивних істот, які є у всесвіті. Першими божественними хаотичними думками є Вогняні Елементали. Перебуваючи на Землі, вони приймають форму і пурхають у полум'ї у формі саламандр або нижчих елементалів Вогню. У повітрі є мільйони живих і свідомих істот, крім наших думок, які вони підхоплюють. Елементали Вогню пов'язані з почуттям зору і поглинають елементалів усіх інших почуттів. Таким чином, через зір ви можете мати свідомість дотику, слуху, смаку, і т.д., бо всі вони вкладені в почутті зору.

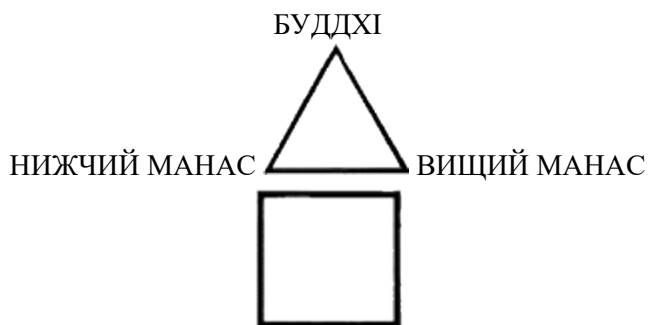
НАТЯКИ ПРО МАЙБУТНЄ

З часом з'явиться усе більше й більше ефіру в повітрі. Коли ефір заповнить повітря, тоді будуть народжуватися діти без батьків. У Вірджинії є яблуня з особливими властивостями. Вона не квітне, але приносить плоди від чогось схожого на ягоди без зерен. Це поступово буде поширюватися на тварин і потім на людей. Жінки будуть народжувати дітей без запліднення, і в Сьомому Колі з'являться люди, які вміють відтворювати себе. У Сьомій Расі Четвертого Кола люди будуть міняти шкіру щороку й у них будуть нові нігті

пальців рук і ніг. Люди стануть більш психічними, потім духовними. Останніми в Сьомому Колі будуть народжуватися Будди без гріха, Четверте Коло найдовше у Калі Юзі, потім П'яте, потім Шосте, й Сьоме Коло буде дуже коротким.

ЕГО

При поясненні співвідношень Вищого й Нижчого Его, Девачану і «Смерті Душі», була намальована наступна схема:

Після поділу Принципів при смерті, можна сказати, що Вище Его йде в Девачан через придбаний Нижчим Его досвід. На своєму власному плані Вище Его є Кумара.

Нижча Четвірка розпадається; тіло гние, Лінга Шаріра згасає.

При новому втіленні Вищого Его випускає Промінь – Нижче Его. Його енергії спрямовані догори й донизу. Тенденції, спрямовані догори стають його Девачанськими переживаннями; спрямовані ж донизу – Камічними. Вищий Манас стосується Буддхі так само, як Нижчий Манас до Вищого.

Що ж стосується питання про відповідальність, то це можна пояснити прикладом. Якщо ви приймете форму Джека Різника, то вам доведеться страждати за його злодіяння, бо закон покарає вбивцю й буде вважати його відповідальним. Ви будете принесеною жертвою. Точно так само Вище Его є Христос, жертва заради Нижчого Манасу. Вище Его бере на себе відповідальність за кожне тіло, яке воно одушевляє.

Ви позичаєте гроші, щоб позичити їх іншому, а той інший тікає, але ви несете відповідальність. Місія Вищого Его – випустити Промінь, що повинен стати Душею дитини.

Таким чином, Его втілюється в тисячах тіл, приймаючи на себе гріхи й відповідальність кожного тіла. При новому втіленні випускається новий Промінь, і однак, у своїй сутності це є той же самий промінь, той же в вас, в мені та в кожному. Шлаки втілення розкладаються, а гарне йде у Девачан.

Полум'я вічне. Від Полум'я Вищого Его запалюється Нижче, а від нього запалюється ще більш низький носій, і т.д..

Проте, Нижчий Манас такий, яким він себе робить. Він може чинити по-різному в однакових умовах, бо має розум і самосвідоме знання гарного та поганого, добра і зла, даних йому. В сутності він наділений усіма атрибутами Божественної Душі. У цьому Промінь є Вищий Манас, частка відповідальності на землі.

Частина сутності є сутність, але в той час, коли вона перебуває, так би мовити, поза собою, вона може забруднитися, розбеститися. Промінь може бути виявлений на цій землі, бо він може випускати свою Майяві Рупу. Але Вище не може, тож, йому доводиться випускати Промінь. Ми можемо дивитися на Вище Его, як на Сонце, а на особисті Манаси, – як його Промені. Якщо ми заберемо навколишнє повітря й світло, то можна сказати, що Промінь повернеться до Сонця: так і Нижчий Манас і Нижча Четвірка.

Вище Его може проявитися тільки через свої атрибути.

У випадках раптової смерті Нижчий Манас не більше зникає, ніж Кама Рупа після смерті. Після відділення, Промінь, можна сказати, обривається або упускається. Після смерті така людина не може вступити у Девачан, також як не може залишатися й у Кама Лоці; її доля негайно знову втілитися. Така істота тоді представляє собою тваринну Душу *плюс* розум обірваного Променя. Прояв цього розуму в наступному народженні буде цілком залежати від фізичної будови мозку та від освіти.

Така Душа може знову з'єднатися зі своїм Вищим Его в наступному народженні, якщо її оточення буде таким, що дасть їй шанс на прагнення (так звана «милість» у християн); або ж вона може продовжувати своє існування на два, три втілення – цей Промінь буде ставати усе слабше й слабше, і поступово розсіється поки не народиться ідіотом, а потім остаточно розчиниться у нижчих формах.

Існують величезні таємниці, пов'язані з Нижчим Манасом.

Що стосується деяких інтелектуальних гігантів, то вони почасти перебувають у такому ж стані, як менші люди, бо їх Вище Его паралізоване, тобто їхня духовна натура атрофована.

Манас може передавати свою сутність декільком носіям, наприклад, Майяві Рупі, й т.д., і навіть елементам, яких він може наділити душею, як учили розенкрейцери.

Майяві Рупа іноді може настільки наповнитися життєвістю, що переходить на інший план і з'єднується там з істотами того плану й наділяє їх душею.

Люди, які проявляють велику любов до своїх улюбленців із тваринного світу, певною мірою наділяють їх душею, і такі тваринні Душі дуже швидко розвиваються; навзаєм такі люди отримують тваринну життєздатність і магнетизм. Однак, таке акцентування тваринної еволюції протиприродно Природі й у цілому погане.

МОНАДИЧНА ЕВОЛЮЦІЯ

Кумари не керують еволюцією Місячних Пітрів. Щоб зрозуміти останню, ми можемо звернутися до аналогії крові.

Кров може бути прирівняна до всесвітнього Життєвого Принципу, а кульки до Монад. Різного роду кульки – це те ж саме, що й різні класи Монад і різні царства, однак, різні не внаслідок того, що їхня сутність різна, але внаслідок оточення в якому вони перебувають. Чхайя це постійне насіння, і Вейсман зі своєю теорією спадкоємного зародку доволі близький до істини.

О.П. Б. було задане питання, чи існує одне Его на кожне постійне Чхайя-насіння, що одушевляє його на ряд втілень; вона відповіла: «Ні, це Земля й Небо цілують одна одного».

Тваринні душі перебувають у тимчасових формах і оболонках, у яких вони здобувають досвід і підготовляють матеріали для більш високої еволюції.

До семирічного віку астральний атавістичний зародок формує й ліпить тіло; після цього тіло формує Астрал.

Астрал і Розум взаємно реагують один на одного.

Значення уривку з «Упанішад», де сказано, що Боги годуються від людей, полягає в тому, що Вище Це здобуває свій земний досвід через Нижче.

АСТРАЛЬНЕ ТІЛО

Астрал може виділятися несвідомо для особистості та блукати навколо.

Чхайя це те ж саме, що й Астральне Тіло.

Зародок або життєва сутність його перебуває в селезінці.

«Чхайя згорнута в селезінці». Саме звідси формується Астрал, він виділяється як примарні завитки або спіралеподібна сутність, схожа на дим, в міру розростання поступово приймаючи форму. Але він не виникає з фізичного, атом за атомом. Ця остання міжмолекулярна форма є Кама Рупа. При смерті кожна клітина і молекула видає свою сутність, і з неї формується Астрал Кама Рупи, але це при житті ніколи не може відбутися.

Для того, щоб стати видимою, Чхайя черпає з навколишньої атмосфери, залучаючи до себе атоми. Лінга Шаріра не могла би сформуватися у вакуумі. Факт існування Астрального Тіла пояснює арабські й східні казки про джинів і духів закритих у пляшках і т.д..

У феноменах спиритизму подібність із небіжчиками більшою частиною створюється уявою. Вбрання таких примар формується з живих атомів медіума, не є справжнє вбрання і не має ніякого стосунку до вбрання медіума. «За все вбрання матеріалізації слід платити».

Астрал підтримує життя; він – резервуар або губка життя, що збирає її з усіх царств Природи; він посередник між царствами Пранічного й фізичного життя.

Життя не може безпосередньо переходити із суб'єктивного в об'єктивне, бо Природа поступово проходить кожну сферу. Тому, Лінга Шаріра є посередником між Праною та нашим фізичним тілом і накачує в нього життя.

Отже, селезінка дуже делікатний орган, але фізична селезінка є тільки покриттям для справжньої селезінки.

Насправді, Життя є Божественність, Парабрахмо. Але для того, щоб виявитися на Фізичному Плані, воно мусить бути асимільоване; й позаяк чисто фізичне занадто грубе, то потрібен посередник – Астрал.

Астральна матерія неоднорідна, і Астральне Світло є ні що інше, як тінь дійсного Божественного Світла; однак, воно не молекулярне.

Ті (Камарупічні) істоти, які перебувають нижче Девачанського Плану, перебувають у Кама Лоці й володіють тільки тямучістю, як мавпи. Немає істот у чотирьох нижчих царствах, які володіють тямучістю, які можуть спілкуватися з людьми, але елементи мають інстинкти, як тварини. Однак, сілфи (елементи Повітря, найзлостивіші істоти у світі) можуть спілкуватися, але вони вимагають власкавлення.

Примари (Камарупічні істоти) можуть дати тільки ту інформацію, яку бачать безпосередньо перед собою. Вони бачать явища в Аурі людей, хоча самі люди можуть не знати про них.

Прив'язані до землі духи є Камалокічними істотами, які були настільки матеріалістичні, що не можуть розчинитися довгий час. Вони мають тільки проблески свідомості й не знають, чому їх тримають; деякі з них сплять, деякі зберігають тямучість і терплять муки.

В людей, у яких Девачан дуже короткий, більша частина свідомості залишається в Кама Лоці й може проіснувати там набагато довше нормального періоду у сто п'ятдесят років і може дожити до наступного втілення Духу. Це тоді стає Мешканцем Порогу і бореться з новим Астралом.

Кульмінацією Ками є статевий інстинкт, наприклад, у ідіотів є статевий потяг і апетит до їжі, і т.п., й нічого більше.

Девачан є стан на плані духовної свідомості; Кама Лока є місце фізичної свідомості. Це – тінь тваринного світу й світу інстинктивних відчущань. Коли свідомість думає про духовне, вона перебуває на духовному плані.

Якщо думки стосуються природи, кольорів, і т.п., свідомість перебуває на матеріальному плані.

Але якщо думки стосуються їжі, питва, і т.п., та пристрастей, то свідомість перебуває на Камалокічному плані, що є ні що інше, як план тваринних інстинктів.

SATYÂT NÂSTI PARO DHARMAH
НЕМАЄ РЕЛІГІЇ ВИЩЕ ІСТИНИ.

КІНЕЦЬ ТРЕТЬОГО ТОМУ

The Secret Doctrine by E. P. Blavatsky, First printing, London, 1897
Переклад з англійської А.П. Хейдока.